37
26 B
19

MAG 3221

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

F. JOSEPHI AUGUSTINI ORSI

ORDINIS PRAEDICATORUM

Sac. Indicis Congregationi a Secretis

DE IRREFORMABILI

ROMANI PONTIFICIS

In definiendis Fidei Controverſiis judicio

Adverſus quartam Cleri Gallicani Propoſitionem

AB ILL.^{MO} J. B. BOSSUETIO

MELDENSI EPISCOPO

PROPUGNATAM.

TOM. I. PARS PRIMA.

TVES PETRVS, ET SVPER HANC PETRĀ ÆDIFICABO ECCLESIĀ MEAM Mat. 16.

ROMAE, MDCCXXXIX.

Typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide.

SUPERIORUM FACULTATE.

Digitized by Google

ET PORTÆ INFERI NON PRÆVALEBUNT ADVERSUS EAM. Mat. 16.

SANCTISSIMO DOMINO
D. CLEMENTI XII.
PONT. OPT. MAX.

FR. JOSEPH AUGUSTINUS ORSI
ORDINIS PRAEDICATORUM
Sac. Indicis Congreg. a Secretis.

TOt inter munera & privilegia, quibus Petri Sedes ornatur, ejuſque in ea Succeſſores

Digitized by Google

Romani Pontifices decorantur, nullum, Beatissime Pater, *auguſtius eſt, nullum divinius, quam quod illa univerſae Eccleſiae immobile fundamentum eſt, & columna & firmamentum veritatis; hi vero quum inde oracula fundunt, certiſſimi ſunt & indeficientes caeleſtium dogmatum, divinarumque legum ac voluntatis Interpretes. Quid enim ultra humanae naturae conditionem magis hominem provehit, Deoque ſimilem ac proximum exhibet, quam quod ejus decretis ſummum & inviolabile humanae mentis obſequium, velut immotis aeterniſque* Fidei *Catholicae regulis, debeatur? Hoc ſane tam magnum, tamque praecelſum eſt, ut niſi ex Deo primaque illa & immutabili Veritate homini ineſſe profiteremur, hominem pro Deo colere videremur, adeoque ſummo & infando Idololatriae ſcelere implicaremur. Quis namque Deo, aeternaeque illius Sapientiae ac Bonitati magis debitus cultus, quae Deo magis digna religio, quam illi rationem ſubjicere, & in ejus obſequium intel-*

lectum

Digitized by Google

lectum in captivitatem redigere? Id Deus ab homine ſuapte natura exigit, qua ipſa Veritas, ipſa Sapientia, ipſa Lux mundi eſt: quae quum Petri Succeſſoribus ipſius Dei munere facta ſint quadam participatione communia [a], *quum eorum de fide Sanctionibus indivulſe inhaeremus, nihil in eis humanum cogitamus, ſed divinam colimus, veneramur ac ſuſpicimus auctoritatem.*

Id tamen quanto ſublimius & auguſtius eſt, tanto moleſtius excipitur, ac difficilius Tranſalpinis quibuſdam Theologis perſuadetur: nullaque eſt tam levis ratio, nulla tam futilis cauſſa, quam non obtendant, ut non injuria praeclarum hunc ineluctabilis auctoritatis titulum Romanis Pontificibus detrahere videantur. Horum propterea aliquot, quamquam non fidei vel [b] praedicationis, *ſed diſciplinae &* converſationis *errata, opportune importune ingerunt, depraedicant, amplificant,* & ex-

(a) S Leo ſerm. III. Adſumt. ſuae ad Pontif.
(b) Ex Tert. lib. de Praeſcript. cap. XXIII.

& extollunt. Liberii lapſus, imprudens Honorii diſſimulatio, ſaeculi decimi ſcandala eorum voluminum utramque paginam faciunt: & quamquam Apoſtolicae Sedis Praeſulibus non ἀναμαρτησίαν, *ſed in fidei dogmatibus ex Petri Cathedra definiendis & adſerendis* ἀσφάλειαν *& indeficientiam vindicamus; vix tamen illi concoquere poſſunt, eos a Spiritu Sancto ad ſuſtinendum univerſae Eccleſiae aeternum aedificium inſtar immobilis fundamenti fuiſſe deſtinatos, quos aliquando vident, eamdem Eccleſiam in maximum diſcrimen ſuis aut pravis moribus, aut turbulentis affectibus, aut minus limitatis judiciis, adduxiſſe.*

Reponimus quidem, haec quae illos offendunt, privatis perſonis eſſe imputanda, quas interdum humanus ſpiritus in tranſverſum abripiat; non autem ad Petri Cathedram, aut Sedentes in ea Pontifices pertinere, quos ex Chriſti immobili promiſſione indeſinenter divinus Spiritus regit. Verum quanto praeclarius apud homines

Sedis

Digitized by Google

Sedis Apoſtolicae cauſſa ageretur, ſi quotquot in ea ſederunt Pontifices caeleſtibus virtutibus enituiſſent, eamdemque ſanctis & inculpatis moribus exornaſſent; ſi omnia eorum judicia divinae ſapientiae luminibus refulgerent; ſi ad tuendam veritatem firmam conſtantiam, & invictum animi robur, & inexpugnabilem fortitudinem adtuliſſent! Hoc eſt, ſi in Apoſtolicorum Praeſulum ſerie nulli, niſi quales Cornelius, Silveſter, Julius, Damaſus, Innocentius, Caeleſtinus, Leo, Gregorius, Martinus, Agatho, totque alii ejuſdem ſpiritus ac virtutis Pontifices occurrerent. Quem enim non puderet de divinarum promiſſionum vi & amplitudine diſceptare, ſi eas tam praeclare & magnifice impletas, tam certis luculentiſque argumentis, & manifeſtis effectibus demonſtraremus? Aut quem in ſui venerationem & admirationem, amorem & obſequium non raperet Pontificia majeſtas; ſi quotquot ea exornati ſunt Pontifices, non modo dignitate & auctoritate, verum & morum

gra-

gravitate & virtutum ſplendore, divini Verbi, cujus vices in terris gerunt, vivam nobis & ſpirantem imaginem retuliſſent?

Quamquam ergo inde non pendeat noſtrorum dogmatum ratio; eſt tamen cur alacrius ad Apoſtolicorum jurium defenſionem excitemur & accingamur, qui eo ſaeculo vivimus, quo Clemens XI. *Innocentius* XIII. *& Benedictus item* XIII. *eximia in Deum pietate & religione, mira in tam ſublimi & excelſo gradu animi moderatione, invicta & immobili tot inter turbines firmitate, Petri Cathedram illuſtrarunt; quove* Tu, Beatissime Pater, *eamdem ſingulari Dei munere, jam fere per duo luſtra in vivida & vegeta ſenectute, iiſdem virtutibus exornare pergis. Quam enim Tui Deceſſores vel ad Chriſtianae religionis inter Barbaras gentes propagationem, vel ad Schiſmaticos & Haereticos ad fidem & unitatem Catholicam revocandos, vel ad Evangelici cultus puritatem ab Ethnicarum ſuperſtitionum*

mixtu-

mixtura & ſordibus defaecandam, vel ad Janſenianae contagionis reliquias delendas ac penitus profligandas, vel ad Apoſtolicae Sedis jura, & partam Chriſti ſanguine Eccleſiarum libertatem adſerendam & vindicandam, curam & ſollicitudinem, vigorem & longanimitatem adtulerunt; Tu ad Chriſti corporis aedificationem, & ad eadem Chriſtianae Reipublicae commoda aut comparanda, aut amplificanda, aut ſarta tectaque ſervanda, conſtanter adhibes: atque eo quidem ſucceſſu, ut quae ab illis inchoata & exculta ſunt, a Te jam fere confecta & maturata laetemur. Te namque Pontifice, Saxonicae Domus, ſub ipſis tuis Deceſſoribus ad Patria & avita Sacra poſtliminio reverſae, lectiſſimum Principem ad Tuos provolutum pedes, & Apoſtolorum limina, aliaque Urbis Sacraria mira pietate & religione colentem Roma ſuſpexit, & adhuc ſuſpicit, & quotidie laeta ſtupenſque miratur. Te item Pontifice, tum Wirtembergenſes Principes haereſim ejurarunt, tum eorum tenella ſoboles

b ad

ad veram germanamque pietatem juxta Catholicos ritus eruditur. Tu primariae nobilitatis Virum ex ultimis Septemtrionis partibus velut alterum Abraham, relicta Patria Patriaeque commodis, ac Domo Avorum & Proavorum titulis clara, ac deliciis & opibus affluente, imo & pluſquam Abraham, relictis etiam in ipſo aetatis flore Parentibus, ac dulciſſima Sponſa, ad Eccleſiae Romanae ſinum, ejuratis erroribus convolantem, non modo Paterna caritate complexus es; verum & ampliſſimo Magiſtratu donatum Capitolinis Arcibus praefeciſti: ut ex illo dominatricis Urbis editiſſimo loco, apud omnes Nationes celeberrimo, in univerſum orbem virtutum ſuarum famam fulgoremque diffunderet ac propagaret. Illud denique, quod nuperrime accepimus, ad geſtorum Tuorum gloriam & felicitatem amplificandam, mirum quantum idoneum & opportunum eſt! Quod nimirum prudentia atque ſapientia Tua, & vigili ſollicitudine, & invicta conſtantia; Tuis obſecundante votis Eminentiſſi-

mo

Digitized by Google

mo Gallici Regni Adminiſtro, qui velut Eccleſiae & maximi Imperii Cardo, Sacerdotales perinde ac Regios ſpiritus gerens, non minus ſpiritualem & aeternam, quam Politicam & temporalem ſubjectis populis felicitatem parare ſatagit; Pariſienſem Artium Facultatem, ad ſollenniter revocandam jamdudum interjectam a Conſtitutione Unigenitus, *ad Synodum Oecumenicam provocationem, adduxiſti. Sic tandem, Te Pontifice, novo exemplo comprobatum eſt, quod olim Nicolaus Magnus ad Michaëlem Imperatorem de Sede Apoſtolica vere perinde atque magnifice ſcripſit* [a]: *Quod illi quamquam* Eccleſia aliquando per aliquantulum temporis in quibuſdam reluctata ſit; quae illa tamen probavit, quandoque probaverit: & quae illa refutavit, ipſa refutaverit. *Nempe laudatae Clementis Undecimi Conſtitutioni aliquot Galliarum Epiſcopi, pluresque Theologi aliquamdiu pertinaci contentione reluctati ſunt: Nunc*

 autem

(a) Epiſt. X. ad Mich. Imperat.

autem illam, Te auctore, ſuſcipiunt, amplectuntur, exoſculantur; & poſt diutinum bellum & acerrimam animorum conflictationem reparata tranquillitate laetantur. Ad quos proinde ea merito dirigas Xyſti Tertii deceſſoris Tui dulciſſima verba, ad Johannem Antiochenum poſt reſtitutam pacem ſcribentis [a]: Experti eſtis negotii praeſentis eventu, quid ſit ſentire nobiſcum. Beatus Petrus Apoſtolus in ſucceſſoribus ſuis, quod accepit, hoc tradidit. Quis ab ejus ſe velit ſeparare doctrina, quem ipſe inter Apoſtolos primum Magiſter edocuit?

Hanc ergo Tibi lauream, Beatissime Pater, *cum univerſa Eccleſia feſtivis acclamationibus gratulatus; ac propediem, ut ſpero, Pontificatus Tui decennalia celebraturus, votaque in aliud decennium Deo Optimo Maximo nuncupaturus, hoc qualecumque munus venerabundus offero. Quod ea ſaltem ratione Tibi haud ingratum fore confido, quod ſacratiora* Tuae

(a) III. Par. Concil. Epheſ. cap. XLII.

Tuae Sedis jura pro ingenii modulo ac virili parte defendo. Animo enim revolventi, qua demum ratione, tum Cardinalis Nerii Sanctitatis Tuae Fratris Filii, quem Tibi in laboribus ferendis adminiſtrum adjutoremque adjunxiſti, quique me nihil tale cogitantem ſub ipſum Tui Pontificatus initium, ut ipſi a ſanctioribus eſſem conſiliis, Romam ultro evocavit, menti ac propoſito reſponderem; tum etiam Tuis erga me beneficiis (quibus nuper illud acceſſit, quod Sacrae Indicis Congregationi a Secretis datum arctius Sedi Apoſtolicae devinxiſti) grati animi perenne aliquod monumentum ſtatuerem; nihil meae profeſſioni ſtatuique magis accommodatum occurrit, quam ut Tibi Tuaeque Cathedrae conceſſam divinitus auctoritatem adſererem adverſus Opus, non jampridem publica luce donatum: cui plurimum momenti Clariſſimi Praeſulis nomen ſuarum adverſus haereticos Lucubrationum & concertationum fama percelebris, adjungebat. Quod meum auſum ut felices

& pro-

& proſperos & ad votum ſucceſſus habeat, & Opus ipſum, quod Tuis ſub auſpiciis prodire geſtit, & Auctorem ad Tuos provolutum pedes, Sanctitas Tua Apoſtolica benedictione dignetur.

Digitized by Google

PRAEFATIO.

ANnus fere quinquageſimus agebatur ab edita per Cleri Gallicani Comitia celebri Declaratione *De Poteſtate Eccleſiaſtica*, quum Illuſtriſſimus Trecenſium Epiſcopus e re eſſe Eccleſiae judicavit, ut publicam tandem lucem adſpiceret *Defenſio* ejuſdem Declarationis ab inclyto & celeberrimo ipſius Patruo *Jacobo Benigno Boſſuet* Meldenſi olim Epiſcopo, ſpeciali juſſu Ludovici Magni Chriſtianiſſimi Regis, elaborata. *Opus*, ut dicitur in Monito ad Lectorem, *vere aureum, hactenus reconditum, tamdiu deſideratum, toties laudatum, ſed prae-*

ſertim

Digitized by Google

ſertim hiſce temporibus, propter ferventia itidem partium ſtudia, maxime neceſſarium. Non potuit ergo niſi magno cum plauſu & communi gratulatione excipi tantum Opus ac tamdiu votis communibus expetitum: ad cujus etiam commendationem, ut ibidem ſubjungitur, pertinebat, non ipſa tantum celebritas & nomen Autoris, & argumentum Operis, ſed ipſius maxime Chriſtianiſſimi Regis auctoritas, cujus ſpeciali juſſu fuerat ab eruditiſſimo Praeſule elucubratum. Omnia ergo ad excitandam eruditi Orbis exſpectationem, & conciliandam hiſce Libris omnium exiſtimationem conſpirare videbantur. Primûm *Nomen Auctoris*, qui ob alias Lucubrationes vere aureas cedroque dignas immortalem ſibi gloriam pepererat, eaque apud omnes ſapientiae doctrinaeque laude florebat, ut quidquid ab ejus profectum ingenio diceretur, facile omnium mentes in ſui raperet admirationem. Deinde ſuſcepti Operis *argumentum*: Non enim cauſſa agebatur, quae inter ſingulares Epiſcopos, aut privatos Theologos diſceptaretur: ſed tuenda erat & vindicanda ſollennis & publica Declaratio, qua Clerus Gallicanus, rem maximi momenti adgreſſus fuerat; ut nimirum poſt ſeptemdecim ſaecula limites Pontificiae auctoritati praeſcriberet, quam nullis circumſcriptam limitibus

Chri-

Chriſtus ipſe omnipotens Dei ſapientia, Regnique ſui, quod eſt Eccleſia, ejuſque gubernationis atque regiminis auctor & inſtitutor, Apoſtolorum Principi ejuſque Succeſſoribus adtribuerat: *Tibi dabo claves regni caelorum: Et quodcumque ligaveris &c. Quodcumque ſolveris &c.* Inceſſerat ergo omnium animos vehemens deſiderium cognoſcendi, quibus tandem rationibus freti atque incitati Gallicani Patres terminos Romanis Pontificibus conſtituiſſent, quos tranſgredi non liceret. Quis vero ad has rationes enucleandas aptior aut magis idoneus reperiri poterat Illuſtriſſimo olim Meldenſium Epiſcopo? qui, ut ipſe teſtatur, Deputatis adſcriptus, publicis privatiſque conventibus interfuit, nec tantum audivit religioſiſſimos Epiſcopos, ſed etiam quaecunque inſigniora, ac memoratu digniora dicerentur, diligenter deſcripſit. Qua vero de rebus Theologicis perſpicue, graviter, & cum majeſtate diſſerendi vi & arte pollebat, verendum certe non erat, ut quae alios diſſerentes audierat, ipſe minus apte ac ſegnius efferret, vel ut eorum vis ipſius oratione aliquatenus infringeretur. Denique accedebat ad Operis commendationem Ludovici Regis *auctoritas*, quo jubente id laboris ab Epiſcopo Meldenſi ſuſceptum eſt. Nihil enim niſi perfectum & numeris omnibus

abſolutum tanto Regi tantus Epiſcopus obtuliſſet; maximeque in hac cauſſa, quae non Epiſcoporum modo, verum & ipſius Regis erat: qui Cleri ſui Declarationem Regia auctoritate muniverat, & Regni legem eſſe decreverat. Itaque demonſtrandum erat, non temere illos optimo ac piiſſimo Principi ejuſmodi ſenſus inſpiraſſe; agendumque omnino, ut qui victricibus armis Ducumque ſuorum expeditionibus id adſequutus fuiſſe videbatur, ut Europae univerſae jura, pro arbitrio ſuo & libito, daret; id etiam obtineret, ut Sedis Apoſtolicae auctoritatem certis limitibus coërceret, quos deinceps violare nefas eſſet. Quod quidem ille non vi aut armis conſequi poterat, ſed doctiſſimorum hominum lucubrationibus, per quas univerſus orbis, & ipſa etiam Sedes Apoſtolica agnoſcerent, Scripturae traditioniſque regulis Romanis Epiſcopis interdici, ultra hos fines excurrere, quos ipſis Rex, perinde ſapientiſſimus ac potentiſſimus, ſtatuiſſet. Haec omnia apprime apta & idonea erant ad optimam Boſſuetiani Operis opinionem omnium animis ingerendam. Non enim aliquid niſi & argumento, in quo verſabatur, & Rege maximo, cujus juſſis parebat, & ſuo Nomine dignum, adeoque niſi & ſummo ſtudio elaboratum, nec minore accuratione perpolitum Magnus ille Mel-

den-

denſium Epiſcopus emiſiſſet: Quod & diſerte his verbis Illuſtriſſimus ejus Nepos teſtatur: *Cet Ouvrage, que l'Auteur a revû pluſieurs fois, & peu de tems avant ſa mort, doit être regardé comme un de plus précieux monumens de ſa profonde Erudition, de ſa Sageſſe, de ſa Moderation, & de ſa Pieté; de ſon attachement à la Chaire de S. Pierre, & à l'Unité, & de ſon amour pour l'Egliſe, pour la Verité, & pour la Paix.* Haec ſane magnifica ſunt, & quae jampridem iis omnibus, quibus, ut idem ait, Eccleſiae & Reipublicae ſalus cordi eſt, vehemens hujus Operis deſiderium adflaverant. Addebat Illuſtriſſimus Praeſul, in eo ſumma perſpicuitate (*avec la derniére évidence*) demonſtrari, doctrinam Eccleſiae Gallicanae de Poteſtate Eccleſiaſtica & temporali quatuor Declarationis Articulis comprehenſam, ipſiſſimam eſſe Scripturarum traditioniſque doctrinam: eaque non modo Summorum Pontificum Sanctaeque Sedis auctoritatem minime labefactari; verum & eis totam vim, & primaevum ſplendorem, & veterem majeſtatem reſtitui, depulſis falſis, vanis, incommodis, communi odio & periculis obnoxiis, ac futilibus praerogativis, quibus ea veluti denſa nube involvere poſtremis hiſce temporibus ignorantia & adulatio tentaverant.

Digitized by Google

Mirum profecto, quod tantum Opus, totque titulis commendatum tamdiu publicae utilitati & communibus votis, cum ipſe celeberrimus Auctor, tum Illuſtriſſimus ejus Nepos inviderint: nec meum eſt in rationes inquirere, cur tamdiu latuerit, aut cur tam ſero, ac tantum proxime elapſis annis publicam lucem adſpexerit. Nunquam enim minus quam hoc aevo neceſſarium videbatur: quo certe Gallis Epiſcopis minus laborandum eſt, ut projectae, aut quam par ſit propenſiori populorum in Sedem Apoſtolicam venerationi modum imponant, quam ut plurimorum temeritati frenos injiciant, a quibus ſacratiora apud omnes Catholicos ejus jura audaciſſime violantur. Quidquid enim Gallicani Epiſcopi praedicent, Declarationis articulis firmatum fuiſſe Petri & Succeſſorum ejus Primatum, & primaevo ſplendori & amplitudini reſtitutam reverendam omnibus gentibus Sedis Apoſtolicae majeſtatem; attamen diuturno experimento compertum eſt, ab ipſa Chriſtianae Religionis origine, debitam Summis Pontificibus ab omnibus Catholicis reverentiam & obedientiam, nunquam fuiſſe impudentius & immanius, quam poſt emiſſam celeberrimam Declarationem, niſi a profeſſis haereticis, violatam: & quod magis dolendum eſt, eamdem ingenii laſcivientis inſaniam, qua

non

non pauci in Galliis laborant, nunquam liberiore curſu ſeſe aliis etiam Nationibus infudiſſe. Quod etiam in cauſſa eſt, cur id genus Lucubrationes propenſos ubique Lectores inveniant, & paſſim magno cum plauſu excipiantur; praeſertim ſi eorum nominibus inſigniantur, qui aliis ſuorum ingeniorum foetibus in lucem eductis, conſummatae eruditionis, ſolidae ſapientiae, ac ſubacti limatique judicii ſibi gloriam pepererunt. Atque ea eſt hodie apud nos Gallicae gentis exiſtimatio, ut quidquid inde in oras noſtras advehitur, facile a nobis laudes & admirationem extorqueat. Nec mirum ſane: nam & mirificae ſunt horumce librorum & opinionum illecebrae. Quid enim non in eis placeat? Placet ſubjectionis jugum, ſi non omnino excutere, tamen quam leviſſimum ferre: Placet ſentiendi atque opinandi libertas: Placent linguae genius ſtylique Gallici amoenitates: Placet a ſcholae ſordibus & ſquallore repurgata de rebus Theologicis diſſerendi ratio: Placent denique, quae nulli magis oſtentant, aut quibus nulli melius fucantur, pietatis ſpecies, tuendae veritatis ardor, Eccleſiae & Reipublicae ſalus atque tranquillitas, quae ſolum cordi & amori ſint, & quibus unice conſulatur. Quibus illecebris illud etiam plurimorum animis percellendis atque capiendis accedit, quod de iis

opi-

opinionibus, de quibus invicem digladiamur, ejuſmodi Auctores tam fidenter pronuntiant; & tam certo ac ſine ulla prorſus haeſitatione conſtituunt, nihil a ſe quam puram putam Scripturarum, veterum Pontificum Romanorum, univerſorum Patrum, & Conciliorum doctrinam traditionemque defendi; totque eorum teſtimonia Chartis illiniunt: ut nullo adhibito examine (hoc enim pauci ſuſcipiunt) facilis illis dicentibus ſibique credi jubentibus adſenſus praebeatur.

Vidimus paullo ante, quam fidenter Epiſcopus Trecenſis adfirmet, ab Epiſcopo Meldenſi in hoc Opere demonſtrari, *avec la derniére évidence, que la doctrine de l'Egliſe Gallicane . . . . n'eſt que la doctrine même des Ecritures, & de la Tradition*. Nihil autem minus eſt, quod longe amplioribus verbis ipſe Illuſtriſſimus Auctor ſeſe demonſtraturum in Operis praefatione promiſit: *Praecipua*, inquit, *hîc momenta percurram, ut intelligat Chriſtianus orbis, a Clero Gallicano nihil novi prolatum, ſed vetuſtam atque conſtantem Scholae Pariſienſis totiuſque adeo Eccleſiae Gallicanae, imo & Univerſae, ſententiam repetitam; eamque a Scripturarum fonte, atque Apoſtolica Traditione manantem*. Quid ſupereſt, niſi ut haec ſola deinceps pro Catholica habeatur? juxta illam omnium ore celebratam & conſen-

ſenſione firmatam Vincentii Lirinenſis regulam [a], ſciſcentis illud eſſe vere proprieque Catholicum, quod ubique, quod ſemper, quod ab omnibus creditum eſt. Non multum ab hac cogitatione abſuiſſe videtur, aut abeſſe videri voluit Illuſtriſſimus Auctor; quamobrem ſtatim adjecit: *Atque ea me dicturum confido, quae plane ſufficiant, ut haec duo probentur. Primùm, doctrinam Gallicanam vere Catholicam eſſe, & ab omni cenſura ac nota liberam; tum eam doctrinam abſolute eſſe veram, ac ſi cenſura adhibenda ſit, adverſam ſententiam animadverſione eſſe dignam*. Haec magno Boſſuetio tanta fiducia jactanti quis fidem abnuat? quis tuto ac ſecure non credat? Neque contentus haec generatim dixiſſe, ut omnem penitus ſuſpicionem amoliretur, & facilius ſibi ac tenacius Lectoris animum in ipſo Operis veſtibulo addiceret ac devinciret, certiorem eum facit, Veterum teſtimonia & monumenta quae profert, non mutila hîc exhiberi vel interpolata, aut velut a ſuis locis ſedibuſque revulſa & in alienos ſenſus miſere detorta, ſed integra & intacta, & quae illorum locorum genuinam ſententiam plene ac fideliter repraeſentent: *Nos enim hîc non noſtra*, inquit, *argumenta, ſed Majorum teſtimonia & acta referemus; eaque integra & tota,*

ne

(a) Commonit. I. cap. III.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ne fraudi & inſidiis locus eſſe poſſit. Placuit enim in tanta re perſpicuitati potius quam brevitati conſuli. Denique & illud ab Illuſtriſſimo Auctore ad Operis ſui commendationem adjicitur, ſeſe in eo concinnando gravium Virorum conſiliis eſſe obſequutum, qui Gallicanos Epiſcopos Doctoreſque hortabantur, ne avitam doctrinam, qua veteris Eccleſiae jura ac dogmata continentur, indefenſam relinquerent. Nec tamen ſatis dignum operae pretium exiſtimabant, ſi ſolum recentibus illius doctrinae Adverſariis refellendis incumberetur; ſed rem totam ab origine repetendam eſſe judicabant, atque Eccleſiaſtica monumenta proferenda, quibus Clerus Gallicanus, tanta doctrinae pietatiſque fama conſpicuus, Declarationem ſuam munitam crediđiſſet.

Nemo profecto ad hanc provinciam obeundam, & ad haec arma tractanda magis idoneus, quam Illuſtriſſimus Boſſuetius, tot editis Operibus celebris, tot litterariis certaminibus clarus, tot victoriis ac triumphis conſpicuus Quare & in hac cauſſa bellove ſuſcipiendo haud obſcure certam ſibi victoriam promiſiſſe videtur: quum ipſis quoque Italis & Romanis, ipſis quoque Sedis Apoſtolicae ſummis Rectoribus a ſe perſuaderi poſſe credidit, non modo Gallicana Declaratione nihil laeſam & violatam Romanae Ca-

the-

thedrae auctoritatem, verum & eidem egregiam ab Epiſcopis Gallicanis navatam operam, quod ejus poteſtatem legitimis finibus circumſcriptam hoſtium ſuorum inſanis molitionibus & impreſſionibus invictam & immotam, non caeca pietate aut humanis ratiociniis, ſed manifeſtiſſima veritate, ac traditionis robore, & Canonum haud minus auctoritate, quam moderatione praeſtaſſent. Nec ſane omnino ſua perſpicaciſſimum Virum ſpes fefellit. Ipſe enim & Romae & alibi plures audivi nec malos, nec indoctos aut imperitos, qui Boſſuetiano Opere pervoluto, nec indiligenter, ut eis videbatur, expenſo, cauſſam hanc non ultra a Romanis Theologis ſuſtinendam, ſed veluti conclamatam & deploratam, dimittendam eſſe cenſerent. Nihil eſſe quod perſpicuae veritati objici poſſit; nec unquam Scholaſticis ſubtilitatibus aut diſtinctiunculis retundendam aut hebetendam aciem argumentorum, quae Cl. Adverſarius eduxerat. Non enim, ut in Scholaſtica diſputatione fieri ſolet, unum aut alterum locum ab eo produci, unde ſuas ipſe conſecutiones eliciat; quas ope Dialecticae artis eludere, aut aliis objectis locis obruere, arduum non eſt: ſed omnibus Eccleſiae ſaeculis decurſis, omnium Conciliorum actis evolutis, omnium celebriorum controverſiarum hiſtoria clare luci-

deque contexta, demonſtratum ab eo eſſe, omnia, quae ad ſummam attinent, coaleſcere, & uni omnino formae reſpondere, quam Gallicani Epiſcopi edita Declaratione informarant; unde, ut ipſe monet, exiſtit illa dogmatum conſenſio ac plane unitas, in cujus amorem admirationemque ipſi hoſtes Eccleſiae, vel inviti rapiantur.

Rem ergo tacitus conſiderabam, nec enim animus erat, imparatum rem tantam aggredi; nec niſi inſtructis luſtratiſque copiis, quae mihi ſuppeterent, in pugnam deſcendere, cum nobili & potentiſſimo Adverſario manus conſerturum. Sentiebam tamen, illius argumentis non eam ineſſe vim, quam plerique jactabant, nec omnino invicta eſſe arma, quibus utebatur. At multa erant quae a congreſſione animum revocabant. Primûm iſtud, ne apud multos temeritatis audaciaeque notam incurrerem, quod cum tanto hoſte congredi non vererer: tum illud etiam, ne operam luderem, aut inanem laborem ſuſcipere viderer eo verſando argumento, quod nobiliſſima ingenia penitus exhauſiſſe creduntur. Denique aut omnino ab hac cauſſa abſtinendum exiſtimabam, aut illam ſic agendam, ut rationes Adverſariorum funditus everterentur, noſtrarum autem firma & inconcuſſa ſoliditas demonſtraretur. Donec enim utrinque probabilibus rationi-

bus

bus & aequalibus momentis agatur, nihil a nobis agi videtur. Non enim probabiliter ſed certo conſtare debet, eſſe Petri ſucceſſores ad fidei controverſias dirimendas divina praeditos auctoritate, ut eorum decreta veluti Spiritus Sancti oracula, ac veluti certas & irretractabiles fidei Catholicae regulas excipiamus.

At poſtquam omnia, aut ſaltem praecipua, quae utrinque adlata fuerant, vel utrinque adferri poſſent, diligentiſſime contuliſſem, eorumque momenta libraſſem, hae ipſae rationes, quibus antea deterrebar, ad opus aggrediendum incitarunt. Tanta enim ad adſtruendam Romani Pontificis in ſanciendis fidei dogmatibus ſummam & ineluctabilem auctoritatem, (ut interim de aliis Sedis Apoſtolicae praerogativis taceam) mihi ſe obtulit graviſſimorum argumentorum copia: Contra vero ea, quibus ab Adverſariis eadem Sedis Apoſtolicae auctoritas impetebatur, ſpeciatim collata cum noſtris, adeo levia viſa ſunt; ut, quantum ego ſentio, alia fidei noſtrae certiſſima dogmata, nec gravioribus niti momentis, nec levioribus premi difficultatibus videantur. Quod aliis etiam adprobari poſſe, qui praejudicatis opinionibus liberi aequas Veritati aures accommodarent, in animum induxi meum ratuſque ſum; dum tamen eamdem methodum,

quam Illuſtriſſimus Adverſarius nobis oppugnandis, & nos tum ejus argumentis refellendis, tum noſtris urgendis & confirmandis adhiberemus. Quod quum alii, qui in eadem ſe ſe palaeſtra exercuerunt, non adhuc, ut mihi videbatur, ſatis plene copioſeque, pro ea quae ſuppetit rerum ubertate, praeſtitiſſent, haud inanem me luſurum operam judicavi, ſi rem totam ex integro retractarem. Quo etiam me ipſa & Operis & Auctoris celebritas, cui reſpondendum eſſet, vehementiſſime adegit, atque exſtimulavit. Quamquam enim haud omnes curandos, imo & pleroſque negligendos exiſtimem luxuriantium ingeniorum foetus, leviſſimoſque de hoc argumento libellos, ex uberi Galliarum ſolo quotidie fruticantes; haud tamen diſſimulandum eſſe ſentiebam hoc celeberrimi Auctoris opus, in quod omnia argumenta congeſta eſſent, *quibus Clerus Gallicanus Declarationem ſuam munitam credidiſſet*. Nam hinc tanti Operis contemtus noſtrae imbecillitatis argumentum videri poſſet; hinc vero non una vel altera, ſed omnes ſimul hoſtium machinae disjectae, eorumque copiae profligatae judicari debent, ſi hoc unum Opus ſolide confutetur, impetitaque veritas adſeratur.

Quum haec igitur a me, ſuperno adflante Numine, praeſtari poſſe, non omnino diffiderem,

ex-

experiri decrevi. Nam etſi quae mihi inſunt, & quae Adverſario, vires aeſtimentur, longe me congreſſioni imparem eſſe ſentio; longe tamen alia ratio eſt & cauſſae, pro qua certamus, & apparatus armorum, quibus in hoc certamine utimur. His namque mirum quantum ſuperiorem ipſe me judico. Haec enim invicta, illa vero adeo imbecilla videntur, ut nulli fere uſui Adverſariis eſſe debeant. Nam quod velut achilleum objiciunt, poſt Apoſtolicae Sedis decreta, ad terminandas fidei controverſias, Synodos Oecumenicas celebratas, quam in noſtram ſententiam inaniter torqueatur, inde apertiſſime conſtat, quod Conciliorum generalium maxima pars ad ea Sedis Apoſtolicae decreta fideique dogmata vindicanda, coacta eſt; quibus tanquam immotis fidei Catholicae regulis Epiſcoporum per univerſum orbem unanimitas, paucis ex adverſo reclamantibus, adhaerebat: quaeque proinde juxta notiſſimam & pervulgatam Tertulliani, Vincentii Lirinenſis aliorumque Patrum doctrinam, ad eam jam fidem pertinebant, quae ſola eſt immobilis & irreformabilis. Hoc itaque argumento ii tantum uti poſſunt, quibus paucorum Epiſcoporum reſiſtentia ſatis eſt ad totius mundi conſenſum elevandum: a cujus opinionis pravitate quam longiſſime abeſſe Gallicanorum Epiſcoporum ac

Theo-

Theologorum maximam partem ex eorum libris ac Theſibus compertum & exploratum habemus. Quam ergo nos potiori jure (ut alia interim omittamus quae deinde ſpeciatim ac dearticulate expendemus) illud eis generatim ex Conciliis objicimus, nullum eſſe coactum, & legitime celebratum, vel in auctoritatem receptum, in quo non ſecundum Romanos Pontifices judicatum ſit! Victori Romano Pontifici Paſcha legitimo tempore celebrari jubenti reſtitit Polycrates; Stephano collatum ab haereticis Baptiſma ratum habenti Cyprianus in Africa, Firmilianus in Aſia reſtiterunt: Sed Victoris & Stephani ſententiam Nicaena Synodus adprobavit. Liberio & Damaſo pro Spiritus Sancti Divinitate pugnantibus Semi-Ariani & Macedoniani; Caeleſtino Neſtorium & ejus in Chriſtum ejuſque Matrem blaſphemias diris devoventi Neſtorius ipſe & Antiocheni tractus Epiſcopi; Leoni Magno in Eutychianam impietatem detonanti Dioſcorus & Pſeudo-Synodus Epheſina; Severino & aliis ad Agathonem uſque Romanis Pontificibus pro duabus in Chriſto voluntatibus etiam uſque ad ſanguinem decertantibus Regiae Urbis Patriarchae aliique Orientis Epiſcopi; duobus Gregoriis Secundo & Tertio, eorumque uſque ad Hadrianum Primum ſucceſſoribus Graecorum Imperatores Iconomachi;

chi;

chi; Nicolao Magno, & Hadriano II. Photius ejuſque Schiſmatica factio, pertinaciſſime refragati ſunt; atque, ut Adverſarii volunt, propter dijudicandam eorum adverſus Romanos Pontifices cauſſam, Conſtantinopolitana prima, Epheſina, Chalcedonenſis, ſexta, ſeptima, & octava Oecumenicae Synodi celebratae ſunt. Quid eſt ergo, quod tot inter diuturnas & acerrimas contentiones Romana Sedes nunquam a veritate deflexit, quod ſemper victrix evaſit, quod de omnibus hoſtibus triumphavit? Neque ſecus in Occidentalibus Synodis eadem Apoſtolica Sedes fide, juſtitia, pietate, Religione, & veritate munita, Haereticos, Schiſmaticos, ipſos quoque Principes ſummos quamquam ſcelere & impietate furentes, ſuas ſubire leges coëgit; nec aliquando contigit, ut aliquod ejus de fide decretum, aut ullus decretorum ejus apex Synodi generalis auctoritate reformaretur. Neque in iis tantum controverſiis, quibus ſopiendis ex univerſo Chriſtiano orbe in Oecumenicas Synodos Epiſcopi convenerunt; verum in aliis quoque, quibus terminandis generalis Synodi congregatione opus non fuit, rectum, & indeclinabile, & indeficiens, & Catholicae veritati indivulſe cohaerens, Sedis Apoſtolicae judicium ubique & ſemper emicuit. Quid ergo, inquam, eſt, quod

tot

tot inter fluctus & tempeſtates Romana Eccleſia non modo ſubmerſa non eſt, verum & inquirentibus & amantibus veritatem nunquam non exſtitit ſalutis arca, niſi quia Chriſtum habet Rectorem, qui illi jugiter praeſidet, & omnes adverſarias cohibet poteſtates? quod hiſce ipſis verbis docet S. Thomas Cantuarienſis Epiſcopus & Martyr (a). An ergo ſeptemdecim ſaeculorum experimentum ſatis eſſe non debet, ut ſi quid in Chriſti promiſſis & verbis, quibus Petrum ejuſque Succeſſores (ut id Patres, atque ipſae Oecumenicae Synodi intellexerunt) fidei columnas & Eccleſiae immobile fundamentum, nec non centrum Unitatis Catholicae deſtinavit; quibus item pro eodem Apoſtolorum Principe, ejuſque in Sede Apoſtolica Succeſſoribus rogavit, ne deficeret fides eorum; adeoque ne unquam adverſus eos portae inferi praevalerent; ſi, inquam, in his Chriſti verbis atque promiſſis, & in veteri traditione, quae Chriſti verborum & promiſſionum interpres fidiſſima eſt, quidpiam eſſet obſcurum & ambiguum, ſeptemdecim ſaeculorum experimentum ſatis eſſe non debet, ut eis certam perpetuae firmitatis & inerrantiae promiſſionem contineri, & perſuaſum habeamus, & conſtantiſſime praedicemus? Hinc in Libello fidei, ad quem ſol-

(a) Lib. I. Epiſt. XCVII.

ſollenniter profitendum, per plura ſaecula in ipſis quoque Oecumenicis Synodis Orientales Epiſcopi adacti ſunt, utraque conjungebantur, nimirum & certa Chriſti promiſſa, & rerum ipſarum experimenta: quibus certo conſtaret, Chriſtianam religionem & Catholicam fidem ſemper integram, & inviolatam, & immaculatam in Sede Apoſtolica permanere.

His autem ſemel conſtitutis, & Patrum & Conciliorum traditione firmatis, quid quaeſo momenti eſſe poteſt in iis quorumdam Pontificum Romanorum privatis erratis ac lapſibus, quae Boſſuetius cum aliis exaggerat, alii vero ex ipſis etiam Adverſariis nullo modo ad praeſentem controverſiam & cauſſam pertinere, candide agnoſcunt, & profitentur (a)? An ex iis, quae incerta & ambigua ſunt, quae aliter interpretari licet, quae ad cauſſam minime pertinent, de iis judicandum & ſtatuendum eſt, quae inconcuſſa, quae certa ſunt, quae alio flecti, & in alium ſenſum detorqueri, niſi vi adhibita, & audaci ſententiae depravatione non poſſunt? Nos eas Sedis Apoſtolicae Romanorumque Pontificum Conſtitutiones irretractabiles & irreformabiles eſſe dicimus, & propugnamus, quibus Catholica fides ab ingruentibus erroribus adſeritur & vindicatur;

(a) Tourn. de Eccleſ. Tom. II. Quaeſt. V. art. III. pag. 183. & ſeqq.

quibus ſacrarum literarum & Eccleſiae traditionis ſenſus exponitur & ſancitur; quibus quidquam omnibus Chriſtianis & corde credendum ad juſtitiam, & ore profitendum ad ſalutem, Principis Apoſtolorum adſumta perſona, & adſcita auctoritate decernitur, perinde atque ipſe Petrus in ſua Sede vivens & praeſidens praeſtaret adhuc quaerentibus fidei veritatem; Hae, inquam, ſunt Apoſtolicae Sedis Conſtitutiones, quas & Chriſti pollicitationibus Petro factis, & conſtanti Conciliorum & Patrum traditione freti, ante quaſcumque Synodos Oecumenicas, velut certas & immotas fidei Catholicae regulas habendas eſſe docemus & praedicamus. Hujuſmodi illae fuere, juxta Gallicanos Epiſcopos ſcribentes ad Innocentium X. quibus hic Pontifex quinque Janſenii propoſitiones confixit. Hujuſmodi & illae fuere, laudatis Epiſcopis Gallicanis in eadem ad Innocentium epiſtola auctoribus, quibus olim Damaſus ante ſecundam Synodum Oecumenicam Macedonii & Apollinarii commenta haereſeſque proſtravit. Hujuſmodi ob eaſdem rationes & illas fuiſſe contendimus, quibus olim & Caeleſtinus Neſtorianam, & Leo Magnus Eutychianam, & Martinus I. Monotheliticam, & duo Gregorii & Hadrianus Iconomachorum haereſim profligarunt. Hujuſmodi & illae, quibus ab Anaſtaſio I. hae-

Digitized by Google

haereſis Origeniana, ab Innocentio I. & Zoſimo Pelagiana, ab Hadriano I. Feliciana compreſſae ſunt. Denique hujuſmodi & illa, qua nuper Clemens XI. Janſenianae peſtis reliquias delevit. Acceſſit quidem ad haſce Sedis Apoſtolicae Conſtitutiones ſollenniaque pro ſancienda regula fidei Pontificum Romanorum judicia Eccleſiae univerſae conſenſus; acceſſit, inquam; verum ideo acceſſit, quoniam, ut auctor eſt ſplendidiſſimum illud Galliarum, imo & totius Occidentis & Orientis jubar S. Irenaeus (a), neceſſe eſt, ut omnis Eccleſia cum Romana, propter potiorem ejus principalitatem, in fidei rebus conveniat: quoniam, ut ait Tertullianus (b), *omne genus ad originem ſuam recenſeatur neceſſe eſt*: *ac* (c) *proinde omnem doctrinam, quae cum Eccleſiis Apoſtolicis matricibus & originalibus fidei conſpiret, veritati deputandam*: quae vero ab illis damnetur, *de mendacio praejudicandam*. Supereſt autem hodie inter Apoſtolicas ſola Eccleſia Romana univerſo orbi Catholico matrix & radix & origo fidei; ex qua proinde neceſſe eſt ceteras per orbem Eccleſias & traducem fidei, & Apoſtolicae adeoque genuinae minimeque fucatae doctrinae ſemina mutuari. Denique, quoniam Petri Sedes

e 2 juxta

(a) Lib. III. adverſ. Haereſ. cap. III.
(b) Lib. de Praeſcript. cap. XX.
(c) Ibid. cap. XXI.

juxta veterum Patrum conſtantem & unanimem traditionem, centrum eſt Catholicae unitatis & communionis; haec autem praerogativa [a] eadem cum illa ſentiendi neceſſitatem imponit; atque illud ejuſdem Tertulliani adverſus quamcunque novam & extraneam doctrinam invictum eſt [b]: *Communicamus* cum Eccleſia Apoſtolica, *quod nulla doctrina diverſa. Hoc eſt teſtimonium veritatis*. Adeoque ſignum falſitatis & erroris eſt, quum quis ob diverſitatem doctrinae ab Eccleſiae Apoſtolicae communione repellitur. Nam, ut idem obſervat [c], *Jura* communionis & pacis *non alia ratio regit, quam ejuſdem ſacramenti una traditio*; ac proinde Sedes Apoſtolica centrum unitatis non eſſet, niſi ei vis & auctoritas ineſſet ad omnes Eccleſias ſibi unius fidei doctrinaeque vinculo conjungendas.

Quum haec itaque aliaque hujuſmodi perſpecta haberem & explorata, quumque ea nulla ratione & arte convelli & labefactari poſſe intelligerem; pervidi etiam, non adeo arduum ac difficile opus eſſe, tum ea repellere quae ab Illuſtriſſimo Adverſario tanto fragore & ſtrepitu objecta ſunt; tum etiam adſerere & vindicare, nativaeque luci & ſplendori reſtituere quae ipſe in-

(a) Petr. de Marca lib. I. de Conc. Sac. & Imp. cap II.
(b) Ubi ſup. cap. XXI.
(c) Ibid. cap. XX.

infirmanda & obſcuranda ſuſcepit. Quod ut efficacius praeſtarem, ſtatui ipſius veſtigiis inſiſtere κατὰ πόδα, eademque & acta & monumenta, & majorum teſtimonia recenſere, quae ipſe *integra & tota* ſe retuliſſe teſtatur. Quod tamen (pace id Illuſtriſſimi & eruditiſſimi Viri dixerim) quam longiſſime a vero abeſſe comperi: niſi forte hoc unum his verbis & ipſe ſignificare, & a nobis intelligi voluit, nihil a ſe neglectum ac praetermiſſum, quod utcunque ad ſuam cauſſam juvandam & ſuſtinendam, noſtram autem deterendam & elevandam facere poſſe videbatur. Nam quae nobis militant, & quibus potiſſimum nitimur, omiſſa fere ab illo & neglecta ſunt, atque in iis confutandis immoratum, quae leviora ſunt, & in quibus cauſſae praeſidium & firmamentum minime collocandum exiſtimavimus: ut, quae Bellarminus de celebri S. Leonis ad Flavianum epiſtola; quae idem doctiſſimus Cardinalis, Baronius & alii de interpolatis, in iis quae ad Honorium pertinent, ſextae Synodi aliiſque vetuſtis actis & monumentis; & quae Duvallius de Pontificiae confirmationis effectu, aut quae Anonymus in tractandis aliquot Auguſtini locis, aut quae alii de Epiſcoporum in Synodis Oecumenicis munere & auctoritate, minus commode diſſeruerunt. Quae ſane aliaque hujuſmodi loca

ipſe

Digitized by Google

ipſe de induſtria excerpſiſſe videtur, non tam ut ea ſerio confutaret, quam ut Lectoribus perſuaderet, ad has tandem, ut ipſe ait, *ineptias & inſanias* eos redigi oportere, qui noſtram ſententiam tueri velint. Quo certe artificio nihil eſt quod levibus ingeniis, nec ſolida eruditione ſubactis, & examen refugientibus (quae Lectorum maxima pars eſt) non facile perſuadeas. Aliam itaque ingredi & inſiſtere viam ipſe conſtitui; ſingulaque Capita retractare adgreſſus ſum, in quae ſuos libros Illuſtriſſimus Adverſarius diſtribuit: ne videlicet ullus ſuſpicioni locus pateret, aut quidquam a me omiſſum diceretur, quod ad cauſſam maxime pertineret. Propterea ſingulorum Capitum titulos, quibus ſumma rerum & ſeries indicatur, ipſe retinui; adjunctis etiam ſummaque fide ac diligentia exhibitis, quae opportuna judicavi ad Adverſarii mentem accurate ac dilucide repraeſentandam. Addidi quoque, ubi rerum ubertas & copia id exigere viſa eſt, unum aut plures Articulos, quibus aut ſupplerem quae ab Illuſtriſſimo Auctore neglecta ſunt; aut complanarem, nativoque ſenſui reſtituerem, quae ille minime cohaerentibus interpretamentis detorſerat; aut confirmarem & urgerem quibus ipſe pondus ſpiritumque detraxerat; aut repellerem tela quae in nos contorſerat,

& ma-

& machinas everterem, quibus ab illo oppugnati ſumus. Quamquam autem integrum hujuſce rei judicium penes aequum Lectorem eſſe debeat; attamen id non tam male & infeliciter ceſſiſſe video, ut non hunc ſaltem laboris mei fructum mihi promittere auſim, veterem ſplendorem doctrinae noſtrae reſtitutum iri, qui aliquanto videbatur Cl. Viri diſputationibus obſcuratus: Et contra omnes facile adſenſuros, nimia eſſe, & quam longiſſime a veritate diſſita, quae idem Cl. Auctor de Cleri Gallicani Declaratione ſe demonſtraturum ſpopondit; *nihil* videlicet ab eo *novi prolatum, ſed vetuſtam atque conſtantem Univerſae Eccleſiae ſententiam repetitam; eamque a Scripturarum fonte, atque Apoſtolica traditione manantem*. Et rurſum: *Rem confectam, judicatam, definitam dabimus Majorum ſententiis*. Haec ille: nos autem huic e diametro adverſam doctrinam atque ſententiam tanta fiducia tuemur; ut qui haec noſtra lecturi ſunt vehementer hortemur, ne ab eis disjungant quae pro contraria opinione ab Epiſcopo Meldenſi conſcripta ſunt, ſed utraque ſimul conjungant, & ſingula Operis illius Capita cum meis Obſervationibus & Articulis ſerio ac diligenti examine ſummaque accuratione contendant. Ita enim facilius & planius intelligent, quis noſtrum univerſae Eccle-

ſiae

ſiae ſententiam doceat vetuſtam atque conſtantem, & e Scripturarum fonte atque Apoſtolica traditione manantem.

Supereſt ut tandem rationem indicemus inverſi a nobis ordinis; cur nimirum Boſſuetiani Operis examen ab ea Propoſitione auſpicemur, quam in ultimum locum Gallicani Epiſcopi rejecerunt. Verum ea ratio ſtatim in omnium oculos inſilit. Quis enim non facile intelligat, ex hac quarta Propoſitione ceterarum veluti ſortem judiciumque pendere? Si enim Romani Pontificis Sediſque Apoſtolicae judicium Eccleſiae univerſae judicio ſubjectum eſt, ejuſque retractandi ac reformandi Eccleſia univerſa jus habet; plane inde conſequens eſt, majorem eſſe Oecumenicae Synodi, univerſam Eccleſiam repraeſentantis, quam Romani Pontificis uniuſve Sedis Apoſtolicae auctoritatem: (quae altera Cleri Gallicani propoſitio eſt:) adeoque & Apoſtolicae Poteſtatis uſum moderandum per Canones Spiritu Dei conditos & totius mundi reverentia conſecratos; uti tertia Gallicanae Declarationis propoſitione ſancitur. At contra ſi Romanus Pontifex ad ſanciendas fidei morumque controverſias ſummam ex ſe & indeclinabilem, nulliuſque obnoxiam judicio, ipſius Chriſti inſtitutione divinoque jure, obtinet auctoritatem; profecto Oecumenicae Synodi non

eſt

Digitized by Google

eſt ejus, praeſertim de fide, judicia retractare; aut leges illi ac terminos conſtituere, quos tranſilire non liceat, & quibus conceſſae illi divinitus poteſtatis amplitudo coërceatur. Quum ergo ſecunda & tertia propoſitio ex hac quarta religatae ſint, & ad hanc velut amuſſim & regulam exigendae ſint; naturalis ordo exigere viſus eſt, ut prius in confutanda quarta Propoſitione, & in doctrina, quam illa aggreditur, ſtabilienda verſaremur. Id autem nos ea moderatione perfeciſſe confidimus, quae ſummo Viro, aliiſque ſuis Operibus de Eccleſia optime merito debebatur: nec ipſos Adverſarios quidquam in hac noſtra diſputatione notaturos credimus, quo Epiſcopalis dignitas laeſa ſit, vel ubi officio defuerimus, quo Gallicanum Clerum, doctrinae pietatiſque fama conſpicuum, ex animo colimus. Nam neque ipſas cum haereticis diſputationes contumeliis & conviciis tractandas exiſtimamus; quantò ergo magis modeſtia gravitaſque ſervanda eſt, quum pugna inter Catholicos agitur, aut quum nos juſta veritatis defenſio cum ſummis Viris, & Eccleſiaſticis dignitatibus & eruditione fulgentibus, committit? Neminem ergo nobis ſuccenſendum exiſtimamus ob modeſte ſuſceptam Boſſuetiani Operis confutationem. Non enim niſi injuria id a nobis Galli contenderent, quod

quum ipſi innumeros quotidie adverſus Sedis Apoſtolicae jura libellos, felle ut plurimum condîtos, in vulgus ſpargant, nobis ne hiſcere quidem fas eſſet ad ejuſdem Sedis dignitatem auctoritatemque tuendam, & ab eorum adſultibus vindicandam.

NOS

Digitized by Google

NOS FR. THOMAS RIPOLL
Sacrae Theologiae Profeſſor, ac totius Ordinis Praedicatorum humilis Magiſter Generalis & Servus.

HArum ſerie noſtrique authoritate Officii licentiam concedimus Patri Magiſtro Fratri Joſepho Auguſtino Orſi Congregationis noſtrae S. Marci de Florentia, Sacrae Congregationis Indicis Secretario, ut Typis mandare valeat Opus ab ipſo compoſitum, ac in tria Volumina diſtributum, cui Titulus: DE ROMANI PONTIFICIS IRREFORMABILI IN DEFINIENDIS FIDEI CONTROVERSIIS JUDICIO &c. cum adjuncta Diſſertatione DE MODO CONCILIANDI &c. poſtquam reviſum & approbatum fuerit ab Adm. RR. PP. Magiſtris Fr. Pio Thoma Schiara Provinciae noſtrae Utriuſque Lombardiae, Bibliothecario Caſanatenſe, & Fr. Dominico Vincentio Elephante Provinciae Romanae in Collegio Urbano de Propaganda Fide Sacrae Theologiae Lectore: ſervatiſque aliis de jure ſervandis. In nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti Amen. In quorum fidem his Sigillo noſtro munitis propria manu ſubſcripſimus. Datum Romae in Conventu noſtro S. Mariae ſuper Minervam die 29. menſis Aprilis 1739.

Fr. Thomas Ripoll Magiſter Ordinis.

Reg. fol. 70.

Loco ✝ Sigilli.

Fr. Dominicus Ponſi Mag. Ex-Provincialis & Socius.

Digitized by Google

APPROBATIO.

JUſſu Rm̄i P. Magiſtri Generalis noſtri Fr. Thomae Ripoll legi tria Volumina, quae De Romani Pontificis irreformabili in Fidei Controverſiis Judicio V. Cl. Joſeph Auguſtinus Orſi Sacrae Indicis Congregationi a Secretis adornavit; & legi certe cupidiſſime jucundiſſimeque: gratulatuſque cum primis ſum Ordini meo, poſt ampliſſimos Turrecrematam & Cajetanum ſummumque Canum, ſuis quemque temporibus celeberrimos pro Romana Eccleſia pugnae Duces, noſtro hoc quoque Aevo Spartam hanc Familiae noſtrae Viro contigiſſe, tanta Doctrinae atque Eruditionis laude, apteque & eleganter copioſeque dicendi praeſtantiâ cumulato, quocum congredi, ſi in vivis ageret, minime dedignaretur Magnus ille alias Meldenſium Epiſcopus. Quam merito de Auctore noſtro tot jam vulgatis Operibus probatiſſimo iſta depraedicem, qui ſepoſito partium ſtudio praeclariſſimum hoc ſerio attenteque perlegerint, atque cum Boſſuetiana Gallicae Declarationis Defenſione contulerint, plane deprehendent. Ita profecto rem exequitur, ut non modo reprimat Adverſarii conatus omnes, verum & arma praecipua, quibus ſibi de victoria pene parta adblanditus fortaſſe fuerit, omnino eripiat, quin & in illum ſuoſque contorqueat; noſtra vero ita acuit firmat invicteque tractat, ut nullo jam retundi ſcuto, ullo nec effugio Theologica gravitate digno declinari ab Adverſariis poſſe mihi videantur. Exordio enim a Concilio Apoſtolorum petito, per cetera generalia uſque ad Tridentinum, ducta vindicataque Traditione; quam potiſſimum Defenſionis Auctor oſtentaverat, hanc pro ſe perpetuo ſtare, tam diſtincte tam valide luculenterque demonſtrat; Scripturarum quoque & Patrum loca ita enucleat urget atque exornat, ut optimam Cauſam apud Veri Amatores prorſum illum confeciſſe ſuſpiciam. Opus itaque quammaxime Orthodoxum pro Fidei & Unitatis Arce elaboratum, utilitati publicae jure proferendum exiſtimo. Romae apud S. Mariam ſuper Minervam Idibus Maji MDCCXXXIX.

Fr. Pius Thomas Schiara Ord. Praed. S. Theol. Mag. Caſanatenſi Bibliothecae Praef.

Juſſa

APPROBATIO.

JUſſa exſecutus Rm̃i P. Fr. Thomae Ripoll Ordinis Noſtri Generalis Magiſtri perlegi Opus in tria Volumina tributum, quod inſcribitur: De irreformabili Romani Pontificis &c. necnon Diſſertationem Secundo Volumini adnexam: De modo Conciliandi &c. maximaque cum voluptate perſpexi, Virum Cl. Joſephum Auguſtinum Orſi Sac. Indicis Congregationi a Secretis cum Jacobo Benigno Boſſuetio, qui unus omnium in Galliis maxime floruit, conſerentem manus, eo dicendi robore, mentis acie, eruditionis, & eloquentiae copia hujus argumenta propulſaſſe, ut non inanem ſumſiſſe operam mihi viſus ſit. Cauſſam dicere felici auſu adgreſſus eſt, non eam ſane, quae deſerta pene, ac deſperata eſſet; ſed cui ſapientiſſimus ceteroquin Boſſuetius ſui nominis fama, atque dicendi copia damno fuerat; ut Noſtrates non pauci hujus lucubratione pellecti cauſſa ſeſe excidiſſe tantum non ſint arbitrati. Sane longiſſime abeſt ut quicquam in eo opere evolvendo deprehenderim, quod ad amuſſim dogmatum noſtrae Fidei, proborumque morum rite ſciteque non ſit exactum; immo vero ſolide juxta ac ſancte ea ipſa ubique tuetur Autor, Romanorum Antiſtitum Privilegia ab Adverſarii telis ſtrenue vindicando. Illud igitur Autoris fama dignum Opus publica typorum luce frui poſſe, ſervatis alias de jure ſervandis, exiſtimo. Romae e Coenobio S. Mariae ſuper Minervam XVIII. Kalendas Quintiles Anno Aerae vulg. MDCCXXXIX.

Fr. Dominicus Vincentius Elefante S. Theologiae Mag., ejuſdemque in Collegio Urbano de Propaganda Fide Profeſſor, ac Sac. Congregationis Indicis Conſultor, Ordinis Praedicatorum.

AP-

APPROBATIO.

QUot quantaque praeconia Gallicarum Libertatum Vindices & Aſſentatores in poſthumum derivaverint Opus Jacobi Benigni Boſſuetii Epiſcopi Meldenſis, ubi famoſa Cleri Gallicani Declaratio Anno 1682. Pariſiis edita fuſo calamo propugnatur, notius profecto eſt, quam ut hìc palam fieri indigeat. Gratulabantur ſcilicet ſibimetipſis hujuſcemodi Librum, eoque in tuto ſe poſitos jactitabant, praeſertim, quod per octo & amplius annos poſtquam typis prodiit, nemo id Operis refellere atque elevare de induſtria aggreſſus eſſet. Haec autem exſultatio, quae doctis piiſque viris qua indignationem, qua commiſerationem exprimebat, zelum ac doctrinam excivit Reverendiſs. P. Magiſtri Fr. Joſephi Auguſtini Orſi Ordinis Praedicatorum Sacrae Congregationis Indicis a Secretis, ob alias a ſe evulgatas Lucubrationes de Sacris Studiis optime meriti; qui adeo ſolidam, eruditione plenam, undique ſanam, ac ſimul claram, elegantem, ſupercilii felliſque expertem Boſſuetiano Operi Reſponſionem adhibuit, ut illius inanitatem infirmaque fundamenta oculis vel caligantibus inſpicienda coram exhibeat. Quum vero tribus hujuſce Reſponſionis Voluminibus ab Rm̃o P. Fr. Aloyſio Nicolao Ridolfi Sac. Pal. Apoſtol. Magiſtro meae cenſurae concreditis, quae De Romani Pontificis irreformabili in definiendis Fidei Controversiis Judicio inſcribuntur, ejuſmodi dotes ineſſe omnes citra indaginem deprehenderim; ea ipſa tria Volumina approbo, collaudo, luce typiſque digniſſima judico. Eademque plane ſententia ſuperadditam circa id argumenti in Petrum de Marca Diſſertationem tutus autumo excipiendam.

Romae ex Aedibus S. Mariae ad Montes die 10. Aprilis 1739.

Thomas Sergius Congreg. Piorum Operar. S. Rom. Inquiſitionis Conſultor.

AP-

Digitized by Google

APPROBATIO.

OPus inſcriptum De Romani Pontificis irreformabili in definiendis Fidei Controverſiis Judicio Auctore Rmo P. Magiſtro Joſepho Auguſtino Orſi Ordinis Praedicatorum Sacrae Congregationi Indicis a Secretis, cum juſſu Reverendiſſimi Patris Aloyſii Nicolai Ridolfi Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri attente perlegiſſem, non potui quin illud vehementer laudarem, approbaremque. In eo Clariſſimus Auctor poſteriores quatuor Libros Defensionis, quos ad convellendum Romani Pontificis in Fidei Controverſiis non errandi Privilegium Jacobus Benignus Boſſuetius Meldenſis Epiſcopus exaravit, ad trutinam revocat, ac ejus argumenta magno apparatu, ſingularique artificio expoſita diſpungit, atque refellit; luculentiſſime probans nullum Antiquitatis teſtimonium, nullum ſequioris Aevi monumentum Meldenſis opinioni patrocinari; quinimo ex Scripturarum, Pontificum, Conciliorum, Patrum, aliorumque Scriptorum conſpiratione & conſenſu invictiſſime confici, Romanum Pontificem errori haud eſſe obnoxium, dum Fidei Quaeſtiones ex Apoſtolico Tribunali dijudicat. Tanto autem argumentorum pondere, tanta doctrinae copia, ac tam ſubacto judicio haec proponit, ac firmat, ut eorum plauſus, qui ſibi de proſtrato per Boſſuetium Romanae Cathedrae indeficientis Judicii Privilegio blandiebantur, ſilere jubeat. Utrumque enim Ille in ſua cauſſa agenda caeteros, qui eandem pertractarunt longe ſuperaſſe ſit viſus, aequi nihilominus rerum aeſtimatores poſt diligentem Operis Clariſſimi Patris Orſi Lectionem facillime agnoſcent, quantum Meldenſis Epiſcopus egregiis Operibus adverſus errantes conſcriptis celeberrimus a ſe diſtet, dum praejudiciis diſpendio veritatis obſequitur: ac ſimul fatebuntur Clariſſimum Auctorem praeſtantiſſimi Vindicis Apoſtolici Privilegii numeros, ac partes impleviſſe; & ita quidem, ut alium difficile ſit invenire, qui ſolidioribus rationum momentis, profundiorique eruditione inconcuſſam, quam tuetur, veritatem, Lectoribus confirmarit, atque perſuaſerit.

Ita

Digitized by Google

Ita de hoc Opere, quod omni errore purum eſt, praeloque digniſſimum, cenſeo.

Romae ex Aedibus S. Calliſti die 20. Maji 1739.

D. Fortunatus Tamburinus Abbas S. Petri Mutinae Sacrarum Congregationum Rit. & Ind. Conſult. ac Sanctae Romanae Univerſalis Inquiſitionis Qualificator.

AP-

Digitized by Google

APPROBATIO.

PErlegi, ſic jubente Rm̃o S. A. P. Magiſtro, quam diligentiſſime potui, pro Operis merito, Auctoriſque praeſtantiâ, Tomos tres De irreformabili Romani Pontificis in definiendis Fidei Controversiis judicio, adversus quartam Gallicani Cleri propositionem ab Illustriss. J. B. B. Meldensi Episcopo propugnatam, Auctore Rm̃o P. Joſepho Auguſtino Orſi Ordinis Praedicatorum Magiſtro, & S. Indicis Congregat. Secretario. Opus profecto eſt ſine fuco, pietatis ſolidiſſimae; ſine ſaevitiâ, acutiſſimae diſquiſitionis; ſine elatione ſtupendae eruditionis; ſine ſtudio ſententioſae elegantiae; & ita in amoeniora excurrit Auctor, ut non diffugiat ſentes, ſed exaequet; ſic implexa pertractat, ut enodet; ſic obſcura ventilat, ut copioſâ ſubtilitate vera a nothis ſecernat. Equidem Illm̃us Boſſuetius ſui celebritate nominis, opere illo poſthumo tam redundanti ſermone, totque congeſtis undecunque antiquae memoriae documentis, propoſitionum Cleri Gallicani defenſionem ſuſcepit, ut ſiquis unquam, is certè in hac concertatione viciſſe videri poſſet; atque virorum quorumdam mentem ita perculit, ut Cauſſam Apoſtolicae Sedis non ultra ab Italis Theologis ſuſcipiendam, ac veluti conclamatam dimittendam eſſe cenſerent; nullumque auſurum in pugnam deſcendere, atque manus cum tam celebri Adverſario conſerturum arbitrarentur. Sed vanum hunc timorem prorſus abjecit Auctor noſter, qui ſolidiſſimae doctrinae ubertate argumentis Boſſuetii non eam ineſſe vim, quam illi jactabant, noſtris vero firmam, & inconcuſſam ſupereſſe demonſtrat; adeo ut collatis invicem rationibus, quibus Auctoritas Apoſtolicae Sedis in hoc Opere munitur; & iis quibus ab Adverſario impetitur; iſtae adeo leves viſae ſunt, ut, quantum ego ſentio, alia fidei noſtrae certiſſima Dogmata nec gravioribus niti momentis, nec levioribus impeti difficultatibus videantur. Atque huic quidem teſtimonio, quod ſolius veritatis conſcientiâ ductus perhibeo, non refragabitur, opinor, quiſquis hoc eximium opus ſedulo evolverit. Unde ſentio Opus praeſtantiſſimum eſſe, ac digniſſi-

g mum,

mum, quod diu à multis exoptatum lucem videat, ad ſui Auctoris gloriam, & ad publicam omnium utilitatem.
Ex Collegio S. Franciſci de Paulà die 8. Maji 1739.

Fr. Franciſcus Zavarroni Ordinis Minimorum Ex-Generalis, in Collegio Urbano de Propag. Fide Sac. Theologiae Polemicae Lector, Sac. Congreg. Indicis Conſultor, & S. Rom. Univ. Inquiſitionis Qualificator.

Imprimatur,

Si videbitur Reverendiſs. P. Magiſtro S. Apoſt. Palatii.

Phi. Archiepiſcopus Theodoſiæ Viceſg.

Imprimatur,

P. Fr. Aloyſius Nicolaus Ridolfi Mag. Sac. Pal. Apoſtolici.

TO-

TOMI PRIMI
PARS PRIMA.

De quaeſtionibus fidei per ſex priores Oecumenicas Synodos definitis. Nihil in earum Actis occurrere, quod cum noſtra ſententia non facile concilietur: quae inde etiam uberrime illuſtratur & confirmatur.

LIBER PRIMUS

Quo liber duodecimus Defenſionis examinatur & confutatur. pag. 1

CAPUT PRIMUM.

,, INfallibilitas quibus verbis ab antiquis explicetur:
,, Ubi ſit ſita quaeritur. 2

ARTICULUS UNICUS.

Quaſnam Chriſtianae doctrinae ſanctiones; quanam de cauſſa; quove ſenſu Tertullianus irreformabiles, & irretractabiles dixerit. ibid.

CAPUT II.

,, Sententia Pariſienſium res inter judicatas reponenda ex
,, dictis de Concilio Conſtantienſi. 10

Digitized by Google

CAPUT III.

„ Alia Modernorum quorumdam cavillatio confutatur;
„ oſtenditurque ex ipſis Concilii Conſtantienſis verbis
„ ac geſtis, Papam non modo teneri Conciliaribus de
„ fide decretis jam factis; ſed etiam in quaerendo &
„ tractando in Concilii poteſtate eſſe. 10

CAPUT IV.

„ Aliae cavillationes: Papam ſubjici quidem Concilio in
„ fidei quaeſtionibus, ſed tantum poſtquam ſe illi
„ ſponte ſubmiſit: tum eſſe quidem illum per ſeſe in-
„ fallibilem, ſi non adſit Concilium, ſed praeſente
„ Concilio jam illi ſubeſſe. ibid.

CAPUT V.

„ An Concilii Conſtantienſis judicium antiqua traditio-
„ ne nitatur. Praemittimus quaedam ex Vincentio
„ Lirinenſi de Eccleſiae Catholicae toto orbe diffuſae
„ auctoritate: hinc valere Concilia Oecumenica: du-
„ plex ratio agnoſcendae Eccleſiaſticae conſenſionis,
„ ac finiendarum fidei quaeſtionum; altera per Con-
„ cilia Oecumenica; altera ſine Conciliis Oecumeni-
„ cis. Utraque ſuo ordine tractanda ſuſcipitur: A pri-
„ ma ordimur, atque octo primorum Conciliorum
„ generalium traditionem, ac praxim explicare inci-
„ pimus. 11

ARTICULUS UNICUS.

*Ex Vincentio Lirinenſi, & Illuſtriſſimi Auctoris princi-
piis demonſtratur, Fidei ſanctiones, quamlibet ex ſe
irretractabiles & irreformabiles, fuiſſe nihilominus in
Conciliis generalibus retractatas.* 12

CA-

CAPUT VI.

„ Concilium Apoſtolicum Hieroſolymis habitum de Legalibus, ut omnium Conciliorum forma proponitur: „ Perpenditur illud; *Viſum eſt Spiritui Sancto, & nobis*: Vis ſpiritus in ipſa conſenſione poſita: in eam „ rem egregiae Concilii quinti, ac S. Caeleſtini Papae „ in Concilio tertio auctoritates. 22

ARTICULUS PRIMUS.

Sententiam de non adigendis Gentilibus ad Legalium obſervationem, Apoſtolos jampridem ante Hieroſolymitanum Concilium pro certo ratoque dogmate habuiſſe, & ad eam fidem pertinuiſſe, quam Tertullianus immobilem & irreformabilem, *adeoque* & irretractabilem *eſſe definit.* 23

ARTICULUS II.

Quo ſenſu in Concilio Hieroſolymitano de Legalibus diſceptatum. Rem jure ſuo irretractabilem Apoſtolorum indulgentia fuiſſe in ea Synodo retractatam. 30

ARTICULUS III.

Juxta Gallicani Cleri opinionem, Concilium Apoſtolicum aliorum Conciliorum forma eſſe non poteſt: ſed juxta noſtram ſententiam reliqua Concilia ad illius primi Concilii normam & amuſſim celebrata ſunt. 43

CAPUT VII.

„ Concilii Nicaeni primi decreta adverſus Arianos, ipſa „ Patrum conſenſione valuerunt; nullo ante geſtam „ nullo poſt geſtam Synodum Sedis Apoſtolicae ſpeciali decreto: In eo Concilio ipſius conſenſionis auctoritate tres praecipuae finitae quaeſtiones: ad Sedem Apoſtolicam communis decreti executio pertinet. 54

AR-

ARTICULUS PRIMUS.

S. Alexander Alex. Epiſcopus ante Concilium Nicaenum, & Patres Nicaeni in ipſo Concilio, praecipuum Chriſtianae fidei & religionis Articulum, quamquam jure ſuo irretractabilem, attamen ad frangendam Haereticorum pervicaciam, retractari & examinari permiſerunt. 55

ARTICULUS II.

Formula fidei in Nicaeno Concilio edita conſentientibus Apoſtolicae Sedis Legatis. Id vero quandoque ſatis eſſe judicamus, ut ſine alia Romani Pontificis confirmatione Synodi Oecumenicae de fide definitiones immobiles & irretractabiles habeantur. 59

CAPUT VIII.

„ Conſtantinopolitana prima Synodus, ſecunda genera-
„ lis, in medium adducitur: Ex ea demonſtratur,
„ quaeſtiones fidei ſola Eccleſiarum conſenſione fini-
„ tas. 71

ARTICULUS PRIMUS.

Celebre de hac re Sozomeni teſtimonium adfertur, examinatur, & illuſtratur. 72

ARTICULUS II.

Oſtenditur, eum fuiſſe ante Conſtantinopolitanam Synodum omnium Eccleſiarum in damnando Macedonianorum dogmate cum Romana conſenſum, ut etiam juxta Adverſariorum doctrinam, tam opus non fuerit ad evertendam eorum haereſim, quam ad profligandos Pelagianos, poſt Romanum de illis judicium, Synodi generalis auctoritate, Orbiſque adunati conſenſione. 76

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS III.

Conſtantinopolitana Synodus coacta reapſe non eſt, ut Romanorum Pontificum de Macedonianis judicium, aut horum de Spiritus Sancti Divinitate controverſia retractaretur. 87

CAPUT IX.

„ Ad Epheſinam Synodum devenimus. Referuntur ea; „ quae Synodum praeceſſerunt; demonſtraturque a „ S. Caeleſtino Papa, tota Sedis Apoſtolicae auctori- „ tate, in Neſtorii haereſim ac Perſonam pronuncia- „ tum fuiſſe: An tale judicium pro irreformabili ſit „ habitum; quaeſtio ex Actis poſtea diſſolvenda. 91

ARTICULUS PRIMUS.

S. Cyrillus irrefragabilem agnovit in Caeleſtino ad damnandam haereſim Neſtorianam, auctoritatem. 92

ARTICULUS II.

S. Caeleſtini de Neſtorio judicium juxta Gallicanae Eccleſiae doctrinam, etiam ante Oecumenicam Synodum, immobilem habuit & irretractabilem auctoritatem. 95

CAPUT X.

„ Dicta a Caeleſtino Papa de fide, tota Apoſtolicae Sedis „ auctoritate ſententia, Concilii univerſalis mentione „ & convocatione ſuſpenditur. Id Canonice & ordi- „ ne factum, omnes Epiſcopi, & Papa ipſe confite- „ tur. 105

ARTICULUS PRIMUS.

Moralis omnium Epiſcoporum cum Caeleſtino unanimitas Orientalium diſſenſione abrupta non eſt: Summa proinde fuit ejus decreti, etiam ante Synodum Oecumenicam, & irreformabilis auctoritas; ac nullius mo-

momenti ſunt rationes, quibus, ad Apoſtolicum Judicium firmandum, Boſſuetius Generali Concilio opus fuiſſe contendit. 106

ARTICULUS II.

An lati adverſus Neſtorium Apoſtolici Decreti executionem Theodoſius Oecumenicae Synodi indictione ſuſpenderit: idque canonice, & ordine factum eſſe, cum omnes Epiſcopi, tum ipſe Caeleſtinus agnoverint? 112

CAPUT XI.

„ Acta Synodi Epheſinae recenſentur: Ejus Act. 1. Probat Synodus, omnia, quae a Caeleſtino decreta eſſent, in ſuſpenſo manere uſque ad Synodi ſententiam: Quae de fide geſta ſunt, referuntur, oſtenditurque, prolatum a Papa judicium ad examen legitimum fuiſſe revocatum. 120

ARTICULUS PRIMUS.

Quo jure, quave ratione Caeleſtini adverſus Neſtorium ſententia, ante Synodum Epheſinam, ad effectum perducta re ipſa non fuerit. 121

ARTICULUS II.

Eſſe aliquam rerum a Summo Pontifice definitarum diſcuſſionem, quae cum ineluctabili ipſius in fidei dogmatibus definiendis auctoritate conciliari optime poteſt: ejuſmodi autem eſſe, quam Epheſini Patres adhibuerunt. 128

CAPUT XII.

„ Continuatio Actionis primae Concilii Epheſini: quae circa Neſtorii Perſonam a Caeleſtino Papa decreta eſſent, ad Synodale examen & ipſa revocantur, nec niſi quaeſtione habita comprobantur. 137

AR-

ARTICULUS UNICUS.
Ex forma judicii, ac tenore ſententiae, quam in Neſtorium Epheſina Synodus protulit, demonſtratur, majorem eſſe Romani Pontificis, quam Concilii Oecumenici auctoritatem. 139
CAPUT XIII.
„ Geſta Actionis II. quibus praecedentia comprobantur:
„ Quid ſit confirmare decreta ſtylo Eccleſiaſtico, ex
„ geſtis demonſtratur. In Synodi examine, atque ju-
„ dicio quaeſtionis finem non modo Sacra Synodus;
„ ſed etiam Legati Apoſtolici, atque ipſe etiam Papa
„ Caeleſtinus agnoſcunt. 146
ARTICULUS PRIMUS.
Noluiſſe Caeleſtinum ſuum de Neſtorio judicium veluti non ſatis firmum aut aliqua ex parte reformabile in Epheſina Synodo retractari. 147
ARTICULUS II.
Epheſinae Synodi Acta Pontificis Legati confirmarunt: Quantum in hac re Apoſtolicae Sedis auctoritas emicuerit. 152
ARTICULUS III.
De eodem argumento diſſeritur; oſtenditurque, finem controverſiae fuiſſe impoſitum Sedis Apoſtolicae auctoritate. 157
CAPUT XIV.
„ Epheſinae Synodi praxis qua doctrina nitatur: Epiſco-
„ porum autoritas in Apoſtolis inſtituta: iis omnibus
„ fidei depoſitum in commune traditum, & commu-
„ ni cura cuſtodiendum: Apoſtolici in Hieroſolymis
„ Concilii autoritas in ſecutis Conciliis: Haec eſt
„ Caeleſtini Epiſtola Epheſi lecta: Confutantur ii;

„ qui docendi autoritatem a Papa in Epiſcopos mana-
„ re contendunt. 162

ARTICULUS UNICUS.

Ad ſingulas bujus Capitis propoſitiones, breves quaedam obſervationes. 163

CAPUT XV.

„ Chalcedonenſis Concilii Quarti Generalis acta propo-
„ nuntur: referuntur ea, quae anteceſſerint: ex his
„ demonſtratur, etiam in fidei cauſis, poſt Romani
„ Pontificis judicium, a tota Eccleſia, ipſoque Ro-
„ mano Pontifice, plenius, ac majus, jamque irrefra-
„ gabile judicium exſpectari. 166

ARTICULUS PRIMUS.

Nec Synodum Ephesinam ſecundam, neque Chalcedonenſem abſolute fuiſſe ad profligandam Eutychetis baereſim neceſſarias. 167

ARTICULUS II.

Noluiſſe Leonem, fidei cauſſam veluti dubiam & incertam in Chalcedonenſi Synodo retractari. 172

ARTICULUS III.

Quo ſenſu dixerit S. Leo, poſt rem a Sede Apoſtolica judicatam, pleniore judicio errorem in Synodo aboleri; & quaeſtionem communi cum Epiſcopis ſententia finiri oportere. 177

CAPUT XVI.

„ In Chalcedonenſi Concilio duo ad rem faciunt: alte-
„ rum, Dioſcori Patriarchae Alexandrini (depoſitio);
„ alterum examen Epiſtolae Leonis: hic de Dioſcoro:
„ Demonſtratur, in cauſis, quae univerſalem Eccle-
„ ſiam ſpectant, in ipſa conſenſione vim ſummam &
„ indeclinabilem eſſe repoſitam. 187

AR-

ARTICULUS PRIMUS.

In reſtituendis Eccleſiae rebus, quae fuerant per Dioſcorum in Epheſina Pſeudo-Synodo labefactatae, Magnum Leonem ſummam exercuiſſe, & a futurae Synodi judicio nullatenus dependentem auctoritatem. pag. 188

ARTICULUS II.

Summam emicare Sedis Apoſtolicae auctoritatem in Dioſcori per Chalcedonenſem Synodum damnatione. 198

ARTICULUS III.

Quae ſuperioribus Articulis dicta ſunt, variis Imperatorum & Auguſtarum in ſuis Epiſtolis teſtimoniis confirmantur. 210

CAPUT XVII.

„ Alterum Caput in Synodo Chalcedonenſi tractatum;
„ de expoſita fide: S. Leonis Epiſtola nonniſi facto
„ examine comprobata: Gallorum & Italorum, ante
„ Chalcedonenſe Concilium de recipienda Leonis Epi-
„ ſtola, Litterae ejuſdem ſpiritus referuntur: Decre-
„ tum Apoſtolicae Sedis, nonniſi conſenſione Eccle-
„ ſiarum, irretractabile fieri, Chriſtiani omnes, & ipſe
„ Leo confitetur. 219

ARTICULUS PRIMUS.

Concilium Chalcedonenſe, imo univerſa Eccleſia S. Leonis ad Flavianum Epiſtolam pro irretractabili fidei regula habuit, antequam illa ſollenniter in ipſa Synodo ab omnibus Epiſcopis ſubſcriberetur. 220

ARTICULUS II.

Oſtenditur, non recte inde probari, retractationi obnoxias eſſe Pontificum Romanorum de fide Conſtitutiones, quod eis propterea ſubſcriptum ab Epiſcopis ali-

Digitized by Google

quando ſit, quod praecedentium Conciliorum fidei regulis conſonae eſſent. 232

ARTICULUS III.

Aliis Meldenſis Epiſcopi objectis uberrime ac luculentiſſime ex Thomaſſino ſit ſatis. 242

CAPUT XVIII.

„ Adverſariorum effugia: Bellarminus & Baronius diverſa ſectantur: aliorum cavillationes: de Theodoreto in Sedem reſtituto agitur, ex eoque facto noſtra ſententia confirmatur. 251

ARTICULUS PRIMUS.

Quae de S. Leonis Epiſtolae in Chalcedonenſi Synodo examine Boſſuetius iterum ingerit, ex jam dictis refelluntur. ibid.

ARTICULUS II.

Ejuſdem examinis continuatio: demonſtraturque, Epiſtolam S. Leonis ad Chalcedonenſe Concilium fuiſſe tranſmiſſam, non ut de ipſa, verum ut ſecundum ipſam tamquam immobilem & irreformabilem regulam de fide Synodus judicaret. 256

ARTICULUS III.

De Theodoreto aliiſque per Chalcedonenſe Concilium in ſuis Sedibus confirmatis. 267

CAPUT XIX.

„ Concilium V. Generale, ſeu Conſtantinopolitanum II. in medium adducitur: In eo referuntur 3. & 4. Synodi acta jam a nobis recenſita, & clare docetur, Romanorum Pontificum, ut & aliorum ſcripta, non niſi inquiſitione facta, a Synodis comprobari: Unde trium ſimul Synodorum Oecumenicarum auctoritas noſtram ſententiam firmat. 273

AR-

ARTICULUS PRIMUS.

Quum docet quinta Synodus, Romanorum Pontificum de fide litteras à tertia & quarta Synodo, niſi praemiſſo examine non fuiſſe ſuſceptas, eam nec reapſe locutam eſſe nec loqui potuiſſe de examine, quod ex dubitatione procedat. 274

ARTICULUS II.

Quae dicta ſunt in Articulo ſuperiori, ex Vigilio Papa confirmantur: & oſtenditur, Romanorum Pontificum de fide literas ſpectatas id temporis fuiſſe ut irreformabiles fidei regulas, & ejuſdem cum generalium Conciliorum decretis auctoritatis. 280

CAPUT XX.

„ Synodus quinta, invito ac repugnante Vigilio Papa „ habetur: ejuſdem Vigilii Conſtitutum ſolvit: Ibae „ Epiſtolam ipſius ſententia ab haereſi abſolutam, im- „ piam & haereticam judicat: a Romanis Pontifici- „ bus comprobatur. 291

ARTICULUS PRIMUS.

Legitimam non fuiſſe & canonicam, refragante Vigilio, quintae Synodi celebrationem. 292

ARTICULUS II.

Vigilii pro tribus Capitulis Conſtitutum non fuit in quinta Synodo relectum aut promulgatum; nec proinde diſcuſſum, ejuſque auctoritate damnatum. 302

Digitized by Google

ARTICULUS III.

De Baluzii ad ſeptimam Collationem additamento diſſeritur: & ex eo, aliiſque monumentis demonſtratur, Vigilii Conſtitutum non fuiſſe decretum diffinitivum ac peremtorium, ſive, ut modo loquimur, ex Cathedra pronunciatum. 308

ARTICULUS IV.

Quintae Synodi decreta non ante adepta ſunt irretractabilem & indeclinabilem auctoritatem, quam a Romanis Epiſcopis confirmarentur. 318

CAPUT XXI.

„ In Synodo ſexta generali, quae Conſtantinopolitana „ eſt tertia, cauſſa Honorii Papae per Synodum con„ demnati: tria effugia proponuntur: Quaeſtiones ali„ quot ex actis ſuo ordine reſolvendae: brevis Mono„ thelitarum hiſtoria praemittitur. 327

CAPUT XXII.

„ Honorius Cyri Alexandrini & Pyrrhi Conſtantinopo„ litani ſcripta dogmatica in ſexta Synodo condemna„ ta directe probat: Sophronii Hieroſolymitani, ab „ eadem ſexta Synodo, atque ab omnibus Orthodoxis „ comprobata, improbat: Ejus Legatos a veritate de„ terret: Conſultus a tribus Patriarchis prava reſcri„ bit: Ejus litterae toto Oriente vulgatae: his Mono„ thelitae praecipue nitebantur: An haec pro privato „ Doctore ſcripſerit? Eae Epiſtolae dogmaticae ha„ bentur, hoc eſt, decretales. Dogmatis nomen ex„ plicatur: confutantur effugia. 328

AR-

ARTICULUS PRIMUS.

Honorii Epiſtolas partim ad dogmata pertinere, partim ad oeconomiam, & Eccleſiaſticam diſciplinam: Quatenus ad dogmata referuntur, puram eſſe & Catholicam earum doctrinam: Quatenus ad diſciplinam, improvidam fuiſſe & inconſultam de tacenda duplici voluntate vel operatione diſpenſationem. 331

ARTICULUS II.

In Honorii Epiſtolis omnia deſiderari, quae ad conſtituendam, juxta illius aevi diſciplinam, dogmaticam Conſtitutionem requirebantur. 347

§. I.

Quae olim in edendis Dogmaticis Conſtitutionibus Romani Pontifices ut plurimum obſervarent. 348

§. II.

Honorii ad Sergium Epiſtolas non fuiſſe cum aliqua Romana Synodo communicatas, aut in aliqua Romana Synodo editas. 353

§. III.

Honorii literas non fuiſſe cum Eccleſiae Romanae Clero in publico & ſollenni Conventu communicatas. 361

§. IV.

Solvuntur Adverſariorum objecta, eademque Theſis uberius confirmatur & illuſtratur. 370

§. V.

Dogmaticas non fuiſſe Honorii ad Sergium Epiſtolas. 381

CAPUT XXIII.

„ Bellarmini ac Baronii effugium; quod haec Honorius „ diſpenſatorie pacis gratia ſcripſerat, quoad rem ex-
actius

„ actius definiret: id ipſius Honorii verbis confutatur;
„ doceturque, Honorium cum Monothelitis a Romanis Pontificibus, ac praeſertim a S. Martino, preſſo
„ licet nomine condemnatum. 387

CAPUT XXIV.

„ De Synodo ſexta generali: ea poſt Romanorum Pontificum, atque imprimis S. Martini exquiſitiſſimas
„ definitiones eſt habita: in ea de S. Agathonis totiuſque Occidentalis Synodi Litteris rite deliberatur:
„ Quo ſenſu Synodus ſuſcipiat quae a S. Agathone de
„ Sede Apoſtolica praedicantur. 389

ARTICULUS PRIMUS.

Ante Oecumenicam Synodum ſola Romanorum Pontificum auctoritas valuit, obtinuitque, ut Monothelitae eorumque dogmata ab omnibus Eccleſiis, quae Catholica communione gaudebant, pro haereticis haberentur. 390

ARTICULUS II.

Sanctus Agatho, & Synodus Occidentalis dogma de duabus voluntatibus & operationibus ut certam & inviolabilem Catholicae fidei veritatem Imperatori ac ſextae Synodi proponunt. 404

ARTICULUS III.

S. Agathonis Epiſtola tanquam certiſſima, & divinitus inſpirata, & ipſius Petri veluti ore prolata, fidei Catholicae regula ab Oecumenica Synodo ſuſcepta eſt. 410

CA-

Digitized by Google

CAPUT XXV.

„ Sextae Synodi in Honorium dicta ſententia: Ejus ſententiae frequens repetitio: Cur Synodus eum damnatum voluerit, quem Romani Pontifices excuſare videantur. 420

CAPUT XXVI.

„ Actio falſi intentata Synodalibus geſtis, ac duabus Leonis II. Epiſtolis, temeraria & abſurda: repugnantibus omnibus ſcriptoribus, actiſque publicis. ibid.

CAPUT XXVII.

„ Potiſſimum argumentum falſitatis ex Agathonis epiſtola ductum: quam vanum illud ſit: Agatho & Leo II. inter ſe componuntur: Etſi Honorius de fide prava docuerit, haud minus Eccleſiae Romanae permanere inconcuſſam fidem. 422

ARTICULUS UNICUS.

Sancti Agathonis teſtimonium expenditur; indeque adſeritur Sedis Apoſtolicae inerrantia; cum eaque conjunctam eſſe demonſtramus indeficientem Romani Pontificis ex Cathedra pronunciantis auctoritatem. pag. 423

CAPUT XXVIII.

„ Quaeſtio de Honorio concluditur, atque utcumque illius res ſe habent, invictum manet ex his petitum argumentum. 432

CAPUT XXIX.

„ Patres Toletani Concilii decimi quarti Synodum VI. pro Oecumenica non habent, eo quod Hiſpani ad eam vocati non eſſent; neque eam probant niſi facto

exa-

Digitized by Google

„ examine, tametſi a Leone Secundo probatam con-
„ ſtitiſſet. 433

ARTICULUS PRIMUS.

Romani Pontifices, & reliqui omnes Occidentis Epiſcopi ſextam Synodum pro Oecumenica agnoſcunt, etſi nulli ei ex Hiſpanis Epiſcopis interfuerunt. 434

ARTICULUS II.

De Sedis Apoſtolicae auctoritate totius Synodi Occidentalis judicium: Ab eo diſcrepaſſe Toletanos Patres, Boſſuetius non probat. 439

Digitized by Google

Pag.	Lin.	*Errata*	*Corrige*
20	18	adſertam	nôndum adſertam
68	17	Arianos	Aſianos
141	(*a*)	L. VII. C. V. n. III.	L. IV. C. III. n. V.
151	26	ſententia	ſententiae
190	1	duaum	dudum
233	ult.	plurimum	plurimarum
291	16	invitato	invito
305	10	frueretur	ſtrueretur
329	20	1523.	1723.
369	28	totius	totis
394	21	fruentis	furentis
401	30	Ego	Ergo

Digitized by Google

LIBER PRIMUS
QUO LIBER DUODECIMUS
DEFENSIONIS
Examinatur & confutatur.

ILluſtriſſimus Meldenſium Epiſcopus hunc Libro duodecimo Titulum praefixit: *De Quaeſtionibus fidei, praeſertim per Concilia generalia definitis. Ipſorum Conciliorum generalium traditio explicatur*, ad Caput Quartum Declarationis Gallicanae. Hunc autem ipſum & ego volo hujuſce Libri Titulum eſſe; eſt enim mihi propoſitum eaſdem fidei quaeſtiones in Conciliis Generalibus tractatas ac definitas diligenter examinare, eorumdemque Conciliorum generalium traditionem luculenter exponere. Ex clara enim & minime fucata harumce rerum expoſitione apertiſſime, ut mihi videtur efficiam; tum ex omnibus generalibus Conciliis nihil ab Illuſtriſſimo Auctore adlatum eſſe, quo ſumma Romani Pontificis in ſanciendis fidei controverſiis auctoritas infringatur; tum iiſdem Conciliis pro *immobili & irreformabili* ſemper habitum fuiſſe Apoſtolicae Sedis de fidei rebus judicium.

Digitized by Google

CAPUT PRIMUM.

„ Infallibilitas quibus verbis ab antiquis expli-
„ cetur: Ubi ſit ſita quaeritur.

PArum aut nihil intereſt ſcire; an quod modo *infallibile* judicium dicitur, ab antiquis *immobile*, *irreformabile*, *irretractabile*, *irrefragabile* dictum ſit: his enim omnibus vocibus unam eamdemque rem ſignificari, inter nos convenit. Illud autem plurimum refert, & ad praeſentem controverſiam illuſtrandam magnum habet momentum, ut perſpectum habeamus, quos chriſtianae doctrinae articulos, veteres Patres, atque imprimis Tertullianus ex quo iſtae voces acceptae ſunt, *immobiles irretractabiles irreformabiles* eſſe conſtituerint.

ARTICULUS UNICUS.

Quaſnam Chriſtianae doctrinae ſanctiones; quanam de cauſſa; quove ſenſu Tertullianus irreformabiles, & irretractabiles dixerit.

NOn uno in loco Tertullianus omnes & ſingulos articulos Chriſtianae fidei, qui Symbolo Apoſtolico continentur, irreformabiles & irretractabiles eſſe definivit. Sic Libro de Virginibus velandis Capite primo: *Regula quidem fidei una omnino eſt, ſola immobilis; & irreformabilis; credendi ſcilicet in unicum Deum omnipotentem, mundi conditorem, & Filium ejus Jeſum Chri-*

Chriſtum; natum ex Virgine Maria &c. Hac lege fidei manente, cetera jam diſciplinae & converſationis, admittunt novitatem correctionis, operante ſcilicet & proficiente uſque in finem gratia Dei.

Sic etiam Libro de Praeſcriptionibus Haereticorum capite decimo tertio: *Regula eſt autem fidei, ut jam hinc quid credamus, profiteamur; illa ſcilicet, qua creditur, unum omnino Deum eſſe &c. Haec regula a Chriſto, ut probabitur, inſtituta, nullas habet apud nos quaeſtiones, niſi quas haereſes inferunt, & quae haereticos faciunt. Ceterum manente forma ejus in ſuo ordine, quantumlibet quaeras & tractes, & omnem libidinem curioſitatis effundas, ſi quid tibi videtur vel ambiguitate pendere, vel obſcuritate obumbrari ..... Fides in regula poſita eſt.*

Priore in loco Tertullianus ſymboli articulos confert cum inſtitutis diſciplinae, fidemque immobilem & irreformabilem eſſe definit, quoniam, quemadmodum diſciplina, variari ac permutari non poteſt. Altero autem in loco articulos fidei disjungit ab his, quae ſalva fide, & ſalute in tuto poſita, diſputari vel ignorari a Fidelibus poſſunt. Quare fidem hoc ſenſu irretractabilem eſſe docet, quoniam ea dogmata, quibus fides Catholica continetur, venire in quaeſtionem diſceptationemque non debent: quapropter antea dixerat: *Quaeramus ergo in noſtro, & a noſtris, & de noſtro; idque dumtaxat, quod ſalva regula fidei poteſt in quaeſtionem devenire.* Quin hujuſce Libri *De Praeſcriptionibus* hoc argumentum eſt: Si jure cum Haereticis agatur, admittendos illos non eſſe ad ullam nobiſcum de fidei dogmatibus diſputationem. Nam & ad Chriſtianos in fide confirmandos, & Haereticos revincendos, hoc ſatis eſſe debet, quod novam iſti &

peregrinam doctrinam adferunt, quam neque Eccleſiae Apoſtolicae ab Apoſtolis, neque Fideles ab Eccleſiis Apoſtolicis acceperunt: (*a*) *Hanc igitur dirigimus praeſcriptionem: Si Dominus Jeſus Chriſtus Apoſtolos miſit ad praedicandum, alios non eſſe recipiendos Praedicatores, quam quos Chriſtus inſtituit ..... Quid autem praedicaverint, ideſt, quid illis Chriſtus revelaverit, & hic praeſcribam, non aliter probari debere, niſi per eaſdem Eccleſias, quas ipſi Apoſtoli condiderunt ..... Supereſt ergo, uti demonſtremus, an haec noſtra doctrina, cujus regulam ſupra edidimus, de Apoſtolorum traditione cenſeatur; & ex hoc ipſo an ceterae de mendacio veniant. Communicamus cum Eccleſiis Apoſtolicis, quod nulla doctrina diverſa. Hoc eſt teſtimonium veritatis.*

Itaque, Tertulliano auctore, ideo Chriſtianae doctrinae capita, quae ſymbolo comprehenduntur, inter praeſcriptas & praejudicatas, ac proinde irreformabiles & irretractabiles veritates recenſenda ſunt, quoniam Eccleſiarum Apoſtolicarum teſtimonio & auctoritate nituntur: Unde conſequens eſt, quamcumque aliam doctrinam, quae ſimili polleat auctoritate, etſi Apoſtolico ſymbolo neutiquam expreſſe contineatur, jure gaudere praeſcriptionis, eſſeque proinde, Tertulliani judicio, pro irreformabili & irretractabili habendam: quod idem Auctor ſequentibus verbis diſerte atque eleganter docet (*b*): *Age jam, qui voles curioſitatem melius exercere in negotio ſalutis tuae, percurre Eccleſias Apoſtolicas ..... Si Italiae adjaces, habes Romam, unde nobis quoque auctoritas praeſto eſt.... Videamus, quid dixerit, quod docuerit, quid cum Africanis quoque Eccleſiis conteſſerarit.*

(*a*) Cap. XXI. (*b*) Ibid. cap. XXXVI.

Digitized by Google

rit . . . . . Legem & Prophetas cum Evangelicis & Apoſtolicis Literis miſcet, & inde potat fidem: Eam aqua ſignat, Sancto Spiritu veſtit, Eucharistia paſcit, martyrio exhortatur; & ita adverſus hanc inſtitutionem neminem recipit. Quinque hîc memorat Tertullianus Catholicae fidei dogmata, quorum non fit in Symbolo Apoſtolorum expreſſa mentio: nimirum utriuſque Foederis libros, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Martyrium. Non enim in eo Symbolo expreſſe traditur, veteris Teſtamenti Libros fuiſſe divinitus inſpiratos; Chriſtianos ſalutem adſequi non poſſe niſi in Trinitatis nomine baptizentur; baptizatos, & in Trinitatis nomine ablutos, Sacra Unctione & manuum impoſitione Spiritu Sancto repleri; ſub panis & vini Symbolis Chriſti Corpore & Sanguine ſaginari; denique pro fidei confeſſione ſubeundum eſſe martyrium; haec, inquam, Chriſtianae fidei dogmata Apoſtolorum Symbolo nequaquam adſcripta ſunt; ea tamen cum ejuſdem Symboli articulis inter praejudicatas & irreformabiles ſententias Tertullianus refert ob Apoſtolicarum Eccleſiarum, atque imprimis Romanae, irrefragabile teſtimonium. Quare laudatis verbis adjungit (a): *Si haec ita ſe habent, ut veritas nobis adjudicetur, quicumque in ea regula incedimus, quam Eccleſia ab Apoſtolis, Apoſtoli a Chriſto, Chriſtus a Deo accepit; conſtat ratio propoſiti noſtri, definientis, non eſſe admittendos Haereticos ad ineundam de Scripturis provocationem, quos ſine Scripturis probamus ad Scripturas non pertinere.* Igitur ſtatim ac de aliquo dogmate conſtaret, illud in Apoſtolicis Eccleſiis, & maxime in Romana, quaeque cum iis *communicatione pacis*, ut idem Au-

(a) Cap. XXXVII.

Auctor loquitur (*a*), *& appellatione fraternitatis*, *& conteſſeratione hoſpitalitatis* conjungebantur, communiter obtinere, & jam olim obtinuiſſe, inter irreformabiles & irretractabiles veritates recenſendum erat, a quibus diſceptandis Haeretici jure ac merito repellebantur.

Jure, inquam; nam Tertullianus neutiquam inficiatur, quin ex quadam indulgentia audiri Haeretici poſſint, & eorum cauſſa diſceptari valeat, eiſque permitti, ut ſi quas habent adverſus Catholica dogmata difficultates in medium adferant, eaſque ſedulo ac diligenter examinandas excutiendaſque proponant. Imo, ſalvo & integro jure praeſcriptionis, quo novellae & exoticae opiniones de mendacio, ut ait, praejudicantur, ubique facultatem Haereticis tribuit, ac tribuendam docet, omnia ſuae aut nequitiae aut inſcitiae dubia proponendi; & cum eis perinde agendum conſtituit, & eorum cauſſam ſic fere de integro retractandam, ac ſi Catholicum dogma vetuſtate traditionis irretractabile, & ipſi Haeretici jam damnati novitatis praeſcriptione non eſſent. Hanc ſuam ſententiam pluribus in locis Tertullianus proponit, & cur ita ſentiat, verbis ſequentibus aperit: *Sed quoniam* (inquit laudato Libro de Praeſcriptionibus (*b*) *tam expedita probatio eſt, ut ſi ſtatim proferatur, nihil jam ſit retractandum, ac ſi prolata non ſit a nobis, locum interim demus diverſae parti, ſi quid putent ad infirmandam hanc praeſcriptionem movere ſe poſſe*. Et Libro primo contra Marcionem capite primo poſtquam dixit, *quod alius Libellus hunc gradum ſuſtinebit adverſus Haereticos etiam ſine retractatu doctrinarum revincendos, quod hoc ſint de praeſcriptione novitatis*, ſubjungit: *Nunc quatenus admittenda*

(*a*) Ibid. cap. XX. (*b*) Cap. XXII.

da congreſſio eſt, interdum ne compendium praeſcriptionis ubique advocatum diffidentiae deputetur; regulam Adverſarii prius praetexam, ne cui lateat, in quo principalis quaeſtio dimicatura eſt. Longe id etiam luculentius exponit Libro adverſus Praxeam capite ſecundo, ubi praecipuis Symboli Apoſtolici articulis deſcriptis, haec addit: *Hanc regulam ab initio Evangelii decucurriſſe, etiam ante priores quoſque haereticos, nedum ante Praxean heſternum, probabit tam ipſa poſteritas omnium Haereticorum, quam ipſa novellitas Praxeae heſterni. Quo peraeque adverſus univerſas haereſes jam hinc praejudicatum ſit, id eſſe verum, quodcumque primum; id eſſe adulterum, quodcumque poſterius. Sed ſalva iſta praeſcriptione, ubique tamen propter inſtructionem & munitionem quorumdam, dandus eſt etiam retractatibus locus; vel ne videatur unaquaeque perverſitas, non examinata, ſed praejudicata damnari; maxime haec, quae ſe exiſtimat meram veritatem poſſidere*. In his locis Tertullianus & veterem Eccleſiae doctrinam irreformabilem & irretractabilem eſſe docet, & adverſas haereſes ipſa ſtatim novitatis praeſcriptione damnatas; & nihilominus congreſſionem cum haereticis non refugit, neque abnuit, ut Catholica dogmata retractentur. Quinimo, etſi breviore & commodiore praeſcriptionis via ad omnes haereſes revincendas, ſine doctrinarum retractatu, uti nos poſſe decernat; attamen & ad inſtruendos imperitos, & ad debiles confirmandos, & ad omnem Adverſariis obtentum eripiendum, dandum eſſe judicat & retractatibus locum; ne, inquit, unaquaeque perverſitas videatur, non examinata, ſed praejudicata damnari. Quare iiſdem locis Catholicam doctrinam & irretractabilem & retracta-

bilem

bilem eſſe definit; ex ſe ipſa quidem & jure ſuo irretractabilem; ſed retractabilem ex indulgentia, qua haereticis, qui jure repelli poſſent nec audiri, permittitur tamen, ut in medium adferant quod eorum animos torquet, & quidquid eos in Eccleſiae dogmatis & inſtitutis offendit.

Haec autem, de quibus hactenus diſſeruimus, ad ſequentem diſputationem illuſtrandam plurimum momenti habere videntur: Ut enim poſtea videbimus, quidquid in quatuor prioribus Conciliis generalibus primo retractatum, & poſtea ſancitum eſt, ad praecipua Chriſtianae doctrinae capita pertinebat, quae Apoſtolorum ſymbolo continentur; ac proinde ad eam fidem pertinebat, quam Tertullianus immobilem & irreformabilem eſſe pronunciaverat. Deinde, nihil unquam, ut ſuis locis demonſtrabitur, Conciliis generalibus retractandum Romani Antiſtites propoſuerunt, quod aperte ad Apoſtolicam traditionem ſuam non referret originem; aut in omnibus qua late patebat Chriſtianus Orbis Eccleſiis jamdiu antequam haereſes erumperent, non obtineret; quod proinde pars illius fidei non eſſet, quam Tertullianus irreformabilem & irretractabilem vocat. Hinc autem conſequens eſt; non ſtatim ac videbimus, Apoſtolicae Sedis decreta, ipſiſmet Romanis Pontificibus annuentibus, in Conciliis oecumenicis retractari & examinari, debere nos cogitare, Eccleſiae Romanae de fide ſanctiones, irretractabiles & irreformabiles Conciliis generalibus non fuiſſe. Alioquin nullum Tertullianus aevo ſuo fidei Catholicae articulum habuiſſet, quem jure irretractabilem, immobilem & irreformabilem diceret: nam & praecipuos deinceps in Conciliis Oecumenicis retractatos videbimus; & juxta Illuſtriſſimi Scriptoris principia nullus omnino

eſt,

eſt; qui ſimili alicujus Concilii generalis examini ac retractatui eſſe non potuerit obnoxius. Quapropter, quemadmodum Conciliorum generalium de praecipuis Chriſtianae doctrinae decretis diſputationes non probant, Catholicam fidem, eoſque ipſos fidei Catholicae articulos, qui in diſceptationem veniebant, jure ſuo irretractabiles & irreformabiles non fuiſſe: ita nec probant, Apoſtolicae Sedis de iiſdem fidei dogmatibus ſanctiones non fuiſſe irreformabiles & irretractabiles judicatas, antequam eis eorumdem Conciliorum generalium auctoritas vel adſenſus accederet. Nam quod ejuſmodi dogmata, tum perpetua & conſtanti Eccleſiae traditione ubique recepta, tum Apoſtolicae Sedis judicio roborata, in Conciliis oecumenicis retractata, & ad examen revocata ſunt, maximoque ſtudio & contentione diſceptata, non illud, ut poſtea dearticulate demonſtrabitur, in cauſſa fuit, quod ulla de iis dogmatibus ac ſanctionibus ineſſet Patribus dubitatio; ſed, uti laudatus Tertullianus ait, propter inſtructionem & munitionem quorumdam admiſſa cum Haereticis congreſſio eſt, & datus examini ac retractatibus locus; ne ſcilicet unaquaeque perverſitas videretur, non examinata, ſed praejudicata damnari. Sed haec poſtmodum luculentius, & articulatim, ut dixi, ac diſtincte diſputabuntur.

CAPUT II.

„ Sententia Pariſienſium res inter judicatas
„ reponenda ex dictis de Concilio
„ Conſtantienſi.

CAPUT III.

„ Alia Modernorum quorumdam cavillatio con-
„ futatur, oſtenditurque ex ipſis Concilii Con-
„ ſtantienſis verbis ac geſtis, Papam non mo-
„ do teneri Conciliaribus de fide decretis jam
„ factis; ſed etiam in quaerendo & tractando
„ in Concilii poteſtate eſſe.

CAPUT IV.

„ Aliae cavillationes: Papam ſubjici quidem Con-
„ cilio in fidei quaeſtionibus, ſed tantum poſt-
„ quam ſe illi ſponte ſubmiſit: tum eſſe qui-
„ dem illum per ſeſe infallibilem, ſi non ad-
„ ſit Concilium, ſed praeſente Concilio jam
„ illi ſubeſſe.

QUae in tribus hiſce Capitibus ex Concilio Conſtantienſi Meldenſium Epiſcopus diſputat, diſcuti ac rite examinari non poſſunt, niſi prius ipſius Concilii decreta ad examen fuerint revocata: quod quum in alio Opere inituri ſimus, in praeſentia quae ad haec tria Capita pertinent, praetermittimus.

CA-

CAPUT V.

„ An Concilii Conſtantienſis judicium antiqua „ traditione nitatur. Praetermittimus quaedam ex Vincentio Lirinenſi de Eccleſiae Catholicae toto orbe diffuſae auctoritate: hinc „ valere Concilia Oecumenica: duplex ratio „ agnoſcendae Eccleſiaſticae conſenſionis, ac „ finiendarum fidei quaeſtionum; altera per „ Concilia Oecumenica; altera ſine Conciliis „ Oecumenicis. Utraque ſuo ordine tractanda ſuſcipitur: A prima ordimur, atque octo „ primorum Conciliorum generalium traditionem, ac praxim explicare incipimus.

CONcilii Conſtantienſis Judicium Illuſtriſſimus Auctor appellat decretum illud, quo ſancitum eſt, ſummum Eccleſiae Catholicae Antiſtitem etiam in rebus fidei Oecumenico ſubeſſe Concilio: Inde enim conſequens eſſe contendit, irrefragabile non eſſe Romani Pontificis in ſanciendis fidei controverſiis judicium, quo de argumento alio in Opere diſputabitur. Interim ergo rem ipſam cum Illuſtriſſimo Auctore ad veteris traditionis amuſſim exigamus.

ARTICULUS UNICUS.

Ex Vincentio Lirinenſi, & Illuſtriſſimi Auctoris principiis demonſtratur, Fidei ſanctiones quamlibet ex ſe irretractabiles & irreformabiles fuiſſe nihilominus in Conciliis generalibus retractatas.

QUod hujuſce Libri capite primo Tertulliani auctoritate probavimus; nimirum, Fidei Catholicae ſanctiones, quas ille jure immobiles, irreformabiles, & irretractabiles vocat, fuiſſe nihilominus Eccleſiae indulgentia in Conciliis Oecumenicis retractatas & ad examen revocatas; id etiam Vincentii Lirinenſis teſtimonio, cujus cum ceteris Catholicis de Eccleſiae & Traditionis auctoritate doctrinam celeberrimus Gallicanae declarationis defenſor amplectitur, egregie confirmari poteſt. Nihil enim aliud aureo ſuo commonitorio Vincentius Lirinenſis contendit, quam omnino irreformabiles & irretractabiles eſſe fidei veritates, quae Catholicae Eccleſiae, & perpetuae communiſque Traditionis teſtimonio & auctoritate nituntur: Totus hîc mihi laudatus Liber exſcribendus eſſet; hoc enim in eo unum Vincentius agit, quod nervoſe perinde atque eleganter exſequitur: qui tamen Liber quoniam omnium jam manibus teritur, pauca dumtaxat inde delibabo, quae plus luminis ad hanc controverſiam illuſtrandam adferre poſſe videntur.

Firmam & ineluctabilem eſſe Eccleſiae conſentientis & perpetuae Traditionis auctoritatem, eique tamquam

ſta-

ſtabili & immobili fundamento inniti debere Catholicorum fidem, paſſim ac fere ſingulis paginis laudatus Auctor inculcat: *In ipſa*, inquit (*a*), *Catholica Eccleſia magnopere curandum eſt, ut id teneamus, quod ubique, quod ſemper, quod ab omnibus creditum eſt &c.* Si ergo ſit aliquod dogma, quod univerſa & nunc teneat, & olim ac ſemper tenuerit Eccleſia; nulli dubium eſſe poteſt, quin illud certiſſima fide amplectendum ſit, & quin etiam ad eam fidem pertineat, quam Tertullianus immobilem & irreformabilem eſſe definit.

Quid igitur, inquit Vincentius (*b*), *tunc faciet Chriſtianus Catholicus, ſi ſe aliqua Eccleſiae particula ab univerſalis fidei communione praeciderit?...... Quid ſi novella aliqua contagio non jam portiunculam tantum, ſed totam pariter Eccleſiam commaculare conetur?.... Quid ſi in ipſa vetuſtate, duorum aut trium hominum, vel certe Civitatis unius aut etiam Provinciae alicujus error deprehendatur?* An ideo Catholicorum fides nutabit; & quod antea in Eccleſia firmiter, immobiliter, & irretractabiliter tenebatur, deinceps in opinione verſabitur; & dubii & ancipites haerebimus, donec res tota fuerit in oecumenica aut plenaria Synodo retractata? Non ita Vincentius reſpondet. At ſi primum acciderit; tunc Chriſtianus Catholicus *peſtifero corruptoque membro ſanitatem univerſi corporis anteponet*. Si alterum imminere videatur; *tunc item providebit, ut Antiquitati inhaereat, quae prorſus jam non poteſt ab ulla novitatis fraude ſeduci*. Si quod poſtremo propoſitum eſt deprehenderit; *tunc omnino curabit, ut paucorum temeritati vel inſcientiae, ſi qua ſunt univerſaliter antiquitus univerſalis Eccleſiae*

(*a*) Cap. III. (*b*) Cap. IV.

clеſiae decreta praeponat. Quoniam vero contingere poteſt, ut nulla circa emergentem controverſiam Eccleſiae univerſalis auctoritate conſtituta ſit regula, aut conditus Canon; ideo rurſum Vincentius quaerit, *quid* Chriſtiano Catholico faciendum ſit, *ſi tale aliquid emergat ubi nihil ejuſmodi reperiatur*. An tunc ſaltem fides ejus in ambiguo verſabitur, aut in ſuſpenſo manebit, donec plenaria Synodus habeatur, & antiqua fides retractetur, & certa regula praefigatur? Minime: ſed *tunc operam*, inquit, *dabit, ut conlatas inter ſe majorum conſulat interrogetque ſententias*..... *& quidquid non unus aut duo tantum, ſed omnes pariter uno eodemque conſenſu aperte frequenter perſeveranter, tenuiſſe ſcripſiſſe docuiſſe cognoverit, id ſibi quoque intelligat abſque ulla dubitatione credendum*. In ea verſamur hypotheſi, quod novella contagio non jam particulam tantum, ut olim Africam Donatiſtae; ſed, ut Ariana perverſitas, pene orbem totum, & totam pariter Eccleſiam contaminare conetur; quod profanae novitati, ut olim Haereticorum Baptiſmum velut irritum repudiantibus, unius aut Civitatis aut Provinciae ſuffragium in ipſa vetuſtate non deſit; Quod Catholicis nulla ſuppetant Concilii generalis decreta, quae ſacrilegam novitatem perſpicuis conceptiſque verbis praedamnarint; ut quum primum Apollinaris, ut poſtmodum Eutyches unam Chriſti naturam commenti ſunt: In ejuſmodi, inquam, verſamur hypotheſi, quae maxime exigere videtur Oecumenicae Synodi auctoritatem: nec tamen praeſtolari nos ejuſmodi Synodum Vincentius jubet, & interim ſuſpenſos & incertos manere; ſed in eo quod antiquitus traditum ſemel in Eccleſia Catholica accepimus, immobiles nos eſſe vult & inconcuſſos.

Haec

Haec autem ille quae toto paſſim in Opere ſedulo ac diligenter inculcat, Capite XXXIX. accuratius & luculentius ſequentibus verbis explanat: *Hic jam*, inquit, *conſequens eſſe video, ut exemplis demonſtrem, quonam modo profanae Haereticorum novitates, prolatis atque conlatis veterum Magiſtrorum concordantibus ſibimet ſententiis, & deprehendantur & condemnentur*. Pri-
„ mum autem obſervat „ Antiquam Sanctorum Patrum
„ conſenſionem, non in omnibus divinae legis quaeſtiun-
„ culis, ſed ſolum certe praecipue in fidei regula, vel ut
„ in altero Commonitorio pariter admonet, *in iis dum-*
„ *taxat praecipue quaeſtionibus quibus totius Catholici*
„ *dogmatis fundamenta nituntur*, magno nobis ſtudio
„ & inveſtigandam eſſe & ſequendam. Deinde duplex adverſus Catholicam veritatem errorum genus diſtinguit; alterum inveteratum, & jampridem Concilii univerſalis auctoritate protritum; alterum quod recens eruperit, & nondum ad plenariae Synodi examen perductum ſit. Quod ad primum adtinet genus, hanc ille regulam ſtatuit: *Quaſcumque illas antiquiores vel ſchiſmatum vel haereſeon profanitates, nullo modo nos oportet, niſi aut ſola ſi opus eſt Scripturarum auctoritate convincere, aut certe jam antiquitus univerſalibus Sacerdotum Catholicorum Conciliis convictas damnataſque vitare*. Sed quid facto opus erit, ſi hactenus inviſum doctrinae monſtrum exſurgat? An Oecumenica Synodus exſpectanda erit, ut illud tamquam certam perniciem averſemur? *Quum primum*, inquit, *mali cujuſque erroris putredo erumpere coeperit, & ad defenſionem ſui quaedam ſacrae Legis verba furari, eaque fallaciter & fraudulenter exponere; ſtatim interpretando Canoni Majorum ſententiae congregandae*

ſunt;

ſunt; quibus illud quodcumque exſurget novitium ideoque profanum, & abſque ulla ambage prodatur, ET SINE ULLA RETRACTATIONE *damnatur . . . & quicquid vel omnes vel plures, uno eodemque ſenſu, manifeſte frequenter perſeveranter,* VELUT QUODAM CONSENTIENTE SIBI MAGISTRORUM CONCILIO, *accipiendo tenendo tradendo firmaverint,* ID PRO INDUBITATO CERTO RATOQUE HABEATUR.

Eamdem vim in ſanciendis dirimendiſque fidei controverſiis, & inſurgentibus erroribus comprimendis & ſine ulla retractatione damnandis, in Veterum Patrum qui olim in Eccleſiae pace defuncti ſunt conſtanti & unanimi Traditione Vincentius collocat, atque in decreto Concilii, quod modo ex univerſis Chriſtiani Orbis Epiſcopis congregaretur. Quod ſane ex Divo Auguſtino deſumtum eſſe videtur; qui quum undecim ex antiquis Patribus, qui diverſis & locis & temporibus floruerant, teſtes adverſus Pelagianos Catholicae Traditionis produxiſſet; Julianum arguit, *qui maxime querebatur, examen ipſis & Epiſcopale judicium denegari.* Oſtendit enim in undecim illis Patribus cum ceterorum choro mire concinentibus tantum ineſſe pondus auctoritatis, ut graviore nec Synodus ex toto terrarum orbe congregata polleret: *Iſti*, inquit (*a*), *Epiſcopi ſunt docti graves ſancti; veritatis acerrimi defenſores adverſus garrulas vanitates, in quorum ratione eruditione libertate, quae tria bona judici tribuiſti, non potes invenire quod ſpernas. Si Epiſcopalis Synodus ex toto orbe congregaretur, mirum ſi tales poſſent illic facile tot ſedere; quia nec iſti uno tempore fuerunt . . . . . Hos itaque de aliis atque aliis tempori-*

(*a*) Lib. II. cont. Julian. cap. X. num. XXXVII.

Digitized by Google

poribus atque regionibus, ab Oriente & Occidente congregatos vides, non in locum quo navigare cogantur homines, ſed in Librum qui navigare poſſit ad homines. Quanto tibi eſſent iſti Judices optabiliores, ſi teneres Catholicam fidem, tanto tibi ſunt terribiliores, quia oppugnas Catholicam fidem, quam in lacte ſuxerunt, quam in cibo ſumſerunt, cujus lac & cibum paucis magniſque miniſtrarunt, quam contra inimicos etiam vos tunc nondum natos, unde nunc revelamini, apertiſſime ac fortiſſime defenderunt. Talibus poſt Apoſtolos ſancta Eccleſia plantatoribus rigatoribus aedificatoribus paſtoribus nutritoribus crevit; ideo profanas voces veſtrae novitatis expavit &c. Horum autem Judicum omnino irretractabile & irreformabile eſſe judicium, neque ab hujuſce veluti generalis Synodi eique conſentientis Eccleſiae ſententia eſſe ad quem provocetur, & a quo refragantium ipſorum doctrinae cauſſa retractetur, eodem loco S. Auguſtinus diſerte docet, & invicte demonſtrat: *Quod* inquit (a) *invenerunt in Eccleſia, tenuerunt; quod didicerunt, docuerunt; quod a Patribus acceperunt, hoc filiis tradiderunt. Nondum vobiſcum apud iſtos Judices aliquid agebamus, & apud eos acta eſt cauſſa noſtra. Nec nos, nec vos eis noti fueramus, & eorum pro nobis latas contra vos ſententias recitamus. Nondum vobiſcum certabamus, & eis pronuntiantibus vicimus. Dicis*, „me ſi „ ſub poteſtate Judicum premerer, *quales tibi ipſe componis*, non habiturum fuiſſe quid facerem, quo confugerem; cum tuis argumentationibus unde occurrerem, „ reperire non poſſem. *Ego plane haberem quid facerem, haberem quo confugerem: a Pelagianis enim tenebris*

(a) Ibid. num. XXXV. & XXXVI.

ad haec tam praeclara catholica lumina provocarem; quod & nunc jam facio. Tu ergo reſponde quid facias, dic quo confugias. Ego a Pelagianis ad iſtos: tu ab iſtis ad quos? At ſi Catholicae veritates ab Haereticis oppugnatae in Conciliis generalibus retractantur, facile reſpondere poterant Pelagiani, & eorum nomine Julianus: Ego ab iſtis, & ab Eccleſia ubique diffuſa, ad Eccleſiam in Synodo Oecumenica congregatam. Quapropter ex ea Sancti Auguſtini interrogatione aperte ac luculenter efficitur, non eſſe gravius aliquod & ſuperius judicium, in quo veteris & conſtantis & univerſalis Eccleſiae Traditionis ſententia reformari valeat. Quod etiam non minus clare ac diſerte eodem loco S. Auguſtinus ſequentibus verbis confirmat (*a*): *His igitur eloquiis, & tanta auctoritate Sanctorum, profecto aut ſanaberis Dei miſericordia donante, quod quantum tibi optem, videt qui faciat: aut ſi, quod abominor, in eadem quae tibi videtur ſapientia, & eſt magna ſtultitia, perduraveris; non tu Judices quaeſiturus es, ubi cauſſam tuam purges; ſed ubi tot Sanctos Doctores egregios atque memorabiles Catholicae veritatis accuſes, Irenaeum, Cyprianum, Reticium, Olympium, Hilarium, Gregorium, Baſilium, Ambroſium, Johannem, Innocentium, Hieronymum, ceteroſque ſocios ac participes eorum, inſuper & univerſam Chriſti Eccleſiam, cui divinae familiae Dominica cibaria fideliter miniſtrantes, ingenti in Domino gloria clauſerunt.* At ſi in Oecumenicis Synodis veterum Sanctorum & Eccleſiae toto Orbe diffuſae doctrina reformabilis eſſet, non defuiſſent Juliano Judices, ubi & cauſſam ſuam purgare, & tot Sanctos Catholici dogmatis adſertores, & uni-

(*a*) Ibid. num. XXXVII.

univerſam inſuper Chriſti Eccleſiam accuſare praeſumeret; nempe ipſa Synodus Oecumenica, & Eccleſia in generali Concilio congregata, ad quae ſemper ſolemne fuit Haereticis provocare: Ergo, Auguſtino auctore, Eccleſiae ubique diffuſae, & in Synodo congregatae ſententia perinde irreformabilis eſt.

Et haec quidem adeo ſunt manifeſta & explorata, ut iis etiam Illuſtriſſimus Gallicanae Declarationis Defenſor primo adſpectu concinere in hoc Capite videatur: poſtquam enim ait, certiſſimam eſſe invictiſſimam eminentiſſimam Eccleſiae conſentientis auctoritatem, adjungit:
„ Hinc illa in Concilia generalia manat, quam in eis
„ agnoſcimus, certa & ineluctabilis auctoritas. Neque
„ enim alia ratione in Conciliis, ſive in Eccleſia congre-
„ gata valet unitas atque conſenſus, quam quod in Ec-
„ cleſia toto orbe diffuſa aeque valeat: Ipſa enim Syno-
„ dus eo valet, quod univerſalem repraeſentat Eccle-
„ ſiam: neque ideo Eccleſia congregatur, ut valeat uni-
„ tas atque conſenſio; ſed ideo congregatur, ut quae in
„ Eccleſia ubique diffuſa per ſe valet, in eadem congre-
„ gata ab Epiſcopis Eccleſiarum Doctoribus, tamquam
„ idoneis teſtibus clarius demonſtretur. Ex his igitur
„ duplex intelligitur ratio agnoſcendae Catholicae veri-
„ tatis: prima ex conſenſione Eccleſiae ubique diffuſae;
„ ſecunda ex conſenſione Eccleſiae in Synodis Oecume-
„ nicis ſive generalibus adunatae: quam utramque ratio-
„ nem a nobis ſigillatim exponi oportebit, ut vim illam
„ infallibilem & ineluctabilem in toto Eccleſiae corpore
„ repoſitam eſſe, clarius demonſtremus.

Haec, inquam, cum iis, quae hactenus in praeſenti Articulo ex Vincentio Lirinenſi & Auguſtino docuimus,

 con-

Digitized by Google

conſentire omnino prima fronte videntur. Si enim ad hoc tantum Oecumenicae Synodi congregantur, ut unitas atque conſenſio, quae in Eccleſia ubique diffuſa per ſe valet, in eadem congregata ab Epiſcopis Eccleſiarum Doctoribus tamquam idoneis teſtibus clarius demonſtretur; non ad hoc certe Concilia generalia congregantur, ut fidei dogmata, quae in Eccleſia toto orbe diffuſa tamquam divinitus revelata creduntur, in diſceptationem veniant, ut de illis deliberetur, ut reformentur, ut emendentur; ſed ut iis immotis manentibus, & fides diligentius enucleetur, & haereticae pravitatis anfractus & latebrae detegantur, & tum Catholicae doctrinae exponendae, tum adverſis erroribus profligandis certi Canones ſeu Regulae ac Formulae praeſcribantur. Quae quidem expreſſa eſt Vincentii Lirinenſis ſententia; ſed cum ea conciliari non poteſt Illuſtriſſimi Defenſoris opinio, qui, ut deinceps videbimus, Eccleſiae doctrinam in Conciliis Oecumenicis adſertam ac definitam, tamquam reformabilem ſpectatam fuiſſe docet, donec generalis Synodus habita eſt. Quod quidem quam alienum a veritate ſit, poſtea per celebriora cum Illuſtriſſimo Adverſario Concilia diſcurrendo, diſertius demonſtraturus ſum. Interim autem Lirinenſis adtexam verba, cum quibus, uti dixi, illa defenſoris opinio conciliari nullatenus poteſt: (*a*) *Chriſti vero*, inquit, *Eccleſia, ſedula & cauta depoſitorum apud ſe dogmatum cuſtos, nihil in his unquam permutat nihil minuit nihil addit; non amputat neceſſaria, non adponit ſuperflua, non amittit ſua, non uſurpat aliena: ſed omni induſtria hoc unum ſtudet, ut vetera fideliter ſapienterque tractando, ſi qua ſunt illa antiquitus informata*

(*a*) Cap. XXXII.

mata & inchoata, accuret & poliat; ſi qua jam confirmata & definita, cuſtodiat. Denique quid unquam aliud Conciliorum decretis eniſa eſt, niſi ut quod antea ſimpliciter credebatur, hoc idem poſtea diligentius crederetur; quod antea lentius praedicabatur, hoc idem poſtea inſtantius praedicaretur; quod antea ſecurius colebatur, hoc idem poſtea ſollicitius excoleretur? Hoc, inquam, NEC QUICQUAM PRAETEREA, haereticorum novitatibus excitata, Conciliorum ſuorum decretis Catholica perfecit Eccleſia; niſi ut quod prius a Majoribus ſola traditione ſuſceperat, hoc deinde Poſteris etiam per Scripturae Chirographum conſignaret; magnam rerum ſummam paucis literis comprehendendo; & plerumque propter intelligentiae lucem, non novum fidei ſenſum novae appellationis proprietate ſignando. His ergo limitibus Conciliorum generalium negotium circumſcribitur & officium; neque unquam hanc ſibi curam Concilia generalia ſumſerunt, ut avitam univerſalis Eccleſiae fidem reformarent, vel ut deliberarent, utrum immota conſiſterent aut conſiſtere deberent Catholicae doctrinae fundamenta. Quod tamen omnino dicendum eſt, ſi quae poſtmodum de prioribus Conciliis generalibus Cl. Boſſuetius diſputat, vera ſunt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CA-

CAPUT VI.

„ Concilium Apoſtolicum Hieroſolymis habitum
„ de Legalibus, ut omnium Conciliorum for-
„ ma proponitur: Perpenditur illud; *Viſum*
„ *eſt Spiritui Sancto, & nobis:* Vis ſpiritus in
„ ipſa conſenſione poſita: in eam rem egre-
„ giae Concilii quinti, ac Sancti Caeleſtini
„ Papae in Concilio tertio auctoritates.

Quae initio hujus Capitis monet Illuſtriſſimus Gallicanae Declarationis Defenſor; „ Sacris Eccle„ ſiae Catholicae Oecumenicis ſive generalibus „ Conciliis, Concilii Apoſtolici Hieroſolymis habiti de „ Legalibus praelucere auctoritatem: & ibi quam maxi„ me futuris quaeſtionibus dicendis formam dari opor„ tuiſſe; haec, inquam, quae initio monet, & in progreſſu capitis ſaepius ingerit & inculcat, ea nos libenter amplectimur; tum quia vero conſentanea eſſe exiſtimamus; tum etiam quia cauſſae noſtrae non modo nihil nocent, ſed eam mirifice adjuvant & confirmant: dum ea tamen quae Synodum praeceſſerunt, & quae in ipſa Synodo & poſt Synodum geſta ſunt, non leviter ac perfunctorie, ſed accurate ac diligenter examinemus. Quod ſequentibus Articulis praeſtare pro virili conabimur.

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS PRIMUS.

Sententiam de non adigendis Gentilibus ad Legalium obſervationem, Apoſtolos jampridem ante Hieroſolymitanum Concilium pro certo ratoque dogmate habuiſſe, & ad eam fidem pertinuiſſe, quam Tertullianus immobilem & irreformabilem, *adeoque* & irretractabilem *eſſe definit.*

QUaeſtio, propter quam dirimendam Hieroſolymitana Synodus coacta eſt, in eo verſabatur; An Gentiles, qui Chriſtianam Religionem amplectebantur, & Baptiſmo initiati ex Evangelii norma vitam agere inſtituebant, ſalutem adſequi poſſent, niſi & circumciſionem ſuſciperent, aliaque Moſaicae Legis inſtituta ſervarent. Porro ea de re tam clare Deus & aperte ſuam revelaverat voluntatem, tam res illa erat Apoſtolis explorata, & tam firmis certiſque fixa principiis; ut perſuadere mihi nullatenus valeas, (in quo tamen argumenti tui poſita vis eſt) tamquam de re nondum ſatis comperta & eliquata diſceptatum in Synodo Hieroſolymitana fuiſſe. Nam ubi primum Cornelii Centurionis converſione patefactum eſt Gentibus oſtium fidei, quid in earum ſalute procuranda facto opus eſſet, Deus aperta viſione & clariſſimis ſignis Apoſtolorum Principi declaravit. Oranti enim, & in mentis exceſſu poſito, conſpectum eſt linteum magnum e caelo demiſſum, omni animalium genere refertum: de quibus quum promiſcue comedere juſſus, Gentes pro immundis habendas non eſſe didiciſſet;

Spi-

Spiritu monente, cum miſſis a Cornelio, quibuſdam e fratribus comitantibus, Caeſaream perrexit: ubi Cornelium cum tota familia & amicis quampluribus in ejus domo congregatis, concione ad eos habita, ad fidem Chriſti convertit; atque Spiritu Sancto caelitus in eos ultro nulla praecedente Petri manuum impoſitione delapſo, Chriſti Baptiſmate tinxit. Horum fama ubi primum Hieroſolymam ad Apoſtolos & alios ex circumciſione Fideles perlata eſt, non una omnibus ſedit opinio, ſed in varios ſeſe ſenſus induerunt. Quare quum Hieroſolymam Petrus adſcendiſſet; Qui ex Judaiſmo Chriſti ſuſceperant religionem, litem ipſi intentarunt, quod cum Viris incircumciſis converſatus fuiſſet & cibum ſumſiſſet: at eis Petro rem totam ordine enarrante, quieverunt; & glorificaverunt Deum, quod etiam Gentibus aditum in Eccleſiam reſeraſſet.

Geſta ſunt haec anno communis aerae juxta Uſſerii calculos XLI. qui Concilium Hieroſolymitanum anno ejuſdem aerae LII. conſignat: quo temporis intervallo diſperſi per univerſum orbem Apoſtoli, Chriſti nomen & Evangelium non modo Judaeis ſed etiam Gentibus annunciarunt. Nec dubium, quin eamdem regulam ac diſciplinam in recipiendis in Eccleſiam Gentilibus obſervarint, quam ex Petro caelitus edocto didicerant. Quae ſpeciatim in variis provinciis Paulus & Barnabas geſſerint, partim Actuum Apoſtolicorum hiſtoria, partim ipſe Paulus in ſuis Epiſtolis narrat. Nam priore quinquennio quae Lucas ſcribit in Actibus perfecerunt; poſteriore vero Paulus, inquit Uſſerius *(a)* Chriſti Evangelium uſque ad Illyricum propagaviſſe videtur, iis qui de Chriſto nihil

(*a*) Annal. nov. & vet. Teſt. ad an. XLVI.

hil adhuc audierant illud praedicando; eaque perpetuus fuiſſe, quae in poſteriore ad Corinthios Epiſtola ipſe commemorat. Nempe ut Philippis poſtea ſemel ita prius bis a Gentibus alibi caeſus virgis fuiſſe; a Judeis quinquies quadragenas una minus accepiſſe; ter naufragium feciſſe, noctem ac diem in profundo egiſſe. Cum enim inter Pauli & Barnabae ad Eccleſiam Antiochenam reditum, & eorumdem ex ea ad Concilium Hieroſolymitanum inſtitutam profectionem, juxta noſtras quidem rationes integrum interpoſitum reperiatur quinquennium; nuſquam alibi commodius reponere iſta poſſumus, quam in hoc tanti ſpatii ſanctae Hiſtoriae ſilentio. Porro ex Actis Apoſtolicis & univerſis ejus Epiſtolis perſpicuum eſt, nihil aliud Apoſtolum commendaſſe, quam fidem in Jeſum Chriſtum, ejuſque gratiam, & Evangelicorum praeceptorum obſervantiam; omnino autem ab onere circumciſionis & jugo Legis Moſaicae exemtos voluiſſe Gentiles, qui Chriſtianam Religionem amplectebantur. Quam ille praedicandi Evangelii rationem in Epiſtola ad Galatas *non ab hominibus neque per hominem* accepiſſe ſe atque didiciſſe teſtatur, *ſed per revelationem Jeſu Chriſti*: quae ipſi adeo perſpecta erat atque explorata, ut ante Hieroſolymitanam Synodum cum aliis Apoſtolis non contulerit Evangelium, quod jam tot annos tot Gentibus praedicaverat; eaque fretus, aliud annuncianti Evangelium, etiamſi Angelus e caelo eſſet, anathema ſemel atque iterum dicit.

Quum ita inter Gentes Apoſtolorum opera, (*a*) *Domino cooperante & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis* (*b*) *& portentis & variis virtutibus & Spiritus Sancti diſtributionibus ſecundum ſuam voluntatem*, ubi-

(*a*) Marci ult. verſ. ult. (*b*) Heb. cap. II. verſ. 4.

que terrarum Eccleſiae fundarentur; quidam e Secta Phariſaeorum Chriſtiani nominis profeſſores, nulla vel a Deo vel ab Apoſtolis accepta miſſione (*quibus*, inquiunt in Epiſtola Synodica Apoſtoli, *non mandavimus*) Antiochiam ex Judaea deſcendentes, Chriſtianos ex Gentibus circumcidi oportere dicebant & legem Moyſi obſervare, ſi ſalvi eſſe vellent; multorum in Syria & Cilicia Fratrum animas perturbantes. Quibus ſtatim Paulus & Barnabas ſe ſe acriter oppoſuerunt. Eos παρεισάκτους ψευδαδέλφους *irreptitios falſos fratres* Paulus appellat (*a*) eorumque anteſignanum fuiſſe Cerinthum Haereſiarcham, Philaſtrius (*b*) & Epiphanius (*c*) tradunt. Apoſtolorum & Seniorum, qui Hieroſolymis erant, nomine & auctoritate Cerinthus aliique turbones abutebantur; perinde atque illi, ſecus ac Paulus & Barnabas, Gentiles qui Chriſto & Chriſtianae Religioni nomen dare vellent, ad circumciſionem adigerent & Moſaicae legis jugo & ſervituti ſubjicerent. Quapropter communi conſilio ſtatutum eſt, ut Paulus una cum Barnaba aliiſque nonnullis Hieroſolymam adſcenderet, & illic degentium Apoſtolorum & Presbyterorum de oborta controverſia ſententiam exquireret. Verum ille ejuſmodi iter non humano ſolum conſilio ſed etiam, ut eſt in Epiſtola ad Galatas, ex divina revelatione ſuſcepit; adſumtoque ſimul Tito Graeco; eum ad circumciſionem cogi noluit, ne falſis illis fratribus ad momentum cedere videretur. Paulus ergo & Barnabas una cum ſociis Antiochia profecti, in itinere per Phoeniciam & Samariam narrantes converſionem Gentium, ingenti gaudio fratres omnes adfecerunt. Et

quum

(*a*) Galat. cap. II. verſ. 4. (*b*) De Haereſ. cap. LXXXVII.
(*c*) Haereſ. XXVIII.

quum Hieroſolymam perveniſſent excepti ſunt ab Eccleſia & ab Apoſtolis & Senioribus; quibus quanta Deus per ipſos effecerat retulerunt. Paulus autem privatim ac ſeorſim primariis inter Apoſtolos Jacobo, Petro & Johanni qui videbantur eſſe columnae, Evangelium expoſuit quod Gentibus praedicabat; in quo illi non modo nihil a Chriſti doctrina diſſonum, aut aliquid quod ſupplendum & adjiciendum eſſet, animadverterunt; ſed etiam ſpecialem in eo gratiam & vocationem admirantes, qua a Spiritu Sancto ad Apoſtolatum & converſionem Gentium electus erat ut ipſe Gentium Apoſtolus, quemadmodum Petrus Circumciſorum, deſtinatus ſpecialiter videretur; dextras ſocietatis dederunt ei ac Barnabae, ut illi apud Gentes, ipſi vero apud Judaeos Apoſtolatu fungerentur; hoc tantum monentes, ut pauperum qui Hieroſolymis erant, ſublevandorum curam ſuſciperent.

Ex hac perbrevi earum rerum quae Concilium praeceſſerunt expoſitione plurima ſponte proficiſcuntur argumenta, quibus certo perſpicueque conficitur, rem de qua poſtmodum in Synodo diſceptatum eſt, tam certam Apoſtolis exploratamque fuiſſe quam quaelibet alia chriſtianae fidei myſteria; nec potuiſſe in dubium revocari, quin ipſa Religionis fundamenta concuterentur. His enim chriſtiana Religio cardinibus ſuſtinetur: 1. Non eſſe aliam veram Religionem, niſi quam Deus inſtituit & hominibus revelavit. 2. Veram Religionem omnia complecti quae neceſſaria ſunt, ut homines divinis obſequiis mancipati aeternam beatitudinem adſequantur. 3. Deum ea, quibus coli pro temporum varietate, & per quae nos ad aeternam voluit eniti felicitatem, ſua providentia opportune hominibus revelaſſe. 4. Quod ſpectat ad chriſtia-

nam Religionem, ejuſmodi revelationem fuiſſe Apoſtolis factam, nobiſque per Apoſtolos innotuiſſe. Ut praeclare Tertullianus animadvertit lib. de Praeſcript. capite XX. & ſeqq. (*a*)

Haec autem ſolida & inconcuſſa chriſtianae Religionis principia nutare omnino ac periclitari neceſſe eſt, ſi demum poſt jacta ubique terrarum Eccleſiarum inter gentes fundamenta, incertum Apoſtoli habuerint, An ſine circumciſione & Legalium inſtitutorum obſervantia ſalutem Gentiles adſequi poſſent. Si enim de hac re dubi-

tatum

(*a*.) Chriſtus Jeſus Dominus noſter, permittat dicere interim, quiſquis eſt, cujuſcumque Dei Filius, cujuſcumque materiae homo & Deus, cujuſcumque fidei praeceptor, cujuſcumque mercedis promiſſor; quid eſſet, quid fuiſſet, quam Patris voluntatem adminiſtraret, quid homini agendum determinaret; quamdiu in terris agebat, ipſe pronunciabat, ſive populo palam, ſive diſcentibus ſeorſum, ex quibus duodecim praecipuos lateri ſuo adlegerat deſtinatos nationibus magiſtros. *Et infra*: Hanc igitur dirigimus praeſcriptionem: Si Dominus Jeſus Chriſtus Apoſtolos miſit ad praedicandum, alios non eſſe recipiendos Praedicatores, quam quos Chriſtus inſtituit, quia nec aliis *Patrem novit niſi Filius*, & *cui Filius revelavit*; nec aliis videtur revelaſſe Filius, quam Apoſtolis quos miſit ad praedicandum, utique quod illis revelavit ..... Quis enim integrae mentis credere poteſt, aliquid eos ignoraſſe, quos magiſtros Dominus dedit, individuos habitos in comitatu, in diſcipulatu, in convictu, quibus obſcura quaeque ſeorſim diſſerebat, illis dicens datum eſſe cognoſcere arcana, quae populo intelligere non liceret? Latuit aliquid Petrum; aedificandae Eccleſiae Petram dictum, claves Regni caelorum conſecutum, & ſolvendi & alligandi in caelis, & in terris poteſtatem? Latuit & Johannem aliquid dilectiſſimum Domino, pectori ejus incubantem, cui ſoli Dominus Judam traditorem praemonſtravit, quem loco ſuo filium Mariae demandavit? Quid eos ignoraſſe voluit, quibus etiam gloriam ſuam exhibuit, & Moyſen & Heliam, & inſuper de caelo Patris vocem? Non quaſi ceteros reprobans, ſed quoniam *in tribus teſtibus ſtabit omne verbum*. Ignoraverunt itaque & illi, quibus poſt reſurrectionem quoque in itinere omnes ſcripturas ediſſerere dignatus eſt? dixerat plane aliquando „ *Multa habeo* „ *adhuc vobis loqui*, *ſed non poteſtis* „ *modo ea ſuſtinere*: tamen adjiciens: „ *Cum venerit ille Spiritus veritatis*, „ *ipſe vos deducet in omnem verita-* „ *tem*, oſtendit illos nihil ignoraſſe, quos omnem veritatem conſecuturos per Spiritum veritatis, repromiſerat; & utique implevit repromiſſum, probantibus Actis Apoſtolorum deſcenſum Spiritus Sancti.

tatum ab Apoſtolis eſt, ſequitur, ut etiam dubitaverint, an eos Spiritus Sanctus omnem veritatem nationibus intimandam docuerit; an Evangelium, quod neque ab hominibus neque per homines Paulus acceperat, ſed per revelationem Jeſu Chriſti didicerat & Gentibus praedicaverat, omnia complecteretur ſine quibus ſalus conſtare non poterat; an forma, quam recipiendis in Eccleſiam Gentibus Apoſtolorum Principi in exceſſu mentis poſito Spiritus Sanctus praeſcripſerat, legitima eſſet, pleneque ac perfecte divinae conſona voluntati; Denique an Religio, quam Deus tot miraculis confirmaverat, tot chariſmatis illuſtraverat, tot virtutibus decoraverat, & quae jam per univerſum orbem, nequicquam obnitentibus Ethnicis & Judaeis, mirifice propagabatur, vera eſſet Chriſti Religio, per quam aditus ad aeternam beatitatem & beatam aeternitatem pateret: An potius aliquem Cerinthum, ut verbis utar Tertulliani (*a*), *liberanda veritas exſpectabat? Interea vero perperam evangelizabatur, perperam credebatur, tot millia millium perperam tincta; tot opera fidei perperam adminiſtrata, tot virtutes, tot chariſmata perperam operata, tot Sacerdotia, tot miniſteria perperam functa, tot denique martyria perperam coronata*; Haec, inquam, omnia eo plurium annorum intervallo, qui a Cornelii converſione ad uſque Hieroſolymitanam Synodum effluxerunt, perperam gerebantur ſeu geſta ſunt, ſi abſque circumciſione & Moſaicae legis obſervantia Gentiles, qui Chriſtianis Sacris initiabantur, ad ſalutem pervenire non poterant. Quapropter hac de re quaeſtionem movere eamque in diſceptationem vocare perinde erat atque ipſa fidei ac Religionis

nis

(*a*) Lib. de praeſcript. cap. XXIX.

nis fundamenta concutere. Quid enim in Religione firmum ac ſtabile, ſi dubium aliquando fuit, an Eccleſiae ab ipſiſmet Apoſtolis inſtitutae, quaecumque ad verum Dei cultum & ſalutem hominum pertinent, reapſe complecterentur? Nam ſi de hac re ſemel ambigere licuit, nutare prorſus oportuit in hominum mentibus & vacillare Chriſti promiſſa de mittendo Apoſtolis Spiritu Sancto, a quo ad omnem veritatem informarentur. Ergo tam certa ſemper in Eccleſia & conſtans & immobilis veritas fuit, patere Gentibus ad ſalutem aditum ſine circumciſione & legalibus ceremoniis, quam hoc ſemper firmum & immobile Chriſtianae doctrinae principium fuit, Apoſtolos ex Chriſti promiſſione omnem a Spiritu Sancto veritatem edoctos in ponendis Eccleſiae fundamentis errare non potuiſſe.

ARTICULUS II.

Quo ſenſu in Concilio Hieroſolymitano de Legalibus diſceptatum. Rem jure ſuo irretractabilem Apoſtolorum indulgentia fuiſſe in ea Synodo retractatam.

Ubi Hieroſolymam tum Paulus & Barnabas una cum ſociis, tum Cerinthus, ut Philaſtrio & Epiphanio videtur, & alii Judaizantes pervenerunt; illi ab Eccleſia & ab Apoſtolis ac Senioribus excepti, narraverunt quanta Deus per eos feciſſet in Gentibus: & tunc videtur Paulus, cum praecipuis Apoſtolorum, Jacobo Petro & Johanne, Evangelium contuliſſe quod in Gentibus praedicabat; quod illi omnino probarunt, & ut quo coeperat pede

pede pergeret, hortati ſunt. Itaque nullum de hac re inter Apoſtolos divortium erat opinionum, ſed omnium una ſententia erat, ad legalium obſervantiam non eſſe Gentiles adigendos; qua de re Deus illis, tum caeleſtibus viſionibus tum innumeris ſignis, ſuam demonſtraverat voluntatem. Attamen quoniam ex adverſo *ſurrexerunt quidam de baereſi Phariſaeorum, qui crediderant dicentes: Quia oportet circumcidi eos, praecipere quoque ſervare legem Moyſi, convenerunt Apoſtoli & Seniores videre de verbo boc*. Porro id mera Apoſtolorum indulgentia factum eſſe, duplici ratione luculentiſſime demonſtratur.

Primo enim, uti recte Eminentiſſimus Bellarminus obſervat (*a*), poterat non modo Petrus, ſed quilibet ex Apoſtolis ex ſe ſe hanc controverſiam dirimere; quod quamquam Bagotius Boſſuetio in hoc ipſo Capite laudatus non adprobat, probatur tamen auctoritate quintae Synodi, quam hîc pariter idem Illuſtriſſimus Auctor adducit (*b*): *Pro his ad memoriam ejus* (Vigilii) *produximus magna illa Apoſtolorum exempla & Patrum traditiones. Licet enim Sancti Spiritus gratia & circa ſingulos Apoſtolos abundaret, ut non indigerent alieno conſilio ad ea quae agenda erant; non tamen aliter voluerunt de eo quod movebatur, ſi oporteret gentes circumcidi, definire, priuſquam communiter congregati, divinarum Scripturarum teſtimoniis unuſquiſque ſua dicta confirmaverunt. Unde communiter de eo ſententiam protulerunt*. Quo teſtimonio nullum evidentius deſiderari poteſt ad illud adſtruendum, quod in praeſentia contendimus, potuiſſe quemlibet Apoſtolorum excitatam de Legalibus quaeſtionem abſque Synodo & propria auctoritate diri-

(*a*) Lib. IV. de Pontif. cap. VII. (*b*) Collat. VIII.

dirimere. Idem etiam, quod ad Petrum adtinet, haud obſcure indicat ſequentibus verbis S. Gregorius Magnus (a): *Certe etenim Petrus poteſtatem regni caeleſtis acceperat, ut quaeque in terra ligaret vel ſolveret, eſſent in caelo ligata vel ſoluta..... Et quia ex admonitione Spiritus ad Cornelium gentilem fuerat ingreſſus, contra eum quaeſtio a fidelibus facta eſt, cur ad Gentiles intraſſet & comediſſet cum eis, cur eos Baptiſmate ſuſcepiſſet: Et tamen idem Apoſtolorum primus, tanta donorum gratia repletus, tanta miraculorum poteſtate ſuffultus, querelae fidelium non ex poteſtate ſed ex ratione reſpondit; cauſſam per ordinem expoſuit &c. Si enim quum a fidelibus culparetur, auctoritatem quam in ſancta Eccleſia acceperat attendiſſet, reſpondere poterat, ut Paſtorem ſuum Oves quae ei commiſſae fuerant, reprehendere non auderent. Sed ſi in querela fidelium aliquid de ſua poteſtate diceret, profecto doctor manſuetudinis non fuiſſet: Humili ergo eos ratione placavit, atque in cauſſa reprehenſionis ſuae etiam teſtes exhibuit dicens:* Venerunt autem mecum ſex fratres iſti. *Si ergo Paſtor Eccleſiae Apoſtolorum Princeps, ſigna & miracula ſingulariter faciens, non dedignatus eſt in cauſſa reprehenſionis ſuae rationem humiliter reddere; quanto magis nos peccatores, quum de re aliqua reprehendimur, reprehenſores noſtros ratione humili placare debemus?* Ut potuit Sanctus Petrus ejuſmodi controverſiam, quum primum ob Cornelii Baptiſmum excitata eſt, ſola auctoritate compeſcere ac definire: ita etiam Antiochiâ, ubi poſtmodum eadem contentio recruduit, ad ſe praecipue delatam potuit eadem auctoritate ac poteſtate ſancire. Sed hîc etiam maluit, ut Sanctus

(a) Lib. IX. Epiſt. XXXIX. ad Theoctiſt.

ctus Johannes Chryſoſtomus inferius citandus animadvertit, manſuetudinis quam poteſtatis exhibere documentum. Et quemadmodum quum primum laceſſitus eſt, perinde ac ſi ex aequo cum ſociis cauſſa agenda eſſet, non niſi ratione eorum objectioni ſatisfaciendum putavit: ita poſtmodum eamdem rem, quam poteſtate ſibi tradita uno verbo dirimere potuiſſet, eadem erga errantes indulgentia in Synodo examinari permiſit, & communi judicio ac ſententia definiri.

Secunda ratio, qua facile demonſtratur, mera Apoſtolorum indulgentia habitum fuiſſe Concilium ex iis quae ſuperiore Articulo late probavimus ſponte fluit. Oſtenſum eſt enim, de hac re, quae in controverſiam a quibuſdam Judaizantibus vocabatur, perſpectam fuiſſe Apoſtolis & exploratam Dei voluntatem; cujus, ut omittam Petri viſiones & Pauli revelationes, totidem erant luculentiſſima argumenta innumera ſigna, quibus Deus ipſius Pauli tot jam annos tot inter Gentes praedicationem confirmaverat: neque enim divina Providentia Pauli doctrinam tot miraculis adprobaſſet, ſi ſola Jeſu Chriſti fides & gratia & Evangelicarum legum obſervantia, quae unice Apoſtolus Gentibus commendabat, tutum eis ad beatitudinem iter non praeſtabant abſque circumciſione aliiſque Legalibus ceremoniis; quas idem Apoſtolus tamquam inania elementa nihil profutura Gentibus repudiabat. Ac proinde non tamquam de re incerta tractatum de illa & inquiſitionem Apoſtoli decernere potuerunt; ſed tantum ut ſe paulliſper repugnantibus adtemperarent, ne illorum opinio videretur magis praejudicata, quam examinata damnari. Negat id quidem apud Boſſuetium Bagotius his verbis: *Nec placet, ſic luſiſſe Apoſtolos, aut ſimulate*

ab iis inſtitutam quaeſtionem de re, quam exploratiſſimam habebant: indicat tamen in hunc ipſum Actorum locum S. Johannes Chryſoſtomus; qui non ait quidem, luſiſſe Apoſtolos, aut ſimulate quaeſtionem inſtituiſſe; ſed permiſiſſe, ut inquiſitio ac diſceptatio haberetur; quamquam ex praecedentibus ſignis exploratiſſimam hac de re Dei voluntatem haberent (*a*): *Et non dixit Paulus: Quid? Non merebor fidem a tantis ſignis? Sed differit propter illos*. Et infra de Petro loquens: *In Eccleſia permittit primum inquiſitionem & diſputationem fieri, & tunc ipſe dicit*. Et rurſum: *Sed vide, quam manſuete & non cum auctoritate loquuntur. Namque talia amabilia, & magis animo figuntur. Vides, nuſquam ſermonum, ſed operationum & ſpiritus oſtentationem. Attamen etiam tantis muniti rationibus, adbuc manſuete loquuntur*. Quae conſona ſunt iis, quae S. Gregorius paullo ante laudatus animadvertit, Petrum, ut manſuetudinis exemplum exhiberet, voluiſſe hoc negotium non modo auctoritate verum & ratione tranſigere.

Poſſunt haec omnia illuſtrari ſimul & confirmari ex iis, quae ſcribit Apoſtolus in Epiſtola ad Galatas, quae ferme tota in hoc argumento verſatur. Primum enim ait, ſeſe Evangelium, quod praedicabat in Gentibus, cum Apoſtolis neutiquam contuliſſe: *Fuiſſet enim extremae dementiae*, (ut S. Johannes Chryſoſtomus ac Theodoritus in hunc locum adnotant) *eum, qui a Deo fuerat edoctus, poſteà cum hominibus communicare*. Attamen ubi quaeſtio de Gentibus circumcidendis adverſus Evangelium, quod ipſe caeleſti revelatione didicerat & ubique in Gentibus annunciabat, Antiochiae concitata eſt, tunc Hie-

(*a*) Hom. XXXII. in Act. Apoſt.

Hieroſolymam adſcendit, ut hoc idem Evangelium cum Apoſtolis communicaret. Quae quamquam prima fronte adverſa videntur, facile tamen ab Interpretibus conciliantur. Obſervant enim, contuliſſe cum Apoſtolis Paulum, non quidem veluti incertus eſſet an cum eorum doctrina conſentiret, ſed ut aliis perſuaderet, praecipuis Apoſtolorum ſuam probari ſententiam: *Aſcendit illuc*, inquit laudatus Chryſoſtomus, *quum in Civitate Antiochia ..... quaeſtio nata eſt de hac ipſa re, quae nunc eſt in manibus. Quaerebat autem, utrum eſſent circumcidendi, qui ex Gentibus credidiſſent ..... Id temporis adſcendit tum hic ipſe Paulus tum Silas. Quo modo igitur dicit, Non adſcendi neque contuli? Primum quidem, quoniam ipſe ſponte non adſcenderat, ſed miſſus erat ab aliis. Deinde, quoniam non acceſſit eo ut aliquid diſceret, ſed potius ut aliis perſuaderet. Nam ipſe ſtatim ab initio fuerat ejus ſententiae, quam Apoſtoli poſtea comprobarunt; videlicet non eſſe circumcidendos. Ceterum quoniam ad eum uſque diem non viſus eſt illis ſat idoneus, cui fides haberetur, ſed magis auſcultabant eis, qui verſabantur Hieroſolymis; adſcendit non ipſe percepturus quod ante neſcierat, ſed ut contradicentibus perſuaderet, eos qui Hieroſolymis erant huic ſententiae ſubſcribere. Itaque ab initio quid eſſet agendum perſpexerat, nec opus habebat ullo doctore, ſed quae poſt multam diſcuſſionem erant Apoſtoli decreturi, haec ipſa citra diſcuſſionem caelitus habebat apud ſeſe certa & indubitata. Idque Lucas declarans dicit, Paulum prolixam & copioſam orationem habuiſſe ſuper hiſce rebus apud illos, etiam priuſquam iret Hieroſolymam. Verum quoniam ita viſum eſt fratribus, ut ab illis quoque diſcerent, adſcendit, non*

ſua ipſius cauſſa ſed illorum. Ergo quemadmodum Paulus ſuper hac ipſa quaeſtione de Gentibus circumcidendis prudenter cum Apoſtolis contulit, etſi certa illi haereret de hac re & indubitata ſententia, quam & a Deo edoctus acceperat: ita Apoſtoli, quamvis eamdem rem exploratiſſimam haberent, ſapienter inquiſitionem & diſputationem fieri permiſerunt: quoniam quemadmodum Paulus contulit, non ut ipſe diſceret ſed ut alios doceret; ita diſputationem Apoſtoli inſtituerunt, non ut ipſi latentem veritatem eruerent, ſed ut aliis detegerent.

Quod magis etiam perſpicuum fiet, ſi ad tempus attendamus, quo inter Paulum & Apoſtolos inſtituta collatio eſt; nam & ſeorſum cum praecipuis Apoſtolorum, & publice ſive in Concilio, cum ipſis & ceteris Senioribus contulit. Sed privata collatio publicam praeceſſit, ut cum per ſe ſatis veriſimile eſt tum ab Interpretibus communiter obſervatur (*a*), & merito, nam Paulum & Barnabam in Concilio ſediſſe inter Apoſtolos, certum eſt: jam ergo eorum miſſionem & Apoſtolatum Petrus & Jacobus & Johannes probaverant, & dexteras eis dederant ſocietatis tamquam veris ac germanis Apoſtolis Chriſti. Quod certe factum ab eis non eſt, ut ipſe Paulus narrat in Epiſtola ad Galatas, antequam illis expoſuiſſent Evangelium quod Gentibus hactenus annunciaverant, & ſigna narraſſent & chariſmata, quibus caeleſtem eorum miſſionem Spiritus Sanctus probaverat. His autem argumentis non modo Apoſtoli intellexerunt, nihil eſſe quod eorum Evangelio adderetur, aut quod in eo corrigeretur; verum etiam ſic Paulum eſſe a Deo ad Apoſtolatum Gentium ſpe-

(*a*) Vid. Synopſ. Criticor. & Calmet. in cap. 2. ad Galat. & Uſſer. in Annalib. ad an. LI.

ſpecialiter deſtinatum, quemadmodum Petrus ſpecialiter electus videbatur, ut Apoſtolatu inter Judaeos fungeretur. Unde conſequens eſt, Apoſtolos in privatis congreſſibus Pauli ſententiam de non adigendis ad circumciſionem Gentibus adprobaſſe, antequam de illa ſollenniter in Synodo diſceptaretur. Cujus rei idem Paulus eodem loco hoc etiam ſuppetit argumentum, quod & Titum Apoſtoli ſuſceperant, & cum eo familiariter verſabantur; quamvis nulla ratione animum Paulus induxerit, ut eum circumcideret: inde enim ſatis perſpicue conſtabat, perſuaſum eſſe Apoſtolis, non eſſe pro immundis habendos quoſcumque Chriſtus ſua gratia purificaverat; ſubindeque opus non eſſe circumciſione, ut quis vere ſanctus ac mundus reputaretur. Quapropter conquiſitio de hac re in Synodo ac diſceptatio non propter Apoſtolos, ſed propter Refractarios inſtituta eſt; ut nimirum ex mutua collatione facilius intelligerent, quam praepoſtere, & contra manifeſtam & apertam Dei voluntatem cogere Gentiles vellent ad ſuſcipiendam circumciſionem, & graviſſimum Moſaicae Legis jugum ferendum.

Hunc certe ſenſum praeferunt verba, quibus Princeps Apoſtolorum, poſt longam quam permiſerat diſputationem, ſuam de hac controverſia mentem aperuit: *Viri fratres, vos ſcitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit, per os meum audire Gentes verbum Evangelii, & credere. Et qui novit corda Deus teſtimonium perhibuit, dans illis Spiritum Sanctum, ſicut & nobis: Et nihil diſcrevit inter nos & illos, fide purificans corda eorum. Nunc ergo quid tentatis Deum, imponere jugum ſuper cervices Diſcipulorum, quod neque Patres noſtri neque nos portare potuimus? ſed per gratiam Domini Jeſu*

Chriſti

Chriſti credimus ſalvari quemadmodum & illi. Docet his verbis Petrus, adeo clare Deum & manifeſte ſuam de non compellendis ad circumciſionem Gentibus declaraſſe voluntatem, ut qui de hac re dubitabant, & illuſtriora ſigna petebant & majorem hujuſce rei evidentiam deſiderabant, Deum graviter offenderent, ejuſque patientiam bonitatemque tentarent: ita enim hunc locum S. Johannes Chryſoſtomus, eumque ſequuti recentiores tum orthodoxi tum heterodoxi Expoſitores interpretantur: *Quid eſt*, inquit S. Johannes Chryſoſtomus, *tentatis Deum? Cur increduli, inquit, eſtis Deo? quid tentatis illum, quaſi non poſſit ſervare fide? Itaque infidelitatis eſt legem inferre*. Et Synopſis Criticorum hoc idem latius ediſſerens; *Quid tentatis Deum &c. Ideſt vertitis in dubium, an Deus velit circumcidi Gentes, quas jam elegit & vocavit dato Spiritu Sancto? Cur non habetis Deo fidem, quaſi ille non valeat hominem fide ſalvare?* Cur Deum offenditis? ut Act. cap. IV. verſ. 9. *Qui Deum offendit, patientiam ejus tentat: offendit autem, qui voluntati ejus ſufficienter revelatae obſtrepit. Deum offendit, qui ejus clara certaque dicta in dubium revocat: q. d. Cum conſtet de voluntate divina, Gentiles admittendos eſſe in Chriſtianiſmum, miſſo in eos Spiritu; cur de ea dubitetis, Deumque tentatis, an ſerio hoc velit, an in dictis ſuis firmus ſit & conſtans? Deinde tentatis Deum, quia conamini ejus voluntatem agnitam, ad veſtram quae contraria eſt inflectere, ut contra id quod decrevit, imponat jugum Legis Gentilibus, quia hoc vos vultis & cupitis*. Unde conſequens eſt, Petrum, etſi conquiſitionem diſputationemque permiſerit, exiſtimaſſe tamen adeo rem in propatulo eſſe, ut qui repugnabant, Deum graviſ-
ſime

Digitized by Google

ſime laederent ac tentarent; utpote qui manifeſtiſſimae Dei voluntati contumaciter refragarentur. Quam conſecutionem ex praemiſſis Apoſtolorum Principis verbis etiam S. Hieronymus elicit ſcribens ad Auguſtinum (*a*): *Haec non debent moleſta eſſe Lectori, ſed & illi & mihi utilia; ut probemus, ante Apoſtolum Paulum non ignoraſſe Petrum, imo principem hujus fuiſſe decreti, Legem poſt Evangelium non eſſe ſervandam.*

Illuſtriſſimus Gallicanae Declarationis defenſor ſic Petrum hujuſce decreti principem fuiſſe fatetur, ut in ejus tamen ſententia vim irretractabilem & indeclinabilem non agnoſcat, ſed in ſolo totius Concilii decreto: „ Deliberatio, *inquit*, a Petro inchoatur: qui mos deinde „ invaluit, ut Sacri coetus Principes primi ſententiam „ dicerent, iiſque auctoribus decretum ſanciretur. Petrus ergo ubique rectae praedicationis & rerum agendarum auctor, primus ſententiam dixit..... Deinde „ Paulus & Barnabas ediſſerunt, quae firmandae Petri „ ſententiae eſſent. Tum Jacobus dicturus ſententiam; „ expreſſe a Petri dictis incipit: *Viri fratres, Simon narravit &c.* Quo ritu in ſecutis Conciliis, dicente coetus Principe, ceteri deinde placere demonſtrant. Nec „ tamen ſic agunt, quaſi uſquequaque primae ſententiae „ auctoritate conſtricti, ſed ipſi judicant & Jacobus: *Ego*, „ inquit, *judico &c.* Decretum deinde conditum communi nomine, ac Spiritus Sancti auctoritate adſcita: „ *Placuit nobis collectis in unum*: &, *viſum eſt Spiritui Sancto, & nobis.* Ibi ergo vis; *Spiritui Sancto, & nobis*: Non quod Petro praeciſe, ſed quod nobis: „ & a Spiritu acti, non unus Petrus, ſed ſacri coetus unitas.

(*a*) Epiſt. int. Auguſtin. LXXV. al. XI.

„ tas. .... Re judicata per commune judicium; nihil
„ poſtea retractatum, aut nova cuique relicta diſſenſio
„ eſt.

Ut ab hoc quod poſtremo obſervat incipiam; falſum eſt, tum demum diſſenſionem compoſitam eſſe, quum Concilii nomine decretum conditum eſt. Nam ubi Petrus ſententiam protulit, omnis illico diſputatio conquievit: narrat enim Lucas, quod loquente Petro, & poſtquam verba facere deſiit, *tacuit omnis multitudo*; hoc ſuo ſilentio reverens Petri ſententiam, ejuſque dicta adprobans, & ipſius ſententiae & definitioni acquieſcens. Nemo enim quidquam objecit, ſed ejus judicium ſilentio quodam communi exceptum eſt, & veluti compreſſus tumultus diſceptantium: nam etſi Paulus & Barnabas ſilentium multitudinis ruperunt, non ideo loquuti ſunt, ut latum a Petro de fide judicium examini ſubjicerent, aut retractarent, ſed ut illud confirmarent, *narrantes quanta Deus feciſſet ſigna & prodigia in Gentibus per eos*; etſi illas ad circumciſionem minime cogerent, ſed, uti Petrus edixerat, ſolo ſpiritu fidei purificari docerent. Eamdemque Principis Apoſtolorum ſententiam Jacobus deinde Prophetarum oraculis communivit. Itaque Petro de fide ſtatuenti ſtatim & omnis multitudo & Apoſtoli adſenſi ſunt; ſed ejus judicium Apoſtoli quidem viva voce, multitudo autem ſilentio comprobarunt. *Tacuit autem omnis multitudo, & in ſententiam ejus*, addit laudatus Hieronymus, *Jacobus Apoſtolus & omnes ſimul Presbyteri tranſierunt*: qui ſtatim ſubjungit quae ſuperius deſcripta ſunt, Petrum ſcilicet principem hujus fuiſſe decreti, Legem poſt Evangelium non eſſe ſervandam. *Principem*, inquam, non ideo tantum, quia primus in Concilio ſen-

ten-

tentiam dixit; ſed quoniam auctoritate ſua & diſputationi finem & diſceptantibus ſilentium impoſuit, & omnes in ſuam ſententiam pertraxit. Quod clariſſimo argumento eſt, pro irretractabili & indeclinabili habitum fuiſſe Petri de fidei rebus judicium. Id quod ex hoc loco praeclare inter ceteros colligit diſertiſſimus Canus in hunc modum (*a*): *Si Paſtor omnium Fidelium Petrus eſt a Deo conſtitutus; Doctor ergo & magiſter Eccleſiae ſupremus effectus eſt. Quod ſi paſcua doctrinae ſalubris ovibus Chriſti non daret, ſed poſſet eas erroribus falſis ac pernicioſis paſcere, nimirum non eſſet a Chriſto ſufficienter Eccleſiae proviſum. Proviſum eſt autem ſine dubio, niſi Petrus ipſe nos fefellerit inquiens* „ Viri fratres, vos ſci-„ tis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit „ per os meum AUDIRE GENTES verbum Evangelii, ET CREDERE „. *Petrum ergo peculiariter inter ceteros elegit Chriſtus, ut eum Gentes in fidei controverſia non audirent ſolum loquentem, ſed etiam crederent. Ita enim cum Petrus ſententiam edixiſſet, tacuit omnis multitudo, Petro definienti conſentiens, ut Actorum XV. a Luca refertur.*

Ne porro haec quoniam a recente Scriptore & Pontificiae, ut ajunt, *infallibilitatis* acerrimo defenſore profecta ſunt, ab Adverſariis facile contemnantur; adferam antiquiſſimi Tertulliani teſtimonium, quo non modo Cani argumentum validiſſime confirmatur, verum etiam quaecumque adverſus Petri ſupremam & ineluctabilem in Hieroſolymitana Synodo auctoritatem Boſſuetius adnotat, evertuntur. Ita enim ſcribit (*b*): *Sed & in illa diſceptatione cuſtodiendae nec ne legis, primus omnium Petrus Spiritu in-*

(*a*) Lib. VI. de Loc. cap. III. (*b*) Lib. de Pudic. cap. XXI.

inſtinctus, *&* *de nationum vocatione praefatus* „ Et „ nunc, *inquit*, cur tentaſtis Dominum de imponendo „ jugo fratribus, quod neque nos, neque Patres noſtri „ ſufferre valuerunt? Sed enim per gratiam Jeſu Chriſti „ credimus nos ſalutem conſecuturos, ſicut & illi „. *Haec ſententia & ſolvit quae omiſſa ſunt legis*, *& alligavit quae reſervata ſunt*. Haec Tertulliani verba recta fronte pugnant cum Cl. Defenſoris obſervationibus: „ Ibi ergo „ vis, inquit Boſſuetius *Spiritui Sancto*, *& nobis*: Non „ quod Petro praeciſe, ſed quod nobis: & a Spiritu acti, „ non unus Petrus, ſed ipſa ſacri coetus unitas. At vero Tertullianus etſi non negat ſacro illi coetui divinum Spiritum adfuiſſe; attamen ſpecialiter Petrum Sancto Spiritu adflatum & incitatum fuiſſe docet, quum ſententiam de non obſervandis Legalibus protulit: *Primus omnium Petrus Spiritu inſtinctus*. Praeterea, etſi decretum univerſo adprobante & conſentiente Concilio editum fuiſſe non ignoraret; agnoſcit tamen in ſolius Petri ſententia abſolutam & nulli retractatui obnoxiam poteſtatem: *Haec ſententia & ſolvit quae omiſſa ſunt legis*, *& alligavit quae reſervata ſunt*. Ergo Petri ſententia ſtatim atque ex ipſo prodiit, efficax fuit, nec ſacri coetus conſenſum, ut vim ſuam exereret, exſpectavit.

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS III.

Juxta Gallicani Cleri opinionem, Concilium Apoſtolicum aliorum Conciliorum forma eſſe non poteſt: ſed juxta noſtram ſententiam reliqua Concilia ad illius primi Concilii normam & amuſſim celebrata ſunt.

QUod initio hujus Capitis animadvertimus, hîc iterum agnoſcimus ac profitemur; ſacris Eccleſiae Catholicae Oecumenicis Conciliis Concilii Apoſtolici Hieroſolymis habiti de Legalibus praeluxiſſe auctoritatem, in eaque Synodo formam eſſe propoſitam, quam reliquae deinceps imitarentur. Quamvis autem Gallicanae declarationis Defenſor hoc ipſum in praeſenti Capite identidem ingerat & inculcet; contendimus tamen, plurimum ab ea forma Concilia Oecumenica diſcrepare, ſi vera ſunt eorum principia; ſed optime cum illa concinere, ſi ad noſtram ſententiam exigantur.

Primo enim, ſtatim exorta contentione, communi conſilio Antiochiae decretum eſt, ut ea quaeſtio Hieroſolymam ad Petrum & Apoſtolos & Presbyteros referretur; ut re ſemel Hieroſolymis judicata, diſſenſio conquieſceret, ut re ipſa conquievit „ Re, *inquit Boſſuetius*, judica-
„ ta per commune judicium, nihil poſtea retractatum,
„ aut nova cuique relicta diſſenſio eſt: ſed perlatum de-
„ cretum ad Eccleſias; docenturque plebes *cuſtodire Dog-*
„ *mata quae erant decreta* (graece *judicata*) *ab Apoſto-*
„ *lis & Senioribus, qui erant Hieroſolymis*. Quapropter

Concilium illud, quamquam reapſe Oecumenicum ſeu generale non fuit, attamen ob Petri praeſentiam ſatis habere auctoritatis creditum eſt ad controverſiam de religione graviſſimam terminandam. Quod tum praeſente Petro fuit Urbs Hieroſolyma, id poſtmodum ob in ea conſtitutam Cathedram Apoſtolicam Roma conſequuta eſt; ut nimirum ejus de fide ac religione judicia, ob Petrum in Romano Pontifice adhuc loquentem, vim Concilii Oecumenici ſeu generalis habeant; ac proinde re ſemel Romae judicata, nihil poſtea retractandum ſit: ſed perferendum ad Eccleſias decretum, docendaeque Plebes cuſtodire dogmata, quae in Urbe ſancita ſint. Id nos ex noſtro ſenſu non dicimus, ſed, quod certe mirandum, Heterodoxi Scriptoris fere ſententiam expreſſimus. Grotius enim ad haec verba: *Statuerunt, ut aſcenderent Paulus & Barnabas, & quidam alii ex aliis, ad Apoſtolos & Presbyteros in Jeruſalem*; haec adnotat (*a*): *Tum Epiſcopos Hieroſolymae atque Judaeae, tum Sacerdotes; ad illos ut Judices, ad hos ut conſiliarios & doctores. Apoſtoli quamquam in ſe juris ſatis haberent & donorum Dei & auctoritatis, exemplo ſuo docebant Epiſcopos nihil agere ſine Presbyterorum conſilio, probantes laudabilem Synagogae morem: Si qua inter Judaeos quaeſtio oriretur, unde juſtus erat ſchiſmatis metus, adibatur Synedrium inſtructum Viris doctiſſimis, idque ex Lege Deut. XVII. &c. Sic Chriſtiani, ubi tale quid inter ipſos ortum eſſet, ibant conſultatum Hieroſolyma, ubi Petrus erat, & Johannes, & Jacobus, forte & alii quidam Apoſtolorum, & Seniores egregii. Quod tunc fuit Urbs Hieroſolyma, id deſtructis Hieroſolymis, facta eſt Roma, ubi magna copia Eru-*

(*a*) Eadem habentur etiam in Synopſi Criticor.

Eruditorum, tum qui in Urbe habitabant, tum qui aliunde eo adventabant; ita ut Synodus Romana Concilii Univerſalis (quale niſi ſub Imperatoribus Chriſtianis haberi non potuit, nec ſub illis ſemper) vim aliquatenus in ſe contineret; eoque magis quod ab ea Synodo etiam aliarum regionum Epiſcopi per Epiſtolas conſuli ſolerent. Valde notanda ſunt haec verba, quae ſine dubio ab Heterodoxis Scriptoribus vis traditionis & veritatis extorſit. Agnoſcunt enim in Petro & Hieroſolymitana Synodo eam vim & auctoritatem controverſias de rebus ad religionem ſpectantibus terminandi, quae in Capite XVII. Deuteronomii Summo Sacerdoti & Synedrio magno Hieroſolymis conſtituendo adtributa eſt; eamdemque auctoritatem cum Petro & Cathedra principali ad Romanos Epiſcopos Petri ſucceſſores & Romanam Synodum deveniſſe ſignificant; ut hanc etiam fateantur vim quodammodo Concilii generalis obtinuiſſe: at in veteri Teſtamento in rebus ad religionem pertinentibus Summo Sacerdoti, & Synedrio magno ſumma & ſuprema poteſtas in eo Capite adtributa eſt: eadem ergo ſumma & ſuprema in dirimendis Fidei controverſiis auctoritas in Petrum tranſlata eſt, & per ipſum in Romanum Pontificem Romanamque Eccleſiam defluxit: ac proinde quemadmodum dogmata Hieroſolymis judicata retractare non licuit; ita nec retractare liceat quae ſemel Romae ſancita ſint.

Haec conſona eſſe veteris Eccleſiae Traditioni, conſtat ex celeberrima Epiſtola qua Theodoritus ab Epheſino Latrocinio ad Leonem M. Romanum Pontificem appellavit. Nam exemplo Pauli, qui Hieroſolymam Antiochiae flagrantem de Legalibus controverſiam ad Petrum detulit, ſe injuſte vexatum ac depoſitum, Romam his Literis

con-

confugere proteſtatur. *Si Paulus*, inquit (*a*) *Proeco veritatis, tuba Spiritus Sancti, ad magnum Petrum ſe contulit, ut iis qui Antiochiae de legali converſatione ambigebant, explicationem ab illo referret; multo magis nos humiles & puſilli ad Apoſtolicam Sedem veſtram accurrimus, ut Eccleſiarum remedia a vobis accipiamus: Vobis enim PRIMAS in omnibus tenere convenit.* Agnovit ergo Theodoritus in Romano Pontifice Petri Succeſſore eamdem quam Paulus in ipſo Petro auctoritatem, ad enatas de Religione controverſias compeſcendas & omnino terminandas: ſubindeque, ut poſt latum Hieroſolymis de re ad Religionem pertinente decretum, omne diſſidium de medio ſublatum eſt; ſic poſt editas Romae de fide definitiones nulla ſit reliqua controverſia.

Jam vero ſi quae tunc Hieroſolymis geſta ſunt normam rebus poſtea gerendis conſtituerunt, ex jam dictis facile conſtare arbitror, cujus doctrina, noſtra an Adverſariorum ad Apoſtolicam regulam exacta ſit. Nos enim, qui Petrum adhuc in ſua Cathedra praeſidentem, & in Romano Pontifice loquentem videre & audire nobis videmur; fidei morumque ſanctiones, quae Romae auctore Summo Pontifice promulgantur, perinde irretractabiles judicamus, atque illam quae de legalibus auctore Petro Hieroſolymis edita eſt. Qui vero alios de Romani Pontificis auctoritate ſenſus induerunt, quamlibet amplum Cardinalium & Epiſcoporum Concilium Romae Pontifex cogat, eique praeſit; dum illud Oecumenicum ſeu generale non fuerit, ejus de fide moribuſque judicium irretractabile & irreformabile eſſe non credunt; neque ex Romani Pontificis Petri ſucceſſoris praeſentia eique conſentien-

(*a*) Epiſt. CXIII. ad S. Leon.

Digitized by Google

tientibus Patribus, eam vim & auctoritatem ad componendas & terminandas de fide ac religione controverſias habere judicant, quam non agnoſcere in Apoſtolorum Principe & Concilio Hieroſolymitano non poſſunt. Quo ergo jure illius Synodi exemplum nobis objiciunt, qui Sedis Apoſtolicae & Romani coetus, quo illius Concilii vis tota confluxit & cum Petro tranſlata eſt, auctoritatem labefactant, & irretractabilem eſſe negant? Quum poſt illius Synodi ſententiam nihil amplius aevo Apoſtolico retractatum de Legalibus ſit.

Secundo non repugnamus poſſe quandoque Concilia Oecumenica eſſe maximae utilitatis, imo eſſe etiam aliquando neceſſaria; etſi Romanum Pontificem ex ſeſe ſatis habere credamus auctoritatis ad quamlibet controverſiam terminandam: qua etiam in re nobis Apoſtolorum & Concilii Apoſtolici praelucet auctoritas. Quamvis enim, uti ſuperius oſtendimus, certum ſit, potuiſſe Petrum illam de Legalibus controverſiam propria auctoritate dirimere; utile tamen & expediens eſſe judicavit Synodum congregare & rem contoverſam communi nomine definire. Contra vero qui nobis adverſantur, praefracte contendunt, nullam habendorum Conciliorum eſſe neceſſitatem nullam utilitatem, ſi quamlibet de fide aut moribus diſſenſionem propria valeat auctoritate Romanus Pontifex terminare. Quod ſi verum eſt; nulla neceſſitate Apoſtolorum Princeps nullaque utilitate Synodum coëgit ad quaeſtionem finiendam, quam poterat ipſe proprio decreto ſancire.

Tertio inde colligunt Adverſarii, irretractabile non eſſe Romani Pontificis de fidei rebus judicium, quoniam dogmata ab ipſo definita, iterum examinata in Conciliis Oecu-

Oecumenicis, ſeu retractata ſunt: perinde ac certa & immobilis Chriſtiani dogmatis veritas, ex quadam erga errantes indulgentia, ad examen revocari non poſſit. At contra nos Apoſtoli exemplo ſuo docuerunt, poſſe quamlibet fidei veritatem, & ſi immobilem & jure ſuo irretractabilem, in Conciliis generalibus retractari, & diffidentium argumenta & difficultates expendi; ne ipſorum opinio magis videatur praejudicata, ut ait Tertullianus, quam examinata damnari. Nam ad circumciſionem adigendos non eſſe Gentiles, neque illis Legalium inſtitutorum graviſſimam ſarcinam imponendam, jamdudum Apoſtolos, quum Hieroſolymitana Synodus celebrata eſt, & Chriſti promiſſionibus, & divinis revelationibus, & caeleſtibus ſignis exploratiſſimum habuiſſe, jam pluribus demonſtravimus: & hanc tamen eamdem rem veluti non ſatis certam & eliquatam in Synodo cognoſci ac diſceptari, Apoſtoli permiſerunt.

Quarto, etſi Romanus Pontifex ob diffidentium pertinaciam recte aliquando prudenterque permittat, de fidei dogmatis haberi diſputationes; attamen hanc in eo auctoritatem agnoſcimus, ut ipſo de re controverſa ſententiam pronunciante, jure ſuo exigere valeat, omnem ſtatim conquieſcere diſputationem: aliorum autem Epiſcoporum tunc alias non eſſe partes, quam illius judicium novis argumentis, aliiſque ſi quae illis ſuppetunt Scripturarum auctoritatibus confirmare; aut etiam aliquid ſuggerere, quod ſalva fidei veritate, vel ad concordiam ineundam ſeu fovendam, vel ad veritatem magis illuſtrandam, vel ad errorem facilius evellendum, facere poſſe videatur. Haec autem omnia, ad Hieroſolymitanae Synodi exemplum conſtituta eſſe, pluribus demonſtrat Eminentiſſimus Cardi-

Digitized by Google

dinalis Reginaldus Polus Summi Pontificis ad Concilium Tridentinum Legatus in Opere *de Concilio* quod aliis duobus Legatis exhibuit, ubi ſaepe hanc ipſam Apoſtolorum Synodum ceterarum formam & archetypum vocat (*a*). En

(*a*) *Quaerens enim, quaeſt. XXXVI.* quid *in illo Concilio*, in perſona Petri videmus quod in reliquis non videamus; *reſpondet*: Hoc ſane primum, quod proprium eſt ejus qui primas partes in Con iliis tenet, ut finem imponat controverſiis eaſque dirimat, ut concludat & auctoritate ſua dimittat Concilium. Quae omnia ex verbis Scripturae videmus in illo Concilio Petrum feciſſe; ſic enim eſt ſcriptum: „ *Cum autem magna conquiſitio fieret* „. Quae verba ſignificant, magnam primum altercationem de iis, quae decidenda eſſent, in Concilio exſtitiſſe: quam Petrus ſic repreſſit, ut verba quae ſequuntur oſtendunt „ *Surgens autem Petrus dixit ad eos; Viri fratres* „ &c.: quae cum dicit, ſententiam Concilii & ſententiam Spiritus Chriſti primus pronunciat, atque concludit. Hoc autem videmus in perſona Petri, quod in ceteris non videmus . . . . . . Auctoritatem vero, quam ei Spiritus Chriſti dederat, valuiſſe in hac cauſſa, illud maxime indicat, quod nemo auſus fuit in Concilio ſe ei opponere; ſed, ut eſt in Actis, Petri ſententia pronunciata, *tacuit omnis multitudo*: cum tamen conſtet, in illa multitudine fuiſſe Phariſaeos aliquot, qui extra Concilium pertinaciſſime contrariam ſemper ſententiam defendiſſent, & hanc oppugnaſſent: verum illi tum auctoritate Petri commoti tacuerunt; qui vero poſtea verba fecerunt, omnes ejus ſententiam approbarunt. Cum autem haec in Petri perſona videmus, omnium eorum, qui in Petri Cathedra ſucceſſerunt partes in Conciliis videmus: quae maxime in hoc exſtare debent, ut controverſias dirimant.. & ut Concilium dimittant, omniaque auctoritate Petrae fidei in fundamento Eccleſiae poſitae faciant. *Et infra quaeſt. XXXVII.* Huc pertinet omnis eorum (*Pauli & Barnabae & qui modo ipſorum locum in Conciliis tenent*,) oratio ut ſignis miraculis atque operibus confirment, eam eſſe Dei voluntatem & veritatem inflexibilem, quam Petri fides propoſuit. Horum autem verbis per opera confirmantibus doctrinam fidei a Petro expoſitam, ſuccedit oratio Jacobi, qui eamdem confirmat per ſcripturas. In Jacobi vero perſona ſignificari intelligimus perſonam ſingulorum Epiſcoporum, quibus certae Eccleſiae ſunt commendatae; quorum officium in Conciliis per ipſam Jacobi orationem ſatis etiam ſignificatur. *Quod ut luculentius exponat; quaerit deinde quaeſtione XXXVIII.*: Quid in Jacobi perſona ſit, quod ad Epiſcoporum, qui ſingulis praeſunt Eccleſiis, perſonam & officium in Conciliis declarandum pertineat? *reſpondet autem*: Hoc primum, ut Petri doctrinam de fide confirment, quemadmodum Jacobus fecit; hoc enim commune omnium & ſingulorum Epiſcoporum eſſe debet. Deinde, ſi privatae eorum Eccleſiae aliquid vel conſuetudine vel lege receperint, quod non advertatur ſinceritati doctrinae fidei, verum ejuſmodi eſſe videatur ut eo ſublato periculum ſit ne caritatis vin-

En quomodo inſtituendas eſſe Synodos judicamus, ut cum archetypo illo & ceterorum Conciliorum forma conſentiant. Poſtquam Petrus loquutus eſt, ceteri aut taceant, ſuoque ſilentio judicium illius adprobent; aut id tantum in medium adferant & Concilio ſuggerant, quod non ad evertendam aut labefactandam, ſed ad confirmandam Petri ſententiam facere videatur. Verum Gallicanae declarationis Auctores ac defenſores poſt Romani Pontificis definitionem, ſeu poſtquam Petrus Pontificis ore loquutus eſt, loquendi locum tribuunt Epiſcopis facultatemque non modo illius de fide ſententiam confirmandi, quod in Concilio Hieroſolymitano factum eſt, verum & retractandi & reformandi, aut etiam ſi eis libet penitus abjiciendi: cujus rei fruſtra in illa Synodo exemplum quaerunt; quam tamen nobiſcum agnoſcunt aliorum Conciliorum normam fuiſſe & exemplar.

Qua ergo, inquis, in re Apoſtolorum Synodum formam aliis Conciliis praebuiſſe volunt? Primum in eo, quod poſt judicium Petri etiam Jacobus judicat: *Propter quod ego judico &c.* inde enim colligunt, judicium de rebus fidei non ad ſolum Papam verum & ad alios Epiſcopos pertinere. Secundo, in eo quod decretum Apoſtoli ac Seniores, hoc eſt Epiſcopi, communi nomine condiderunt, & Sancti Spiritus auctoritatem non ſoli Petro ſed univerſo coetui ex Apoſtolis ac Senioribus collecto vindicarunt:

vinculum rumpatur; hoc quidem ut quiſquis in ſua Eccleſia experitur ſic proponere poterit, quemadmodum Jacobus fecit: qui cum Hieroſolymorum eſſet Epiſcopus (*quae nimirum Eccleſia ferme ex circumciſis conſtabat*) *confirmata Petri ſententia, propoſuit ut Gentilibus abſtinentia ab Idolothytis & Sanguine, & Suffocato praeciperetur; quo facilius ex Judaeis & Gentibus unum Ovile fieret, & unus Populus coaleſceret.*

carunt: unde conſequens eſſe putant, ſuam Sanctum Spiritum vim non in ſolo Eccleſiae Capite ſed in univerſo corpore exerere; ac proinde ſummi Paſtoris, antequam Eccleſiae conſenſus accedat, non immobile ac divinum ſed humanum ac retractabile eſſe de fidei rebus judicium:
„ Vim ipſam decreti, *inquit Cl. Boſſuetius*, non in Petro ſolo, ſed in unitate, & in Apoſtolorum ac Paſtorum Eccleſiae conſenſione ponimus. *Et infra*: Et quidem omnia, quae in hac Apoſtolica Synodo acta ſunt, in ſequentes manaſſe, Geſta prodent. Ergo id vel maxime manare oportet, quod maxime agebatur, & in quo robur eſſe poſitum Apoſtoli voluerunt: nempe ut *Spiritus Sancti* efficacia & vis conjungeretur cum illo, *nobis*, inque ipſa unitate ſe exerceret.

Verum non haec tantum, ſed alia etiam quorum antea meminimus, a prima illa & Apoſtolica in ſequentes Synodos promanarunt, & promanare debuerunt; nimirum quod Petrus Spiritu Sancto adflatus, ſive, ut ait Tertullianus, *Spiritu Sancto inſtinctus*, primus ſententiam protulit; quod finem contentioni & controverſiae impoſuit; quod nemo ſententiam illius in dubium revocavit aut retractavit; quod eam omnes aut ſilentio adprobarunt, aut caeleſtibus ſignis, ſeu Prophetarum oraculis confirmarunt. Quum itaque haec omnia in priore illa Synodo ceterarum forma & archetypo occurrant; ſic cogitare & adfirmare debemus, manaſſe in alias & facultatem ut Epiſcopi de fidei controverſiis judicarent, & ut Sancti Spiritus vis in ipſa ſe omnium conſenſione exereret; ut tamen ſingularia Petri jura ejuſdem Apoſtolicae Synodi exemplo confirmata, ſarta tectaque in aliis etiam Synodis retineantur. Id porro quî fieri poſſit ac debeat,

Digitized by Google

in decurſu Operis luculentius exponam. Interim autem generatim moneo id, quod eſt omnibus exploratum; & eos, qui Summi Pontificis de fidei rebus judicium irretractabile & irreformabile eſſe decernunt, agnoſcere tamen, & alios Epiſcopos ſedere ut Judices in Conciliis; & Eccleſiam, cum toto orbe diffuſam, tum in Oecumenicis Synodis congregatam, in decernendis fidei controverſiis ob inhabitantem in ea Spiritum Chriſti deficere & errare non poſſe.. Quamvis autem haec omnia poſſem plurium Scriptorum teſtimoniis confirmare, ſolius tamen Melchioris Cani verba adtexere libet, quod ad haec confirmanda hujus ipſius Hieroſolymitani Concilii exemplum & auctoritatem uſurpet lib. V. de Loc. cap. V. neque ea minus luculenta ſint, quam quae ſuperius ex Gallicanae Declarationis Defenſore deſcripſimus (*a*). Et tamen Canus Pontificiae ἀσφαλείας adſertor eſt acerrimus, & Pe-

(*a*) In Concilio illo primo Hieroſolymitano, non ſolum Petrus, ſed reliqui etiam Apoſtoli & Seniores judices eſſe dicuntur: *Propter quod ego* JUDICO, Jacobus ait, *non inquietari &c.* (Actor. 15.) Et poſterius capite eodem, praecepta Concilii vocat Paulus praecepta Apoſtolorum. Et cap. 16. dicit, ea dogmata eſſe decreta ab Apoſtolis & Senioribus. *Hinc autem laudatus Theologus colligit*: Epiſcopos Concilii in fidei cauſſa non modo conſiliarios eſſe, verum etiam judices: alioqui non ſolum Epiſcopi ad ferendam ſententiam Synodalem adhiberentur, ſed etiam docti Theologi, & Viri in Eccleſia prudentes: quod inauditum eſt, contraque formam Actor. XV. praeſcriptam; ubi Apoſtoli tantum cum Presbyteris (*ideſt*, *Epiſcopis*) de fidei quaeſtione judicarunt..... Praeterea, non Romanus Epiſcopus modo, verum reliqni etiam Epiſcopi claves regni caeleſtis habent: ergo in cauſſa fidei ligandi quoque ac ſolvendi poteſtatem: *Viſum eſt*, inquiunt, *Spiritui Sancto*, *&* *nobis*, *nihil ultra vobis imponere oneris*, *quam haec neceſſaria &c.* Omnes ergo Epiſcopi onus praeceptumque imponunt, omneſque ſimul ſententiae Synodalis auctores ſunt. *Et antea dixerat*: Eccleſia unum corpus eſt, cujus Spiritus Deus eſt, qui Eccleſiae ſemper aſſiſtit. Quemadmodum ergo, quod toti pariter Eccleſiae viſum eſt, id Spiritui Sancto etiam viſum eſt:..... Ita, ſi quid omnibus quidem Epiſcopis judicatum fuerit, a Spiritu profecto Dei judicatum eſt.

& Petrum ejuſque Succeſſores ineluctabilem habere auctoritatem, ex ipſius Petri in hac eadem Hieroſolymitana Synodo verbis, uti etiam ſuperius animadvertimus, demonſtrat: „ Viri fratres, vos ſcitis, quoniam ab anti-
„ quis diebus Deus in nobis elegit, per OS MEUM AUDIRE
„ gentes verbum Evangelii, ET CREDERE. *Petrum ergo*, ſubjungit Canus, *peculiariter inter ceteros elegit Chriſtus, ut eum Gentes in fidei controverſia non audirent ſolum loquentem, ſed etiam crederent. Ita enim cum Petrus ſententiam edixiſſet, tacuit omnis multitudo, Petro definienti conſentiens, ut Actorum XV. a Luca refertur.* Fruſtra ergo nobis Adverſarii Apoſtolicae Synodi exemplum & auctoritatem opponunt; eaque nos illis longe meliori jure objicimus; qui non in una aut altera re, ſed in omnibus reliquas Synodos ad illius Concilii normam exigendas eſſe contendimus: ejuſdemque Sacri Conventus hiſtoria demonſtramus, haec duo recte invicem cohaerere; nimirum & Romanum Pontificem ſumma & ineluctabili praeditum eſſe auctoritate, & nihilominus Epiſcopos in Conciliis auctore Spiritu Sancto de fidei dogmatibus judicare.

CA-

CAPUT VII.

„ Concilii Nicaeni primi decreta adverſus Aria-
„ nos, ipſa Patrum conſenſione valuerunt;
„ nullo ante geſtam nullo poſt geſtam Syno-
„ dum Sedis Apoſtolicae ſpeciali decreto: In
„ eo Concilio ipſius conſenſionis autoritate
„ tres praecipuae finitae quaeſtiones: ad Se-
„ dem Apoſtolicam communis decreti execu-
„ tio pertinet.

QUamquam ob Veterum Monumentorum inopiam, quae fuerint Sancti Sylveſtri in Arianae Haereſeos damnatione & in Nicaena Synodo partes, ſatis aperte non conſtat, nec genuinis teſtimoniis articulatim ac diſtincte demonſtrari poteſt; attamen ex his quae ſuperſunt plura decerpi poſſunt, quibus non modo quae Illuſtriſſimus Defenſor ex Nicaenis Decretis argumenta colligit penitus labefactentur, verum etiam noſtro dogmati plurimum lucis adferatur. Quoniam vero, ut jam ſuperius indicavimus & infra magis patebit, inde potiſſimum Adverſarius demonſtrare ſibi videtur, irretractabiles non eſſe Apoſtolicae Sedis de fide definitiones, quoniam in Conciliis generalibus Epiſcoporum examini permiſſae ſunt; diligenterque diſcuſſa, ſummaque cura & ſollicitudine retractata, quae a Refractariis objiciebantur; primum quam futile ſit hoc argumentum, ex his quae ante Concilium & in ipſo Concilio geſta ſunt, luculenter ut arbitror demonſtrabo.

Digitized by Google

ARTICULUS PRIMUS.

S. Alexander Alex. Epiſcopus ante Concilium Nicaenum, & Patres Nicaeni in ipſo Concilio, praecipuum Chriſtianae fidei & religionis Articulum, quamquam jure ſuo irretractabilem, attamen ad frangendam Haereticorum pervicaciam, retractari & examinari permiſerunt.

QUam alte omnium ſederet animis, qui haud prorſus indigne Chriſtiano nomine cenſebantur, & quam firma illis & immobilis haereret fides, qua Dei Filium aeterno Patri aequalem, ὁμοούσιον, & coaeternum credimus ac profitemur, quum Arius eam primûm oppugnare coepit, & e fidelium cordibus convellere adniſus eſt; tum S. Alexander in ſuis adverſus ipſum Arium Synodicis Literis, tum SS. Athanaſius & Hilarius in ſuis adverſus Arianos Operibus, tum denique alii & coaevi & ſuppares Patres, teſtes locupletiſſimi ſunt. Ceteris autem omiſſis, unius Alexandri ſenſus & verba ſubjiciam, quod ipſe primus adverſus exorientem impietatem claſſicum cecinit. Is enim in Epiſtola Synodica ad cognominem Conſtantinopolitanum Antiſtitem, & Sacrarum Literarum perſpicuis teſtimoniis, & veterum Patrum Traditione, (quos pro omnium Haereticorum more Ariani nullo, ut ipſe teſtatur, in honore & pretio habebant) & Eccleſiae diſciplina, *quae*, inquit, *Chriſti divinitatem adorat*, & Apoſtolici Symboli auctoritate, tum Arii profanas novitates confutat, tum ipſis adverſa Eccleſiae dogmata propugnat: *De quibus*, inquit, *nos ſic credimus*,

uti

uti Apoſtolicae placet Eccleſiae: In unum nempe ingenitum Patrem &c. Et in unum Jeſum Chriſtum, Filium Dei Unigenitum &c. Ac praeter iſtam piam de Patre & Filio ſententiam, unum praeterea Spiritum Sanctum; ſicut nos docent Sacrae Literae, confitemur ..... Iſta docemus, iſta praedicamus, iſta ſunt Apoſtolica Eccleſiae dogmata, pro quibus mortem oppetere non dubitamus. Nec vero moramur eos, qui nos ad haec ejuranda & retractanda compellere ſtudent, & licet nos tormentis cogere aggrediantur, non tamen ſpem quae in hac fide eſt abjiciemus; Sic animo adfectus quum eſſet Alexandrinus Antiſtes, ne ferre quidem poterat blaſphemiarum, quae ab Haereticis evomebantur, auditum. Quare in altera ad omnes totius orbis Epiſcopos Synodica Epiſtola: *Quis enim*, inquit, *unquam talia audivit? aut quis, ſi jam audiret, non ea tamquam inſolita & peregrina obſtupeſceret, aureſque obturaret, ne ejuſmodi verborum ſordes in audiendi ſenſum illaberentur?* Verum, uti S. Epiphanius (*a*) Sozomenus (*b*) & alii teſtantur, Arium non modo blaſphemantem, verum & blaſphemias ſuas pervicaciter propugnantem, haud ſemel tantum & iterum; ſed & pluries audire ſuſtinuit; *ratus*, inquit Sozomenus, *multo ſatius eſſe, ut rationes de rebus ambiguis ab utraque parte proponerentur, quo videretur, Adverſarios non neceſſitate coëgiſſe, ſed perſuadendo ad deſiſtendum a contentione induxiſſe*. Ita ille rem prorſus irretractabilem, & quam totius Religionis firmum eſſe & immobile fundamentum neutiquam ambigebat, aliorum imbecillitati morem gerens, in diſceptationem adduci & ad examen revo-

(*a*) Haereſ. LXVIII. cap. IV. & LXIX. cap. III.
(*b*) Lib. I. Hiſt. cap. XIV.

revocari permiſit; perinde ac *de rebus ambiguis*; non autem extra omnem controverſiam poſitis, contentio ac diſputatio fuiſſet.

Eodem modo adfectos fuiſſe Patres, qui in Nicaena Synodo fidem Catholicam tuebantur, antiquis Scriptoribus memoriae proditum eſt. Nam ubi primum Arius in Epiſcoporum conventu ſine fuco pravas opiniones, quibus in tranſverſum agebatur, expoſuit; qui inter eos fidei zelo flagrabant, horrore perculſi aures occluſerunt (*a*); ſtatimque manifeſtam impietatem execrati, aegre ferebant, ſacroſancta myſteria profana curioſitate vexari, & quae jam inde ab ipſo Religionis exordio fixa & immota conſtiterant, audacibus ac temerariis diſputationibus agitari: quae Sozomenus ſequentibus verbis narrat (*b*): *Interea temporis Epiſcopi in unum convenientes, accerſunt Arium: & opinionibus ſuis in medio poſitis, inter ſe diſſerere coeperunt. Atque quum diſputatio, ut erat veriſimile, in varias diſtraheretur quaeſtiones; alii eorum, iique potiſſimum quos morum ſimplicitas induxit ad fidem in Deum ſine curioſa inquiſitione amplexandum, nihil novi contra fidem initio temporis Apoſtolorum traditam moliendum cenſuerunt.* Haec erat indubie omnium Catholicorum Epiſcoporum ſententia. Nam iis opponit alios, quibus haec fidei ſimplicitas neutiquam probabatur, ſed veterem doctrinam ſine examine recipi non debere, acriter contendebant: *Alii*, inquit, *adfirmarunt, opiniones veterum nullo judicio exploratas neutiquam ſequendas eſſe*. Hos porro alios credere non debemus, quam ſeptemdecim Epiſcopos, quibus Arius opinionum ſuarum

(*a*) Vid. S. Athanaſ. Orat. 1. in Arian.
(*b*) Lib. I. Hiſt. cap. XVI.

virus adflaverat, & *qui*, ut eſt apud Theodoritum (*a*), *Arii patrocinio ſuſcepto Apoſtolicae doctrinae contradicere* non verebantur. Nam id inter cetera S. Alexander in Epiſtola ad Conſtantinopolitanum Antiſtitem vitio Arianis vertit, quod *neminem*, inquit, *volunt ex antiquis Patribus ſibi comparari; neque illis, quibus nos ab ineunte aetate uſi ſumus praeceptoribus, ſe pares exiſtimari ſinunt; imo ne unum quidem Collegarum noſtrorum ſatis doctum eſſe cenſent; ſed ſe ſolos ſapientes....: ſolos dogmatum inventores, & ſibi ſolis ea doctrinae patefacta eſſe myſteria, quae in nullius unquam ſub ſole cogitationem ac mentem venerint, arbitrantur*. Ex hoc loco facile intelligimus, Arianos eorumque patronos fuiſſe, qui traditam ab antiquis doctrinam, inexploratam ſequi detrectabant: Catholicos autem aegre tuliſſe, veterem traditionem ab impiis ac temerariis hominibus curioſius inveſtigari. Porro quamvis aegre, indulſerunt tamen, ut de rebus tanti momenti diſputationes haberentur, & ut ſuas Haeretici difficultates & objecta proponerent; uti Scriptores ſuperius laudati teſtantur, ac praecipue Sozomenus: qui etiam addit, plures e Catholicis Epiſcopis, & ex reliquo Clero & potiſſimum S. Athanaſium ob praeſtantem de rebus divinis diſſerendi ſcientiam celebre ſibi nomen apud Conſtantinum in ejuſmodi diſputationibus peperiſſe: nam de fide, ut eſt ab iiſdem Scriptoribus traditum, non modo in praeviis congreſſibus, ſed in ipſa etiam Synodo & ſolenni Epiſcoporum conventu, & coram Imperatore, ſaepius diſputatum eſt.

Et hae quidem diſputationes ad ipſam, ut ait dixerim ſubſtantiam dogmatis pertinebant. Sed aliae deinde longe

(*a*) Lib. I. Hiſt. Eccleſ. cap. VII.

longe graviores fuerunt in conſtituenda Formula Fidei, ſeligendiſque verbis, quibus & Catholica doctrina promeretur, & adverſa dogmata confoderentur. Poſtquam vero illa non abſque Patrum juſtiſſima indignatione rejecta eſt, quam Euſebiani ad Synodum adtulerunt; quam Oſius propoſuit, communi fere omnium ſuffragio probata & ſancita eſt; de qua eſt jam nobis aliquid differendum.

ARTICULUS II.

Formula fidei in Nicaeno Concilio edita conſentientibus Apoſtolicae Sedis Legatis. Id vero quandoque ſatis eſſe judicamus, ut ſine alia Romani Pontificis confirmatione Synodi Oecumenicae de fide definitiones immobiles & irretractabiles habeantur.

ARgumentum, quod ex Nicaenis Decretis Illuſtriſſimus Declarationis Defenſor in hoc Capite conficit, efficax quidem eſt adverſus eorum opinionem, qui generatim docent, generalium Conciliorum de fide definitiones firmas non eſſe & irrefragabilis auctoritatis, donec eis accedat Romani Pontificis confirmatio: verum, hanc non eſſe omnium Theologorum qui nobiſcum ſentiunt communem opinionem, doctiſſimus Praeſul ignorare non potuit; quum qui maxime obvius eſt, & omnium manibus teritur Eminentiſſimus Bellarminus diſerte ſtatuat, fidei decreta conſentientibus Apoſtolicae Sedis Legatis in Conciliis generalibus edita, etiam antequam a Pontifice confirmentur, firma & valida eſſe, ſi Legati

Digitized by Google

cum inſtructione Pontificis ad Concilium acceſſerunt, exploratаque illis erat Eccleſiae Romanae de controverſo dogmate fides ac doctrina, & juxta illam decretum conditum ſit. Obſervat enim cum aliis Theologis laudatus Cardinalis, ſolitos non fuiſſe Legatos ad Synodos generales accedere, in quibus aliquod fidei dogma ſanciendum eſſet, niſi inſtructos prius & monitos de Eccleſiae Romanae fide circa ea, quae in Concilio finienda eſſent. Quapropter res antea Romae coram Pontifice, & ut plurimum in aliquot Epiſcoporum Synodo diſcutiebatur, quam ad generale Concilium Legati proficiſcerentur: Hunc inquam veterem fuiſſe morem, Conciliorum Orientalium geſta & monumenta aperte luculenterque demonſtrant. Quum enim ad unam aut alteram fidei cauſſam tractandam, & adverſus Haereticos definiendam, coacta ſint; Legatis, qui Roma in Orientem dirigebantur, tum incomperta eſſe non poterat circa illam certam ac determinatam quaeſtionem Eccleſiae Romanae fides; tum ſpecialis a Pontifice ſuper dogmate, quod in Concilio ſtatuendum erat, plenaque inſtructio dabatur: id quod commode fieri non potuit, quum Legati ad Tridentinam Synodum deſtinati ac directi ſunt; quoniam quaeſtiones examinandae, & articuli, de quibus haeretici cum Catholicis digladiabantur, erant propemodum infiniti. Si ergo Legatis mens Pontificis perſpecta ſit, & juxta illam in Synodo decernatur; *vix*, inquit Bellarminus (*a*) *dubium eſſe poteſt*, *ac videtur eſſe certum*, *tale Concilium non poſſe errare*. Quod ille invictis momentis probat, & inter cetera, etiam Nicaenae Synodi exemplo. Quid ergo ſibi vult Gallicanae Declarationis Defenſor, quum in hoc Ca-

(*a*) Lib. II. de Concil. auctorit. cap. XI.

Capite ſedulo ac diligenter obſervat, & pluribus teſtimoniis ſuadere nititur: „Concilii Nicaeni primi Decre-
„ ta adverſus Arianos, ipſa Patrum conſenſione valuiſſe;
„ nullo ante geſtam, nullo poſt geſtam Synodum Sedis
„ Apoſtolicae ſpeciali decreto? an diſputationis noſtrae in eo ſumma poſita eſt: num generalium Conciliorum de fide Canones, qui ex conſenſu Sedis Apoſtolicae promulgantur, ut rati ſint & ſummam in Eccleſia auctoritatem obtineant, ſpeciali ejuſdem Sedis Apoſtolicae decreto confirmandi ſint? Atqui Bellarminus, qui inter ceteros ac prae ceteris Romanorum Pontificum definitiones ex ſe ipſis irretractabiles & irreformabiles eſſe tuetur, non obiter ac perfunctorie, ſed data opera oſtendit; ſufficere, ut ejuſmodi decreta rata & valida ſint, adprobationem & conſenſum quem Pontificis nomine Legati adhibent. Hac itaque in re controverſiae cardo non vertitur; ſed in eo quaeſtionis ſumma conſtituta eſt: An Conciliorum generalium ab adſenſu Pontificis, aut contra, Pontificis ab Eccleſiae conſenſione firmitas & auctoritas pendeat. Cui profecto quaeſtioni dirimendae, incaſſum illorum Conciliorum adfertur exemplum, quorum decretis per ſuos Legatos adſenſum Romanus Pontifex praebuit. In horumce autem Conciliorum numero Nicaenam Synodum habendam eſſe, quamquam nemo ſit qui inficietur, libet tamen aliquot argumentis ſuadere: quibus nedum palam evincam, non defuiſſe Nicaenae Synodi decretis & fidei formulae Apoſtolicae Sedis auctoritatem; verumetiam perſuaſum eo ſaeculo Patribus fuiſſe, Conciliorum etiam generalium ſanctiones, ut robur & vigorem habeant, egere Apoſtolicae Sedis adprobatione. Quod argumento eſt, non utcumque in Eccleſiarum & Patrum conſenſione

& uni-

& unitate eorumdem Conciliorum vim eſſe repoſitam, ſed eam inde potiſſimum repetendam, quod cum Romano Pontifice veluti capite conjunguntur: eo plane modo, quo ſalus & vita motuſque corporis ita in integritate ſita ſunt & mutua membrorum conſenſione, ut tamen ex eorum cum capite conjunctione, atque ex ipſo capite defluant, & originem ducant.

Primo itaque conſtat, & ex S. Liberii ad Conſtantium Imperatorem litteris aperte colligitur, Sanctum Alexandrum Epiſcopum Alexandrinum Sancto Sylveſtro Alexandrinae adverſus Arianos Synodi Acta ſignificaſſe. Haec enim ad Conſtantium laudatus Liberius ſcribit (*a*): *Manent litterae Alexandri Epiſcopi olim ad Sylveſtrum ſanctae memoriae deſtinatae, quibus ſignificavit, ante ordinationem Athanaſii undecim tam Presbyteros quam etiam Diacones, quod Arii baereſim ſequerentur, ſe Eccleſia ejeciſſe: ex quibus nunc quidam extra Eccleſiam Catholicam foris poſiti dicuntur ſibi Conciliabula inveniſſe; quibus aſſeveratur etiam Georgius in Alexandria per litteras communicare*. Id generis Epiſtolas ſcripſiſſe etiam S. Alexandrum ad univerſos per orbem chriſtianum Epiſcopos, compertum eſt, tum ex illius epigraphe, quam Socrates (*b*) & Gelaſius Cyzicenus (*c*) ſervarunt, tum ex S. Epiphanio his verbis (*d*): *Encyclicas ad ſingulos Epiſcopos litteras dedit, quae bodieque ſtudioſorum in manibus verſantur, numero fere ſeptuaginta*. Ex his autem Epiſcopis, ad quos litterae miſſae ſunt, nominatim idem Sanctus Epipha-

(*a*) Apud S. Hilar Operis Hiſtorici Fragm. V.
(*b*) Lib. I. Hiſt. Eccleſ. cap. VI.
(*c*) Hiſt. Conc. Nicaen. lib. II. cap. III.
(*d*) Haereſi LXIX. cap IV.

phanius recenſet, Euſebium Caeſareae, Macarium Hieroſolymorum, Aſclepium Gazae, Longinum Aſcalonis, Macrinum Jamniae, & Zenonem quemdam antiquum Tyri Epiſcopum. Ipſe autem S. Alexander in Epiſtola ad cognominem Conſtantinopolitanum Antiſtitem apud Theodoritum (*a*) eorum meminit, *qui ſunt*, inquit, *in tota Aegypto & Thebaide, & qui Libyam, Pentapolim, Syriam, Lyciam, Pamphiliam, Aſiam, Cappadociam, & alias regiones hiſce finitimas incolunt*: ad quos ideo ſcripſiſſe videtur, quoniam, ut in illis Epiſtolis Alexander identidem queritur, Ariani haſce omnes Provincias pervagabantur, ut ſubdole in Epiſcoporum communionem irreperent, ſuumque illis venenum adflarent. Nulla autem illum ejuſmodi ratio compulit, ut etiam ad Sylveſtrum alioſque Occidentales Epiſcopos litteras daret: initio enim & per plures annos nullis Arianorum tumultibus vexati in Occidente fuimus, & longe ſerius Occidentalem Eccleſiam & Imperium Ariana peſtis invaſit. Quare aliam cauſſam aliaſque rationes Alexander habuiſſe videtur, ut inter omnes Occidentis Epiſcopos ad Romanum Pontificem de his rebus ſcriberet: has vero ex probatiſſimis illius aevi monumentis ſatis aperte mihi colligere videor.

Sanctus ipſe Alexander in eadem ad Conſtantinopolitanum Antiſtitem Epiſtola teſtatur, miſiſſe ſe cum encyclicis litteris ad Epiſcopos Libellum ſeu Tomum, adverſus Arianos in Alexandrina Synodo editum, & ab eiſdem Epiſcopis ſubſcribendum: ὧν τῷ τόμῳ συνυπογραψάντων, *qui Tomo*, ſeu Libello, *adverſus eos edito ſubſcripſerunt*. Hunc Tomum Valeſius hanc ipſam eſſe Epiſtolam opinatur (*b*), quae apud Theodoritum ad Alexandrum Conſtan-

(*a*) Lib. I. Hiſt. Eccleſ. cap. IV. (*b*) Not. ad hunc Theod. loc.

ſtantinopolitanum Epiſcopum inſcripta eſt: Baronius autem (a) & alii illam potius Epiſtolam eſſe judicant, quae apud Socratem & Gelaſium Cyzicenum ad vniverſos Ecclesiae Catholicae Epiſcopos inſcriptionem praefert. Sed utramque opinionem jure, ut ego quidem ſentio, Tillemontius explodit (b); longeque, ut mihi videtur, probabilius ſtatuit, nihil in illo Tomo fuiſſe praeter formulam fidei, & profeſſionem de Arianis ad communionem nullatenus recipiendis. „ Il ſuffiſoit qu' ils ſignaſſent la con-
„ feſſion de la foy, & la promeſſe de ne point recevoir les
„ Ariens à leur communion: & il y a peu d'apparence que
„ le Tome continſt autre choſe. Id autem Romano Pontifici ſignificandum omnino fuit, quoniam, uti Socrates ſuperius laudatus animadvertit, *Canone vetitum erat, ne decreta abſque ſententia Epiſcopi Romani Eccleſiis ſanciantur*. Et Patres Concilii Romani ſub Damaſo, in Epiſtola Synodica ad Illyrici Epiſcopos (c) inter alias rationes quibus Ariminenſem fidei formulam nullius roboris eſſe probant, hac imprimis utuntur, quoniam *Formula illa compoſita eſt, neque Epiſcopo Romano cujus ſententia prae ceteris omnibus exſpectanda erat; neque Vincentio* Sedis Apoſtolicae Legato, *neque aliis eidem conſentientibus*. Fas ergo Alexandrino Epiſcopo non fuiſſet, fidei Formulam inconſulto Romano Pontifice aliis Epiſcopis ſubſcribendam offerre; neque ullius roboris habita fuiſſent Alexandrinae Synodi Acta, niſi cum Sylveſtro communicata fuiſſent.

Quid autem Sylveſter, acceptis Alexandri litteris geſſerit

(a) Ad ann. CCCXVIII. num. 67.
(b) Not. III ad Vit. S. Alex. Epiſc. Alex.
(c) Apud Theodorit. lib. II. cap. XXII.

Digitized by Google

ſerit aut quid reſponderit, ob veterum monumentorum inopiam ignoramus: attamen reſpondiſſe, rataque habuiſſe quae in Aegypto adverſus erumpentem impietatem geſta fuerant, ambigendum non eſſe videtur. Neque enim ejuſmodi cauſſa erat, quae habere ſollicitum Romanum Pontificem non deberet: jam enim ipſum Chriſtianae Religionis fundamentum impetebatur, & gliſcente inter Epiſcopos praecipuarum Sedium in Oriente diſcordia, ſummo ibi Eccleſia in periculo verſabatur. Quare qui veterum Scriptorum ſilentium nimis urgent, ii ſane maximam Sanctiſſimo Pontifici injuriam irrogant. Quum enim illius muneris eſſet, graviſſimo huic malo quantum in ipſo erat promtum adferre remedium; illi, neceſſe eſt, ut Silveſtrum ſolido ut minimum quadriennio veluti profundo ſomno demerſum fuiſſe exiſtiment, nihilque omnino curantem funeſtiſſimum incendium, quo tota Aegyptus & Oriens conflagrabant: Litterae enim ab Alexandro ad Epiſcopos anno, ut communiter ſtatuunt, circiter 320. aut 21. datae ſunt, a quo ad Nicaenam Synodum integrum quadriennium effluxit. Hoc autem temporis intervallo nihil, quod a Silveſtro adverſus Arianos ſcriptum, decretum, geſtumve fuerit, in antiquis monumentis probatiſque Scriptoribus reperimus. Quid ergo? cuiquam veroſimile videbitur, Sanctiſſimum Patrem, ad quem cura omnium Eccleſiarum & ſollicitudo pertinebat, omnium negotiorum graviſſimum neglexiſſe, & blaſphemias, quas in Dei Filium Arianicus furor evomebat, tot annis ſurdis omnino auribus diſſimulaſſe? Atqui ſi aliorum Pontificum quorum in genuinis monumentis geſta ſuperſunt, exempla conſulamus, id nobis probabile videri nullatenus poteſt. Nam ut grave aliquod de religione diſſidium ad

Digitized by Google

Apoſtolicam Sedem delatum eſt, ſtatim vigiles Pontifices rem cum Romano Clero, & vicinis aut etiam remotioribus Epiſcopis prout cauſſae vel controverſiae gravitas poſtulare videbatur communicarunt; & vel erumpentem haereſim Apoſtolicis litteris repreſſerunt, aut Legatos deſtinarunt, quorum labore & induſtria gliſcentes diſcordiae componerentur. Et quidem Oſio legationem ad ſopienda Orientis de religione diſſidia a Silveſtro datam fuiſſe, & a ſequutis Pontificibus confirmatam, illud argumento eſt, quod omnibus quibus interfuit Conciliis praefuit; neque apparet, quo alio quam Romanae legationis jure Hiſpanienſis Epiſcopus in Alexandrina Synodo, Nicaena & Sardicenſi primum tenere locum potuerit. Quare, quod plerique fatentur, Nicaeno Concilio ut Romani Pontificis legatum praefuiſſe Oſium, quamquam ante Gelaſium Cyzicenum nemo id veterum diſerte adfirmet, haud inanis conjectura eſt, ipſum eadem auctum dignitate, in Alexandrina Synodo, quae Sabellianam & Arianam haereſes & Colluthi ſchiſma damnavit, praeſidem egiſſe. Quamquam enim Euſebius, Socrates, Sozomenus, Theodoritus & alii Oſium Alexandriam, ad ſedandos Aegypti & Orientis motus, miſſum a Conſtantino fuiſſe produnt, & de Romana legatione ſilent; eorum tamen ſilentium ut non probat, quin Summi Pontificis in Concilio Nicaeno legatione functus ſit; ita nec plane ſuadet, quin eamdem paullo ante Concilium Nicaenum in Synodo Alexandrina dignitatem geſſerit. Atque hinc forſitan ratio reddi optima poteſt, cur veteres Scriptores, qui Oſium una cum Vito & Vincentio Nicaenae Synodo praefuiſſe narrant, & eorum legationis diſerte mentionem faciunt; hoc idem munus geſſiſſe Oſium, ex illis vix erui poteſt: quia nimium jam-

diu

Digitized by Google

diu ante Nicaenam Synodum legationem acceperat; quare pro illius aevi diſciplina opus non fuit, ut ſpecialiter ad Concilium celebrandum legatus a Pontifice deſtinaretur. Quam rationem etiam Petrus de Marca profert (*a*): cur antiquis Scriptoribus, qui eumdem Oſium una cum Archidamo & Philoxeno, & his tamquam Julii legatis, Sardicenſi Concilio praefuiſſe, conceptis verbis adfirmant, Oſii legatio ſilentio praetermiſſa ſit: quia, inquit laudatus Auctor, conſtituta legatione, quam in Concilio Nicaeno Oſius obivit, ſuperfluum videtur laborare de ſecunda in Concilio Sardicenſi. Etenim dignitas illa Legati, judicio Pontificis ſemel collata in Oſium & ab eo in florentiſſimo Eccleſiae coetu cum ſumma laude obita, ſine gravi injuria in alium transferri non potuit. Quidnî etiam eamdem rationem ad ejuſdem Oſii in Concilio Nicaeno προεδρίαν accomodemus; indeque ipſum diu ante hoc Concilium Legationem geſſiſſe conjiciamus?

Sed ut ut ſit aut ſtatuatur de his, quae ante Nicaenum Concilium Silveſter vel per ſe adverſus Arianos vel per Oſium geſſerit; certum eſt tamen, magnae huic Synodo per ſuos Legatos Sanctiſſimum Pontificem adfuiſſe: id enim cum ex Julio ejus Succeſſore apud S. Athanaſium (*b*) compertum habemus & exploratum; tum Theodoritus, ut alios omittam, diſerte his verbis teſtatur (*c*): *Trecenti decem & octo Epiſcopi convenerunt: Romanus autem propter ſummam ſenectutem ipſe quidem non adfuit, ſed Presbyteros duos miſit cum poteſtate Actis aſſentiendi*: quae nimirum juxta receptam a Pontifice inſtructionem, & juxta Eccleſiae Romanae doctrinam ac traditionem

(*a*) Lib. V. de Concord. Sac. & Imp. cap. IV.
(*b*) Apolog. II. (*c*) Lib. I. Hiſt. cap. VI.

conficerentur; ut re ipſa omnia, & ea imprimis de quibus maxime diſceptabatur, in hac Synodo confecta & conſtituta ſunt. Ut enim ipſemet Illuſtriſſimus Boſſuetius animadvertit: „ In primo illo Concilio tres maxime quae-„ ſtiones, quae Eccleſiam conturbarent, communi de-„ creto terminatae. 1. Arianorum de conſubſtantiali Fi-„ lio. 2. Paſchatis. 3. Rebaptizationis. De his porro tribus quaeſtionibus quaenam eſſet Eccleſiae Romanae mens atque traditio, non modo Sedis Apoſtolicae Legati ſed nemo ex Patribus ignorabat. Nam & Paſcha non more Judaico, ſed Dominica poſt Lunam decimamquartam primi menſis eſſe celebrandum; & ratum eſſe habendum ac validum Haereticorum Baptiſma; & Filium eſſe ac dici debere Patri conſubſtantialem; longe ante Nicaenum Concilium Romani Pontifices conſtituerant: notaque erant, & in Oriente perinde atque in Occidente pervulgata, Victoris ad Arianos, Stephani ad Africanos, & Dionyſii ad cognominem Alexandrinum Epiſcopum hiſce de rebus reſcripta. Imo, etſi vocem ὁμοούσιον pravo ſenſu intellectam duplex adverſum Paulum Samoſatenum Synodus Antiochena rejecerat; eam tamen Nicaeni Patres adoptarunt; & objicientibus Patrum Antiochenſium auctoritatem, qui pravum hujus vocis uſum in Paulo Samoſateno damnaverant, Dionyſii Romani Pontificis auctoritatem oppoſuerunt: ut Sanctus Athanaſius pluribus in locis teſtatur, ac potiſſimum in Libro de Synodis Arimini & Seleuciae; ubi inter cetera haec habet: *Illi vero, qui Arianam haereſim anathemate notarunt ...... pro ſe habentes Dionyſii exempla, fontem ſcilicet &* conſubſtantialis *adſertionem .... merito inducti ſunt, ut Filium* conſubſtantialem *dicerent*. Et in Epiſtola ad Africanos

canos

canos apud Theodoritum (*a*) *Epiſcopi autem* (Nicaeni) *non ſuopte ingenio verba excogitantes, ſed à Patribus petentes teſtimonia, ſic ſcripſerunt. Nam erant Epiſcopi veteres annos fere centum & triginta, tum Romae Urbis praepotentis, tum in noſtra Civitate; qui criminabantur eos, a quibus Filius factus dicebatur & non* Conſubſtantialis *Patri. Quod quidem intellexerat Euſebius Epiſcopus Caeſareae; qui quamquam ante deflexerat ad haereſim Arianam, poſtea tamen Concilio Nicaeno ſubſcripſit: atque adeo ſuae Eccleſiae per litteras confirmavit, ſe plane animadvertiſſe, hoc verbum* ὁμοούσιον, *ideſt* Conſubſtantiale, *a veteribus Epiſcopis & Scriptoribus, iiſque diſertis & illuſtribus in divinitate Patris & Filii explicanda uſurpatum eſſe.* Quum igitur Concilii Nicaeni hiſce de rebus decreta ad amuſſim cum Eccleſiae Romanae doctrina & traditione conſentiant; palam eſt, in eis condendis & adprobandis Legatos Apoſtolicae Sedis oracula prae oculis habuiſſe: ac proinde vel ipſo Bellarmino auctore certum eſt, in eis promulgandis errare non potuiſſe Concilium; nec opus fuiſſe alia Pontificis confirmatione, ut rata validaque ejus decreta haberentur. Quum enim Legati Pontificis inſtructionem ſequuntur, ejuſque nomine Concilii decretis conſentiunt, vim eis Apoſtolicae auctoritatis adjungunt: eaque ratione Damaſus aliique Romani Concilii Patres, in Epiſtola Synodica ad Epiſcopos Illyrici (*b*), Nicaenam fidei formulam τῶν Ἀποστόλων, *Apoſtolorum*, ſive *Apoſtolica* auctoritate firmatam fuiſſe docent; quod nempe Apoſtolicae Sedis Legatis conſentientibus edita fuerit. Nam Ariminenſem formulam & Ni-

(*a*) Lib. I. Hiſt. cap. VIII.
(*b*) Apud Theodorit. Hiſt. Eccleſ. lib. II. cap. XXII.

Nicaenam laudati Patres invicem conferunt; & priorem, quamvis illi maximus Epiſcoporum numerus ſuffragatus erat, ideo potiſſimum explodunt & nullius momenti eſſe decernunt, quoniam abſque Romani Pontificis ſententia condita fuerat. Nicaenam autem ideo perpetuo retinendam eſſe conſtituunt, quoniam Apoſtolorum ideſt Sedis Apoſtolicae ſeu Romani Pontificis ſententia & auctoritate firmata fuerat: *Siquidem numerus Epiſcoporum, qui erant Arimini in unum congregati, praejudicii vim habere non debet; praeſertim quum Formula illa compoſita ſit, neque Epiſcopo Romano cujus ſententia prae ceteris exſpectanda erat, neque Vincentio* (Romanae Sedis Legato) *qui tot annis Epiſcopatum integre geſſerat, neque aliis eidem conſentientibus..... Itaque veſtra integritas manifeſto videt hanc fidem ſolam, quae auctoritate Apoſtolica Nicaeae ſtabilita eſt, firme perpetuo tenendam eſſe.*

Quod autem ad alia de celebratione Paſchatis, & Haereticorum Baptiſmate, Nicaeni Concilii decreta pertinet; multo minus ut rata eſſent, exſpectanda fuit Romani Pontificis confirmatio. Hoc enim unum de his duobus Chriſtianae diſciplinae capitibus Nicaena Synodus ſtatuit; ut quod jampridem Romani Pontifices, ut ab omnibus ſervaretur, ſummo ſtudio & contentione ſategerant, & ut jam ferme per totum Chriſtianum orbem obſervaretur, Apoſtolica auctoritate conſequuti fuerant, ubique re ipſa & ab omnibus cuſtodiretur. Quod autem Boſſuetius his verbis animadvertit: „ Quae duae poſtremae quaeſtiones, „ jam a Romanis Pontificibus, Victore & Stephano, ju- „ dicatae, non tamen obtinebant plenam auctoritatem, „ donec in Nicaena Synodo penitus finirentur „ commodius deinceps examinabitur.

CA-

CAPUT VIII.

„ Conſtantinopolitana prima Synodus, ſecunda „ generalis, in medium adducitur: Ex ea „ demonſtratur, quaeſtiones fidei ſola „ Eccleſiarum conſenſione „ finitas.

IN fidei quaeſtionibus dirimendis invictum habere robur Eccleſiarum omnium conſentientem auctoritatem, nemo ut jam ſuperius animadvertimus ex Catholicis inficias iverit. Id non modo probant Conſtantinopolitanae primae, ſecundae Oecumenicae Synodi Acta; ſed etiam quaecumque ſuperſunt generalium Conciliorum, veterum Patrum, atque ipſorum etiam Romanorum Pontificum authentica monumenta: iique tantum negare aut ambigere poſſunt, qui per ſummam audaciam errori obnoxium eſſe arbitrantur de fidei morumque decretis Eccleſiae univerſae judicium. De hac itaque re nulla inter Catholicos, ſed tota cum Haereticis controverſia eſt: nam inter nos hoc tantummodo diſceptatur: an ſola Eccleſiarum conſenſione, & an non etiam ſola Romani Pontificis auctoritate fidei quaeſtiones terminari valeant. Primum adfirmat Boſſuetius, & in praeſenti Capite ex priore Conſtantinopolitana Synodo colligere ſibi videtur. Nos autem aperte demonſtrandum adgredimur, rationes, quas inde doctiſſimus Epiſcopus conficit, nullius omnino eſſe momenti; & quaeſtionem de Spiritus Sancti Divinitate, ante Conſtantinopolitanum Concilium, fuiſſe Romani Pontificis auctoritate finitam.

AR-

ARTICULUS PRIMUS.

Celebre de hac re Sozomeni teſtimonium adfertur, examinatur, & illuſtratur.

SOla Romani Pontificis auctoritate diremtam ac terminatam fuiſſe quaeſtionem de Spiritus Sancti Divinitate, teſtem habemus locupletiſſimum Sozomenum, cujus hîc verba ſubjiciam, quae, ut deinde oſtendam, fruſtra eludere Boſſuetius adgreſſus eſt: *Dum haec* inquit (*a*) *geruntur, controverſia quae jampridem incoepta fuerat, nimirum utrum Spiritus Sanctus Patri & Filio conſubſtantialis cenſendus eſſet, jam magis magiſque crevit: deque ea multae diſputationes plenae contentionis, non minores illis quae ante de Deo Verbo ſuſceptae fuiſſent, inſtitutae. In hac re quidem & hi qui Filium Patri diſſimilem, & illi qui eum ſubſtantia Patri ſimilem adſerebant, inter ſe conſenſerunt. Nam utrique Spiritum Sanctum adminiſtrum, & tertium a Patre tum ordine tum bonore, quin etiam ſubſtantia, diverſum eſſe adfirmabant. At qui Filium Patri conſubſtantialem putabant, hi de Spiritu Sancto idem ipſum cenſebant. Quam doctrinam in Syria Apollinarius Laodicenſis, in Aegypto Athanaſius Epiſcopus, in Cappadocia & Eccleſiis Ponti Baſilius & Gregorius ſtrenue propugnabant. Quae controverſia quum contendendi ſtudio, uti credibile eſt, in dies magis magiſque creſceret, Epiſcopus Romanus de ea certior factus, ſcripſit ad Eccleſias Orientis literas, ut una cum Sacerdotibus & Epiſcopis Occidentis, Trinitatem*

(*a*) Lib. VI. Hiſt. cap. XXI.

Digitized by Google

tatem & conſubſtantialem eſſe & gloria aequalem exiſtimarent. QUO FACTO, UTPOTE CONTROVERSIA JUDICIO ROMANAE ECCLESIAE TERMINATA, SINGULI QUIEVERE: EAQUE QUAESTIO FINEM TANDEM ACCEPISSE VIDEBATUR. Non poterat Sozomenus diſertius adfirmare, motam de Spiritus Sancti Divinitate controverſiam Apoſtolicae Sedis judicio fuiſſe terminatam. Imo id juris etiam fuiſſe Romano Pontifici, ut gliſcentibus de fide quaeſtionibus auctoritate ſua finem imponeret, cum ipſe tum ea de re diſſentientes Epiſcopi agnoviſſe videntur; quum & ad ſanam mentem rediiſſe videri volebant, & ad Orbis Catholici communionem adſpirabant: ait enim illos propterea quieviſſe, quod controverſia fuiſſet Eccleſiae Romanae judicio terminata. Quae dum apud Sozomenum lego, mihi in mentem venit illud Auguſtini, de quo ſuo loco diſſerendum erit: *Ab Apoſtolica Sede Reſcripta venerunt, cauſſa finita eſt*. Sic prorſus Sozomenus: *Singuli quievere, utpote controverſia judicio Romanae Eccleſiae terminata*. Non eſt ovum ovo ſimilius, quam hae duae Auguſtini & Sozomeni propoſitiones.

Quid ergo, inquis, laudatus Auctor ſubjungit, *eaque quaeſtio finem tandem accepiſſe videbatur*? ut enim Boſſuetius animadvertit: „ Videbatur illud quidem; verum ubi quies illa non fuit ſtabilis, eoque res devenere, ut Synodi generalis autoritate, Orbiſque adunati conſenſione opus eſſet; in ea conſenſione finis quaeſtionis ponitur a Conſtantinopolitanis Patribus, atque ab omnibus Eccleſiis.

Verum non ad hanc tantum attendendum eſt laudati Hiſtorici propoſitionem: *eaque quaeſtio finem tandem accepiſſe videbatur*; verum & illa prae oculis habenda eſt:

Singuli quievere, utpote controverſia Romanae Eccleſiae judicio terminata. Nam ſi animum diligenter advertimus, haec neutiquam pugnare, ſed inter ſe apta eſſe intelligemus: quod nimirum & peremtorium illud fuerit, & indeclinabile Eccleſiae Romanae de illa controverſia judicium: & quod nihilominus pax & quies judicium illud conſequuta ſtabilis & firma non fuerit, quemadmodum futura eſſe videbatur. Ut enim peremtorium eſſet judicium, quid amplius requirebatur, quam ut Catholilicae communionis participes eſſe non poſſent, qui illi refragarentur; ut ſtatim & ubique locorum ad eamdem Catholicam communionem admitterentur, qui illi parebant; denique ut ab omnibus per orbem terrarum Catholicis Epiſcopis pro Haereticis haberentur, qui de illo cum Eccleſia Romana digladiabantur? Haec porro tria in judicium illud conveniunt, quo juxta Sozomenum Macedonianorum de Spiritus Sancti Divinitate controverſia ſancita eſt. Quum enim Macedoniani Valentem Imperatorem & Eudoxianos infenſos haberent; ut eis reſiſtere poſſent, & ne omnino opprimerentur ſuiſque Sedibus pellerentur, Catholicorum communionem expetierunt; quam ſe nullo modo conſequuturos exiſtimarunt, niſi prius Romani Pontificis communionem adſequerentur. Ad Liberium itaque confugerunt, quo quum ſe nequaquam ſuſcipiendos intelligerent, niſi cum Eccleſia Romana Trinitatis Perſonas conſubſtantiales agnoſcerent; dato Libello, ſe ſe illius hac de re judicium amplecti, ſolenniter profeſſi ſunt; & hoc pacto communicatorias ab eo literas acceperunt: quibus freti, ubique tamquam Catholici ſuſcepti ſunt, & in Concilio Thyanenſi ad communionem admiſſi. Patet ergo tale fuiſſe illud Liberii judicium, ut

qui

qui illi adquieſcerent, ad Catholicam communionem ubique reciperentur; qui autem obluctarentur, ejuſdem communionis participes eſſe non poſſent, ſed tamquam Haeretici palam ab omnibus Eccleſiis traducerentur: quod poſtremum ſequenti articulo luculentius oſtendam. Quid ergo defuit, ut non peremtorium eſſet, ac penitus irretractabile illud Liberii judicium? ut propterea eodem jure Sozomenus ſcripſerit, eam controverſiam fuiſſe Eccleſiae Romanae judicio terminatam, quo S. Auguſtino de Pelagianis controverſiis proditum eſt: *Ab Apoſtolica Sede Reſcripta venerunt, cauſſa finita eſt*. Nec obeſt, quod idem Sozomenus ſtatim adjungit, quod ea quaeſtio finem accepiſſe videbatur: id enim, ut mox videbimus, non eo pertinet, ut ad eam quaeſtionem finiendam ac penitus dirimendam, firmiore & amplioris auctoritatis judicio, orbiſque adunati conſenſione opus eſſet; ſed indicat, Macedonianos aut ad ingenium poſtmodum rediiſſe, aut poſita ſimulatione pacem turbaſſe, & ad quaeſtionem ipſorum etiam conſenſione compoſitam temere ventilandam, iterum adgreſſos eſſe. Quo profecto nequaquam efficere potuerunt, ut ea controverſia dici non poſſet Eccleſiae Romanae judicio penitus terminata: quemadmodum nec turbae, quas deinceps Euſebiani, qui Concilii Nicaeni definitioni ſubſcripſerant, de Verbi conſubſtantialitate excitarunt, id nequaquam effecerunt, ut non eſſet ea controverſia ſupremo Eccleſiae Catholicae judicio terminata. Itaque quod de Liberii & Eccleſiae Romanae judicio ſcribit Sozomenus, de Concilii Nicaeni judicio adfirmari jure optimo poteſt; nimirum & quod fuerit Arianorum de Verbi Divinitate controverſia Eccleſiae judicio terminata; & quod nihilominus ea quaeſtio finem accepiſſe

videbatur. *Videbatur*, inquam, non quia ampliori judicio locus aliquando futurus eſſet; ſed quoniam Ariani qui Concilii decretis conſenſerant, eoque pacto ad pacem & Catholicam communionem admiſſi fuerant, eam deinceps majore quam antea temeritate turbarunt, & ad eamdem quaeſtionem vexandam Principum potentia & favore elati audaciores ſpiritus anhelarunt.

At poſt Nicaenum Concilium majore, inquis, judicio opus non fuit; poſt Romanum autem judicium *eo res devenere, ut Synodi generalis auctoritate, orbiſque adunati conſenſione opus eſſet*. Id quidem Boſſuetius contendit; ſed an jure meritoque contendat, operoſius inquirendum eſt.

ARTICULUS II.

Oſtenditur, eum fuiſſe ante Conſtantinopolitanam Synodum omnium Eccleſiarum in damnando Macedonianorum dogmate cum Romana conſenſum, ut etiam juxta Adverſariorum doctrinam, tam opus non fuerit ad evertendam eorum haereſim, quam ad profligandos Pelagianos, poſt Romanum de illis judicium, Synodi generalis auctoritate, Orbiſque adunati conſenſione.

MOrtuo Liberio, paucis poſt diebus in ejus locum ſubrogatus eſt Damaſus, pietate ac doctrina celeberrimus; qui cum alios tum eum, de quo egimus, Pneumatomachorum errorem anno circiter 369. haud ſemel ante Conſtantinopolitanam Synodum confixit. Et primo quidem in Synodo Romana XCIII. Epiſcoporum; quorum

rum exſtat Synodica Epiſtola ad Illyrici Epiſcopos apud Theodoritum lib. VI. cap. XXII., & apud Sozomenum lib. VI. cap. XXVII. in qua & nominatim damnatur Auxentius, & inter cetera definitur, *Spiritum Sanctum unam eamdemque cum illis*, ideſt Patre & Filio, *Subſtantiam habere & Subſiſtentiam*. Vel, ut habet Latinum Exemplar ab Holſtenio vulgatum, *Patrem Filium Spiritumque Sanctum, unius deitatis, unius virtutis, unius figurae, unius credendum eſſe ſubſtantiae: contra ſentientem alienum a noſtro conſortio judicantes*.

Aliam deinde laudatus Pontifex anno 378. Romae Synodum congregavit, ex qua Epiſtolam Synodicam ſeu Fidei confeſſionem miſit ad Paulinum, non Theſſalonicenſem, ut perperam in Epigraphe Latina capitis mox laudandi apud Theodoritum, ſed Antiochenum Epiſcopum, Theſſalonicae forſitan juxta Libellum Synodicum tunc agentem: ubi pluribus Anathematiſmis eamdem Pneumatomachorum ſacrilegam ac deteſtabilem opinionem confodit: *Quoniam*, ut eſt apud Theodoritum lib. V. cap. XI. *poſt Concilium Nicaenum ejuſmodi error emerſit, ut quidam profano ore dicere audeant, Spiritum Sanctum per Filium factum eſſe; anathema denunciamus omnibus qui non libere praedicant, Spiritum Sanctum unius & ejuſdem tum eſſentiae tum poteſtatis cum Patre & Filio ..... Anathemate item damnamus Arium & Eunomium, qui pari impietate, licet verbis diſcrepent, tum Filium tum Spiritum Sanctum creaturam eſſe adfirmant. Sint porro Macedoniani mulctati anathemate, qui ex radice Ariana exorti non impietatem ſed nomen ſolum commutarunt*. Et infra: *Si quis negaverit unam Patris & Filii & Spiritus Sancti divinitatem auctoritatem poteſta-*

teſtatem, gloriam unam, dominatum unum; unum regnum voluntatem & veritatem, anathema eſto. Denique ut plurima in eamdem ſententiam omittam: *ſi quis de Patre & Filio recte ſentiat, de Spiritu Sancto autem non item, Haereticus eſt*.

Porro nulla erat hac de re in Eccleſiae Catholicae ſinu diſceptatio, ſed tota cum manifeſtis Haereticis & Fidei Nicaenae profeſſis hoſtibus erat controverſia. Omnes enim per orbem terrarum Eccleſiae unam eamdemque cum Romana fidem profitebantur, & Macedonianos tamquam Haereticos inſectabantur.

Sanctus Athanaſius anno 368. in Synodo Alexandrina XC. Epiſcoporum Aegypti, cujus exſtat Epiſtola Synodica ad Africanos inter opera ejuſdem Athanaſii, Spiritus Sancti divinitatem ex Fidei Nicaenae Formula demonſtrat, quam merito animadvertit, *vere Cyppum eſſe inſcriptum contra univerſas haereſes*. Id vero non minus luculenter docuerat in altera Synodo Alexandrina anni 362. cui etiam Sanctus Euſebius Epiſcopus Vercellenſis interfuit, ac de recipiendis in Conſtantii perſecutione Lapſis diſceptatum eſt. Statutum eſt autem, ut qui recipi vellent, cum Arianis damnarent *item eos qui dicunt, Spiritum Sanctum eſſe creaturam, & diviſum ex ſubſtantia Chriſti. Id enim*, inquit Synodus, *vere eſt reſilire a ſcelerata factione Arianorum, ſi non dividas Sanctam Trinitatem, nec dicas, aliquid ejus eſſe creatum. Nam qui ſimulant quidem, ſe ſe Nicaenam fidem profiteri, atque interim audent blaſphemare contra Spiritum Sanctum; nihil aliud praeſtant, quam quod Arianam Haereſim, verbis quidem negant, animo ſenſuque retinent*.

Illyrici Epiſcopi, acceptis ex priore earum, quas paullo

paullo ante commemoravi, ſub Damaſo Romana Synodo literis, & ipſi in Concilium coacti anno, ut videtur, circiter 370. quoſdam ex Arianis nominatim damnarunt, propterea quod *neque Filium Dei ex Patris eſſentia conſtare, neque Spiritum Sanctum confiteri* vellent: generatim autem definierunt, *Trinitatem conſubſtantialem eſſe Patrem Filium & Spiritum Sanctum*. Et infra: *Qui opinantur, Trinitatem non eſſe conſubſtantialem, anathema ſunto. Et ſi quis cum huiuſmodi communicare deprehenſus ſit, anathema eſto. His autem, qui praedicant Trinitatem conſubſtantialem eſſe, Regnum caelorum paratum eſt*. Haec conſtant ex Epiſtola Synodica ad Aſianos Epiſcopos apud Theodoritum lib. IV. cap. VIII.

Hanc Synodum Illyricianam commendant Valentinianus & Gratianus Imperatores in Epiſtola ad eoſdem Aſianae &c. Dioeceſeos Epiſcopos apud eumdem Theodoritum loc. cit. cap. VI., ſeſeque eamdem de conſubſtantiali Trinitate Fidem amplecti ac fovere profitentur: *quam etiam*, inquiunt, *noſtra celſitudo paſſim praedicari mandavit*. Mentionem deinde faciunt tum Concilii Romae jamdudum habiti, tum alterius quod in Galliis coactum erat; quorum ſeſe inhaerere doctrinae pariter profitentur: *Nos autem non aliter ſentimus atque duo Concilia, quorum alterum jam Romae, alterum habetur in Gallia: nimirum unam eamdemque eſſentiam eſſe Patris & Filii & Spiritus Sancti in tribus Perſonis, hoc eſt in tribus perfectis, ut Graeci loquuntur*, ὑποστάσεσι.

Conciliorum, quae per ea tempora non modo Romae & in Gallia verum & in Hiſpania coacta ſunt, meminit etiam S. Athanaſius in Epiſtola ad Epictetum: *Diverſis Conciliis per Galliam Hiſpanias & Romae celebratis, omnes,*

omnes, qui in eo conventu fuere, iſtos lucifugas . . . communi calculo, unius Spiritus incitatu, anathemate percuſſerunt. Ex quibus apparet, cum univerſam Aegyptum, tum omnes Italiae, Galliae, Hiſpaniae & Illyrici, imo, ut Sozomenus non uno in loco teſtatur (*a*), totius Occidentis Eccleſias in unam eamdemque de Spiritus Sancti Divinitate ſententiam conſpiraſſe, & anathematis fulmen adverſus Pneumatomachos communi calculo contorſiſſe.

Quod pertinet ad Aſianas & Orientales Eccleſias, ex iis quae etiamnum ſuperſunt monumentis apertiſſime demonſtratur, omnibus earum partium Catholicis Epiſcopis hac de re pleniſſime cum Occidentalibus conveniſſe, & Macedonianos pro Haereticis habuiſſe.

Pro Eccleſiis Galatiae exſtat apud Cl. Montfauconium (*b*) Fidei confeſſio, quam Legati Marcelli & Cleri Ancyrani (erat autem Ancyra illius Provinciae Metropolis) ſuo & eorum a quibus miſſi fuerant nomine, in conventu Alexandrino apud S. Athanaſium alioſque Aegypti Epiſcopos ediderunt. In hac enim non modo Arianos & Sabellianos, verum & Pneumatomachos anathemate confixerunt, & ab Eccleſia Catholica alienos pronunciarunt: *Quia nonnulli ſunt . . . . ., qui dicunt, Filium quidem diſſimilem eſſe Patri, Spiritum autem Sanctum eſſe rem creatam unamque ex rebus factis; cum nos, tum ii qui nos huc delegarunt, hujuſmodi haereſes anathemate ferimus*. Et infra: *Plenioris itaque majoriſque teſtimonii cauſſa, anathemate ferimus eos, qui ſentiunt, ac dicunt* „fuit aliquando cum nondum eſſet Spiritus Sanctus. „ *Scimus enim, Sanctam Trinitatem ſempiternam ſemper perfectam*

(*a*) Vid. lib. V cap. XXII & XXIV.
(*b*) Nova Collect. Vett. PP. Graecor.

ctam fuiſſe, ac eodem modo ſe habuiſſe. Quamobrem ab Eccleſia Catholica alienos reputamus eos, qui ſentiunt atque dicunt: „ Fuit, quum non eſſet Filius, atque ex non „ exſtantibus factus eſt Spiritus Sanctus.

Pro Eccleſiis Lycaoniae, quarum Metropolis erat Iconium, habemus apud Baluzium in nova Conciliorum collectione Synodum Iconienſem ſub S. Amphilochio coactam. Conſulti enim illius Provinciae Epiſcopi, quam laudatus Amphilochius gubernabat, quid credendum eſſet de Spiritu Sancto, de quo quibuſdam dubitationem immiſerat Satanas; reſponderunt e Synodo, tenendam eſſe Nicaenorum Patrum fidem: *Docuerant enim*, inquiunt in Epiſtola Synodica, *ſicut credi debet in Patrem & Filium, ita etiam credendum eſſe in Spiritum; nec aliam quampiam inducentes in divina beataque Trinitate naturam, neque quidquam de Trinitate reſecantes in illa Fidei expoſitione*. Et inferius adjungunt, quod Baptiſmi formula in Evangelio praeſcripta, *tum Sabellii intercluditur morbus per tres Hypoſtaſes pure nobis traditas; tum Anomoeorum Arianorumque, & Pneumatomachorum obturantur ora, tribus quidem Perſonis ac Hypoſtaſibus declaratis, una vero natura & divinitate confeſſa.*

Inter Epiſtolas Baſilii M. occurrit n. XCII. al. LXIX. Epiſtola ad Epiſcopos Italiae & Galliae, vel ab ipſo Baſilio vel a S. Meletio Antiocheno Epiſcopo exarata, & plurium Epiſcoporum nominibus conſignata. Scribunt enim *Deo dilectiſſimis & Sanctiſſimis Fratribus & comminiſtris Italiae & Galliae unanimis & concordibus Epiſcopis Meletius, Euſebius, Baſilius, Baſſus, Gregorius, Pelagius, Paulus, Anthimus, Theodotus, Vitus, Abramius, Sabinus, Zenus, Theodoritus, Marcianus, Vara-*

chus, *Abramius*, *Libanius*, *Thalaſſius*, *Joſeph*, *Boëthus*, *Jatrius*, *Theodotus*, *Euſtathius*, *Barſumas*, *Johannes*, *Choſrhoës*, *Joſaces*, *Narſes*, *Maris*, *Gregorius*, *Daphnus*, & *ceteri*. Hos inter, praeter Meletium & Baſilium, celebres ſunt Euſebius Samoſatenus, Gregorius Theologi Pater, Pelagius Laodicenus, Anthimus Tyanorum, Zeno Tyri, Theodotus Nicopolitanus, & Gregorius Nyſſenus: Vitus noviſſimo Baſilii operum Editori (*a*) eſt Carrhorum in Meſopotamia Epiſcopus, Abraham Urinorum in Syria qui Concilio Antiocheno interfuit anno 365., alter Abraham Batnorum, denique Jatrius eſt Otrejus Melitinenſis Epiſcopus (*b*). Hi ergo aliique ex tot Aſiaticis & Orientalibus Provinciis Epiſcopi, qui vel in Synodo communiter, vel unuſquiſque apud ſe & privatim, laudatae Epiſtolae ſubſcripſerunt, Synodicam Concilii Romani ad Illyricos datam Epiſtolam, & ad ipſos etiam Orientales per Sabinum Diaconum delatam, ſe recepiſſe teſtantur, & iis omnibus conſenſiſſe, quae canonice in ea Synodo peracta, & ſancita fuerant: *Revera enim*, inquiunt, *laude ſumma dignum eſt*, *quod a Domino pietati veſtrae datum eſt*, *adulterinum quidem a probo ac puro diſcernere*, *Patrum vero fidem ſine ulla diſſimulatione praedicare*: *quam quidem* & *nos ſuſcepimus agnovimuſque Apoſtolicis notis ſignatam*: *eique* & *ceteris omnibus*, *quae in Synodico Scripto canonice* & *legitime ſtatuta ſunt*, *adſentimur*. Porro in ea Synodica Epiſtola Damaſus, aliique Occidentales decreverant, credendum eſſe *Patrem* & *Filium* & *Spiritum Sanctum unius eſſe deitatis atque ſubſtantiae*: *eum autem*, *qui aliter ſentiret*, a ſuo ipſorum

(*a*) In Vita S. Baſil. cap. XXII. num V.
(*b*) *Pro Jatrio*, inquit, *legerem Otrejum Melitinenſem*.

rum *conſortio alienum eſſe* judicaverant.

Verum in alia longe celebriori & frequentiori Synodo, ab Orientalibus Epiſcopis eadem Damaſi & Romani Concilii aliquot poſt annis, nimirum poſt M. Baſilii mortem, ſuſcepta Epiſtola eſt; ut conſtat ex iis quae de hoc Damaſi Concilio in Romana Collectione leguntur: *Explicit haec Epiſtola, vel expoſitio Synodi Romanae habitae ſub Damaſo Papa, & tranſmiſſa ad Orientem, in qua omnis Orientalis Eccleſia, facta Synodo apud Antiochiam, conſona fide credentes, & omnes ita conſentientes eidem ſuper expoſitae fidei, ſinguli ſua ſubſcriptione confirmant.* Sequuntur ſeptem Epiſcoporum ſubſcriptiones his verbis conceptae: *Meletius Epiſcopus Antiochenus conſentio omnibus ſupraſcriptis, ita credens, & ſentiens; & ſi quis praeter haec ſentit, anathema ſit.* Eodemque modo Euſebius Samoſatenus, Pelagius Laodicenus, & alii quatuor ſubſcribunt; ac deinde adjungitur: *Similiter & alii CXLVI. Orientales Epiſcopi ſubſcripſerunt, quorum ſubſcriptio in authenticum hodie in Archivis Romanae Eccleſiae tenetur.*

Quum itaque totus Occidens, univerſa Aegyptus, *omnis Orientalis Eccleſia*, & omnes per univerſam Eccleſiam Catholici Epiſcopi, Damaſi & Eccleſiae Romanae de Spiritus Sancti divinitate judicium amplecterentur, & Macedonianos tamquam manifeſtos Haereticos ab Eccleſiae communione repellerent, diriſque devoverent ac ſaepius repetitis anathematis jacularentur, quis aequo animo ferat, ut tam ſolemne judicium, non adhuc omnino immobile & irreformabile, ſed retractationi obnoxium judicetur? An non illa in Ecelesia Gallicana ſemper doctrina viguit & etiamnum viget, quod Romani Pontificis de

fide decreta, quibus Catholicorum etiam in ſuis Eccleſiis reſidentium Epiſcoporum pars maxima adhaeret, ſummam & indeclinabilem habeant auctoritatem? quae ſententia niſi admittatur, nulla ferme erit de fide controverſia quae extra Generale Concilium terminari, nulla haereſis quae ſine Orbis adunati conſenſione comprimi, & funditus everti, ac penitus labefactari valeat. Quod tamen cum Auguſtino & aliis Patribus, cum omnes Theologi tum ipſe etiam Boſſuetius in hoc ipſo Opere aperte negat: agnoſcit enim cum laudato Auguſtino, Pelagianam haereſim, ut alias quamplures trium praeſertim ſaeculorum interim omittamus, ſolis Apoſtolicae Sedis Reſcriptis, quibus Catholici per univerſum Orbem Praeſules conſenſerunt fuiſſe finitam. At ego non video, quid inter Pelagianorum & Macedonianorum haereſim diſcriminis adferri valeat, ut ad horum quidem, non autem illorum doctrinam penitus profligandam, Synodi generalis auctoritate, Orbiſque adunati conſenſione opus eſſet. An horum minus quam illorum *aperta pernicies*? an non in horum perinde atque in illorum damnationem Catholici per univerſum Orbem Epiſcopi, vel quique privatim in ſuis Sedibus, vel communi calculo in Conciliis Nationalibus conſenſerunt? an hi forſitan ſecus atque illi aliqua in Eccleſia auctoritate pollebant, aut favore Principum nitebantur? At quid magis a Chriſtiana Religione alienum, quae magis aperta blaſphemia; quam aliquid creatum in Trinitatem inſerere, & Spiritum Sanctum a Patris Filiique conſortio ac natura ſejungere? nec minor profecto vis in Conciliis per Italiam, Galliam, Hiſpaniam, Lycaoniam & Illyricum congregatis, aut Alexandrinis ex univerſa Aegypto & Libiis, & Antiochenis ex toto Oriente collectis

ad

ad damnandos Macedonianos, quam in Africanis ad conterendam haereſim Pelagianam. Quae quum ex ſe ipſis manifeſta ſint; ſupereſt, ut breviter oſtendam, nec majoris fuiſſe in Eccleſia auctoritatis nec minus infenſos habuiſſe Principes, qui Spiritum Sanctum in rerum creatarum cenſum referebant, quam qui peccatum originis inficiabantur.

Praeter Arianos ſive Eudoxianos, & Eunomianos ſive Anomoeos, quorum quum eſſent Nicaeni Concilii profeſſi hoſtes, nulla proinde in Eccleſia ratio habebatur; qui Macedoniani & Semiariani audiebant, ubi primum ſub Valente, quum Patri Filium per omnia ſimilem faterentur, abruptius in Spiritum Sanctum blaſphemare coeperunt, adeo infirmis erant viribus; ut quum inde ab Eudoxianis & Valente, inde vero a Valentiniano & Catholicis premerentur; facile intellexerunt, nullo ſe loco poſſe conſiſtere, niſi aut ad illorum ſe ſe aut horumce partes adjungerent, ut Socrates lib. IV. cap. XI. & Sozomenus lib. VI. cap. X. animadvertunt. Repudiata ergo, ut iidem Hiſtorici narrant, Eudoxianorum communione, ad Liberium & Catholicos acceſſerunt, editaque fidei Catholicae profeſſione, ad pacem & communionem recepti ſunt; & quoad Valens imperavit, & in vivis fuit, omni ſtudio curarunt; ne aut aperta haereticae doctrinae profeſſione, aut manifeſta ſeparatione, initae pacis foedera violarent. At mortuo Valente, quum Gratianus referente Socrate lib. V. cap. II. legem tuliſſet, *ut omnes cujuſcumque Religionis homines abſque ullo diſcrimine in Eccleſiis convenirent; ſoli autem Eunomiani Photiniani & Manichaei pellerentur Eccleſiis*; Macedoniani & Semiariani nihil jam ſibi & ab Eudoxianis & a Catholicis timendum rati, editam jampri-

pridem Catholicae fidei profeſſionem, & Catholicorum communionem abjicere conſtituerunt. Idcirco, inquit Socrates eodem libro cap. IV. *Antiochiae, quae eſt in Syria* (vel potius ut eſt apud Sozomenum lib. VII. cap. II. *in Caria*) *in unum coacti de integro decrevere, vocem illam τȣ̃ ὁμȣσίȣ averſandam eſſe, & cum illis, qui fidem Concilii Nicaeni amplexabantur, non omnino communicandum*. Verum, ut idem Socrates animadvertit, eorum conatus minime ipſis ſucceſſit ex ſententia; tum quia plerique eos tamquam alias alia decernentes condemnare coeperunt, ab illis penitus deſciſcere, & conſtantius iis adhaerere qui fidem a Nicaeno Concilio praeſcriptam profitebantur; tum quia Gratianus memoratam legem, quam apud Sirmium anno 378. promulgarat, mutata in melius ſententia, hoc ipſo labente anno apud Mediolanum Ambroſio auctore, ut par eſt credere, revocavit; ſtatuitque, ut *omnes vetitae legibus Divinis & Imperialibus haereſes perpetuo conquieſcerent*. Quo referendum videtur, quod eſt apud Theodoritum lib. V. cap. II. *Iſte Imperator ..... conſcripſit legem, qua jubebat ..... Sanctas Eccleſias tradi his, qui Damaſi communionem amplexarentur*. Nec minus Macedonianis aliiſque Haereticis infenſus fuit & ad Catholicam fidem amplificandam propenſus Theodoſius Magnus, quem ſequente anno Gratianus Purpurae Socium & Imperii Collegam adſcivit. Nam celebrem Theſſalonicae, impellente Aſcholio illius Urbis Epiſcopo, an. 380. legem tulit ad Conſtantinopolitanos miſſam, (*a*) *ut eam Religionem amplecterentur, quam Petrus Apoſtolorum Princeps Romanis ab initio tradidiſſet, quamque tum temporis Damaſus Romae, & Petrus Ale-*

(*a*) Sozomenus lib. VII. cap. IV.

Digitized by Google

Alexandriae Epiſcopus conſervaret: & ut illorum dumtaxat Eccleſia diceretur Catholica, qui divinam Trinitatem aequali honore colerent. Qui diverſum ſentirent, eos haereticos appellari, inteſtabiles eſſe, ac ſupplicio affici. Ex quibus apparet, Macedonianis tum temporis, perinde ac poſtea Pelagianis, parum fuiſſe virium ad reſiſtendum Catholicis; & horum non ſecus atque illorum, non modo Pontificum & Synodorum decretis, verum & Imperialibus Legibus ac Reſcriptis repreſſam fuiſſe temeritatem: quibus ſi ea quae ſuperius diſputata ſunt adjungantur, minime apparet, cur ad horum potius, quam ad illorum cauſſam terminandam, *Synodi Generalis autoritate Orbiſque adunati conſenſione opus fuerit.*

ARTICULUS III.

Conſtantinopolitana Synodus coacta reapſe non eſt, ut Romanorum Pontificum de Macedonianis judicium, aut horum de Spiritus Sancti Divinitate controverſia retractaretur.

NUllus veterum Scriptorum, qui Conſtantinopolitani Concilii Hiſtoriam litteris conſignarunt, hanc, quam Illuſtriſſimus Boſſuetius commentus eſt, celebrandae Synodi rationem adtulit; ſed has potiſſimum proferunt: ut nimirum Nicaena fides confirmaretur, & Conſtantinopolitanae Eccleſiae Catholicus praeficeretur Epiſcopus: ita Socrates lib. V. cap. VIII.: *Imperator, nulla mora interpoſita, Concilium Epiſcoporum ipſius fidem amplectentium convocat; quo tum fides Concilii Nicaeni cor-*

Digitized by Google

corroboraretur, *tum Conſtantinopoli deſignaretur Epiſcopus*. Concinit Socrati Sozomenus lib. VII. cap. VII.; nec ab eis diſſentit aut aliud indicat Theodoritus lib. IV. cap. VIII. Verum quidem eſt, quod, ut laudati Socrates & Sozomenus referunt, invitati fuerunt, & acceſſerunt ad Synodum etiam Epiſcopi Macedoniani: at non ideo vocatos fuiſſe referunt, ut Romanum de illis judicium retractaretur; ſed ut illis ejuſmodi judicium Patres in mentem revocarent, & ad redintegrandam pacem hortarentur, quam edita juxta illud apud Liberium Catholicae fidei profeſſione jampridem conſequuti fuerant: *Ac quoniam*, inquit Socrates, *in ſpem venerat* (Theodoſius) *ſe poſſe*; *Macedonianos ad concordiam cum illis*, *qui erant ejuſdem cum illo fidei*, *reducere*; *Epiſcopos ſectae Macedonianae accerſivit*. Quid autem cum iis Epiſcopis in Synodo geſtum ſit, ſequentibus verbis Sozomenus exponit: ait enim, quod Catholici Epiſcopi, *quum Decreti in Nicaeno Concilio confirmati approbatores eſſent*, *eos qui cum Eleuſio erant obteſtabantur*, *ut ſuae ſententiae ſubſcriberent*; *in memoriam illis redigentes*, *quae ad Liberium per Legatos Euſtathium Silvanum ac Theophilum ſcripſiſſent*, *&* *conteſtati eſſent*. Atque iis paria etiam Socrates refert: ex quibus profecto conſtat, non ad retractandum Romanae Sedis judicium Macedonianos admiſſos in Synodo fuiſſe; ſed ut ad ſervandam fidei profeſſionem, quam juxta Liberii decretum per Legatos ſuos in Romana Synodo ediderant, adigerentur.

Nec refert, quod Macedoniani in Concilio Conſtantinopolitano damnati ſunt, & eorum dogmati confutando plures Nicaeni Concilii Symbolo particulae ſunt adjectae. Nam & alios Haereticos Synodus Conſtantinopolitana

litana damnavit, & eorum erroribus profligandis plures eidem Symbolo particulas addidit, (ſeu potius, ut eſt Viris eruditis animadverſum (*a*), & ex S. Epiphanio colligi videtur (*b*), antiquius Symbolum, & ejuſmodi jampridem auctum additamentis adoptavit.) Nec tamen propterea quis dixerit, eorum omnium Haereticorum cauſſas in hac fuiſſe Synodo retractatas.

Ex his porro aperte conficitur, Conciliorum Generalium celebrationem argumento non eſſe, quod fidei dogmata jampridem definita, aut decreta adverſus Haereticos lata retractationi obnoxia judicarentur; nec Concilia Generalia celebrata fuiſſe, quod, ut ea decreta ſummam & immobilem firmitatem obtinerent, *Synodi generalis auctoritate Orbiſque adunati conſenſione opus eſſet*. Nam, ut ex Socrate aliiſque auctoribus demonſtravi, Conſtantinopolitana haec Synodus primûm congregata eſt, ut fides Concilii Nicaeni confirmaretur. Quis tamen dixerit, Nicaenae Fidei hac adhuc Synodo opus fuiſſe, ut robur auctoritatis invictum obtineret?

Libet hîc coronidis loco attexere verba, quibus Gallicani Praeſules, Epiſtola data ad Innocentium Decimum poſt receptam Conſtitutionem contra quinque Janſenii propoſitiones, agnoſcunt & aperte docent, Damaſi adverſus Macedonianos & Apollinariſtas decreta ſummam, & ineluctabilem vim ante Concilium Oecumenicum habuiſſe, perinde atque Innocentii Primi, ac Zoſimi adverſus Pelagianos Reſcripta; his enim, quae hactenus in hoc Capite diſputata ſunt, egregie confirmantur: Scribunt enim, quod *vetuſtae illius aetatis Eccleſia Catholi-*

M *ca*,

(*a*) Vid. Uſſer. de Symbolis.
(*b*) Ancorat. cap. CXX.

ca, ſola Petri communione & auctoritate fulta, quae in Decretali Epiſtola Innocentii ad Africanos data elucebat, quamque dein Zoſimi altera ad univerſos Orbis Epiſcopos Epiſtola ſubſequuta eſt, Pelagianae Haereſis damnationi abſque cunctatione ſubſcripſit. Perſpectum enim habebat, non ſolum ex Chriſti Domini pollicitatione Petro facta, ſed etiam ex Actis priorum Pontificum, & ex Anathematiſmis adverſus Apollinarium & Macedonium nondum ab ulla Synodo Oecumenica damnatos, a Damaſo paullo antea jactis, Judicia pro ſancienda regula fidei, a Summis Pontificibus lata, ſuper Epiſcoporum conſultatione, (ſive ſuam in Actis relationis ſententiam ponant, ſive omittant, prout illis collibuerit,) divina aeque ac ſumma per univerſam Eccleſiam auctoritate niti; cui Chriſtiani omnes ex officio, ipſius quoque mentis obſequium praeſtare teneantur. Ex quibus diſcimus, eſſe rem adeo perſpicuam & exploratam, Damaſi adverſus Macedonianos judicia divinam atque ſummam per univerſam Eccleſiam auctoritatem, etiam ante Concilium Oecumenicum habuiſſe; ut ex Gallicanorum Praeſulum ſententia, hoc ſibi olim exemplum imitandum Eccleſia propoſuerit, quum Romanorum Pontificum adverſus Pelagianos decretis ſine ulla cunctatione ſubſcripſit: ſeſeque idem exemplum laudati Praeſules ſequutos eſſe glorientur, quum Innocentii X. adverſus quinque Janſenii Propoſitiones Conſtitutioni, nulla Oecumenicae Synodi ſed unius Apoſtolicae Sedis auctoritate permoti ſubſcripſerunt. Unde conſequens eſt, Concilii generalis celebrationem argumento non eſſe, quod ea, quae praeceſſerunt, Apoſtolicae Sedis adverſus errores judicia retractationi fuerint obnoxia; & generales Synodos ideo celebrari,

quod

quod iis opus omnino ſit, ut ea ſummam & divinam & indeclinabilem obtineant auctoritatem.

CAPUT IX.

„ Ad Epheſinam Synodum devenimus. Refe-
„ runtur ea, quae Synodum praeceſſerunt;
„ demonſtraturque a S. Caeleſtino Papa, tota
„ Sedis Apoſtolicae auctoritate, in Neſtorii
„ haereſim ac Perſonam pronunciatum fuiſ-
„ ſe: An tale judicium pro irreformabili ſit
„ habitum; quaeſtio ex Actis poſtea diſſol-
„ venda.

QUod praeſenti Capite probare aggreditur Illuſtriſſimus Gallicanae Declarationis Defenſor; quod nimirum S. Caeleſtini de Neſtorii haereſi ac Perſona judicium tota fuerit Cathedrae auctoritate prolatum; extra omnem controverſiam poſitum eſt, idque ab ipſo luculentiſſime demonſtratur. Quare de hac re nulla mihi cum ipſo concertatio eſt: agnoſco enim, nihil plane potuiſſe in ejuſmodi judicio deſiderari, quo Apoſtolica autoritas pleniſſime exereretur; „ *An vero ſententia tanta* „ *autoritate prolata, poſtquam ingens diſſenſio exorta* „ *eſt ac Synodi Oecumenicae injecta mentio, pro irrefor-* „ *mabili ſit habita, geſta ſequentia demonſtrabunt*. Demonſtrabunt plane: nihil enim luculentius iis, quae in Epheſina hac Synodo geſta dictaque ſunt, ad demonſtrandam ſummam, & nullius etiam Concilii generalis ſubditam judicio Apoſtolicae Sedis in iis quaeſtionibus dirimendis auctoritatem. Verum antequam ad Acta ipſa

propius inſpicienda accedamus, duo hic nobis quaerenda ſunt. Primo, quodnam fuerit in hoc negotio S. Cyrilli de Romani Pontificis auctoritate judicium. Secundo, an juxta ipſius Eccleſiae Gallicanae doctrinam, Synodi generalis auctoritate Orbiſque adunati conſenſione opus fuerit, ut Caeleſtini de haereſi Neſtoriana decreta inconcuſſam & immobilem firmitatem obtinerent.

ARTICULUS PRIMUS.

S. Cyrillus irrefragabilem agnovit in Caeleſtino ad damnandam haereſim Neſtorianam, auctoritatem.

ID perſpicue ſuadent ipſius S. Cyrilli verba in Epiſtolà ad Caeleſtinum, I. Parte Concilii Epheſini cap. XIV. Ita enim Sanctum Pontificem adloquitur: *Non prius autem illius* (Neſtorii) *communionem palam aperteque deſerimus, quam haec ipſa pietati tuae indicaremus. Digneris proinde quid hîc ſentias praeſcribere; quo liquido nobis conſtet, communicarene nos cum illo oporteat, an vero libere eidem denunciare, neminem cum eo communicare, qui ejuſmodi erroneam doctrinam fovet ac praedicat. Porro tuae integritatis mens, & ſuper hac re ſententia, piiſſimis Deoque devotiſſimis Macedoniae Epiſcopis, necnon totius Orientis Antiſtitibus perſpicue per litteras exponi debet. Nam cupientibus illis anſam dabimus, ut omnes uno animo in una ſententia perſiſtant, rectaeque fidei quae jam impugnatur opem ferant.* Cyrillus ergo etſi Neſtorii blaſphemias perſpectas & exploratas habebat; non audet tamen omnem cum ipſo ſocieta-

tem

tem & communionem abrumpere, niſi prius Sedem Apoſtolicam conſulat, ejuſque hac de re ſententiam excipiat. Profitetur autem, ſeſe poſt acceptum illius Sedis oraculum nihil amplius retractaturum; ſed nulla mora interpoſita, libere & abſque ulla cunctatione, utpote re jam liquido definita, *quo* inquit *liquido nobis conſtet &c.* ejus decreto pariturum; eumdemque aliorum per univerſum orbem Epiſcoporum eſſe ſenſum, pro certo ſe habere ſignificat. Petit enim a Caeleſtino, ut ſuum de Neſtorio judicium praecipuarum Sedium Epiſcopis ſignificare velit, quo una ſit omnium fides atque ſententia. Proindeque eam eſſe judicat Apoſtolicorum decretorum de rebus ad fidem morumque diſciplinam pertinentibus vim, ut nemo illis reluctari valeat, ſed omnes in uno eodemque ſenſu continere poſſint, quemadmodum centrum omnes in ſe uno lineas conjungit.

His accedit, quod, ut eſt veteribus quibuſdam Scriptoribus animadverſum, S. Cyrillus ad Caeleſtinum velut AD ARCEM FIDEI confugit; cujus proinde firmiſſima eſſe oportet & immota de fidei rebus judicia. Si enim adverſus Eccleſiam in Arce fidei fundatam, & fidei arce defenſam portae inferi praevalere non poſſunt; prorſus neceſſe eſt, ut Arx ipſa fidei adverſus eaſdem Inferi Portas, id eſt adverſus haereſes & errores, firma & immota conſiſtat: namque ubi ſemel Civitatis arcem aut Regni hoſtes expugnaverint & in ſuam redegerint poteſtatem, de toto Regno aut Civitate actum eſt. Cyrillum itaque ad S. Caeleſtinum velut ad Pontificatus ſubindeque & Fidei Arcem confugiſſe, Arnobius Junior in Conflictu cum Serapione ſequentibus verbis teſtatur: *Apoſtolicae recordationis vir S. Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus quum cognoviſſet;*

Ne-

Neſtorianum dogma contrarium fidei pullulare, ſcripſit per totam Aegyptum, & ad Sanctum Caeleſtinum Apoſtolicae recordationis Antiſtitem miſit, dicens ad laudem ſuam pertinere, ſi ab eo, qui Pontificatus arcem tenebat, fuiſſet aliquid emendatum. Conſentit Marcellinus Comes in Chronico: *Caeleſtinus* ROMANAE ARCIS *Pontifex Neſtorio pravitatis Epiſcopo, per Epiſtolam ſuam datis decem dierum induciis, vel poenitenti veniam vel diſſentienti damnationem denunciat*. Ex quibus colligit Thomaſſinus, SUMMAM judicii hujus adverſus Neſtorium exerciti poteſtatem vel ab ipſo Cyrillo ad Caeleſtinum eſſe delatam, tanquam ad *Pontificatus arcem* (*a*). Porro qui Pontificatus arcem tanquam Eccleſiae Caput tenet, ille etiam Arx fidei jure optimo & nuncupatur & creditur: id quod eſt etiam Gallicanis Epiſcopis animadverſum in Epiſtola ex Comitiis Generalibus Cleri ad Innocentium X. Pontificem Maximum data VIII. Kal. Novembris MDCL. *Scimus, ubi Caput Eccleſiae*, IBI TOTIUS FIDEI ARCEM, *totius & diſciplinae Metropolim*. Quid autem ex hac totius fidei arce S. Cyrillo quum ad eam confugit ſperandum eſſet, Concilium Epheſinum, cujus veluti mens & calamus ipſe Cyrillus fuit, ad S. Caeleſtinum ſcribens ſequentibus verbis declarat: (*b*) *Sanctitatis tuae circa pietatem zelus, & circa fidei ſinceritatem cura, noſtri omnium Salvatori Deo grata & placita, omni admiratione digna exſiſtit. Eſt enim hoc vobis* ADEO MAGNIS *in more poſitum, ut in omnibus celebres ſitis, ſtudiaque veſtra* ECCLESIARUM FIRMAMENTA *conſtituatis*. Ex illa ergo totius fidei Arce, in qua ſibi S. Cyrillus adverſus Neſtorium firmamentum conſtituit, decreta

(*a*) Diſſert. X. de Concil. num. III. (*b*) Act. V. Conc. Epheſ.

creta & judicia manant, quae OMNIUM ECCLESIARUM FIRMAMENTA ſunt; quae proinde immota & firmiſſima eſſe oportet, ne ſi omnium Eccleſiarum firmamenta vacillant, ipſa etiam univerſalis Eccleſia periclitetur.

ARTICULUS SECUNDUS.

S. Caeleſtini de Neſtorio judicium juxta Gallicanae Eccleſiae doctrinam, etiam ante Oecumenicam Synodum, immobilem habuit & irretractabilem auctoritatem.

DUabus propoſitionibus, ut illud ſemel admoneam, Gallicanae Eccleſiae doctrina ad quam in praeſentia provoco continetur; *duabus*, inquam, *propoſitionibus*, quas recentis e Gallia Theologi verbis efferam (*a*).

Prima eſt: *Fieri non poteſt, vi promiſſionum Chriſti, ut in cauſſa Fidei multitudo Epiſcoporum ſimul cum Romano Pontifice, paucis admodum ex adverſo reclamantibus Epiſcopis, errorem definiat ac pertinaciter defendat.*

Altera eſt: *Ad robur & firmitatem dogmaticae definitionis ſufficit moralis unanimitas, quam non impedit paucorum reſiſtentia*. Eam porro eſſe docet moralem unanimitatem, *quae ex ſuffragiis multo majoris partis paucis admodum exceptis coaleſcit. Dixi*, inquit, *paucis admodum exceptis. Namque ſi tanta foret Epiſcoporum diſcordia, ut hinc & inde diverſas in partes ſcinderentur numeroſe ac inſigniores Eccleſiae, ſicut contigit in controverſia de Baptiſmo ab Haereticis collato, tempore Stephani Summi Pontificis & S. Cypriani, tunc nequidem moralis*

(*a*) Tournely de Eccleſ. Quaeſt. III. art. IV. & V.

ralis adeſſet unanimitas, ſaltem completa & perfecta; adeoque ad Concilium generale recurrendum foret. Hanc autem dixi Gallicanae Eccleſiae eſſe doctrinam; non quod ignorem, hanc pariter omnium eſſe Catholicorum ſententiam, quatenus docet Romanorum Pontificum de rebus fidei judicia, quibus omnium fere per orbem Catholicum Epiſcoporum accedit conſenſus, inconcuſſam habere & indeclinabilem auctoritatem; ſed quod ea propria Gallorum opinio ſit, ejuſmodi conſenſum eſſe neceſſarium, ut ea Romanorum Pontificum de Fidei controverſiis judicia firma & omnino immota conſiſtant. Duo hîc itaque mihi praeſtanda ſunt.

Primo demonſtrandum eſt, in Caeleſtini de Neſtorio ſententiam, ſtatim ac promulgata eſt, Epiſcoporum multitudinem, paucis admodum ex adverſo reclamantibus, conſenſiſſe.

Secundo quod paucorum ex adverſo reclamantium, ſeu non omnino Apoſtolico judicio acquieſcentium diſſenſione *moralis unanimitas* abrupta non eſt; adeoque opus omnino non fuit, ut ad Concilium generale recurreretur.

Quod ad primum attinet, prae oculis imprimis habenda eſt ſententia, quam adverſus Neſtorium in Synodo Romana Caeleſtinus tulit, & quae in celebri ipſius ad eumdem Neſtorium Epiſtola ſequentibus verbis concepta eſt: (a) *Aperte igitur hanc noſtram ſcias eſſe ſententiam, ut niſi de Deo Chriſto noſtro ea praedices, quae & Romana & Alexandrina & univerſalis Eccleſia Catholica tenet, ſicut & Sacroſancta Conſtantinopolitanae Urbis ad te uſque optime tenuit; & hanc perfidam novitatem, quae hoc*

(a) I. P. Conc. Epheſ. cap. XVIII.

hoc quod venerabilis Scriptura conjungit nititur ſeparare, intra decimum diem a primo innoteſcentis tibi hujus conventionis die numerandum, aperta & ſcripta profeſſione damnaveris, ab univerſalis te Eccleſiae Catholicae communione dejectum. Tria potiſſimum in hoc Caeleſtini decreto ſpectanda ſunt. Primo, quod quam doctrinam definit ac Neſtorio tenendam ſubſcribendamque decernit, eam eſſe docet quam univerſa per orbem tenebat & praedicabat Eccleſia. Secundo, quod eumdem Neſtorium erroris huicce doctrinae contrarii reum peragit. Tertio, quod ipſi ad ejuranda perverſa dogmata decem dumtaxat inducias dierum indulget. Ex hiſce itaque tribus partibus, quibus laudata ſententia conſtat, nulla eſt, in quam etiam ante Synodum Oecumenicam Catholicorum Epiſcoporum pars maxima non conſenſerit.

Atque ut a prima exordiamur; quis poſt tam diſertum ac luculentum ipſiuſmet S. Caeleſtini teſtimonium negare audeat, aut in controverſiam vocare, quod quam ipſe Neſtorio tenendam ſubſcribendamque proponit, haud alia tunc eſſet, quam univerſae Eccleſiae doctrina? Quis enim vero unquam Catholicorum negavit, unam eſſe in Chriſto Perſonam, ſive unum eſſe eumdemque Dei & hominis Filium, ac propterea Beatam Virginem jure meritoque Θεοτόκον ſeu Deiparam appellari? his porro, quod ad doctrinam pertinet, Caeleſtini decretum terminis circumſcribitur. Quare S. Cyrillus, tamquam Apoſtolicae ſententiae executor leges Neſtorio praeſcribens, quas eum ſubire oporteret ſi vellet in Eccleſiae communione perſiſtere: *Praeter hoc addendum* inquit (a) *illud eſt, ut ſcripto ac jurejurando adfirmes, te praeterea anathematizare;*

(a) Ibid. cap. XXVI. §. II.

quae ſceleſte & profane hactenus ſenſiſti ; & ea rurſum poſthac te ſenſurum ac docturum polliceare , quae & nos & ceteri omnes quotquot vel in Occidente vel in Oriente vivunt Epiſcopi , Doctores & populorum duces .... Haec enim eſt Catholicae Apoſtolicaeque Eccleſiae fides , in qua univerſi Occidentis & Orientis orthodoxi Epiſcopi conſentiunt . Id autem adeo perſpicuum erat atque exploratum , ut Johannes Antiochenus , aliique Orientales Epiſcopi, qui propenſiore in Neſtorium animo erant , Amici verba in alienum ſenſum detorquerent ; id quod etiam ipſe Neſtorius aliquando praeſtitit : nimirum ad fucum faciendum imperitis , & ne a totius Eccleſiae doctrina diſſentire videretur . Itaque nulla eſſe poteſt de hac prima Apoſtolici Decreti parte controverſia .

Verum , quod ad alteram partem adtinet , illud prima fronte videtur aliquid adferre difficultatis , quod , ut mox eſt nobis animadverſum , Johannes Antiochenus aliique Orientales Epiſcopi non omnino perſuaſum habebant , Neſtorium iis fuiſſe erroribus implicitum , quos ei Caeleſtinus & Cyrillus imputabant . Verumtamen quaecumque fuerit Orientalium de Neſtorii ſenſibus mens , certum nihilominus eſt , reliquos per orbem terrarum Epiſcopos Caeleſtini judicio adhaeſiſſe : neque Orientalium diſſenſione , vel tum quum in apertum bellum erupit , *moralis* Epiſcoporum unanimitas violata eſt . S. Cyrillus in Epiſtola ad Johannem Antiochenum , totius Occidentis Epiſcopos Papae de Neſtorio decretum amplexos eſſe , diſertis verbis teſtatur : (a) *Romana Synodus* (hanc paullo ſuperius collectam fuiſſe docet ex iis tantum Epiſcopis, qui tum

(a) 1. P. Conc. Epheſ. cap. XXI.

tum Romae comperti ſunt, quum illuc Diaconus Poſſidonius pervenit) *diſertam ſtatim in illum ſententiam tulit: qua de re ad tuam quoque pietatem perſcripſit. Horum proinde decreto modis omnibus parendum eſt illis, qui a totius Occidentis communione excidere noluerint. Scripſerunt namque expoſitae ſententiae exempla cum ad Rufum piiſſimum Theſſalonicae Epiſcopum, tum ad alios quoque nonnullos religioſiſſimos Macedoniae Epiſcopos, qui ab illius ſententia numquam decedere ſolent. Scripſerunt nihiloſecius & ad Juvenalem piiſſimum Hieroſolymorum Epiſcopum. Jam tuae pietatis fuerit, quid in rem futurum ſit, diligenter expendere. Nos enim ſequemur, quae illi judicaverunt. Veremur namque, ne a tantorum communione excidamus, qui non ob aliud indignantur, neque ob parvi momenti res commoti ſunt, eamque ſententiam tulerunt, ſed propter ipſam Fidem, univerſiſque orbis terrarum turbatas Eccleſias, & communem populi aedificationem.* Haec ex Alexandrina totius Aegypti Synodo ad Johannem ſcribebat Cyrillus, in quibus quaedam nobis accurate adnotanda ſunt. Et primo quidem animadverſione dignum eſt, quod, quemadmodum paullo ante monuimus, Romana Synodus, quam Cyrillus commemorat, & ex qua Caeleſtinus adverſus Neſtorium ſententiam tulit, ex ſolis Epiſcopis coacta eſt, *qui* tunc *in magna*, ut ait, *Romanorum Urbe comperti ſunt*. Et tamen haud veretur pronunciare, quod *horum decreto modis omnibus parendum eſt illis, qui a totius Occidentis communione excidere noluerint*, quo profecto ſignificat, conſtantem fuiſſe omnium Occidentalium morem, ut nunquam ab Apoſtolicae Sedis decretis diſſentirent. Alioquin quomodo de totius Occidentis ſententia fidenter pronun-

ciallet, qui unius Romani Conciiii decretum prae manibus habebat?

Secundo notandum eſt, in illa Occidentis & Orientis, ſive Occidentalis & Orientalis Eccleſiae diviſione, ad quam in his verbis laudatus Cyrillus digitum intendit, ſub Occidentali comprehenſas tum fuiſſe, praeter alias Provincias, Africam, Illyricum & Macedoniam. Et de his quidem, nempe de totius Illyrici Epiſcopis, (quod plures & ampliſſimas Provincias complectebatur, quibus omnibus Theſſalonicenſis Epiſcopus praeerat) ac ſpeciatim de Macedonibus idem S. Cyrillus teſtatur; quod *ab illius*, ideſt Romani Pontificis, *ſententia nunquam decedere ſolent*. Idemque de Africana Eccleſia ſentiendum eſt; quae in illa generali diviſione ad Occidentem referebatur; quam proinde S. Cyrillus ſub *totius Occidentis*, a cujus communione ſejungi verebatur, nomine comprehendit.

Et vero quod hîc Cyrillus Johanni Antiocheno denunciat, nempe aut parendum eſſe Caeleſtini de Neſtorii damnatione ſententiae, aut a totius Occidentis, Africae, Macedoniae, ac totius Illyrici, & Aegypti, cui ipſe preerat, communione excidendum; haud inanem fuiſſe comminationem, ex earum Eccleſiarum actis geſtiſque compertum eſt. Nam S. Caeleſtinus, antequam Legatos ad Epheſinam Synodum deſtinaret, Romae *Sanctorum Occidentalium Epiſcoporum multitudinem* coëgit; *qui illic ſimul congregati*, ut ajunt Patres ejuſdem Epheſini Concilii in Relatione ad Imperatorem (*a*), *Caeleſtino Sanctiſſimo piiſſimoque magnae Romae Epiſcopo etiam praeſente, & nunc noſtram de fide ſententiam praedicarunt; eoſque qui diverſa ſentiunt, ab omni prorſus Sacerdotii ſorte*

(*a*) Act. III. Conc. Epheſ.

ſorte graduque alienos eſſe definierunt. Hanc autem Synodum totius Occidentis Eccleſias repraeſentaſſe, inde aperte colligitur, quod Legati ex ea Synodo Epheſum miſſi *totius Occidentalis Sanctae Synodi ſententiam per literas* expoſuiſſe, in eadem Relatione dicuntur.

Quod Caeleſtinus Romae, id Capreolus Carthagine perficere cogitavit; ut nimirum quemadmodum ille Romae ex toto Occidente, ita ipſe Carthagine ex univerſa Africa Synodum congregaret, ut conſonam Caeleſtino ac Cyrillo adverſus Neſtorium ſententiam pronunciaret, & aliquot Epiſcopos tamquam totius Africanae Eccleſiae Legatos Epheſum deſtinaret. Verum Barbarorum incurſionibus impeditus, Epiſtolam Concilii Actis inſertam *(a)*, per Beſſulam Diaconum miſit, quem non unius Capreoli, ſed totius Africae Epiſcoporum legationem obiiſſe, aut de ipſorum omnium cum Capreolo, ac per eum cum Caeleſtino Cyrilloque conſenſione teſtatum eſſe, aperte ex iiſdem Actis colligitur. Etenim in Relatione ad Imperatorem per Candidianum Kalendis Juliis miſſa; *Synodus*, inquiunt Patres, *omnes totius orbis Sanctiſſimos Epiſcopos unum idemque ſentientes habet. Nam & magnae Romae Epiſcopus Synodo ſimul intereſt, & Africani per piiſſimum Archiepiſcopum Cyrillum, cum quo ſuam ſententiam conjunxerunt: qui ſola locorum intercapedine disjuncti, cum ipſius, tum omnium noſtrum ſententiae conſenſerunt*. Et infra in alia Relatione per Johannem Comitem miſſa: *Oecumenica Synodus quae univerſum Occidentem, cum magna veſtra Roma & Apoſtolica Sede, totam item Africam, & totum Illyricum in conſeſſu ſuo habet*. Quae profecto vera eſſe non poterant, niſi una fuiſſet

(a) Act. I.

ſet omnium Africae Epiſcoporum cum ſuo Primate ſententia, quam ipſe per Epiſtolam, viva autem voce Beſſula repraeſentaret.

Denique Flavianus Philippenſium Epiſcopus quum Cyrilli ad Neſtorium Epiſtolae Actione prima Concilii ſubſcripſiſſet, de aliorum quoque totius Illyrici Epiſcoporum in eamdem ſententiam conſenſione teſtatus eſt: *His quoque*, inquit, *Sanctiſſimum Patrem noſtrum Ruſum Theſſalonicenſium Metropolitanum ſubſcribere affirmo. Nam cum propter aegritudinem huc venire non poſſet, mihi ad ſanctam & magnam hanc Synodum proficiſcenti haec mandata dedit. Quin omnes quoque Illyrici Epiſcopos in meam ſententiam concedere, nihilque de jam actis haeſitare, certo perſuaſum habeo.* Ex quibus colligere eſt, & alios Metropolitas, quos imprimis Theodoſius invitaverat, praejudicatam totius Provinciae ſententiam ad Synodum adtuliſſe.

Tertio, circa ea, quae ſuperius adlata ſunt S. Cyrilli verba, obſervandum eſt; hanc totius Occidentis, Africae, Illyrici, & Aegypti cum Romano Pontifice in Neſtorii damnatione, aliis totius Orbis Epiſcopis nequaquam reclamantibus, conſenſionem, tanti Cyrillum feciſſe, ut nequaquam tutum exiſtimaverit, ab eorum diſcedere ſententia, & excidere communione; ac propterea inquit: *Nos enim ſequemur, quae illi judicaverunt. Veremur namque, ne a tantorum communione excidamus.* Quo proinde teſtimonio fulciri poteſt, quae hodie in Gallicana Eccleſia viget opinio, quod nimirum manifeſtis diſertiſque verbis teſtatus quorumdam Epiſcoporum; aliorum vero, quorum ut plurimum major eſt numerus, tacitus conſenſus, vim certam & ineluctabilem conferat Apoſto-

licae

licae definitioni (*a*). Juxta quam opinionem omnino dicendum eſt, Caeleſtini de Neſtorio ſententiam irreformabilem adeptam eſſe, etiam ante Synodum Oecumenicam, auctoritatem. Ad eam enim, ut jam vidimus, *expreſſo*, ut vocant, conſenſu totius Occidentis, Africae, Aegypti, & Illyrici Epiſcopi, etiam ante Synodum, acceſſerunt; alii vero per univerſum terrarum Orbem Epiſcopi, ne ipſis quidem exceptis Orientalibus, *tacito*. Nondum enim, ut mox dicemus, Johannes Antiochenus & Orientales in apertam diſſenſionem proruperant: quinimo Apoſtolicae ſententiae aequitatem quodammodo agnoſcebant, & Neſtorio auctores erant, ut Eccleſiae, & Pontifici ſatisfaceret. Nam & ipſi, perinde ac Cyrillus, initio verebantur, ne a tantorum communione exciderent: quem ipſorum timorem verba illa praeſeferunt Johannis Antiocheni, ex aliorum Orientalium conſenſu, ad Neſtorium ſcribentis (*b*): *Nam & Occidens, & Aegyptus, & ipſa fortaſſe Macedonia, ab ea unione ſeſe abrumpere decreverunt, quam ſingularis Dei beneficentia ..... communi Eccleſiae utilitati impertivit.*

Tertia, uti ſuperius animadvertimus, Apoſtolici adverſus Neſtorium decreti pars in eo verſabatur, quod Neſtorio ad nefaria dogmata ejuranda, haud amplius quam decem dierum inducias indulgebat. Hanc vero partem haud alia ratione ſeorſim conſiderandam propoſui, quam ut monerem (id quod etiam, mox referendis verbis, Johannes Antiochenus Neſtorium monuit) nequaquam id temporis ejuſcemodi quaeſtionem fuiſſe diſceptatam, de qua non liquido inter Fideles conſtaret, & quae propterea plu-

(*a*) Vid. Tournely de Eccleſ. Quaeſt. III. art. II.
(*b*) I. P. Conc. Epheſ. cap. XXV.

plurimum otii ac laboris ad deliberandum requireret. *Enimvero*, (inquit laudatus Epiſcopus Antiochenus Neſtorio ſcribens) *licet Dominus meus Caeleſtinus, Deo devotiſſimus Epiſcopus, decem tantum dierum intervallum, terminum uſque reſponſioni praefinitum valde anguſtum, literis ſuis interpoſuerit; tamen res ea ejuſmodi eſt, ut, non dico decem diebus, ſed uno, imo vero paucis horis confici poſſe videatur*. Nimirum non de iis agebatur Chriſtianorum dogmatum conſectariis, quae non niſi magno ſtudio eruuntur, & *in quibus*, antequam fuerint eliquata, & Eccleſiae auctoritate definita, *ſalva fide, qua Chriſtiani ſumus, aut ignoratur*, inquit Sanctus Auguſtinus (*a*), *quid verum ſit, & ſententia definitiva ſuſpenditur; aut aliter, quam eſt, humana & infirma ſuſpicione conjicitur*. Sed quod in controverſiam a Neſtorio vocabatur, *ad ipſa*, ut ejuſdem S. Auguſtini adverſus Pelagianos verbis utar (*b*), *fidei pertinet fundamenta*; & inter ea dogmata recenſendum eſt, in quibus *proprie*, ut idem ſcribit Auguſtinus (*c*), *fides Chriſtiana conſiſtit*. Hinc Baſilius Archimandrita aliique Conſtantinopolitani Monachi in Libello ſupplici adverſus Neſtorium ad Theodoſium, *Deſideramus*, inquiunt (*d*), *Chriſtianae fidei fundamentum inconcuſſum immotumque perſiſtere*. Et Sanctus Caeleſtinus in Epiſtola ad ipſum Neſtorium (*e*): *Quis ferat, doceri Epiſcopum, qualiter eſſe debeat Chriſtianus*? Ex quibus conſtat, controverſiam, quam in Eccleſiam Neſtorius invexit, ejuſdem generis ac rationis fuiſſe

(*a*) Lib. de peccat. Orig. cap. XXIII.
(*b*) Lib. I. cont. Julian. cap. VI.
(*c*) Ubi ſup. cap. XXIV.
(*d*) I. Part. Conc. Epheſ. cap. XXX.
(*e*) Ibid. cap. XVIII.

Digitized by Google

fuiſſe cum illa, quam ante aliquot annos Pelagiani excitaverant: ac proinde quemadmodum horum cauſſa abſque Synodi congregatione, & ſolis Apoſtolicae Sedis Reſcriptis finita eſt; cur non & Caeleſtini in Neſtorii cauſſa decretum peremtorium fuiſſe dicamus; quum huic perinde atque illis Epiſcoporum, ut oſtendimus, pars longe maxima adhaeſerit?

CAPUT X.

„ Dicta a Caeleſtino Papa de fide, tota Apoſto-
„ licae Sedis auctoritate ſententia, Concilii
„ univerſalis mentione & convocatione ſu-
„ ſpenditur. Id Canonice & ordine factum,
„ omnes Epiſcopi, & Papa ipſe confitetur.

PRaeter haec duo, quae ſatis aperte in Epigraphe enunciantur; quod nimirum Caeleſtini de fide ſententia Concilii generalis mentione & convocatione ſuſpenſa fuerit; idque Pontificem ipſum, & Epiſcopos canonice & ordine factum agnoviſſe; aliud etiam ſub ipſius Capitis initium demonſtrare aggreditur Illuſtriſſimus Auctor, quod videlicet Synodi Oecumenicae orbiſque adunati conſenſione opus fuerit, ad conciliandam Caeleſtini Judicio immobilem & irretractabilem auctoritatem. Quae quidem quaeſtio etſi ex principiis ſuperiori Capite poſitis omnino pendet; attamen antequam ad alia duo propoſitae diſputationis capita ſuis momentis expendenda accedamus, adhuc eſt paullo adcuratius examinanda, & argumentis, quibus Boſſuetius nititur, occurrendum eſt.

ARTICULUS PRIMUS.

Moralis omnium Epiſcoporum cum Caeleſtino unanimitas Orientalium diſſenſione abrupta non eſt: Summa proinde fuit ejus decreti, etiam ante Synodum Oecumenicam, & irreformabilis auctoritas; ac nullius momenti ſunt rationes, quibus, ad Apoſtolicum Judicium firmandum, Boſſuetius Generali Concilio opus fuiſſe contendit.

„ SAepe diximus, *inquit Illuſtriſſimus Auctor*, ſaepe „ dicemus, ita eſſe Eccleſiam conſtitutam, ut ad „ Oecumenicam Synodum neceſſario, nonniſi extraor- „ dinariis caſibus ac diſſenſionibus recurratur. Ceterum „ conſueto ordine ita finiri ſubortas etiam graviſſimas de „ fide quaeſtiones, ſi Romano Pontifici decernenti Ec- „ cleſiae conſenſus acceſſerit.

Sit, ut libet, Eccleſiae conſenſus neceſſarius, ut Apoſtolicum Judicium inconcuſſam habeat & immobilem firmitatem: quid inde conficis, ut Caeleſtini decretum adhuc nutaſſe demonſtres, quoad Oecumenicae Synodi auctoritate firmatum eſt? An non luculenter oſtendimus, Caeleſtini ſententiae Eccleſiae conſenſum neutiquam defuiſſe? Tunc enim Eccleſiae conſenſus adeſt, quum Romano Pontifici ſolenniter definienti Epiſcoporum pars maxima, paucis admodum ex adverſo reclamantibus, adhaeret; quorum alii per litteras quod geſtum ſit ſeſe adprobare ſignificent; alii vero tacito ſaltem conſenſu idipſum ratum habere cenſeantur. Id autem Caeleſtino

Ne-

Neſtorii cauſſam ſolenniter dirimenti, etiam ante Concilii generalis celebrationem neutiquam defuiſſe, monſtravimus. Videamus ergo quid contra adferat Gallicanae Declarationis Illuſtriſſimus Propugnator.

„ Plane, *inquit*, confitemur, ſententiam, ita ut Cy-
„ rillus ſperaverat, valituram fuiſſe ad novam haereſim
„ comprimendam, niſi graves ſuborti motus, reſque ea
„ viſa eſſet, quae ad univerſalem Synodum deferretur.

Suborti motus ejuſmodi fuerint oportet, ut iis *moralis* Epiſcoporum in Neſtorii damnatione *unanimitas* disjecta ſit. Nam *ad robur & firmitatem dogmaticae definitionis*, quo nimirum valeat ad quamlibet haereſim comprimendam, *ſufficit moralis Epiſcoporum unanimitas, quam non impedit paucorum reſiſtentia* (*a*). Videamus ergo, cujuſmodi fuerint in cauſſa Neſtorii ſuborti motus. Hos ſequentibus verbis Boſſuetius deſcribit.

„ Verum Neſtorius Regiae Civitatis Epiſcopus ea au-
„ toritate pollebat, ea ſpecie pietatis hominum animis
„ illuſerat, eos ſibi conciliaverat Epiſcopos, ea denique
„ gratia apud Theodoſium Juniorem Imperatorem &
„ Proceres erat, ut facile omnia commoveret; itaque
„ opus erat Oecumenica Synodo, quod de re maxima,
„ ac de Perſona in maximam dignitatem evecta ageretur.
„ Quod multi Epiſcopi, in his Orientales fere omnes,
„ hoc eſt, Antiocheni tractus, atque ipſe Patriarcha Jo-
„ hannes a Cyrillo abhorrebant, & Neſtorio favere vi-
„ debantur: quod ſciſſa hominum ſtudia, totum Orien-
„ tis Imperium, Cyrillum inter atque Neſtorium flu-
„ ctuare videbantur. Haec univerſalem Synodum po-
„ ſtulabant.

O 2 Haec

(*a*) Vid. Tournely de Eccleſ. Quaeſt. III. art. V.

Haec quidem hac verborum & eloquentiae vi exaggerata conſenſum facile extorquere poſſe videntur. Verum ſi paullo attentius, & dearticulatim expendantur, nullius omnino momenti ſunt. *Neſtorius*, inquit, *Regiae Civitatis Epiſcopus ea autoritate pollebat*. Equidem, ubi primum ad Epiſcopatum pervenit, magna fuit Neſtorii apud omnes exiſtimatio. Verum ſtatim atque in Chriſtum, & Beatam Virginem nefariam linguam acuere coepit, primum populo & Monachis, deinde Clericis, tandem Epiſcopis fere omnibus ludibrio fuit, nec niſi quorumdam Aulicorum ope favorem Principis & gratiam retinuit. Hinc illae turbae, ac totius populi & Monachorum fremitus, ubi primum in Eccleſia Conſtantinopolitana plaudente Neſtorio auditum eſt: *Mariam nemo Deiparam vocet*; Et: *Si quis Mariam Deiparam dixerit, anathema ſit*. Hinc ille ejuſdem populi clamor, *Imperatorem habemus, Epiſcopum non habemus*; quod nimirum eis jam non Paſtor, ſed efferatus ac rabidus Lupus eſſet. Hinc illae *ad evidentem Haeretici Neſtorii confeſſionem* publice propoſitae Obteſtationes, quibus palam tamquam Pauli Samoſateni diſcipulus traducebatur. Hinc denique quod nemo, praeter Aulam, conqueſtus eſt, ubi depoſitionis ejus ab Epheſina Synodo litterae Conſtantinopolim delatae ſunt; ſed Cereis accenſis, & Hymnorum cantu ejus eſt dejectio & exauctoratio ab Archimandritis & Populo celebrata: quod argumento eſt, eum jamdudum publico odio & invidia flagraſſe: proindeque ſi populi Clerique vota ſpectentur, facile potuiſſe Neſtorium e Conſtantinopolitana Sede abſque Synodo Oecumenica, & ſolius juſſu Romani Pontificis re ipſa deturbari.

Multi Epiſcopi, ſubjungit Boſſuetius, *in his Orientales*

tales fere omnes ..... a Cyrillo abhorrebant, & Neſtorio favere videbantur. Neſtorii Perſonae addictos fuiſſe Johannem Antiochenum & Orientales, hoc eſt, Antiocheni tractus Epiſcopos, creditumque illis eum haud alienos a Catholica doctrina ſenſus in imo pectore habuiſſe, haud equidem inficias iverim: perinde tamen compertum habeo, ipſos cum illius agendi rationem improbaſſe, tum ejus doctrinam clare ac diſerte damnaſſe, nec de Caeleſtini judicio ullatenus conqueſtos eſſe, ſed ut ei pareret, ſeſeque ſubjiceret, Neſtorio auctores fuiſſe. Haec conſtant ex Johannis Antiocheni ad Neſtorium Epiſtola, quam *non ſolus*, inquit, *dictavi, ſed praeſentibus multis Epiſcopis, videlicet Domino meo Archelao Epiſcopo piiſſimo, Apringio, Theodoreto, Heliade, Meletio, & Macario, qui per Dei gratiam Eccleſiae Laodicenae nuperrime praefectus eſt*. In his porro litteris etſi Neſtorium in intimis ſenſibus Catholicam doctrinam, & repudiata hac voce, *Deipara*, ejus adhuc notionem retinere, pro certo ſe habere videri velint; attamen ſubortos motus ac tempeſtates in ejus imprudentiam rejiciunt, qua vocem, veterum Patrum, & omnium Fidelium uſu conſecratam temere repudiabat; ejuſque uſum ac notionem nequaquam rejici potuiſſe demonſtrant, quin Incarnationis Myſterium, quo juxta Scripturas Deum ex Virgine natum, ſubindeque & ipſam Virginem *Deiparam* nominamus, funditus evertatur. Proinde ipſum monent, rogant, obteſtanturque, *ne nomen, quod a multis ſaepe Patribus uſurpatum, ſcriptum, ac pronunciatum eſt, adjungere gravetur; neque vocabulum, quod piam rectamque notionem animi exprimit, refutare pergat*. Haec illius Epiſtolae ſummaria capita ſunt, ex quibus colligere eſt,

Digitized by Google

Neſtorium ipſos verbis haereticum, mente Catholicum judicaſſe; ſubindeque Caeleſtini de ipſo judicium adprobaſſe, qui de Neſtorii doctrina ex ejus verbis ac ſermonibus pronunciaverat.

Denique *ſciſſa hominum ſtudia*, inquit Cl. Defenſor, *totum Orientis Imperium Cyrillum inter atque Neſtorium fluctuare videbantur. Haec univerſalem Synodum poſtulabant*. Orientalium in Cyrillum odia nequaquam ante patuerunt, quam ille ſuam ad Neſtorium cum duodecim Anathematiſmis Epiſtolam in apertam lucem emitteret; haec vero non ante publici juris facta eſt, quam de Oecumenica Synodo mentionem Theodoſius injeciſſet. Quare ſciſſa hominum Cyrillum inter atque Neſtorium ſtudia convocandae Synodi neceſſitatem inferre neutiquam potuerunt. Verum eſto, ejuſmodi ſtudiorum & opinionum divortia ante Oecumenicae Synodi convocationem eruperint; quis tamen ferat, iis rem verbis narrari, quibus ſignificetur, totum Orientis Imperium ita Cyrillum inter atque Neſtorium fluctuaſſe, ut paribus utrimque momentis quodammodo libraretur? nam & quum adverſus Cyrillum ipſique adhaerentes Epiſcopos Johannis Antiocheni & Orientalium in eorum Pſeudo-Synodo maxime odia flagrabant, eorum tamen aperta diſſenſione *moralis illa Unanimitas* neutiquam lacerata eſt, qua fit, ut quod ejuſmodi Unanimitas probat, univerſa per orbem terrarum Eccleſia adprobare cenſeatur. Hinc quamvis Epheſinis decretis Johannes Antiochenus, ac triginta & amplius Epiſcopi palam obluctarentur; fidenter tamen Epheſini Patres pronunciabant, cum ipſis eſſe ac ſentire Orbem terrarum, & univerſam Eccleſiam. Ita in Relatione ad Imperatorem per Eutychen Diaconum miſſa: *Pieta-*

ti

ti veſtrae certo conſtat, judicium, quod paulo ante a nobis exiit, eſſe unam communemque totius terrarum orbis ſententiam. Ita etiam in alia ad eumdem Imperatorem de Orientalibus Relatione: *Perabſurdum eſt, ducentorum & decem Sanctorum Epiſcoporum Synodum, quibus & univerſa Occidentalium Sanctorum Epiſcoporum multitudo & per ipſos reliquus totus terrarum orbis conſentit, triginta tantum numero ſe ſe opponere*. Ita denique in alia Relatione per Palladium Magiſtrianum tranſmiſſa: *Synodus omnes totius orbis Sanctiſſimos Epiſcopos unum idemque ſentientes habet*. Et infra: *Sane, qui in conſeſſu Canonicam depoſitionis ſententiam contra Neſtorium haereticum tulimus, ducenti & eo amplius numeramur, ex toto terrarum orbe collecti; totumque Occidentem nobis conſentientem habentes*. Patet itaque, quod Orientalium etiam aperta diſſenſione *moralis unanimitas* nequaquam ſublata eſt; haec autem, ex ipſorum quoque Gallorum ſententia, invictum auctoritatis robur Apoſtolicis decretis conciliat. Quum autem haec ipſa *moralis* in Neſtorii damnatione *unanimitas* Synodi ut oſtendimus convocationem praeceſſerit, inde aperte colligitur, Synodo Oecumenica opus non fuiſſe, ut Caeleſtini decretum ſummam & irretractabilem auctoritatem obtineret.

AR-

ARTICULUS II.

An lati adverſus Neſtorium Apoſtolici Decreti executionem Theodoſius Oecumenicae Synodi indictione ſuſpenderit: idque canonice, & ordine factum eſſe, cum omnes Epiſcopi, tum ipſe Caeleſtinus agnoverint?

PRiorem hujuſce controverſiae partem eodem Capite Illuſtriſſimus Gallicanae declarationis Defenſor ſequentibus verbis propugnat: „ Accedebant Piorum atque Orthodoxorum preces: ecce enim religioſiſſimi „ Monachi pro fide orthodoxa, ac Deiparae voce a Neſtorio multa perpeſſi Imperatori ſupplicabant: *ut Sacra „ & Oecumenica Synodus coëat, qua praeſente Sanctiſſimam Eccleſiam uniat, populum in unum reducat, ac „ Sacerdotes ſincerae fidei praedicatores, priuſquam impia illa doctrina* (Neſtorii) *latius ſerpat, loco ſuo reſtituat*. Et iterum: *Nos enim vos de Oecumenica Synodo cogenda rogavimus, quae aptiſſime poſſet conſtabilire, & erigere titubantia, ſive etiam confracta*. En „ poſt Romani Pontificis judicium expetita a Piis per „ univerſalem Synodum rerum titubantium invicta & ultima firmitudo.

„ His aliiſque motus Imperator, haec ad Cyrillum ſcripſit: *Pietatis doctrinam in Sacra Synodo diſcuti & „ examinari volumus, & ratum eſſe, quod rectae fidei „ conſonum videbitur: ſive illi, qui victi diſcedent, veniam impetraturi ſint a Patribus, ſive non*.

„ Hîc tria videmus: primum illud, poſt S. Caeleſtini

„ judi-

Digitized by Google

„ judicium, aliud adhuc requiri, Synodale ſcilicet. Al-
„ terum, haec duo in Patrum poteſtate futura, ut de do-
„ ctrina, deque Perſonis judicent. Tertium, ratum id
„ futurum, neque amplius retractandum, quod Synodus
„ judicavit.

Synodum Oecumenicam ad reſtituendam Eccleſiae pacem Baſilium Archimandritam, alioſque Orthodoxos & Religioſiſſimos Monachos petiiſſe, non inficiamur: ſed, quod eorum pro Generali Concilio ſupplicatio exhibita fuerit poſt delatam Conſtantinopolim adverſus Neſtorium Caeleſtini ſententiam, id vero eſt, quod rotundis verbis negamus: ac praeter illud generale argumentum, quod *Sacra* ipſa Imperatoris pro Concilii convocatione, Caeleſtini ſententiae Conſtantinopoli factam promulgationem, uti deinceps oſtendemus, praeceſſit; aliud magis ſpeciale & intrinſecum nobis ſuppetunt ejuſdem ſupplicationis verba, quibus ejus auctores demonſtrant, Neſtorianam haereſim Patrum jampridem traditione confoſſam ac praedamnatam: aliis enim antiquioribus Patribus, quos nominatim appellant, *Cyrillum* quoque *Alexandriae Epiſcopum* addunt, *qui*, ut ajunt, *etiamnum ſuperſtes, noſtrae pietatis legem obſervat*: qui profecto Caeleſtinum neutiquam omiſiſſent, ſi ſolennem ejus adverſus Neſtorium ſententiam accepiſſent; imo ipſum eo libentius laudaſſent, quanto Romani Pontificis, quam Alexandrini Epiſcopi erat gravior auctoritas. Ex eorum itaque ſupplicatione confici nullo modo poteſt, quod *poſt Romani Pontificis judicium expetita* fuerit *a Piis per univerſalem Synodum rerum titubantium invicta & ultima firmitudo*.

Simili obſervatione, qua res quaeque ſuis temporibus

reſtituantur, ea etiam evertuntur, quae ex Imperatoris verbis colligit Boſſuetius; quod nimirum poſt Caeleſtini judicium aliud fuerit indictum, Synodale ſcilicet, ad retractandam Pontificis de doctrina ac de Perſonis ſententiam, quae tum demum rata haberi debuerit, quum ad eam acceſſiſſet Oecumenicae Synodi eam confirmantis auctoritas: Haec, inquam, nullius omnino momenti eſſe monſtrantur, ſi Sacra Imperatoris, unde haec colligit Boſſuetius, ante data fuerit, quam Caeleſtini de Neſtorio ſententia Conſtantinopoli promulgaretur. Porro ita ſe ſe rem habuiſſe, mox demonſtrabimus.

Reſcripſerat Imperator, *ut ante Sanctiſſimam coactam Synodum communemque ſententiam nihil quidquam a quoquam, in ulla prorſus re, privatim innovetur*. Paruit Cyrillus, & nihil ultra egit, Pontificii licet decreti executor a Caeleſtino dictus. Inde conficit Boſſuetius, Apoſtolici Decreti executionem fuiſſe Principis auctoritate ſuſpenſam. „ Recte, *inquit*, & ordine: id enim „ univerſalis Synodi majeſtas poſtulabat. Quare & Cy„ rillus paruit, & Epiſcopi quievere: Fixumque id, di„ cta licet ac promulgata Romani Pontificis ſententia de „ fide, ac Perſonis violatae fidei cauſa judicatis, omnia „ in ſuſpenſo eſſe, poſtquam univerſalis Synodi exſpe„ ctatur auctoritas. Id ab Imperatore actum &c. Eademque Petri de Marca ſententia fuit lib. IV. de Concord. Sac. & Imp. cap. IV. & Baluzii tum in not. ad hunc locum Petri de Marca, tum in Nova Concilior. Collect. ad Concil. Rom. an. 431. *Itaque executio ſententiae*, inquit Petrus de Marca, *a Synodis Romana & Alexandrina adverſus Neſtorium decretae ſuſpenſa fuit a Principe, ne praejudicium aliquod fieret cognitioni futurae Synodi Oecumeni-*

ni-

nicat. Et Baluzius ad Concilium Romanum Caeleſtini, in quo adverſus Neſtorium dicta ſententia eſt: *Hujus*, inquit, *ſententiae executionem ſuſpendit auctoritate ſua Theodoſius Imperator, jubens per literas ad omnes Metropolitanos ſcriptas XIII. Kal. Decemb. ut & ipſi ad Epheſinam Urbem convenirent, &c.*

Hanc Illuſtriſſimi de Marca opinionem, quod ad factum pertinet, ad examen revocat vir eruditiſſimus Johannes Garnerius 2. Par. Operum Marii Mercatoris *in Appendice ad Notas* in Epiſtolam Neſtorii ad Caeleſtinum, ſeu *Diſſertatiuncula de Illuſtriſſimi Marcae ſententia, qua putat, ſuſpenſam a Theodoſio Sedis Apoſtolicae in Neſtorium ſententiam &c.* „ Opinatur, *inquit Garnerius*, „ eruditiſſimus Praeſul, Neſtorio prius ſignificatam fuiſ- „ ſe utriuſque Synodi (*Romanae & Alexandrinae*) ſen- „ tentiam, quam vel quereretur apud Imperatorem, vel „ Concilium ipſius rogatu indiceretur, niſi enim in ea „ mente ſit, non video, quomodo ex iſto facto id con- „ cluderet, propter quod maxime laborat: *Principes* „ *nempe aliquando, Synodo indicta ad controverſias di-* „ *rimendas, prioris ſententiae in judicio Eccleſiaſtico la-* „ *te executionem ſuſpendiſſe, &c.*

„ Verum, *ſubjungit laudatus Garnerius*, opinioni, „ qua Vir doctiſſimus ratiocinium ſuum niti voluit, re- „ pugnat partim ipſamet Sacra Imperatoris Theodoſii, „ partim Mercatoris auctoritas, partim ipſe Neſtorius. „ Sacra enim conſignatur XIII. Kal. Decemb. & Merca- „ tor ſcribit, Synodorum literas Neſtorio redditas VII. „ Idus Decembris: Neſtorius autem cum Summo Ponti- „ fici ſcriberet poſt indictionem Concilii, ſcripſit tamen „ perinde ac ſi nihil de ſententia Sedis Apoſtolicae reſci-

„ viſſet. Igitur neque Neſtorius appellavit Imperatorem, „ poſtquam legitime novit a Synodis ſe damnatum, ne„ que denuntiatam Sedis Apoſtolicae ſententiam Theo„ doſius edicto ſuſpendit. Nemo enim, credo, vel a ſen„ tentia Judicis, nondum legitime denuntiata jure appel„ lat, nec appellationem tueri poteſt, niſi poſtquam exhi„ bita eſt ſententia, cujus querelam movet.

„ Neſtorius fateor, cogi Synodum poſtulavit privatis „ precibus ab amante Theodoſio; non poſtulavit, ex „ praeſcripto juris, ab Imperatore judicium exercente: „ quare ſententia Sedis Apoſtolicae, cum denuntiata non „ fuerit niſi poſt indictam Synodum, praeventa potius „ videri debet, quam edicto ſuſpenſa, ſi modo proprie „ loqui oporteat.

Hanc Garnerii diſputationem confutare adgreſſus eſt Baluzius ad Caput quartum libri quarti de Concordia Sacerd. & Imp. ubi contendit, *veriſſimam* eſſe Illuſtriſſimi Archiepiſcopi de ſuſpenſione ſententiae a Synodis Romana & Alexandrina latae adverſus Neſtorium obſervationem, fruſtraque eam cum ab Antonio Charlas, & a Chriſtiano Lupo, tum a Garnerio impetitam. Verum, etſi multis verbis rem agit, quo tamen pacto Marcae Obſervationem propugnet, & ab objectis Viri Cl. vindicet, oſtendatque, *nihil ea officere opinioni Illuſtriſſimi Archiepiſcopi*, aut quae ſit ſequentium verborum vis, ego equidem non intelligo: „ Tametſi, *inquit*, facile concedam, „ id quod verum eſt, Sacram Theodoſii pro convoca„ tione Concilii Epheſini datam eſſe XIII. Kal. Decem„ bris; quamvis concederem, id quod falſum eſt, Syno„ dorum Romanae & Alexandrinae litteras Neſtorio red„ ditas fuiſſe VII. Idus Decembris: rurſum concederem,

„ id

„ id quod verum eſt, Neſtorium Caeleſtino ſcribentem „ perinde ſcripſiſſe, ac ſi nihil de ſententia Sedis Apoſtolicae adverſum ſe lata reſciviſſet; iſta tamen omnia non „ impediunt, quin verum ſit id, quod Marca ſcripſit de „ ſuſpenſione ſententiae ab Imperatore decreta. Id certe mirum videri debet. Quo enim pacto decernere potuit Imperator ſuſpenſionem ſententiae, quae nondum fuerat promulgata? Quod mox ſubjungit Baluzius, ſententiam Garnerii potius confirmat, & Illuſtriſſimi Archiepiſcopi opinionem magis labefactat. Obſervat enim „ Sacram „ Theodoſii datam eſſe, ut pax Eccleſiarum, quae turbata erat, revocaretur, nullamque in eadem Sacra factam „ eſſe mentionem Neſtorii, neque etiam in Epiſtola ejuſdem Imperatoris ad Cyrillum, quamvis illum graviter „ increpet propter turbas, quas ipſum ait excitaſſe. At ſi nulla in Imperatoris literis mentio Neſtorii facta eſt, inde luculentius ac ſplendidius elucet, non inſtituiſſe iis literis Theodoſium, ſententiam adverſus Neſtorium in Romana & Alexandrina Synodis latam ſuſpendere: ejus enim utique meminiſſet ac ſententiae in ipſum productae, ſi jam illam acceperat, ejuſque executionem inhibere inſtituerat.

Ejuſdem commatis eſt, quod deinde Baluzius obſervat, ut aliud Garnerii argumentum evertat, petitum ex die, quo Neſtorius accepit literas Synodorum, quae apud Romam & Alexandriam habitae fuerant. Summa vero difficultatis huc recidit, quod Garnerius literas Neſtorio traditas fuiſſe judicat VII. Idus Decembris; ipſe autem traditas credit, pridie Kal. Decemb. At quum Sacram Imperatoris datam fuiſſe XIII. Kal. Decemb. negare ullatenus valeat, hoc aliquot dierum diſcrimen vim Garneriani

argu-

Digitized by Google

argumenti labefactare non poteſt, quae in eo poſita eſt, quod Sacram Imperator dederit, antequam Neſtorio Synodorum literae redderentur; quod perinde verum eſt, ſive illas Neſtorius VII. Idus Decemb., ut vult Garnerius, ſive pridie Kal. Decemb. ut vult Baluzius, acceperit: convenit enim ipſi cum Garnerio, quod XIII. Kal. Decemb. Sacram Imperator emiſerit. Itaque, quod factum attinet, conſtat, Apoſtolici Decreti executionem Theodoſium Edicto, de quo nunc agimus, ſuſpendere neutiquam potuiſſe.

Porro quum factum negemus; non eſt ut de jure admodum diſceptemus, aut ſolliciti ſimus. Si enim Apoſtolicae ſententiae executio, quae nondum fuerat legitime promulgata, non potuit Theodoſii ſacra, vel edicto ſuſpendi; fruſtra omnino eſt Boſſuetius, quum probare contendit, id canonice & ordine & jure factum, tum Caeleſtinum & Cyrillum, tum Epheſinam Synodum agnoviſſe. Qui tamen factum recipiunt, de jure diſceptant, & in varias opiniones abeunt. Antonius Charlas lib. V. de Libertatibus Eccl. Gallic. cap. VI. docet, quod *quam habuit vim dilatio executionis ſententiae a Conciliis Romano & Alexandrino contra Neſtorium prolatae, ea non Imperatoris edicto, ſed Summi Pontificis indulgentiae adſcribenda eſt*. Et infra: *Quomodo potuit Catholicus Auctor in animum inducere, excommunicationis & depoſitionis vim & effectum Edicto Imperiali ſuſpendi? Haec propoſitio, ſi de jure ac de conſcientia intelligatur, haereſis labe non carebit. Quamobrem de facto interpretari eam malumus, ut ſcilicet Principes pro ea qua pollebant potentia, impedirent, aut remorarentur nonnunquam Judiciorum Eccleſiaſticorum executionem: quod ab*

ab eis legitime tunc tantum fiebat, quum praeeuntem ac rogantem Eccleſiam ſequebantur.

Chriſtianus Lupus Diſſertat. de Conc. Epheſ. cap. 3. fatetur, Neſtorio, *appellanti datum fuiſſe effectum ſuſpenſivum, nequaquam per Canones, ſed ob violentos affectus circumſcripti Theodoſii Auguſti*: ac ſubinde monet, quod *ſacras juſſiones Canonibus adverſas, ſemper ſprevit, atque exſufflavit Eccleſia, attamen cum moderamine, ex quo S. Gregorius Magnus ſcribit ad Anatolium Diaconum Eccleſiae Conſtantinopolitanae lib. 9. Epiſt.* 41. „ Quod piiſſimus Imperator fecerit, ſi Canonicum eſt, „ ſequimur; ſi vero Canonicum non eſt, inquantum ſine „ peccato noſtro valeamus, portamus.

Petrus de Marca, quod profecto valde notandum eſt, in Reſp. ad Not. Holſtenii inter Prolegomena, agnoſcit primo loco ac fatetur; *factum Theodoſii vix ſuſtineri poſſe*. Subjungit tamen; *ſuſpenſionem illam tribuendam, non Regiae auctoritati, ſed juri ipſi, quo decernitur, appellatione vel reſtitutione in integrum pendente, nihil innovandum. Neſtorium conqueſtum, quod inauditus damnaretur, Synodum generalem petiviſſe, quae conceſſa fuit a Theodoſio. Nolui autem ad locum illum communem confugere, de vi Principum, & Eccleſiae ſervitute. Excipiunt enim; Reſcriptum illud Principis a Synodo Epheſina probatum, & actis inſertum. Quare non levem operam mihi navaſſe videor in detegenda, ex ipſis Caeleſtini verbis, Concilii a Neſtorio facta petitione, quae omnes Scriptores hucuſque fugerat. Unde retuſus eſt mucro argumenti, quod adverſus juriſdictionem Pontificiam ex ſuſpenſione a Theodoſio indicata parabatur*. Verum ſi ad Pontificiam juriſdictionem tuendam,

eo

eo veniendum eſt, ut ſuſpenſio executionis Apoſtolici decreti, non Regiae auctoritati, ſed juri ipſi tribuatur; an non id melius obtinebimus, ſi negemus, de Apoſtolica ſententia Principem cogitaſſe, aut latum eſſe Decretum ad illius impediendam executionem? Tunc enim longe evidentius patebit, quod ſi Apoſtolica ſententia ad effectum perducta re ipſa non eſt, id non Regiae auctoritati tribuendum eſſe; ſed vel juri ipſi, vel aliis cauſſis ſeu rationibus adſcribendum.

Baluzius, uti ſuperius animadvertimus, in nova Conciliorum Collectione rotundis verbis adfirmat, Apoſtolicae ſententiae executionem Theodoſium Imperatorem *auctoritate ſua* ſuſpendiſſe.

Boſſuetius Capite ſequenti Marcae opinionem amplectitur, iiſdemque momentis nititur. Qua de re jam nobis cum ipſo diſceptandum eſt.

CAPUT XI.

„ Acta Synodi Epheſinae recenſentur: Ejus Act. 1:
„ Probat Synodus, omnia, quae a Caeleſtino
„ decreta eſſent, in ſuſpenſo manere uſque
„ ad Synodi ſententiam: Quae de fide geſta
„ ſunt, referuntur, oſtenditurque, prolatum
„ a Papa judicium ad examen legitimum fuiſ-
„ ſe revocatum.

DE primo hujuſce Capitis argumento doctiſſimus Praeſul verbis ſequentibus differit: „ Primum le-
„ ..ae Imperatoris litterae, quas memoravimus, nempe
„ ut Oecumenica Synodus haberetur, utque omnia in-
„ terim

„ terim in ſuſpenſo eſſent: lectae, inquam, hae litterae,
„ atque in geſta relatae, probatumque a Patribus, omnia
„ circa Neſtorium a Caeleſtino decreta, ſuſpenſa fuiſſe,
„ donec ſacra Synodus ferret ſententiam.

„ Quaeres, an Synodus tantum Imperatori licere vo-
„ luerit, ut Sedis Apoſtolicae ſententiam ad effectum
„ deduci interim prohiberet. Non ita ex geſtis: ſed po-
„ tius interpoſita Synodi Generalis auctoritate, cujus
„ quidem convocatio pro eorum temporum diſciplina,
„ Imperatori permitteretur; ipſa Synodus intellexit,
„ omnia ipſo jure in ſuſpenſo eſſe, atque a Synodi pen-
„ dere ſententia. Quare Pontificio decreto promulgato
„ ac denunciato, decemque illis diebus jamdiu evolutis,
„ Neſtorius ab ipſa Synodo pro Epiſcopo eſt habitus, &
„ religioſiſſimi Epiſcopi nomine appellatus, & eo quo-
„ que nomine ter vocatus & citatus, ut in Sacra Synodo
„ cum aliis Epiſcopis conſederet.

Haec eadem ſunt locis ſuperius citatis, Petri de Marca pro hac opinione argumenta, quibus ut occurramus, & implexam quaeſtionem aliqua luce donemus, ſequentem controverſiam excitamus.

ARTICULUS PRIMUS.

Quo jure, quave ratione Caeleſtini adverſus Neſtorium ſententia, ante Synodum Epheſinam, ad effectum perducta re ipſa non fuerit.

NUllo id jure factum eſſe, ſed partim Principis potentia & arbitrio, partim Eccleſiae & Caeleſtini indulgentia, Antonius Charlas, ut ſuperius dictum eſt,

& Chriſtianus Lupus contendunt: quam eorum opinionem ego veriſſimam eſſe judico, & ſolidis conjecturis confirmari poſſe non dubito.

Quum Epiſcopi ex Alexandrina Synodo a Cyrillo ad Neſtorium miſſi, ut ei Sedis Apoſtolicae ſententiam intimarent, Conſtantinopolim pervenerunt; jam Sacra Imperatoris emiſſa fuerat de Generali Synodo habenda, atque *ut ante ſanctiſſimam coactam Synodum, communemque ſententiam, nihil quidquam a quoquam, in ulla prorſus re, privatim innovaretur*; illi tamen quod in mandatis habebant, re ipſa perfecerunt; & Dominica die cum Synaxis ageretur, ſpectante Clero, & Nobilibus Civitatis adſtantibus, Synodicas Neſtorio Caeleſtini & Cyrilli litteras obtulerunt. Haec conſtant ex Actione prima Concilii Epheſini, unde huc tranſcribere quae ad hanc rem pertinent, operae pretium erit: *Petrus Presbyter Alexandriae, & Primicerius Notariorum, dixit*: „Non „ ea ſolum, quae Caeleſtinus ſanctiſſimus ſacratiſſimuſque Romanae Eccleſiae Epiſcopus ad Reverendiſſimum Neſtorium ſcripſerat, miſſa & reddita ſunt eidem; verum ea etiam quae ſanctiſſimus piiſſimuſque „ Alexandrinae Eccleſiae Epiſcopus Cyrillus, & univerſa Aegypti Synodus per Theopemptum, & Danielem, „ & Potamonem & Comarium religioſiſſimos Epiſcopos „ ad eumdem deſtinaverant. Quapropter rogo, ut Theopemptus & Daniël religioſiſſimi Epiſcopi hîc praeſentes ea de re interrogentur. *Flavianus Philippenſium Epiſcopus dixit*: „Theopemptus & Daniël religioſiſſimi Comminiſtri noſtri, qui praeſentes adſunt, exponant, an ejuſmodi Epiſtolas reddiderint. *Theopemptus Cabaſorum Epiſcopus dixit*: „Die Dominico, cum Sy-

„ Synaxis ageretur, ad Epiſcopale Palatium aſcendimus, „ ibidemque toto praeſente Clero, cunctiſque fere Illu- „ ſtribus adſtantibus, litteras, de quibus hîc ſermo eſt, „ Neſtorio tradidimus. *Similiter & Daniël Darnenſium Epiſcopus eadem confirmavit. Flavianus Philippenſium Epiſcopus dixit*: „ Fuit ne ergo litteris ab eo ſatisfactum? *Daniel Darnenſium Epiſcopus dixit*: „ Tunc nobis re- „ ſpondit, ut poſtero die veniremus, & privatim illum „ conveniremus. Porro nobis redeuntibus aditum in- „ tercluſit, & reſponſum nobis dare non eſt dignatus. *Theopemptus Cabaſorum Epiſcopus dixit*: „ Litteris, de „ quibus proxime dictum eſt, acceptis, conſtituit nobis, „ ut ſequenti die ſermonem cum eo haberemus. Abivi- „ mus ergo: at poſtero die reverſos non admiſit, neque „ etiam ſatisfecit litteris; ſed publice pro concione ea- „ dem, quae ante, & his quoque deteriora dogmata pro- „ poſuit. Neque vero ſolum ante redditas litteras haec „ docebat, ſed multo pejora, poſtquam accepit, docuit, „ & uſque hodie docere non deſinit.

Si quatuor Epiſcopi Alexandria Conſtantinopolim miſſi, ſi Clerus Conſtantinopolitanus & Illuſtres Civitatis, ſi Neſtorius ipſe, ſi Theodoſius Imperator, denique ſi Patres Epheſini ſciebant, indicta Synodo *omnia ipſo jure in ſuſpenſo eſſe*, ipſumque Pontificium Decretum *a Synodi pendere ſententia*; cur Epiſcopi Synodi Alexandrinae Legati litteras tradiderunt, quibus Apoſtolicae Sedis adverſus Neſtorium excommunicationis & depoſitionis ſententia continebatur? Cur nemo Clericorum & Illuſtrium conqueſtus eſt, quod Imperatoris Edictum violabatur, ne quidquam a quoquam ante ſanctiſſimam coactam Synodum, communemque ſententiam innovaretur?

Q 2 Cur

Cur ipſe Neſtorius non ſeſe hoc jure tuitus eſt, neque Apoſtolico decreto indictae Synodi auctoritatem objecit? Cur Theodoſius Imperator in Epiſcopos legatos tamquam in refractarios, & publicae quietis perturbatores nequaquam animadvertit? Denique cur Patres Epheſini crimini Neſtorio verterunt, quod Caeleſtini litteris minime ſatisfecerit; quum ſemel indicta Synodo ſi omnia ipſo jure in ſuſpenſo eſſe debebant, & a Synodi ſententia pendere; huic tantum doctrinae ſuae rationem eodem jure Neſtorius reddere tenebatur?

S. Cyrillus, ut ex Caeleſtini ad ipſum Epiſtola habemus (*a*), hanc eidem S. Caeleſtino quaeſtionem poſt indictam Epheſinam Synodum propoſuerat: *Quaeris, utrum Sancta Synodus recipere debeat hominem a ſe praedicata damnantem: an, quia induciarum tempus emenſum eſt, ſententia dudum lata perduret.* Quaerebat ergo Cyrillus, an celebranda Synodus Neſtorium tamquam Epiſcopum in ſuum recipere conſeſſum deberet? Futilis quaeſtio, ſi ſemel indicta Synodo, omnia ipſo jure eſſe in ſuſpenſo debebant, & a Synodi pendere ſententia. An adeo hebes erat Cyrillus, ut non intelligeret, fuiſſe Neſtorium ab ipſa Synodo exauctorandum, ſi reus repertus fuiſſet; proindeque ante judicium fuiſſe tamquam Epiſcopum ſuſcipiendum? Verum quaeſtione ipſa longe futilior quaerendi ratio: *quoniam*, inquit, *induciarum tempus emenſum eſt*. Si ſemel indicta Synodo, omnia ipſo jure ſuſpenſa erant, erantque ad judicium Synodi referenda; fruſtra quaerit Cyrillus, an eſſet Neſtorius tamquam Epiſcopus habendus, propterea quod decem dierum intervallum, quod Neſtorio ad ejuranda nefaria dogmata

(*a*) Act. II. Conc. Epheſ.

Digitized by Google

mata Caeleſtinus indulſerat, jam effluxiſſet. Quis enim non intelligat, quis non videat, ſententiam dudum latam, juxta hanc hypotheſim, non ante vim ſuam exerere potuiſſe, quam a Synodo retractaretur, & retractata probaretur?

Sed videamus quid Caeleſtinus reſponderit. An illud forſitan, quod primum tamen reſpondere debuiſſet, ſi vera eſſet Adveſariorum hypotheſis; omnia nimirum in ſuſpenſo eſſe, & ex Synodi voluntate pendere? non ſic Caeleſtinus propoſitae quaeſtioni ſatisfecit, ſed ita reſpondit, perinde ac res in ejus adhuc poteſtate unice poſita eſſet, & ex ſolo ejus nutu ac voluntate penderet: *ſuper hac utique conſultatione communi communem Dominum conſulamus: nonne nobis reſpondet illico per Prophetam, mortem ſe nolle morientis: & per Apoſtolum Paulum, omnem hominem velle ſalvum fieri, & venire ad ſcientiam veritatis? nunquam diſplicet Deo accelerata in quocumque correctio.* Et infra: *Studeo quieti Catholicae; ſtudeo pereuntis ſaluti; ſi tamen voluerit aegritudinem confiteri. Quod ideo dicimus, ne volenti ſe corrigere forſitan deeſſe videamur. Nam etſi & nobis ſuſtinentibus uvam ſpinas ſibi addiderit; impleatur, manentibus ſtatutis prioribus, ſui fructu judicii; colligat, quod ſulco diabolico ſeminavit, non noſtro conſilio, ſed ſe periturus auctore. Probet, vos veloces pedes ad effundendum ſanguinem non habere, quando ſibi etiam remedium cognoſcat oblatum.* Non poterat Caeleſtinus apertius ſignificare, in ſuo tantum arbitrio ac voluntate poſitum eſſe, ut Neſtorius vel tamquam jampridem exauctoratus, vel adhuc tamquam Epiſcopus haberetur; neque juri, ſed Apoſtolicae indulgentiae ac longanimitati debere Neſtorium,

quod

tantam Sancti Papae Caeleſtini, Sanctae & Apoſtolicae Sedis Urbis Romae Epiſcopi, nec non praeſentium Reverendiſſimorum Patrum & Fratrum Domini Epiſcoporum, tolerantiam & clementiam erga ſe expertus eſt,) apoſtaſiam & blaſphemiam ad ſuum interitum conſectatum. Quae conſona ſunt iis, quae ad Cyrilli interrogationem S. Caeleſtinus reſpondit, quaeque ſuperius deſcripſimus, & ex quibus evidenter elucet, non aliquo jure, ſed mera Sedis Apoſtolicae indulgentia factum eſſe, ne interim ſententia in Neſtorium lata ad effectum perduceretur, ipſeque adhuc tamquam Epiſcopus haberetur. Verum & id longe luculentius patebit ex iis, quae ad Caput XIII. obſervaturi ſumus.

Quum igitur Caeleſtinus, Neſtorium pro Epiſcopo adhuc haberi permitteret; proindeque ut ſententia in Romana Synodo in eum prolata ſuſpenderetur; utque, juxta Theodoſii placitum, nihil interim innovaretur, conſentiret; nil mirum, ſi adhuc, decreto Pontificio promulgato ac denunciato, decemque illis diebus jam diu evolutis, Neſtorius ab ipſa Synodo pro Epiſcopo eſt habitus & religioſiſſimi Epiſcopi nomine appellatus, & eo quoque nomine ter vocatus & citatus, ut in Sacra Synodo cum aliis Epiſcopis conſederet. Nil etiam mirum, ſi Sacra Imperatoris, qua hoc ipſum decernebatur, probata, & in Acta relata eſt. Id enim fieri potuit abſque Sedis Apoſtolicae injuria, quum jam conſtaret, Caeleſtinum huic decreto neutiquam repugnare.

ARTICULUS II.

Eſſe aliquam rerum a Summo Pontifice definitarum diſcuſſionem, quae cum ineluctabili ipſius in fidei dogmatibus definiendis auctoritate conciliari optime poteſt: ejuſmodi autem eſſe, quam Epheſini Patres adhibuerunt.

IRretractabilem & irreformabilem non eſſe Romani Pontificis in fidei controverſiis dirimendis auctoritatem, inde ſe jure colligere Boſſuetius exiſtimat, quod in Epheſino Concilio „ Epiſtola Cyrilli primo deducta eſt „ ad Synodi judicium: Illa, inquam, de fide ad Neſto„ rium Epiſtola, a Papa Caeleſtino tam expreſſe proba„ ta, de qua id edixerat ad Cyrillum; *Omnia quaecum„ que ſentimus ac tenemus, te itidem ſentire ac tenere „ perſpicimus*; quam decreto in Neſtorium per omnes „ Eccleſias promulgato comprobaverat, atque adverſus „ Neſtorium *Canonicae monitionis* inſtar haberi volue„ rit; de illa, inquam, Epiſtola quaeſitum, Cyrillo autore „ ac praeeunte in haec verba: *Perſuaſum habeo nihil me „ ab Orthodoxa fide, aut Symbolo Nicaeno diſceſſiſſe: „ quare veſtram Sanctitatem rogo, ut coram exponat; „ recte ne & inculpate, Sanctoque illi Concilio conve„ nienter haec ſcripſerim, an ſecus.*

„ Et erunt, qui dicant, quaeſtiones de fide ſemel a Ro„ mano Pontifice autoritate Apoſtolica judicatas, in Sy„ nodis generalibus examinari, ad dictorum intelligen„ tiam, non ad rei, quaſi adhuc in quaeſtione poſitae „ definitionem. Audiant Cyrillum Synodi Principem:

„ quid

„ quid Synodo quaerendum proponat, attendant; &
„ quidem nullius errati ſibi conſcius; ne tamen ſibi cre-
„ deret, Synodi ſententiam rogabat in haec verba: *Recte*
„ *& inculpate, an ſecus ſcripſerit*. Haec Cyrillus Sy-
„ nodi princeps proponit in medium.

Non omnem de fidei rebus inquiſitionem, & collationem ex animo adhuc fluctuante, nec ad unam partem penitus adhaerente proficiſci, adeo perſpicuum eſt, ut ſatis mirari non poſſim, quod Illuſtriſſimus & eruditiſſimus Praeſul rem omnibus exploratam, quam ignorare non potuit, diſſimulare voluerit. Inſtituitur aliquando de rebus fidei collatio & inquiſitio, non ut aliquid, quod adhuc lateat, certum fixumque eruamus, ſed ut illud majori luce donetur; utque firmis etiam rationibus teneamus, quod ſola auctoritate tenemus; vel etiam non ut ipſi nos in veritate firmemus, ſed ut aliis conſulamus, & qui ad amplectendam de aliquo fidei dogmate Apoſtolicam definitionem, Pontificiae auctoritatis pondere non ſatis inclinantur, eo ſaltem illos perſpicuis ex ſacrarum litterarum, aut Patrum, aut Conciliorum oraculis ductis argumentis compellamus. Hujuſce rei, ut etiam ſuperius oſtendimus, illuſtre habemus documentum in celebri illo Apoſtolorum Hieroſolymitano Concilio, quod aliorum, atque imprimis Epheſini, ut ad Caput XIV. obſervabimus, forma exſtitit & exemplar. Quum enim Petrus certam de re, quae in quaeſtionem vocabatur, ſententiam pronunciaſſet, eam deinde Jacobus ad Scripturarum amuſſim, & Prophetarum oracula exegit; non equidem quod Petri definitionem haud ſatis ſuo pondere firmam & immobilem judicaret; ſed ut quos Petri auctoritas non moveret, in eamdem ſententiam veterum Scripturarum

auctoritate pertraheret. Ita & Paulus in eodem Concilio tum privatim cum Apoſtolis, tum in publico omnium coetu ſuum contulit Evangelium, quod ut ipſe ait in Epiſtola ad Galatas cap. I. *non ab homine* acceperat, neque didicerat, *ſed per revelationam Jeſu Chriſti*; contulit, inquam, cum illis in eadem Hieroſolymitana Synodo Evangelium, de quo ipſe profecto neutiquam dubitabat, ſed ut omnem aliis ſcrupulum & anxietatem evelleret. Sed ipſum Apoſtolum hac de re diſſerentem audiamus: *Deinde*, inquit cit. loc. cap. II. *poſt annos quatuordecim iterum aſcendi Hieroſolymam*. Loqui Apoſtolum de Hieroſolymitana ad Concilium de Legalibus profectione, communis Interpretum opinio eſt: *Aſcendi autem ſecundum revelationem*. „ Apoſtolus (inquit in hunc locum „ Cl. Eſtius) ut factis ſuis auctoritatem conciliet, ſpecia„ lem urget revelationem, qua juſſus fuerat ob contro„ verſiam tunc excitatam petere Jeroſolymam. *Et contuli cum illis Evangelium, quod praedico in Gentibus, ſeorſum autem iis, qui videbantur aliquid eſſe*. „ Senſus eſt, „ ait idem Eſtius, contuli cum Fratribus, qui erant Hie„ roſolymis Evangelium meum, idque palam & publice; „ ſeorſim autem ac privatim illud contuli cum primariis „ Apoſtolis. *Ne forte in vacuum currerem, aut cucurriſſem*. „ Senſus eſt, ut idem exponit doctiſſimus interpres, „ Evangelium meum cum illis contuli, non ut diſcerem „ quod prius neſciebam, aut quaſi cauſſae meae parum fi„ derem: ſed ne ſine fructu praedicarem Evangelium, „ aut hactenus praedicaſſem, dum ſcilicet a falſis Fratri„ bus paſſim traducor apud eos, quibus hactenus praedi„ cavi, & quibus adhuc praedico, tamquam diverſam & „ diſſonantem a ceteris Apoſtolis doctrinam evulgans.

„ Haec

Haec doctiſſimus Paulinarum Epiſtolarum interpres Guillelmus Eſtius.

Porro his gemina ſunt, quae graviſſimus Theologorum Canus obſervat (*a*): „ Quum in Concilio Hieroſo-
„ lymitano Petrus ſententiam dixiſſet nullo Sacrarum li-
„ terarum teſtimonio fulcitam Jacobus probavit eam qui-
„ dem, additis teſtimoniis Prophetarum. *Et infra*:
„ Quamobrem Beda libro Retract. in Actus Apoſto-
„ lorum prudenter ſane monuit, Paulum contuliſſe
„ cum Apoſtolis aliis Evangelium, quod praedicabat in
„ Gentibus, ſolerter in Concilio diſquirens, an recte
„ de Legalium ceſſatione doceret. Non quod ipſe de hac
„ re, inquit, aliquid dubitaret, ſed ut mentes dubitan-
„ tium Apoſtolica Synodi auctoritate firmarentur.

Ergo quemadmodum Petrus certam de legalium ceſſatione ſententiam tulit, & Pauli Evangelium a Legis onere liberum adprobavit, quorumdam autem de Haereſi Phariſeorum contrarium errorem reprobavit: ita idem Petrus Caeleſtini ore Cyrilli Epiſtolam commendavit; contrariam autem Neſtorii impiam & ſacrilegam declaravit. Rurſus, quemadmodum Jacobus Petri ſententiam, ſubindeque & probatum Petro Pauli Evangelium ad veterum ſcripturarum, quas illi refractarii admittebant, oracula exegit: ita Epheſini Patres probatam Petro Caeleſtini ore Cyrilli Epiſtolam, & ab eo improbatam Neſtorii, ad Nicaenum Symbolum, quod Neſtorii Simmyſtae neutiquam repudiabant, exegerunt. Quidni ergo & quemadmodum Jacobus nihil de Petri ſententia, & Pauli Evangelio dubitans, ea Scripturarum oracula protulit; ita Epheſini Patres etſi prolatam Caeleſtini ore ſententiam, & Cy-

(*a*) Lib. V. de loc cap. ult.

rente Cyrillo, num Symbolo Nicaeno Conſona Patribus videretur, omnium ſuffragio tamquam cum eo Symbolo ad amuſſim conſentiens comprobata eſt. Ventum deinde eſt ad Neſtorii litterarum lectionem, quarum initium eſt, *Admirabilium literarum tuarum contumelias*; iiſque recitatis, rurſus quaerente Cyrillo. *Quid videtur Sanctae huic & magnae Synodo de Epiſtola modo recitata? Numquid haec ipſa quoque fidei a Sancta Nicaenorum Patrum Synodo expoſitae conſentanea eſſe videtur, an vero ſecus?* tamquam Nicaenae fidei manifeſte repugnans, omnium conſpiratione damnata eſt: & poſtquam ſinguli ſuam in illam ſententiam protulerunt; *omnes Epiſcopi ſimul exclamaverunt: Quicumque Neſtorium non anathematizat, anathema ſit. Hunc recta fides anathematizat: hunc Sancta Synodus anathematizat. Quicumque Neſtorio communicat, anathema ſit. Omnes Neſtorii Epiſtolam & dogmata anathematizamus, &c.* E veſtigio Caeleſtini Epiſtola lecta eſt, qua prolata in Romana Synodo adverſus Neſtorium ſententia continebatur, quemadmodum & illa, quam ex Aegyptiaca Synodo Cyrillus eidem Neſtorio direxerat. Quaerenti Flaviano Philippenſium Epiſcopo, num tam Caeleſtini, quam Cyrilli litterae redditae Neſtorio fuiſſent, illiſque ab eo ſatisfactum: Theopemptus & Daniel Synodi Alexandrinae Legati, redditas quidem litteras, ſed iis nullatenus a Neſtorio ſatisfactum fuiſſe dixerunt: Quin & pejora poſtmodum ex eo in publicis concionibus audiviſſe; quod & de quibuſdam privatis colloquiis cum illo Epheſi habitis Theodotus Ancyranus, & Acacius Melitinenſis teſtati ſunt. Recitatiſque ſubinde tum aliquot Patrum locis, quae ſibi Cyrillus collegerat; tum plurimis ex Neſtorii Sermonibus blaſphe-

phemiarum ejus Excerptis; tum denique Capreoli Carthaginenſis Epiſcopi ad Synodum Epiſtola; iiſque omnibus in Acta relatis ; tandem adverſus Neſtorium depoſitionis ſententia pronunciata eſt, de qua in ſequenti Capite diſſeremus .

Interim, quod ad rem noſtram pertinet, obſervandum eſt, ad Cyrilli & Neſtorii litterarum lectionem neminem ex Patribus haeſitaſſe, nulli aliquam dubitationem, aut ullum ſcrupulum fuiſſe ſubortum, ſed poſt ſimplicem minimeque interruptam, aut alicujus interpellatione interturbatam earum lectionem, Cyrilli quidem litteras tamquam Nicaenae fidei conſentaneas Synodus adprobavit: Neſtorii autem Epiſtolam tamquam ab ejuſdem fidei Symbolo diſſonantem rejecit. Quod argumento eſt, inſtitutam fuiſſe Epiſtolas inter & Nicaenum Symbolum collationem, non ut Patres diſcerent quod prius neſciebant, aut Cyrilli cauſſae, Caeleſtini judicio probatae, parum fiderent, vel de hac re aliquid dubitarent; ſed ut falſis Fratribus, Neſtorii patronis & Cyrilli adverſariis, ora obſtruerent, & dubitantium mentes Apoſtolica Synodi auctoritate firmarentur.

Verum, annon ipſe Cyrillus hac de re dubitabat, quum Synodi ſententiam rogabat in haec verba; *Recte & inculpate, an ſecus ſcripſerit*? „ Quis, *inquit Illu-*
„ *ſtriſſimus Boſſuetius*, vel fando audiat, poſt ultimum
„ & irreformabile Eccleſiae de fide judicium, ita unquam
„ quaeſitum interrogatumque eſſe? Numquam factum:
„ id enim eſſet de ipſa fide declarata & explorata dubita-
„ re: At id poſt Papae Caeleſtini judicium factum eſt:
„ neque Cyrillus, aut quiſquam aliud cogitabant: non
„ ergo illud erat ultimum, atque irreformabile judicium.

Sed,

Sed, numquid de Evangelio, quod hactenus in Gentibus praedicaverat, Paulus dubitabat, quum in Synodo Hieroſolymitana ſolerter diſquirebat, *rectene de Legalium ceſſatione doceret, an ſecus*? Numquid de Nicaena fide Magnus Theodoſius dubitabat, quum, ut eſt apud Socratem lib. V. Hiſtor. Eccl. cap. X. *Epiſcopo Nectario accerſito, ſermonem cum eo contulit, qua tandem ratione Chriſtiana Religio poſſet liberari diſcordiis, & Eccleſia ad concordiam reduci: dixitque, controverſiam, quae Eccleſiam diremerat*, (haec autem in fide conſubſtantialis Trinitatis unice verſabatur) DEBERE ACCURATE EXCUTI, *uti diſſenſione penitus ſublata concordia in Eccleſiis conſtitueretur*? Numquid de fide Chalcedonenſis Concilii Leo Auguſtus dubitabat, quum Anatolio Epiſcopo Conſtantinopolitano ac ſimili forma aliis ubique Metropolitanis ſcribebat: *Tua Reverentia* (a) *omnes orthodoxos Epiſcopos, qui in praeſenti in hac Urbe Regia commorantur, nec non & Reverendiſſimos Clericos ad ſe repente faciat convenire, & diligenter omnia pertractantes, atque* DISCUTIENTES .... *de Chalcedonenſi Concilio quid in commune ſapitis, ſine quolibet humano terrore, & abſque gratia cujuſcumque vel odio, ſolummodo Omnipotentis Dei timorem veſtris oculis proponentes, (quoniam, ſicut noſtis, de tali cauſſa intemeratae divinitati rationem eritis ſine dubio reddituri) cum omni celeritate meam facite cognoſcere pietatem*. Si hoc de aliqua Romanorum Pontificum dogmatica Epiſtola piiſſimus Imperator juſſiſſet, ſtatim inde conficerent, irretractabiles non eſſe Sedis Apoſtolicae de fide ſanctiones, ut quae novis tractatibus ac diſcuſſionibus, jubente orthodo-

xo

(a) 3. Par. Conc. Chalced. cap. XXI.

xo ac Religioſiſſimo Principe, ſubjiciebantur. Id vero de Calchedonenſis Concilii fidei decreto dicere non audebunt. Diſcant igitur, eſſe aliquam de fidei rebus inquiſitionem, aliquem retractatum, qui ſine fidei injuria poſſit inſtitui; quum nempe de fidei dogmatibus diſſeritur, non quod de iis aliquid dubitetur, ſed ut dubitantium mentes in Catholico dogmate confirmentur: ac proinde etiam diſcant, non inde jure confici, retractationi obnoxias eſſe Romanorum Pontificum de fide definitiones, quod in Synodis generalibus lectae fuerint, nec niſi praemiſſo qualicumque examine comprobatae.

Denique ad Cyrillum quod adtinet, quis animum inducat ut credat, ex Synodo petiiſſe, *recte ne & inculpate* ad Neſtorium *ſcripſerit, an ſecus*, perinde ac de ea re dubitaret, aut quod ambigeret, Concilii Patres ſuam probaturos ne, an improbaturos eſſe doctrinam? Quis, inquam, id ſibi perſuadeat, poſtquam ea Cyrillianae ex Alexandrina Synodo ad Neſtorium Epiſtolae verba legerit: *Epiſtolis autem ab Alexandria tuae Religioni directis Eccleſia conſenſum praebuit, tam ea quae apud Urbem Romam convenit ſancta Synodus, quam etiam nos omnes velut recte irreprehenſibiliterque conſcriptis: Subdidimus autem his noſtris literis quae te ſentire oportet & docere, & a quibus abſtinere conveniat. Haec eſt enim fides Catholicae & Apoſtolicae Eccleſiae, cui cuncti conſentiunt orthodoxi per Orientem Occidentemque Pontifices*. Itaque non ignorabat Cyrillus, quiſnam eſſet de doctrina ſuis litteris comprehenſa Eccleſiarum & Epiſcoporum ſenſus; nec quod ea de re aliquid dubitaret, Synodi ſententiam in ea verba rogabat; ſed ut dubitantium mentes Apoſtolica Synodi auctoritate firmarentur.

CA-

CAPUT XII.

„ Continuatio Actionis primae Concilii Epheſi-
„ ni: quae circa Neſtorii Perſonam a Caele-
„ ſtino Papa decreta eſſent, ad Synodale exa-
„ men & ipſa revocantur, nec niſi quaeſtione
„ habita comprobantur.

Lectis monumentis, quae damnando Neſtorio idonea videbantur, haec in eum ſententia promulgata eſt: *Cum impiiſſimus Neſtorius neque actioni noſtrae parere, neque Epiſcopos a nobis deſtinatos admittere voluerit; neceſſario venimus ad examinationem eorum, quae impie docuiſſet. Deprehendentes itaque partim ex literis ipſius, partim e ſermonibus, illum impie ſentire & praedicare: Coacti per ſacros Canones, & literas Sanctiſſimi Patris noſtri Comminiſtri Caeleſtini Romanae Eccleſiae Epiſcopi ad hanc ſententiam venimus: Dominus noſter Jeſus Chriſtus, per hanc ſanctiſſimam Synodum, Neſtorium dignitate privatum eſſe definit*. Hoc decretum poſtquam Illuſtriſſimus Boſſuetius in medium protulit, haec ſtatim adjungit: „ Vides Canones conjunctos cum Cae-
„ leſtini literis; magnifice ſane, & ad commendandam
„ Sedis Apoſtolicae majeſtatem. Vides Synodum exe-
„ cutam, quae Caeleſtinus decreviſſet, atque his coactam
„ ad triſtem ſententiam deveniſſe; ſed nova, & ſua defi-
„ nitione edita in Chriſti nomine; ſed poſtquam legitima
„ cognitione conſtitit, omnia recte & ordine geſta eſſe.
Et infra: „ Ita congruunt omnia, ac noſtra ſententia
„ ſtabilitur: dum enim Sedis Apoſtolicae de fide, deque

„ Perſona judicium Sancta Synodus comprobat, & exe-
„ quitur, ejuſdem ſane Sedis legitimam poteſtatem &
„ Primatum agnoſcit. Dum autem illius judicium non
„ probat, niſi poſt legitimam cognitionem & iteratum
„ examen; Romanum Pontificem omnibus quidem Epi-
„ ſcopis ſuperiorem; uno tamen Concilio generali, etiam
„ in cauſſa fidei, inferiorem eſſe docet. Quod erat demon-
„ ſtrandum.

Quae his aliiſque, quae omitto, hujuſce Capitis verbis de iterato Synodi examine & judicio Boſſuetius obſervat, ex ſuperioribus maximeque ex dictis in praecedenti Capite pendent. Quare in iis iterum expendendis adhuc immorandum non eſt: ſed illud unice inquirendum; an ex ſententia & forma judicii, quam in Neſtorii damnatione Synodus Epheſina ſervavit, jure confici poſſit, *Romanum Pontificem omnibus quidem Epiſcopis ſuperiorem; uno tamen Concilio generali, etiam in cauſſa fidei, inferiorem eſſe*. Ego enim, contra atque Cl. Boſſuetio videtur, inde potius colligi poſſe judico, majorem eſſe Romani Pontificis, quam Concilii Oecumenici poteſtatem.

AR-

ARTICULUS UNICUS.

Ex forma judicii, ac tenore ſententiae, quam in Neſtorium Epheſina Synodus protulit, demonſtratur, majorem eſſe Romani Pontificis, quam Concilii Oecumenici auctoritatem.

Epiſcopos in Conciliis ſedere ut Judices, & non ut ſimplices Romani Pontificis Conſiliarios, ii etiam, ut ſuperius ad Caput ſextum animadvertimus, Theologi docent, qui ſupremam & indeclinabilem ad fidei controverſias dirimendas in eodem Romano Pontifice auctoritatem agnoſcunt. Et quidem loco citato art. III. quaedam in hanc ſententiam ex Cano verba produxi, quibus alia hîc adtexere libet quae ad eamdem ſuadendam veritatem idem elegantiſſimus Theologus ex Conciliis generalibus profert argumenta (*a*).

Concinit autem graviſſimo & celeberrimo Theologo & Epi-

(*a*) „Quod igitur aſſumptum eſt, Patres Concilii non modo Conſiliarios eſſe, verum etiam Judices, id inficias ire nec poſſumus, nec debemus. Nam Patres Nicaenae Synodi a Silveſtro contendunt, ut quidquid conſtituerunt, confirmet. Et Leo quae a Concilio Chalcedonenſi de fide ſtatuta ſunt, ea dicit ſe probare Et Concilium ipſum ad Leonem, *Decretis*, inquit, *tuis noſtrum honora judicium*. Et ſexta Synodus Actione XVIII. *Anathematizamus*, inquit, *Theodorum*, *Sergium*, *Cyrum &c.* Et paullo poſt: *His omnibus*, ait, *a Sancto hoc Concilio conſtitutis*, *& per ſubſcriptionem noſtrae fortitudinis confirmatis*, *ſancimus*, *ut nullus aliud quidquam de fide ſatagat &c.* Num verba haec conſulentis ſunt, an potius judicantis? Atque in ceteris Patres, non ut Conſiliarii, ſed ut Judices loquuntur. Caput enim tertium Nicaenae Synodi ſic habet: Interdixit per omnia magna Synodus &c. lib. V. de Loc. Cap. V,

& Epiſcopo Eminentiſſimus Cardinalis Bellarminus, Pontificiae, ut ajunt, *infallibilitatis* & ipſe acerrimus vindex, qui tamen & hanc data opera ſtatuit Concluſionem:
„ Nos ergo dicimus, Conſeſſum Epiſcoporum in Conci-
„ liis legitimis eſſe verum Judicum conſeſſum, & eorum
„ decreta & leges neceſſario ſequendas. Hanc porro theſim & ipſe tum ex Conciliis tum variis rationibus confirmare ſatagit (*a*).

Itaque difficultas in eo poſita non eſt, an Epiſcopi in Conciliis velut Judices ſedeant; ſed in eo tota controverſia verſatur, an ipſorum judicium ex Pontificis Romani judicio pendeat, ipſumque tamquam normam & regulam ſequi in judicando teneantur. Id porro eſt, quod ex ſententia adverſus Neſtorium in Epheſino Concilio prolata demonſtrare contendimus.

Canones Spiritu Dei conditi, a Romanis Pontificibus confirmati, & totius mundi reverentia conſecrati, non modo ſingulis Epiſcopis, verum etiam eorumdem in Conciliis Oecumenicis congregatorum judiciis dominabantur, aut dominari debebant. Hinc Romani Pontifices ſi quid in Conciliis generalibus adverſus eoſdem Canones ge-

(*a*) „ Probatur ex ipſis Conciliis; nam Concilia omnia dicunt anathema non obtemperantibus; vocant ſua decreta Canones, ſive leges Eccleſiaſticas; cum ſubſcribunt, Epiſcopi dicunt, *Ego N. definiens ſubſcripſi*. Praeterea in Concilio Chalcedonenſi Act. IV. cum decem Epiſcopi Aegyptii nollant acquieſcere judicio majoris partis, pro haereticis habebantur. Quae omnia ſunt apertiſſima argumenta, quod Concilia ſint vera judicia. *Praeterea*, ſi non eſſet in Conciliis agendum ſuffragiis, ſed diſputationibus tantum, perperam fieret, ut ſoli Epiſcopi ſententiam ferrent, cum munus diſputandi ſit hominum eruditorum, ſive ſint Epiſcopi, ſive non. Cujus contrarium jam ſupra oſtendimus. Fruſtra etiam vocarentur Epiſcopi aliqui rudes & ſimplices, quales aliquos fuiſſe in Concillo Nicaeno, ſcribit Rufinus lib. X. Hiſtor. cap. III. *lib. II. de Conc. cap. XVIII.*

Digitized by Google

geſtum, aut ſtatutum fuiſſet, nullius eſſe roboris decernebant, nullumque habere momentum, & irrita eſſe prorſus & inania contrariis definitionibus ſtatuebant. Id conſtat ex S. Leone, qui geſta in ſecunda Epheſina Synodo, & Concilii Chalcedonenſis Canonem XXVIII. reſcidit, nullamque vim habere voluit, propterea quod Sacris Canonibus adverſabantur. Quin & Theologi Galli & Juriſconſulti hanc olim ipſorum etiam Imperatorum fuiſſe poteſtatem volunt (*a*) *ut ea, quae Canonice, & ſervato judiciorum ordine peracta non erant, aut reſcinderent, aut ſuſpenderent, quemadmodum Epheſinam primam Synodum* Theodoſius Junior *reſcidit*; ut inter alios Petrus de Marca obſervat; qui etiam monet, S. Leonem de iniquitate judicii Epheſini ſententiam tuliſſe; a Theodoſio vero ſuſpenſionem poſtulaſſe, *quia per vim, & judiciorum ordine non ſervato, Canones violati erant*. Iis ergo Canonibus ipſa etiam Generalia Concilia ſubjiciebantur. Porro Concilii Epheſini Patres in ſententia adverſus Neſtorium lata haud minorem vim in Caeleſtini Epiſtola, quam in Sacris Canonibus agnoſcunt: Ajunt enim ſeſe & *per Sacros Canones, & Epiſtolam Caeleſtini ad eam lugubrem ſententiam neceſſario* veniſſe. Itaque non negamus, Epiſcopos, qui in Epheſina Synodo conſederunt, veros fuiſſe Judices, & verum, proindeque cum cauſſae cognitione & examine, judicium exercuiſſe. Verum quin hoc ipſorum judicium quemadmodum a Sacris Canonibus, ita ab Epiſtola Caeleſtini in eaque contenta adverſus Neſtorium ſententia tamquam ab immobili regula *neceſſario* pependerit, dubitari non poteſt; quum Synodi Patres

---

(*a*) **Lib. VII. de Conc. Sac. & Imp. cap. V. num. III.**

Digitized by Google

tres cum in Sacris Canonibus, tum in Epiſtola Caeleſtini vim agnoſcant ineluctabilem, qua ſe coactos eſſe teſtantur. Igitur major erat Caeleſtini, quam Epheſinae Synodi auctoritas. Quis enim vel fando audiit, ſuperiorem Judicem ad ferendam in aliquem ſententiam, inferioris Judicis auctoritate ſeſe coactum fuiſſe pronunciet? Profecto, ſi ejuſmodi fuiſſent Epiſcopi, qui in Epheſina Synodo ſederunt, cujuſmodi fuerunt, qui in Cleri Gallicani Comitiis celeberrimam *Declarationem* ediderunt, nunquam, puto, hanc formulam uſurpaſſent: *Coacti per Sacros Canones, & Romani Pontificis Epiſtolam*, ſeu Conſtitutionem, aut Bullam, *ad hanc ſententiam neceſſario venimus*. Quum enim majorem eſſe definiant Concilii generalis, quam Romani Pontificis poteſtatem, hujus profecto auctoritas *cogere* non poteſt generale Concilium, & in ſuam ſententiam *neceſſario* pertrahere.

Quae fuerit illa Caeleſtini litterarum vis, qua ſe Epheſini Patres coactos eſſe profitentur, luculentius declarat Firmus Caeſareae in Cappadocia Epiſcopus *Act.* 2. his verbis: *Apoſtolica & Sancta Sedes Caeleſtini Sanctiſſimi Epiſcopi per literas, quas ad religioſiſſinos Epiſcopos .... & ad Sanctas .... Eccleſias miſit, etiam ante de praeſenti negotio ſententiam regulamque praeſcripſit: quam nos quoque ſecuti, (quum terminus Neſtorio ad emendationem datus dudum jam praeteriiſſet ..... quoniam Neſtorius a nobis citatus non paruit) formam illam executioni mandavimus, Canonicum Apoſtolicumque judicium in illum proferentes*. Judicarunt itaque Neſtorium Epheſini Patres; verum eorum judicio formam Caeleſtinus regulamque praeſcripſit. At certe major eſt ejus, qui formam regulamque praefinit, quam ſequi oporteat illum, qui judicat;

dicat; quam ejus qui juxta regulam formamque ſibi conſtitutam judicium profert.

Verum ut mox adlata Epiſcopi Firmi, ut & ſuperius deſcripta totius Concilii verba melius intelligantur; obſervandum eſt, Neſtorium non modo damnatum fuiſſe, & Epiſcopali ſede dejectum uti contumacem, verum & tamquam haereticum & blaſphemum: *Cum impiiſſimus Neſtorius noſtrae citationi parere..... noluerit..... deprehendentes..... illum impie ſentire, & praedicare..... ad lugubrem hanc contra eum ſententiam neceſſario venimus.* Itaque propter inobedientiam & contumaciam, qua ter vocatus Synodo parere noluit, gradu ſuo, juxta Sacrorum Canonum ſanctiones moveri debuit: id quod etiam mox citandus Baſnagius agnoſcit. Verum tamquam Haereticus & blaſphemus damnatus eſt propter Epiſtolam Caeleſtini, qua Sanctiſſimus Pontifex conſtituerat, ut niſi intra decem dies impiam doctrinam Neſtorius ejuraret ſeſe Fidelium communione privatum, & Epiſcopali Sede dejectum eſſe intelligeret. Quum autem praefinitus terminus praeteriiſſet, Neſtorius nihilominus loco ſuo manſit, propterea quod Caeleſtinus ſententiae executionem uſque ad futuram Oecumenicam Synodum prorogaſſet. Quum igitur etiam hoc alterum intervallum a Caeleſtino conceſſum Patres jam fluxiſſe animadverterent, ſententiae jamdudum latae executionem ulterius differre, in eorum poteſtate non erat; ideoque ſe ſe coactos intellexerunt ad Neſtorium veluti haereticum & blaſphemum damnandum, locoque & gradu ſuo deturbandum juxta formam & regulam a Caeleſtino praeſcriptam.

Hac obſervatione mucro retunditur argumenti; quo Heterodoxus Hiſtoricus Epheſinam Synodum impetit: Nam

Nam relata Concilii ſententia, obſervat (*a*) „ veſpertino tempore a lacrymoſa Synodo id judicii latum eſſe. „ Ita, *inquit*, uno ſolo die & bis citatur Neſtorius, & „ doctrina ejus ad examen revocata damnatur, quae in „ re tanti momenti nimia ſane feſtinatio fuit. Damnatio- „ ni forſan aequi ſpecies aliqua obtendi poſſet, ſi ob ſo- „ lam contumaciam Neſtorius grado ſuo motus eſſet. Il- „ lud vero intolerandum, quod Haereticus & blaſphemus „ prius pronuncietur, quam audiretur a Synodo, cujus „ judicium non abnuebat, dummodo Johannes Antio- „ chenus cum ſuis Comprovincialibus adeſſet. Ad Orien- „ talium adventum uſque cognitio doctrinae, quae om- „ nes Orbis tangebat Eccleſias, differri debuit.

Haec utique cum aliqua juris & aequi ſpecie objicerentur, niſi Synodi judicio ſententia jamdudum a Caeleſtino in Neſtorium prolata tamquam forma & regula praeluxiſſet, juxta quam Neſtorius damnandus tamquam haereticus & blaſphemus, locoque ſuo movendus erat, niſi primum intra decem dies, poſtmodum vero ubi primum fuiſſet Synodus congregata, ſceleſta dogmata ejuraret. Quum igitur ſponte Neſtorius ad Synodum non accederet, ter juxta Canones citatus eſt, & parere recuſans, tamquam contumax & rebellis, ex eorumdem Sacrorum Canonum praeſcripto, damnatus eſt. At quemadmodum de Sacris ipſis Canonibus, ita & de Caeleſtini ſententia judicium inſtituere, Synodus ſui non eſſe juris judicavit, ſed potius quemadmodum juxta ſacros Canones, ita juxta Caeleſtini ſententiam de Neſtorio judicium tulit, eumque tamquam blaſphemum & haereticum, etſi non auditum, exauctoravit: eaque ratio eſt, cur in forma ſententiae, Sacris

(*a*) Tom. III. Annal. ad an. 431. num. XVI.

cris Canonibus Caeleſtini Epiſtola conjuncta eſt. Canones enim ad Neſtorium veluti contumacem, Epiſtola vero ad eumdem velut haereticum damnandum, auctoritatem Synodo tribuerunt. Hinc illud jure Thomaſſino animadverſum (*a*), quod *Caeleſtini majeſtate, & judicio antegreſſo gloriabatur, ſeſeque adverſus hoſtium latratus Synodus tuebatur*.

Quae hactenus dicta ſunt illuſtrari poſſunt praeclaro S. Nicolai I. teſtimonio Epiſtola IX. ad Michaëlem Imperatorem, ubi quae fuerit in damnatione Neſtorii Sedis Apoſtolicae auctoritas, ſequentibus verbis eleganter luculenterque deſcribit: *In Synodis priſco tempore collectis, Apoſtolicae Sedis ſcripta, non ſub occultationis modio tegebantur: ſed ut omnibus qui in Domo Dei erant, lucerent, in propatulo ponebantur; & ut ſi qua turpitudo, vel macula in fidei pulcritudine a quolibet tentaretur induci, facile pateſceret, ac ſi ſpecula in omnibus babebantur; & quaſi quaedam rectitudinis formula, qua imprimi ceteri poſſent, poſita colebantur. Quod ut manifeſtius pateat, ex bis buic Epiſtolae pauca duximus inferenda. Primo etenim loco Sancta Synodus apud Epheſum congregata ſanctae memoriae Caeleſtini Papae prius Epiſtolam legit, & ita demum ad alia exequenda vacavit .... in tantum, ut ex ejus propemodum ſpecialis judicii tenore ſit perfidus Neſtorius expulſus, dum eadem Synodus in ſententia contra eum prolata tali modo proſequitur:* neceſſario, *inquiens*, coacti tam ex Canonibus quam ex Epiſtola ..... Caeleſtini &c. *Et ad eumdem Papam poſtea ſcribens, praefatum Neſtorium per Epiſtolam ab ipſo Sanctiſſimo Praeſule ſcriptam, rationabiliter aſſeverat*

 fuiſſe

(*a*) Diſſert. XII. in Conc. Chalced. num. XIII.

fuiſſe damnatum. Potuit ne clarius & apertius ſignificare, Apoſtolicam Caeleſtini Epiſtolam propoſitam fuiſſe in Epheſino Concilio Patribus de Neſtorio judicaturis tamquam formam & regulam, cui eſſet neceſſario inhaerendum, & ſicut legi parendum, & tamquam immobili fundamento totum judicium ſuperſtruendum? Proindeque ex forma & tenore ſententiae, quam adverſus Neſtorium Epheſina Synodus pronunciavit, aperte colligitur, majorem eſſe Romani Pontificis, quam Oecumenicae Synodi auctoritatem. Quod erat demonſtrandum.

CAPUT XIII.

„ Geſta Actionis II. quibus praecedentia comprobantur. Quid ſit confirmare decreta ſtylo Eccleſiaſtico, ex geſtis demonſtratur. In Synodi examine, atque judicio quaeſtionis finem non modo Sacra Synodus, ſed etiam Legati Apoſtolici, atque ipſe etiam Papa Caeleſtinus agnoſcunt.

PRaeclariſſima & luculentiſſima teſtimonia, quae pro ſuprema, nullique, jure ſuo, obnoxia retractatui Romani Pontificis in definiendis fidei quaeſtionibus auctoritate, ſuppetunt geſta Actionis Secundae, inanibus nulliuſque plane momenti obſervationibus elevare ac labefactare contendit in hoc capite Illuſtriſſimus Auctor. Efficiam ergo, ut rebus omnibus accuratius expenſis, ſua ejuſmodi argumentis firmitas conſtet, iiſque invictiſſime demonſtretur, firmum eſſe habitum ab Epheſina Synodo

ac

Digitized by Google

ac penitus irreformabile Sedis Apoſtolicae de fidei controverſiis judicium.

ARTICULUS PRIMUS.

Noluiſſe Caeleſtinum ſuum de Neſtorio judicium veluti non ſatis firmum aut aliqua ex parte reformabile in Epheſina Synodo retractari.

ID imprimis perſpicue demonſtratur ex Commonitorio, quod Legatis Epheſum proficiſcentibus Sanctus ipſe Caeleſtinus dedit, & cujus hîc Boſſuetius meminit in haec verba:

„ Lupus Lovanienſis inter alia antiquitatis monumenta, Caeleſtini ad Legatos Commonitorium, Instructioneſque, ut ipſe Caeleſtinus vocat, protulit (*a*). His praecipiebatur, *ut Sedis Apoſtolicae tuerentur dignitatem, ne ſe Epiſcoporum diſſidiis immiſcerent, quorum quippe Judices*, cum Synodo utique, *eſſe deberent*. Cum Cyrillo, utpote fido, agenda conferrent.

Protulit hoc idem antiquitatis illuſtre monumentum etiam Baluzius, in nova Conciliorum collectione, refertque illud ad Concilium Romanum habitum ſub Caeleſtino, quum jam Synodi Epheſinae celebratio immineret. Haec autem ſunt, inter cetera, ad ſuos Legatos laudati Pontificis monita: *Et auctoritatem Sedis Apoſtolicae cuſtodiri debere mandamus. Siquidem & Instructiones, quae vobis traditae ſunt, hoc loquantur, ut intereſſe Conventui debeatis: ad diſputationem ſi fuerit ventum, vo-*

(*a*) Tom. VII. Edit. Venet. cap. CCXXVI.

de eorum ſententiis judicare debeatis, non ſubire certamen. Nimirum oſtendit Legatis, quo pacto Sedis Apoſtolicae dignitatem tueri debeant. Qua vero ratione id erant conſequuturi? Numquid argumentis ſuadere debebant Apoſtolici judicii ſapientiam, & aequitatem? Numquid adverſus contentioſos, aut ſi qui fuiſſent, refractarios Epiſcopos in arenam deſcendere, eorumque objecta refellere, & Romanae Cathedrae decreta ab eorum adſultibus vindicare? Nequaquam id eſſet, judice Caeleſtino, Sedis Apoſtolicae dignitatem tueri, ſed prodere. Sed ut ea ſarta tectaque maneret, rem ſemel Romae judicatam nolebat in diſceptationem venire, aut novo ſubjici examini. Sinerent proinde, quibus id libitum eſſet, invicem digladiari; ſed ipſi id tantum negotii agerent, ut decretorum Sedis Apoſtolicae non examen, aut retractationem, ſed executionem urgerent. Id jure colligi ex laudatis Caeleſtini verbis, loco paullo ſuperius citato ipſe etiam Stephanus Baluzius agnoſcit: *Illuſtriſſimus Cardinalis Baronius ex Epiſtola Caeleſtini ad Synodum Ephеſinam collegit, ſic ab eo Romanaque Synodo miſſos eſſe Legatos in Orientem, non ut redditis irritis, quae anno ſuperiore adverſus Neſtorium ab eodem Pontifice decreta eſſent, cauſa ejuſdem novo ſubjaceret examini, ſed potius ut ſententiae in Neſtorium latae iidem Legati eſſent executores. Quod ſane confidentius aſſeruiſſet Baronius, ſi Commonitorium Caeleſtini vidiſſet, quod nos daturi mox ſumus.*

Idem probatur ex Epiſtola Caeleſtini ad Synodum Epheſinam: ait enim; *direximus pro noſtra ſolicitudine Sanctos Fratres & Conſacerdotes noſtros, unanimes nobis & probatiſſimos viros, Arcadium & Projectum Epi-*

ſco-

ſcopos, & Philippum Presbyterum noſtrum, qui iis quae aguntur, interſint, & quae a nobis antea ſtatuta ſunt, exequantur. Quibus praeſtandum a veſtra Sanctitate non dubitamus aſſenſum. Quid ex his verbis Baronius colligat, jam ex Baluzio audivimus, qui conſectarium Eminentiſſimi Cardinalis adprobat; & ex ejuſdem Caeleſtini Commonitorio confirmat. Iis tamen, quae jam ex Baronio cum Baluzio deſcripta ſunt, haec etiam libet adjungere ejuſdem Annalium Parentis verba (*a*): *Ut plane appareat, nihil praeterea ab ipſo Pontifice tributum Synodo, niſi ut cognitis his, quae anno ſuperiori ibidem Romae in Neſtorium decreta fuiſſent, eadem executioni mandari curarent; nec quicquam praeter ſententiam Caeleſtini ſibi arrogaſſe Oecumenicum tantum Concilium, conſtat.*

Rem adeo manifeſtam nec ipſe Illuſtriſſimus Boſſuetius diſſimulare auſus eſt. Quare adlatis, quae jam deſcripſimus, Caeleſtini verbis „his, *inquit*, conſtat, Sy„ nodi Epheſinae actionem in Apoſtolici judicii execu„ tione verſari. *Adjungit tamen* „Cujuſmodi autem „ ſit illa executio, an mera, ut ajunt, obedientia, an ve„ ro ipſius Synodi cognitione legitima, certoque jam & „ indeclinabili judicio, ſequentia demonſtrabunt. Epiſcopos in Epheſina Synodo ſediſſe judices, ſubindeque & cum cauſſae Neſtorianae legitima cognitione verum exercuiſſe judicium, & nos ſuperius profeſſi ſumus, & hîc Baronius agnoſcit: *Ut cognitis*, inquit, *his, quae anno ſuperiori Romae in Neſtorium decreta fuiſſent, eadem executioni mandari curarent.* Hac itaque in re poſita controverſia non eſt. Verum, quemadmodum Boſſue-

(*a*) Ad annum CCCCXXXI. num. IX.

ſuetius quaerit, cujuſmodi fuerit illa executio; ita & nos quaerimus, cujuſmodi fuerit illud judicium. Id vero *ſequentia* plane *demonſtrabunt*.

„ Lectis, *inquit Boſſuetius*, Caeleſtini litteris, Le-
„ gati conſequenter ad Epiſcopos; *ut quae* Caeleſtinus
„ *antea definire, & nunc in memoriam revocare digna-*
„ *tus eſt, juxta communis fidei regulam, ad finem nu-*
„ *meris omnibus abſolutum deduci jubeatis*, εἰς πέρας
„ πληρέςατον, *ad finem pleniſſimum*. Qui Concilii fru-
„ ctus eſt, poſt cujus ſententiam, nulla nova diſcuſſio,
„ novumque judicium, ſed mera executio. Atque id
„ Legati poſtulant juberi a Synodo, in qua ſummam il-
„ lam autoritatem recognoſcunt.

An Legati ſummam illam, ideſt, majorem, quam in Romano Pontifice, in Synodo auctoritatem agnoverint, poſtea videbimus. Interim obſervo, neutiquam Legatos a Patribus poſtulaſſe, ut quae jam a Caeleſtino fuerant definita, ad examen revocari juberent; quo videlicet, velut hujuſce rei adhuc ignari vel dubii, expenderent, an quae Caeleſtinus decreverat, communis fidei regulae conſentanea eſſent, an ſecus. Quin potius Legati pro certo habebant, exploratam habuiſſe Patres Romani judicii aequitatem: *Literarum Sancti Venerandique Papae Caeleſtini Epiſcopi formam Veſtra Sanctitas conſideret; qui Sanctitatem Veſtram hortatus eſt, non quaſi ignorantem docens, ſed tamquam gnaram commonefaciens &c.* Id ergo unum deſiderabant, ut jamdudum a Pontifice definita Synodi ſententia ad finem abſolutiſſimum perducerentur, id eſt, executioni mandarentur.

Legatorum petitioni Firmus Caeſareae Cappadociae Epiſcopus Synodi nomine ita reſpondit: *Apoſtolica &*

San-

Sancta Sedes Caeleſtini Sanctiſſimi Epiſcopi ..... etiam ante de praeſenti negotio ſententiam regulamque praeſcripſit: quam nos quoque ſecuti..... formam illam executioni mandavimus, Canonicum Apoſtolicumque judicium in illum proferentes: „ actione prima ſcilicet, in„ quit Boſſuetius, qua, facto examine & quaeſtione ha„ bita, Caeleſtini decretum firmatum vidimus. Sic exe„ quitur Synodus generalis primae Sedis ſententiam, le„ gitima cognitione & inquiſitione; nec ſimplicis Man„ datarii vice, ſed *Canonico & Apoſtolico dato judicio*: „ Papale ſane decretum, pro tantae Sedis autoritate, ſit „ forma, ſit regula; ſed quae Synodo convocata, non „ niſi ex communi judicio plenam autoritatem obtineat. Cujuſmodi fuerit ea quaeſtio, illa inquiſitio, illud examen, jam ſuperius expendimus; ejuſmodi ſane quod Pontificis menti nequaquam adverſaretur, qui Legatis Epheſum proficiſcentibus, juxta Baronium & Baluzium, in mandatis dederat, ne *cauſſa* Neſtorii *novo ſubjaceret examini*, quo nimirum ea de re tamquam adhuc incerta, & in medio poſita diſceptaretur. Pariter cujuſmodi fuerit habitum a Synodo de Neſtorio judicium, etiam ſuperius oſtendimus, & hîc Firmus nos edocet; ejuſmodi ſane, quod Apoſtolicae Sedis majeſtatem auctoritatemque mirum in modum commendet, cum ex Caeleſtini ſententia, tamquam forma regulaque penderit. Denique an Synodi judicium Caeleſtini ſententia; an potius Caeleſtini ſententia Synodi judicio auctoritatem dederit; etiam ex ſuperioribus patet. Patres enim, ut jam vidimus, ſuum de Neſtorio judicium Sacrorum Canonum, & Epiſtolae Caeleſtini auctoritate tuentur, & hac, perinde atque illis *coactos* ſeſe fuiſſe ſignificant, ad lugubrem illam

in Neſtorium exauctorationis ſententiam pronunciandam: id tamen articulo ſequenti in longe meliori lumine collocabitur.

ARTICULUS II.

Epheſinae Synodi Acta Pontificis Legati confirmarunt. Quantum in hac re Apoſtolicae Sedis auctoritas emicuerit.

„ Legatos, *inquit Boſſuetius*, ad Synodum manda-
„ to ſpeciali miſſos, quae adverſus Neſtorium ge-
„ ſta eſſent, an ſatis ex Canonum praeſcripto, & Sedis
„ Apoſtolicae reverentia, intelligere oportebat. Quare
„ merito petunt, acta communicari; *ut nos quoque*, in-
„ quiunt, *confirmemus*. Illud *confirmare* quid ſit, ipſa
„ geſta eloquentur.

Legatos ad Oecumenicam Synodum deſtinatos Caeleſtinus commonitorio illis dato monuerat; *quod ſi tranſactam Synodum, & rediſſe omnes Epiſcopos vidiſſent, requirendum illis erat, qualiter fuerant res finitae. Si pro antiqua fide Catholica res geſtae ſunt &c. Quod ſi aliter actum eſt, & in diſſenſione res ſunt, ex ipſis rebus conjicere poteritis, quid ..... agere debeatis.* Quibus verbis Pontifex illos Oecumenicae Synodi judices Apoſtolica auctoritate conſtituit. Quod ſane munus iiſdem Legatis eodem loco etiam conceptis verbis adſcribit; quum eos videlicet monet, ut *Sedis Apoſtolicae auctoritatem* tueantur: & *ad diſceptationem*, inquit, *ſi fuerit ventum, vos de eorum ſententiis judicare debetis, non ſubire certamen.*

His

His ergo monitis & auctoritate muniti Legati ad Synodum acceſſerunt; lectiſque Caeleſtini litteris, concordibus vocibus ab univerſo Concilio acclamatum eſt: *Hoc juſtum judicium. Novo Paulo Caeleſtino, novo Paulo Cyrillo, Caeleſtino cuſtodi fidei, Caeleſtino cum Synodo concordi, Caeleſtino univerſa Synodus gratias agit. Unus Caeleſtinus, unus Cyrillus, una fides Synodi, una fides orbis terrarum.*

Has Synodi voces Philippus Presbyter unus Legatorum ſequentibus verbis excepit: *Gratias agimus ſanctae venerandaeque Synodo, quod literis Sancti beatique Papae noſtri vobis recitatis, ſancta membra ſanctis veſtris vocibus ſancto Capiti, ſanctis etiam veſtris acclamationibus, vos adjunxeritis: Non enim ignorat Veſtra Beatitudo, totius fidei, vel etiam Apoſtolorum caput eſſe Beatum Apoſtolum Petrum.* Ex his verbis ita colligit Boſſuetius num. IX. ,, Haec ergo ſumma autoritas, ſumma vis, quod membra inter ſe, & Romano Pontifici ,, ut Capiti conjungantur. Quod ex conſenſione invi- ,, ctum Eccleſiaſtici judicii robur. Haud equidem negamus, invictum eſſe Eccleſiaſtici judicii robur, ubi Romano Pontifici Epiſcopi, ubi capiti membra concordent. Verum & illud jure meritoque contendimus, judicii auctoritatem non ex membris ad caput, ſed ex capite ad membra derivari. In his autem Legati verbis cum univerſa Synodo veluti caput cum reliquo corpore Romanus Pontifex comparatur. Quin & *totius fidei Caput* cum Apoſtolorum Principe nuncupatur, ut nimirum intelligamus, totius Eccleſiae fidem ex ejus auctoritate pendere. Id vero, praeter quam quod ipſa capitis & membrorum analogia ſuadet, ſequentia quoque ejuſdem Legati, ac

Theodoti Ancyrani verba confirmant. Petit enim Philippus, ſibi priora Synodi acta communicari; *quo*, inquit, *juxta Beati Papae noſtri, praeſentiſque hujus ſancti coetus ſententiam, nos quoque confirmemus, conformiter eorum depoſitioni*. Pontificem univerſo coetui veluti caput corpori, & illius ſententiam hujus judicio praeponit. Sed in hanc rem longe luculentius eſt, quod ſtatim Philippi verba ſubſequitur, Theodoti Ancyrani Epiſcopi teſtimonium: *Juſtam eſſe Sanctae Synodi ſententiam demonſtravit univerſorum Deus per literas Caeleſtini religioſiſſimi Epiſcopi huc allatas, & per veſtrae pietatis adventum: Nam Caeleſtini Epiſcopi ſanctiſſimi & beatiſſimi zelum, & in piam fidem ſtudium demonſtraſtis*. Non ergo ex eo quod Synodo conſentiebat, demonſtratum eſt, juſtam eſſe Caeleſtini ſententiam; ſed ex eo quod cum Caeleſtini literis Synodus concordabat, demonſtravit Deus, juſtum eſſe Concilii generalis judicium; perinde atque Romani Pontificis ſententia veluti Lydius lapis fuerit, quo numus adulterinus a genuino, ideſt, profana & adultera fides a vera germanaque ſecerneretur.

Quamquam autem Legati non ignorarent, ſummum eſſe & invictum Eccleſiaſtici judicii robur, ubi membra inter ſe, & Romano Pontifici ut Capiti conjunguntur; attamen Philippus aliique Legati petierunt ſibi acta communicari, quo juxta Caeleſtini mandatum, antequam ea confirmarent, accurate ac diligenter expenderent, an Canonice omnia geſta eſſent, & ad amuſſim cum Caeleſtini literis conſentirent. Juſtam porro fuiſſe Legatorum petitionem, laudatus Theodotus Ancyranus his verbis profeſſus eſt: *Quoniam vero juſta ratione permota Veſtra Beatitudo, ex ipſis actorum commentariis intelligere*

quae-

quaeſivit de Neſtorii depoſitione; juſtam ſententiam, ſanctaeque Synodi zelum & conſenſum in fide, quam ſanctiſſimus & piiſſimus Epiſcopus Caeleſtinus magna voce depraedicat, veſtra Reverentia plane certoque cognoſcet. Profecto Legati neutiquam dubitabant, Synodi judicium recte & ordine proceſſiſſe, ſummamque fuiſſe in damnando Neſtorio Concilii cum Pontifice conſenſionem: Id enim, ut jam ſuperius oſtendimus, ex eorum acclamationibus exploratum habebant. Attamen actorum commentaria ſuis perluſtrare oculis volunt, & Patrum cum Caeleſtino conſenſum ex eorum quoque lectione perſpectum habere. Unde colligere eſt, non omnem rerum geſtarum aut antea definitarum diſcuſſionem, ancipitis & adhuc haerentis aut fluctuantis animi argumentum eſſe.

Igitur poſtquam Legatis petentibus data ſunt, quae in Neſtorium acta eſſent, de iis actione tertia ſic referunt: *Intelleximus, omnia canonice, & ex Eccleſiaſtica diſciplina judicata eſſe.* „ Ergo, inquit Boſſuetius num. V. „ Canonice, & ex Eccleſiaſtica diſciplina Sedis Apoſtolicae judicia in Synodo generali, quaeſtione habita retractantur, ac de iis judicatur. At non eſt opus noſtris divinationibus, quum ab ipſo Philippo Presbytero, cujus haec ſunt verba, quid iis ſignificare voluerit, apertiſſime ſit expoſitum: *Neſtorius itaque novae perverſitatis auctor, atque malorum caput, ſicuti e Synodalibus actis accepimus, vocatus, ac admonitus ſecundum Patrum decreta, videlicet ſecundum Canonum diſciplinam, judicio ſe ſiſtere contemſit.* En igitur qua in re ex mente Philippi poſitum erat, Neſtorium fuiſſe *Canonice & ex Eccleſiaſtica diſciplina* judicatum; nimirum, fuiſſe illum, antequam damnaretur, ex Patrum decretis, & Canonum

diſciplina, ter vocatum & admonitum, ut ſeſe Synodo praeſentem exhiberet.

Boſſuetius num. VI. „ Cum Legati probaſſent acta „ in Neſtorium ſibi communicata, jam relegi petunt in „ publico conſeſſu cetera, quaecumque Epheſi ab initio „ geſta lectaque eſſent, nempe, inquiunt, *ut obtempe-* „ *rantes formulae Sanctiſſimi Papae Caeleſtini, qui hinc* „ *curam nobis commiſit, veſtrae etiam Sanctitatis judi-* „ *cia confirmare poſſimus*.

„ Poſteaquam ergo relecta ſunt omnia, ac Legati aſ- „ ſenſere, proponit Cyrillus Sacrae Synodo, *ut Legati* „ *obſignatione, ut moris eſt, planam ac manifeſtam fa-* „ *ciant Canonicam cum Synodo aſſenſionem ſuam*; ad „ eam Cyrilli interrogationem Synodus ſic reſpondet, „ decernitque, *ut Legati ſubſcribendo acta confirment*: „ Quo loco perſpicue ipſum *confirmare* a Synodo dictum „ nihil aliud eſt, quam *planam & manifeſtam ſuam* „ *aſſenſionem facere*, ut a Cyrillo erat propoſitum. Nempe mens Illuſtriſſimi Auctoris eſt, ut alibi ſe clarius explicat (*a*), Conciliorum confirmationem *nihil omnino ad Pontificiam infallibilitatem aut ſuperioritatem pertinere*.

„ Hunc verum genuinumque confirmationis ſenſum „ ſaepe *inquit* protulimus, ſaepe proferemus, & nunc a „ Sancta Epheſina Synodo tam clare proponi nobis gra- „ tulamur. De hac re ſuo loco cum Illuſtriſſimo Auctore data opera differemus. Quod vero ad Epheſinam Synodum pertinet, res eſt hoc loco accuratius enucleanda.

AR-

(*a*) Lib. XIII. cap. I.

ARTICULUS III.

De eodem argumento diſſeritur; oſtenditurque, finem controverſiae fuiſſe impoſitum Sedis Apoſtolicae auctoritate.

ITaque habemus ex dictis, fuiſſe Legatos a Caeleſtino ad Oecumenicam Synodum deſtinatos velut Judices, qui *de Epiſcoporum ſententiis judicarent*; quae in Neſtorium a Synodo acta eſſent, recenſerent, diſcuterent, retractarent, nec ante adſenſum illis praeberent, quam intelligerent, omnia ad Pontificis mentem & judicium quadrare; prolatamque fuiſſe a Patribus in Neſtorium ſententiam, tum juxta Canonum diſciplinam, tum juxta regulam formamque illis ab Apoſtolica Sede praeſcriptam. Id enim unum eſt, in quod Legati intendere ac diligenter inquirere debebant; propterea quod totius fidei robur & auctoritas a Pontifice ad Synodum veluti a capite ad membra derivetur.

Poſtquam ergo Legatis de Synodi cum Pontifice conſenſione ex Actorum lectione conſtitit, ad jam prolatam in Neſtorium depoſitionis ſententiam confirmandam accedunt. Id vero praeſtant, non, ut Boſſuetius docet, veluti ſimplices teſtes, qui Apoſtolicae Sedis, ac totius Occidentis, in iis quae geſta erant, cum Synodo conſenſionem *planam & manifeſtam facerent*; ſed tamquam judices a Pontifice deputati, & ipſius Pontificis nomine, ac Sedis Apoſtolicae Auctoritate adſcita. Quo enim alio pertinet magnificum hoc prooemium, quod ſuae Philippus Presbyter ſententiae praemiſit? *Nulli dubium, imo ſae-*

ſaeculis omnibus notum eſt, quod Sanctus Beatiſſimuſque Petrus, Apoſtolorum Princeps & Caput, fideique columna, & Eccleſiae Catholicae fundamentum, a Domino noſtro Jeſu Chriſto, Salvatore humani generis ac Redemtore, claves regni accepit, ſolvendique ac ligandi peccata poteſtas ipſi data eſt: qui ad hoc uſque tempus & ſemper in ſuis Succeſſoribus vivit, & judicium exercet. Hujus itaque ſecundum ordinem Succeſſor & locum tenens, Sanctus Beatiſſimuſque Papa noſter Caeleſtinus Epiſcopus, nos ipſius praeſentiam ſupplentes ad hanc Sanctam Synodum miſit. Hac ego auctoritate fultus *firmum* eſſe pronunciat *omnium Eccleſiarum decretum (nam*, inquit, *Orientalis & Occidentalis Eccleſiae Sacerdotes vel per ſe, vel certe per ſuos Legatos, Sacerdotali huic conſeſſui interſunt) quod in ipſum pronunciatum eſt, &c.* Et infra eadem B. Petri Apoſtolorum Principis, & Caeleſtini ejus Succeſſoris auctoritate munitus: *Quamobrem*, inquit, *intelligat Neſtorius, ſe a communione Sacerdotii Eccleſiae Catholicae alienum eſſe*.

Igitur etſi Legati, quod eſt etiam Illuſtriſſimo Defenſori animadverſum, ad Synodum Epheſinam ſpeciali mandato miſſi, non modo Apoſtolicae Sedis, ſed etiam totius Occidentis ferebant ſententiam, ſubindeque totius Occidentalis Synodi legatione quodammodo fungerentur; totius tamen orbis ſententiam ſolius Apoſtolicae Sedis Legationis auctoritate confirmant. Hinc Projectus Epiſcopus, *& ego quoque*, inquit, *auctoritate Legationis Apoſtolicae Sedis, una cum Fratribus ſententiae executor exſiſtens, definio memoratum Neſtorium, veritatis inimicum, fideique corruptorem, tamquam iis, de quibus accuſatus eſt, obnoxium, a gradu Epiſcopalis hono-*

ris,

ris, *&* *ab omnium praeterea Socerdotum orthodoxorum communione remotum eſſe*: ac deinde in ſubſcriptionibus haud alio ſe ſe quam Legati Sedis Apoſtolicae titulo exornant: *Philippus Presbyter*, *&* *Apoſtolicae Sedis Legatus*, *Commentariis ſubſcripſi*, *&c.*

Ex his autem quae hactenus dicta ſunt, facile colligere eſt, Conciliorum confirmationem, ſecus atque Boſſuetio videtur, *ad Pontificiam infallibilitatem & ſuperioritatem pertinere*. Haec enim, ut ex ſuperius deſcriptis Philippi verbis apparet, in eam tandem auctoritatem reſolvitur, quam a Chriſto Petrus tamquam Apoſtolorum Princeps accepit. Haec enim Philippi ſumma orationis eſt: Nos Synodi acta confirmamus tamquam ſupplentes ac tenentes locum Sanctiſſimi Pontificis Caeleſtini: Caeleſtinus autem Succeſſor eſt Petri, ejuſque locum & ſedem obtinet: Porro Petrus *ad hoc uſque tempus*, *&* *ſemper in ſuis Succeſſoribus vivit*, *&* *judicium exercet*: ad hoc autem judicium exercendum, pro ſe ſuiſque Succeſſoribus claves Regni & ligandi atque ſolvendi poteſtatem idem Petrus accepit: denique ne quis de rectitudine judiciorum ejus ambigat, ipſe *Apoſtolorum Princeps & Caput fideique columna*, *&* *Eccleſiae Catholicae fundamentum* a Chriſto Domino conſtitutus eſt. Scimus quidem huic nomini, *confirmatio*, varias ſubjectas eſſe notiones: at nos de illa loquimur, quam Caeleſtinus per ſuos Legatos; Petrus autem *Apoſtolorum Princeps & Caput*, *fideique columna*, *&* *Eccleſiae Catholicae fundamentum*, per Caeleſtinum, in quo adhuc vivebat, & judicium exercebat, Epheſinae Synodi actis adhibuit. Hanc autem quis neget, ad Pontificiam infallibilitatem & ſuperioritatem pertinere? ſed de hac re alibi data opera.

Boſ-

Digitized by Google

Boſſuetius : „ Poſtremo Caeleſtinus ipſe , re tota „ peracta , ad Sanctam Epheſinam Synodum mittit Epi- „ ſtolam , quam ſic auſpicatur , (*a*) *tandem malorum fi-* „ *ne gaudendum eſt* , ubi *finem agnoſcat* , Lector erudi- „ tus intelligit : poſt damnatum ſcilicet Oecumenici „ Concilii , hoc eſt , totius Eccleſiae Catholicae indecli- „ nabili auctoritate Neſtorium .

Neſtorii damnationem , ut in ſuperioribus Capitibus , & in praeſenti etiam Capite demonſtravimus, primus Caeleſtinus decrevit ; decreti executio ut uſque ad Oecumenicam Synodum differretur , ipſe probavit : Synodus ante Legatorum adventum , juxta formam & regulam a Caeleſtino praeſcriptam , ſententiam in eumdem Neſtorium damnationis tulit ; quam Legati poſtmodum advenientes examinarunt , & Caeleſtini , ac S. Petri , qui adhuc *in ſuis Succeſſoribus vivit & judicium exercet*, auctoritate Apoſtolica confirmarunt . Itaque Caeleſtinus quemadmodum negotium inchoavit, ita & perfecit . Ipſe Neſtorium exauctoravit , ipſe & Maximianum ad Regiae Civitatis thronum evexit . Adfuit enim , ut ipſe ſaepius teſtatur , (*b*) & Spiritu , & Apoſtolica ſolicitudine , & per Legatos ſuos iis omnibus , quae pro cauſſa fidei , & Chriſtianae Reipublicae tranquillitate , & in Synodo , & poſt Synodum geſta ſunt . Quapropter quum *malorum fine gaudendum* eſſe pronunciat , ubi *finem* agnoſcat , Lector eruditus intelligit ; nempe in damnatione Neſtorii per Oecumenicam Synodum pronunciata , & Apoſtolica auctoritate firmata : ex hac enim Synodalium judiciorum firmitas pendet , ut inferius data opera demonſtrabimus .

In-

(*a*) 3. Par. Conc. Epheſ. cap XX.
(*b*) Epiſt ad Cyrillum . Act. II. Conc. Epheſ. & Epiſt. ad Synodum 3. Par. ejuſd. Concil. cap. mox cit.

Interim autem ex hac ipſa, quam Boſſuetius laudat, Caeleſtini Epiſtola id, de quo agimus, ſuaderi facile poteſt. Quamquam enim, quod pertinet ad Neſtorii damnationem, & alterius in ejus locum Epiſcopi ſubrogationem, terminata res eſſet; quaedam tamen adhuc ſupererant, de quibus etſi decreta Synodi extarent, non ſatis tamen Pontifici compoſita videbantur, deque iis, quod ipſi ad Eccleſiae pacem inſtaurandam, & res Orientalium adhuc in tumultu poſitas componendas, optimum videtur, Apoſtolica auctoritate decernit. Epheſini Concilii decreto, quod exſtat Actione ſeptima, & ad univerſi orbis Eccleſias tranſmiſſum eſt, ex Orientalibus Epiſcopis quidam communione Eccleſiaſtica extorres effecti ſunt, quidam vero etiam depoſiti (*a*). Hanc ſententiam ejuſdem Concilii Legati (ad quos haec Caeleſtini Epiſtola data eſt, etſi in epigraphe habeat, *Sanctae Synodo apud Epheſum conſtitutae*) Conſtantinopoli confirmarunt in ea Synodo, qua Maximianus in locum Neſtorii Regiae Urbis Epiſcopus ſubrogatus eſt, cujuſque Tractoriae his litteris Caeleſtinus reſpondet. Quamquam autem Maximiani Electionem adprobet & confirmet; non probat tamen omnino decretum, quod in Orientales ſancitum fuerat, deque iis certas regulas ſtatuit ad Eccleſiae pacem inſtaurandam accommodatas: *de his autem, qui cum Neſtorio videntur pari impietate ſenſiſſe, atque ſe ſocios ejus ſceleribus addiderunt, quamquam legatur in eos veſtra ſententia, tamen nos quoque decernimus quod videtur. Multa perſpicienda ſunt in talibus cauſſis, quae Apoſtolica Sedes ſemper adſpexit &c.* De quibus videri poteſt Chriſtianus Lupus

X pus

(*a*) Vid Pag. ad an. 431. num. 41. & ſeqq. & Chriſt. Lupus in Schol. ad Epiſt. 36. Synodici. Tom. 7. Edit. Ven.

pus in Scholiis ad Epiſtolam Synodici quinquageſimam; unde colligere eſt, ad Sedem Apoſtolicam pertinere, ut Conciliorum generalium decretis ſupremam manum imponat. Quod etiam haud obſcure ſignificat Nicolaus I. in Epiſtola ad Michaëlem Imperatorem, quae Actione quarta octavae Synodi lecta eſt: *Ad ejus etenim, ſicut ipſi ſcitis, integritatem obſervationis, multoties conventus factus fuerit Sanctorum Patrum, a quibus & deliberatum ac obſervatum exſtitit, qualiter abſque Romanae Sedis, Romanique Pontificis conſenſu, nullius inſurgentis deliberationis terminus daretur.* Qua de re videri etiam poteſt ejuſdem Epiſtola nona ad eumdem Imperatorem.

CAPUT XIV.

„ Epheſinae Synodi praxis qua doctrina nitatur:
„ Epiſcoporum autoritas in Epiſcopis inſtitu-
„ ta: iis omnibus fidei depoſitum in commu-
„ ne traditum, & communi cura cuſtodien-
„ dum: Apoſtolici in Hieroſolymis Concilii
„ autoritas in ſecutis Conciliis: Haec eſt Cae-
„ leſtini Epiſtola Epheſi lecta: Confutantur
„ ii, qui docendi autoritatem a Papa in Epi-
„ ſcopos manare contendunt.

EX Epiſtola Caeleſtini, cujus initium eſt: *Spiritus Sancti teſtatur praeſentiam congregatio Sacerdotum*, quae Actione ſecunda Epheſinae Synodi lecta eſt, haec colligit Illuſtriſſimus Boſſuetius.

1. Epiſcopos in Apoſtolis Doctores conſtitutos ab ipſo

ipſo Chriſto; non utique a Petro, aut Petri ſucceſſoribus.

2. Docendi autoritatem, tam in ipſum Caeleſtinum, quam in ceteros Epiſcopos a Chriſto eſſe transfuſam.

3. Omnibus traditum ſacrae doctrinae depoſitum, cujus cuſtodia penes omnes ſit, communique adeo cura & conſenſione cuſtodiendam fidem, neque defuturum Eccleſiarum Magiſtris Chriſti veri Magiſtri praeſidium.

4. Haec omnia firmari Apoſtolorum exemplo in Concilio de Legalium obſervatione Hieroſolymis celebrato.

5. His omnibus effici, non in Petri ſolius, aut Succeſſorum Petri ſententia, ſed in omnium conſenſione vim & quaeſtionis finem eſſe repoſitum.

ARTICULUS UNICUS.

Ad ſingulas hujus Capitis propoſitiones, breves quaedam obſervationes.

NOlo in praeſentia in harumce propoſitionum ſenſum & veritatem inquirere, de quibus ſuo loco data opera diſputabitur.

Interim circa primam propoſitionem obſervo, ita Epiſcopos (quocumque id ſenſu intelligatur) a Chriſto conſtitutos eſſe Doctores, ut tamen de illorum doctrinis atque ſententiis judicandi, (quocumque numero fuerint Epiſcopi congregati) penes Romanum Pontificem ſit facultas. Ita enim Caeleſtinus ipſe in ſuo ad Legatos Commonitorio: *Ad diſceptationem ſi fuerit ventum, vos de illorum ſententiis judicare debetis*: contra vero Pontificis Romani doctrina ſit forma ſit regula, nullius obnoxia

judicio; *vos de illorum ſententiis judicare debetis; non ſubire certamen*; ſed juxta quam judicare ac docere Epiſcopi debeant. Hinc Firmus Caeſareae Cappadociae Epiſcopus Act. II. *Apoſtolica & Sancta Sedes Caeleſtini ...: ſententiam regulamque praeſcripſit, quam nos quoque ſecuti .... formam illam executioni mandavimus, Canonicum Apoſtolicumque judicium in illum proferentes*.

Circa ſecundam propoſitionem pariter obſervo, quod quocumque modo Epiſcopi a Chriſto Domino docendi acceperint facultatem; unus tamen Romanus Pontifex, quemadmodum in eadem Actione II. Philippus Legatus ait, *totius fidei Caput* conſtitutus eſt; ac propterea Patribus gratulatur, quod huic *Sancto Capiti* ſe ipſi ſuis vocibus veluti *ſancta membra* conjunxerint. Porro naturalis ordo requirit, non ut a membris caput, ſed a capite membra dirigantur, eorumque actus probentur. Hinc Theodotus Ancyranus Epiſcopus in eadem Actione: *Juſtam eſſe Sanctae Synodi ſententiam manifeſtavit univerſorum Deus per literas Caeleſtini*. Nempe id argumento eſt, ſancte juſteque eſſe aliquid in Synodis conſtitutum, ſi a totius fidei Capite Eccleſiae membra non diſcrepent.

Quod pertinet ad tertiam propoſitionem; fatemur quidem, omnium Epiſcoporum eſſe, ut, quemadmodum Timotheum Apoſtolus monet, fidei depoſitum cuſtodiant. Attamen Epiſcopos etiam in Synodo congregatos muneri ſuo poſſe deeſſe, & traditum ſibi depoſitum prodere ac violare, Caeleſtinus aperte ſignificat, quum Legatos ad Oecumenicam Synodum deſtinatos monet; *quod ſi tranſactam Synodum, & rediſſe omnes Epiſcopos viderint; requirant, qualiter fuerint res finitae. Si pro antiqua fide Catholica res geſtae ſunt ..... Si aliter actum eſt &c.*

eſt &c. Contra *Petrus Apoſtolorum Princeps & Caput, qui ſemper in ſuis Succeſſoribus vivit*, ita depoſitum cuſtodit, ut illud prodere nequeat, quum ſit ipſe, quemadmodum Philippus Legatus ait, *fidei columna, & Eccleſiae Catholicae fundamentum*.

De quarta propoſitione ad ſextum hujuſce libri caput latiſſime diſputatum eſt. Quare id in praeſentia tantum obſervo, atque iterum ingero, quod *Petrus Apoſtolorum princeps & caput, fideique columna, & Eccleſiae Catholicae fundamentum*, qui de Legalium obſervatione in Hieroſolymitana Synodo judicavit, *ad hoc uſque tempus, & ſemper in ſuis ſucceſſoribus vivit, & judicium exercet*. Porro Petro in Hieroſolymitana Synodo de Legalibus judicante, *tacuit omnis multitudo*, nec ejus judicio quiſquam refragari auſus eſt: Paulus autem, & Barnabas, & Jacobus judicium Petri neutiquam retractarunt, ſed illud tum rerum geſtarum narratione, tum Scripturarum oraculis confirmarunt. Hanc itaque formam, hoc exemplum ſequi Epiſcopos volumus, quum idem Petrus in ſuis ſucceſſoribus adhuc vivens judicium de fidei rebus exercet.

De quinta propoſitione quod ſaepius dictum eſt, iterum breviter dico: potuiſſe Petrum, quemadmodum & quinta Synodus docet, ſola ſua auctoritate quaeſtionem de Legalibus terminare: quidni ergo in ſuis ſucceſſoribus adhuc vivens, & judicium exercens, cuilibet controverſiae, quae de fide exoriatur, finem imponere valeat, & ſilentium refractariis indicere? ac proinde; quemadmodum Hieroſolymitanae Synodi celebratio argumento non eſt, quod quaeſtionem de Legalibus ſolus Petrus terminare nequiverit: ita nec Synodorum generalium convo-

catio

catio argumento eſſe debet, quod aliae de fide quaeſtiones nequeant ſolius Petri per ſuos ſucceſſores judicio terminari.

CAPUT XV.

„ Chalcedonenſis Concilii Quarti Generalis acta „ proponuntur: referuntur ea, quae anteceſ„ ſerint: ex his demonſtratur, etiam in fidei „ cauſis, poſt Romani Pontificis judicium, a „ tota Eccleſia, ipſoque Romano Pontifice, „ plenius, ac majus, jamque irrefragabile ju„ dicium exſpectari.

EX his, quae Chalcedonenſem Synodum praeceſſerunt, tria colligit Illuſtriſſimus Gallicanae Declarationis propugnator.

„ Primum quidem, in fidei quaeſtionibus non ſemper „ neceſſe eſſe Synodum Oecumenicam convocari.

„ Tum illud, poſt rem a ſe judicatam non refugi a „ Leone, tanto Pontifice, judicium, ſi cauſa idonea ſit.

„ Denique ſi Synodus habeatur, *pleniore judicio* er„ rorem aboleri, & quaeſtionem a Sede Apoſtolica, *com„ muni* cum Epiſcopis *ſententia* finiri oportere. Quo „ quidem plenum illud a nobis ſaepe memoratum con„ ſenſionis robur agnoſcit.

Haec itaque tria totidem ſequentibus Articulis expendemus.

ARTICULUS PRIMUS.

Nec Synodum Epheſinam ſecundam, neque Chalcedonenſem abſolute fuiſſe ad profligandam Eutychetis haereſim neceſſarias.

QUod pertinet ad Synodum Epheſinam, quae Dioſcori tyrannide praedatoria & latrocinalis effecta eſt, nullam fuiſſe ejus convocandae neceſſitatem, manifeſte teſtantur S. Flaviani Epiſcopi Conſtantinopolitani & Leonis Magni Romani Pontificis litterae. Nota ſunt enim, quae hac de re tum S. Flavianus ad laudatum Leonem, tum Leo ipſe ad Theodoſium Imperatorem ſcripſerunt. Damnato in Conſtantinopolitana Synodo Eutyche, S. Leonem Flavianus hortatur, (a) ut *propriam faciens communem cauſſam, & Sanctarum Eccleſiarum diſciplinam, ſimul decernere damnationem adverſus eum regulariter factam & per propria ſcripta dignetur; confortare autem & piiſſimi, & Chriſto deditiſſimi Imperatoris fidem. Cauſſa enim eget ſolummodo veſtro ſolatio atque defenſione, qua debeatis conſenſu proprio ad tranquillitatem & pacem cuncta perducere. Sic enim haereſis, quae ſurrexit, & turbae, quae propter eum factae ſunt, facillime deſtruentur, Deo cooperante, per veſtras ſacratiſſimas literas. Removebitur autem & Concilium, quod fieri divulgatur, quatenus nequaquam ubique ſanctiſſimae turbentur Eccleſiae.* Potuitne Sanctus Epiſcopus diſertius ſignificare, potuiſſe ſuſcitatam ab Eutyche controverſiam ſolis Romani Pontificis litteris ter-

(a) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. V.

terminari, turbaſque omnes ſola ipſius auctoritate compeſci; nec opus fuiſſe univerſali Concilio, ut ea quae turbata erant ad tranquillitatem & pacem revocarentur?

Acceptis Flaviani litteris reſcripſit Leo celeberrimam illam totoque orbe notiſſimam Epiſtolam, quam poſtmodum Chalcedonenſis Synodus & univerſa Eccleſia ut immobilem & irreformabilem Catholicae fidei regulam amplexa eſt. Hac autem tam plane tam lucide Incarnationis Myſterium ſeſe expoſuiſſe intellexit, ut quamquam primum de Synodo intra Italiam cogenda ad Imperatorem ſcripſiſſet (*a*), ab ea tamen deinceps abſtinendum fuiſſe, ut mox videbimus, judicarit.

„ Et his quidem, *ut ipſe Boſſuetius fatetur*, quaeſtio „ finiri potuit, niſi ea incidiſſent, quae ad Synodum „ Epheſi convocandam, Imperatorem Theodoſium im„ pulerunt; eum, qui Epheſi jam primam illam ſub Cae„ leſtino & Cyrillo indixerat.

Imo & reapſe, Flaviani judicio, finita erat, qui, ut jam vidimus, ad eam finiendam nullo generali Concilio, ſed ſolius Romani Pontificis Apoſtolicis litteris opus eſſe judicabat; nec Theodoſii levitas, qua ſe facile ab Eutyche, Dioſcoro, & duobus Eunuchis ſuaderi permiſit ad Synodum indicendam, efficere potuit, ut dubia, & retractabilis ſtatim evaderet fidei definitio, quae vi ſua immobilis erat, & ineluctabilis firmitatis.

Quamquam, etſi Eccleſiae conſenſum ad conciliandam Pontificis Romani decretis irretractabilem auctoritatem, cum Gallis Theologis requiramus; hîc tamen aut jam habebatur, aut facile haberi poterat, antequam ſecunda Epheſina Synodus indiceretur. Et quidem de Occiden-

(*a*) Epiſt. IX. ad Theodoſ. Tom. IV. Concil.

cidentalium conſenſu ambigendum non erat, quoniam, ut in Capite ſuperiori ex S. Cyrillo (*a*) demonſtravimus, *nunquam* illi, quemadmodum & Epiſcopi Macedoniae, ab Eccleſiae Romanae *ſententia decedere ſolebant*. Id quod etiam perſuaſum habens S. Flavianus, Eutychis damnationem ſtatim poſt Conſtantinopolitanum Concilium Leoni ſignificabat, rogabatque, ut per eum Epiſcopis Occidentalibus innoteſceret, quo ipſi etiam ab haeretici hominis communione abſtinerent (*b*): *Sanctitas Veſtra hoc cognoſcens, quod circa illum actum eſt, omnibus Epiſcopis ſub Beatitudine veſtra degentibus manifeſtare dignetur illius impietatem, ne neſcientes aliqui quid ille ſenſerit, quaſi ad orthodoxum vel per literas, vel per aliquam conjunctionem loquantur*. Eademque fiducia fretus Sanctus ipſe Leo, quod videlicet nemo ex Occidentalibus ab ejus ſententia diſſenſurus eſſet, etiam antequam Gallorum Epiſcoporum litteras, quibus Epiſtolam ejus ad Flavianum *ut Symbolum fidei* ſe recepiſſe teſtati ſunt, accepiſſet, ad Orientales ſcripſerat, unam eſſe omnium Occidentalium fidei confeſſionem (*c*): *Quod ergo, ſicut cauſſa poſcebat, fiduciam noſtram, quam de vobis habemus in Domino, fideliter atque obedienter auxiſtis, multa exſultatione gaudemus. Et merito nos cognoſcimus, Fratribus & Coëpiſcopis noſtris Orientalibus intimaſſe, quod ſecundum Evangelicam & Apoſtolicam traditionem de Incarnatione Domini noſtri Jeſu Chriſti, una eſſet omnium noſtrum & indiſcreta confeſſio*. De Orientalibus quoque Antiocheni tractus Epiſcopis

Y an

(*a*) Epiſt. ad Johan. Antioch. 1. Par. Conc. Epheſ. cap. 21.
(*b*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. VI.
(*c*) Epiſt. LII. Tom. IV. Concil.

Digitized by Google

an in damnationem Eutychianae haereſis conſentirent, non eſt cur dubitemus. Nam Domnus Antiochenus Epiſcopus, uti Facundo Hermianenſi lib. XII. cap. ult. traditum eſt, *Eutychi Apollinaris Haereſiarchae impietatem renovare tentanti, primus reſtitit ad Imperatorem Theodoſium ſcribens*. Epiſtolae hujus ad Theodoſium conſcriptae fragmentum idem Facundus refert lib. VIII. cap. V. ubi eam Synodicam vocat, aitque, fuiſſe eamdem multorum Patrum teſtimonio munitam: *Nunc igitur Domni Antiocheni Synodicam memoremus Epiſtolam, qui.... Imperatori Theodoſio ſcribens &c.* Et infra: *Et ideo Domno Antiocheno cum multis Patribus atteſtante &c.* Ex quibus verbis aperte colligitur, Domnum Antiochenum in frequenti multorum Epiſcoporum Synodo Eutychem veluti haereticum, & impiae Apollinaris doctrinae inſtauratorem traduxiſſe. Sed inter Orientales Epiſcopos Theodoritus per haec tempora enituit, operamque ſuam ad exoriens monſtrum cum variis Epiſtolis, tum Dialogorum libris praefocandum ſtudioſiſſime contulit. Eutychetis damnationi in Synodo Conſtantinopolitana Flaviani triginta duo ex Thracia, Haemimonte, Scythia, & quamplurimis univerſae Aſiae Provinciis Metropolitani & Epiſcopi ſubſcripſerunt: ejuſdemque Synodi Acta in Orientem tranſmiſſa, a Domno Antiocheno aliiſque Epiſcopis ſignata ſunt. Nec dubium quin eadem Flavianus ad alias quoque totius Chriſtiani orbis praecipuas Eccleſias tranſmiſerit; nec, praeter Dioſcorum aut aliquot fortaſſis Aegyptios, ante Epheſinum latrocinium reperire eſt, qui refragari auſus ſit, aut qui Eutychis cauſſam aperte propugnandam ſuſceperit. Quare juxta ipſos quoque Pariſienſes Theologos nihil deerat Pontificis adverſus Eu-

tychem

tychem decreto ut irretractabilem haberet auctoritatem. Merito proinde Magnus Leo in eamdem cum Flaviano ſententiam conveniens reſcripſit (*a*) *rem, de qua agitur, nequaquam Synodali indigere tractatu*: Et ad Theodoſium Imperatorem (*b*): *Quum tam evidens fidei cauſſa ſit, rationabilibus cauſſis ab indicenda Synodo fuiſſet abſtinendum.*

Attamen Imperatore Synodum expetente, ſapientiſſimus Pontifex, ut Synodus celebraretur, indulſit, quae, ut omnibus notum, infelicem exitum nacta eſt, & in apertum latrocinium deſcivit. Quare ad ſananda vulnera tum fidei, tum Eccleſiaſticae diſciplinae in Epheſina Pſeudoſynodo inflicta, aliam Synodum quodammodo neceſſariam, idem Pontifex judicavit. Exſtant ea de re plures cum ab ipſo Leone ad Theodoſium, ad Pulcheriam, ad Flavianum, ad Clerum & Populum, & ad Monachos Conſtantinopolitanos, ac deinde ad Marcianum; tum ipſius Leonis rogatu, a Valentiniano, & Galla Placidia, & Eudoxia ad eumdem Theodoſium conſcriptae Epiſtolae (*c*), ex quibus emicat ardens ſtudium, quo Leo tenebatur, ut generale Concilium ex univerſo orbe congregaretur, quo illata Religioni damna reſarcirentur. Cujuſmodi autem eſſe deberet Synodus, quae a Sanctiſſimo Pontifice expetebatur, & quamobrem illam aut neceſſariam, aut utilem judicaret, ſequentibus articulis data opera diſquiremus. Interim breviter obſervo, quod deinceps luculentiſſime demonſtrabo, eam non fuiſſe Leone auctore inductam, ut edita ab ipſo fidei definitio retractare-

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced Epiſt XVI.
(*b*) Ibidem Epiſt. XVII.
(*c*) Ibid. Epiſt. XVII. & ſeqq. & Tom. IV. Conc. Ep. XLII. & ſeqq.

tur, aut irreformabilem obtineret auctoritatem; quum; vel ipſo Boſſuetio fatente (*a*), Leonis Epiſtolam, etiam ante geſtam Synodum totus Occidens, & Orientales plerique jam ſuſcepiſſent, ſuaque ſubſcriptione firmaſſent: atque, ut ab ipſo Leone proditum eſt (*b*), verae fidei *ſacramento impie tunc a paucis imprudentibus obviabatur*. Quis autem dixerit, paucorum imprudentium repugnantia fieri, ut Romani Pontificis decretum totius Occidentis & plurium Orientalium conſenſione & ſubſcriptione firmatum e ſummo auctoritatis vertice detrudatur? Non ea profecto eſt, ut ſaepe jam diximus, Gallorum Theologorum & Epiſcoporum opinio. Sed de hac re eſt jam nobis data opera diſſerendum.

ARTICULUS II.

Noluiſſe Leonem, fidei cauſſam veluti dubiam & incertam in Chalcedonenſi Synodo retractari.

Alterum, quod in praeſenti Capite colligit Boſſuetius, illud eſt, poſt rem a ſe judicatam non refugiſſe Leonem tantum Pontificem novum judicium, quo omne jam dubium tolleretur; nec modo judicium, verum & examen, & inquiſitionem (*c*), quo res a Pontifice definita velut adhuc in medio poſita retractaretur: quae quidem omnia perſpicuis ac luculentis ipſius Magni Leonis teſtimoniis apertiſſime refragantur: Nihil enim ab ejus mente

(*a*) Infra cap. XVII.
(*b*) 1. Par. Concil. Chalced. Epiſt. XIX.
(*c*) Ut ſup. cap. XVII.

mente magis alienum, quam ut ad examinandam retractandamque fidem ab ipſo jam definitam, Synodus cogeretur. Qua de re haec ad Marcianum Auguſtum a Sancto Pontifice ſcripta ſunt (*a*): *Aucta igitur per Imperialem amicitiam ſpe caeleſtis auxilii, confidentius pietatem veſtram pro ſacramento ſalutis humanae incitare praeſumo, ne cujuſquam procaci impudentique verſutia, quaſi de incerto quid ſequendum ſit, ſinatis inquiri. Et quum ab Evangelica Apoſtolicaque doctrina ne uno quidem verbo liceat diſſidere, aut aliter de ſcripturis divinis ſapere, quam Beati Apoſtoli & Patres noſtri didicerunt, atque docuerunt, nunc demum indiſciplinatae moveantur & impiae quaeſtiones, quas olim mox ut eas per apta ſibi corda diabolus excitavit, per diſcipulos veritatis Spiritus Sanctus exſtinxit. Nimis autem iniquum eſt, ut per paucorum inſipientiam ad conjecturas opinionum, & ad carnalium diſceptationum bella provocemur; tamquam reparata diſceptatione tractandum ſit, utrum Eutyches impie ſenſerit, & utrum impie Dioſcorus judicarit, qui in ſanctae memoriae Flaviani condemnatione ſe perculit, & ſimpliciores quoſque, ut in eamdem ruinam provolverentur, impegit, quorum multis jam (ut cognovimus) ad ſatisfactionis remedia converſis, & veniam de inconſtanti trepidatione poſcentibus, non cujuſmodi ſit fides tenenda, tractandum eſt, ſed eorum precibus qualiter annuendum. Unde piiſſimae ſolicitudini veſtrae, quam de inducenda Synodo habere dignamini, per legationem, quae confeſtim ad Clementiam veſtram, Deo annuente, perveniet, quidquid ad cauſſae utilitatem arbitror pertinere, plenius atque opportunius ſuggeretur.*

Ex

(*a*) Epiſt. XLII. Tom. IV. Concil.

Ex quibus verbis luculenter apparet, 1. noluiſſe S. Leonem ſuum de fide judicium in Synodo retractari. 2. nec illud diſceptari voluiſſe, an impie in Epheſino Latrocinio Dioſcorus judicarit. 3. id tantum fuiſſe in Synodo diſceptandum, quomodo Lapſis ſubveniendum eſſet, ſi ad Eccleſiae pacem advolaſſent. 4. hac etiam de re ſuam ſeſe voluntatem Imperatori per Legatos demonſtraturum, quam, ut deinceps videbimus, formam quoque & regulam eſſe voluit, juxta quam Oecumenica Synodus judicaret.

Longe etiam majori ardore ac ſolicitudine examen de fidei dogmate & inquiſitionem vetat Epiſtola ſequente ad eumdem Imperatorem; *Unde*, inquit, *per ipſum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui Regni veſtri eſt auctor & rector, obteſtor & obſecro Clementiam veſtram, ut in praeſenti Synodo fidem, quam Beati Patres noſtri ab Apoſtolis ſibi traditam praedicarunt, non patiamini quaſi dubiam retractari; & quae olim ſunt majorum auctoritate damnata, redivivis non permittatis conatibus excitari: Illudque potius jubeatis, ut antiquae Nicaenae Synodi conſtituta, remota Haereticorum interpretatione permaneant.*

Eadem pari ſtudio rurſus inculcat in aliis ad eumdem piiſſimum Auguſtum literis: (a) *Quamvis nimis arctus dies Synodo fuerit conſtitutus, ſpero tamen adfuturum Omnipotentis auxilium, quo omnes valeant ad praefinitum tempus occurrere, & unanimiter cum Sanctae Fraternitatis adſenſu, quae univerſali Eccleſiae congruant, definire. Compreſſa enim vel remota inquietudine ac pravitate paucorum, facile firmabitur probanda concordia,*

(a) Ubi ſup. Epiſt. L.

dia, ſi in eam fidem, quam Evangelicis & Apoſtolicis praedicationibus declaratam, per antiquos Patres noſtros accepimus & tenemus, omnium corda concurrant, nulla penitus diſputatione cujuſquam retractationis admiſſa, ne per vanam fallaciamque verſutiam aut infirma videantur aut dubia, quae in ipſo angulari lapide Chriſto fundata ſunt, & ſine fine manſura; hoc nobis indeſinenter orantibus, ut a Sacramento ſingularis fidei nemo inveniatur alienus, ſed damnata impietate haereſeos, nullum de perditione cujuſquam Catholica Eccleſia ſentiat detrimentum.

Eadem ſcribit Epiſt. LI. ad Pulcheriam Auguſtam; ubi & meminit litterarum, quas ad Calcedonenſem Synodum per Legatos tranſmiſerat; *quibus*, inquit, *Fraternitas advocata cognoſceret, quam formam ſervare in hac dijudicatione deberet: ne ulla temeritas aut fidei regulis, aut Canonum ſtatutis, aut benignitatis remediis obviaret. Sicut enim a principio hujus cauſſae frequentiſſime ſcripſi, hanc inter diſcordes ſenſus, & carnales aemulationes moderationem volui cuſtodiri, ut integritati quidem nihil evelli, nihil liceret apponi, ad unitatem vero pacemque redeuntibus remedium veniae praeſtaretur.* Et infra: *Et quamvis incommutabiliter inimiciſſimam Chriſtianae Religioni haereſim deteſtemur; ipſos tamen* (haereticos) *ſi corrigantur, & digna ſe ſatisfactione purificent, ab ineffabili miſericordia Dei non judicamus alienos.*

Eadem denique ipſi etiam Chalcedonenſi Concilio commendat ac praecipit: *(a) In his Fratribus Paſchaſino & Lucentio Epiſcopis, Bonifacio & Baſilio Presbyteris,*

(a) Epiſt. XL. 1. Par. Conc. Chalced.

ris, qui ab Apoſtolica Sede directi ſunt, me Synodo veſtra Fraternitas exiſtimet praeſidere, non abjuncta a vobis praeſentia mea, qui nunc in Vicariis meis adſum, & jamdudum in fidei Catholicae praedicatione non deſum: ut qui non poteſtis ignorare quid ex antiqua traditione credamus, non poſſitis dubitare quid cupiamus. Unde, fratres cariſſimi, rejecta penitus audacia diſputandi contra fidem divinitus inſpiratam, vana errantium infidelitas conquieſcat; nec liceat defendi quod non licet credi; quum ſecundum Evangelicas auctoritates, ſecundum Propheticas voces, Apoſtolicamque doctrinam pleniſſime & lucidiſſime per literas, quas ad beatae memoriae Flavianum Epiſcopum miſimus, fuerit declaratum, quae ſit de Sacramento Incarnationis Domini noſtri Jeſu Chriſti pia & ſincera confeſſio.

Quae hactenus ex Leonis Epiſtolis deſcripta ſunt; adeo perſpicua eſſe videntur, ut neque verba occurrant, quibus diſertius ac manifeſtius ſuam potuerit Sanctiſſimus ac diſertiſſimus Pontifex mentem aperire, ſuumque hac de re ſenſum efferre. Quare ſatis mirari nequeo, quî potuerit eruditiſſimo Praeſuli excidere, non renuiſſe Leonem, tantum Pontificem, poſt rem a ſe judicatam inſtaurari judicium, omniaque rurſum ad examen & inquiſitionem velut adhuc ambigua & in ancipiti poſita revocari.

AR-

ARTICULUS III.

Quo ſenſu dixerit S. Leo, poſt rem a Sede Apoſtolica judicatam, pleniore judicio errorem in Synodo aboleri; & quaeſtionem communi cum Epiſcopis ſententia finiri oportere.

ORitur haec difficultas, quae tertium hujuſce Capitis argumentum complectitur, ex iis, quae in duobus praecedentibus Articulis ſancita ſunt. Si enim ad profligandam Eutychianam haereſim, Synodo generali opus abſolute non fuit; nec res ſemel a Pontifice definita in Oecumenico Concilio retrectanda erat; quomodo Synodi judicium *plenius* ab ipſo Pontifice dicitur; & Synodum convocari oportere, ut quaeſtio *communi* cum Epiſcopis & *irretractabili ſententia terminetur*? Id vero Sanctus Leo non uno in loco diſertiſſime docet (*a*).

Ut haec difficultas de medio tollatur, ac penitus evaneſcat, recolendum eſt, quod eſt jam nobis haud ſemel animadverſum, duplicem inſtitui poſſe de fidei rebus inquiſitionem. Aliam nimirum ad eruendam veritatem, quae adhuc lateat: aliam vero, ut veritas, quae ex tenebris prodiit, novis ſplendoribus decoretur: ſeu, prior inquiſitio inſtituitur, ut res ex dubia certa reddatur; altera vero, ut ex omnino certa certior evadat: Prior neceſſaria eſt, ut veritatem adſequamur; altera vero, utilis eſt, & quodammodo neceſſaria, ut eam vel pervicacibus, ac lumini rebellibus ingeramus. Illa jure requiritur, antequam

 certa

(*a*) Epiſt. XXI. ad Pulch. 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. LXIII. ad Theodoret. & alibi.

certa de aliquo dogmate ſententia proferatur; haec autem ex quadam indulgentia quandoque permittitur, ut ſuavius infirmis & imperitis hominibus conſulatur.

Itaque de priore inquiſitione & examine loquitur Sanctus Leo, quum negat, Synodum eſſe neceſſariam, ut haereſis Eutychiana damnetur; & quum vetat, rem ſemel a ſe definitam in Synodo retractari. De altero vero inquiſitionis genere loquitur in locis mox referendis & enucleandis, quibus hunc docet eſſe generalis Concilii fructum & effectum, ut *pleniore judicio* error aboleatur; & quaeſtio de fide *communi* cum Epiſcopis eaque *irretractabili ſententia* terminetur. Igitur demonſtrandum eſt, in iis omnibus locis, quae nobis objiciuntur, aut objici poſſunt, haud eam eſſe permiſſam a Sanctiſſimo Pontifice inquiſitionem, aut rei definitae retractationem, qua haec velut adhuc dubia firmaretur, aut in tenebris deliteſcens in apertam lucem produceretur; ſed eam tantum, qua res omnino firma & immobilis amplius confirmaretur, ac *lucidiſſime & pleniſſime* expoſita nova luce perfunderetur; idque haud jure fuiſſe debitum, ſed Pontificis indulgentia & benignitate conceſſum. Inde autem eluceſcet, quo ſenſu Pontificis cum Synodo judicium *plenius* eſſe dicatur; & quaeſtio communi cum Epiſcopis ſententia terminata, omnino irretractabilis judicetur.

Ad Julianum Epiſcopum Coënſem haec ſcribebat Leo, quum jam Secunda Epheſina Synodus eſſet indicta: (*a*) *Poſtquam geſtorum ad nos Epiſcopalium* (loquitur de Geſtis Concilii Conſtantinopolitani ſub Flaviano) *documenta perlata ſunt, omnia illa, quae fallacium querelarum velamine tegebantur, quam eſſent deteſtanda, patue-*

(*a*) Epiſt. XIX. Tom. IV. Concil.

fuerunt. Et quia Clementiſſimus Imperator pro benevolentia ac pietate animi ſui, de ſtatu hujus, qui ante honorabilis videbatur, diligentius voluit judicari, atque ob hoc indicendum credidit Epiſcopale Concilium, per Fratres noſtros Julianum (Julium) *Epiſcopum, & Renatum Presbyterum, ſed & filium meum Diaconem Hilarium, & quos ex latere meo vice mea miſi, ad fratrem noſtrum Flavianum ſufficientia pro qualitate cauſſae ſcripta direxi, quibus & veſtra dilectio, & Eccleſia univerſa cognoſcat, de antiqua & ſingulari fide, quam indoctus Impugnator inceſſit, quid divinitus traditum teneamus, & quid incommutabiliter praedicemus. Quia tamen non debemus partes miſerationis omittere, congrua moderatione credidimus ſanciendum, ut ſi condemnatus Presbyter plena ſatisfactione corrigitur, ſententia, qua obſtrictus eſt, relaxetur. Si vero in eodem inſipientiae ſuae luto jacere delegerit, ſtatuta permaneant, & cum eis habeat ſortem, quorum eſt ſecutus errorem.* Annuit Leo, Eutychis cauſſam diligentius judicari, non equidem quod Synodale examen inſano homini deberetur; quum neque lateret quid de Chriſti Incarnatione certa eſſet fide tenendum, neque ambigeretur, eam fidem ab indocto Presbytero violari: ſed quia pro benevolentia & pietate animi ſui id expetebat Imperator; & quia ſententiam in Eutychem latam relaxari cupiebat Pontifex; non ea tamen conditione ſi forte innocens reperiretur; verum, ſi forte illius pervicacia Synodi auctoritate perfringeretur, ac plena ſatisfactione corrigeretur.

Eadem clarius ac luculentius exponit in Epiſtolis ad Theodoſium, ad Pulcheriam, & ad Epheſinum Concilium per ſuos Legatos tranſmiſſis. Ita enim ſcribit ad Theodo-

ſium (*a*). *Unde licet Eutyches (quantum geſtorum Epiſcopalium ordo patefacit) imperite atque imprudenter errare detectus ſit, debueritque a ſua merito reprobabili perſuaſione diſcedere: quoniam tamen Pietas veſtra ..... apud Epheſum conſtituit Synodale Concilium, ut imperito ſeni ea, in qua nimis caligat, veritas innoteſcat; Fratres meos Julianum* (Julium) *Epiſcopum &c. miſi qui ad vicem praeſentiae meae pro negotii qualitate ſufficerent, & qui eum ſecum deferrent juſtitiae & benignitatis affectum; ut quia dubitari non poteſt, quae ſit Chriſtianae confeſſionis integritas; & totius erroris pravitas damnaretur, & reſipiſcens qui deviaverat, ſi pro venia ſupplicaret, Sacerdotalis ei benevolentia ſubveniret; quum in libello ſuo, quem ad nos miſit, hoc ſaltem ſibi ad promerendam veniam reſervaverit, ut correcturum ſe eſſe promitteret, quidquid noſtra ſententia de his, quae male ſenſerat, improbaſſet. Quid autem Catholica Eccleſia univerſaliter de Sacramento Dominicae Incarnationis credat & doceat, ad Fratrem & Coëpiſcopum noſtrum Flavianum plenius continent ſcripta, quae miſi.* Itaque Concilium, Leone judice, non eo erat indictum, ut fidei veritas adhuc latens e tenebris erueretur; ut quid de Sacramento Incarnationis ac duabus in Chriſto naturis tenendum eſſet, inquireretur; ut in quaeſtionem adduceretur, an Eutyches erraret, & an recte Leo in ſua ad Flavianum Epiſtola fidem exponeret: ſed ut imperito ſeni veritas inoteſceret, & errorem ſuum agnoſcenti venia concederetur.

Nec minus luculenta ſunt, quae per eoſdem Legatos ad Epheſinum Concilium deſtinatos Sanctus Pontifex dua-

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. X.

duabus Epiſtolis (*a*) ad Pulcheriam ſcribit Auguſtam, unde, ne in immenſum opus excreſcat, haec tantum pauca decerpo: *In his Fratribus meis, quos vice mea miſi, me quoque adeſſe cum ceteris, qui adfuerint, aeſtimate; quibus ſecundum cauſſam, ſatis mihi & geſtorum ſerie, & ipſius de quo agitur profeſſione patefactam* EVIDENTER ET PLENE *quid ſentiendum eſſet, oſtendi. Non enim de portiuncula aliqua fidei noſtrae, quae* MINUS LUCIDE DECLARATA SIT, *quaeritur; ſed hoc ſtolidiſſima inſultatio audet inceſſere, quod Dominus noſter in Eccleſia ſua neminem ſexus utriuſque voluit ignorare..... Et ideò pro veſtrae pietatis conſuetudine elaborare dignemini, ut quod contra ſingulare Sacramentum ſalutis humanae blaſphema inſipientia protulit, ab omnium animis repellatur: ac, ſi ipſe qui in hanc tentationem incidit, reſipiſcat, ita ut per libellarem ſatisfactionem proprium damnet errorem, communio ei ſui ordinis non negatur. Quod etiam Sancto Flaviano Epiſcopo me clementia tua ſcripſiſſe cognoſcat; ut caritas non negligatur, ſi error aboletur.* Quocumque ſenſu Concilii generalis dixerit *plenius* judicium, inde profecto conſequens nulla ratione eſt, quod ipſe rem totam minus evidenter, & plene, ac dilucide judicaverit; quum id ſeſe cumulatiſſime praeſtitiſſe diſertis verbis adfirmet. Proinde Synodo opus non erat, ut fides plene evidenter ac lucide declararetur; nec deliberandum erat, an in errore Eutyches verſaretur, verum id unice agendum, ut indoctus Senex inſtrueretur, & blaſphemias revocaret, quas Leo credere potius volebat ex incauta ſtolidaque ſimplicitate, quam ex verſutia & calliditate prolatas.

Nec

(*a*) Epiſt. XI. & XII. ubi ſup.

Digitized by Google

Nec minus diſerte ſuam Sanctus Pontifex mentem aperit in Epiſtola ad Synodum Epheſinam (*a*): *Nimis autem*, inquit, *a compage bujus aedificationis* (qua nimirum Eccleſia ſupra Petrum fundata & aedificata eſt) *alienus eſt, qui & Beati Petri confeſſionem non capit, & Chriſti Evangelio contradicit; oſtendens, ſe nullum unquam ſtudium cognoſcendae veritatis babuiſſe, & ſuperfluo bonorabilem viſum, qui nulla maturitate cordis ornavit canitiem ſenectutis. Verum quia etiam talium non eſt negligenda curatio, & pie ac religioſe Chriſtianiſſimus Imperator baberi voluit Epiſcopale Concilium, ut pleniore judicio omnis poſſit error aboleri; Fratres veſtros Julianum Epiſcopum &c. miſi, qui vice mea Sancto Conventui veſtrae Fraternitatis interſint, & communi vobiſcum ſententia, quae Domino ſint placitura, conſtituant: boc eſt, ut primitus peſtifero errore damnato, etiam de ipſius, qui imprudenter erravit, reſtitutione tractetur; ſi tamen doctrinam veritatis amplectens, ſenſus baereticos, quibus imperitia ejus fuerat irretita, plene aperteque propria voce & ſubſcriptione damnaverit: quod etiam in libello, quem ad nos miſerat, eſt profeſſus, ſpondens, per omnia noſtram ſecuturum ſe eſſe ſententiam. Acceptis autem Fratris & Coëpiſcopi noſtri Flaviani literis, plenius ad eum de bis, quae ad nos videtur retuliſſe, reſcripſimus, ut abolito boc, quo inquinatus* (melius veteres libri, inquit Baluzius, *qui natus*) *videbatur, errore, in laudem & gloriam Dei per totum mundum una ſit fides, una eademque confeſſio*. Plura in his verbis notanda ſunt, ex quibus aperte colligitur, quam nullo jure hoc Sancti Pontificis loco Boſſuetius utatur, quo Sedis Apo-

(*a*) Ubi ſup. Epiſt. XIII.

Apoſtolicae de fide judicia Concilii univerſalis veluti pleniore judicio retractari ac reformari poſſe demonſtret. Quum tamen ſi locus intime perpendatur, inde Romani Pontificis inerrantia, ejuſque ſuprema & ſupra ipſum generale Concilium auctoritas apertiſſime demonſtretur: Namque tam longe abeſt, ut auctoritatem ſuam, ſuumque de fide & de Eutychis perſona judicium Magnus Leo Oecumenicae Synodi judicio & auctoritati ſubjiciat; ut ſuum potius de re utraque decretum formam & regulam eſſe velit, juxta quam ſit a Patribus judicandum. Quare vult quidem, pleniore judicio errorem aboleri, & communi cum Epiſcopis ſententia quae Deo ſint placitura conſtitui; non tamen dubitari ſinit, an haereticis ſenſibus, & peſtiferò errori Eutyches ſit implicitus, formamque ipſe praeſcribit, juxta quam ſit ad Eccleſiae pacem redintegrandus. Neque enim ſtatuit, ut *primitus* quaeratur, an aliquo Eutyches errore detineatur; ſed ut *primitus* peſtifer ac nefarius error damnetur: neque decernit quid facto opus ſit, ſi ſeſe Eutyches ab omni errore intactum oſtenderit; ſed omnino vult, ut ab ipſo haeretici ſenſus propria voce & ſubſcriptione damnentur. Quod autem ad fidem pertinet, eam nequaquam veluti dubiam, & ipſius Synodi auctoritate retractandam proponit, ſed veluti Principis Apoſtolorum ore prolatam, ipſiuſque prorſus ineluctabili auctotitate munitam. Quapropter ſub ipſum Epiſtolae initium ait: *Religioſa clementiſſimi Principis fides..... hanc reverentiam divinis detulit inſtitutis, ut ad ſanctae diſpoſitionis effectum, auctoritatem Apoſtolicae Sedis adhiberet; tanquam ab ipſo Petro cuperet declarari, quod in ejus confeſſione laudatum ſit &c.* Et infra: *Nimis autem a compage hujus aedificationis alie-*

alienus eſt, qui & Beati Petri confeſſionem non capit, & Chriſti Evangelio contradicit &c. Jure proinde meritoque doctiſſimus Thomaſſinus hanc eamdem Epiſtolam verſans, haec in rem noſtram animadvertit (*a*): „ Minime neceſſariam fuiſſe Synodum in re tam lucida, idem „ (*Leo*) alibi ſcribit. Sed confitetur hîc tamen, plenio„ re judicio Eccleſiam rurſus uti poſſe: non quaſi ancipi„ tem conſilii, & fidei incertam ſuae; non quaſi Flavia„ ni, nedum Leonis ſententiam fortaſſis recantatura ſit; „ ſed pleniore judicum numero, & pompa majore eam„ dem ſuam fidem ſententiamque invariabilem & irre„ tractabilem promulgatura.

Hic ergo legitimus ſenſus eſt, juxta quem Oecumenicae Synodi judicium *plenius* quodammodo dici poteſt; quod nimirum majore cum pompa & ſolennitate profertur; non autem, quod ratum, firmum, plenum, irreformabile, & ſuopte jure etiam irretractabile non ſit Sedis Apoſtolicae judicium, niſi ad illud Eccleſiae aut Synodi univerſalis conſenſus acceſſerit. Utile quidem quandoque eſſe, & perfringendae haereticorum obſtinationi ſatis accommodatum, ut ab Epiſcopis in unum ex univerſo orbe congregatis communis in aliquam haereſim ſententia proferatur; & concinentibus omnium vocibus innoteſcat, quod per *totum mundum*, ut ait S. Leo ſuperius laudatus, *una ſit fides*, *una eademque confeſſio*, haud equidem inficiamur. Verum in ipſius Apoſtolicae Sedis poteſtate & arbitrio poſitum eſſe dicimus, an ejuſmodi in haereticos indulgentia & benignitate utatur; an potius ſuum decretum valere jubeat ſuo dumtaxat judicio & auctoritate munitum. Qua de re eumdem Cl. Thomaſſinum eodem

(*a*) Differt. XII. in Conc. Chalcedon. num. XIV.

eodem loco num. XV. conſentientem habemus: „ Quibuſdam (*haereſibus*) opprimendis Eccleſia in Synodos „ Oecumenicas coaluit, non ipſorum haereticorum arbitrio, ſed ſuo: nec quia neceſſe erat, ſed quia ſibi expedire videbatur: nec juris rigore conſtricta, ſed diſpenſatione tunc uti volens: nec quaſi in dubio doctrinae anfractu alternatura, aut iteratae diſputationis ſolum periclitatura; ſed praejudicatam firmatura fidem, „ & eam totius corporis ſui, & ſingulorum membrorum, „ quaſi linguarum totidem vocibus perſonatura; ut jam „ longe inexcuſabiliores ſint, qui antea miſerabile quidem, ſed qualecumque tamen ſibi de ignorantia patrocinium accerſebant.

De eadem re eleganter quoque, hoc eſt, more ſuo diſſerit Canus (*a*): „ Nec ſi Summus Pontifex firmus in „ fidei cauſſa judex eſt, Concilia fruſtra coguntur. Primum enim, ut Capite ſuperiore admonebamus, Romanus Pontifex non temere & ſtulte, ſed conſiderate „ atque ſapienter habet fidei controverſias definire; advocando ſcilicet Conſiliarios, vel plures, vel pauciores, juxta rei, de qua diſſeritur, gravitatem. Juvant „ enim Patres Concilii Summi Pontificis fidem atque doctrinam..... Ita enim divina procuratio in Eccleſiam „ ſe fundit, ut membra praecipua, tametſi a capite ipſa „ pendeant, caput tamen tueantur & juvent. Facit quoque Concilium plauſibiliorem populo fidem, propter „ acceptiſſima multorum teſtimonia atque judicia. Nam „ & leges, quae communi Optimatum conſenſu & rogantur & feruntur, libentius populus accipit, quam ſi a „ Rege ſolum ederentur. Itaque ut tota vis membrorum

A a in

(*a*) Lib. V. cap. ult. in Reſp. ad XI. argum.

in capite, tota Senatus auctoritas in Principe, & tota poteſtas exercitus in Duce continetur; ſed in membris, in Senatu, & in exercitu, quum ad ipſos promanat, magis funditur & explicatur, & majore ut plurimum impetu hominum incitat ac permovet ſenſus: ſic tota Eccleſiaſticorum judiciorum vis & auctoritas, ut deinceps luculentius oſtendemus, in ſummo univerſae Eccleſiae Paſtore & Capite quodammodo continetur; ſed in univerſo corpore magis funditur, exeritur, & explicatur, & majores impetus habet ad infirmorum animos permovendos, & in unam eamdemque ſententiam pertrahendos, in eaque firmandos & continendos. Id quod etiam ſequentibus verbis luculenter explicat ſuperius laudatus Thomaſſinus (*a*):
„ Ne digladiemur, major Synodo Pontifex, vel Pontifi-
„ ce Synodus Oecumenica ſit. Sed agnoſcamus, ſuccen-
„ turiatum Synodo Pontificem, ſeipſo majorem eſſe:
„ truncatam Pontifice Synodum, ſe ipſa eſſe minorem.
„ Ita non exercitus major eſt Duce, ſed ſuccinctus exer-
„ citu ſuo Dux, ſeipſo major eſt; divulſus a Duce exer-
„ citus, ſe ipſo minor, & nec exercitus eſt, ſed palan-
„ tium diſſipatus grex, vel graſſantium cuneus. Ita Ec-
„ cleſia velut caſtrorum acies ordinata in Synodo, *exer-*
„ *citus ſui facultate conſpecta ipſam ſe plenius cognoſcit*.
„ Quae ſi ſe capiti ſuo abſcindat & collidat, utique mi-
„ nor, & capite minuta decreſcit. Quod factum in praedatoria Synodo Epheſina; quae propterea praedonum cuneus, & latrocinium effecta eſt.

CA-

(*a*) Ubi ſup. num. XXIX.

CAPUT XVI.

„ In Chalcedonenſi Concilio duo ad rem fa-
„ ciunt: alterum, Dioſcori Patriarchae Ale-
„ xandrini (depoſitio); alterum examen Epi-
„ ſtolae Leonis: hîc de Dioſcoro: Demon-
„ ſtratur, in cauſis, quae univerſalem Eccle-
„ ſiam ſpectant, in ipſa conſenſione vim ſum-
„ mam & indeclinabilem eſſe repoſitam.

„ NOtum eſt omnibus (inquit Cl. Declarationis
„ Defenſor) Chalcedonem ſexcentos atque am-
„ plius Epiſcopos conveniſſe. Paſchaſinus & Lucentius
„ Epiſcopi Leonis vice Sanctae Synodo praeſidebant: dati
„ ab Imperatore Judices, qui actionem regerent, turbas
„ compeſcerent, quaeſtionem de fide, & Eccleſiaſtica
„ omnia in Synodi poteſtate ac judicio relinquerent.

„ In ea vero Synodo, quae ad rem noſtram faciunt,
„ duo ſunt; primum Dioſcori depoſitio; alterum ſenten-
„ tia Synodi de Leonis Epiſtola comprobanda.

Verum antequam de his duobus cum Illuſtriſſimo Praeſule diſſeramus, libet paullulum immorari in iis enucleandis, quae ad inſtaurandas Eccleſiae res per impium Dioſcorum in Epheſina Pſeudo-Synodo labefactatas, per Magnum Leonem auctoritate Apoſtolica geſta ſunt; quum in iis ſumma Romani Pontificis poteſtas emineat a nullius Concilii generalis judicio & auctoritate dependens.

ARTICULUS PRIMUS.

In reſtituendis Eccleſiae rebus, quae fuerant per Dioſcorum in Epheſina Pſeudo-Synodo labefactatae, Magnum Leonem ſummam exercuiſſe, & a futurae Synodi judicio nullatenus dependentem auctoritatem.

QUum impius Dioſcorus in Epheſino latrocinio per ſummum nefas & Apoſtolicae Sedis contemtum Eutychem abſolviſſet; Flavianum & Euſebium Dorylaeum damnaſſet, ſuiſque Sedibus dejeciſſet; Epiſtolam Magni Leonis in Synodo legi vetaſſet, in ipſummet Leonem anathematis ſententiam pronunciaſſet; denique plures Epiſcopos, ut ſuis ſceleribus conſenſum praeberent, minis ac terroribus compuliſſet: Magnus Leo hiſce ſtatim occurrere nefariis auſibus, Apoſtolici eſſe muneris judicavit. Itaque, etſi ſub quadam Synodi generalis imagine haec a Dioſcoro perpetrata fuiſſent, eaque propterea nullo retractatui obnoxia Theodoſius Imperator judicaret; attamen Leo nequaquam a profanae Synodi actis ad legitimam Synodum velut ad ſuperiorem Judicem appellavit; quemadmodum ad ipſum Leonem Flavianus appellaverat: ſed ipſe ſuopte jure & auctoritate omnia reſcidit; Eutychem, niſi prioribus erroribus damnatis, a nemine abſolvi potuiſſe declarat; Flavianum & Euſebium Dorylaeum in ſua communione indivulſe retinet; neminem, qui in ejuſdem Flaviani adhuc ſuperſtitis locum ſubrogatus fuiſſet, ſuae communionis participem futu-

futurum eſſe denunciat; Anatolium in ejus jam demortui locum ſuffectum non ante ad communionem admittit, quam ſuam ad Flavianum Epiſtolam propria ſubſcriptione ſignaret; ſtatuit vel ipſum Eutychem Eccleſiae pace donandum, ſi dato libello nefariam haereſim deteſtetur; Epiſcopos in exſilium ejectos, ſuiſque Sedibus inique deturbatos, eiſdem eſſe reſtituendos; qui autem vi metuque in Dioſcori nefaria acta conſenſerant, ſi digna ſatisfactione culpam eluant, ſuis debere locis manere; denique qui praecipue cum Dioſcoro auctores ſcandali fuerant, hos eſſe Sedis Apoſtolicae judicio reſervandos. Ad haec, ut Synodus legitima celebretur, ſumma ope contendit; non quo ejuſmodi decreta velut non ſatis firma, & abſque Synodi auctoritate nutantia retractentur; ſed ut iis univerſa Eccleſia obſequente, & in eadem publice ac ſolenniter conſentiente, injuria reparetur, quae fuerat Apoſtolicae Sedi in latrocinali Synodo illata.

Haec omnia variis ex Leonis Epiſtolis decerptis locis illuſtrari poſſunt. Dogmaticas Praeſulum Romanorum Epiſtolas non eo ad Concilia generalia tranſmitti, ut a Patribus retractentur, verum ut juxta illas veluti fidei regulas de dogmatibus judicent, in ſuis ad Theodoſium Imperatorem & Pulcheriam Auguſtam litteris Sanctus Leo luculenter aperteque ſignificat; quum ſcilicet diſertis verbis docet, ideo profanam Synodum omnia ſuſdeque miſcuiſſe, & ab avita fide immaniter aberraſſe, quod hanc regulam nequaquam ſequuta ſit, imo ne ea Patribus proponeretur, Dioſcorus prohibuiſſet. Jure autem meritoque Legatos Apoſtolicae Sedis fuiſſe in Synodo proteſtatos, ſe nunquam iis conſenſuros, nec ullius unquam momenti ac roboris futura eſſe, quae praeter Leonis ſententiam in ea Synodo gereban-

bantur : (*a*) *Literis Clementiae veſtrae, quas duaum ad Beati Petri Apoſtoli Sedem pro Catholicae Fidei amore miſiſtis, tantam fiduciam ſumſimus defendendae per vos veritatis & pacis, ut in cauſſa tam ſimplici tamque munita, nihil putaremus poſſe exſiſtere quod noceret; praeſertim quum ad Epiſcopale Concilium, quod haberi apud Ephesum praecepiſtis, tam inſtructi ſint miſſi ut ſi ſcripta, quae vel ad Sanctam Synodum, vel ad Flavianum Epiſcopum detulerunt, Epiſcoporum publicari auribus, Alexandrinus permiſiſſet Antiſtes, ita manifeſtatione puriſſimae fidei, quam divinitus inſpiratam & accepimus & tenemus, omnium concertationum ſtrepitus quieviſſet, ut nec imperitia ultra deſiperet, nec occaſionem nocendi aemulatio reperiret. Sed dum privatae cauſſae religionis exercentur obtentu, commiſſum eſt impietate paucorum, quod univerſam Eccleſiam vulneraret.... Quod noſtri ab Apoſtolica Sede directi adeo impium & Catholicae Fidei contrarium eſſe viderunt, ut ad conſentiendum nulla potuerint oppreſſione compelli; conſtanterque in eadem Synodo, ut decuit, fuerint poteſtati, nequaquam id quod conſtituebatur, Sedem Apoſtolicam recepturam.* Et in Epiſtola ad Pulcheriam (*b*): *Et ii quidem, qui miſſi ſunt.... reclamarunt in Synodo, ſicut oportuit, unius hominis non tam judicio, quam furori proteſtantes, ea quae per vim metumque gererentur, Sacramentis Eccleſiae, & ipſi Symbolo ab Apoſtolis inſtituto praejudicare non poſſe; nec ſe ab ea fide ulla injuria ſeparandos quam pleniſſime expoſitam atque digeſtam, a ſede Beati Apoſtoli Petri ad Sanctam Synodum detuliſſent: Cujus cum recitatio po-*

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. XIX.
(*b*) Ibid. Epiſt. XXI.

poſcentibus Epiſcopis non ſit admiſſa .... generatio Jeſu Chriſti ſecundum carnem, & verae mortis ac Reſurrectionis ejus confeſſio, (quod horremus dicere) ſolveretur. En quo praeceps agitur Synodus ex univerſo fere orbe collecta, quum fidei regulam, & judicii formam ab Apoſtolica Sede praeſcriptam temere abjicit, aut non ſibi ob oculos ponit. Quod ſi Romanorum Pontificum ſolennia de fide judicia jure in generalibus Synodis retractantur; imo ut inibi retractentur, eo per Legatos Dogmaticae ipſorum Epiſtolae deferuntur; temere prorſus Leonis Magni Legati proteſtati in Synodo ſunt, numquam ſe ab ea fide ulla injuria ſeparandos, quam pleniſſime expoſitam atque digeſtam, a Sede Beati Petri Apoſtoli ad Sanctam Synodum detuliſſent. Quum potius ad Synodi judicium reſpicere debuiſſent; non autem illo praejudicatam de Leonis litteris opinionem adferre.

Verum, quam forti animo Dioſcori auſibus ſe ſe Legati oppoſuerint, & non modo Leonis de ipſa Catholica fide, verum & de Flaviani perſona ejuſque religionis integritate judicium tutati ſint, unus eorum Hilarus Diaconus, his ad Pulcheriam verbis declarat (*a*): *Verumtamen confidens de auxilio Chriſti, quod attinet ad damnationem Reverendiſſimi & Sanctiſſimi Viri, innocentem me integrumque ſervavi, licet nulla flagella, nulla tormenta me poſſent facere ejus conſentire ſententiae: ſed omnibus derelictis exinde diſceſſi, per incognita & invia loca Romam veniens, ut Reverendiſſimo Papae omnium, quae in Epheſo geſta ſunt, idoneus nuntiator exſiſterem.* Deinde eidem Auguſtae ſignificat, omnia a Leone reſciſſa reprobataque fuiſſe, quae perperam, & praeter Sedis Apo-

(*a*) Ubi ſupra Epiſt. XXIV.

Apoſtolicae ſententiam auſus Dioſcorus fuerat: *Veſtra itaque veneranda clementia cognoſcat, a praefato Papa, cum omni Occidentali Concilio, reprobari omnia, quae in Epheſo contra Canones, per tumultus & odia ſaecularia, a Dioſcoro Epiſcopo geſta ſunt; & nulla ratione haec in his partibus ſuſcipi poſſe, quae per potentiam praedicti, non ſine laeſione fidei, & praejudicio Sanctiſſimi Viri innoxiique commiſſa ſunt*.

Quod ad Flavianum pertinet Eccleſiae communione ſuaque ſede injuſte dejectum, haec in variis Epiſtolis de illo Sanctiſſimus Pontifex ſtatuit. 1. Eidem Auguſtae ſignificat (*a*), *quoniam Flavianus Epiſcopus in noſtra*, inquit, *omnium commuione perſiſtit: atque hoc quod factum eſt ſine conſideratione juſtitiae, & contra omnium Canonum diſciplinam ratum haberi, ratio nulla permittit*. 2. Clero Populoque Conſtantinopolitano denunciat (*b*), quod *quisquis incolumi atque ſuperſtite Flaviano Epiſcopo veſtro, Sacerdotium ejus auſus fuerit invadere, nunquam*, inquit, *in communione noſtra habebitur, nec inter Epiſcopos poterit numerari*. 3. Mortuo Flaviano laudatae ſaepius Auguſtae gratias agit, *quod reliquias*, inquit (*c*), *Sanctae Memoriae Flaviani innocentis & Catholici Sacerdotis ad Eccleſiam, cui benè praefuit, feciſtis cum honore debito revocari*. 4. Eidem ſimiliter in eadem Epiſtola gratias agit, *quod*, inquit, *Sacerdotes Catholicos, qui de Eccleſiis ſuis injuſta fuerunt dejecti ſententia, reduxiſtis*: quod quidem auctore Leone factum eſſe, certa & explorata res eſt. Denique eidem

(*a*) Ubi ſupra Epiſt. XXI.
(*b*) Ibid. Epiſt. XXII.
(*c*) Epiſt. XXXIX. Tom. IV. Conciliorum.

dem in eodem loco ſignificat, *Fratrem*, inquit, *Coepiſcopum noſtrum Euſebium nobiſcum degere, & noſtrae communionis eſſe conſortem, cujus commendamus Eccleſiam; quem dicitur vaſtare, qui illi injuſte aſſeritur ſubrogatus*.

Mortui Flaviani locum & Sedem Anatolius obtinebat; ejus autem electionem antequam probet Leo, eumque in communionem recipiat, quid illi praeſtandum ſit, propria abſolutaque decernit auctoritate; ut nimirum Epiſtolam ad Flavianum ſolenni ſubſcriptione recipiat, ut Epheſinae Synodi geſta repudiet, & qui ipſius ad Flavianum litteris refragantur, eos a ſua communione repellat: Ita enim ſcribit S. Pontifex ad Theodoſium Imperatorem (*a*): *Catholicorum ſententiis toto corde conſentiat; ita ut ſinceram communis fidei profeſſionem abſolutiſſima ſubſcriptione coram omni Clero, & univerſa Plebe declaret; Apoſtolicae Sedi, & univerſis Domini Sacerdotibus, atque Eccleſiis publicandam ..... Quia vero & nos, & Beati Patres noſtri, quorum doctrinam & veneramur & ſequimur, in unius fidei concordia ſumus; ſicut Provinciarum omnium proteſtantur Antiſtites; agat Clementiae veſtrae devotiſſima fides, ut quamprimum ad nos Conſtantinopolitani Epiſcopi, qualia debent probati & Catholici Sacerdotis, ſcripta perveniant, aperte ſcilicet atque dilucide proteſtantia, quod ſi quis de Incarnatione Verbi Dei aliud aliquid credat aut aſſerat, quam Catholicorum omnium & mea profeſſio proteſtatur, hunc a ſua communione ſecernat; ut ei fraternam in Chriſto caritatem merito poſſimus impendere*. Et in Epiſtola ad

 Pul-

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. XXXII.

Pulcheriam Auguſtam (*a*): *Simplex eſt abſolutumque quod poſco, ut remoto longarum diſputationum labore Sanctae memoriae Cyrilli Alexandrini Epiſcopi Epiſtolae, quam ipſe ad Neſtorium miſerat, acquieſcat .... & Epiſtolae meae, quae ad Sanctae recordationis Flavianum Epiſcopum eſt directa, conſentiat. Quibus vigilanter inſpectis, Conſtantinopolitanus Antiſtes repudiandum ſibi, quod auſa eſt contra puram & ſingularem fidem imperita inſipientia definire, incunctanter agnoſcat: quia & mea, & Sanctorum Patrum de Incarnatione Domini concors per omnia & una confeſſio eſt. Quam ſi quis exiſtimaverit non ſequendam, ipſe ſe a compage Catholicae unitatis abſcindet: quum tamen nos, ut in integrum omnia revocentur, optemus.* Cyrilli Alexandrini ad Neſtorium, quas Caeleſtinus Pontifex & Synodus Epheſina probaverat, & ſuas ad Flavianum litteras, quas nondum ulla Oecumenica Synodus ſuſceperat, eodem in cenſu collocat; utrarumque aequo jure exigit ſuſceptionem, & qui haſce perinde ac qui illas contemſerit, veluti pari ſcelere implicitos ab Eccleſiae Catholicae communione atque unitate repellit. Porro Anatolius neutiquam cauſſatus eſt, Leonis Epiſtolam, perinde atque illam Cyrilli, nondum fuiſſe ab Oecumenica Synodo retractatam, cauſſam nondum fuiſſe orbis adunati conſenſione finitam, debere omnia in ſuſpenſo manere ad uſque Concilii Oecumenici celebrationem: nihil, inquam, horum Anatolius obtendit: ſed, quemadmodum ab Auguſta Leoni per litteras ſignificatum eſt, ſtatim laudatam Epiſtolam Anatolius ſuſcepit, eamque propria ſubſcriptione ſignavit (*b*): *Sanctiſſimus ....*

Ana-

(*a*) Tom. IV. Conc. Epiſt XXXV.
(*b*) 1. Par. Conc. Chalcedon. Epiſt. XXXV.

Anatolius ..... tuarum literarum Apoſtolicam confeſſionem complectitur .... & Epiſtolae ſimiliter Catholicae fidei, quam ad Sanctae memoriae Flavianum Epiſcopum tua Beatitudo direxit, ſine aliqua dilatione ſubſcripſit.

De lapſis quoque in Epheſino Latrocinio variae in variis Epiſtolis a Magno Leone regulae praeſcriptae ſunt. 1. Autem id generatim ſtatuit in quadam ad Pulcheriam Epiſtola (*a*), *ut correctis, & quae male ſunt facta, propria ſubſcriptione damnantibus ..... pacis gratia tribuatur: quia devotionis utrumque eſt Chriſtianae, ut & pertinaces ſeveritas juſta coërceat, & converſos caritas non repellat.* 2. Hujuſce decreti vim luculentius exponens in Epiſtola ad Anatolium (*b*), eos tantum in praeſentia Catholicae communionis & pacis participes eſſe decernit, *qui plenis ſatisfactionibus male geſta condemnant, & accuſare magis ſe eligunt, quam tueri: ita ut digno prius anathemate, quae contra fidem Catholicam ſunt recepta, damnentur. Ita ut non dubiis profeſſionibus* (quemadmodum in alia Epiſtola id magis explanans ait) *Eutychem cum ſuo Dogmate, cumque conſortibus ſuis anathematis exſecratione condemnent* (*c*). Quod vero ad alios communionis quidem Catholicae cupidos, ſed, ut videtur, ad ſatisfaciendum ſegniores, ſtatuit; *ut ſuarum interim Eccleſiarum ſint communione contenti.* 3. in eadem ad Anatolium Epiſtola aliud in haec verba decretum exſtat: *De nominibus autem Dioſcori, Juvenalis, & Euſtathii ad ſacrum altare non recitandis, dilectionem tuam hoc decet cuſtodire, quod noſtri ibidem conſtituti faciendum*

(*a*) Tom. IV. Conc. Epiſt. XXXIX.
(*b*) Ibid. Epiſt. XL.
(*c*) Ibid. Epiſt. ad Anatol. XLVI.

eſſe dixerint; quodque honorandae Sancti Flaviani memoriae non repugnet, & a gratia tua Chriſtianae plebis animos non avertat. Nam iniquum nimis eſt atque incongruum eos, qui innocentes & Catholicos ſua perſecutione vexarunt, Sanctorum nominibus ſine diſcretione miſceri; quum damnatam impietatem non deſerentes, ipſi ſe ſua pravitate condemnent, quos convenit aut percelli pro perfidia, aut laborare pro venia. 4. De his eiſdem aliiſque, qui in Epheſina Pſeudo-Synodo aut ſcandali auctores fuerant, aut in hac cauſſa gravius peccaverant, ſtatuit, (*a*) ut *ſi forte reſipiſcunt, & a facti ſui defenſione ceſſantes in condemnationem proprii convertuntur erroris, horum ſi ſatisfactio talis accedit, quae non refutanda videatur, maturioribus Apoſtolicae Sedis conſiliis reſervetur; ut examinatis omnibus atque perpenſis, de ipſis eorum actionibus quid conſtitui debeat, aeſtimetur. Neque prius in Eccleſia, cui te Dominus voluit praeſidere, cujuſquam talium (ut ante jam ſcripſimus) nomen ad altare recitetur, quam quid de eis conſtitui debeat, rerum proceſſus oſtendat.* Denique praeter paucos illos, quos *auctores ſaeviſſimorum turbinum* in alia ad Pulcheriam Epiſtola appellat; quos tamen interim permittit, ſuas obtinere Sedes, & Epiſcopatus ſui honore potiri, de aliis pene omnibus ſcribit jam eos fuiſſe juxta formam ab Apoſtolica Sede praeſcriptam Eccleſiae Catholicae reconciliatos (*b*): *Siquidem pene omnes, qui in conſenſum Praeſidentium* (Epheſino Latrocinio) *aut traducti fuerant aut coacti; reſcindendo quod ſtatutum fuerat ab illis, & condemnando quod ſcripſerant, perpetuam culpae abolitio-*

(*a*) Epiſt. cit. ad Anatol.
(*b*) Epiſt. LI. ad Pulcher. Tom. IV. Concil.

tionem, *& Apoſtolicae Sedis gratiam ſint adepti*.

Hoc itaque loco res Eccleſiae erant, antequam Synodus Chalcedonenſis celebraretur: Eutychis haereſim ejuſque Sectatores, Dioſcori impietatem, Epheſi latrocinium pene omnes damnabant: Leonis Epiſtolae pene ab omnibus ſubſcribebatur: denique pene omnes fuerant Eccleſiae Catholicae communi auctoritate ac benignitate Sedis Apoſtolicae reſtituti. Quid ergo, rebus ita compoſitis, neceſſe fuit, Oecumenicam Synodum celebrari? Attamen voluit Leo, ut propter paucos, qui adhuc reluctabantur, Synodus cogeretur; non quia neceſſe erat vel ad firmandam fidem, perinde atque adhuc nutaret, vel ad ſanciendam diſciplinam; verum quia & paucos illos cupiebat ab exitio benigniſſimus Pontifex revocare: ut ſcilicet, quemadmodum ipſe ſcribit ad Marcianum Auguſtum (*a*), *compreſſa, vel remota inquietudine ac pravitate paucorum..... a Sacramento ſingularis fidei nemo inveniatur alienus: ſed damnata impietate haereſeos, nullum de perditione cujuſquam Catholica Eccleſia ſentiat detrimentum*. Quibus etiam accedit, quod quemadmodum ſuperius eſt nobis animadverſum, volebat Leo, injuriam per impiam & praedatoriam Synodum Sedi Apoſtolicae illatam per legitimam Synodum reſarciri; & Dioſcorum, qui in plenaria totius Orientis Synodo fuerat debacchatus, in Oecumenico totius Chriſtiani orbis Concilio aut praeteritorum ſcelerum veniam demiſſe & cum lacrymis deprecari, aut debitam ſuis facinoribus damnationis poenam ſubire; ut nimirum, quemadmodum ait Gelaſius, quaecumque in Apoſtolicae Sedis contem-

(*a*) Epiſt. LI. ad Pulcher. Tom. IV. Concil.
(*b*) Epiſt. L. ibid.

temtum male geſta Synodus auſa fuerat, per bene geſtam Synodum ſolverentur. Quamquam haec ipſa, quae in totius religionis perniciem in Epheſino latrocinio Dioſcorus geſſerat, jam antea Sedes Apoſtolica ſuopte jure, ſuaque dumtaxat auctoritate reſciderat (*a*): *Sanctae memoriae Flavianum, Pontificum congregatione damnatum, quoniam ſola Sedes Apoſtolica non conſenſit, abſolvit; potiuſque, qui illic receptus fuerat, Dioſcorum ſecundae Sedis Praeſulem ſua auctoritate damnavit; & impiam Synodum non conſentiendo ſola ſubmovit; ac pro veritate ut Synodus Chalcedonenſis fieret, ſola decrevit*: id eſt, quum illa omnia ſua tantum auctoritate Sedes Apoſtolica peregiſſet, in ejus voluntate & arbitrio poſitum erat, ut ad haec ipſa iterum decernenda Chalcedonenſis Synodus cogeretur.

ARTICULUS II.

Summam emicare Sedis Apoſtolicae auctoritatem in Dioſcori per Chalcedonenſem Synodum damnatione.

SUmma Romani Pontificis & Sedis Apoſtolicae poteſtas & auctoritas emicat in iis omnibus, quae in damnatione Dioſcori geſta ſunt, quae nimis jejune, ut quae ipſius cauſſae parum faverent, levique brachio Illuſtriſſimus Defenſor attingit.

Primum autem conſiderandum occurrit, quod ſtatim ſub ipſius Synodi initium, Paſchaſinus aliique Sedis Apoſtolicae Legati, Dioſcorum, juxta Leonis praeceptum, non

(*a*) Epiſt. XIII. ad Epiſcop. Dardan.

non ſuo loco inter Epiſcopos velut judicem, & ſecundae Sedis Antiſtitem, eſſe permiſerunt, ſed veluti reum & judicandum ſedere in medio Synodi compulerunt: *Paſchaſinus Reverendiſſimus Epiſcopus, & Vicarius Sedis Apoſtolicae, cum in medio una cum his viris Reverendiſſimis Collegis ſuis ſtetiſſet, dixit*: „ Beatiſſimi atque Apoſtolici Viri Papae urbis Romae, quae eſt Caput omnium „ Eccleſiarum, praecepta habemus prae manibus, quibus praecipere dignatus eſt ejus Apoſtolatus, ut Dioſcorus non ſedeat in Concilio, ſed audiendus intromittatur. Hoc nos obſervare neceſſe eſt. Si ergo praecipit „ veſtra magnificentia, aut ille egrediatur, aut nos eximus. *Quibus Graece interpretatis per Beronicianum virum devotiſſimum, & Secretarium Sacri Conſiſtorii, glorioſiſſimi Judices & ampliſſimus Senatus dixerunt*: „ Quid enim ſpecialiter ingeritur Dioſcoro Reverendiſſimo Epiſcopo? *Paſchaſinus..... dixit*: „ Quum intromiſſus fuerit, neceſſe eſt ut illi objiciatur. *Glorioſiſsimi Judices &c. dixerunt*: „ Ut jam interfati ſumus, cauſſa quae objicitur ſpecialiter manifeſtetur. *Lucentius Reverendiſsimus Epiſcopus, & Vicarius Sedis Apoſtolicae dixit*. „ Judicii neceſſe eſt eum dare rationem, quia quum perſonam judicandi non haberet, „ & Synodum auſus eſt facere ſine auctoritate Sedis Apoſtolicae, quod nunquam licuit, nunquam factum eſt. *Paſchaſinus vero ..... dixit*: „ Nos contra praecepta „ beatiſſimi atque Apoſtolici Papae gubernatoris Sedis „ Apoſtolicae venire non poſſumus, nec contra Eccleſiaſticas regulas, vel contra Patrum inſtituta. *Glorioſiſſimi Judices &c. dixerunt*: „ Convenit, vos ſpecialiter „ quod erraverit exponere. *Lucentius ...... dixit*:

„ Non

„ Non patimur, tantam injuriam nec vobis fieri, nec „ nobis, ut iſte ſedeat, qui judicandus advenit. *Glorioſiſsimi Judices &c. dixerunt*: „Si Judicis obtines per- „ ſonam, non ut Accuſator debes proſequi. *Et Dioſcoro religioſiſsimo Epiſcopo Alexandriae, ſecundum juſsionem glorioſiſsimorum Judicum & ampliſsimi Senatus, reſidente in medio &c.* In quo Synodi loco illud potiſſimum animadvertere eſt, quod Legati Sedis Apoſtolicae nequaquam cum Patribus, aut cum Concilio deliberant, debeat, nec ne Dioſcorus inter Epiſcopos reſidere: ſed omnino & abſolute volunt Leonis juſſionem ſervari, ut ille in Concilio non ſedeat, ſed audiendus intromittatur; minanturque ſe ſe exituros, niſi ille egrediatur: neque de hac re Pontificis praeceptum Oecumenicae Synodi conſultationi & judicio ſubjiciunt; ſed palam apertiſque verbis declarant, ac ſolenniter proteſtantur, quod contra praecepta beatiſſimi Papae venire non poſſunt, nec contra Eccleſiaſticas regulas, nec contra Patrum inſtituta; in quibus verbis Papae praecepta Eccleſiaſticis regulis, in quibus praecipuum locum obtinent generalium Conciliorum Canones, anteponunt: neque Pontificis Romani decretis minorem, quam Synodorum generalium Canonibus auctoritatem tribuunt; quum illis perinde atque iſtis refragari ſeſe nullatenus poſſe profiteantur. Deinde & illud animadvertendum, id unum hoc loco Dioſcoro a Legatis objici, quod Synodum abſque Sedis Apoſtolicae auctoritate *praeſumſit* & auſus eſt facere; quod, inquiunt, nunquam licuit, nunquam factum eſt. Unde illud conſequens eſt, Synodum Oecumenicam, ut legitima ſit, ex Apoſtolicae Sedis auctoritate pendere: ſubindeque Concilium Romano repugnante Pontifice celebrare, audacis eſſe temeritatis.

Actione tertia quatuor adverſus Dioſcorum Sanctae Synodo libelli porriguntur; primus Theodori Diaconi Alexandrini, ſecundus Iſchyrionis itidem Diaconi Alexandrini, tertius Athanaſii ejuſdem Alexandrinae Eccleſiae Presbyteri, quartus Sophronii: qui omnes hanc praeferunt inſcriptionem: *Sanctiſſimo, ac Dei amantiſſimo, & univerſali Archiepiſcopo, & Patriarchae magnae Romae Leoni, & Sanctae & univerſali Chalcedonenſi Synodo*. Ille autem Athanaſii Presbyteri praeter eamdem epigraphen, hanc etiam habet ſubſcriptionem: *Miſerabilis Athanaſius Presbyter nominatiſſimae Alexandrinae Civitatis hos libellos porrexi Sanctiſſimo univerſali Archiepiſcopo & Patriarchae Leoni, & Sanctiſſimo & univerſali Concilio Sanctorum Patrum & Epiſcoporum*. Ubi non ſolum animadverſione dignum eſt, quod Leo ſeorſim a Synodo nominatur, verum etiam eidem univerſali Concilio veluti caput reliquo corpori Sanctiſſimus & univerſalis Archiepiſcopus & Patriarcha praefertur; ea prorſus ratione, qua ſuos pro Chriſtiana Religione libellos primum ac ſejunctim Imperatoribus, deinde univerſo Senatui S. Juſtinus inſcripſit. Quod quidem ne temere & gratis jactare videamur, facit ipſamet Sacra Synodus, quae Leonem adloquens, illum ſibi *ſicut membris caput* (*a*), ac veluti Patremfamilias filiis, praefuiſſe teſtatur: *Sicut nos* CAPITI *in bonis adjecimus conſonantiam, ſic &* SUMMITAS TUA FILIIS *quod decet, adimpleat*.

Attamen potiſſimum conſideranda venit, & cum omni adcuratione ac diligentia expendenda forma ſententiae, quam Legati Sedis Apoſtolicae, & per eos univerſa

(*a*) 3. Par. Conc. Chalced. cap. II.

Synodus adverſus Dioſcorum protulerunt. Eam hîc primum integram repraeſentabo, deinde aliquot in illam meas obſervationes ſubjiciam.

Quum Dioſcorus ter vocatus judicio ſeſe non ſiſteret, Paſchaſinum Leonis Legatum, Patrum de illo ſententiam ſaepius rogantem, inter alios Julianus Epiſcopus Hypaepenſis ſic affatur:

„ 1. Nunc veſtra Sanctitas primatum tenet Sanctiſſimi „ Leonis..... Petimus igitur veſtram Sanctitatem, qui „ habes, magis autem qui habetis locum Sanctiſſimi Leo„ nis, promulgare in eum, & regulis inſitam contra eum „ proferre ſententiam. Omnes enim, & tota univerſalis „ Synodus concors efficitur veſtrae ſanctitatis ſententiae. „ *Paſchaſinus Epiſcopus dixit*: Iterum dico: Quid placet „ Beatitudini veſtrae? *Maximus Epiſcopus magnae An„ tiochenae Civitatis dixit*: Quod videtur Sanctitati ve„ ſtrae, & nos concordes efficimur.

„ 2. *Paſchaſinus Epiſcopus Lilybaetanus &c. & cum „ ipſo Lucentius..... & Bonifacius..... tenentes lo„ cum Sanctiſſimi & beatiſſimi Archiepiſcopi Apoſtolicae „ Sedis magnae & ſenioris Romae Leonis, pronunciave„ runt*: Manifeſta facta ſunt, quae a Dioſcoro quon„ dam Alexandriae magnae Eccleſiae Epiſcopo commiſ„ ſa ſunt adverſus ſanctarum regularum ordinem, & Ec„ cleſiaſticam diſciplinam, tam ex iis, quae dudum exa„ minata ſunt in priori conſeſſu, quam ex iis, quae hodie „ acta ſunt. Hic enim, ut plurima intermittamus, Eu„ tychem ſimilia ſibi ſapientem, & regulariter a proprio „ damnatum Epiſcopo, (id eſt, a Sanctiſſimo Patre no„ ſtro, & Archiepiſcopo quondam Flaviano) praeſumens „ ſibi primatum, irregulariter in communionem ſuſcepit,

„ priuſ-

„ priuſquam conſideret in Epheſo cum Dei amantiſſimis
„ Epiſcopis.

„ 3. Sed illis quidem Apoſtolica Sedes veniam praeſtitit de iis, quae ibi non voluntarie ab eis geſta ſunt,
„ qui & hactenus permanſerunt obedientes Sanctiſſimo
„ Archiepiſcopo Leoni, & omni ſancto & univerſali
„ Concilio: hujus gratia & in ſua communione eos ſicut
„ confideles ſuſcepit. Hic autem & hactenus permanſit
„ glorians in eis, pro quibus eum oportebat gemere, &
„ ſe terrae proſternere.

„ 4. Super haec vero neque Epiſtolam legi permiſit
„ Beatiſſimi Papae Leonis ſcriptam ad ſanctae memoriae
„ Flavianum, & hoc frequenter rogatus a Portitoribus
„ recitari eam, & cum juramento fieri lectionem promittens, qua non lecta, ſcandalum & laeſionem Sanctae
„ Dei Eccleſiae per totum orbem terrae pertulerunt.

„ 5. Sed tamen talibus ab eo audacter commiſſis, deliberabamus, ut de priore ſua peſſima actione aliqua ei
„ praeſtaretur clementia, ſicut & ceteris Reverendiſſimis
„ Epiſcopis, & iis, qui neque ſimilem ei auctoritatem
„ judicandi habuerunt.

„ 6. Sed quoniam ſecundis exceſſibus priorem iniquitatem valde tranſcendit; (praeſumſit enim & excommunicationem dictare adverſus Sanctiſſimum &
„ beatiſſimum Archiepiſcopum magnae Romae Leonem:) inſuper etiam multi Libelli.... contra eum...
„ oblati ſunt &c.

„ 7. Unde Sanctiſſimus & beatiſſimus Archiepiſcopus magnae & ſenioris Romae Leo per nos, & per
„ praeſentem Sanctam Synodum, una cum ter beatiſſimo, & omni laude digno beato Petro Apoſtolo, qui eſt

„ petra, & crepido Catholicae Eccleſiae, & rectae fidei
„ fundamentum, nudavit eum tam Epiſcopatus dignita-
„ te, quam etiam & ab omni ſacerdotali miniſterio oſten-
„ dit alienum.

Summae, & a generali Concilio nullatenus depen-dentis Romani Pontificis auctoritatis plura eaque illuſtria hic locus ſuppetit argumenta; quibus accuratius enucleandis, libet hîc aliquot ſubjicere obſervationes.

1. *Veſtra Sanctitas primatum tenet &c. Omnes enim & tota univerſalis Synodus concors efficitur veſtrae Sanctitatis ſententiae*. Vim hujus loci ipſamet Sacra Synodus luculentius exponit in ſua ad Leonem Relatione: *Quibus tu quidem, ſicut membris caput, praeeras in his, qui tuum tenebant ordinem*. Et infra: *Sicut nos capiti in bonis adjecimus conſonantiam, ſic & ſummitas tua filiis quod decet, adimpleat*. Ergo jure primatus Romanus Pontifex Patribus in Oecumenica Synodo congregatis praeeſt, ſicut caput membris, & ſicut filiis pater: Epiſcopi autem in generali coacti Concilio Romani Pontificis ſententiae concordes ſunt, quemadmodum membra capiti conſona eſſe debent, & filii patris amplecti ſententiam. Porro jure naturae, ſeu naturali ordine Caput dirigere membra debet, & Pater filios, penes quem tota gubernandae familiae auctoritas eſt; quomodo & in capite vis tota reſidet ad regendum corpus. Et quidem filiorum cum patre, & membrorum cum capite conſonantia efficit, ut pax familiae floreat, & ſanum vividumque ſit corpus; perperam tamen inde conficeretur, aut regendae familiae auctoritatem non reſidere totam in patre, ſed in univerſa familia, aut vim membrorum directricem non in ſolo capite, ſed in univerſo eſſe corpore conſtitutam;

Quid

Quid ergo ſibi vult Boſſuetius, quum in hoc capite ait: „ Sic a Petro capite, atque unitatis fonte orta ſententia, „ in ſummam vim porro deducitur conſenſione communi? Si enim vult, vim ipſam & auctoritatem capitis ex membrorum conſenſione pendere, perinde id eſſet, atque ex rivulo ejuſque recta diſpoſitione pendere, ut fons aquis abundet: Si autem vult, membrorum ſibi conſentientium miniſterio vim ſuam & auctoritatem caput efficacius exerere; huic ſenſui neutiquam refragamur: nam & ex rivuli recta diſpoſitione pendet, ut aqua ex fonte promanans neutiquam in ſuo curſu turbetur.

2. *Irregulariter in communionem ſuſcepit, priuſquam conſideret in Epheſo cum Dei amantiſſimis Epiſcopis.* Dioſcori facinus ante Concilii ſententiam recipientis Eutychem ad communionem amplius exaggeratur in Epiſtola Synodi ad Imperatores (*a*): *Eutychi aegrotanti impietate Manichaei & legitime abdicato, tam Sacerdotium, quam Monachorum principatum ante decretum Synodale irregulariter reddidit; & haec cum Sanctiſſimus & Beatiſſimus magnae Romae Archiepiſcopus Leo per eaſdem literas* (ad Flavianum) *convenientia decreviſſet, & ſceleſtam Eutychis in ſcriptis damnaſſet perfidiam.* Porro horum verborum ſenſus non eſt, potuiſſe Eutychem a Leone damnatum, & Monachorum principatu dejectum, a Dioſcoro Synodali ſententia ad communionem recipi, & in ſuum locum, ipſo inconſulto Leone, reſtitui; quum, ut ſuperius vidimus, id imprimis Dioſcoro crimini datum ſit, quod auſus fuerit, Synodum ſine auctoritate Sedis Apoſtolicae celebrare. Verum Leo ipſe in ſuis cum ad Imperatores, tum ad Synodum Epheſinam Epiſtolis

(*a*) Act. III. Concil. Chalcedon.

ſtolis indulſerat, ut de ipſius etiam, qui imprudenter erraverat, reſtitutione tractaretur, eique ſui ordinis communio neutiquam denegaretur, ſi tamen doctrinam veritatis amplectens, ſenſus haereticos plene aperteque propria voce & ſubſcriptione damnaret. Quare id Dioſcoro crimini datum, quod Eutychem praeter formam a Leone praeſcriptam in ſuum locum reſtituiſſet.

3. *Sed illis quidem Apoſtolica Sedes veniam praeſtitit*, &c. Notandum, eorum cauſſam, qui in Epheſino latrocinio ceciderant, neutiquam retractari; propterea quod eis veniam Apoſtolica Sedes praeſtiterat: retractari autem vel examinari cauſſam Dioſcori, & aliorum, qui in eo latrocinio praecipua totius ſcandali cauſſa fuerant; propterea quod de illis nondum certum fixumque judicium Sedes Apoſtolica ſtatuiſſet. Quare quod Sedes Apoſtolica decernit, jure ſuo irretractabile eſt. Quod etiam magis patebit, quum de Theodoriti ſuſceptione inferius diſſeremus.

4. *Super haec vero neque Epiſtolam legi permiſit Beatiſſimi Papae Leonis..... qua non lecta, ſcandalum & laeſionem Sanctae Dei Eccleſiae per totum orbem terrae pertulerunt*. Conſona haec ſunt iis, quae ſupra articulo primo ex S. Leonis ad Theodoſium & ad Pulcheriam Epiſtolis demonſtravi; nempe id unum Epheſinam Synodum egiſſe praecipitem, quod ipſius Magni Leonis ad S. Flavianum Epiſtolam ſequuta in ſuo judicio non eſt; & propterea a veritatis ſcopo turpiter aberraſſe, quod hanc fidei regulam non ſibi ob oculos poſuit. Unde conſequens eſt, Dogmaticas Romanorum Pontificum Epiſtolas, non eo per Legatos ad Synodos univerſales deferri, ut de illis judicetur; verum ut juxta illas tamquam certiſſimas fidei

re-

regulas & formas, de iis, quae veniunt in controverſiam, Patres judicent.

5. *Sed tamen talibus ab eo audacter commiſſis, deliberabamus &c.* De Dioſcoro, aliiſque, qui in Epheſina Pſeudo-Synodo in damnatione S. Flaviani, & Euſebii Dorylaetani principem locum obtinuerant, ideo in Chalcedonenſi Synodo deliberatum, quoniam nihil adhuc certi de illis S. Leo ſtatuerat; ſed eorum cauſſam primum Apoſtolicae Sedi reſervaverat, deinde ipſi Concilio permiſerat. Qua de re ita ſcripſerat S. Pontifex ad Pulcheriam Auguſtam: (a) *Nullis unquam Epiſtolis definivi, etiam talibus, ſi reſipiſcerent, veniam denegandam.... Sed potius cum gementibus gemimus, cum flentibus flemus, & ſic utimur juſtitia commotionis, ut non amittamus remedia caritatis. Si ergo Clementia veſtra propoſitum noſtrum conſiderare dignetur, probabit me eo conſilio cuncta geſſiſſe, ut ſine cujuſquam animae detrimento, haereſeos tantum obtineretur exſtinctio; & ob hoc circa Auctores ſaeviſſimorum turbinum quiddam conſuetudinis minuiſſe, ut ad indulgentiam poſtulandam, compunctione aliqua poſſit eorum tarditas excitari. Qui etſi poſt illud judicium ſuum, tam impium quam injuſtum, non ſunt Catholicae fraternitati ita honorabiles, ut fuerant; ſuas tamen adhuc retinent Sedes, & Epiſcopatus ſui honore potiuntur: aut per veram & neceſſariam ſatisfactionem pacem Eccleſiae recepturi, aut ſi haereſim, quod abſit, tuebuntur, profeſſionis ſuae merito judicandi.* Itaque juxta S. Leonis voluntatem, & hi ſaeviſſimorum turbinum Auctores, nempe Juvenalis Hieroſolymitanus, Thalaſſius Caeſarienſis, Euſebius Ancyranus, Baſilius Seleucien-

(a) Epiſt. LI. Tom. IV. Concil.

cienſis, & Euſtathius Berytenſis ipſius S. Leonis Epiſtolae ſubſcribentes, a Synodo recepti ſunt.

6. *Sed quoniam ..... praeſumſit excommunicationem dictare &c.* Celeberrimus hic locus eſt, & ad commendandam Romani Pontificis praeſidentem omnibus dignitatem accommodatiſſimus, eoque titulo a Leonis Succeſſoribus ſaepius in medium prolatus (*a*). Eſt enim profecto adnotatione & admiratione dignum, quod Dioſcorus, poſt S. Flaviani iniquiſſimam depoſitionem & immaniſſimam caedem; poſt Eutychetis reſtitutionem & Eutychianae perfidiae adprobationem; poſt Synodi Epheſinae graſſationem & tyrannidem; poſt conſtupratam, quantum in ipſo fuit, Catholicam fidem; excommunicationis ſententiam in S. Leonem intorquens, dicatur, *ſecundis exceſſibus priorem iniquitatem valde tranſcendiſſe*. Neque haec peculiaris Legatorum ſententia fuit; verum in eumdem ſenſum haec ad Marcianum Imperatorem poſt Action. 3. Synodus univerſa conſcripſit: *Quoniam ſuper alias ſuas nequitias, & adverſus ipſam Apoſtolicam Sedem latravit, & excommunicationis literas adverſus Sanctiſſimum & beatiſſimum Papam Leonem facere conatus eſt*. Et in Relatione ad ipſum S. Leonem eadem ſacra Synodus ait: *Et poſt haec omnia, inſuper & contra ipſum, cui Vineae cuſtodia a Salvatore commiſſa eſt, extendit inſaniam, id eſt, contra tuam quoque Apoſtolicam Sanctitatem, & excommunicationem meditatus eſt contra te, qui corpus Eccleſiae unire feſtinas*. Sed & illud magis mirandum, quod Actione quinta Anatolius Conſtantino-

(*a*) Vid. Nic. 1. Epiſt. VIII. ad Mich Imperat.& Hadrian. II. Epiſt. ad Ignat. Act. III. VIII. Synodi. & Ibid. Act. VII. Suggeſt. Rom. Synod. ad eumdem.

tinopolitanus Epiſcopus ait: *Propter fidem non eſt damnatus Dioſcorus, ſed quia excommunicationem fecit Domino Archiepiſcopo Leoni*; perinde ac cetera ipſius flagitia adeo immane ſcelus obliteraſſet. Itaque Synodi Chalcedonenſis judicio, minoris ſceleris fuit, in ipſam vineam, ideſt, univerſam Eccleſiam, fidem Catholicam ſebvertendo, graſſari; quam in Vineae Cuſtodem, nempe in eum, cui jure Divino vineae totius, ſeu Eccleſiae univerſae principatus traditus eſt; qui adeo pro Capitis officio, membra totius corporis ſui lacera ſibi recolligere laborabat, impie debacchari. Nam in laudata ad Leonem Relatione Patres praemiſerant: *ſicut ſingularis ferus in Vineam irruens, quam optimam reperit, plantationem evertit*: ac deinde adjunxerunt: *Inſuper & contra ipſum, cui vineae cuſtodia a Salvatore commiſſa eſt, extendit inſaniam &c.* Si autem pro graviori ſcelere habitum eſt, in vineae Cuſtodem inſanire, quam in totam graſſari vineam; illud profecto conſequens eſt, in majori fuiſſe apud veteres veneratione ſolius Capitis, quam reliqui corporis auctoritatem.

7. *Unde Sanctiſſimus & Beatiſſimus Archiepiſcopus . . . . . Leo per nos, & per praeſentem Sanctam Synodum &c.* Et hic locus maximi ad cauſſam noſtram momenti eſt; ac videri poſſunt quae ad eum illuſtrandum ex Concilio Baſileenſi profert Cl. Thomaſſinus Diſſert. XII. de Synodo Chalcedonenſi num. XXXI.

ARTICULUS III.

Quae ſuperioribus Articulis dicta ſunt, variis Imperatorum & Auguſtarum in ſuis Epiſtolis teſtimoniis confirmantur.

AD ea, quae in ſuperioribus Articulis dicta ſunt, confirmanda, nihil luculentius adferri poteſt, quam quae laudatae Valentiniani & Marciani Imperatorum, Eudoxiae, Gallae Placidiae, & Pulcheriae Auguſtarum Epiſtolae nobis ſuppeditant teſtimonia; ex quibus aperte colligitur, Romanum Pontificem ſummam exercuiſſe in Conciliis generalibus auctoritatem; eique ſubjectas fuiſſe generales Synodos tamquam ſupremo Judici, Principi, Capiti, Auctori, ac Moderatori rerum omnium, quae per eas decernebantur, aut agebantur. Quid enim ſibi aliud volunt haec Valentiniani ad Theodoſium verba (*a*)? *Debemus dignitatem propriae venerationis Beato Apoſtolo Petro intemeratam & in noſtris temporibus conſervare: quatenus Beatiſſimus Romanae Civitatis Epiſcopus, cui principatum Sacerdotii ſuper omnes antiquitas contulit, locum habeat ac facultatem de fide & Sacerdotibus judicare: Hujus enim rei gratia ſecundum ſolennitatem Conciliorum & Conſtantinopolitanus Epiſcopus eum per libellos appellavit, propter contentionem, quae orta eſt de fide. Huic itaque poſtulanti & conjuranti ſalutem noſtram communem, annuere non negavi, quatenus ad tuam manſuetudinem meam petitionem ingererem, ut praedictus Sacerdos, congregatis ex omni orbe Sacerdotibus intra Ita-*

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. XXV.

Italiam, omni praejudicio ſubmoto, a principio omnem cauſſam, quae vertitur, ſollicita probatione cognoſcens, ſententiam ferat, quam fides & ratio verae Divinitatis expoſtulat. In his Valentiniani verbis haec potiſſimum adnotanda ſunt. 1. Quod Romano Pontifici principatum Sacerdotii ſuper omnes antiquitas contulit, id eſt, antiqua, & ab ipſa Chriſtianae religionis origine derivata traditio. 2. Quod propterea locum habere debet ac facultatem de fide & Sacerdotibus judicandi. 3. Quod ejuſmodi in Romano Pontifice auctoritatem agnoſcens, ad eum propter contentionem de fide ortam Flavianus juxta ſolennes Conciliorum Canones appellavit. 4. Quod ad cognoſcendam Flaviani ad ſe appellantis cauſſam cupiebat Leo Oecumenicam Synodum celebrari. 5. Quod in ea Synodo debebat ipſe Leo ferre ſententiam, id eſt, de fide, & Sacerdotibus judicare.

Conſona his ad eumdem Theodoſium a Galla Placidia conſcripta ſunt (*a*): *Non modicum detrimentum eſt ex his, quae geſta ſunt, ut fides..... perturbata ſit ad arbitrium unius hominis, qui in Synodo Epheſinae Civitatis odium & contentiones potius exercuiſſe narratur; militum praeſentia & metu impetens Conſtantinopolitanae Civitatis Epiſcopum Flavianum, eo quod libellum ad Apoſtolicam Sedem miſerit, & ad omnes Epiſcopos harum partium, per eos qui directi fuerant ad Concilium a Reverendiſſimo Epiſcopo Romae, qui ſecundum definitiones Nicaeni Concilii conſueti ſunt intereſſe. Hac itaque gratia tua manſuetudo tantis turbis reſiſtens, veritatem fidei Catholicae religionis immaculatam ſervari praecipiat, ut ſecundum formam & definitionem Apoſtolicae*

(*a*) Ibid. Epiſt. XXVI.

Sedis, quam & nos tamquam praecellentem ſimiliter veneramur, in ſtatu Sacerdotii illaeſo manente per omnia Flaviano, ad Concilium Apoſtolicae Sedis judicium tranſmittatur, in qua primus ille, qui Caeleſtes claves dignus fuit accipere, principatum Epiſcopatus ordinavit: quando ſcilicet decet, nos huic maximae Civitati, quae domina omnium eſt Civitatum, in omnibus reverentiam conſervare. Eadem ac Valentinianus inculcat; verum ille generatim ad Canones Conciliorum; haec autem ad Nicaenos, id eſt, Sardicenſes Canones refert Flaviani ad Leonem appellationem: Ille ad Romanum Pontificem; haec autem etiam ad Occidentales Epiſcopos appellaſſe ſignificat: Ille totius Epiſcopatus in Romano Pontifice principatum ex vetere traditione; haec vero expreſſius ex Divino jure, & Chriſti ipſius inſtitutione derivat: Quam ille Oecumenicam Synodum, haec vocat Synodum Apoſtolicae Sedis; quod nimirum in ea deberet Romanus Pontifex pro ſuo Epiſcopatus principatu ſententiam ferre; ac propterea rogat, ut ſecundum formam & definitionem Apoſtolicae Sedis in ſtatu Sacerdotii illaeſo per omnia manente Flaviano, ad Concilium & judicium Sedis Apoſtolicae tranſmittatur.

Similia & ad Pulcheriam Auguſtam eadem Galla Placidia conſcripſit (*a*): *Igitur tua clementia ſecundum Catholicam fidem, quod ſemper nobiſcum fecit, & nunc ſimiliter conſpirare dignetur: ut quidquid illo tumultuoſo miſerrimoque Concilio conſtitutum eſt, omni virtute removeatur; ut omnibus integris permanentibus, ad Apoſtolicae Sedis judicium, in qua primus Apoſtolorum Beatus Petrus, qui etiam claves regni caeleſtis ſuſcipiens, ſacer-*

(*a*) Ubi ſup. Epiſt. XXVIII.

ſacerdotii principatum tenuit, *Epiſcopatus cauſſa mittatur* . *Debemus enim primatum in omnibus immortali Urbi tribuere*, *quae totum mundum propriae virtutis dominatione replevit*, *&* *noſtro Imperio orbem gubernandum ſervandumque commiſit*. Valentinianus tranſmitti cupit Flaviani cauſſam ad Oecumenicam Synodum, in qua Romanus Pontifex ſententiam ferat; Galla Placidia ad Theodoſium ſcribens vult eam tranſmitti ad Concilium & ad Apoſtolicae Sedis judicium; In hac vero ad Pulcheriam Epiſtola ſolum Apoſtolicae Sedis judicium commemorat; ut ſcilicet intelligamus, idem ejuſdemque momenti eſſe judicium, ſive Sedes Apoſtolica ſola, ſive in Synodo, ſive per Synodum, aut cum Synodo judicet. Deinde in hac Epiſtola clarius exponit, quod in ſuperioribus ad Theodoſium litteris obſcurius inſinuavit. Hîc enim ait: *Debemus*, *primatum in omnibus immortali Urbi tribuere*: ibi autem ſcripſit: *Decet*, *nos huic maximae Civitati*, *quae Domina omnium eſt Civitatum*, *in omnibus reverentiam conſervare*. Quae verba ita Ratramnus interpretatur (*a*): „ Utpote, quum ſit Civitas „ haec Domina omnium; & illi Civitati quiſquis prae„ fuerit Epiſcopus, ex antiquitatis conſtitutione Prin„ ceps omnium habeatur Eccleſiarum. Ejuſdem ſenſus ac ſpiritus litterae ad Theodoſium ab Eudoxia conſcriptae ſunt.

Nunc quaero, quibus clarioribus verbis ſignificare Valentinianus & Auguſtae potuerint, Romani Pontificis auctoritatem & judicium nullatenus a Concilii generalis judicio & conſenſione pendere; ſed potius ipſum Concilium Romano Pontifici veluti totius Epiſcopatus & Sa-

cer-

(*a*) Lib. IV. cont. oppoſita Graecor. cap. VIII.

cerdotii Principi & Capiti eſſe ſubjectum? Temperare mihi non poſſum, quin hanc ſubjiciam in adlata ex Imperatoris & Auguſtarum Epiſtolis teſtimonia Cl. Thomaſſini obſervationem (*a*): „ Vides, ut promiſcue haec habeantur, dare libellos ad Sedem Apoſtolicam & ad „ omnes Occidentis Epiſcopos: itemque iſtam rem totam a Pontifice maximo judicari de integro, & rei judicium ad Concilium Sedis Apoſtolicae tranſmitti: denique quamquam in Concilio Sedis Apoſtolicae, ſeu „ in Synodo Epiſcoporum agitetur judicium: tamen Romanus Sacerdos omnem cauſſam cognoſcet, ſententiam feret, intemerata veneratio ſervabitur Apoſtolo „ Petro. Etenim in redintegrando judicio Flaviani, non „ Concilii authoritas Romanum Antiſtitem ſuſtollet & „ illuſtrabit; ſed Concilio ipſi ea authoritas defertur, quia „ *Petro Apoſtolo intemerata veneratio conſervanda eſt*: „ quia Romano Praeſuli *Principatum antiquitas contulit* ſacerdotii ſuper omnes: quia *ejus eſt de fide & Sacerdotibus judicare*: quia *in Romana Sede primus ille*, „ *qui caeleſtes claves dignus fuit accipere*, *principatum* „ *Epiſcopatus ordinavit*. Cum ergo cauſſam Pontificis „ & Concilii indivulſe conglutinamus, Concilio magis „ a Pontifice, quam viciſſim authoritatem aggeramus.

Non minus ad haec ſtabilienda & illuſtranda ponderis ac momenti habent, quae ad ipſum Sanctum Leonem Marcianus Imperator, & Pulcheria Auguſta ſcripſerunt: *Tuam Sanctitatem*, inquit Marcianus (*b*), *principatum in Epiſcopatu divinae fidei poſſidentem*, *ſacris literis in principio juſtum credimus alloquendam* ..... *quatenus omni*

(*a*) Diſſert. XI. in Conc. Conſtantinop. &c. num. IX.
(*b*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. XXXIII.

omni impio errore ſublato, per celebrandam Synodum, te auctore, maxima pax circa omnes Epiſcopos fidei Catholicae fiat, ab omni ſcelere pura & intemerata conſiſtens. Et in alia Epiſtola cum Leone agit (*a*), *ut ad quemdam definitum locum omnes Sanctiſſimi Epiſcopi debeant convenire, & quae Chriſtianorum religioni, atque Catholicae fidei proſint, ſicut*, inquit, *Sanctitas tua ſecundum Eccleſiaſticas regulas definiverit, ſua diſpoſitione decernant.* Similiter Pulcheria Auguſta (*b*): *Omnes etiam totius Orientis Epiſcopi &c. facto Concilio; & de Catholica confeſſione, & de his Epiſcopis, qui ante hoc ſegregati ſunt, ſicut fides & Chriſtiana pietas exigit, te auctore, decernant.* Quid eſt, amabo te, principatum divinae fidei poſſidere, niſi ſummum habere jus, ſummam juriſdictionem ad ſancienda ea, quae ſunt fidei? Pro jure iſtius principatus, quidquid in Conciliis generalibus de fide decernitur ac definitur, debet ſecundum regulas ab ipſo praeſcriptas ac definitas, atque ipſo auctore, decerni. Unde conſequens eſt, quod ſi in Romanum Pontificem error cadere poſſit, errori quoque obnoxium ſit univerſale Concilium; vel ſi Concilium univerſale errare non poteſt, multo magis erroris incapax ſit Romanus Pontifex: Si enim Concilium errare non poteſt, poteſt autem errare Romanus Pontifex; temere prorſus ſtatuitur, ut quidquid a Concilio definitur, ſecundum regulas, quas Pontifex ipſe praeſcripſerit, & ipſo auctore, definiatur. Annon abſurdum eſt, ut Judex, in quem error cadere non poteſt, eum velut regulam auctoremque ſequatur, qui ab errore tutus non ſit? Fac enim, errare in definiendo Pontificem; quid

(*a*) Ubi ſup. Epiſt. XXXIV.
(*b*) Ibidem Epiſt. XXXV.

quid aget generale Concilium? ſequetur regulam ab errante Pontifice conſtitutam? errabit ergo, quemadmodum & ipſe Pontifex. Regulam a Pontifice propoſitam repudiabit? Non debet ergo quidquid Concilium univerſale decernit, ipſo auctore, & regulam ac formam praeſcribente, decernere?

Quae produximus Valentiniani & Marciani Imperatorum, & Pulcheriae Auguſtae teſtimonia, adfert etiam; & in ſuum ſenſum detorquere conatur Illuſtriſſimus Gallicanae Declarationis defenſor. Ait enim „ inde liquido „ conſtare, conſueto ordine & Papam autorem eſſe debere, & Epiſcopos aſſidentes cum ipſo eſſe judices; & „ ipſum irrevocabilis decreti robur in conſenſione eſſe „ poſitum; quod ipſum, *inquit*, Pulcheria Auguſta teſtatur (*a*) data epiſtola ad Strategum Conſularem, qui „ omnem a Synodo vim prohibere jubetur: *Ut cum omni* „ *diſciplina conſedente Sancta Synodo, ſine aliqua commotione atque contentione, quae a Domino Chriſto revelata fuerint, communiter ab omnibus confirmentur.* „ Interim ſic Pontificem autorem eſſe liquet, ut decreti „ vis non ſola Pontificis autoritate, quod tum nemo cogitabat, ſed ipſa Concilii conſenſione & approbatione „ conſtet, Patreſque ac Synodus condecernant, conjudicent, Synodique ſententia Papae ſententia ſit; quae „ Eccleſiarum accedente conſenſu, jam irreformabilis „ irretractabiliſque habeatur, quod unum poſtulamus.

Non ajunt Imperatores, conſueto ordine, ſed divino jure Romanum Pontificem auctorem eſſe debere; eo nempe jure, quo Beatus Petrus caeleſtis regni claves accepit, & principatum Sacerdotii, principatum Epiſcopatus, prin-

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced. Epiſt. XXXIX.

principatum divinae fidei in Apoſtolica Sede ordinavit. Porro neutiquam inficiamur, Epiſcopos cum Romano Pontifice aſſidentes judices eſſe, & cum ipſo condecernere, conjudicare; & firmam, irreformabilem & irretractabilem eſſe ſententiam, quae in Oecumenica Synodo, tota Eccleſia conſentiente, profertur. Verum hoc intereſſe dicimus inter Romani Pontificis, & Synodi generalis judicium; quod illius judicium ex ſeipſo firmum eſt, hujus autem firmitas ex illius auctoritate deſcendit. Quum enim Synodus debeat Pontifice auctore decernere, & juxta ab eo conſtitutam regulam judicare; neceſſe eſt, ea judicia firma conſiſtere, quae ab hac regula formaque minime deviant: regula autem ipſa inde habet, ut fixa firmaque ſit, quod ab eo proponitur, qui in Apoſtolorum Principe Sacerdotii, & Epiſcopatus, & divinae fidei accepit principatum. Hinc videmus, totius Orientis Patriarchas in ſecunda Epheſina Synodo, (cui nihil defuit, ut Oecumenica eſſet, praeter conſenſum Apoſtolicae Sedis) turpiter aberrare, dum eam regulam non ſibi ob oculos ponunt; ab errore autem revocari, dum ad eam regulam convertuntur: &, quidquid Clerus Gallicanus & Galli Theologi dicant de Romanorum Pontificum decretis in generalibus Synodis retractandis; habemus quidem plura generalium Conciliorum decreta Sedis Apoſtolicae auctoritate reformata; ſed ipſi in medium adferre non poſſunt ſolennem Romani Pontificis de fide definitionem, quam Synodus Oecumenica reformaverit. Quae autem hactenus dicta ſunt quum ex laudatis Imperatorum & Auguſtarum Epiſtolis derivamus & confirmamus, Ratramnum celebrem noni ſaeculi in Gallia Theologum imitamur: *Cernimus*, (a) in-

(a) Lib. IV. cont. oppoſita Graecor. cap. VIII.

inquit, *Romani Pontificis auctoritatem ſuper cunctas Eccleſias Chriſti praeeminere, ut omnes Epiſcopi illum habeant caput, & ad illius judicium pendeat, quidquid in Eccleſiaſticis negotiis diſponitur; ut ex ejus arbitrio vel maneat conſtitutum, vel corrigatur erratum, vel ſanciatur quodcumque fuerit innovandum.* Et infra: *Et revera omnes Orientales Eccleſiae, ſimul & Occidentales; Romanae Civitatis Praeſulem ſemper quaſi caput Epiſcoporum veneratae ſunt, & ad ejus ſententiam reſpexerunt, & de rebus dubiis quaecumque decrevit, ejus judicium ſuſtinuerunt. Quaecumque Concilia ejus ſententia roborata ſunt, rata manſerunt; quae vero damnavit, pro nihilo reputata fuerunt, nec auctoritatem ullam habere potuerunt.* Laudat in harumce rerum confirmationem Magni Leonis de Epheſina Pſeudo-Synodo ad Theodoſium litteras, adſertque ſuperius deſcripta ex Valentiniani, & Marciani, & Gallae Placidiae Epiſtolis teſtimonia; *quibus*, inquit, *oſtenditur, quod Romanus Pontifex principatum obtineat Epiſcoporum, cujus auctoritate debeat colligi Synodus, & quae ſunt tractanda, per ejus diſpoſitionem debeant ordinari.*

CA-

CAPUT XVII.

„ Alterum Caput in Synodo Chalcedonenſi tra-
„ ctatum, de expoſita fide: S. Leonis Epiſto-
„ la nonniſi facto examine comprobata: Gal-
„ lorum & Italorum, ante Chalcedonenſe
„ Concilium de recipienda Leonis Epiſtola,
„ Litterae ejuſdem ſpiritus referuntur: De-
„ cretum Apoſtolicae Sedis, nonniſi conſen-
„ ſione Eccleſiarum, irretractabile fieri, Chri-
„ ſtiani omnes, & ipſe Leo confitetur.

ITaque triplici argumento probare in praeſenti Capite Boſſuetius adgreditur, retractationi obnoxias eſſe dogmaticas Romanorum Pontificum Epiſtolas. 1. ex eo quod celebrem S. Leonis ad Flavianum Epiſtolam, nonniſi facto examine, Synodus Chalcedonenſis recepit. 2. Gallorum & Italorum Epiſcoporum ad eumdem Sanctum Leonem litteris, quibus laudatae Epiſtolae, nonniſi explorata veritate, ejuſque cum veterum Patrum doctrina conſonantia, conſenſum ſeſe praebuiſſe teſtantur. 3. ipſius S. Leonis, & omnium Chriſtianorum ea de re teſtimonio. Nos autem iiſdem argumentis invictiſſime demonſtrabimus, Romanorum Pontificum de fide definitiones ex ſe ac ſuapte vi firmiſſimas eſſe Catholicae fidei regulas, & immobilis atque indeclinabilis auctoritatis.

ARTICULUS PRIMUS.

Concilium Chalcedonenſe, imo univerſa Eccleſia S. Leonis ad Flavianum Epiſtolam pro irretractabili fidei regula habuit, antequam illa ſolenniter in ipſa Synodo ab omnibus Epiſcopis ſubſcriberetur.

ILlud Concilio Chalcedonenſi jure recteque tribuitur; quod Sedis Apoſtolicae Legati juxta Romani Pontificis inſtructionem, & Patrum Synodi pars maxima ſenſit & judicavit: Illud etiam univerſae Eccleſiae merito adſcribitur, quod Romano Pontifici, & omnibus Occidentalibus, & plurimis Orientalibus viſum eſt: Atqui Sancti Leonis ad Flavianum Epiſtolam immobilem fuiſſe & irretractabilem fidei regulam, etiam antequam ſolenniter ab omnibus Epiſcopis in ipſa Synodo ſubſcriberetur, Legati Sedis Apoſtolicae juxta Pontificis inſtructionem, & Epiſcoporum pars maxima judicavit: idemque tum ipſi Romano Pontifici, tum omnibus Occidentalibus, tum plurimis Orientalibus viſum eſt: Ergo Synodus Chalcedonenſis, & Eccleſia univerſa S. Leonis ad Flavianum Epiſtolam pro irretractabili fidei regula habuit, etiam antequam ſolenniter in ipſa Synodo ab omnibus Epiſcopis ſubſcriberetur.

Maximam Epiſcoporum partem refugiſſe, ut fidei negotium in Synodo Chalcedonenſi retractaretur, ut Leonis Epiſtola diſcuteretur, ut alia definitio fieret, ut nova fidei regula proponeretur; ſubindeque & laudatam Epiſtolam pro irretractabili, & omnino irreformabili, id eſt

cui

Digitized by Google

cui nihil adjungi, nil ſubtrahi poſſet, fidei regula habuiſſe; ex ipſis Sacrae Synodi actis perſpectum eſt & exploratum. Actione ſecunda quum Judices & Senatus ab Epiſcopis peterent, ut veram fidem ſtabilirent, & omnem ambiguitatem auferrent, & fidem puram exponerent; *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Expoſitionem alteram nullus facit, neque tentamus, neque audemus exponere: Docuerunt enim Patres, & in ſcriptis cuſtodiuntur quae ab eis ſunt expoſita, & citra ea dicere non poſſumus. Patrum nomine Nicaenos, Conſtantinopolitanos, & Epheſinos intelligunt, & qui eis conſona adverſus Arium, Eunomium, atque Neſtorium docuerunt, ſtrenueque fidem Eccleſiae Catholicae propugnarunt. Horum autem ſcriptis aequalem eſſe docent Epiſtolae Leonis ad evertendam Eutychianam haereſim auctoritatem; ſubindeque quemadmodum Nicaenum Symbolum adverſus Arianam haereſim, & Conſtantinopolitanum adverſus Eunomianam, & Caeleſtini ac Cyrilli Epiſtolae ab Epheſina Synodo comprobatae adverſus Neſtorianam, irretractabiles, & irreformabiles fidei regulae judicabantur: ita & S. Leonis ad Flavianum Epiſtola adverſus Eutychianam haereſim pro irretractabili, & irreformabili fidei regula habenda erat; ut ex his, quae ſtatim Cecropius Epiſcopus Sebaſtopolitanus adjunxit, manifeſte conficitur: *Emerſerunt quae ad Eutychem pertinebant, & ſuper iis forma data eſt a Sanctiſſimo Archiepiſcopo Romanae Urbis, & ſequimur eum, & Epiſtolae omnes ſubſcripſimus*. Hanc autem pro perfecta & numeris omnibus abſoluta fidei regula habendam fuiſſe, non ſingularis Cecropii, ſed totius Synodi ſententia erat. Quare ſtatim *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Iſta omnes dicimus: ſufficiunt quae

„ ex-

„ expoſita ſunt: alteram expoſitionem non licet fieri. His autem quum Judices & Senatus non adquieſcerent; ſed omnino vellent, ut fides retractaretur, ut fidei definitio fieret, ut fidei expoſitio & regula ab ipſamet Synodo proponeretur; rurſum *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*:
„ In ſcriptis expoſitionem non facimus: Regula eſt,
„ quae praedicat ſufficere quae ſunt expoſita: Regula
„ vult, aliam expoſitionem non fieri: Ea quae ſunt Pa-
„ trum teneantur. His porro Epiſcoporum clamoribus, videns Florentius Epiſcopus Sardium, Judices ac Senatum a ſua nequaquam opinione diſcedere, inducias petiit, non quidem ad Leonis Epiſtolam retractandam, ſed ad fidem juxta formam in ea Epiſtola traditam exponendam: quamquam ea re nequaquam opus eſſe diſerte profiteretur: *Florentius Reverendiſſimus Epiſcopus Sardium dixit*:
„ Quoniam non eſt poſſibile ſubito dictare de fide eos,
„ qui docti ſunt ſequi Nicaenam Sanctam Synodum, &
„ quae in Epheſo recte & pie roborata eſt, ſecundum fi-
„ dem Sanctorum Partum Cyrilli & Caeleſtini, & Epi-
„ ſtolam Sanctiſſimi Leonis; precamur veſtram magnifi-
„ centiam, praeſtari nobis inducias, quatenus cum de-
„ centi tractatu accedere ad veritatem cauſſae poſſimus;
„ quamvis in noſtra perſona, qui Epiſtolae Sanctiſſimi
„ Leonis ſubſcripſimus, non indigeamus correctione.
Porro attendens Cecropius, & animum advertens ad ea, quae Judices & Senatus initio dixerant; nempe eam ſe ſe fidem firmam & inconcuſſam tenere, quam Nicaeni, Conſtantinopolitani, & Epheſini Patres adverſus praecedentes haereſes expoſuerant; petiit, ut Nicaenum Symbolum, & S. Leonis Epiſtola legerentur; non ut ipſe aliique Patres diſquirerent, an invicem conſentirent; verum

ut

ut Judices id perſpectum & exploratum habentes ab alia expetenda regula revocarentur: *Cecropius Reverendiſſimus Epiſcopus Sebaſtopolitanae Civitatis dixit*. „ Fides „ bene diſceptata eſt a trecentis decem & octo Sanctis Pa- „ tribus, & firmata a Sanctis Patribus Athanaſio, Cyril- „ lo, Caeleſtino, Hilario, Baſilio, Gregorio, & nunc „ iterum per Sanctiſſimum Leonem: & precamur, ut ea, „ quae Sanctorum Patrum trecentorum decem & octo „ ſunt, & quae Sanctiſſimi Leonis, recitentur. *Glorioſiſſimi Judices & ampliſſimus Senatus dixerunt*: „ Reci- „ tentur quae expoſita ſunt a Sanctis trecentis decem & „ octo Patribus in Nicaea congregatis.

Lecto Nicaeno Symbolo, & antequam Leonis Epiſtola legeretur, *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ haec Catholicorum fides..... Beatus Cyrillus ſic do- „ cuit..... Omnes ita credimus: Papa Leo ſic credit: „ Cyrillus ita credidit: Papa Leo ita interpretatus eſt. Itaque non quaerunt, non retractant, non examinant, non diſcutiunt, an conſona Nicaeno Symbolo ſit Leonis Epiſtola, ſed firmiſſime & inconcuſſe id ſe tenere, ſe credere profitentur.

Deinde lectum eſt iiſdem jubentibus Judicibus & Senatu Conſtantinopolitanum Symbolum, lectae & Cyrilli Epiſtolae a S. Caeleſtino & Epheſina Synodo comprobatae; iiſque perlectis, iterum *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Omnes ſic credimus: Papa Leo ſic credit: „ Anathema ei qui partit, & ei qui dividit: Haec fides „ Leonis Archiepiſcopi: Leo ſic credit: Leo & Anato- „ lius ita credunt: Omnes ſic credimus: ſicut Cyrillus; „ ita credimus: aeterna memoria Cyrilli: ſicut Epiſtolae „ Cyrilli habent, ita ſapimus, ſic credidimus, ſic credi-

„ mus:

„ mus: Leo Archiepiſcopus ſic ſapit, ita credit, ita ſcri-
„ pſit.

Tamdem eorumdem juſſu lecta eſt & Magni Leonis ad Flavianum Epiſtola: ac ſtatim poſt ejus lectionem *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Haec Patrum fides,
„ haec Apoſtolorum fides. Omnes ita credimus: Ortho-
„ doxi ita credunt: Anathema ei, qui ita non credit: Pe-
„ trus per Leonem ita locutus eſt. Apoſtoli ita docue-
„ runt: Pie & vere Leo docuit: Cyrillus ita docuit: Cy-
„ rilli aeterna memoria: Leo & Cyrillus ſimiliter docue-
„ runt: Anathema ei, qui ſic non credit: Haec vera fi-
„ des. Catholici ita ſapimus. Haec Patrum fides: Haec
„ in Epheſo cur lecta non ſunt? Haec Dioſcorus occul-
„ tavit.

Quum Epiſtola legeretur, haerentibus ad quaedam ejus loca Illyricianis & Palaeſtinis Epiſcopis, quaedam iis conſona S. Cyrilli teſtimonia producta ſunt: abſolutaque lectione; *Magnificentiſſimi Judices & ampliſſimus Senatus dixerunt*: Poſt haec omnia adhuc quis dubitat? *Reverendiſſimi Epiſcopi dixerunt*: Nemo dubitat. Atticus tamen Nicopolitanus aliique Illyriciani Epiſcopi aliquot dierum inducias petierunt, uti rem totam tranquilla mente pacatoque animo ſcrutarentur: quibus quinque dierum intervallum a Judicibus & a Senatu conceſſum eſt, ut interim cum Anatolio de fide communiter tractarent, ac dubitantibus, quibus adhuc angebantur, ſcrupuli eximerentur. Id vero aegre reliqua Synodus tulit. Quare, quemadmodum ſcriptum eſt: *Omnes Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Nos ita credimus: Omnes ita cre-
„ dimus: ſicut Leo, ita credimus. Noſtrum nullus dubi-
„ tat: Nos jam ſubſcripſimus. In ſententia tamen manſe-

runt

runt Judices & Senatus; non quod ipſi dubitarent, ſed quia volebant, & *conveniens* exiſtimabant, *omnibus dubitantibus perſuadere*. Valde autem notanda ſunt quae ſequuntur: *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Pro „ Patribus petimus, Patres Synodo reddite. (Conſentaneos Leoni Synodo, Patres Synodo.) Has voces Imperatori, has preces Catholico, has praeces Auguſtae. „ Omnes peccavimus, omnibus indulgeatur. Valde, inquam, notanda ſunt haec verba propter ea quae ſequuntur; ſtatim enim adjungitur: *Clerici Conſtantinopolitani clamaverunt*, *Pauci clamant*, *& non tota Synodus dicit*. Haec Conſtantinopolitanorum Clericorum verba Boſſuetius ad illos Epiſcopos referre videtur, qui aegre ferebant; dubitantibus inducias dari ad perſcrutanda Patrum teſtimonia, & S. Leonis Epiſtolam; aegre, inquam, id ferebant, propterea quod laudatae Epiſtolae ceteri ſubſcripſiſſent, & nemo ex eis dubitaret. Quod ſi verum eſt, inde conſequens eſt, hunc fuiſſe paucorum, non totius Synodi ſenſum. Fallitur tamen eruditiſſimus Praeſul: nam voces illae eorum Epiſcoporum ſunt, qui cupiebant, omnes Epheſi lapſos, & vel ipſum Dioſcorum, Eccleſiae reconciliari, & in Synodo locum habere, ut conſtat ex iis, quae ſtatim ſequuntur: *Orientales*, *& qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: Aegyptium exſilio. *Illyriciani*, *& qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: Precamur Omnibus miseremini. *Orientales*, *& qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: Aegyptium exſilio: *Illyriciani*, *& qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi*: Omnes peccavimus, omnium miſeremini: Has voces Catholico Imperatori, Eccleſiae ſcinduntur. *Clerici Conſtantinopolitani clamaverunt*: Dioſcorum exſilio;

haereticum exſilio: Dioſcorum Chriſtus damnavit. *Illyriciani, & qui cum ipſis Reverendiſsimi Epiſcopi clamaverunt*: Omnes peccavimus, omnibus indulgete: Dioſcorum Synodo, Dioſcorum Eccleſiis..... *Clerici Conſtantinopolitani clamaverunt*: Qui communicat Dioſcoro, Judaeus eſt. *Orientales, & qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: Aegyptium exſilio, haereticum exſilio. *Illyriciani, & qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: Patres Synodo. Ex quibus conſtat, eos qui indulgentiam petebant, qui miſericordiam implorabant, qui Patres reddi Synodo poſtulabant, & quos paucos fuiſſe, non univerſam Synodum, Clerici Conſtantinopolitani clamabant; non eos fuiſſe Epiſcopos, qui Leonis Epiſtolae jam ſubſcripſerant, ejuſque examini reluctabantur; ſed Illyricianos, qui & Dioſcorum Synodo reddi petebant: quibus quum Conſtantinopolitani Clerici adverſarentur, & Dioſcorum ejici in exilium vellent, Judices monuerunt, paucos eſſe, & non totam Synodum, qui pro Lapſis ac potiſſimum pro Dioſcoro ſupplicabant.

Quum dies Illyricianis aliiſque Epiſcopis, qui adhuc dubitabant, ad conferendum cum Anatolio, aliiſque, qui Leonis Epiſtolae jam ſubſcripſerant, conceſſi praeteriiſſent; Actio quarta habita eſt; in qua Judices & Senatus doceri volunt, quid *Reverendo* Concilio de ſancta fide placuerit. Quibus a Paſchaſino aliiſque Apoſtolicae Sedis Legatis reſponſum eſt: Sanctam & Beatiſſimam Synodum Nicaenorum Patrum amplecti Symbolum, eique a centum quinquaginta Patribus facta in Conſtantinopolitana Synodo additamenta, atque illius per Cyrilli literas ab Epheſina Synodo confirmatas, expoſitionem: *Tertio ve-*

vero, inquiunt, *Beatiſsimi atque Apoſtolici Viri univerſalis Eccleſiae Papae Leonis, Neſtorii & Eutychetis haereſim damnantis directa ſcripta, quid vera fides habeat, expoſuerunt. Similiter vero & ſancta Synodus hanc fidem tenet, hanc ſequitur: nihil amplius nec addere poteſt, nec minuere*. Quibus in graecum ſermonem converſis, *Reverendiſsimi Epiſcopi clamaverunt: Omnes ſic credimus, ſic baptizati ſumus, ſic baptizamus: ſic credidimus, ſic credimus*.

Haec tamen Judicibus & Senatui ſatis viſa non ſunt; ſed rurſum conceptis verbis declarari ab Epiſcopis voluerunt, an Epiſtolam S. Leonis Nicaeno & Conſtantinopolitano Symbolo conſonam judicarent: *Quoniam ſacra Evangelia poſita a reverentia veſtra perſpicimus, ſinguli Reverendiſsimi Epiſcopi, qui convenerunt, doceant ſi expoſitio* 318. *Sanctorum Patrum, qui olim in Nicaea collecti ſunt, & poſt haec* 150. *qui in Regia congregati ſunt Civitate, conſonat Epiſtolae Reverendiſsimi Papae Leonis*. His verbis, ſi Boſſuetium audimus, indictum eſt Synodicum ac ſolenne examen Epiſtolae S. Leonis. Sic enim ait: „ Placuit ergo, Leonis Epiſtolam ad legiti- „ mum Concilii examen revocare, & ab ipſa Synodo de „ fide conſcribi definitionem. Itaque lectis praeceden- „ tium Synodorum geſtis, de Leonis Epiſtola Judices ita „ propoſuerunt: *Quoniam Evangelia poſita ſunt &c.* „ Poſtquam de examinanda Leonis Epiſtola interrogatio „ in eam formam facta eſt, operae pretium erit, Patrum „ ſententias, &, ut ajunt, vota penſare, ut intelligamus, „ ab ipſa origine, cur Epiſtola placuerit; cur poſtea tanto „ ſtudio defenderetur; cur denique tam exacto Synodi „ examine probaretur.

Verum neque ſuperius, ideſt, Actione ſecunda, quum acta praecedentium Synodorum & fidei regulae legerentur, neque hoc loco Actionis quartae ullum perſpicimus Epiſtolae S. Leonis examen. Ut enim ſuperius oſtendimus, vix lecto Nicaeno Symbolo, & antequam Leonis Epiſtola legeretur, acclamatum a Patribus eſt: *Omnes ita credimus: Papa Leo ſic credit: Papa Leo ita interpretatus eſt*. Lecto & Conſtantinopolitano Symbolo, lectis & S. Cyrilli litteris, antequam Epiſtolae S. Leonis lectio fieret, iterum Epiſcopi clamaverunt: *Omnes ſic credimus: Papa Leo ſic ſapit, ita credit, ita ſcripſit*. Denique audita Leonis Epiſtola, in has rurſum Epiſcopi voces eruperunt: *Omnes ita credimus: ſicut Leo, ita credimus: noſtrum nullus dubitat: nos jam ſubſcripſimus*. Ubi quaeſo examen? In praeſenti autem Actione quarta nec veſtigium examinis occurrit; ſed petentibus Judicibus, an cum Nicaena & Conſtantinopolitana fidei regulis S. Leonis Epiſtola conveniret; nullo prorſus adhibito examine convenire Parres teſtantur. Itaque nullum laudatae Epiſtolae examen in ipſa Synodo factum eſt, ſed illud dumtaxat, quod privatim cum Anatolio fieri, plurimis id aegre ferentibus, Judices voluerunt, & Synodus ex indulgentia permiſit, ut omnes quibuſdam adhuc dubitantibus ſcrupuli eximerentur. Quidquid autem illud ſit, quod hoc loco per ea verba, quae etiam Boſſuetius adfert, Judices poſtularunt; antequam tamen illa proferrent, Apoſtolicae Sedis Legatis praedicantibus, quod *Leonis ſcripta, quid vera fides habeat, expoſuerunt*: Quod *Sancta Synodus hanc ſimiliter fidem tenet*: Quod *nihil addere poteſt, nec minuere*; haec, inquam, Legatis praedicantibus, his vocibus Patres conſenſerant, ſuamque cum il-

lis

lis concordiam teſtati fuerant: *Omnes ſic credimus, ſic credidimus &c.* Itaque verum eſt, ad quod probandum adgreſſi ſumus, quod S. Leonis Epiſtolam pro immobili & irretractabili fidei regula, etiam antequam ſolenniter ab omnibus Epiſcopis in ipſa Synodo ſubſcriberetur, Sedis Apoſtolicae Legati, & pars maxima Epiſcoporum habuit.

Nec refert, quod poſtmodum in ipſis ſubſcriptionibus quidam ideo ſeſe Leonis Epiſtolae conſentire ac ſubſcribere profeſſi ſunt, quod perſpectum & exploratum haberent, eam praecedentium Synodorum fidei regulis conſonam eſſe: Quod „ erat, *inquit Boſſuetius*, aperte „ deliberantis, non autem caeco, ut ajunt, impetu, ex „ mera obedientia ſubſcribentis. *Unde etiam colligit*: „ ita profecto Patres & in ipſa Synodo, & ante Synodum „ conſenſiſſe, quod re conſiderata, convenire omnia cum „ Patribus aeſtimarent, judicarent, perſuaſi eſſent, & „ communem omnium ac ſingulorum fidem a *Leone* ex- „ poſitam eſſe intelligerent. Nihil horum, inquam, refert: non enim in praeſentia quaerimus, an caeco impetu & ex mera obedientia, an potius re perpenſa & conſiderata Leonis Epiſtolae Patres ſubſcripſerint: ſed an ante quodcumque examen in Synodo inſtitutum, imo & antequam in Synodo a Patribus ſubſcriberetur, imo & antequam legeretur, eam pro irretractabili & irreformabili fidei regula, Sedis Apoſtolicae Legati & Epiſcoporum pars maxima habuerit: Id enim ſi obtinemus, inde jure conficimus, non ex Synodico examine, neque ex Synodicis ſubſcriptionibus, Leonis Epiſtolam, Patrum Chalcedonenſium judicio, obtinuiſſe, ut irretractabilis & irreformabilis fidei regula judicaretur. Hoc autem ſemel ob-

tento,

tento, illud etiam nos adſequi neceſſe eſt, nempe Synodorum generalium celebrationem argumento non eſſe; quod antequam Synodi celebrarentur, non fuerint dogmaticae Pontificum Romanorum Epiſtolae irretractabilis & irreformabilis auctoritatis.

Neque id tantum Concilii Chalcedonenſis pars maxima judicavit; verum eadem omnium Occidentalium ſententia fuit, ut & ipſe Leo aperte teſtatus eſt (*a*), & ex Gallorum & Italorum ad ipſum S. Leonem litteris aperte colligitur. Nam Galliarum Epiſcopi in Epiſtola ad Sanctum Leonem (*b*), antequam aliquid de Chalcedonenſi Synodo acciperent, *Apoſtolatus* ipſius *ſcripta ita ut Symbolum fidei*, ſeſe ſuſcepiſſe, & *tabulis cordis* adſcripſiſſe ſignificarunt. Italiae autem Epiſcopi ex Synodo Mediolanenſi ad eumdem Sanctum Pontificem ſcripſerunt, illius Epiſtolam (*c*) *plena fidei ſimplicitate fulgere*; ejuſque ſolam auctoritatem valere ad exſtinguendam & proſtrandam, excitatam ab Eutyche, & confirmatam a Dioſcoro, impietatem: *Supereſt, ut annuente Domino, perfectis rebus, palmam fidei, & conſummati certaminis coronam quiete perpetua retinentes; hoc futuris memorabile ſaeculis relinquatis; ut ab hoc tempore praeſenti* (nondum & ipſi aliquid de Chalcedonenſi Synodo acceperant) *exſtincta impiae ſectae contumacia videatur, ut vobis propugnatoribus, in aeternum proſtrata ſuccumberet.* Sic illi non modo initium certaminis, verum & conſummationem, ac de proſtrata in aeternum impietate coronam, ac perfectum triumphum, Romano Pontifici luculenter adſcribunt.

De

(*a*) Vid. Epiſt. LII. Tom. IV. Concil.
(*b*) Ibid. inter Epiſt. L. & LI. S Leon.
(*c*) Ibid. inter Epiſt. LI. & LII. S. Leon.

De Orientalibus quoque non eſt quod adhuc dubitemus, eos nimirum S. Leonis Epiſtolam vel ante Chalcedonenſem Synodum, ut irretractabilem fidei regulam ſuſcepiſſe. Eam hoc pacto Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus in Conſtantinopolitana Synodo vel Epiſcoporum conventu ſuſcepit, indeque ad omnes per Orientem Metropolitas eodem modo ſubſcribendam tranſmiſit; quemadmodum Euſtathius Berytenſis Epiſcopus in hac eadem Actione quarta teſtatur: *Quemadmodum & nunc, quum pauci Conſtantinopoli conveniſſent, miſſa eſt Epiſtola almi Archiepiſcopi Leonis iis, qui ubique eſſent, Metropolitis, & ſubſcripta eſt.* Quare ſaepius eos in Synodo clamantes audivimus: *Omnes Epiſtolae jam ſubſcripſimus: Sicut Leo ita credimus: Noſtrum nullus dubitat*; & aegre ferentes jam vidimus, quod aliquot dierum induciae ad eam examinandam quibuſdam adhuc dubitantibus concederentur. Eſt autem ſaepius animadverſum, dogmaticas Pontificum Romanorum Epiſtolas, quibus maximae partis Epiſcoporum conſenſus accedit, & ipſis Gallicanis Theologis fatentibus, irretractabiles & irreformabiles fidei regulas eſſe; neque ut ad hoc ſummae auctoritatis faſtigium evehantur, opus eſſe generalis Synodi convocatione.

AR-

ARTICULUS II.

Oſtenditur, non recte inde probari, retractationi obnoxias eſſe Pontificum Romanorum de fide Conſtitutiones, quod eis propterea ſubſcriptum ab Epiſcopis aliquando ſit, quod praecedentium Conciliorum fidei regulis conſonae eſſent.

ID argumenti adverſus Romanorum Pontificum inerrantiam, & indeclinabilem in definiendis fidei controverſiis auctoritatem, ſaepius, ut vidimus, Boſſuetius inculcat, quod ipſorum dogmaticis Epiſtolis ſubſcriptum ab Epiſcopis aliquando ſit, propterea quod ſacrarum litterarum teſtimoniis, veterum Patrum ſcriptis, & praecedentium Conciliorum fidei regulis conſonae ipſis videbantur: „ Primus Anatolius, *inquit in praeſenti capite*
„ *Boſſuetius*, ſic dicit ſententiam: *Epiſtola Sanctiſſimi*
„ *Leonis conſonat Symbolo* 318. *Patrum*, *&* 150. *Pa-*
„ *trum*; *ſed & his, qui in Epheſo ſub Caeleſtino & Cy-*
„ *rillo: quapropter conſenſi, & libenter ſubſcripſi*.....
„ Ceteri in eumdem ſenſum: *Concordat*, *& ſubſcripſi*:
„ Multi diſerte & expreſſe: *Concordat*, *& ideo ſubſcri-*
„ *pſi*. Additum a quibuſdam: *Concordat*, *& ſubſcri-*
„ *pſi*, *quum recte habeat*: Alii: *Concordare certe ſcio*:
„ Alii: *Cum eſſet conſona*, *& eumdem haberet ſcopum*,
„ *amplexi ſumus*, *& ſubſcripſimus*: Alii: *Hanc jam*
„ *olim tenuimus fidem*, *hanc tenemus*; *in hac baptizati*
„ *ſumus*, *in hac baptizamus*: Alii & magna pars: *Cum*
„ *viderem*, *cum ſentirem*, *cum deprehenderem*, *cum in-*
„ *venirem conſentire*, *ſubſcripſi*. Alii: *Perſuaſus*, *in-*

„ *ſtru-*

„ *ſtructus, certior factus, quod omnia conſentirent, ſubſcripſi.* Inde porro, ut etiam ſuperiori articulo animadvertimus, laudatus Meldenſium Epiſcopus conficit; propterea Epiſcopos „ & in ipſa Synodo, & ante Synodum „ ita conſenſiſſe, quod re conſiderata, convenire omnia „ cum Patribus aeſtimarent, judicarent, perſuaſi eſſent, „ & communem omnium ac ſingulorum fidem a Leone „ expoſitam eſſe intelligerent. Quod deinde confirmat duplici ex Italorum & Gallorum Synodicis ad S. Leonem Epiſtolis teſtimonio, ubi adfirmare videntur, ſeſe propterea S. Leonis ad Flavianum litteris conſenſiſſe, quod *in eis recognoverunt fidei ſuae ſenſum*, uti Galli loquuntur: *Et quia*, inquiunt Itali, *omnia majorum fidei nobis antiquitus traditae, conveniunt.*

Quam autem hoc argumentum adverſus Romani Pontificis inerrantiam, & ineluctabilem auctoritatem, nullius ſit ponderis ac momenti, inde facile aperteque demonſtratur, quod ſaepius eaſdem, aut omnino ſimiles formulas Patres & Epiſcopi olim uſurparunt, quum illis de Conciliorum generalium definitionibus ſermo erat; demonſtrabantque, ſeſe non temere Nicaenam, ex. gr. fidei regulam amplexos eſſe, eique conſtanter adhaerere, quod ea Prophetarum, Apoſtolorum, Martyrum, veterum Patrum, & omnium per univerſum orbem Eccleſiarum, teſtimoniis, ſenſibus, ac traditioni conſentiret. Haec paſſim in Athanaſii, Hilarii, Baſilii, & Gregorii Nazianzeni ſcriptis occurrunt. An ideo retractationi obnoxiam exiſtimabant Nicaenae Synodi auctoritatem?

Verum nihil huc luculentius adferri poteſt iis teſtimoniis, quae huic ipſi Chalcedonenſi Synodo perhibent conſulti a Leone Auguſto quampluriumum Provinciarum

Epiſcopi: Sunt enim per quam adfinia notatis a Boſſuetio Chalcedonenſium Patrum Leonis Epiſtolae ſubſcriptionibus. Primus Anatolius nihil retractandum ſtatuit de Concilio Chalcedonenſi, propterea quod *illa Deo amabilis ac venerabilis Synodus ..... non innovavit fidem, non peremit antiquitus exſiſtentem ..... ſed Synodos ſanctas & orthodoxas, poſt illam maximam*, (hoc eſt, Nicaenam) *ei conſonas exſiſtentes ..... recte probavit &c.* Epiſcopi Europae ſcribunt, ſeſe propterea cum tribus praecedentibus Oecumenicis Synodis ſervare etiam Chalcedonenſem, *quod praedicta Concilia firmaverit, nihilque quod illis bene videatur placuiſſe commoverit, nec augmentum quoddam aut detractionem fecerit &c.* Sebaſtianus Epiſcopus ita per Epiſtolam laudatum Imperatorem adloquitur: *Tanti & talis, probatique Concilii amplectere judicium, sereniſſime orthodoxe Imperator. Taliter namque ſapuiſſe comperimus omnes, qui verbo, & doctrina, & vita mirabili Deo per diverſa tempora placuerunt; id eſt B. Athanaſium, qui &c. Sic & Baſilius Magnus, & Gregorius Nazianzenus, & alter Gregorius Niſſae; & poſt Johannes Conſtantinopolitanus*. Epiſcopi primae Syriae: *Hanc Synodum, tamquam concordem illis* (Nicaenis Patribus) *per omnia cuſtodimus*. Ita Epiſcopi Meſopotamiae: *Sanctum Concilium, quod Chalcedone celebratum eſt, obtinemus atque ſervamus, quod nihil in Symbolo fidei expoſito Nicaeae a Sanctis* 318. *Patribus, adjectum eſt*. Ita Epiſcopi Ciliciae primae: *Magnam Synodum Sanctorum Patrum Chalcedone collectam amplectimur, & ſalutarem eſſe decrevimus: & non ſolum propter multitudinem Pontificum ibidem congregatorum ... ſed quia & Sanctorum Patrum in Nicaeno Concilio congrua*

grua

grua & convenientia, & in nullo contraria eam ſapuiſſe conſpicimus. Ita Epiſcopi Synodi Sardianae in Lydia: *Quae in praedicto Sancto Concilio ſancita noſcuntur, eis concordes ſumus, quando nihil diſſonant a ſancto univerſali Concilio* 318. *Sanctorum Patrum*. Ita Agapitus Epiſcopus Rhodi: *De Sancto univerſali Concilio Chalcedone Imperiali ſanctione collecto ..... quid dicamus? quando per omnia concordem ſenſum intemeratae fidei a* 318. *Patribus, qui in Nicaea Chriſti gratia convenerunt, & Patrum Chalcedone convenientium reperimus? .....Ob quam rem & pene omnes Occidentalium partium Dei amabiles Epiſcopi conſentientes ſibimet, & pariter decernente Sanctiſſimo atque beatiſſimo Leone Romanae Urbis Archiepiſcopo, literis propriis, & oris ſui confeſſione ea, quae ab ipſis Sanctis Patribus Chalcedone collectis interpretata ſeu explanata ſunt de Domini noſtri Jeſu Chriſti incarnatione, confirmaverunt, atque conſignaverunt*. Ita Julianus Epiſcopus Coënſis: *Pando veſtrae potentiae & quid de Sancto Chalcedonenſi Concilio ſentire dignoſcor. Hoc etenim nullatenus a veritate diſcordat, quoniam fidem traditam a Sanctis beatiſque* 318. *Patribus conſona voluntate Divina inſpiratione firmavit*. Ita Epiſcopi Cappadociae primae, & eorum nomine Alypius Epiſcopus Caeſareae: *Definitionem expoſitam ab illo Sancto Concilio relegens ſalubriter, congruenterque ſuſcipiens atque intelligens, &, ut reor, mente recta eam, ut oportebat, examinans, comperi a recta fide non diſſonare. Nam* 318. *Sanctorum Patrum Nicaeae convenientium laudat fidem, & eam ſequi omni intentione feſtinat, & inviolabiliter immobiliterque cuſtodit*. Ita Epiſcopi Metropolis Corinthi: *Ea quae a Chalcedonenſi ſan-*

cto & univerſali Concilio definita ſunt, tamquam ſanctis Synodis praecedentibus conſona, & in nullo contraria ..... omnibus ſententiis, manere immutilata, decrevimus. Ita Epiſcopi primae Galatiae: *Nos itaque omni virtute ſervamus Sanctorum Patrum dogmata, & Sanctum Concilium Chalcedonenſe cognoſcimus, quod ſcilicet paternorum dogmatum divitias Sanctis Eccleſiis inviolabiliter conſervavit ..... Illud ab omnibus celebratum eſt, quod eorum, qui ibi collecti ſunt, nullus penitus diſcordavit: Sed etſi pauci quidam pro aliquibus neceſſitatibus per Provincias remanſerunt, ad communionem ejus attracti ſunt, quoniam antiqua Eccleſiae dogmata ſervare dignoſcitur*. Ita denique & reliqui Metropolitae, quorum ad Leonem Auguſtum Synodicae Epiſtolae in encyclio Codice collectae ſunt, ac tertiae parti Concilii Chalcedonenſis adnexae (*a*).

Jam vero ex adlatis teſtimoniis nonne aequo jure, ac Boſſuetius de Leonis Epiſtola, colligere de Chalcedonenſi Concilio poterimus, ejus de fide decretis propterea laudatos Praeſules ita conſenſiſſe, quod re conſiderata, convenire omnia cum Patribus aeſtimarent, judicarent, perſuaſi eſſent, & communem omnium ac ſingulorum fidem a Sancto illo & univerſali Concilio expoſitam eſſe intelligerent? Haec autem conſentiendi, & ſubſcribendi forma ſi Romano Pontifici obeſt, oberit pariter & Concilio Chalcedonenſi. Si vero cum Oecumenicae Synodi irretractabili auctoritate componi facile poteſt; cur non & poterit eadem facilitate cum ſimili ejuſdemque ponderis ac firmitatis, qualem Romano Pontifici adſerimus, auctoritate conciliari? Quodlibet enim dixeris, ut illa indecli-

(*a*) Cap. XXII. & ſeqq.

clinabili Synodi Oecumenicae auctoritati non obſint; in promtu erit regerere, ne eadem obſint ſupremae & irreformabili Apoſtolicae Sedis auctoritati. Si enim dixeris, propterea in eam formam laudatos Praeſules reſcripſiſſe, quod ea de re ſpeciatim & expreſſe a Leone auguſto conſulti fuerant: quod Synodi hoſtes objicerent, Nicaenam fidem, & aliarum praecedentium Synodorum definitiones fuiſſe Chalcedone vexatas, interpolatas, adulteratas: dicam pariter, in eam formam propterea Chalcedonenſes Patres Leonis Epiſtolae ſubſcripſiſſe, quod ea de re ſpeciatim & expreſſe eos Judices & Senatus conſulerent, idque ab eis omnino requirerent, ad eorum frangendam obſtinationem, qui temere & obfirmato animo Leonis Epiſtolae objiciebant, quod ea poſiti ac definiti a praecedentibus Synodis fidei termini commoverentur.

Si autem dixeris, id quidam conciliare Chalcedonenſis Synodi decretis auctoritatem, quod cum praecedentium Synodorum de fide regulis conſona ſint; attamen & ſuam illis conſtare auctoritatem; quum eodem, quo praecedentes, Spiritu fuerit & Chalcedonenſis Synodus gubernata; neque id negare, imo & aperte inſinuare conſultos a Leone totius Orientis Epiſcopos, quum in ſuis Epiſtolis Chalcedonenſi Concilio ex conſenſu cum praecedentibus Synodis venerationem conciliant: dicam ſimiliter, id quidem valere ad conciliandam Leonis Epiſtolae auctoritatem, quod ejus doctrina adamuſſim cum Nicaena, Conſtantinopolitana & Epheſina fide conſentiat; attamen & ſuam illi conſtare auctoritatem ex Petri Apoſtoli, qui in ſuis Succeſſoribus adhuc vivit, & judicium exercet, principatu manantem; quam profecto Chalcedonenſes Patres neutiquam ignorabant, quum eam praecedentibus Synodis

dis conſonam praedicabant; verum & expreſſe agnoſcebant, quum ſimul Petrum per os Leonis locutum eſſe clamabant (*a*), ac publice profitebantur; quum omnium perturbationum & ſcandalorum, quae Epheſi contigerant, hanc fuiſſe cauſſam dicebant, quod Dioſcori fraude lecta non fuiſſet (*b*); quum eam uti *communem quamdam columnam adverſus perverſe ſentientes ad confirmationem rectorum dogmatum*, praedicabant (*c*); quum Magnum Leonem veluti *Beati Petri vocis conſtitutum interpretem* venerabantur (*d*); quum denique velut *ſignaculum ſacrae doctrinae*, *Concilii praedicationem Petri Sedis auctoritate roborare* geſtiebant (*e*).

Hanc eamdem inſitam Apoſtolicis litteris, praeter illam, quae ex earum cum veteri totius Eccleſiae traditione conſonantia & conſenſione oritur, auctoritatem agnoverunt quoque & venerati ſunt in Leonis Epiſtola Italiae & Galliarum Epiſcopi: Hi quidem cum in ſuis ad Sanctum Pontificem litteris *modis omnibus ſe gratulantur inſtructos*, *datamque ſibi occaſionem gaudent*, *qua libere ac fiducialiter*, SUFFRAGANTE ETIAM APOSTOLICAE SEDIS AUCTORITATE, *eloquantur*, *& adſerat unuſquiſque quod credit.... Doctrinae poſt Deum veſtrae debet fidelis*, *ut conſtanter teneat quod credebat: debebit etiam infidelis*, *ut..... Apoſtolicae inſtitutionis luce perfuſus*, *erroris ſui tenebras derelinquat*, *magiſque ſequatur & credat*, *quod per os veſtrum Dominus Jeſus Chriſtus de Sacramento Incarnationis ſuae docet*, *quam id teneat*, *quod Diabolus humanae ſalutis & veritatis inimicus inſtillat.*

Ergo

(*a*) Act. II. (*b*) Act. III. (*c*) Act V.
(*d*) In Relat. ad Leonem.
(*e*) Allocut. ad Marcianum 3. Par. Conc. Chalced. cap. I.

Ergo ut Leonis Epiſtolam ſuſcipiant, non ea tantum ratione moventur, quod in ea fidei ſuae ſenſum agnoſcunt; verum etiam Apoſtolicae Sedis auctoritate compelluntur, & quia per os Leonis Dominum Jeſum Chriſtum de Sacramento Incarnationis ſuae docentem, audire ſibi videntur.

Similiter Epiſcopi Italiae utramque in Leonis Epiſtola auctoritatem ſuſpiciunt; & eam nimirum, quae oritur ex ſententiarum cum *fide antiquitus tradita* congruentia, & quae ex Sedis Apoſtolicae majeſtate refulget; atque Eutychianam impietatem fidei Chriſtianae fundamenta labefactantem, *auctoritatis*, inquiunt, *veſtrae praecedente ſententia*, diris devovent. Verum quid Italiae Epiſcopi per haec tempora de Romani Pontificis & Scriptorum ejus auctoritate ſentirent, praeclare conſtat ex Sancti Petri Chryſologi Ravennatis Epiſcopi ad Eutychem literis quibus ſceleſtum illum nefariae haereſeos Architectum (*a*) *prae omnibus hortatur*, *ut his*, *quae a Beatiſſimo Papa Romanae Civitatis ſcripta ſunt obedienter attendat*: *Quoniam*, inquit, *Beatus Petrus*, *qui in ſua ſede & vivit*, *& praeſidet*, *praeſtat quaerentibus fidei veritatem*.

Igitur quod Chalcedonenſes Patres, & Italiae & Galliarum Epiſcopi Leonis Epiſtolam tamquam veteri traditioni, & praecedentium Synodorum regulis conſonam adprobaverint, argumento non eſt, quod ipſi neutiquam ex Apoſtolicae Sedis principatu ſua conſtaret, & quidem, ut volumus, ineluctabilis auctoritas. Nam in eamdem formam conſulti a Leone Auguſto Orientales Epiſcopi, Synodi Chalcedonenſis decreta ſeſe recipere ac tenere, profitebantur; quorum tamen decretorum & propriam & ir-

re-

(*a*) 1. Par. Conc. Chalced. cap. XV.

reformabilem agnoſcebant auctoritatem. Proinde hinc nihil exſculpi poteſt, quo noſtra ſententia labefactetur; niſi etiam illud demonſtretur, fuiſſe a Patribus dubitatum, an ex Sedis Apoſtolicae Cathedra quidquam prodire valeat tamquam fidei definitio vel regula, quod Nicaeno aut Conſtantinopolitano Symbolo, aut aliorum generalium Conciliorum Canonibus adverſetur. Dubitaſſe de hac re aliquot in Chalcedonenſi Synodo Epiſcopos, jure Boſſuetius obſervat: verum paucorum fuiſſe, prae reliqua neutiquam dubitantium multitudine, ejuſmodi dubitationem, ex repetitis eorum acclamationibus conſtat: *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: Nemo dubitat.... *Omnes Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Nos ita „ credimus: Omnes ita credimus: ſicut Leo, ita credimus: „ noſtrum nullus dubitat. Ita acclamatum eſt actione ſecunda. At vero actione quarta, interrogantibus Judicibus, quaenam eſſet Synodi de fide ſententia, reſpondit Paſchaſinus, Synodum eam fidem amplecti, quae a Conciliis Nicaeno, Conſtantinopolitano & Epheſino expoſita eſt, quamque Leo ſua Epiſtola declaraverat. Iterum Judices interlocuti ſunt, a ſingulis Epiſcopis declarandum, an haec Epiſtola conſentiret cum Symbolis Nicaeno & Conſtantinopolitano. Ac ſtatim quidem profeſſus eſt Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus, eam conſonare cum Expoſitione fidei a tribus Conciliis prioribus edita, atque adeo ante Synodum ſe illi ſubſcripſiſſe: Sed Paſchaſinus, ut obſervat Illuſtriſſimus Petrus de Marca (*a*), aegre videtur hanc interlocutionem tuliſſe: Retulit enim, manifeſtum eſſe, nec dubitari poſſe, quin Epiſtola Leonis cum ſuperioribus Symbolis concordaret: Quod omnes Epiſco-

pi

(*a*) Lib. V. de Concord. Sac. & Imp. cap. IX. num. II.

pi ſuffragiis quoque ſuis teſtati ſunt, ſeque illi Epiſtolae ſubſcriptiones quoque ſuas appoſuiſſe. Potiſſimum vero notanda eſt Polychronii Epiſcopi Epiphaniae Ciliciae in Synodo ſequens in haec verba ſubſcriptio: *Communis fidelium Pater Beatus Paulus Apoſtolus, qui nos omnes per Evangelium genuit, teſtatur de fide Romanorum, quod in toto mundo annuntietur: quam fidem jam inde a principio Sancta illa Eccleſia ſervavit: quam elocutus eſt nunc & ſemper Sanctiſſimus Archiepiſcopus Leo, conſonantem fidei Sanctorum Patrum, qui Nicaeae convenerunt, & omnium Orthodoxorum. Hanc jam olim tenuimus fidem ac tenemus; in qua & baptizati ſumus, & baptizamus.* Quo pertinet inſignis illa Eccleſiae Romanae commendatio, qua fidem Apoſtoli ore laudatam jugiter inviolatam ſervaſſe praedicatur, niſi ut intelligamus, ambigendum non eſſe de ea fide, quae inviolabili illius Eccleſiae traditione nitebatur?

Quod vero pertinet ad Illyricianos & Palaeſtinos Epiſcopos, qui ad aliquot Leonis Epiſtolae loca, cum in Synodo legeretur, haeſerunt; ac illi ſubſcribere recuſarunt, donec ſatisfactum eorum dubitationibus a Legatis eſt: reſpondet Cl. Thomaſſinus (*a*). „ Non effici inde, „ ergo fas eſſe circa Pontificia decreta ambigere, niſi „ quia fas eſt, ſeu veniale potius homuncionibus eſt, „ verba & ſenſa oraculi non ſtatim capere. *Adjungit porro, quod* „ hi circa Leonis Epiſtolam fluctuantes, „ non ab alio, quam ab ipſo Leone vel ejus Vicariis *in-* „ *ſtruuntur, admonentur*, & ita acquieſcunt. Non de „ ejus inerrantia altercantur, non ab eo ad Synodum pro- „ vocant, non plus Synodo, quam ipſi aſſenſuros ſe ja-

(*a*) Diſſert. XII. de Conc. Chalced. num. XVIII.

„ ſtitant, ſed ab ipſiſſimo ſe inſtrui petunt, inſtructi ſub-
„ ſcribunt. Ceteri autem haeſitatores, quorum cauſatio-
„ nibus elidendis Synodus indicta eſt, a Leone hoc elogio
„ notabantur, ut *inimici*, *ad Diſſenſiones incitati ab au-*
„ *thore contradictionis*, *ad inſana bella proſilientes*; &
„ mali auctores, quod tamen Deus bene vertiſſet. Quibus etiam addendum, quod, quemadmodum ſuperius oſtenſum eſt, aegre Synodus tulit, inducias his Epiſcopis dari ad deliberandum, & Leonis Epiſtolam, antequam illi ſubſcriberent, excutiendam. Quare ex hoc loco confici nullatenus poteſt, fas eſſe Epiſcopis dubitare, an ſolenniter edita a Romano Pontifice alicujus Dogmatis definitio quidquam contineat, quod praecedentium Synodorum Catholicae fidei regulis adverſetur. Quod tamen niſi Boſſuetius demonſtret, ex Chalcedonenſium Patrum Leonis Epiſtolae ſubſcriptionibus, quemadmodum & ex Italiae & GalliarumEpiſcoporum ad S. Leonem litteris, nihil efficere poteſt quo indeclinabilis Romani Pontificis in fidei negotiis auctoritas concutiatur.

ARTICULUS III.

Aliis Meldenſis Epiſcopi objectis uberrime ac luculentiſſime ex Thomaſſino fit ſatis.

POſt Chalcedonenſium Patrum ſubſcriptiones, poſt decerpta ex Gallorum & Italorum Praeſulum ad S. Leonem litteris teſtimonia, aliam Boſſuetius objectionem conflat ex ſequentibus ejuſdem S. Pontificis Epiſtolae ad Theodoretum verbis (*a*): *Quae Deus noſtro prius mini-*

ni-

(*a*) Epiſt. LXIII. ad Theod. Tom. IV. Concil.

niſterio definierat, univerſae fraternitatis irretractabili firmavit aſſenſu, ut vere a ſe prodiiſſe oſtenderet, quod prius a prima omnium Sede formatum, totius Chriſtiani orbis judicium recepiſſet. Pergit: *nam ne aliarum ſedium ad eam, quam ceteris omnibus Dominus ſtatuit praeſidere, conſenſus, aſſentatio videretur, aut alia quaelibet ſubrepere poſſet adverſa ſuſpicio, inventi prius ſunt, qui de judiciis noſtris ambigerent: Tum ipſa quoque veritas clarius reniteſcit, & fortius retinetur, dum quae fides prius docuerat, haec poſtea examinatio confirmat*. „ En „ diſerte examinatio, eaque liberrima: *Multum enim*, inquit, *Sacerdotalis officii meritum ſplendeſcit, ubi ſic in ſummis ſervatur autoritas, ut in nullo Inferiorum putetur imminuta libertas, & ad majorem Dei gloriam proficit finis examinis, quando ad hoc ſe exerendi accipit fiduciam, ut vincatur adverſitas, ne quod per ſe probatur reprobum, ſilentii praejudicio videatur oppreſſum*. „ Denique, *Apoſtolicae Sedis Epiſtola univerſae ſanctae* „ *Synodi aſſenſu firmata*, ut certiſſima ac perfectiſſima, „ nec amplius retractanda fidei regula proponitur. En „ quod irretractabile, ſeu mavis, irreformabile Leo cen- „ ſuit; quod quidem cum orbe, & cum Chalcedonenſibus „ Patribus cenſuiſſe, nemini fraudi eſſe poteſt: Ab Apo- „ ſtolica Sede forma profertur, ſed quae judicio, eoque „ liberrimo recipi debeat: & Epiſcopi ſinguli ita ſum- „ mo inferiores, ut de ejus quoque decreto univerſi ju- „ dicent.

Ita quidem Boſſuetius: At non ita, & quidem magis ad Leonis mentem, Clariſſimus Thomaſſinus: Iiſdem enim Leonis verbis exſcriptis (*a*). „ Adgaudet, *inquit*,

(*a*) Differt. XII. de Conc. Chalced. num. XVI.

„ *quit*, poſt promulgatam toto orbe Epiſtola ſua fidei
„ definitionem, nihiloſecius collectam fuiſſe Synodum
„ Oecumenicam; & hoc amplitudinis ſuae non diſpen-
„ dium, ſed augumentum interpretatur. Nec enim eo
„ Synodus coiit, ut quaſi ignara hactenus vel dubia re-
„ ctae fidei, Leonis ad Flavianum Epiſtolam excuteret,
„ & libratis ultra citraque rationum momentis, vel ab-
„ ſolveret, vel damnaret. Non id Leo, non id apex ejus
„ ullus innuit, ſed ex adverſo INDUBITATISSIMUM FIDEI
„ DECRETUM a ſe evulgatum, & a ſingulis ſparſim Or-
„ thodoxis ante Epiſcopis ſubſcriptum fuiſſe, & tum po-
„ ſtea ab univerſis collectim in Synodo collaudatum.
„ Profuit ergo Synodus 1. *Ut Capiti membra concorda-*
„ *rent*, & ſuccinerent, utque fidei dogma non a capi-
„ te tantum promulgatum, ſed ab univerſo Eccleſiae
„ corpore palam approbatum, adverſariorum ora prorſus
„ obturaret, impetus retunderet. 2. Ut ne aſſentationi
„ magis quam veritatis conſcientiae adſcriberetur illa
„ conſenſio, qua ſinguli prius ſeorſim Epiſcopi Epiſto-
„ lam Leonis amplexati erant. Sparſos enim & ſingula-
„ res inceſſere metus aut adulatio utcumque poterat,
„ non in unum & tam nuneroſum agmen conglobatos.
„ 3. Ut non ſummorum tantum authoritati, ſed & in-
„ feriorum libertati conſultum ſit. Romanus enim Pon-
„ tifex controverſiarum fidei judex & arbiter eſt ſum-
„ mus, non ſolus: & Catholici dogmatis Magiſter pri-
„ mus ideo, quia non unicus: Doctorum doctor. Nec
„ Summus quippe ipſe, nec primus, nec Magiſter eſſet
„ Doctorum & Parens, niſi & ſinguli Doctorum nomine
„ & munere clarerent Epiſcopi. Itaque poſtquam fidei
„ Dogma debuccinavit primus, & ſummus Magiſter, id
„ ad

„ ad illius quoque gloriae incrementum pertinet, ut
„ idem ipſum in Synodo ab Epiſcopalis Collegii uni-
„ verſitate promulgetur.

Pergit Illuſtriſſimus Boſſuetius: „ neque aliter in-
„ telligebant, dubitationem omnem tolli potuiſſe: Ecce
„ enim Imperator, peracta demum Synodo, ſic edicit:
„ *Ceſſet igitur jam profana contentio: Nam vere impius,*
„ *atque ſacrilegus eſt, qui poſt tot Sacerdotum ſenten-*
„ *tiam, opinioni ſuae aliquid tractandum relinquit.*
„ Exinde omnem de Religione prohibet diſputationem:
„ *Nam*, inquit, *injuriam facit judicio religioſiſſimae*
„ *Synodi, ſi quis ſemel judicata ac recte diſpoſita, re-*
„ *volvere & publice diſputare contendit.*

Quomodo ex hiſce Marciani Imperatoris verbis colligat Illuſtriſſimus Auctor, non potuiſſe abſque Synodo Oecumenica omnem evelli dubitationem, plane non video. Nam quod ait Imperator, vere impium atque ſacrilegum eſſe, poſt tantae Synodi definitionem, quae ſancita ſunt velut adhuc dubia & incerta revolvere ac ventilare, inde profecto non ſequitur, inſontes fuiſſe, qui ante Synodum regulae fidei a Sede Apoſtolica promulgatae, quam totus Occidens, & fere univerſus Oriens ſuſceperat, pertinacius reluctabantur. Imo Imperator ipſe in eadem lege, errorem Eutychis vel ante Synodum culpa neutiquam vacaſſe ſignificat: *Tandem*, inquit, *remedia culpabilis erroris inventa ſunt*. Quum ergo Illuſtriſſimus Adverſarius adfirmat, omnem dubitationem non aliter tolli, quam per Synodum Oecumenicam potuiſſe; vel loquitur de dubitatione, quae culpa vacet, vel de illa, quae cum culpa conjuncta ſit. Si de priori dubitationis genere loquitur, falſiſſimum profecto eſt quod adfirmat. Ad-

vertit

vertit enim, & quidem merito Thomaſſinus (*a*): „ Romanae Sedis Antiſtites ſua de fide, vel de Perſonis judicia in Oecumenica Synodo retractare, examinataque iterum cauſſa, confirmari, non ſemper conceſſiſſe, non ſemper interceſſiſſe: ubi interceſſerunt, ſuo id jure feciſſe; & nihiloſequius ſemel ab ipſis damnatos, irretractabili infamiae ſuccubuiſſe. *Et infra*: Tot fere, *inquit*, hujus rei ſunt exempla, quot haereſum, quae pleraeque, teſte Auguſtino, particularibus Synodis, & conſenſu univerſalis Eccleſiae, ad ſui capitis unitatem religatae & conſpirantis, ita proſcriptae ſunt, ut nulla vel petentibus Oecumenica Synodus conceſſa ſit. Quod idem alibi de Eutychiana haereſi, & Chalcedonenſi Synodo obſervat (*b*): „ Quae uſquam magis neceſſaria, quam poſt Epheſinum latrocinium Synodus Chalcedonenſis? Et tamen ſi Theodoſius ſuperſtes diutius, aut ſi Marcianus Theodoſii conſilium de prohibenda tunc Synodo amplexus fuiſſet, non omni ideo Eccleſia deficeret fidei & ſoſpitatis ſuae muniendae ratione: Provincialium enim & Regionalium Conciliorum conſultationibus miſſitatis ultro citroque, ut alias ſaepe factitatum eſt, Oecumenicae Synodi inſtar ipſa ſibi excitaſſet. Ea enim conſenſio omnium, aut longe plurimarum cum Romano vertice Eccleſiarum in unam fidei confeſſionem, ubi ante Synodum exſiſtit & radiat, tunc a cogenda Synodo poteſt Eccleſia abſtinere. Porro conſenſus hujuſmodi omnium in Occidente, & longe plurimarum in Oriente cum Romano vertice Eccleſiarum, vel ante Chalcedonenſe Concilium, uti ſuperius oſten-

(*a*) Ubi ſupr. num. XXIV.
(*b*) Recenſ. Operis praefixa poſt. Editt. num. VI.

oſtendimus, emicabat. Quare & antequam Synodus Chalcedonenſis celebraretur, haec ad Conſtantinopolitanum Clerum & Populum Leo perſcribebat (a): *Nec quiſquam ſibi audeat de Sacerdotali honore blandiri, qui potuerit in execrandi ſenſus impietate convinci. Nam ſi vix in Laicis tolerabilis videtur inſcitia; quanto magis in eis, qui praeſunt, nec excuſatione eſt digna, nec venia; maxime cum etiam defendere perverſarum opinionum commenta praeſumunt, & in conſenſum ſuum aut errore aut gratia inſtabiles quoſque traducunt?* Erat ergo, cum juxta Leonis auctoritatem, tum juxta Gallicanae Eccleſiae expoſitam a Thomaſſino doctrinam, inexcuſabilis vel ante Synodum Chalcedonenſem Eutychianorum error: proindeque Synodo Oecumenica opus non fuit, ut error vel dubitatio tolleretur, quae culpa vacaret.

Si autem Meldenſis Epiſcopus de alia dubitatione loquitur, quae a culpa & impietate immunis non ſit; haec uti Romani Pontificis, ita Synodi Oecumenicae auctoritate tolli de medio non potuit. Ut enim omnibus notum, majores ac longe funeſtiores turbas poſt Chalcedonenſe Concilium in Aegypto, ac toto paſſim Oriente Eutychis ac Dioſcori Sectatores excitarunt. Quare laudatus Thomaſſinus merito rurſus obſervat „ ubi Romanae Sedis „ Antiſtites ſua in Oecumenica Synodo retractari judicia „ conceſſerunt, ſua ſponte, & quadam juris venia facta, „ indulgenter conceſſiſſe; nec tamen ex Concilii Oecu„ menici authoritate mitigatam, aut fractam fuiſſe per„ duellium contumaciam: quin plerunque in abrupta de„ ſperationis praecipitatam. Cujus rei luculentius non ſuppetit argumentum quam caedes ſtatim fere poſt Synodum

(a) Epiſt. XXIII. 1. Par. Conc. Chalced.

dum in Palaeſtina per Theodoſium, & ſibi comites inſanos ac perduelles Monachos, & in Aegypto per Timotheum Aelurum perpetratae, & quod inde ſequutum eſt Acacianum ſchiſma, aliaque ſectarum doctrinarumque portenta, quae totum Orientem miſere dilacerarunt. Quo quidem aliiſque experimentis conſtat, eos, qui Romanorum Praeſulum auctoritati reluctati ſunt, perinde ut plurimum fuiſſe adverſus Oecumenicas Synodos contumaces.

Sed rurſus Boſſuetio aures aut oculos admoveamus: „ En, *inquit*, in Eutychetis condemnatione, ordo „ Eccleſiaſticorum judiciorum circa fidei quaeſtiones. „ Nempe is a proprio Epiſcopo Flaviano judicatur, à „ Sancto Leone Papa cauſa recognoſcitur, retractatur; „ Sedis Apoſtolicae definitione deciditur; poſt eam defi- „ nitionem Patrum ſeu Epiſcoporum in Concilio gene- „ rali examen, inquiſitio, judicium ſequitur: poſt appro- „ batam Patrum judicio definitionem, jam nullus dubi- „ tationi aut diſputationi locus. Neque aliter Leo &c.

Haec omnia jam funditus convulſa ſunt. Nam luculentis, & ipſa luce clarioribus teſtimoniis oſtendimus; nullatenus conſenſiſſe Leonem, ut fides Sedis Apoſtolicae auctoritate ſancita in Chalcedonenſi Synodo tamquam incerta vel dubia retractaretur: Oſtendimus etiam, aegre ipſam Synodum tuliſſe quorumdam Epiſcoporum circa Leonis Epiſtolam dubitationes, nec facile ex quadam indulgentia paucorum dierum inducias ad eam Epiſtolam recenſendam, dubitantibus conceſſiſſe. Itaque fidem Leonis ore & Epiſtola promulgatam, nec Leo ipſe retractari permiſit, nec eam reapſe Chalcedonenſis Synodus retractavit. Quod vel ex hoc ipſo, quod Boſſuetius ſubjungit,

S. Leo-

S. Leonis ad Galliarum Epiſcopos teſtimonio, perſpicue ac dilucide demonſtratur.

„ Neque, *inquit Boſſuetius*, aliter Leo (*a*): *Nullum* „ *jam excuſationis refugium de ignorantia, vel de in-* „ *telligentiae difficultate conceditur; cum ſexcentorum* „ *fere Fratrum Coepiſcoporumque noſtrorum Synodus* „ *congregata, nullam artem ratiocinandi, nullum elo-* „ *quium diſſerendi contra fundamentum fidei inſpi-* „ *ratae permiſerit; quoniam, adnitentibus per auxilium* „ *Dei Fratribus Vicariis noſtris, non ſolum Sacerdotibus* „ *Chriſti, ſed etiam Principibus & poteſtatibus Chri-* „ *ſtianis, cunctiſque Clericis, Plebibus, Ordinibus,* „ *plene atque evidenter apparuit, hanc eſſe vere Apoſto-* „ *licam fidem, quam ſinceram, & ab omni faece totius* „ *erroris alienam, ſicut accepimus, praedicamus, &* „ *univerſo jam mundo conſentiente, defendimus.* Sic „ ſummum jam & indeclinabile decreto Apoſtolico ro- „ bur accedit, poſteaquam univerſali inquiſitione, exa- „ minatione, diſcuſſione, atque exinde conſenſu ac te- „ ſtimonio roboratur.

Verum nullum hoc teſtimonio luculentius ad id, quod Illuſtriſſimus Auctor contendit, funditus evertendum; nimirum ideo coactum fuiſſe Chalcedonenſe Concilium, ut fides, quam Sedes Apoſtolica declaraverat, inquireretur, diſcuteretur, diſſertaretur: quum ex adlato teſtimonio conſtet „ Eutychianos, ut verbis utar Tho- „ maſſini (*a*) ne hiſcere quidem, nedum diſputare per- „ miſſos in Synodo Chalcedonenſi; ſed adnitentibus Le- „ gatis Romanis, dictata a Leone Epiſtola & fides uni-

Ii ver-

(*a*) Epiſt. LII. Tom. IV. Concil.
(*b*) Ubi ſup. num. XV.

Digitized by Google

„ verſae Synodo, Principi, Populoque adprobata protinus eſt, & citra novi examinis recidivas pugnas ab omnibus ſubſcripta..... Nec nulla interea eſt Synodi Oecumenicae gratia, & utilitas. Nam fide per illam ſemel promulgata, non ſuppetit *ultra cuiquam excuſationis refugium de ignorantia & inſcientia, & intelligentiae difficultate*. Quod tamen non ita accipiendum eſt, perinde atque omnino excuſabiles fuerint Epiſcopi & Eccleſiarum Magiſtri, qui, ut in hac ipſa Epiſtola loquitur Sanctiſſimus Pontifex, *diabolicorum ſenſuum prodigioſa commenta*, ante Oecumenicam Synodum ſectabantur. Hic ergo qualiſcumque ignorantiae, inſcientiae, & intelligentiae difficultatis obtentus iis tantum utcumque ſuffragari poterat miſerabilibus Monachis, quibus, ut ait idem Leo, *indoctis, nimiumque ſimplicibus* Eutyches ſuum virus adflaverat, ac *perſuadere tentaverat..... in Chriſto divinitatis ejus & carnis unam eſſe naturam*. Hi ergo aliique indocti nimiumque ſimplices homines, qui antea miſerabile quidem, ſed qualecumque tamen ſibi de ignorantia patrocinium accerſebant, jam longe inexcuſabiliores effecti ſunt, poſtquam patentiſſima haec, & in omnium ſeſe oculos ingerens totius Eccleſiae corporis auctoritas, & in unam fidem conſenſus e Chalcedonenſi Synodo effulſit.

CA-

CAPUT XVIII.

„ Adverſariorum effugia: Bellarminus & Baro-
„ nius diverſa ſectantur: aliorum cavillatio-
„ nes: de Theodoreto in Sedem reſtituto agi-
„ tur, ex eoque facto noſtra ſententia con-
„ firmatur.

De Bellarmini circa Leonis Epiſtolam opinione non eſt quod ſolliciti ſimus: Non enim in ejus verba juravimus; & S. Leonis Epiſtolam ex Cathedra Apoſtolica tamquam fidei regulam prodiiſſe, contra atque ille doctiſſimus Cardinalis exiſtimat, pro certo atque explorato habemus. Quare iis omiſſis, quae adverſus Bellarminum in praeſenti Capite Boſſuetius intorquet, ad alia, quae pro arbitrio effutit, examinanda ac refellenda properamus.

ARTICULUS PRIMUS.

Quae de S. Leonis Epiſtolae in Chalcedonenſi Synodo examine Boſſuetius iterum ingerit, ex jam dictis refelluntur.

„ Novi, inquit Illuſtriſſimus Auctor, qui Bellar-
„ mini reſponſa erubeſcant, haec vero haud me-
„ liora proferunt. Certa res, inquiunt, Leoni erat;
„ *pleniſſime*, *lucidiſſime* a ſe expoſita omnia noverat, &
„ ad Synodum Chalcedonenſem ſcripſerat: Neque in
„ dubium revocari ſinebat a Legatis: *Fidem*, inquit, *non*
„ *patiamini in dubium revocari*. Examen igitur illud

„ non ex dubitatione, ſed ad ampliorem jam notae & „ creditae veritatis elucidationem pertinebat. Haec illi: „ at ſi res ita eſt, quid vetabat examinari Conciliaria quo- „ que decreta? Quid ipſas etiam Scripturas? Non autem „ id factum unquam. Ergo cum Chalcedone examina- „ retur Leonis Epiſtola, aliud agebatur, quam id quod „ iſti fingunt.

Reſp. primo, pro nihilo non eſſe habendam S. Leonis tanti Pontificis auctoritatem; qui quanquam omnem movebat lapidem, ut ad reparanda, ſanandaque vulnera, quae Dioſcorus per Pſeudo-Synodum Epheſinam Eccleſiae univerſae intulerat, Concilium generale celebraretur; attamen nolebat fidei negotium a ſe pleniſſime ac lucidiſſime expoſitum examinari, & tanquam dubium redivivis diſceptationibus retractari. Plura ſuperius in hanc rem Sancti Pontificis loca produximus. Quare unum hîc tantum in hanc rem ſubjiciam ex ejus ad Marcianum Imperatorem Epiſtola teſtimonium (*a*): *Nimis autem iniquum eſt, ut per paucorum inſipientiam ad conjecturas opinionum, & ad carnalium diſceptationum bella provocemur: tamquam reparata diſceptatione tractandum ſit, utrum Eutyches impie ſenſerit, & utrum impie Dioſcorus judicarit &c.*. Ergo quod Boſſuetius juſtum ac legitimum eſſe putat, ſanctiſſimus ac doctiſſimus Pontifex *nimis iniquum* eſſe decernit, nempe fidei cauſſam per paucorum hominum inſipientiam in futura Oecumenica Synodo ventilari. Cui ergo magis credemus; Meldenſium Epiſcopo, an tanto univerſae Eccleſiae Pontifici ac Doctori? Quem putabimus, magis explorata habuiſſe Romani Pontificis & Synodi Oecumenicae jura? An ergo Epi-

(*a*) Epiſt. XLII. Tom. IV. Concil.

Epiſcoporum, an Concilii univerſalis libertatem attentabat Leo, quum haec ad Synodum Chalcedonenſem pro ſua auctoritate ſcribebat (*a*): *Ut qui non poteſtis ignorare quid credamus, non poſſitis dubitare quid cupiamus. Unde, fratres cariſſimi, rejecta penitus audacia diſputandi contra fidem divinitus inſpiratam, vana errantium infidelitas conquieſcat; nec liceat defendi, quod non licet credi; quum ..... pleniſſime & lucidiſſime per literas, quas ad beatae memoriae Flavianum Epiſcopum miſimus, fuerit declaratum, quae ſit de Sacramento Incarnationis Domini noſtri Jeſu Chriſti pia & ſincera confeſſio*. An, inquam, quum haec ad Patres Chalcedonenſes ſcribebat Leo; quum ſuam illis ad Flavianum Epiſtolam tamquam fidei regulam, eamque irretractabilem proponebat; quum ſatis eſſe putabat, ut ſuam fidem atque doctrinam non ignorarent, ut ad illam quaecumque ab eis decernenda eſſent, tamquam ad regulam tutamque normam exigerent; Synodi Oecumenicae jura & libertatem Sanctus Pontifex violabat? Id quidem libertatum Eccleſiae Gallicanae everſionem Boſſuetius aliique dicerent. Verum, ut mox videbimus, non hic fuit Patrum Chalcedonenſium ſenſus. Interim obſervo, quod quum ſuas de fidei dogmatibus Epiſtolas ad Epiſcopos tanquam irretractabiles fidei regulas tranſmittunt, vel ipſo fatente Boſſuetio, habent Romani Pontifices quem ſequantur: nempe Magnum Leonem totius Eccleſiae fulgidiſſimum jubar.

Reſp. 2. quod, uti ſuperius demonſtratum eſt, Leonis voluntati, fidem Apoſtolica auctoritate ſancitam retractari vetanti, Chalcedonenſis Synodus morem geſſit, atque

(*a*) 1. Par. Conc. Chalcedon. Epiſt. XL.

atque omnes Epiſcopi, paucis exceptis, publice ac ſollenniter iteratis ſaepius acclamationibus proteſtati ſunt, quod *Petrus per Leonem locutus eſt: Sicut Leo ita credimus: Omnes ita credimus: Noſtrum nullus dubitat*: aegreque tulerunt nimiam quorumdam moroſitatem, ac vix perſuaderi potuerunt, ut eis aliquot dierum induciae ad ſubſcribendum permitterentur. Quare de Leonis Epiſtola ſuas ad Flavianum litteras retractari renuentis Synodus conqueſta non eſt, nec ullus Patrum cauſſatus eſt, Synodo & Epiſcopis adimi libertatem, ſed morigeri in omnibus Sancti Pontificis voluntati fuerunt. Hos proinde habent, quos ſequantur, qui circa Romanorum Pontificum decreta nullatenus cavillantur.

Reſp. 3. quod examen ad velut adhuc latentem veritatem eruendam inſtitutum, & quod ex dubitatione procedat, poſt prolatum Sedis Apoſtolicae auctoritate judicium non niſi extraordinarie, & ex indulgentia, & quadam juris relaxatione conceditur, ad perfringendam quorumdam contumacem ſurditatem, quam, ubi pervadere non potuit, ut eleganter ait Clariſſimus Thomaſſinus, ſolitaria Capitis vox, perrumpat ſaltem, diſcuſſis eorum omnibus dubitationibus, ingeminata & vehementior totius Corporis connitentis, non alia tamen quam Capitis vox.

Reſp. 4. cum eodem Thomaſſino, quod ſi loquimur de examine in publicis Synodi conventibus ſive Actionibus peracto, examen illud, quo Leonis litterae diſcuſſae ſunt: ne tibi fingas inuſitatum quid & alienum a moribus Eccleſiae: non aliud fuit, quam quod iis perlectis, omnes profeſſi ſunt, eam fidem ſe, & dum tingerentur, imbibiſſe; & dum tingerent, infudiſſe. Conſule ſis acta ipſa,

ut

ut ea ſuperius recenſuimus. Nec ſane poterant Epiſcopi, qui ante Synodum applauſerant Epiſtolae, illam in Synodo explodere, vel in dubium vocare.

Reſp. 5. quod ſi loquamur de hoc genere examinis, nihil vetat, hoc pacto examinari Conciliaria quoque decreta, quin ipſas etiam ſcripturas. Sic, uti ſuperius oſtendimus, poſt Chalcedonenſe Concilium plurimae per Orientem habitae ſunt Synodi, in quibus cum praecedentium Conciliorum fidei regulis Chalcedonenſia decreta collata ſunt, iiſque propterea ſubſcriptum, quod eis neutiquam repugnarent, ſed optime cum illis concinerent. Quid porro vetat, ut ad Judaeorum pervincendam obſtinationem, vel Haereticorum domandam contumaciam, vel novum Teſtamentum veteri; vel Scripturae Libros, quos iſti rejiciunt, cum illis quos admittunt, optime concinere demonſtremus; quemadmodum a Patribus Chalcedonenſibus de Leonis Epiſtola, & ab Orientalibus Synodis de ipſorum Chalcedonenſium decretis, ad evellendum pervicacibus Eutychianis hunc ſcrupulum, demonſtratum eſt, cum illam, tum iſta optime cum Nicaeno, & Conſtantinopolitano Symbolo, & cum Epheſina Synodo conſentire? Quod ſi loquamur de examine, quo res tamquam dubia retractetur, extraordinarie id quidem indoctis & imperitis hominibus, ex indulgentia & quadam juris relaxatione aliquando conceditur: quod tamen poſt Synodum generalem vix concedendum eſt. Nam qui Pontifici, qui Eccleſiae Capiti contumaciter reluctantur, ſpes aliqua eſt, ut ſaltem univerſi corporis capiti ſuo concinentis auctoritate frangantur. Qui vero totius corporis, totius Eccleſiae in generali Synodo congregatae, & capiti ſuo adhaerentis vocem non audit, jam habendus

eſt

eſt nobis tanquam Ethnicus & Publicanus. Quanquam, uti ſuperius demonſtravimus, & Theodoſius Magnus poſt Synodum Conſtantinopolitanam, & Leo Auguſtus poſt Synodum Chalcedonenſem, *extraordinariam* hanc *effuſiore quadam*, ut loquitur ſaepius laudatus Thomaſſinus; *diſpenſandi licentia*, *aut potius caritate*, *cognitionem conceſſerint*.

ARTICULUS II.

Ejuſdem examinis continuatio: demonſtraturque, Epiſtolam S. Leonis ad Chalcedonenſe Concilium fuiſſe tranſmiſſam, non ut de ipſa, verum ut ſecundum ipſam tamquam immobilem & irreformabilem regulam de fide Synodus judicaret.

PRoſequitur Illuſtriſſimus Auctor: „ Neque vero „ Chalcedonenſes luculentiorem ipſo Leone, qui „ omnia *lucidiſſime explanaverat*, ſed autoritate firmio- „ rem protulere ſententiam. Neque audiendum illud: „ Sancto Pontifici explorata erant omnia: ergo in tanta „ certitudine, nullum quaeſtioni, nullum examini, qua- „ le nos dicimus, permittebat locum. Nempe id qui ob- „ jiciunt, ne mihi quidem intellexiſſe videntur, quid ſit „ examen in negotio fidei; cum praeſertim de ſummis ac „ praecipuis Chriſtianae Religionis dogmatibus agitur: „ neque enim aut Patres Nicaeni, cum de Arianis quae- „ rerent, de Filii divinitate ambigebant: ſed quam ab „ ea fide Ariani abeſſent, quibuſque ſententiis ac verbis „ inſanus error confutandus eſſet. Neque Epheſini cum

„ de

” de Neſtorii & Cyrilli, atque adeo de Caeleſtini fide in-
” quiſitio fieret, ipſi de fide dubitabant; ſed recte ne an
” ſecus illi fidem expoſuiſſent: neque item Chalcedonen-
” ſes ullo modo dubitabant quis eſſet Chriſtus, Deus ne
” ac Homo verus; an confuſis naturis quid tertium, ſi-
” ve aliud portentum Eutychiani cogitarent: non id ſane
” quaerebant; ſed vere ne & ex communi Patrum & Ec-
” cleſiae ſententia, tantum Sacramentum Leo exponeret.
” Ac certum Leoni erat, a ſe *pleniſſime* expoſitam fidem
” recte. An & id omnibus aeque certum exploratumque
” eſſet, quaerebatur. Epiſcopi ergo, ad quos perlata
” erat Leonis Epiſtola, ejus ſenſum quiſque cum ea fide
” componebat, quam ipſi a Patribus accepiſſent: neque
” caeca, ut ajunt, obedientia, ſed ex certa & expreſſa in-
” quiſitione parebant.
” Certe multos vidimus optima fide dubitaſſe, neque
” ſubſcripſiſſe, niſi poſtquam ipſis ſatisfactum fuit: ergo
” vere & proprie rem examinabant ut nondum explora-
” tam: ac Leoni quidem Petri loco ſedenti id certum
” fuiſſe viſum, praejudicii cujuſdam inſtar, magnaeque
” ac validae praeſumptionis loco erat; ſed poſtquam idem
” quoque omnibus viſum eſt, non tantum praeſumptio,
” ſed omnibus modis fixa ſententia, & irretractabile ju-
” dicium.
” At enim, inquiunt, plerique ex Patribus jam ipſam
” Epiſtolam ſubſcriptione firmaverant, & omnes clama-
” bant, hanc eſſe ſuam fidem: ſane, ſed jam ordine & le-
” gitime declarandum reſtabat, unde is ſibi ſenſus: nem-
” pe quod recte examinantibus conſtitiſſet, Leonis ſen-
” tentiam cum antiqua fide, quam hauſerant, conſenti-
” re: id ergo ſimul in Synodo faciunt, quod ſingulatim

„ ante Synodum quique fecerant, & prolato communi
„ judicio, quae ſenſerant, firmant.

Haec omnia eo recidunt, ut probetur, tum Leonis Epiſtolam examinatam a Synodo Chalcedonenſi fuiſſe eo genere examinis, quod ex dubitatione procedit; tum de illa judicatum eo genere judicii, quo Judex ſuperior de inferioris Judicis ſententia judicat: quae quidem duo ſatis jam confutavimus. Verum & haec, quae in praeſentia ex Illuſtriſſimo Auctore deſcripſimus, ſingillatim ac dearticulate expendenda ſunt, ne iis, qui in his rebus minus verſati ſunt, facile imponant.

Neque, inquit, *audiendum illud*: *Sancto Pontifici explorata erant omnia*, *&c.* Sanctus Pontifex non modo certum & exploratum habebat, turpiſſime & inſaniſſime a fide Catholica Eutychem aberrare; verum & ejuſdem fidei Catholicae doctrinam a ſe pleniſſime ac luculentiſſime expoſitam: nec modo renuebat ipſum Catholicum dogma, verum & ſuam ad Flavianum Epiſtolam, velut adhuc dubiae & incertae auctoritatis in Synodo retractari. Similiter Patres Chalcedonenſes, paucis exceptis, neque de fidei dogmate, neque de Leonis Epiſtola dubitabant. Ergo quidquid ab eis vel circa fidem, vel circa Leonis Epiſtolam actum eſt, eorum dubietatem non arguit, nec quodcumque aut qualecumque fuit illud examen, ex dubitatione profectum eſt. Ita & Nicaeni Patres de Filii Dei Divinitate neutiquam ambigebant, Ariique impietatem & blaſphemas voces palam exſecrabantur; nec tamen niſi plurimis diſceptationibus habitis, ingentique praemiſſa perquiſitione, manifeſtam impietatem anathemate perculerunt. Teſtantur id ipſimet Patres in Synodica (*a*) ad Aegy-

(*a*) Apud Soc. lib. 1. cap. VI.

Aegyptios Epiſtola: *Neceſſarium videtur, ut a toto Sacro Concilio literae ad vos mittantur, ex quibus poſſitis intelligere, cum ea, quae in controverſiam adducta, & exquiſite diſceptata ſunt, tum quae decreta & conſtabilita ſunt. Primum impia & perverſa dogmata Arii, eorumque, qui ejus ſectam ſequuntur, coram Sanctiſſimo Imperatore Conſtantino perquiſita ſunt: unde placuit Concilio, communibus ſuffragiis anathema denunciare ejus nefariae opinioni, & verbis ſententiiſque exſecrabilibus, quibus uſus eſt ad Filium Dei blaſphemiis afficiendum*. Idem teſtantur & Conſtantini ad Alexandrinos litterae, quibus, ut eſt apud Sozomenum (*a*) eos hortatus eſt, *uti omni diſſidio, ac ſimultate depoſita, in fide a Concilio edita conſentirent: Eam enim nihil aliud eſſe quam Dei ſententiam, conſenſu tot tantorumque Epiſcoporum per Spiritum Sanctum ſtabilitam; & poſt accuratam inquiſitionem rerum omnium in controverſia poſitarum, comprobatam*. Itaque & aures ſuas obturarunt, ubi primum Arii fides legi caepta eſt, ejuſque blaſphemias aperte deteſtabantur; & tamen, uti Gelaſius Cyzicenus, Socrates, Sozomenus, ac Theodoritus teſtantur, cum Ario de fide coram Imperatore diſſerere, ejuſque doctrinam examinare, neutiquam renuebant: *Qua re confecta*, inquit Sozomenus (*b*) *a Sacerdotibus de fide diſputari caeptum eſt. Imperator autem utriuſque partis rationibus non attentas ſolum, verum etiam patientes aures praebuit*. Et Gelaſius Cyzicenus (*c*): *Communicabant igitur quotidie Sancti Epiſcopi noſtri multo tempore permulta* in-

Kk 2

(*a*) Apud Sozom. lib. 1 cap. ult.
(*b*) Ibid. cap. XIX.
(*c*) Lib. II. Hiſt. Conc. Nic. cap. XI.

inter ſe de fide, rati nihil cito aut temere de re tanta ſtatui debere. Arium frequenter accerſebant, & crebris interrogationibus propoſitiones ejus refutabant &c. Quae profecto ad ſolam fidei formulam adverſus Arianos promulgandam referri nullatenus poſſunt. Itaque & res ipſas, id eſt, & Catholicorum fidem, & Arii doctrinam examinabant, de quibus tamen nullatenus ambigebant: ſubindeque falſum eſt, quod Boſſuetius indicare videtur; nimirum Synodi examen ad ea tantum pertinuiſſe, de quibus a Patribus dubitabatur. Fac tamen, Nicaenos Patres, cum de Arianis quaererent, id tantum quaeſiviſſe, quam a fide Catholica Ariani abeſſent, quibuſque ſententiis ac verbis inſanus error confutandus eſſet: quid vetat, nos pariter adfirmare, quod Epheſini & Chalcedonenſes Patres quum de probatis per Caeleſtinum Cyrilli litteris, ac de Leonis Epiſtola quaererent, eaſque cum ea fide componebant, quam ipſi a Patribus accepiſſent, nequaquam de illarum orthodoxia ambigebant, & recte ne an ſecus illis fides exponeretur; ſed quam ab ea fide Neſtoriani atque Eutychiani abeſſent, quibuſque ſententiis ac verbis, qua fidei formula, quibuſve anathematiſmis inſani eorum errores confutandi eſſent. Non enim hanc abnuimus Synodis Oecumenicis auctoritatem, ut praeter Romanorum Pontificum decreta vel dogmaticas conſtitutiones, alias ſi ipſis videbitur, fidei regulas aut Expoſitiones proponant, dum in iis concinnandis ab Apoſtolicis litteris non recedant, ſed eas tamquam immobiles regulas certaſque formas ſequantur. Itaque non de illis judicare debent, quemadmodum ſuperior Judex de inferioris Judicis ſententia judicat, eamque pro ſua auctoritate retractat ac reformat; ſed juxta illas tamquam certiſſimas & inconcuſſas fidei regulas judi-

care

care debent, & ſi quam edere volunt fidei expoſitionem, eam ad illarum normam & amuſſim exigere.

Hujuſce rei, quae ſane magni momenti eſt, luculentiſſimum ſuppetunt argumentum ipſamet acta Concilii Chalcedonenſis. Quum quaedam fidei definitio praeſide, ut videtur, Anatolio conſcripta eſſet, & jubentibus Judicibus in Synodo recitata, ea fere omnibus placuit, & ſolitis acclamationibus probata eſt. Quaerente enim Anatolio: *Placet vobis definitio? Omnes Reverendiſſimi Epiſcopi, praeter Romanos, & aliquos Orientales, clamaverunt: Definitio omnibus placet: Haec fides Patrum: Qui praeter iſta ſapit, haereticus eſt: Qui aliter ſapit, anathema ſit &c.* His tamen vocibus & clamoribus nequaquam deterriti ſunt Paſchaſinus aliique Sedis Apoſtolicae Legati, ſed conſtanter reſtiterunt, proteſtatique ſunt, ac dixerunt: *Si non conſentiunt Epiſtolae Apoſtolici & beatiſſimi viri Papae Leonis, jubete, nobis reſcripta dari, ut ibi Synodus celebretur.* Ut haec controverſia componeretur, ſuggeſtum eſt a Judicibus, ut ex Oriente, Aſia, Ponto, Thracia, & Illyrico delecti Epiſcopi cum Anatolio & Legatis conferrent, ac fidei definitionem proferrent, quae omnibus probaretur. Verum Epiſcopi, quibus definitio placebat, neutiquam adquieverunt, ſed in has iterum voces eruperunt: *Definitio omnibus placuit: Spiritus Sanctus definitionem dictavit: definitio orthodoxa eſt: Definitio modo ſubſcribatur: Qui non ſubſcribit, haereticus eſt.* Cardo controverſiae in eo vertebatur, quod Epiſtola S. Leonis non modo habebat, Chriſtum ex duabus eſſe naturis, verum & duas in ipſo naturas praedicabat: Definitio autem non habebat niſi ex duabus naturis. Quare Judices in memoriam Epiſcopis revocarunt,

di-

dixiſſe Dioſcorum, *propter hoc ſe damnaſſe Flavianum; quia duas naturas ajebat eſſe: definitio autem habet ex duabus naturis*. Repoſuit Anatolius, propter fidem damnatum non fuiſſe Dioſcorum, ſed propter temeritatem, qua in S. Leonem excommunicationem vibravit; & propter contumaciam, qua Synodo parere contemſit. Iterum ergo Judices quaeſierunt, an Epiſtolam S. Leonis ſuſciperent, quumque ab Epiſcopis reſponſum eſſet, eam ſe jam ſuſcepiſſe, eique ſubſcripſiſſe: *Ergo*, dixerunt Judices, *quae in ea inſeruntur*, *inſerantur etiam definitioni*. Nulla magis juſta & legitima conſecutio: attamen rurſus pertinaces Epiſcopi clamaverunt: *Altera definitio non fit*: *Nihil deeſt definitioni*: *Epiſtolam definitio firmavit*: *Archiepiſcopus Leo*, *ut credimus*, *ita credit &c.* Itaque ad Imperatores delata eſt exorta inter Epiſcopos controverſia; ab eiſque decretum eſt, ut, quemadmodum Judices jam ſuggeſſerant, delecti ex variis Provinciis Epiſcopi cum Anatolio & Legatis conferrent, & in unam fidei formulam convenirent: ſin autem, ſcirent, diſſolvendum eſſe Concilium, & in Occidente Synodum celebrandam. Adeo tamen definitioni adfixi erant Epiſcopi, ut neque Imperatorum juſſibus adquieſcerent: ad eorum ergo flectendam obſtinationem, iterum Judices monuerunt, dixiſſe Dioſcorum: *Quod ex duabus naturis eſt*, *ſuſcipio*; *duas non ſuſcipio*: Leonem autem docere, duas eſſe in Chriſto naturas unitas inconfuſe, inconvertibiliter, & indiviſibiliter. *Quem igitur*, inquiunt, *ſequimini*? *Sanctiſſimum Leonem*, *aut Dioſcorum*? Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt: *Ut Leo*, *ſic credimus*: *Qui contradicunt*, *Eutychianiſtae ſunt*: *Leo recte exponit*: Quibus ſtatim Judices repoſuerunt: *Ergo addite definitioni*;

ſe-

ſecundum judicium Sanctiſſimi Patris noſtri Leonis, duas eſſe naturas unitas in Chriſto inconvertibiliter, inſeparabiliter, & inconfuſe. His auditis, delecti Epiſcopi una cum Legatis, Anatolio, & Judicibus, in Oratorium S. Martyris Euphemiae ingreſſi ſunt; collationeque habita, in eam tandem fidei definitionem omnes conſenſerunt, quae in hac quinta Actione promulgata eſt, & Actione ſequente coram Imperatoribus iterum lecta, in qua duas in Chriſto naturas agnoſcunt, & Epiſtolam S. Leonis, *utpote magni illius Petri confeſſioni congruentem, & communem quamdam columnam exſiſtentem adverſus perverſe ſentientes, ad confirmationem rectorum dogmatum*, ſeſe amplecti ac recipere profitentur.

Ex hac narratione clare & aperte perſpicitur, quod probare contendimus, nimirum Dogmaticas Romanorum Pontificum Epiſtolas ad Concilia generalia fuiſſe tranſmiſſas, non ut de illis juridice Epiſcopi judicarent; verum ut ad illas tanquam ad rectam regulam, immotamque formam dogmata, de quibus diſceptabatur, exigerent. Non enim hoc loci agebatur de Leonis litteris aut rejiciendis, aut reformandis; vel de aliqua particula ad eas adjiciendâ, vel ab eis detrahendâ; ſed tantum de fidei definitione ſancienda, quae Sancti Pontificis doctrinam non plene atque integre referebat. Ei nihil deeſſe, Epiſcopi fere omnes contendebant; haereticos eſſe clamabant, qui definitionem rejicerent; ei denique nihil addendum, quod illam Spiritus Sanctus dictaſſet. Contra Sedis Apoſtolicae Legati hanc veluti Synodi praevaricationem habebant, ſeſeque rebus infectis diſceſſuros minabantur, omnemque proinde tanto Concilio ademturos auctoritatem. Et certe, quum in eo potiſſimum controverſia Catho-

tho-

tholicos inter atque haereticos verſaretur, an duae in Chriſto naturae poſt unionem inſeparabiliter & inconfuſe ſubſiſterent; an non Synodus fuiſſet praevaricata, ſi id in fidei definitione diſſimulaſſet? An non, iis verbis omiſſis, quae adjungi Legati volebant, fidei formulam concinnaſſent, cui fortaſſe ipſe quoque Dioſcorus ſubſcribere neutiquam renuiſſet? En quo Synodus labi ac ferri poteſt, quum ad praeſcriptas per Sedem Apoſtolicam formas ac regulas ſuos Epiſcopi ſenſus non componunt. Hîc videmus, adornatam probatamque ab univerſa fere Synodo fidei definitionem per Sedis Apoſtolicae Legatos juxta Leonis Epiſtolam reformatam: vidimus etiam Damaſum Ariminenſis Concilii formulam abrogantem: Nunquam vidimus legitimam Synodum, quae dogmaticam Romani Pontificis Epiſtolam reformarit. Quis ergo animum inducat, Sedis Apoſtolicae litteras ad Synodos tranſmitti, ut earum arbitrio ſubjiciantur, & per eaſdem Synodos retractentur, ac reformentur? Sed ad Meldenſem Epiſcopum redeamus.

Certe, inquit, *multos vidimus optima fide dubitaſſe, neque ſubſcripſiſſe, niſi poſtquam ipſis ſatisfactum fuit: ergo vere & proprie rem examinabant, ut nondum exploratam*. At, inquam, tota fere Synodus nullatenus dubitabat, aegreque ferebat, quod aliqui Epiſcopi ambigerent, & ad aliqua loca Epiſtolae Sancti Leonis haererent, eiſque ad examen inſtituendum induciae concederentur: ergo vere & proprie tota fere Synodus rem nequaquam examinabat ut nondum exploratam; ſed certam ipſi & indubiam propter moroſos, haeſitantes, aut refractarios optimo in lumine collocabat.

At enim, *inquiunt*, *plerique ex Patribus jam ipſum Epi-*

Epiſtolam ſubſcriptione firmaverant, & omnes clamabant, hanc eſſe ſuam fidem: Sane, ſed jam ordine & legitime declarandum reſtabat, unde is ſibi ſenſus &c. Haec videtur, quod conciliari non poſſint cum iis, quae paullo ante dicebat. Si enim plerique ex Patribus Epiſtolam ſubſcriptione firmaverant, ſi omnes clamabant, hanc eſſe ſuam fidem; quomodo ſuperius dicebatur, quod Chalcedonenſes Patres nullo modo dubitabant, quis eſſet Chriſtus &c. quod non id ſane quaerebant; ſed vere ne, & ex communi Patrum & Eccleſiae ſententia tantum Sacramentum Leo exponeret, inveſtigabant; idque ex dubitatione, non autem ad ampliorem jam notae & creditae veritatis elucidationem? Deinde etſi de ipſis Myſteriis Patres nullo modo dubitabant, ut Ex. Gr. Chalcedonenſes, duas eſſe in Chriſto naturas; Epheſini, duas non eſſe in ipſo Perſonas; Conſtantinopolitani, Spiritum Sanctum eſſe cum Patre & Filio adorandum; Nicaeni, Filium ejuſdem eſſe cum Patre ſubſtantiae; cur tamen dici non poterit, quod jam ordine & legitime declarandum reſtabat, unde is ſibi ſenſus &c. Non ergo facile apparet, qua in re poſitum ſit diſcrimen inter Myſterium ipſum, & litteras Apoſtolicas, quibus idem Myſterium exponitur, ac firmatur.

Quae deinde ex Innocentio IV. & Concilio Viennenſi Boſſuetius adfert, alio pertinent, nec ad Synodicum examen referri poſſunt earum Epiſtolarum, quas jam univerſus Occidens, & omnes fere Orientales Epiſcopi ſubſcriptione firmaverant, de quo tamen in praeſenti diſſerimus. Quare quum laudata Innocentii & Patrum Viennenſium teſtimonia alio ſpectent, alibi pariter expendentur.

Aut vero dicant velim, qua ratione non jam de Ro-

manorum Pontificum decretis, ſed de aliorum Scriptorum literis & tractatibus judicatum putent? Vero certe examine, tamquam de re dubia. Ita enim Cyrilli, ita Neſtorii expoſitiones in Epheſina Synodo &c. Atqui de Leonis Epiſtola non aliud geſtum &c. Hîc rurſum ſecum ipſe Meldenſis Epiſcopus confligatur. Nam quî fieri poteſt, ut de Leonis Epiſtola tamquam de re dubia Chalcedonenſes Patres examen inſtituerent, qui jam ipſam Epiſtolam ſubſcriptione firmaverant, & omnes clamabant, hanc eſſe ſuam fidem, ac ſolenniter proteſtabantur, quod nullus eorum dubitabat, contendebantque, citra novum examen Epiſtolae ab omnibus ſubſcribendum? Porro de aliorum litteris & tractatibus diſtinguendum eſt; vel enim Romani Pontificis decreto probati fuerant aut improbati, quomodo Cyrilli & Neſtorii litterae ac tractatus Caeleſtini decreto; aut nihil de illis Pontifex Romanus ſtatuerat. Si de priori Scriptorum genere loquimur, ea perinde ac Sancti Leonis Epiſtola, hac mente in Synodis generalibus recenſebantur, qua Theodoſii Magni, & Leonis Auguſti juſſu Nicaena & Conſtantinopolitana & Chalcedonenſia decreta recenſita ſunt, & ad examen, *ex venia & ad redundantiam juris*, ut Cl. Thomaſſinus loquitur (*a*), quodammodo revocata. Secus autem eſt de aliorum privatorum litteris ac tractatibus, qui nullo Sedis Apoſtolicae ſuffragio muniebantur: De his enim admittimus potuiſſe in generalibus Synodis judicari, vero inſtituto examine tanquam de re dubia.

AR-

(*a*) Recenſ. diſſert. de Concil. num. VII.

ARTICULUS II.

De Theodoreto aliiſque per Chalcedonenſe Concilium in ſuis Sedibus confirmatis.

,, SIc duo illa expedivimus, *inquit Illuſtriſſimus Boſ-*
,, *ſuetius*, quae ab initio ſunt commemorata; nem-
,, pe Dioſcori condemnationem, & approbationem Epi-
,, ſtolae ad Flavianum. Tertium addimus, quod ad rem
,, noſtram pertineat, de Theodoreto in ſuam Sedem re-
,, ſtituto. Is igitur cum jubentibus Epiſcopis, Neſtorium
,, aperte anathematizaſſet, *Glorioſiſſimi Judices dixe-*
,, *runt: Omnis jam dubitatio de Theodoreto eſt ſoluta,*
,, *quippe & Neſtorium coram vobis anathematizavit;*
,, *& a Sanctiſſimo Archiepiſcopo Senioris Romae Leone*
,, *ſuſceptus eſt, & definitionem fidei a Religioſitate ve-*
,, *ſtra prolatam libenter ſuſcepit; & inſuper Epiſtolae*
,, *memorati Sanctiſſimi Archiepiſcopi Leonis ſubſcripſit.*
,, *Decet igitur, ut ſententia proferatur a Deo amabili*
,, *Sanctitate veſtra, ut Eccleſiam ſuam recipiat, ſicut*
,, *& Sanctiſſimus Leo Archiepiſcopus judicavit. Omnes*
,, *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt: Theodoretus di-*
,, *gnus eſt Sede: poſt Deum Leo judicavit.* Nihil ergo
,, Theodoreto profuturum erat prolatum a Leone de eo
,, in Sedem reſtituendo judicium, niſi poſtquam ad Sy-
,, nodum perlata res eſt, & fidem ſuam Synodo appro-
,, baſſet, & ab eadem Synodo Leonis judicium firmaretur.
,, Haec geſta ſunt Legatis Sedis Apoſtolicae praeſentibus,
,, ac poſtea pronunciantibus eam de firmando Leonis ju-
,, dicio ſententiam, quam tota Synodus comprobavit.

Ex Actione prima Concilii manifeſtiſſime apparet, quod praeter Aegyptios, Illyricianos, & Palaeſtinos, paucos illos, qui & S. Leonis ad Flavianum de fide Epiſtolam totius Occidentis, ac ferme totius quoque Orientis, ſubindeque univerſae Eccleſiae jam judicio probatam, examinari petierunt, reliqui omnes Epiſcopi, ideſt, maxima Synodi pars, imo tota fere Synodus, quibus & Imperator & glorioſiſſimi Judices ſuffragabantur, citra novum examen Theodoretum ad Synodum inter Epiſcopos admittendum eſſe cenſebant, propterea quod ejus fidem Leo probaverat, ſuamque ei Sedem reſtituerat: *Glorioſiſſimi Judices & ampliſſimus Senatus dixerunt*: „ Ingrediatur & Reverendiſſimus Epiſcopus Theodoretus, „ ut ſit particeps Synodi, quia & reſtituit ei Epiſcopatum „ Sanctiſſimus Archiepiſcopus Leo, & ſacratiſſimus & „ piiſſimus Imperator ſanxit, eum adeſſe Sanctae Synodo. *Et ingreſſo Theodoreto Reverendiſſ. Epiſcopo, Aegyptii, & Illyriciani, & Palaeſtini Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Miſeremini: Fides perit: Iſtum „ Canones ejiciunt; Hunc foras mittite &c. *Orientales, & Pontici, & Aſiani, & Thraces Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: „ Nos in pura carta ſubſcripſimus: „ caeſi ſumus, & ita ſubſcripſimus; ideſt, ut infra exponitur, vim a Dioſcoro paſſi ſumus, quum Theodoretum in Epheſino latrocinio e ſua Sede dejecimus. Quare, jubente Senatu, eo ſedente in medio, iidem *Orientales, & qui cum ipſis Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt*: *Dignus dignus*. Hinc dum ſequentes Actiones celebrarentur, pro Epiſcopo ſemper habitus eſt, & tanquam Cyri Epiſcopus S. Leonis Epiſtolae Actione quarta, & Synodi definitioni Actione quinta ſubſcripſit. Quod ergo ejus

cauſſa

cauſſa Actione octava iterum propoſita eſt, ex eadem indulgentia, & juris relaxatione factum eſt, qua & S. Leonis Epiſtola eſt, iiſdem paucis petentibus Epiſcopis, in Synodo examinata. Quanquam adjungi poteſt, quod quum de mera, ut vocant, *facti* quaeſtione ageretur, id eſt, de fide, ut ajunt, *perſonali* ipſius Theodoreti; quibus in cauſſis Romanis Pontificibus indefectibile judicium non adſerimus; aliquo jure permitti potuit, ut ad evellendum omnem ſuſpicionem, ne abſenti Leoni forſitan impoſuiſſet, ac Neſtorium non ex animo ejuraſſet, ad publice & coram Synodo anathema adverſus eum pronunciandum adigeretur: Noverant enim, inde religatam eſſe ac pendere pacem & communionem, quam ei Apoſtolica Sedes indulſerat. Verum, quod paullo ante dicebam, nimirum ex quadam indulgentia, & ut paucis Epiſcopis Theodoreti Adverſariis ſatisfieret, fuiſſe in eum quodammodo inſtauratum judicium, confirmari poteſt, ex verbis Maximi Antiocheni Epiſcopi, quibus ejus in ſuam Sedem reſtitutioni ſubſcripſit: *Dudum quidem & a principio Reverendiſſimum Epiſcopum Theodoretum novi Catholicum, audiens doctrinam ejus in Sanctiſſima Eccleſia: Multo autem magis nunc ejus recipio Sanctitatem, quia modo anathematizavit Neſtorium & Eutychem, & ſapit ſecundum definitionem expoſitam ab hoc Sancto Concilio: Unde & ego decerno, eſſe eum conſuete Epiſcopum Civitatis Cyri*. Ex quibus conſtat, de Theodoreti orthodoxia neque a principio Maximum dubitaſſe: huic autem ſententiae & Thalaſſius Caeſarienſis in Cappadocia Epiſcopus, & Baſilius Ancyranus, & Conſtantinus Boſtrorum in Arabia aliique Epiſcopi acceſſerunt: *Omnes Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt: Hoc juſtum judicium & ca*

De

De Anatolio & Maximo ſuis in ſedibus ſolius auctoritate Pontificis confirmatis, adtexere hîc libet, quae praeclare obſervat Cl. Thomaſſinus (*a*): „ Cum Anatolius „ Dioſcori ante in Urbe regia Apocriſarius, ejuſdem „ Epiſcopus ordinatus fuiſſet in Epheſina illa Latrocinali „ Synodo, ejecto per ſummum nefas Flaviano: Cum „ Domno per ejuſdem Pſeudoſynodi graſſationes depul„ ſo, ſuffectus fuiſſet Maximus, & praeter Canones ab „ Anatolio ordinatus; atque ita utriuſque claudicaret or„ dinatio; utramque tamen ratam habuit Synodus, Leo„ nis ſententiam, & factam ab eo Canonum veniam am„ plexa, citra novi examinis ſcrutinium. De Anatolio „ audi Leonem ſcribentem ad Marcianum (*b*): *Nos ve„ ſtrae fidei & interventionis habentes intuitum, cum „ ſecundum ſuae conſecrationis Auctores, ejus initia „ titubarent, benigniores circa ipſum, quam juſtiores „ eſſe voluimus: quo perturbationes omnes, quae operan„ te Diabolo fuerant excitatae, adhibitis remediis leni„ remus*. Nec alia in Chalcedonenſi Synodo occurrit uſ„ quam vitioſae Anatolii ordinationis expiatio, aut venia. „ Id enim poſt Synodum Leo ſcribebat, addebatque: *Sa„ tis ſit praedicto, quod veſtrae pietatis auxilio, & mei „ favoris aſſenſu, Epiſcopatum tantae Urbis obtinuit*. „ De Maximo autem idem Leo in eadem ad Marcianum „ Epiſtola ita teſtatur, Anatolium objurgare pergens: „ *Neque ſibi aeſtimet licuiſſe, quod Antiochenae Eccleſiae „ ſine ullo exemplo, contra ſtatuta Canonum, Epiſco„ pum ordinare praeſumſit. Quod nos amore reparandae „ fidei, & pacis ſtudio retractare ceſſavimus*. Et diſer-

„ tiſ-

(*a*) Differt. XII. num. XXXVI.
(*b*) 3. Par. Conc. Chalced. cap. VI.

„ tiſſime Synodi Chalcedonenſis Act. 10. Legati Roma-
„ nae Sedis dicunt: *Si ergo & a Beatiſſimo & Apoſtolico*
„ *Romanae Urbis Epiſcopo omnia, quae ibi* (Epheſi) *ge-*
„ *ſta ſunt, vana ſunt habita; claret, quia & Sanctiſſi-*
„ *mus Epiſcopus Antiochenae Civitatis extra haec eſt,*
„ *quem poſt haec Beatiſſimus Epiſcopus in propria com-*
„ *munione ſuſcepit*. Quae poſtrema verba etſi deſint in
„ Graeco textu nunc quidem, olim non defuiſſe liquet,
„ tum ex fide vetuſtiſſimi Interpretis, tum ex ipſa ſen-
„ tentiae conſequentia, tum ex eo quod mox Anatolius
„ ſuccinit in eamdem ſententiam, irrita eſſe poſtribuli
„ Epheſini decreta, *niſi illud circa Maximum &c. quo-*
„ *niam Sanctiſſimus Romanae Urbis Archiepiſcopus Leo*
„ *in communionem illum recipiens, praeeſſe eum Antio-*
„ *chenſium Eccleſiae judicavit: quam formam ſequens*
„ *& ipſe approbavi, & praeſens omne Sanctum Conci-*
„ *lium*. Quibus & reliqui omnes Epiſcopi ſuffragati ſunt.

Hanc depoſitionis Domni, & Maximi in ejus locum ordinationis per S. Leonem confirmationem *praeclariſſimum* eſſe *antiquiſſimumque teſtimonium ſummae auctoritatis Romani Pontificis in Synodos & Epiſcopos Orientales*, Queſnellus agnoſcit (*a*), qui propterea Actionem de Domno veluti commentitiam explodit, & fabricatam eſſe contendit ab aliquo Latino Impoſtore in gratiam Romani Pontificis. Verum ejus opinionem egregie Baluzius refellit (*b*); oſtenditque, nihil illic pro Romani Pontificis auctoritate reperiri extraordinarium, quod non in aliis ejuſdem Concilii locis inveniatur: praecipue vero quae de Maximi ordinatione & Domni depoſitione ibi

(*a*) Apud Baluz Praefat. in antiquam verſ. Conc. Chalced. n. XXXII
(*b*) Ibid. num. XXXIII.

ibi Paſchaſinus ait, eadem, Actione X. & ab Anatolio Conſtantinopolitano Epiſcopo, & a Stephano Epheſino, & ab eodem Paſchaſino Pontificis Vicario pariter inculcari. Id porro ait laudatus Baluzius, *magnificum* eſſe *pro Romano Pontifice; ſi Antiocheni, & conſequenter Alexandrini, aliorumque Epiſcoporum ordinatio ſtet aut cadat pro ejus arbitrio*. Magnificum ſane iſtud, quod ſibi licere judicaverit S. Leo, Maximi Ordinationem, etſi Canonibus contrariam, pro arbitrio confirmare: contra vero licitum eſſe noluerit Concilio Chalcedonenſi Epiſcopum Conſtantinopolitanum ſuper alios poſt Romanum evehere, quod hoc decretum Canonibus adverſaretur.

Ex quibus omnibus, & ex his quae ſuperioribus Capitibus demonſtravimus, clare ac manifeſte perſpicitur; merito ad Michaëlem Imperatorem ſcripſiſſe Nicolaum I. omnia ad Romani Pontificis voluntatem fuiſſe in Chalcedonenſi Synodo conſtituta: *ita ut*, inquit (*a*), *Chalcedonenſis magna Synodus, nil diffiniſſe, nil reſpuiſſe, nil ſuſcepiſſe, niſi quod vel illa, vel vices Apoſtolicae Sedis ibi ſervantes, diffinierunt, projecerunt, vel admiſerunt, penitus agnoſcatur*.

CA-

(*a*) Epiſt. IX, ad Mich. Imp.

CAPUT XIX.

„ Concilium V. Generale, ſeu Conſtantinopoli-
„ tanum II. in medium adducitur : In eo re-
„ feruntur 3. & 4. Synodi acta jam a nobis
„ recenſita, & clare docetur, Romanorum
„ Pontificum, ut & aliorum ſcripta, non ni-
„ ſi inquiſitione facta, a Synodis comprobari:
„ Unde trium ſimul Synodorum Oecumeni-
„ carum autoritas noſtram ſententiam firmat.

„ ACta Conſtantinopolitanae ſecundae Synodi, *in-*
„ *quit Illuſtriſſimus Auctor*, quae quinta eſt gene-
„ ralis ſub Vigilio Papa, ac Juſtiniano Principe, demon-
„ ſtrabunt, ita ut tertiae & quartae Synodi decreta intel-
„ leximus, ita a quinta Synodo fuiſſe intellecta; quae eam
„ traditionem ex proximo ſumpſerit, ac nobis reliquerit.
Nos autem contra demonſtrandum aggredimur, praece-
dentium Synodorum decreta non alio ſenſu a quinta Sy-
nodo intelligi potuiſſe, quam quo nos illa intelleximus;
Neque reapſe aliter fuiſſe intellecta.

ARTICULUS PRIMUS.

Quum docet quinta Synodus, Romanorum Pontificum de fide litteras a tertia & quarta Synodo, niſi praemiſſo examine non fuiſſe ſuſceptas, eam nec reapſe locutam eſſe nec loqui potuiſſe de examine, quod ex dubitatione procedat.

„ DE tribus Capitulis, *inquit Boſſuetius*, agebatur; „ Hoc eſt, de Theodoro Mopſueſteno, de Theo„ doreti ſcriptis adverſus Cyrillum, deque Ibae Edeſſeni „ Epiſtola ad Marim Perſam. Quaerebatur, ea ne Epi„ ſtola probata eſſet in Chalcedonenſi Synodo: Atque „ eam quidem Epiſtolam Chalcedone lectam eſſe conſta„ bat, ac ſuſceptum Ibam a Sancta Synodo, cum Neſto„ rium anathematizaſſet. Quidam perſonae veniam da„ tam tantum; alii Epiſtolam quoque probatam conten„ debant. Quaeſitum ergo in Synodo quinta, quo ritu „ probari ſcripta de fide conſueſſent in Synodis anteriori„ bus: Tertiae & quartae Synodi geſta explicantur, ea „ quae ſupra memoravimus, de Epiſtolis Sanctorum Cy„ rilli & Leonis: Tum (a) *Sancta Synodus dixit*: *Ex* „ *bis, quae recitata ſunt, manifeſtum eſt, quomodo San*„ *ctae Synodi ea, quae apud eas proferuntur, probare* „ *ſolent. Cum enim illi Sancti viri, qui recitatas Epi*„ *ſtolas ſcripſerunt, ſic ſplenduerint; tamen Epiſtolarum* „ *earum comprobationem non ſimpliciter, nec ſine inqui*„ *ſitione fecerunt, niſi per omnia cognoviſſent, conſo-*

na-

(a) Collat. VI.

„ *nare eas expoſitioni & doctrinae Sanctorum Patrum*,
„ *ad quam collatio facta eſt*. De Ibae autem Epiſtola non
„ eſſe ita geſtum, conſtabat ex actis: Eam ergo Epiſtolam
„ non eſſe probatam, optime concludebant. Sic igitur
„ certum ex tertia & quarta Synodis, ita definiente & in-
„ telligente quinta, Epiſtolas a Sede Apoſtolica compro-
„ batas, qualis Cyrilli fuit, aut etiam ab ea profectas,
„ qualis Leonis fuit, non ſimpliciter, nec ſine inquiſitio-
„ ne a Sanctis Conciliis receptas fuiſſe.

Si verum fateri volumus, non mihi videtur, V. Synodi mentem doctiſſimus Epiſcopus attigiſſe, aut recte expoſuiſſe. Quum Synodus praecedentium Conciliorum Epheſini & Chalcedonenſis de Cyrilli & Leonis Epiſtolis, ut & de Neſtorii litteris acta recenſebat, non eo directe ſpectabat, ut Ibae Epiſtolam a Chalcedonenſi Concilio ſuſceptam non fuiſſe probaret: verum praedictorum Conciliorum exemplum ſibi ob oculos ponebat, quod ipſa in Ibae Epiſtolae damnatione imitaretur. Quare poſt laudata verba ſtatim adjungit: *Hanc igitur regulam ſequentes, perſpicimus recitari definitionem pro fide expoſitam a ſancto Chalcedonenſi Concilio*. Qua recitata, iterum ſancta Synodus dixit: *Nunc neceſſarium nobis eſſe videtur, conferre Epiſtolam, quam Ibas ſcripſiſſe dicitur, cum definitione pro fide a Chalcedonenſi Concilio prolata, & inſuper ad ea, quae ibi acta ſunt, nec non etiam cum his, quae Sancti Patres ſcripſerunt: conſiderare autem & quae conſonanter praedictae Epiſtolae & a Theodoro & Neſtorio haereticis expoſita ſunt*. Poſt autem inſtitutam ejuſmodi collationem, Sancta Synodus dixit: *Oſtendit manifeſte facta collatio, quod contraria per omnia eſt Epiſtola, quam Ibas ſcripſiſſe dicitur, definitioni, quam*

pro recta fide Sancta Chalcedonenſis Synodus pronunciavit. Ac tum demum omnes Epiſcopi exclamaverunt: *Haec omnes diximus*: *Epiſtola haeretica eſt*: *Epiſtolam, quae dicitur Ibae, omnes condemnamus, &c.* Ex quibus conſtat, ideo Synodum, acta Epheſina & Chalcedonenſia de Cyrilli & Neſtorii litteris, nec non & de S. Leonis Epiſtola recitari juſſiſſe, ut eorum formam in Epiſtolae Ibae damnatione ſequeretur. Inde autem conſequens eſt, tum ipſius quintae Synodi, tum ipſa judice, praecedentium Synodorum de iis Epiſtolis examen, non ex dubitatione profectum eſſe, ſed ad ampliorem jam notae & creditae veritatis elucidationem pertinuiſſe. Id enim aperte ſacra ipſa Synodus indicat, ubi acta Epheſina & Chalcedonenſia recitari jubet. Quum enim Theodorus Cappadox aliique Epiſcopi ex geſtis Concilii Chalcedonenſis demonſtraſſent, *quod Ibas in ea Synodo non ſolum abnegavit, ſed etiam anathematizavit Epiſtolam, contrariam per omnia conſtitutam expoſitae definitioni a Sancto Chalcedonenſi Concilio*: reſponſum a Synodo eſt: SCIMUS ET NOS, *haec ita ſubſequuta eſſe*: *tamen cautius aeſtimantes, talia judicare ex his, quae in antecedentibus Sanctis Synodis diſpoſita ſunt*; *& ſcientes, quod in Epheſina prima Sancta Synodo de Epiſtolis Sancti Cyrilli, & in ipſo Chalcedonenſi de Epiſtola ſanctae memoriae Papae Leonis quaedam mota ſunt*; *neceſſarium eſſe putavimus, ex his, quae in praedictis Sanctis Synodis geſta ſunt, partes illas, quae haec continent, manifeſtari, ut pro* AMPLIORE SUBTILITATE *& inde inſtructam ſic propoſitorum diſceptationem faciamus*. Sciebant ergo quintae Synodi Patres, ac perſpectum & exploratum habebant; Epiſtolam Ibae contrariam eſſe Concilii Chalcedonenſis de-

definitioni; attamen pro ampliore & ſubtiliore veritatis jam cognitae indagatione, atque ut inſtructior eſſet propoſiti argumenti diſceptatio; formam ſequi volunt in praecedentibus Synodis inſtitutam, juxta quam Synodus Epheſina Cyrilli & Neſtorii litteras cum Nicaeno Symbolo contulit; Chalcedonenſis autem Leonis Epiſtolam cum Epheſinorum Patrum doctrina; & conſonas receperunt, diſſonas autem rejecerunt, ut aperte ex geſtorum lectione demonſtrant: quam & ipſi formam ſequentes, antequam ſolenne judicium adverſus Epiſtolam Ibae pronuncient, collationem ejus cum definitione Concilii Chalcedonenſis inſtituunt: Quod, ut patet, ab ipſis praeſtari potuit, etſi optime ſcirent ac perſuaſi eſſent, eas invicem repugnare, de eaque re neutiquam dubitarent.

Confirmari & illuſtrari haec poſſunt ex iis, quae circa primum Capitulum de Theodori Mopſueſteni ac Scriptorum ejus damnatione in eadem Synodo geſta ſunt. Quum enim XXVII ex ejus libris Excerptum legeretur, Sancta Synodus exclamavit: (*a*) *Haec jam condemnavimus: Haec jam anathematizavimus: Anathema Theodoro Mopſueſteno: Anathema Theodoro, & conſcriptis ejus &c.* Pergunt tamen, aliaque quamplurima Excerpta recitari ſuſtinent; & quum demum impium ejus Symbolum lectum eſſet; iterum in has voces erumpunt: *Hoc ſymbolum Satanas compoſuit: Anathema ei, qui hoc ſymbolum compoſuit .... Anathema Theodoro Mopſueſteno ... Anathema illis, qui non anathematizant eum.* Simplicem illam Theodori Scriptorum lectionem ſatis eſſe potuiſſe ad proferendam Synodicam adverſus illum, & impia illius ſcripta ſententiam, Sancta Synodus ſtatim atque illi

(*a*) Collat. IV.

illi Epiſcoporum clamores quieverunt, his verbis profeſſa eſt: *Multitudo lectarum blaſphemiarum, quas contra magnum Deum & Salvatorem noſtrum Jeſum Chriſtum; imo magis contra ſuam animam Theodorus Mopſueſtenus evomuit, juſtam ejus facit condemnationem. Unde oportebat quidem, nos nihil aliud exſpectantes, & per Synodicam ſententiam anathemati eum ſubjicere.* Subjungit tamen, quod ſolennem ſententiae pronunciationem differre ſatius exiſtimat, quo eadem cauſſa ſubtilius & exactius examinetur: *Verumtamen, licet manifeſta ſint, quae Sancti Patres & leges Imperiales, & Hiſtoriae conſcriptores contra eum dixerunt; tamen quia oportet in examinatione, quae contra eum procedit, nihil praetermitti ſubtilitatis, alio die etiam cetera audiamus.* Pergunt itaque Patres ſequenti Collatione in eadem cauſſa & Capitulo examinando, non quidem quod adhuc ambigerent, an Theodorus, ac nefaria ejus ſcripta anathemati ſubjicienda eſſent, vel eorum impietas ex ſimplici lectione ſtatim in oculos non incurreret; verum quia libuit ſanctae Synodo in ejuſmodi examine nihil omittere ſubtilitatis: Quemadmodum, ut jam obſervavimus, & Epheſinae & Chalcedonenſis Synodi acta in cauſſa Ibae recitari juſſit pro ampliore ſubtilitate, atque ut inſtructior eſſet propoſiti Capituli diſceptatio.

Idem etiam confirmari poteſt ex iis, quae circa ſecundum Capitulum, ideſt Theodoreti contra S. Cyrillum ſcripta, in eadem quarta Collatione ſervata ſunt. Decreta eſt enim ex eorum ſimplici lectione damnatio, & ex eo, quod Synodus Chalcedonenſis non ante Theodoretum, ut ajunt Patres, ſuſcepiſſet, quam Neſtorium ejuſque blaſphemias damnaſſet: *Sancta Synodus dixit: Et ex his,*

quae

quae Theodoritus impie conſcripſit, miranda eſt ſubtilitas Sancti Chalcedonenſis Concilii. Sciens enim ejus blaſphemias, prius quidem multis ſaepius uſa eſt contra eum exclamationibus: poſtea vero non aliter eum ſuſcepiſſet, niſi prius anathematizaſſet Neſtorium, & ejus blaſphemias, pro quibus antea ſcripſit, defendens eas. Quum itaque & quae de his propoſita ſunt, finem acceperunt, alio die de reliquo Capitulo nobis quaeſtio proponitur: Atqui ſacrae Synodo non minus perſpecta erat Epiſtolae Ibae, quam Theodoreti adverſus Cyrilli Capitula lucubrationum impietas; notum etiam omnibus erat, Ibam perinde ac Theodoretum, juſſum eſſe, antequam a Synodo Chalcedonenſi ſuſciperetur, Neſtorium ejuſque dogmata anathematizare, quae in ejus, vel ipſi adſcripta Epiſtola propugnantur: Ergo ſi illa ſufficere viſa ſunt, ut cauſſa Theodoreti finem acciperet; cur & iſta ſatis eſſe non potuerunt, ut & Ibae cauſſa terminaretur? Cur omnino neceſſe fuit, Epiſtolae Ibae cum Concilii Chalcedonenſis definitione collationem inſtitui, ſi nulla ejuſmodi collatione inſtituta, ſcriptorum Theodoreti damnatio decreta eſt? Itaque patet, quod accuratius illud examen Epiſtolae Ibae, quod Concilii Epheſini & Chalcedonenſis inſtar in quinta Synodo initum eſt, non fuiſſe ſuſceptum niſi ad ſubtiliorem & inſtructiorem propoſiti Capituli diſceptationem: ſubindeque & quod in praecedentibus Synodis litterarum Cyrilli & Neſtorii, necnon & Leonis Epiſtolae examen peractum eſt, ſeu illarum cum praecedentium Synodorum fidei regulis inſtitutam collationem non ex dubitatione profectam eſſe, ſed ad ampliorem jam notae & creditae veritatis elucidationem pertinuiſſe: Vel certe id argumento eſſe non debet, quod de hac re Patres ambigerent;

rent;

rent; ſed quod omnem haeſitantibus dubitationem ac ſcrupulum evellere penitus voluerunt, qui, ut initio Collationis dicitur, de Ibae Epiſtola potiſſimum contendebant, eam damnari non poſſe, quod a Concilio Chalcedonenſi probata ac ſuſcepta fuiſſet: *Piiſſimus Imperator his, quae ad nos ſcripſit, & hoc adjecit, quod vindicare quidam conantes Epiſtolam, quam Ibas ſcripſiſſe dicitur; praeſumunt dicere, ſuſceptam eam eſſe a Sancto Chalcedonenſi Concilio.*

Porro quum in ſuperioribus Capitibus locupletiſſime demonſtratum ſit, examen illud, quod in praecedentibus Synodis de Cyrilli & Neſtorii litteris, nec non & de Leonis Epiſtola initum eſt, quodcumque illud fuerit, ex dubietate ortum non eſſe; conſequens eſt, neque de hoc examine, quod cum dubitatione conjunctum ſit, loqui potuiſſe in adlatis a Boſſuetio verbis quintae Synodi Patres. Neque in hac re demonſtranda oportet amplius immorari.

ARTICULUS II.

Qüae dicta ſunt in Articulo ſuperiori, ex Vigilio Papa confirmantur: & oſtenditur, Romanorum Pontificum de fide literas ſpectatas id temporis fuiſſe ut irreformabiles fidei regulas, & ejuſdem cum generalium Conciliorum decretis auctoritatis.

Quae de recepta in Chalcedonenſi Concilio S. Leonis Epiſtola, ejus cum praecedentium Synodorum decretis inita collatione, docent quintae Synodi Patres; docet etiam, nec minus perſpicuis verbis, in ſuo ad-

adverſus tria Capitula Conſtituto Vigilius, quod publici juris ex Codice Colbertino Baluzius fecit. Nec tamen Vigilius in ea, ut videbimus, verſabatur opinione, quod licitum fuerit de S. Leonis, & aliorum Pontificum Romanorum de fide litteris dubitare, antequam illae in Oecumenicis Synodis retractarentur: a qua etiam opinione alienos fuiſſe quintae Synodi Patres ſimiliter demonſtrabimus.

Vigilius ergo uti demonſtret, Ibae ad Marim Perſam Epiſtolam a Chalcedonenſi Concilio non fuiſſe ſuſceptam, prae oculis habendum eſſe monet, quomodo Chalcedonenſes Patres in receptione Epiſtolae S. Leonis, & in Catholicae fidei expoſitione ſe geſſerint. Nam quum illi profeſſi ſint, ſeſe propterea laudatam S. Leonis Epiſtolam recipere, quod cum praecedentium Synodorum decretis, & probatis per Epheſinam Synodum S.Cyrilli litteris conſentiret: quumque in expoſitione fidei primo Nicaeni, deinde Conſtantinopolitani Concilii fidei regulas, tum S. Cyrilli litteras commendaverint; fieri profecto non potuit, ut memoratam Ibae Epiſtolam ſuſceperint, qua Epheſina Synodus, & S. Cyrilli doctrina carpitur ac reprobatur. Itaque adlatis ex Actione quarta Concilii Chalcedonenſis quorumdam Patrum ſubſcriptionibus, ita Vigilius proſequitur: *His ergo ſe ita habentibus, nulli venit in dubium, quin Patres noſtri ita a ſe venerabiliter crederent ſuſcipi beati Leonis Epiſtolam, ſi eam cum Nicaenae & Conſtantinopolitanae Synodorum, tum etiam beati Cyrilli in Epheſina prima expoſitis aſſererent convenire doctrinis. Et ſi illa tanti Pontificis, & tanta orthodoxae fidei luce praefulgens Epiſtola, his exigit comparationibus approbari; quomodo illam ad Marim Perſam Epi-*

ſtolam, quae ſpecialiter Ephesinam primam Synodum reſpuit, & beati Cyrilli expoſita dogmata definivit haeretica, ab iiſdem Patribus credatur orthodoxa nominari; quum illa condemnet, quorum collatione tanti Pontificis, ut dictum eſt, meruit doctrina laudari? Et infra eodem argumento demonſtrat, a Maximo Antiocheno non potuiſſe in Chalcedonenſi Concilio Epiſtolam Ibae Catholicam exiſtimari; quod videlicet *dum de recipienda beatae recordationis Papae Leonis Epiſtola cenſeretur, eam ob hoc recipiendam ſtatuit, quia beati Cyrilli in Epheſo expoſitae fidei conveniret..... Quis igitur ſic a totius humanitatis ratione ſepoſitus invenitur, ut credat, hunc Sacerdotem in cauſſa vel definitione fidei ita ſibi exſtitiſſe contrarium, ut qui tam praeclari Pontificis atque Doctoris, id eſt, beati Leonis Epiſtolam, aperte pia dogmata continentem, beati Cyrilli, quae in Epheſo eſt expoſita, comparando doctrinae, judicavit orthodoxam, illius e contrario Epiſtolae orthodoxum diceret eſſe ſcriptum, quod haeretica voce ipſa beati Cyrilli dogmata molitur evertere?*

Abbas Fleurius in Hiſtoria Eccleſiaſtica ad ann. 554. num. LII. ad haec Vigiliani conſtituti loca digitum intendens, obſervat: „Vigilium, perinde ac quintam Synodum agnoſcere, S. Leonis Epiſtolam probatam in Chalcedonenſi Synodo non fuiſſe, antequam examinaretur, „& fidei trium praecedentium Conciliorum conſona reperiretur: Et hanc confeſſionem, ait, in ore Pontificis „majoris eſſe momenti. Utique haec Pontificis confeſſio maximi momenti eſt ad probandum, examen illud & collationem Epiſtolae S. Leonis cum fide praecedentium Conciliorum argumento non eſſe, quod Romanorum

Pon-

Pontificum de fide Epiſtolae tanquam irretractabiles fidei regulae habendae non ſint, antequam in Oecumenicis Synodis retractentur. Etenim ab hac mente, ut mox videbimus, quam longiſſime Vigilius aberat. Ceterum nihil hîc ille ait de S. Leonis Epiſtolae per Chalcedonenſem Synodum ſuſceptione, quod & de ipſa Chalcedonenſi Synodo dici jure optimo non potuerit. Nam & illam, ut ad ſuperiora Capita demonſtravi, Patres noſtri, perinde ac S. Leonis Epiſtolam, crediderunt cum debita a ſeſe ſuſcipi veneratione, quum adfirmabant, ejus fidei expoſitionem cum Nicaeni & Conſtantinopolitani Concilii, & expoſitis a S. Cyrillo in Epheſina Synodo convenire doctrinis: & illam, perinde atque iſtam, oportuit his comparationibus approbari: eorum dogmatum collatione, perinde ac tanti Pontificis, meruit etiam tanti Concilii doctrina laudari: Synodum quoque ob hoc recipiendam conſulti a Leone Auguſto Epiſcopi ſtatuerunt, quod beati Cyrilli expoſitae in Epheſo fidei conveniret: Denique & Chalcedonenſium Patrum fidei expoſitionem aperte pia dogmata continentem & orthodoxae fidei luce radiantem (quod de Leonis Epiſtola ait Vigilius) Cyrilli quae in Epheſo eſt expoſita, comparando doctrinae, orthodoxam iidem Epiſcopi judicarunt. Haec, inquam, omnia de Chalcedonenſi Concilio dici fidentiſſime potuerunt; nec tamen inde quis colligat, retractatibus obnoxiam fuiſſe probatam a Romano Pontifice Chalcedonenſis Synodi fidei definitionem, antequam Orientales Epiſcopi ſuis in particularibus Synodis eam fidem cum praecedentium Synodorum fidei regulis formuliſque conferrent, eaſque invicem conſentire Synodicis ſuis Epiſtolis teſtarentur.

Supereſt ut oſtendam, non eam fuiſſe Vigilii aliorum-

que id temporis Epiſcoporum mentem, Romanorum Pontificum de fide litteras ineluctabilis non eſſe ſive indeclinabilis auctoritatis, antequam in Synodis Oecumenicis retractentur: verum etſi in nulla Oecumenica Synodo examinatas, fuiſſe tamen eadem ac Synodorum generalium decreta veneratione ſuſceptas. Initium faciam ab ipſo Pontifice Vigilio, qui in Epiſtola ad Juſtinianum Imperatorem non modo ſeſe recipere profitetur S. Caeleſtini literas, quas Synodus Epheſina, & S. Leonis ad Flavianum Epiſtolam, quam Concilium Chalcedonenſe ſuſceperat; verum & ejuſdem Leonis ad cognominem Leonem Auguſtum, aliaſque deceſſorum ſuorum, ac praeſertim Hormiſdae, Johannis ſenioris, nec non & Agapeti de fide literas; quamvis in nullo generali Concilio diſcuſſae probataeque fuiſſent; atque perinde damnat, & anathemate ferit eos, qui de fide per eas expoſita, earumque dogmatum rectitudine, ac qui de Conciliorum generalium fidei regulis aut diſputare perverſe, aut infideliter dubitare tentaſſent (*a*): *Haec ergo, quae de fide a Patribus ſanctarum quatuor Synodorum, & a deſignatis beatae recordationis Papae Leonis Epiſtolis, atque a ſupraſcriptorum Praedeceſſorum noſtrorum conſtitutis ſunt venerabiliter definita, per omnia nos ſequentes; & eorum doctrinae contrarios probabili Apoſtolicae Sedis auctoritate damnantes, anathematizamus eos, quicumque de fidei ejus expoſitione vel rectitudine aut diſputare perverſe, aut infideliter dubitare tentaverint; & contra eadem ſentientes, quae de fide Nicaena, Conſtantinopolitana, Epheſina prima, & Chalcedonenſi, ſanctiſſimis Synodis, nec non & beatae recordationis praedeceſſoris noſtri Leonis* Epi-

(*a*) Epiſt. IV. ad Juſtinian. Tom. V. Concil.

Epiſtolis, quarum fecimus mentionem, vel univerſis, quae ipſius ſanxit auctoritas, continentur, a Catholicae fidei unitate ſecernimus. Viden, quomodo in eodem cenſu habet & in eodem ſummae auctoritatis faſtigio collocat Romanorum Pontificum dogmaticas Epiſtolas, & quatuor generalium Conciliorum fidei definitiones?

Neque haec tamen ſingularis fuit illo aevo ipſius Vigilii de Romani Pontificis auctoritate ſententia; quinimo hanc fuiſſe omnium Epiſcoporum Orientalium fidem, patet ex profeſſione fidei, quam Menas Conſtantinopolitanus Patriarcha, Theodorus Caeſarienſis in Cappadocia, Andreas Epheſinus, Theodorus Antiochenus in Piſidia, Petrus Tarſenſis, & alii plures Epiſcopi eidem Vigilio ad S. Euphemiam obtulerunt, in qua non modo Conciliorum generalium decreta, verum *& beatae recordationis Papae Leonis Epiſtolas, & Sedis Apoſtolicae conſtituta, quae tam de fide, quam de firmitate quatuor ſupradictarum quatuor Synodorum proceſſerunt, ſe ſe in omnibus ſecuturos ſervaturoſque*, promittunt. Similis eſt huic altera fidei profeſſio paullo poſt ab Eutychio Menae ſucceſſore, & aliis duobus Patriarchis, Apollinare Alexandrino, & Domnino Antiocheno, Elia Theſſalonicenſi, aliiſque Epiſcopis, a quibus prior ſubſcripta non fuerat, eidem Pontifici oblata eſt: nam & ipſi, *ſuſcipimus*, inquiunt, *& amplectimur Epiſtolas Praeſulum Romanae Sedis Apoſtolicae, tam aliorum, quam Leonis ſanctae memoriae de recta fide ſcriptas, & de quatuor ſanctis Conciliis, vel de uno eorum*. Utramque hanc fidei profeſſionem initio ſui pro tribus Capitulis Conſtituti Vigilius inſeruit (*a*): hanc autem poſteriorem etiam univerſa quin-

(*a*) Tom. V. Conciliorum.

quinta Synodus probaſſe & adoptaſſe videtur, quum in prima Collatione publice lecta ſit, & actis inſerta, ubi haec adnotat eruditus Garnerius (*a*): „ In Epiſtola Eu-
„ tychii Urbis Regiae Epiſcopi ad Vigilium obſervan-
„ dum..... perinde loqui Eutychium de Epiſtolis Sum-
„ morum Pontificum pertinentibus ad fidem ac de iis,
„ quae a ſanctis quatuor Synodis judicata ac definita ſunt.

Haec inerat etiam Juſtiniano Imperatori de iiſdem Pontificum Romanorum Epiſtolis mens. Nam, ut Vigilius initio Conſtituti teſtatur, ipſe auctor fuit, ut laudatae fidei profeſſiones ab Orientalibus Epiſcopis ederentur: *Inter innumeras ſolicitudines, quibus oneratur Imperiale faſtigium, laudabile clementiae veſtrae cognovimus eſſe propoſitum, per quod..... univerſos Domini Sacerdotes praemiſſis ad teſtimonium conſcientiae ſuae profeſſionibus, per quas Sanctorum Patrum, & venerabilium quatuor Synodorum, ac Praeſulum Sedis Apoſtolicae inhaerere definitionibus atque judiciis monſtrarentur, ad unitatem atque concordiam reſtituere properaſtis.* Porro earum Profeſſionum formam ideo ſuo de tribus Capitulis Conſtituto inſerendam exiſtimavit, *ut Eccleſiaſticae pacis*, inquit, *amplectendum Poſteris tradatur exemplum*; hoc eſt, ut ſcirent poſteri, non poſſe alias Eccleſias & Epiſcopos cum Sede Apoſtolica & Romano Pontifice pacis & communionis eſſe participes, niſi perinde ac Synodorum generalium decreta, Romanorum Pontificum dogmaticas Epiſtolas amplectantur.

Verum in hanc rem nihil luculentius his, quae in ſuis fidei profeſſionibus ad Vigilii Deceſſores Iohannem II. & Agapetum idem Imperator conſcripſit. Ita enim in Epi-
ſto-

(*a*) Diſſert. de V. Synod. gen. cap. V. §. II. num. VI.

ſtola ad Johannem Secundum: *Reddentes honorem Apoſtolicae Sedi, & veſtrae Sanctitati; quod ſemper nobis in voto fuit & eſt; ut, & decet Patrem, honorantes veſtram Beatitudinem; omnia, quae ad Eccleſiarum ſtatum pertinent, feſtinavimus ad notitiam deferre veſtrae Sanctitatis..... nec enim patimur, quidquam, quod ad Eccleſiarum ſtatum pertinet, quamvis manifeſtum & indubitatum ſit, quod movetur, ut non etiam veſtrae innoteſcat Sanctitati, quae Caput eſt omnium Sanctarum Eccleſiarum: Per omnia enim ut dictum eſt, properamus honorem & auctoritatem creſcere veſtrae Sedis.* Deinde quorumdam Monachorum de Verbi Divini Incarnatione Judaica dogmata, ut ea vocat, & errores exponit, quibus ſuam objicit fidei Catholicae profeſſionem, in qua inter cetera, ſancta quatuor Concilia ſeſe ſuſcipere profitetur, *ſicut*, inquit, *veſtra Apoſtolica Sedes docet atque praedicat*. Tum ſubjungit: *Omnes ergo Sacerdotes ſequentes doctrinam Apoſtolicae Sedis veſtrae, ita credunt, & confitentur, & praedicant*: Petit tamen tum ſibi, tum Conſtantinopolitano Epiſcopo (*quoniam & ipſe*, inquit, *ſcripſit ad veſtram Sanctitatem, feſtinans in omnibus ſequi Sedem Apoſtolicam Beatitudinis veſtrae*) manifeſtum fieri, *quod omnes*, inquit, *qui praedicta recte confitentur, ſuſcipit veſtra Sanctitas: & eorum, qui judaice auſi ſunt rectam denegare fidem, condemnat & perfidiam.* Quod profecto quid aliud eſt, quam fidei cauſſas ad Sedis Apoſtolicae judicium, tamquam ad ſupremam ejuſdem fidei regulam revocare?

Hanc fidei Catholicae profeſſionem laudati Johannes II. & Agapetus probarunt, quorum prior his Imperatorem verbis adloquitur: *Inter claras ſapientiae ac manſue-*

ſue-

ſuetudinis veſtrae laudes, Chriſtianiſſime Principum, puriore luce tanquam aliquod ſidus irradiat, quod amore fidei, quod caritatis ſtudio, edocti Eccleſiaſticis diſciplinis, Romanae Sedis reverentiam conſervatis, & ei cuncta ſubjicitis, & ad ejus deducitis unitatem; ad cujus Auctorem, hoc eſt, Apoſtolorum primum, Domino loquente praeceptum eſt, Paſce oves meas; *quam eſſe omnium vere Eccleſiarum caput, & Patrum regulae, & Principum ſtatuta declarant, & pietatis veſtrae revenendiſſimi teſtantur affatus.* Et infra ejuſdem Imperatoris Epiſtolam, & fidei profeſſionem confirmans: *Haec eſt igitur,* inquit, *vera veſtra fides, haec certa religio: hoc beatae recordationis, ut diximus, Patres omnes Praeſuleſque Romanae Eccleſiae, quos in omnibus ſequimur, hoc Sedes Apoſtolica praedicavit hactenus, & inconcuſſe cuſtodivit: Huic confeſſioni, huic fidei quiſquis contradictor exſtiterit, alienum ſeipſum a ſancta Communione, alienum ab Eccleſia judicabit eſſe Catholica.* Laudat Imperatorem, quod omnia Eccleſiae Romanae ſubjiceret, & ad ejus revocaret unitatem, propterea quod Romanis Pontificibus in Apoſtolorum Principe a Chriſto Domino paſcendi gregem, hoc eſt, docendi munus & auctoritas credita ſit, quae in eis hactenus inconcuſſa & inviolata permanſerat, ideoque ſe ſe illos ſequi *in omnibus* profitetur, ac rebelles ab Eccleſia Catholica ſegreges & alienos declarat.

Nec minus illuſtria ſunt, quae laudatus Imperator in altera fidei confeſſione, quam Agapeto Pontifici Conſtantinopoli obtulit, ad ſuam erga Sedem Apoſtolicam, & Romanorum Pontificum de fide decreta & Epiſtolas, pietatem religionemque teſtandam, profeſſus eſt: *Prima ſalus*

lus eſt, rectae fidei regulam cuſtodire, & a Patrum traditione nullatenus deviare: quia non poteſt Domini noſtri Jeſu Chriſti praetermitti ſententia dicentis: Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram aedificabo Eccleſiam meam. *Haec, quae dicta ſunt, rerum probantur effectibus, quia in Sede Apoſtolica inviolabilis ſemper Catholica cuſtoditur religio. De hac igitur fide non cadere cupientes, & Patrum ſequentes in omnibus conſtituta, id eſt 318. Sanctorum Patrum, qui in Nicaea ſunt congregati &c.* quibus tres alias Synodos generales adjungit: *& probantes per omnia, atque amplectentes Epiſtolas beatae memoriae Leonis omnes, quas de fide Chriſtiana conſcripſit*; juxta quas de Verbi Divini Incarnatione fidem profitetur, contrariaſque haereſes & Haereticos damnat, ac deinde ſubjungit: *Quapropter, ſicut praefati ſumus, ſequentes in omnibus Sedem Apoſtolicam, quae ab ea ſtatuta ſunt, praedicamus*. Rectae fidei regulam in Apoſtolica Sede Juſtinianus agnoſcit, tum quod illa firmiſſima petra ſit, ſupra quam Chriſtus aedificavit Eccleſiam, tum quod in illa Chriſtiana Religio inviolabilis cuſtoditur. Ab hac ergo inviolabili & incommutabili regula nunquam excidere cupit; ac propterea non modo quatuor generalium Conciliorum Canones, verum & S. Leonis, non eam tantum ad Flavianum, ſed & ceteras *omnes* Epiſtolas amplectitur, quas ille de Chriſtiana fide conſcripſit; nec non & Sedem Apoſtolicam *in omnibus* ſequitur, quae ab ea ſtatuta ſunt. Neque hoc tantum, ſed, ut ſtatim ſubjungit, haec omnia ſe inconcuſſe ſervaturum promittit, & omnem operam daturum, ut eamdem fidem omnes per orbem Epiſcopi profiteantur: *Et profitemur, iſta inconcuſſe ſervari, & compellere, ut juxta tenorem libelli iſtius*

omnes faciant Epiſcopi; ut ſanctiſſimi quidem Patriarchae ad veſtram faciant Sanctitatem: Metropolitani vero Patriarchis; & alii ut ſuis faciant Metropolitanis: quatenus per omnia ſancta Catholica noſtra Eccleſia ſuam habeat firmitatem. Hanc fidei profeſſionem Agapetus, & Vigilius Papa probarunt. Vide ſis hujus Epiſtolam quartam ad Juſtinianum.

Plura adhuc congeri poſſent; verum haec ſatis eſſe videntur ad confutandam Boſſuetii opinionem, qui ex quinta Synodo probare contendit, quod „ Sancti Patres „ noſtri in Synodis Oecumenicis quas legunt Epiſtolas, „ ſive Catholicorum, ſive Haereticorum, ſive etiam Ro„ manorum Pontificum, eodem ritu orthodoxas, vel „ haereticas pronuntiant: legitima cognitione, veritate „ inquiſita ac deinde perſpecta, tum ex his dato judicio. Nullo ne ergo diſcrimine inter Romanorum Pontificum Epiſtolas, & Haereticorum lucubrationes? Inter Cyrilli probatas Caeleſtino litteras in Epheſina Synodo & Epiſtolas Neſtorii? Inter Leonis Epiſtolam in Concilio Chalcedonenſi & Eutychetis inſanam fidei profeſſionem? Reſpondet Boſſuetius: „ ſaepe diximus, & ſaepe dicemus, „ praeſumptum fuiſſe pro Pontificum Orthodoxorum „ decretis: caeterum in Synodis Oecumenicis, ubi judi„ candum in materia fidei, non jam praeſumptionibus „ agi oportere, ſed omnino ad liquidum veritate perſpe„ cta. Verum quid hoc pacto eximium ac ſpeciale tribuitur Romanorum Pontificum decretis, quod non cujuſlibet alterius Orthodoxi Doctoris, aut Catholici Epiſcopi fidei profeſſionibus aut Epiſtolis tribueretur? An non etiam pro Baſilii, Gregorii Nazianzeni, Johannis Chryſoſtomi, Ambroſii, Auguſtini, Hieronymi &c. doctrina

eſſet

eſſet in Synodo Oecumenica praeſumendum? Verum Agapetus, Johannes II., ac Vigilius Romani Pontifices; Menas, Eutychius, Apollinaris, & Domninus Patriarchae, aliique Orientales Epiſcopi, nec non Juſtinianus Imperator in ſuis Epiſtolis & fidei confeſſionibus non praeſumunt tantum pro Romanorum Pontificum decretis ac dogmaticis Epiſtolis, quamvis nullius Synodi generalis auctoritate diſcuſſis atque probatis, ſed eis ut ex ſuperius adlatis teſtimoniis conſtat, tanquam fidei regulis inviolabilibus, & inconcuſſis inhaerent. Ex his autem Epiſcopis, qui hac tenebantur, aut hanc ſaltem profitebantur erga Sedem Apoſtolicam, & Romanorum Pontificum Epiſtolas religionem, quinta Synodus, Juſtiniani opera, conflata eſt.

CAPUT XX.

„ Synodus quinta, invitato ac repugnante Vigilio Papa habetur: ejuſdem Vigilii Conſtitutum ſolvit: Ibae Epiſtolam ipſius ſententia ab haereſi abſolutam, impiam & haereticam judicat: a Romanis Pontificibus comprobatur.

IN hoc Capite, praemiſſa brevi rerum geſtarum narratione, haec potiſſimum Meldenſis Epiſcopus objicit:

1. Quod invito ac repugnante Vigilio Synodus generalis habita eſt.

2. Quod Vigilii pro tribus Capitulis Conſtitutum ſua ſolvit auctoritate.

3. Quod nihilominus hanc Synodum ipſimet Romani Pontifices confirmaverunt.

Ex his porro colligit, in re maxima, quae totam conturbet Eccleſiam, atque ad cauſſam fidei pertinere videatur, Pontificiis decretis ſacrorum Conciliorum decreta praevalere; Romanique Pontificis judicio defenſam Ibae Epiſtolam, haud minus pro haeretica proſcribi potuiſſe.

Quae tamen conſecutio nulla omnino eſt, niſi imprimis conſtet, quintam Synodum non modo refragante Pontifice, verum & jure & canonice fuiſſe celebratam: Quapropter de hac re primo loco diſſerendum eſt. Quaerendum etiam an reapſe Vigilianum pro tribus Capitulis Conſtitutum quinta Synodus ſua ſolverit auctoritate. Denique & illud inquirendum, quae fuerit, aut quae futura fuiſſet quintae Synodi auctoritas, niſi fuiſſet Sedis Apoſtolicae auctoritate confirmata: niſi haec enim fuerint in bono lumine collocata, nihil inde confici poteſt aut pro, aut contra Romani Pontificis auctoritatem.

ARTICULUS PRIMUS.

Legitimam non fuiſſe & canonicam, refragante Vigilio, quintae Synodi celebrationem.

HUjuſce Theſis probatio imprimis ex ea lege, ſeu Canone, ſeu conſuetudine pendet, quae Julio Papae in ſuis litteris ad Orientales, & in ſuis Hiſtoriis Socrati ac Sozomeno memorantur: quorum verba prae oculis habere oportet, ut argumenti, quod inde elicitur, vis penitius intelligatur. Itaque Julius Orientalibus ſcribens, qui, ut verbis utar Illuſtriſſimi Adverſarii, in re maximi mo-

momenti; quae totam perturbabat Eccleſiam, & ad cauſſam fidei pertinere videbatur, judicium, inconſulto Romano Pontifice in Antiochena Synodo, uſurpaverant, his verbis eorum audaciam temeritatemque caſtigat. *Oportuit ſecundum Canonem, & non iſto modo judicium fieri: oportuit ſcribere omnibus nobis, ut ita ab omnibus, quod juſtum eſſet, decerneretur..... An ignari eſtis, hanc conſuetudinem eſſe, ut primum nobis ſcribatur, ut hinc quod juſtum eſt, definiri poſſit?..... Nunc autem nos, quos certiores minime fecerunt, poſtquam jam egerint quod libuit, ſuffragatores ſuae damnationis, cui non interfuimus, eſſe volunt. Non ita ſe habent Pauli ordinationes, non ita Patres docuerunt..... Pro publico bono iſta ſcribo: quae enim accepimus a B. Petro Apoſtolo, ea vobis ſignifico..... quae nota apud vos eſſe arbitror &c.* Quae verba ex laudatis Socrate & Sozomeno lucem accipiunt; quorum prior obſervat, notatos a Julio fuiſſe Orientales Epiſcopos (*a*) quod *contra Eccleſiae Canones egiſſent, quod illum ad Concilium non vocaſſent: quippe quum Canon Eccleſiaſticus vetet, ne decreta abſque ſententia Epiſcopi Romani Eccleſiis ſanciantur.* Alter vero tradit, incuſatos ab eo fuiſſe eoſdem Orientales (*b*), *quod contra leges Eccleſiae ipſum ad Concilium non vocaſſent: Nam legem eſſe ad Sacerdotii dignitatem ſpectantem, quae pronunciat, acta illa irrita eſſe, quae praeter ſententiam Epiſcopi Romani conſtituuntur.* Hinc, ut ſuperius vidimus, Lucentius Sedis Apoſtolicae in Concilio Chalcedonenſi Legatus Actione I. id potiſſimum Dioſcoro crimini vertit, *quia quum perſonam judicandi non haberet, praeſumſit, & Synodum auſus eſt facere ſine auctori-*

(*a*) Lib. II. cap. XIII. (*b*) Lib. III. cap. IX.

ctoritate Sedis Apoſtolicae, *quod*, inquit, *nunquam licuit*, *nunquam factum eſt*.

Jam vero adverſus ejuſmodi Canones, & conſuetudines, ſeu privilegia Sedis Apoſtolicae pluribus rationibus in cauſſa trium Capitulorum ab Orientalibus cum ante Synodum, tum in ipſa Synodo peccatum eſt.

Primus Imperator Juſtinianus tria Capitula copioſo ſatis libello damnavit, idemque auctor fuit, ut in eorum damnationem Orientis Epiſcopi, inconſulto Romano Pontifice, conſentirent. Spectabat haec cauſſa ad univerſam Eccleſiam; ideo Menas Conſtantinopolitanus Patriarcha cum violento Principis juſſu Capitulorum damnationi ſubſcribere cogeretur, *ſe nihil acturum ſine Apoſtolica Sede promiſit*, uti Facundus Hermianenſis lib. IV. cap. IV. auctor eſt: Quumque ſubſcripſiſſet, a Stephano Eccleſiae Romanae Diacono conventus; *ſub ea ſe conditione ceſſiſſe*, & *juratum ſibi fuiſſe reſpondit*, *quod chirographum ſuum reciperet*, *ſi haec Romanus Epiſcopus non probaret*. Item Zoilus, ut eſt apud laudatum Facundum eodem loco, Alexandrinae Urbis Antiſtes, *quum Romanum Epiſcopum venire cognoſceret*, *obviam illi ad Siciliam miſit*, *conquerens*, *neceſſitate ſe ad ipſius decreti adfirmationem fuiſſe compulſum*: *Quod hic ei*, *poſtquam venit*, *idem Romanus Epiſcopus in facie palam*, *nobis quoque inter alios praeſentibus*, *exprobravit*. Denique ceteri Epiſcopi *poſt ſubſcriptionem memorato Stephano Romano Diacono libellos dederunt Sedi Apoſtolicae tranſmittendos*, *confitentes in eis*, *quod a Conſtantinopolitano Epiſcopo coacti ſubſcriberent*.

Haec qualiſcumque erga Sedem Apoſtolicam Romanumque Pontificem in Orientalibus reverentia ex illius

Ca-

Canonis cognitione profecta eſſe videtur, juxta quem, ut eſt apud Sozomenum, *acta illa irrita ſunt, quae praeter ſententiam Epiſcopi Romani conſtituuntur*. Quem Canonem ad ſummi Sacerdotis dignitatem ſpectantem ne aperte violare viderentur, hanc ſuis ſubſcriptionibus conditionem adjecerunt, quod Chirographum ſuum reciperent, ſi haec Romanus Epiſcopus non probaret. Neque hoc tamen pacto violati Canonis invidiam declinarunt: Quoniam, ut eſt apud eumdem Facundum (*a*), *hoc erat mirabile, ut poſtquam horum* (trium Capitulorum) *damnationem fecerant, dicerent, quod Eccleſiam Romanam conſulerent, & ſententiam Vigilii ejus Praeſulis exſpectarent*. Sed, quod Julius cum Orientalibus expoſtulabat, primum Apoſtolicae Sedi ſcribendum fuerat, ut hinc quod juſtum erat & Catholicae fidei conſonum definiretur. Quum autem per totum Orientem, Illyricum, Dalmatiam, Siciliam, & Africam damnatio trium Capitulorum, inconſulto Pontifice Conſtantinopoli peracta, interim promulgaretur, ad Vigilium ſcribere videbantur, ut eum, quemadmodum idem Julius conquerebatur, ſuae damnationis, cui non interfuerat, ſuffragatorem haberent. Hanc tamen ſuae Sedis & dignitatis injuriam, & vetuſti Canonis, ſeu conſuetudinis praevaricationem inultam eſſe non tulit Vigilius; ſed quum Roma Conſtantinopolim proficiſceretur, litteris ex itinere ad Menam datis, damnationem trium Capitulorum reprehendit, & Legatis ad Juſtinianum miſſis petivit, ut pateretur eam reſcindi. Urbem deinde Conſtantinopolitanam ingreſſus VIII. Kal. Februarii, Menam & alios Capitulorum damnatores, illos quoque qui damnatoribus communicabant, a commu-

nione

(*a*) Lib. IV. cap. III.

mone ſuſpendit; quam tamen illis poſt quinque menſes reſtituit, Theodorae Auguſtae rogatu.

Hanc, quam adferimus, cenſurae in damnatores trium Capitulorum,quod nempe praepropera eorum damnatione Sedis Apoſtolicae jura violaſſent, a Vigilio latae praecipuam fuiſſe cauſſam, Vigilius ipſe in ſuis ad Juſtinianum & Theodoram litteris anno ſequente datis haud obſcure ſignificat. Quamvis enim nulla vi adigi potuiſſet ad ſubſcriptionem; conſenſit tamen anno 548. ut in conventu ſeptuaginta Epiſcoporum haec cauſſa diſcuteretur. Quod ſequentibus verbis Clerici Italiae narrant in Epiſtola Legatis Francorum directa (*a*): *Sed quum Papa Vigilius in hac parte nollet adhibere conſenſum, jam tunc talis violentia facta eſt, ut publice in conventu clamarit:* Conteſtor, quia etſi me captivum tenetis, B. Petrum Apoſtolum captivum facere non poteſtis. *Poſtea tamen, tractatu habito, praedictus Sanctus Papa Vigilius ſub aliqua diſpenſatione ipſam cauſſam ordinavit, ſolicite monendo, ne per occaſionem aliquam ſupradicta Synodus* (Chalcedonenſis) *pateretur injuriam.* Singulorum ſuffragiis Epiſcoporum ad ſe ſcripto delatis, uti Facundus narrat (*b*), ipſe Judicatum dedit ad Menam, quo tria Capitula damnabat. Dedit etiam laudatas, & Collatione ſeptima quintae Synodi Juſtiniani juſſu productas ad ipſum Juſtinianum & Theodoram litteras, in quibus eadem tria Capitula, his tamen praemiſſis verbis, proſcribebat: *Nos ſemper per virtutem Sanctae Trinitatis haeretici nunquam fuimus aliquando, neque ſumus, abſit, ſed ex infantia & Chriſtiani & orthodoxi & fuimus, & ſumus. Jura vero, quae a Deo donata ſunt noſtrae Sedi,*

(*a*) Tom. V. Concil. (*b*) Lib. contra Mocian.

Sedi, neque conceſſi, neque concedo; ſed quamdiu vivo, quae juſta ſunt jura Sedis meae, exigo. Hoc ergo ne aeſtimare faciat pietatem veſtram quia haereticos defendo: ecce enim ſatisfactionem veſtro invicto imperio ſubſcripſi in hac charta, anathematizans & Epiſtolam Ibae &c. Quod perinde eſt ac ſi diceret, non quidem ſe, ut Neſtorianis gratificaretur, a trium Capitulorum damnatione abſtinuiſſe, & eorum damnatoribus communione jamdudum interdixiſſe; ſed quod ii Sedis Apoſtolicae jura involaſſent, & decreta Eccleſiis abſque ſententia Romani Epiſcopi conſtituiſſent.

Damnationem trium Capitulorum urgebant Orientales, quod iis Acephali offenderentur, eoque obtentu Chalcedonenſi Concilio ſubſcribere recuſarent: contra Occidentales eadem Capitula damnari aegre ferebant, quod perſuaſum haberent, id fieri non poſſe abſque Synodi Chalcedonenſis injuria. Utriſque ergo per ſuum Judicatum ſatisfactum iri Vigilius exiſtimavit: Nam & Capitula damnavit, ut Orientales ſibi conciliaret; & ſalvam eſſe juſſit Concilii Chalcedonenſis reverentiam, ne Occidentales exaſperaret. Verum iſtiuſmodi decreto nullo modo Illyriciani, Dalmatae, & Afri, qui inter Occidentales cenſebantur; nec Orientales penitus adquieverunt; ſed illi praefracte in Capitulorum defenſione perſtiterunt: hi vero per Juſtinianum Imperatorem Vigilium urgere coeperunt, ut Capitula abſolute, ac ſine Chalcedonenſis Concilii mentione damnaret. Quod ubi Vigilius intellexit, rem ad Concilium generale deferendam perſuaſit, receptoque interim cum aliorum Epiſcoporum manibus Judicato, quod ante fecerat; omnem deinceps uſque ad Concilium de Capitulis quaeſtionem, annuente Principe,

interdixit. At Theodorus Cappadox, totius negotii, ut eum Vigilius appellat, *inquietiſſimus ſtimulator*, Juſtiniano ſuaſit, ut edicta in Capitulorum damnationem contra interdictum proponeret. Cujus rei certior factus Vigilius, comminatus eſt Graecis Epiſcopis communionis ſuae ſuſpenſionem, ſi edicto conſenſum praeberent; variiſque injuriis affectus tandem in Theodorum Caeſarienſem ſententiam depoſitionis tulit, Menam vero Patriarcham alioſque Epiſcopos tamdiu a ſacra Communione ſuſpendit, *donec*, ut ait, *unuſquiſque errorem ſuae praevaricationis agnoſcens, culpam apud nos propriam competenti ſatiſfactione diluerit*. Hac Sacerdotali conſtantia & firmitate tandem Vigilius obtinuit, ut remotis edictis, trium Capitulorum diſcuſſionem integram futurae Synodo relinqui conſentiret Auguſtus; atque Menas & Theodorus aliique Epiſcopi veniam a Vigilio peterent ob injurias ejus Beatitudini vel Sedi factas, ut teſtantur eorum libelli inſerti Vigilii Conſtituto. Menae mortuo ſucceſſit Eutychius, qui ſtatim fidei libellum Vigilio obtulit, ab aliis quoque Patriarchis Epiſcopiſque ſignatum, petivitque, ut communi tractatu controverſiae motae definirentur. Reſcripſit Vigilius, ſibi placere, ut diſcordia ſopiatur, γινομένης κανονικῆς συνόδου, *habita Synodo Canonica*, in qua tractatus & diſceptatio fieri poſſet cum unitis ſibi Fratribus, ἅμα τοῖς ἑνωθεῖσιν ἡμῖν ἀδελφοῖς σύγκρισιν ποιησόμεθα. Cupiebat Vigilius, Synodum in Italia fieri, ſed refragante Principe de loco, tamdem inter eos convenit ante diem Paſchae, ut exaequato Latinae linguae Epiſcoporum numero iis Pontificibus Graecis, qui tunc Conſtantinopoli praeſentes aderant, de tribus Capitulis tractaretur, quemadmodum teſtatur Vigilius in Conſtituto. Sed morae im-

pa-

patiens Princeps Synodum coëgit adverſus pacta conventa, literiſque ſuis datis ad Patriarchas Conſtantinopolitanum, Alexandrinum, Antiochenum, & Vicarios Hieroſolymitani Patriarchae, & ceteros Epiſcopos Orientales, qui erant in Urbe, ad controverſiam de tribus Capitulis aggrediendam hortatus eſt. In quibus litteris *Judicati* olim a Vigilio editi mentionem injecit, ut de Pontificis ſententia nullus videretur ambigendi locus: diſſimulata tamen illius *Judicati* reſciſſione, & ceteris conditionibus cum Vigilio depactis. Haec quae omnino praemittere oportuit magna ex parte ex Illuſtriſſimo Petro de Marca mutuavimus (*a*); ex quo etiam quae ſequuntur, & ad rem noſtram maxime pertinent, exſcripta ſunt.

Convenit ergo Synodus IV. Nonas Maji, & illuſtri legatione Eutychii Conſtantinopolitani, & aliorum Patriarcharum, atque ſexdecim Metropolitanorum, Vigilium convenit, ab eo poſtulans, ut cauſam trium Capitulorum cum ceteris Epiſcopis diſceptare vellet, quemadmodum ſuis litteris Eutychio pollicitus erat. Ille cauſatus valetudinem, in poſterum diem reſponſum diſtulit; quo pollicitus eſt manifeſtare, quod ei de tali conventu placuerit. Quibus verbis non ſignificat, quod viris eruditis perſuaſum eſt, ſcilicet ſe ſcriptis Synodo ſatisfacturum, ſed potius indicat, ſe conventum illum *Canonicae Synodi* loco non habere, qua de re perendie ſit acturus. Hic locus eſt magni momenti, ad ferendum de conſilio Vigilii certum judicium. Permiſerat praecipue Synodi indictionem ad ſanandos Epiſcoporum Occidentalium animos, qui laeſi fuerant illa diſpenſatione, qua uſus erat ad conciliandos Orientales. Ea conditio placuerat Juſti-

(*a*) Diſſert. de Vigilii Decreto num. IX. &c.

niano; itaque conventus ſolorum Orientalium cenſeri non poterat a Vigilio *legitimum & univerſale Concilium*. Quare ſecunda vice aditus a Legatis Synodi, abſciſſe reſpondit, ſe cum illis convenire non poſſe, ut patet ex relatione a Legatis Synodo facta, quorum haec ſunt verba: *Ille vero reſpondit, non poſſe una nobiſcum convenire; eo quod plurimi hîc quidem ſunt Orientales Epiſcopi; pauci vero cum eo: facere autem per ſemetipſum in ſcriptis ſententiam ſuam, & offerre piiſſimo Domino*. Contendebant econtra Legati, conventum non eſſe differendum propter abſentiam Occidentalium Epiſcoporum; praecipue quum in aliis Synodis Oecumenicis vix duo aut tres Occidentis Epiſcopi interfuiſſent, nunc vero adeſſet ipſe Vigilius, & aliquot Italiae, Illyrici, & Africae Sacerdotes. Urgebant praeterea illius Reſcriptum, quo promiſerat Eutychio, ſe cum Fratribus unitis de hac re tractaturum: ſe autem cum illo communione jungi. Replicatio Vigilii non eſt actis inſerta; quae tamen colligi poteſt ex rei geſtae ſerie, quam numero ſuperiori annotavimus. Etenim Legati diſſimulabant verba Reſcripti, quibus ſe acturum ea de re *in Synodo Canonica* pollicebatur. Porro *Canonica Synodus* eſſe non poterat, quae juxta morem in aliis Synodis Oecumenicis obſervatum, non conſtabat ex Legatis omnium Provinciarum Eccleſiaſticarum. Neque eſſe quod objicerent, paucos ceteris Conciliis interfuiſſe Occidentales Epiſcopos, cum ex actis Synodicis conſtet, illos geſſiſſe vices Romani Pontificis, & totius Concilii Dioeceſeon Occidentalium. Qui mos tanto ſtudioſius obſervari debebat in hac cauſſa, quod de ſcandalo Occidentalibus illato agendum erat; eaque eſſet Romanae Eccleſiae conſuetudo, ut vocatis iis, quorum

inte-

interefat, offenſiones amoveret, quemadmodum docent Leonis I. Epiſtolae ad Legatos in Orientem miſſos. Et in hac cauſſa ſaepe Vigilius profeſſus fuerat iis verbis, quae Cleri Romani Epiſtola continentur: *Sine conſenſu omnium*, inquit Vigilius, *iſta, quae & Synodum Chalcedonenſem in dubium venire faciunt, & ſcandalum fratribus meis generant, ſolus facere, nullatenus acquieſcam.* Quare interpellatus iterum a Patriciis, quos Imperator delegarat, & ab Epiſcopis nomine Synodi, ſpopondit, intra dierum aliquot ſpatium, quid ſibi de controverſia videretur, ad Imperatorem ſcripto traſmiſſurum. Non eſt ergo, quod Viri eruditi eam cauſam praetendant abſentiae Vigilii, quod Summi Pontifices adeſſe non ſolerent in Conciliis generalibus; cum vera cauſa petenda ſit ex eo, quod *conventum imperfectum* noluerit praeſentia ſua *Oecumenicum* reddere in offenſionem Occidentalium. Hactenus Illuſtriſſimus Petrus de Marca; ex quibus aperte conſtat, legitimam & canonicam non fuiſſe quintae Synodi celebrationem, nec eam, ut deinceps data opera demonſtrabimus, Oecumenici Concilii loco haberi potuiſſe, antequam ejus decreta Sedis Apoſtolicae auctoritāte cofirmarentur. Quare, etſi alia deeſſent, hoc ſaltem argumento demonſtraretur, fruſtra Boſſuetium niti quintae Synodi exemplo, ut demonſtret, poſſe Apoſtolicae Sedis decreta, etiam invito & refragante Pontifice, in generalibus Synodis retractari. Quum enim legitima non fuerit quintae Synodi celebratio, quid legitimis Conciliis jure conveniat, inde demonſtrari non poteſt. Unde enim ſuadebit Boſſuetius, jure ſibi hanc Synodum uſurpaſſe, ut invito Pontifice ſententiam de tribus Capitulis pronunciaret? quum, ut ſuperius vidimus, vetus conſuetudo, & an-

& antiquus Canon haberet, ne praeter ſententiam Romani Pontificis decreta Eccleſiis ſancirentur; quum Dioſcoro crimini in Chalcedonenſi Synodo datum ſit, quod Concilium praeter ſententiam Romani Pontificis celebraſſet; quum id etiam veteri lege, & conſuetudine nixus, jure Vigilius exigeret? *Ut quia*, inquit (*a*), *conſtitutus collationis faciendae modus fuerat praetermiſſus ..... noſtrum deberent definitum de tribus Capitulis ſuſtinere reſponſum; antiquum & regularem cuſtodientes ordinem, ne ante noſtrae, hoc eſt, Sedis Apoſtolicae, cui per Dei gratiam praeſidemus, promulgationem ſententiae, quidquam proferre tentarent, unde ſcandali rurſus, quae ſopita fuerat oriri poſſet occaſio.*

ARTICULUS II.

Vigilii pro tribus Capitulis Conſtitutum non fuit in quinta Synodo relectum aut promulgatum; nec proinde diſcuſſum, ejuſque auctoritate damnatum.

Libet quoque hanc Theſim ipſiſſimis Petri de Marca verbis ex eadem de Vigilii decreto Diſſertatione confirmare; tum quod eam egregie demonſtret, tum etiam quod plura obſervet, quibus Meldenſis Epiſcopi in hoc Capite adverſus Romani Pontificis auctoritatem obſervationes penitus labefactantur.

Hîc vero, *inquit laudatus de Marca*, diſſimulare non poſſum, me longe abeſſe ab Illuſtriſſimi Cardinalis Baronii ſententia (*b*), qui putat, Conſtitutum Vigilii miſſum a Ju-

(*a*) Conſtitut. pro trib. Capit. Tom. V. Concil.
(*b*) Annal. Eccleſiaſt. ad ann. 553.

a Juſtiniano ad Synodum: idque colligit ex eo, quod rationes in Conſtituto prolatae pro Ibae Epiſtola, diſcutiuntur & refelluntur in ſexta Collatione. Ut vero aliter ſentiam, impellor potius amore veri, quam * Novatorum procacitate, qui ex hac narratione non leve argumentum trahi poſſe putant adverſus Pontificiam auctoritatem, cujus ſcripta in Synodo non ſolum diſcuti, ſed etiam refutari hinc probant, & definitionem illius decretis promulgatis contrariam, cum anathemate proferri.

Enim vero ſi Conſtitutum relectum fuiſſet in Synodo, illius recitatio relata fuiſſet in acta, quibus inſertae ſunt minoris momenti relectiones. Argumenta autem illa pro Ibae Epiſtola, quae diſcutiuntur Collatione ſexta, nota erant & trita, utpote quae a ſex vel ſeptem annis ſummo ſtudio contorquerentur ab adverſariis, etiam ſcriptis copioſiſſimis libris, quemadmodum factum eſt a Facundo Hermianenſi, ut neceſſe non ſit confugere ad Conſtitutum Vigilii, quaſi inde illa excerpi, neceſſarium omnino foret.

Deinde promulgatio Conſtituti aliena fuiſſet ab inſtituto & prudentia Imperatoris, qui damnationi trium Capitulorum cum totus incumberet, non debuit ſuis votis officere, Vigilii auctoritate prolata, quae deſiderium illius improbaret. Imo vero ut facilius obtineret, quem ſibi propoſuerat eventum, neu quis exſpectaret quid Principi Vigilius reſpondiſſet, quemadmodum pollicitus erat, ſe facturum; per Conſtantinum ſacri Palatii Quaeſtorem Ju-

* Viden, quam acri cenſura notet doctiſſimus Praeſul Meldenſis Epiſcopi in praeſenti Capite diſputationem? Quod enim de Marca in Novatoribus damnat, id unum eſt, quod Boſſuetius contendit.

Juſtinianus Synodo ſuggeſſit, Vigilii mentem ſatis explicatam eſſe ex iis, quae ſaepius hac de re docuerat cum ſcriptis, tum viva voce. Et ut ſacrum conventum ad damnationem trium Capitulorum animaret, litteras ea de re a Vigilio perſcriptas ad Aurelianum Arelatenſem, & ad Valerianum Scythiae Epiſcopum, & ſententiam ab eodem Pontifice latam adverſus Ruſticum & Sebaſtianum Diaconos ſuos trium Capitulorum fautores, e Latina in Graecam linguam verſas, legendas exhiberi ab eodem Quaeſtore curavit. Haec ſunt verba Conſtantini (*a*): *Communiter vero convenire invitatus* (ideſt Vigilius) *& hoc facere una cum veſtra ſancta Synodo, pollicitus eſt per ſemetipſum facere, & dare piiſſimo Domino. Ut igitur etiam ea, quae ab ipſo facta ſunt ad condemnationem trium Capitulorum vos audientes, alacriores efficiamini, de his formam celeriter proferre, direxit per me Sanctitati veſtrae condemnationem ab ipſo Vigilio religioſiſſimo prolatam &c. omnibus tranſlatis ad Graecam linguam ad faciliorem ſcientiam veſtrae Sanctitatis.* Qui praejudicio Vigilii perlecto, Patres alacriores effici ad condemnationem exiſtimabat, non adeo ſupinus erat, ut eorum impetum contraria ejuſdem Pontificis definitione retardaret. Deinde vero locus agendi de Conſtituto hic erat, cum pollicitationem Vigilii Principi factam Quaeſtor recenſet. Sed adeo mentionem ejus non injecit, ut potius id omnino diſſimulet, ejuſque loco alia inſtrumenta ſubſtituat. Ait vero vir Illuſtriſſimus hac inſtrumentorum prolatione id tentaſſe Juſtinianum, ut Vigilium praevaricationis argueret, qui Conſtituto aliter quam antea decernebat. Sed Principis in eo conſilium aliunde melius depre-

(*a*) Collat. VII.

prehendi non poteſt, quam ex oratione Quaeſtoris, qui ad excitandos & provocandos Patres, auctoritatem Vigilii contra iſthaec Capitula ſcripto profert, non autem in Pontificis contumeliam.

Sane ſi quis ordinem, qui in Conciliis Oecumenicis obtinebat, diligentius expendere velit, quam longiſſime recedet ab illa opinione, * qua dignitas Sedis Apoſtolicae violatur, mecumque facile conſentiet, adhibitum Vigilii nomen, ut gradus inde ad definitionem Synodi contra Capitula frueretur. Prima enim ſemper fuit in Synodis Oecumenicis ſententia Romani Pontificis, qua non exſpectata, nihil decerni moris erat; quemadmodum ſervari ſolebat in Senatus conſultis ad relationem Principum factis, ut dicam Tomo II. de Concordia Sacerdotii & Imperii. In praeſentiarum ſolo Vigilii teſtimonio utar, qui ſibi jus illud in hac cauſa vindicabat. Promiſſa namque Principi intra viginti dierum inducias ſua de hoc negotio definitione, Pelagium Diaconum ad Epiſcopos miſit, ut eos moneret, ne ante ſententiae ſuae promulgationem quidquam ea de re decernerent: *Antiquum & regularem cuſtodientes ordinem*, inquit, *ne ante noſtrae, hoc eſt, Sedis Apoſtolicae, cui per Dei gratiam praeſidemus, promulgationem ſententiae quidquam proferre tentarent, unde ſcandali rurſus, quae ſopita fuerat, oriri poſſet occaſio*. Itaque Juſtinianus, ne praetermiſſa videretur in hoc negotio Vigilii auctoritas, Conſtitutum quidem ſuppreſſit, ſed alias Vigilii priores ſententias, quae annis ſuperio-

* Haec quoque adverſus Boſſuetium diligenter adnotanda ſunt, cujus eſt opinio, a qua longiſſime recedendum eſſe monet doctiſſimus Praeſul, quod ea Sedis Apoſtolicae dignitas violetur.

ribus ab eo latae erant οἰκονομικῶς, Synodo exhibuit, ut in actis omnia rite & ſolenniter geſta fuiſſe viderentur. Quare Synodus quoque ipſa magnum decreti ſui momentum in eo poſuit, quod Vigilius tria Capitula ſaepius & ſcripto & ſine ſcripto condemnaſſet; etſi conqueratur, quod conventui, licet illuſtri legatione invitatus, intereſſe noluerit, ſatiuſque duxerit polliceri, ſe ſuam ipſius ſententiam ad Principem miſſurum. Ceterum an promiſſis ſteterit Pontifex, omnino Synodus reticuit, officio ſuo ſe ſatisfeciſſe rata, ſi ſententiis a Vigilio latis, & in judicio ex mandato Principis exhibitis, inniteretur: praecipue cum de Pontificis contrario voto ſolenniter, & juxta cognitionum ordinem non conſtaret.

Litem, quam Cardinali Baronio Illuſtriſſimus Praeſul intendit, conciliare nititur eruditus P. Garnerius (*a*): negat enim cum Petro de Marca, lectum fuiſſe in ipſa Synodo Conſtitutum; at contendit, miſſum ad eos fuiſſe, qui pauci cum Eutychio in aliqua particulari Congregatione, Decreta in octava Collatione promulganda concinnabant. Quod quanquam Illuſtriſſimi Praeſulis ſententiae non adverſatur; qui ut ex poſtremis ejus verbis adparet, hoc tantum vult, quod *de Pontificis contrario voto ſolenniter, & juxta cognitionum ordinem non conſtaret*; attamen falſum eſſe judico, quod Garnerius tradit: nulliuſque momenti eſt argumentum, quo ad ſuam opinionem adſtruendam nititur: eam nimirum ex hiſce Synodi verbis elicit (*b*) *Quum autem ſaepius & a nobis omnibus invitatus, & inſuper glorioſiſſimis Judicibus miſſis ad ipſum a piiſſimo Imperatore, promiſit per ſe ipſum de iiſdem tri-*

bus

(*a*) Differt. de V. Syn. cap. V. §. X.
(*b*) Collat. VIII.

bus Capitulis ſententiam proferre. Hujuſmodi reſponſo audito, Apoſtoli nos admonitiones in corde habentes &c. congregati ante omnia &c. Ex his verbis, inquit laudatus Garnerius patet, Conſtitutum quo Vigilius Imperatori reſpondit, viſum fuiſſe a Patribus in Congregatione aliqua particulari Collationem publicam praecedente; in qua nempe & praedicta geſtorum expoſitio confecta eſt, & Canones compoſiti: illam enim, & iſtos jam confecta Notarius attulit in conſeſſum, coramque Synodo relegit. Quomodo ex adlatis verbis pateat, Vigilii Conſtitutum, miſſum a Juſtiniano fuiſſe ad particularem illam congregationem, in eaque relectum, ego equidem non intelligo. Quod enim ajunt Patres; *Hujuſmodi reſponſo audito &c.* apertiſſime patet, non eſſe id referendum ad Conſtitutum, quo Vigilius Imperatori reſpondit; ſed ad reſponſum, quod ſub initium Synodi Vigilius quibuſdam Epiſcopis & Judicibus dedit, quum totius Synodi nomine ad Concilium una cum eis celebrandum invitaretur; qua de re videſis Collat. I. & II. Illo enim ſpectare laudata verba; patet ex his quae ſubjungunt, & ipſe Garnerius indicat: *Congregati ante omnia compendioſe confeſſi ſumus, fidem illam tenere, quam Dominus noſter Jeſus Chriſtus verus Deus tradidit Sanctis ſuis Apoſtolis, & per eos ſanctis Eccleſiis; & qui poſt illos fuerunt, Sancti Patres & Doctores Eccleſiae creditis ſibi populis tradiderunt &c.* Haec non ad Congregationem aliquam particularem, ſed ad tertiam Collationem pertinent, quae poſt acceptum illud Vigilii reſponſum celebrata eſt; quemadmodum ſequentibus verbis recenſent, quae ſequutis tertiam illam Collationibus geſta ſunt: *Cumque haec ita confeſſi ſumus, initium fecimus examinationis trium Capitulorum &c.* Ita-

que ex adlatis a Garnerio verbis nullo pacto confici poteſt, lectum fuiſſe in aliqua particulari Congregatione Vigilii Conſtitutum. Lectum autem non fuiſſe in publica Collatione, cum Garnerius concedit, tum ab Illuſtriſſimo Praeſule firmiſſimis demonſtratum eſt argumentis. Quare hoc exemplo demonſtrari non poteſt Romanorum Pontificum conſtituta obnoxia eſſe Synodorum generalium retractationi, examini, auctoritati.

ARTICULUS III.

De Baluzii ad ſeptimam Collationem additamento diſſeritur: & ex eo, aliiſque monumentis demonſtratur, Vigilii Conſtitutum non fuiſſe decretum diffinitivum ac peremtorium, ſive, ut modo loquimur, ex Cathedra pronunciatum,

INter cetera additamenta, quibus Baluzius in nova Conciliorum Collectione, Quintae Synodi editionem locupletavit, ſeptimae Collationi inſeruit Sacram Imperatoris ad Synodum, qua jubebat, ne Vigilii nomen in ſacris Diptychis recitaretur. Hanc etiam Conſtantinus Quaeſtor juſſus in Synodo promulgare, haec praefatus eſt: *Dum interſum ſancto veſtro Concilio propter recitationem Chartarum, quae apud vos inſinuatae ſunt, piiſſimus Imperator formam deſtinavit ad veſtram ſanctam Synodum de Vigilii nomine, ne jam ſacris diptychis Eccleſiae inferatur, propter impietatem, quam vindicavit.* Lectae ſubinde ſunt Juſtiniani litterae, quibus exponit, quae hactenus in cauſſa trium Capitulorum geſſerat, & quomodo Vigilio ſuaſerat, ut ea ſaepius & ſcripto & viva

voce

voce damnaret. At nunc eorum iterum defenſionem ſuſcipere;ac propterea non eſſe ipſius nomen in Diptychis recitandum;ſervata tamen cum Sede Apoſtolica unitate.Quod ejus Decretum Synodus laudavit & comprobavit: *Sancta Synodus dixit: Ea quae nunc piiſſimo Imperatori viſa ſunt, congrua ſunt laboribus, quos pro unitate ſanctarum Eccleſiarum pertulit. Servemus itaque unitatem ad Apoſtolicam ſacroſanctae Eccleſiae Sedem antiquioris Romae, omnia ſecundum tenorem lectorum apicum peragentes.*

Ut hocce additamentum pro ſpurio habeam & ſuppoſititio, non eo ducor, quod ſi legitimum ſit, bona pars eorum, quae ex Illuſtriſſimo de Marca deſcripta ſunt, concidere ac labefactari videantur; verum iis impellor argumentis, a quibus me extricare non poſſum; quae idcirco aliis expendenda propono, paratus canere palinodiam, ſi illis ſolide fuerit ſatisfactum.

Primum autem obſervo, quod nota temporis non cohaeret, quod haud minimum eſſe ſolet ſuppoſitionis argumentum. Septima Collatio in Labbeana editione VII.Kal. Junias, in Baluziana III. Non. Jun. conſignatur. Collatio autem octava habita dicitur IV. Non. Jun. in vulgatis editionibus, in quas tamen mendum irrepſiſſe Baſnagius animadvertit *(a)*,ac legendum monet,Prid.Non.Jun. Jam vero cum his conciliari nullo modo poteſt temporis nota, qua Juſtiniani litterae conſignantur; quae datae eſſe dicuntur Chalcedone pridie Id. Jul. Quî ergo fieri potuit, ut litterae, quae menſe Julio Chalcedone ſcriptae ſunt, Majo deſinente, vel ſub initium Junii Conſtantinopoli legerentur?

Huic

(*a*) Annal. Eccleſ. ad ann. 553. num. XXVIII.

Huic argumento forte reponet quiſpiam, eo tantum probari, Imperatoris Epiſtolam ſuo loco inſertam a Baluzio non fuiſſe, datamque eam fuiſſe jam Synodo abſoluta; quod alia etiam argumenta ſuadere viderentur, quae paullo poſt adferemus. Verum hanc evaſionem praecludit Conſtantini Quaeſtoris ad Patres oratio, qui, ut vidimus, eam ſe recepiſſe teſtatur, dum Synodo adeſſet *propter recitationem Chartarum* per eum a Principe tranſmiſſarum; petitque eam ſtatim publicari, quod annuentibus Patribus factum eſt; eaque lecta, a ſacra Synodo ſuſcepta & laudata eſt, uti ſuperius animadvertimus. Quare juxta Baluzianum additamentum, & ſtante adhuc Synodo emiſſa eſt, & in ſeptima Collatione promulgata: quae conciliari non poſſunt cum notis temporum, quibus Collatio & Epiſtola conſignantur.

Neque eſt etiam, quod quiſquam reponat, mendoſam eſſe, adeoque corrigendam temporis notam in litteris Imperatoris; quod ſane dicendum eſt, ſi, ut habent acta, Collatione ſeptima promulgatae fuerunt. Verum hinc in graviores incidimus difficultates. Nam pridie quam Collatio haberetur, ut ex Quaeſtoris verbis habemus, ſuum ad Imperatorem pro tribus Capitulis Conſtitutum Vigilius mittere voluit; ſed quum illud miſſi a Juſtiniano ad Pontificem Judices & Epiſcopi recipere recuſaſſent, illudque ſeſe nequaquam ſuſcepturum Imperator aperte ſignificaſſet; (quod nemo ab eo ullum ejuſmodi ſive pro tribus Capitulis, ſive adverſus eadem Capitula ſcriptum exigeret, ſed omnes ejus in Synodo praeſentiam deſiderarent;) hoc accepto ab Imperatore reſponſo, *à ſe ſcriptam Chartam*, inquit Conſtantinus Quaeſtor, *jam non deſtinavit*. Quare, ut ex eadem Quaeſtoris oratione apparet, haere-

haerebat Imperator, an ea Charta adverſum Capitula vel pro tribus Capitulis exarata fuiſſet. Id etiam adhuc latebat Quaeſtorem, quum perrexit ad Synodum, ut ex ejus verbis apertiſſime elicitur. Quare neceſſe eſt, ut hac ipſa die, qua ſeptima Collatio celebrabatur, Imperator cognoverit, ſcripſiſſe Vigilium pro trium Capitulorum defenſione; & hac ipſa die, primum per Nuncios, poſtmodum & per Epiſtolam Patribus intimaſſe, ne Vigilii nomen deinceps in Diptychis recitarent. Quod quidem una eademque die fieri potuiſſe, vix credi poteſt; praeſertim, ſi ut habet Epiſtolae ſubſcriptio, Imperator Chalcedone verſabatur.

Deinde, quis ſibi facile perſuadeat, Juſtinianum, qui omnes Chartas collegerat, & ad Synodum miſerat, quibus tria Capitula Vigilius damnaverat, ut earum lectione Patres alacriores redderet ad eadem Capitula ſollenniter proſcribenda, adeo abrupte & intempeſtive ſignificare voluiſſe, perſtare Vigilium in Capitulorum defenſione, & a ſua communione repellere, qui eadem oppugnaſſent: quo certe vereri debebat, ne Patres, qui priorum monumentorum lectione incitati, ad Capitulorum damnationem alacres feſtinabant, hoc accepto nuncio abdicatae a Pontifice prioris opinionis, ab eorum proſcriptione velut obice objecto retardarentur.

Ad haec, falſum omnino eſt, Vigilium in ſuo pro tribus Capitulis Conſtituto eorumdem Capitulorum hoſtes a ſua rejicere communione, ut deinde prolatis ejus verbis demonſtrabimus: quod tamen tributa Juſtiniano Epiſtola expreſſe habet: *Praeterea ipſe ſemetipſum alienum Catholicae Eccleſiae fecit, defendens praedictorum Capitulorum impietatem; ſeparans autem ſemetipſum a* *veſtra*

veſtra communione: ac propterea jubet, ut ex Diptychis nomen ejus tollatur, ne cum Vigilio communicando, Neſtorii pariter ac Theodori impietati communicent: *His igitur ab eo factis, alienum Chriſtianis judicavimus, nomen ipſius in ſacris Diptychis recitari, ne eo modo inveniamur Neſtorii & Theodori impietati communicantes*. Nondum autem Synodi ſententia adverſus Capitulorum defenſores fuerat ſollenniter promulgata. Proinde abſurdum eſſe videtur, ante Synodicae ſententiae promulgationem graviſſimam hanc poenam in Vigilium decerni potuiſſe. Quod ſane ab aliorum Conciliorum moribus, etiam erga privatas Perſonas, nedum Romanum Pontificem, alienum eſt; ut nimirum rebus adhuc in controverſia poſitis, & antequam Synodi ſententia manifeſtetur, poena contradicentibus inferatur.

Profecto Collatione octava, ubi Patres in pauciora contrahunt, quae ſuperioribus Collationibus geſta fuerant, queruntur quidem, quod Vigilius ad hanc controverſiam communiter ventilandam cum ipſis convenire noluiſſet; & quod, cum ab ipſis, tum ab Imperatore ad Synodum invitatus, accedere recuſaſſet; idque unum ex ipſo elicere potuiſſent, ut per ſe ipſum ſententiam de tribus Capitulis proferre promitteret. At vero prolatam ab eo pro tribus Capitulis ſententiam, aut ſuſceptam fuiſſe eorumdem Capitulorum defenſionem, ac propterea ſublatum ejus nomen e ſacris Diptychis, ne verbo quidem indicant.

Praeterea diſtinctio illa adeo conceptis expreſſa verbis inter communionem cum Apoſtolica Sede, & communionem cum perſona Romani Pontificis; ita ut retenta priore, poſſit poſterior abrumpi, neſcio, an in ullo occurrat

currat

currat illius aevi, ac praecedentium & proxime ſequentium ſaeculorum monumento, quin potius eſſe videtur ſequioris aetatis figmentum.

Denique hujuſce rei nulla fit mentio tum in vulgatis quintae Synodi editionibus, tum in omnibus Codicibus m. ss. Defuiſſe quoque in vetuſtioribus Exemplaribus, ex eo colligere eſt, quod non modo Michaël Cerularius, qui immani anachroniſmo haec retulit ad ſextam Synodum (*a*), verum & Petrus Antiochenus (*b*) qui illius errorem caſtigavit, & Nicephorus Callixtus (*c*), Vigilii nomen e Diptychis ſublatum fuiſſe tradunt, quum primum Vigilius in urbem regiam ingreſſus, Menam a communione ſuſpendit; in quem profecto errorem non incidiſſent, ſi tum occurriſſet in actis Sacra Imperatoris ad Synodum de Vigilii nomine in Diptychis non recitando.

Haec ſunt, quae me vehementer impellunt, ut vel ipſas Imperatoris litteras, vel ea, quae ipſarum recitationem in Baluziana editione praecedunt ac ſequuntur, pro legitimis ac genuinis monumentis non habeam. Nam dari potuiſſe eas literas menſe altero poſt abſolutam Synodum, ut habet earum ſubſcriptio, *data pridie Idus Jul.* abſolute non inficiarer; ſed quod ad Synodum miſſae ſint, cum ſeptima Collatio aut VII. Kal. aut III. Non. Jun. habebatur, & legebantur Chartae, quas Imperator direxerat, ut Pontificis exemplo ad tria Capitula damnanda Patres incitarentur; id vero eſt, quod concoquere adhuc non poſſum; praeſertim quod non ad Synodum, aut ad Patres in Synodo congregatos Epiſtola directa eſt, ut dirigi debuiſſet;

Rr

(*a*) Epiſt. ad Petr. Antiochen. apud Cotelerium Tom. II. Monum. Eccleſ. Graec.

(*b*) Ibid. (*c*) Lib. XVII. cap. XXVI.

buiſſet; ſed ad Patriarchas & Epiſcopos, ex diverſis Provinciis adhuc in Regia Civitate degentes.

Demus tamen, legitima eſſe & ſincera quaecumque Baluzius publici juris fecit; demus etiam, lectum fuiſſe in Synodo, ut Baronio placet, Vigilii Conſtitutum; inde tamen minime ſequitur, ſollennem aliquam, &, ut modo loquimur, prolatam *ex Cathedra* conſtitutionem fuiſſe in hac Synodo retractatam. Quamquam enim ab eorum abſumus opinione, qui inerrantiae privilegium, non in Romano Pontifice, ſed potius in Apoſtolica Sede, aut in Clero, vel Eccleſia Romana conſtituunt; attamen, ut ſuo loco dicemus, tunc Pontifex *ex Cathedra* loquitur, quum conſulta Eccleſiae Romanae in his, quae ad fidem pertinent, traditione, quidquam, propoſita anathematis poena, certa fide tenendum decernit: quemadmodum & Synodus generalis rite tunc aliquid conciliariterque definit, quum perſpectis Eccleſiarum omnium traditionibus, aliquid ſub eadem poena credendum omnibus amplectendumque proponit. Nihil autem horum in Vigilii Conſtitutum pro tribus Capitulis convenire, Juſtinianus Imperator & Synodus, ſi legerunt, facile intelligere potuerunt. Nam primo in iis omnibus, quae ad fidem pertinebant, Vigilio pleniſſime in eo Conſtituto cum Orientalibus conveniebat; ac propterea ipſis Romanis Pontificibus Pelagio I. & II., Gregorio Magno, ipſique etiam Vigilio obſervatum eſt, nihil *de fide, ſed de Capitulis quibuſdam extra fidem*; *de perſonis tantummodo*; *nihil aliud niſi de perſonis*, actitatum fuiſſe. Quae quidem, uti recte Cl. Thomaſſinus monet (*a*), non eo trahenda ſunt, ut definitioni Synodi, ſeu damnationi librorum Theodoreti, & Epi-

(*a*) Diſſert. XIX. in Quint. Synod. Gen. num. XCVII.

Epiſtolae Ibae, poſtquam ad eam Romanorum Pontificum conſenſus acceſſit, conſentire vel diſſentire, liberum eſſet; ſed eo illa referenda ſunt, ut Eccleſiae ipſi liberum eſſet, vel diſpenſative abſtinere a damnandis illis libris, vel eoſdem ex juris rigore damnare: Damnari enim poterant, quia haereſum portentis ſcatebant: poterant & non quidem probari aut defendi, ſed omitti, quia damnata haereſi, non ſtatim neceſſario impetus faciendus eſt in Auctores & libros omnes ea imbutos: ac potiſſimum in hac cauſſa nihil retractandum videbatur, quod ab iis damnandis Chalcedonenſis Synodus abſtinuerat; quod quorumdam in ea Synodo Patrum ſuffragiis probata potius Ibae Epiſtola tanquam orthodoxa & Catholica videbatur; quod ſuſpicio erat, ne hujuſmodi controverſia ad labefactandam Synodi Chalcedonenſis auctoritatem mota ab Acephalis fuiſſet. Ejuſmodi enim ſunt rationes, quibus a damnatione Capitulorum Vigilius deterrebatur. Quare id unum potiſſimum quaerebatur, an damnari poſſent Capitula, ſalva Concilii Chalcedonenſis auctoritate: quae quidem quaeſtio ex plurium factorum cognitione pendebat, quorum notitiam Vigilius, Graecae linguae, ut ipſe fatetur, ignarus non ſtatim adſequi potuit.

Porro, quamquam in hoc ſuo Conſtituto doceat, variiſque productis teſtimoniis probare Vigilius nitatur, Epiſcopos in Eccleſiae pace defunctos damnandos non eſſe poſt mortem: Quamquam circa Theodoreti adverſus Cyrilli Capitula lucubrationes, commendet ac ſectandam proponat ejuſdem Sancti Cyrilli oeconomiam: Denique, quamquam eo propendeat, ut Ibae Epiſtolam haereſeos puram adfirmet; nihil tamen horum ſub anathematis poena tenendum proponit; ſed eo omnia collineant ac refe-

runtur, ut ſapiens fuiſſe demonſtretur ſolidiſque rationibus nixum de his Capitibus Synodi Chalcedonenſis judicium: hic enim totius Conſtituti ſcopus primarius eſt: Habet autem communis Theologorum doctrina, in omnibus ſeu Romanorum Pontificum, ſeu Conciliorum generalium decretis prae oculis habendum eſſe ſcopum illum primarium, quo cetera referuntur: hunc enim proprie objectum eſſe ſeu Pontificiae, ſeu Conciliaris definitionis; quae proinde non aeque ſingula comprehendit, quae vel ex hiſtoriis, vel ex teſtimoniis Patrum, vel etiam ex Scripturis, aut aliunde ad ejus confirmationem petuntur argumenta.

Quamquam, ut eſt jam viris doctis obſervatum; & in eo, quem totius Conſtituti primarium diximus ſcopum adſtruendo, ita verſatur, ut aperte quiſque percipiat, nec illud peremtorio judicio definiri: non poſſe aliquando per legitimam Synodum, qualem ipſe deſideraverat, Capitulorum cauſſa retractari: ſed illud unum in praeſentia prohibet, ne cuiquam liceat adverſus eadem Capitula ſcribere.

Quae hactenus diſſeruimus ſequentibus verbis complexus eſt Illuſtriſſimus Petrus de Marca laudata ſaepius Diſſertatione num. XI. Interim vero Vigilius intra viginti dierum inducias, quas ob aegritudinem petierat, Conſtitutum ſuum ad Juſtinianum dedit, quo ſententiam ſuam de tribus Capitulis copioſe explicavit. Theodori blaſphemias configit, ſed ejus nomini parcit, ad exemplum Synodi Epheſinae; ſuperfluum docet, & ad exprobrationem Theodoreti tendere, ſi ejus ſcripta adverſus Cyrillum damnentur; cum Cyrillus ipſe & Synodus Chalcedonenſis nihil aliud ab eo exegerint, quam ut Neſtorio anathe-

thema diceret. De Ibae Epiſtola nihil retractandum poſt Concilium Chalcedonenſe. Deinde prohibuit, ne quis ordinis & gradus Eccleſiaſtici aliter de tribus Capitulis doceret, quam ipſe ſuo Conſtituto exprimebat. Attamen animadverti, eum non adjeciſſe anathema in eos, qui contrariam opinionem tuerentur. Quod ab eo ſumma prudentia factum eſt, ut oſtenderet, eam eſſe controverſiae conditionem, quae in utramque partem inflecti poſſet, ſi paci Eccleſiaſticae hac ratione conſuleretur. Non potuit aliter reſpondere interroganti Juſtiniano, qui ſententiam Vigilii requirebat; non autem agebat de diſpenſatione ad concordiam Occidentalium & Orientalium reſarciendam, quae aliter obtineri non poterat, quam tractatu inito ſine contumelia Occidentalium.

Eamdem obſervationem ſuggérit quoque Cl. Thomaſſinus his verbis (*a*): Denique Vigilii diſpenſationem, & incredibilem quamdam ſapientiae temperiem illud arguit, quod extremo Conſtituto ſuo etſi promat ſententiam illam ſuam, cui medullitus ſemper inhaeſerat, de non damnandis Capitulis: abſtinet tamen ab anathemate vel intorquendo, vel interminando. Conſcius nempe, nihil intereſſe, utram in partem declinetur, dum ſcandala ſileant, & pax redintegretur Eccleſiae.

Itaque Vigilii Conſtitutum pro decreto peremtorio haberi non debet; nec proinde exiſtimare debemus, ea fuiſſe praeditum vi & auctoritate, quam decretis *ex Cathedra* pronunciatis vindicamus.

A R-

(*a*) Ubi ſupr. num. VI.

ARTICULUS V.

Quintae Synodi decreta non ante adepta ſunt irretractabilem & indeclinabilem auctoritatem, quam a Romanis Epiſcopis confirmarentur.

EA per haec tempora in Eccleſia vigebat opinio, ea tantum generalium Conciliorum decreta retractationi obnoxia non eſſe, quae fuiſſent Romanorum Pontificum auctoritate confirmata. In hoc veluti commune principium & Oriens & Occidens conſentiebat: in eo trium Capitulorum defenſoribus cum eorum hoſtibus & oppugnatoribus conveniebat: denique hac de re unus atque idem erat Epiſcoporum Orientalium & Romanorum Pontificum ſenſus.

Menas Conſtantinopolitanus Patriarcha, Theodorus Caeſareae, Andreas Epheſinus, aliique Orientis Epiſcopi in ea fidei Profeſſione, quam Vigilio Papae obtulerunt, & in qua ſe ſe omnia ſuſcipere profitentur, quae in praecedentibus Synodis generalibus, ac potiſſimum Chalcedonenſi, cum de fide, tum de aliis cauſſis & negotiis ſancita & judicata fuerant: ea tamen omnia limitant & coërcent ad ea, quae geſta fuerant ac definita cum Sedis Apoſtolicae per ſuos Vicarios aut Legatos conſenſu: *Et per omnia & in omnibus quaecumque in omnibus geſtis Chalcedonenſis Concilii, aliarumque praedictarum Synodorum, ſicut in iiſdem quatuor Synodis ſcriptum invenitur, communi conſenſu cum Legatis atque Vicariis Sedis Apoſtolicae, in quibus juxta tempora ſua Praedeceſ-*

ceſſores Sanctitati. veſtrae Beatiſſimi Papae Senioris Romae ipſis Synodis praeſederunt, tam de fide, quam de aliis omnibus cauſſis, judiciis, conſtitutionibus aut diſpoſitionibus definita, aut judicata, vel conſtituta, ſive diſpoſita ſunt, inconcuſſe, inviolabiliter, irreprehenſibiliter, atque irretractabiliter, ſine adjectione, vel imminutione aliqua nos promittimus ſecuturos, nec quidquam contrarium, quod ad eorum reprehenſionem, retractationem, vel permutationem, ſive injuriam, ſub qualibet occaſione vel novitate pertineat, admiſſuros, aut tale aliquid praeſumentibus conſenſuros: Sed quaecumque communi conſenſu cum legatis atque Vicariis Sedis Apoſtolicae Orthodoxae ibidem dicta ſunt, ex Orthodoxa veneramur atque ſuſcipimus. Quaecumque anathematizaverunt vel damnaverunt, anathematizamus & nos atque damnamus; & univerſa, ſicut ab iiſdem Synodis communi conſenſu cum Vicariis Sedis Apoſtolicae judicata, aut definita, vel conſtituta, ſive diſpoſita lecta inveniuntur, irretractabiliter, atque impermutabiliter conſervamus. Viden, ut non ſemel, ſed iterum ac tertio fidei profeſſionem, & Conciliorum generalium eorumque decretorum ſuſceptionem ad ea limitant & coërcent, quae cum Sedis Apoſtolicae conſenſu fuerant in eiſdem generalibus Synodis conſtituta?

Hanc fidei Profeſſionem Vigilius probavit, & Conſtituto ſuo inſeruit, nec diffitebatur, generalium Conciliorum auctoritatem in eis tantum conſtitutionibus & judiciis irretractabilem eſſe & indeclinabilem, quibus Magni Leonis & Apoſtolicae Sedis conſenſus acceſſerat: ſed re nondum ſatis eliquata, contendebat, hujuſce generis eſſe, quae ad tria Capitula pertinebant: *Non dubitamus,*

in-

Digitized by Google

inquit, *omnium fidelium ſenſibus patefactum, quae Vicariis Beati Leonis Papae, loco ejus Synodo praeſidentibus, ab eodem fuerit diſpenſandarum rerum forma mandata, vel quales ad expugnandum perceperint actiones, vel quae ab illo generali Concilio, praeſidente ac conſentiente per Vicarios ſuos Sedis Apoſtolicae Praeſule, fuerint conſtituta: quae neque minui, neque augeri, neque perfringi, neque poſſe fas eſt ab aliquo retractari*. Itaque Vigilio cum Orientalibus Epiſcopis conveniebat, ea tantum Chalcedonenſis Concilii retractari non poſſe, quae fuerant ab illa generali Synodo, praeſidente & conſentiente per Vicarios ſuos Sedis Apoſtolicae Praeſule, conſtituta. Quare mirandum non eſt, quod iidem Orientales Epiſcopi adeo, uti ſuperius oſtendimus, adlaborarunt, ut quocumque modo ejuſdem Vigilii auctoritatem ſuis decretis conciliarent. Nempe intelligebant, quod quum ipſorum Synodo neque per ſe, neque per ſuos Legatos Pontifex Romanus adeſſet, nunquam ipſorum decreta habitura erant immobilem firmitatem, niſi eis aut praeluxiſſet, aut acceſſiſſet Apoſtolicae Sedis auctoritas.

Anguſtiores terminos Chalcedonenſibus decretis, quorum immobilis ſit & indeclinabilis firmitas, praefigere videtur Pelagius II. in Epiſtola ad Eliam Aquilejenſem alioſque Epiſcopos Iſtriae, pro hac ipſa trium Capitulorum cauſſa nefario ſchiſmate ab Eccleſiae Romanae communione ſejunctos: non enim omnia, quae conſentientibus Sedis Apoſtolicae Legatis in Chalcedonenſi Synodo geſta fuerant vel judicata, admittenda eſſe decernit, ſed ea tantum, ad quae ſancienda, fuerant a Leone Pontifice ad Synodum deſtinati. Quae quidem ipſius Leonis teſtimonio ac rationibus probat adſerendae fidei limitibus circum-

cum-

cumſcripta fuiſſe. Inde autem conficit, potuiſſe Ibae Epiſtolam retractari, etſi fuiſſet Patrum & Legatorum ſubſcriptione munita; quod nempe Legati ad eam examinandam non fuerant Chalcedonem ab Apoſtolica Sede directi: *Si igitur*, inquit, *in actione ſexta profeſſio fidei conſummatur, moxque Canonum regula figitur; ſi Beatus Leo negotiis, quae illic private mota ſunt, contradicit; ſi hoc, quod ultra fidem geſtum eſt, nec is, qui fecit Thalaſſius tenuit: cur nos haereticam Epiſtolam retractaſſe reprehendimur, qui hac in re cunctorum nos praecedentium auctoritate roboramur? & quamvis ab eadem Epiſtola alienum ſe Ibas reſpondeat; quamvis quia approbata ſit, aut difficulter aut nullatenus demonſtretur: licenter tamen unuſquiſque eam reprehenderet*, ETIAM SI EPISCOPI IN EODEM CONCILIO RESIDENTES SUIS ILLAM SUBSCRIPTIONIBUS APPROBASSENT: *quia poſtquam, Beato Leone ſcribente, jus retractandi & dijudicandi conceditur, etiam ſiqua eſſe poterat eorum, qui interfuerant; in privatis negotiis auctoritas vacuatur*. Videſis integrum locum Epiſtola laudata num. XIX. quo gravium Theologorum opinio confirmari poteſt, quae habet; quod ſi Legati ſine Apoſtolicae Sedis inſtructione ad Synodum acceſſere; Synodi judicium non omnino firmum erit & certum, priuſquam a Summo Pontifice comprobetur. Vide Canum lib.V. de Loc. Theolog. cap.V.

Ferrandus Eccleſiae Carthaginenſis Diaconus conſultus a Pelagio Eccleſiae Romanae Diacono, an liceret Ibae Epiſtolam condemnare; ex eodem principio nefas id eſſe reſpondit, quod nimirum retractari non debeant Synodorum generalium judicia, quae Sedis Apoſtolicae auctoritate firmata ſunt: in ea vero tunc innoxie cum Vigilio

Sſ piiſ-

piiſſimus ac doctiſſimus Diaconus verſabatur opinione, quod quae de Ibae Epiſtola diſceptata fuerant in Chalcedonenſi Concilio, ea Magnus Leo confirmaſſet: *Ubi*, inquit (*a*), *majores reperiret in Eccleſia Judices; ante ſe habens in Legatis ſuis Apoſtolicam Sedem, qua conſentiente, quidquid illa definivit Synodus, accepit robur invictum*. Et infra: *Univerſalia Concilia, praecipue illa, quibus Eccleſiae Romanae conſenſus acceſſit, ſecundae auctoritatis locum poſt Canonicos libros tenent*. Et rurſum: *Quae finiuntur judicantibus Epiſcopis, & ad Beati Petri memoriam producta* DILIGENTIUS EXAMINANTUR, ATQUE FIRMANTUR, *ſequenda ſunt, tenenda ſunt, amplectenda ſunt, in retractatione, ſub qualibet pietatis occaſione, teneri non debent*. Quomodo ergo Adverſarii contendunt, retractationi eſſe obnoxia Romanorum Pontificum decreta, antequam Synodorum generalium conſenſione & auctoritate firmentur; quum ipſi Romani Pontifices Conciliorum generalium decretis tribuant, ut amplius retractari non debeant? itaque ex adlatis auctoritatibus apertiſſime conſtat, communem illo aevo fuiſſe & pervulgatam in univerſa Eccleſia doctrinam, nec Synodi generalis decreta irretractabilem vim adſequi, niſi poſtquam ea Pontifex primae Sedis confirmavit, & niſi quatenus eadem ſui examinis trutina approbavit: ſubindeque quintae Synodi decreta obtinere non potuiſſe immobilem & indeclinabilem firmitatem, niſi fuiſſent a Romanis Epiſcopis confirmata.

Idem etiam non minoris; imo forte longe gravioris momenti argumento demonſtravit Vigilius in Epiſtola ad Eutychium, quam publici juris fecit Illuſtriſſimus Petrus de

(*a*) Epiſt. ad Pelag. num. VI. & VII.

Digitized by Google

de Marca: quã de re ipſum doctiſſimum Praeſulem diſſerentem audire praeſtat: Ceterum ut ad res Vigilii redeam, obſervandum eſt, Synodi quintae definitionem editam fuiſſe anno 553. quarto nonas Junias, anno 27. Imperii Juſtiniani, poſt Conſulatum Baſilii anno 12. ut patet ex Collatione octava; ante vero ſextum Jdus Decembris ejuſdem anni, id eſt poſt ſex menſes a ſolutione Synodi, Vigilius decretalem Epiſtolam dedit ad Eutychium, qua tria Capitula condemnat ..... Eſt autem operae pretium expendere, quaenam ille verba in re adeo implicata adhibeat, quibus dignitatem ſuam tueri poſſit adverſus Synodum Conſtantinopolitanam ſine ulla Principis & Epiſcoporum offenſa. Plane ſi verum amamus, omnino fateri neceſſe eſt, altas in mentibus hominum tunc temporis egiſſe radices traditam a majoribus ſententiam de ſumma Sedis Apoſtolicae auctoritate. Cum enim de ceteris Synodis Oecumenicis ea reverentia loqui ſoliti eſſent ſummi Pontifices, ipſeque adeo Vigilius in hoc Decreto, ſcilicet ut ſe eas ſuſcipere, amplecti, & devota mente venerari profiterentur; utpote quae Sedis Apoſtolicae ſuffragio, & univerſalis Eccleſiae conſenſione firmatae eſſent; hanc quintam Synodum ne quidem Synodi nomine cohoneſtat: nempe illa ratione motus, quod ejus celebrationi, iis conditionibus, quibus facta eſt, conſenſum non praebuiſſet. Deinde vero quod etſi vitium illius ex poſtfacto diſſimulaſſet, a Conſtituti ſui promulgatione ceſſatum fuerat, ut monui. Quod vero ad rem ipſam attinet, ipſe ſua auctoritate, ſuoque decreto tria Capitula damnat: quoſcumque vero, qui jam illa condemnaverant (his verbis Synodum Conſtantinopolitanam ſignificat) fidem a quatuor Synodis praedicatam amplectentes, eos *Fratres & Conſacer-*

dotes eſſe definit, id eſt, eos communioni ſuae adjungit, eorumque ſententiae robur illud impertitur, quod ex conſenſione cum ipſius decreto trahere debet. Eamdem ſententiam ſuperioribus Epiſtolae verbis ſic expreſſerat: *Quae a nobis definiri debent, revelante Domino, & inveſtigata veritate, ſalubriter impleta ſunt*; quaſi diceret, hanc quaeſtionem, licet ab Epiſcopis diſcuſſam in Synodo & eorum ſuffragiis deciſam, Sedis Apoſtolicae decreto eſſe peremtorie definiendam. Unde hoc ſuum decretum Δια-τύπωσιν appellat ad Principum exemplum.

Haec quidem egregia ſunt, & confutandis Boſſuetii in hoc Capite obſervationibus per quam idonea. Obſervat enim, Synodum poſt Vigilii Conſtitutum & quaeſtionem habuiſſe de tribus Capitulis, eaque damnaſſe, quamquam ne damnarentur, *pro poteſtate* idem Vigilius decreviſſet; unde colligit, in re maxima, quae totam conturbet Eccleſiam, atque ad cauſſam fidei pertinere videatur; Pontificiis decretis Sacrorum Conciliorum decreta praevalere. Verum, quemadmodum ex Illuſtriſſimi de Marca obſervationibus conſtat, ut Synodus poſt Vigilii Conſtitutum quaeſtionem habuit de tribus Capitulis: ita Vigilius poſt quintae Synodi adverſus eadem Capitula ſolennem definitionem, eamdem quaeſtionem retractavit; hoc tamen intereſt 1. quod, ut ex ſuperius adlatis Ferrandi Diaconi verbis patet, legitime & jure ſuo Vigilius Synodi decretum ad examen revocavit; at quinta Synodus, ut laudatus de Marca luculenter oſtendit, reluctante Vigilio, pro legitimo conventu haberi non potuit. 2. quod Vigilii decretum, quamquam cum poteſtate prolatum, non erat tamen niſi oeconomicum & fiduciarium, non autem ultimum & peremtorium: At quintae Synodi Canones, quibus

Digitized by Google

bus anathematis poena erat adjuncta, ſupremam & abſolutam ejuſdem Synodi ſententiam repraeſentabant. Tantum igitur abeſt, ut hoc exemplo probetur, *Pontificiis Decretis Sacrorum Conciliorum decreta praevalere*; quin potius demonſtretur, Synodum, quae Romanum Pontificem praeeuntem non habet, ſed eo refragante celebratur, nec Synodi nomine cohoneſtandam, ejuſque decreta convaleſcere, quum ex Romani Pontificis conſenſione robur accipiunt.

Haud me latet, P. Garnerium in Diſſertatione de quinta Synodo plura producere argumenta, quibus laudatam ad Eutychium Epiſtolam in νοθείας ſuſpicionem adducere conatur. Non vacat in praeſentia hanc aggredi diſceptationem, propterea quod quae laudatus Praeſul ex ea epiſtola pro Sedis Apoſtolicae auctoritate conficit argumenta, eadem elici poſſint ex vulgato a Stephano Baluzio ejuſdem Vigilii adverſus tria Capitula ſollenni Conſtituto. Nam primo & in hoc inſigni monumento nulla quintae Synodi occurrit mentio: quo Pontifex ſilentio aperte ſignificat, nullo eam a ſe haberi loco, nec inter legitimas Synodos recenſeri. Secundo, perinde atque in ea Synodo nihil de tribus Capitulis actum eſſet, neceſſarium judicat, cauſſae totius diſcuſſionem aggredi, totumque hoc negotium de integro retractare: *Neceſſarium valde credimus, de ſupraſcriptis trium Capitulorum quaeſtionibus diligenter debere nos cuncta diſcutere, & cauta promulgatione ſententiae definire*. Et primo quidem quae Ibae epiſtolam pertinent, longiſſime fuſa diſputatione pertractat: *Arbitramur ergo eſſe conveniens primum, ſicut propoſuimus, quid de epiſtola, quae ab Iba ad Marim Perſam ſcripta dicitur, apertiſſima demonſtratione de-*

Digitized by Google

declarare. Deinde ad aliud Caput ventilandum aggreditur de Theodori Mopſueſteni ſcriptis & damnatione perſonae: *Expletis quae de ſopienda primi Capituli quaeſtione, id eſt de epiſtola ad Marim Perſam, differenda vel diffinienda erant, neceſſe nobis eſt, quid de Theodoro Mopſueſteno ejuſque dictis, Eccleſiaſticae unitatis ratio, vel fidei a Sanctis Patribus traditae cautela, fieri exigit, expedire*. Denique obſervat, Eccleſiae utilitatem expoſcere, ut etiam Theodoriti adverſus Sanctum Cyrillum & primam Synodum ſcripta damnentur; *eo quod*, inquit, *Neſtoriani ſub ejus Epiſcopi nomine, qui a beatae recordationis Leone Papa, & a ſancta Chalcedonenſi Synodo legitur fuiſſe ſuſceptus, eadem ſcripta ad adſtruendi ſui erroris videntur adbibere ſuffragium*. Tertio his omnibus diſcuſſis ac de integro retractatis, ad eorumdem Capitulorum damnationem adgreditur, quam haberi vult pro ultimo ac peremtorio hujuſce cauſſae judicio. Nam 1. praedicta tria Capitula abſolute ac ſimpliciter damnat. 2. Damnat etiam quoſcumque, qui quovis tempore ea propugnanda ſuſceperint, *aut* qui *conatus fuerit aliquando praeſentem damnationem reſolvere*. 3. Damnatores Capitulorum pro Fratribus & Conſacerdotibus habet. 4. Quaecumque ſive ſuo nomine, ſive ab aliis pro eorumdem Capitum defenſione exarata, nullius roboris eſſe decernit: *Praeſentis*, inquit, *noſtri pleniſſimi Conſtituti auctoritate vacuamus*. Denique declarat, nullum ejuſmodi Capitulorum a praecedentibus Synodis fuiſſe ſuſceptum, ac nominatim eadem anathematis poena percellit, qui *a praeſenti*, inquit, *tempore*, *innoteſcente ſibi hujus noſtri ſerie Conſtituti*, memoratam Epiſtolam ad Marim Perſam vel a Chalcedonenſi Concilio fuiſſe ſuſceptam, vel

vel orthodoxam ab aliquo ex Patribus pronunciatam, auderet adſtruere. Datum hoc Conſtitutum VII. Kal. Mart. Imperii Juſtiniani anno XXVII. poſt Conſulatum Baſilii V. C. anno XIII. ſubindeque novem ferme poſt abſolutam quintam Synodum menſibus: a quo proinde tempore abſoluta eſſe coepit & irretractabilis trium Capitulorum damnatio; *a praeſenti*, inquit, *tempore innoteſcente ſibi &c.* Quod hac ratione cum ſuperiore ejuſdem Vigilii decreto conciliari poteſt, quod illud ad Eutychium & ſolos Orientales, apud quos eorumdem Capitulorum obtentu Neſtoriana haereſis caput erigebat, directum eſt; hoc vero, ut patet ex initio Capitis primi, & a primo ejus Editore Baluzio obſervatum eſt, ad univerſam Eccleſiam.

CAPUT XXI.

„ In Synodo ſexta generali, quae Conſtantino-
„ politana eſt tertia, cauſſa Honorii Papae
„ per Synodum condemnati: tria effugia pro-
„ ponuntur: Quaeſtiones aliquot ex actis ſuo
„ ordine reſolvendae: brevis Monothelita-
„ rum hiſtoria praemittitur.

TRia Boſſuetius in praeſenti Capite proponit, quae ex actis, inquit, in cauſſa Monothelitarum eluceſcent. Primum, quas epiſtolas Honorius, quibuſve de cauſis, & an eas pro privato doctore ſcripſerit: Alterum, cur neceſſe habuerit ſexta Synodus eas condemnare Epiſtolas, quas Romani Pontifices Honorii ſucceſſores excuſaſſe videantur: Tertium, an acta ſextae Synodi, aut Leonis Secundi Epiſtolae, aliqua ſaltem veriſimili conjectura,

falli argui poſſint. Quum autem horum examen in ſequentia Capita Illuſtriſſimus Praeſul rejiciat, nihil nobis hîc ſpeciatim obſervandum occurrit.

CAPUT XXII.

„ Honorius Cyri Alexandrini & Pyrrhi Con-
„ ſtantinopolitani ſcripta dogmatica in ſexta
„ Synodo condemnata directe probat: So-
„ phronii Hieroſolymitani, ab eadem ſexta
„ Synodo, atque ab omnibus Orthodoxis
„ comprobata, improbat: Ejus Legatos a ve-
„ ritate deterret: Conſultus a tribus Patriar-
„ chis prava reſcribit: Ejus litterae toto Ori-
„ ente vulgatae: his Monothelitae praecipue
„ nitebantur: An haec pro privato Doctore
„ ſcripſerit? Eae Epiſtolae dogmaticae haben-
„ tur, hoc eſt, decretales. Dogmatis nomen
„ explicatur: confutantur effugia.

DUo in Romanorum Pontificum Epiſtolis ſpectari poſſunt, materia videlicet & forma: materia ſubjectum exhibet & argumentum, quod in ipſis Epiſtolis pertractatur; illudque vel ad fidei dogmata pertinet vel ad Eccleſiaſticam diſciplinam. Ad formam ſpectant ſolennitates, quae ſi deſint aut negligantur, Pontifex non cenſetur loqui tanquam Pontifex, ideſt, tanquam Petri ſucceſſor, ejus Cathedram & locum tenens, ejuſque doctrinae a Deo conſtitutus Interpres. Haeretici, & quicumque Sedis Apoſtolicae auctoritatem deprimere geſtiunt,

Ho-

Honorii lapſum ut altius extollant, ejus Epiſtolas pro dogmaticis Conſtitutionibus haberi volunt, tota Sedis Apoſtolicae auctoritate prolatis, in quibus proinde edendis omnes ſollennitates ſervatae ſint, quae ad fidei regulam conſtituendam praemitti ſolent. Hinc Synodos comminiſcuntur, in quibus Sergii, Cyri, & Sophronii dogmata ab Honorio diſcuſſa ſint: Honorium ipſum traducunt, & Romanum Clerum, & Romanam Synodum & Eccleſiam tanquam Sergii Cyrique doctrinam ſollenniter adprobantes, totique Eccleſiae ſequendam & amplectendam auctoritate ſua proponentes; Sophronii vero Catholica dogmata repellentes: atque uno verbo, omnes in iis Epiſtolis characteres & notas agnoſci volunt, queis ſollenniores Romanorum Pontificum de fidei dogmatibus Conſtitutiones ornari ſolent. Haec quidem omnia Illuſtriſſimus Boſſuetius in praeſenti & ſequentibus Capitibus ſedulo inculcat: eadem tamen, ut verum fatear, vehementius exaggerant ſex Epiſcopi in Reſponſione Gallica ad Inſtructionem Paſtoralem Eminentiſſimi Cardinalis de Biſſy anno 1523. edita capite XXIV. in plures §§. diſtributo; quorum priore probare nituntur, Honorii Epiſtolas non meram oeconomiae aut diſciplinae legem praeſcribere; ſed eſſe dogmatica ſcripta, quae Catholici dogmatis profeſſionem evertunt, haereſim probant, haereſim fovent, & tanquam Haeretica in ſexta Synodo damnata ſunt, in eaque perinde atque in Cyri, Sergii, aliorumque Haereticorum profanas lucubrationes ultricibus flammis animadverſum. In ſecundo §. pluribus demonſtrare contendunt, Honorii litteras non eſſe inter privatas & familiares Epiſtolas computandas, ſed eſſe decreta omnibus conſuetis formis munita, editaque cum Eccleſiae Roma-

nae conſenſu. In aliis autem §§. toto pectore ac ſtudio in id incumbunt, ut oſtendant, fuiſſe eas litteras toto paſſim Oriente & Occidente pervulgatas, & ab omnibus cum Orientalibus tum Occidentalibus expreſſo vel tacito conſenſu ſuſceptas; & illis quidem probatas, his autem minime improbatas, quin & a pleriſque velut innoxias, & Monothelitici erroris puras defenſas. Unde conficiunt, Romanorum Pontificum ſollennes ac dogmaticas Conſtitutiones, etſi ad eas expreſſus aut tacitus majoris partis Epiſcoporum conſenſus acceſſerit, non modo ut irretractabiles & irreformabiles fidei regulas non eſſe habitas; verum deinceps ab Oecumenicis Synodis, & ab ipſis Romanis Epiſcopis, velut haeretica doctrina conſperſas aut haereſi faventes, exploſas, & cum aliis haereticis ſcriptis damnatas & igni traditas. Quamquam id operis ſuſceperim ad unius Meldenſis Epiſcopi Opus refellendum: attamen in hac de Honorii Epiſtolis diſputatione, quaecumque in ea ſex Epiſcoporum Reſponſione adnotabo, quibus Illuſtriſſimi Praeſulis doctrina confirmari poſſe videatur, ea nequaquam diſſimulabo, ſed una eademque opera dejicere ac labefactare conabor. Porro etſi obviae ſunt rationes, quibus Eccleſiae Romanae immerito inuſtas, ob Honorii epiſtolas, maculas omnes detergere, ab ipſis autem Epiſtolis maximam invidiae partem propulſare facile poſſum; earum tamen aliquas malo non meis verbis efferre, ſed doctiſſimorum e Gallia Theologorum; quod eos certe non aſſentandi blandiendique Romanae Curiae ſtudium, ſed unicus veritatis & aequitatis amor de Honorii Epiſtolis & Honorio ipſo mitiora ſcribere ſuaſit, quam quae vel a Boſſuetio, vel a ſex Epiſcopis aliiſque Refractariis jactantur.

AR-

ARTICULUS PRIMUS.

Honorii Epiſtolas partim ad dogmata pertinere, partim ad oeconomiam, & Eccleſiaſticam diſciplinam: Quatenus ad dogmata referuntur, puram eſſe & Catholicam earum doctrinam: Quatenus ad diſciplinam, improvidam fuiſſe & inconſultam de tacenda duplici voluntate vel operatione diſpenſationem.

MYſterium Incarnationis ita in his litteris Honorius exponit, ut non modo Neſtorii & Eutychetis haereſes damnet; verum, quod ad ſubſtantiam dogmatis pertinet, ipſum quoque tunc exorientem Monothelitarum errorem: hoc autem ſenſu eas Epiſtolas ſexta Synodus Dogmaticas appellavit; quod nimirum iis, ut dictum eſt, Catholica dogmata confirmentur: quae tamen appellatio eis, ut deinceps probabimus, nullo pacto convenire poteſt, quatenus οἰκονομικῶς ſilentium duplicis voluntatis & operationis indicunt. Ceterum Catholicam eſſe, & a Monothelitarum haereſi immunem Honorii Epiſtolarum doctrinam, jam convenit inter eruditos, uti Baluzius teſtatur in vita Petri de Marca; & jam ſuperfluum reputatur, diutius in hoc argumento verſari, uti Garnerius animadvertit; cujus hîc tamen verba ſubjiciam, ne omnino intactum hoc noſtrae diſputationis caput dimittam, unde cetera quodammodo pendent.

Parentum aetate, *inquit laudatus Garnerius (a)*, multi quum audirent, Haereticos Honorio crimen haere-

(a) Append. ad Not. in lib. Diurn. Rom. Pontif.

ſis Monothelitarum objicere, & importune congerere teſtimonia, falſa quidem reipſa, ſed probabilia tamen in ſpeciem, crediderunt temere rem ita ſe habere; opinioque velut conteſtata obtinuit. Nunc vero poſtquam agitata eſt diligentius ſanctiuſque cauſa, pauci numero, iique ſuſpectae aliunde fidei, vel non maximae auctoritatis, Honorium Monotheliſmi damnant.

Quam illi inconſiderate ſentiunt, tam iſti circumſpecte: Neque enim aliter de quaeſtione ſcripſit Honorius, quam S. Leo: niſi quod fidei dogma S. Leo brevius preſſiuſque, prolixius Honorius expoſuit. Ita Sanctus Leo: *Agit utraque forma cum alterius communione quod proprium eſt; Verbo ſcilicet operante quod Verbi eſt, carne exequente quod carnis eſt*. Honorius (*a*): *Utraſque naturas in uno Chriſto unitate naturali copulatas cum alterius communione operantes atque operatrices confiteri debemus: & divinam quidem, quae Dei ſunt operantem; & humanam quae carnis ſunt exequentem*.

Videtur ergo fere ſuperfluum diutius in hoc argumento verſari; praeſertim quum Epiſtolae duae Honorii, quae in ſexta Synodo prolatae ſunt Act. 12. & 13. ſi conferantur cum ipſa defenſione fidei ab eadem Synodo compoſita, nulla in parte inveniantur differre; niſi quod in priore fit mentio unius voluntatis, & in utraque per quamdam oeconomiam ad coërcendas animorum contentiones, prohibetur, ne unius vel duarum operationum voces inter praedicandum uſurpentur.

Verum prior differentia nullius eſt momenti, poſterior parvi ad rem, qua de agitur: Nam una illa voluntas, cujus meminit Pontifex, nihil ad quaeſtionem Monothelita-

(*a*) Epiſt. II. ad Serg. Act. XIII. ſext. Synod.

Digitized by Google

litarum pertinet: fuit enim & humana, & Spiritus propria, excludens eam dumtaxat, quae carnis dicitur, quaeque in nobis originis peccato infectis adverſus rationem rebellat. Negavit id unum Honorius, quod & omnes Catholici, aſſumtam eſſe a Verbo naturam, in qua pugnantes inter ſe forent voluntates, & exſiſteret fomes, ut ajunt, peccati. Iſtud aperte oſtendunt haec verba (*a*): *Unam fatemur voluntatem Domini noſtri Jeſu Chriſti; quia profecto a Divinitate aſſumpta eſt noſtra natura, non culpa; illa profecto, quae ante peccatum creata eſt; non quae poſt praevaricationem vitiata*. Et poſtea: *Non eſt itaque aſſumpta, ſicut praefati ſumus, a Salvatore vitiata natura, quae repugnaret legimentis ejus*, ſed venit quaerere, & ſalvare quod perierat, *id eſt, vitiatam hominis naturam: Nam lex alia in membris, aut voluntas diverſa non fuit, vel contraria Salvatori, quia ſuper legem natus eſt humanae conditionis &c.*

Hunc in ſenſum accipi debere verba Honorii, docent tres locupletiſſimi teſtes: Joannes Abbas qui Epiſtolam nomine Honorii compoſuit: Joannes IV. Honorii poſt annum medium ſucceſſor, in Apologia; & Sanctus Maximus Martyr, utriuſque teſtimonio Sanctum Pontificem defendens, partim in diſputatione cum Pirrho, partim in Epiſtola ad Marinum.

Abbas igitur Joannes apud Maximum: *Unam voluntatem diximus in Domino non Divinitatis ejus & humanitatis, ſed humanitatis ſolius. Cum Sergius ſcripſiſſet, quod quidam duas voluntates in Chriſto contrarias dicerent, reſcripſimus, Chriſtum non duas voluntates contrarias habuiſſe, carnis, inquam, & Spiritus, ſicut* nos

(*a*) Epiſt. I. ad Serg. Act. XII. ſext. Synod.

Digitized by Google

nos habemus poſt peccatum, ſed unam tantum, quae naturaliter humanitatem ejus ſignabat.

Joannes IV. vel Joannes idem Abbas ipſius nomine: *praedictus ergo Deceſſor meus docens de Myſterio Incarnationis Chriſti dicebat, non fuiſſe in eo, ſicut in nobis peccatoribus, mentis & carnis contrarias voluntates: quod quidam ad proprium ſenſum convertentes, Divinitatis ejus & humanitatis unam eum voluntatem docuiſſe ſuſpicati ſunt, quod veritati omnimodis eſt contrarium.*

Verba illa, quae ex ſecunda Honorii ad Sergium Epiſtola, profert Garnerius; *Utraſque naturas cum alterius communione operantes &c.* Orthodoxa videri, Boſſuetius fatetur; ſubjungit tamen, haud facile eſſe, ea ſecernere a Monothelitarum ſimillimis dictis. „ Tantae, *inquit*, ambages, tantus in verbis perniciosiſſimae haereſeos dolus fuit. Paria enim Honorio proferebat Sergius „ in Epiſtola ad Cyrum, & in Ectheſi Heraclius, & in „ Typo Conſtans, & alii Monothelitae paſſim.

Verum laudata verba non modo Orthodoxa videri, verum & reapſe Orthodoxa & Catholica eſſe, & obvium eorum ac naturalem ſenſum duas Chriſti Domini operationes repraeſentare, & aperte ſignificare; vidit imprimis Cyrus tum Phaſidis, poſtea Alexandrinus Epiſcopus, & ingenue confeſſus eſt in Epiſtola ad Sergium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, quum ſuperius adlata S. Leonis auctoritate paullulum ſe retentum fuiſſe ſignificat, ne ſtatim ad Heraclii ſententiam accederet, duas operationes in Domino noſtro Jeſu Chriſto poſt unitionem dicere prohibentis: *Quod*, inquit (*a*), *abnuebam, & proferre tentabam honoratiſſimam Leonis Epiſtolam, duas operatio-*

(*a*) Act. XIII. ſextae Synod.

tiones, cum alterutrum ſcilicet communione, manifeſtiſſime proclamantem. Hunc autem ſcrupulum ipſi eximere Sergius hac pulcherrima ratione conatus eſt, quod nullus eorum, qui vel adverſus laudatam S. Leonis Epiſtolam inſurrexerunt, vel eam propugnandam ſuſceperunt, duas in illis verbis operationes agnovit (a): *Quoniam igitur aſſeruit veſtra Reverentia, Leonem Sanctiſſimum Papam Romanum in eo quod dicit:* Operatur utraque forma cum alterius communione; *duas operationes in Chriſto vero Deo noſtro tradere atque praedicare; oportet ſcire... nullum dixiſſe, quod in praeſenti libro duas operationes Leo Sanctiſſimus adſeruiſſet.* Id vero falſum eſſe, docet inferius laudandus S. Martinus Papa.

Sed ut illos omittamus, qui Monothelitarum haereſim praeceſſerunt, quibus non opus fuit ejuſmodi Patrum loca ipſorum neſariae doctrinae adverſa accuratius enucleare; certum eſt eos, qui deinde ſequuti ſunt, Romanos Pontifices & Patres in Synodicis ſuis Epiſtolis hunc potiſſimum S. Leonis locum laudaſſe, tanquam aptiſſimum, & maxime idoneum ad Catholicum dogma de duabus in Chriſto operationibus confirmandum. Ita enim S. Martinus in adlocutione ad Synodum Lateranenſem Act. ſeu Secret. I. *Sed & beatae memoriae Flaviano de operationibus ejuſdem Salvatoris noſtri in Tomo ſuo praedictus Pater* (S. Leo) *ſcribens ait:* Operatur enim utraque forma &c. Ita Sergius Inſulae Cypri Metropolita in Epiſt. ad Theodorum Papam Secret. II. Conc. Lat. *Nos autem a Deo inſpirati,..... confitemur, atque confeſſi ſumus, & ex ipſis cunabulis ſecundum Sanctum atque Beatiſſimum Papam Leonem, praedicantes omnibus & confitentes:*

(a) Ubi ſup. Act. XII.

tes: operatur utraque natura cum alterius communione; *Cum quo beatiſſimo viro & omnes a Deo inſpirati & Sancti Patres fatentur*. Ita Victor Carthaginenſis Epiſcopus in Epiſtola Synodica ad Theodorum Papam recitata in eodem Concilio Lateranenſi Secret. II. *Ut autem ipſius Sedis Apoſtolicae decretis per omnia confirmemur*, *Leonis Beatiſſimi Praedeceſſoris veſtri Apoſtolicae memoriae definitionem inſeri pervidimus*, *& continet*: Agit *enim* utraque natura &c. Ita laudata Synodus Lateranenſis Secret. V. inter Patrum teſtimonia, quibus Catholicum de duabus operationibus dogma confirmat, eadem Sancti Leonis verba producit. Ita Agatho Papa, qui eadem recenſet in Sylloge teſtimoniorum ſubjecta Epiſtolae ad Imperatores, quae lecta eſt Actione IV. ſextae Synodi. Ita Epiſtola Synodica Conc. Rom. ſub Agathone lecta in ead. Act. *Unus enim ex utriſque* ..... operante utraque forma cum alterius communione quod proprium habet: Verbo operante quod Verbi eſt, & carne exequente quod carnis eſt: quorum unum coruſcat miraculis, aliud ſuccumbit injuriis. *Unde conſequenter*, *ſicut duas naturas* .... *eum habere*, *veraciter confitemur*: *ita quoque & duas naturales voluntates*, *& duas naturales operationes*. Ita ipſa ſexta Synodus Actione ſecunda, in qua ab Antiocho Lectore Imperatoris juſſu Chalcedonenſis Synodi acta relecta ſunt: *Et relegente eo* (Antiocho) *Epiſtolam*, *quae in eis continetur*, *ſanctae memoriae Papae Leonis magnae Civitatis Romae & veniente ad textum*, *in quo ſcriptum eſt*: Agit enim utraque forma cum alterius communione quod proprium habuit; Verbo quidem operante quod Verbi eſt, carne autem exſequente quod carnis eſt; & horum unum coruſcat miraculis aliud vero ſuccumbit

inju-

injuriis; *exſurgentes, qui ex parte Apoſtolicae Sedis erant antiquae Romae, exclamaverunt: Ecce, benigniſſime Domine, manifeſte duas naturales operationes inconfuſe & indiviſe in Domino noſtro Jeſu Chriſto praeſens Sanctiſſimus praedicat Pater, cujus praeſentem ſermonem ſancta quarta Synodus firmamentum Orthodoxae fidei inſcripſit, & Damnationem univerſae haereſis, utpote profeſſioni Beati Principis Apoſtolorum Petri convenientem:* Quae & rurſus univerſa Synodus adprobat in ipſa fidei definitione: *Duas vero naturales operationes indiviſe, inconvertibiliter, inconfuſe, inſeparabiliter in eodem Domino noſtro Jeſu Chriſto vero Deo noſtro glorificamus, hoc eſt Divinam operationem, & humanam operationem ſecundum Divinum praedicatorem Leonem, apertiſſime aſſerentem*: Agit enim utraque forma &c. Ita denique, ut alios praeteream, & Conſtantinus Pogonatus in Edicto, quod exſtat Act. XVIII. ejuſdem ſextae Synodi: *Ita ergo pie nobis credentibus, ſervabitur illud ſecundum Beatum Leonem*: Operatur enim utraque natura &c. Ex quibus omnibus conſtat, iis S. Leonis verbis Catholicum de duabus operationibus dogma, quemadmodum Cyrus ait, *manifeſtiſſime*, & ut ſexta Synodus ſcribit, *apertiſſime* contineri; proindeque qui ſincere & ex animo ea S. Leonis verba uſurpabat, Catholicam fidem, quod ad ſubſtantiam dogmatis pertinet, adverſus Monothelitas *manifeſtiſſime & apertiſsime* profitebatur.

Sed, inquis, annon eadem verba & Sergius Monothelitarum Coriphaeus uſurpavit? Ita eſt; ſed uno in loco eadem temere ac nefarie detorquens ad ſignificandam contra naturalem & obvium eorum ſenſum, unam Chriſti Domini operationem: in alio autem ſubdole iis utitur &

fraudulenter, ut, quod ſollenne omnibus haereticis eſt, verbis Catholicis utens, facilius Romano Pontifici imponeret: Ita enim ſcribit nefarius Haereſiarches in Epiſtola ad Cyrum relata Secret. III. Concilii Lateranenſis: *Atque eumdem unum Chriſtum operari Deo decibilia, & humana* UNA OPERATIONE, *quia omnis Divina & humana operatio ex uno eodemque incarnato Deo Verbo procedebat. Secundum hunc pium intellectum & Leo ſanctae memoriae Romanus Archiepiſcopus ſapuit, & docuit dicens*: Operatur utraque natura cum alterius communione. Hanc vero manifeſtam eſſe hujuſce ſententiae depravationem S. Martinus obſervat Secret. IV. ejuſdem Concilii Lateranenſis, ubi Sergium ejuſque Symmiſtas *imprudentes* appellat, *per hoc, quod etiam Beati Leonis vocem auſi ſunt violare. Nam in Epiſtola poſitum memorati Apoſtolicae recordationis Viri ſcripta ſanctae memoriae Flaviano*: Operatur utraque natura cum alterius communione quod proprium eſt..... *imprudenter unam Domini ſignificare dixerunt operationem*: confutatque deinceps S. Pontifex quod a Sergio, uti ſuperius animadvertimus, ad Cyrum ſcriptum eſt; nempe nec Patres, nec Haereticos duplicis operationis dogma in his verbis eſſe ſubodoratos: ſubjungit enim: *Neque Sanctos in hoc reveriti Patres, neque vecordes Haereticos erubeſcentes: quoniam profecto utpote duas unius ejuſdemque Chriſti operationes definientem in unitione inconfuſa & indiviſa, aliqui defenſores ejuſdem pie, alii autem impie accuſantes exſtiterunt, quod nec ipſi auctores novitatis ignoraverunt. Studuerunt autem per hoc tam ſanctam Chalcedonenſem Synodum reſpuere, calumniari autem & Beatum Leonem propter abundantem eis pro temeritate im-*

pu-

pudentiam: Nunc autem operae pretium erit animadvertere, quam diverſam ſcribendi rationem teneat idem Sergius in Epiſtola ad Honorium, in qua Pontifici ſignificat, ſe ad Heraclium ſcripſiſſe, ut permaneret *in attrita Patrum doctrina, quam omnes*, inquit, *conſonanter confitentur de hujuſmodi quaeſtione; & confiteri, Unigenitum filium Dei, qui veraciter Deus ſimul & Homo eſt, eumdem operari Divina & humana, & ex eo uno eodemque Incarnato Deo verbo, ſicut jam ſumus effati, inſeparabiliter atque indiviſe omnem Divinam atque humanam operationem procedere. Hoc namque nos Leo Dei portitor inſtruit, manifeſte perhibens*: „ Agit „ enim utraque forma cum alterius communione, quod „ proprium habet. Quid magis Catholicum & Orthodoxum, quam haec Sergii fidei confeſſio, qua ſe credere profitetur, unum eumdemque Dei Filium operari Divina & humana, & ex uno eodemque incarnato Verbo omnem Divinam atque humanam operationem procedere; idque juxta tritam & pervulgatam veterum Patrum, ac praecipue S. Leonis doctrinam? Quid, inquam, magis Catholicum & Orthodoxum vel ab ipſis fidei Catholicae adverſus Monothelitas fortiſſimis adſertoribus, Martino, Sophronio, & Maximo proferri potuiſſet? Qui enim unum eumdemque Dei Filium operari divina & humana, & ex eo omnem divinam & humanam operationem procedere, confitetur; an non reipſa, ſi ſincere & ex animo loquitur, duas in Chriſto operationes admittit?

Verum quidem eſt, quod haec ſollenni Haereticis more, ad fucum faciendum impius & callidus Veterator uſurpavit: ſed hoc Honorio officere non debet, qui ea ſimpliciter accepit, & veluti imprimis Catholica confir-

mavit, & ſedulo ac diligenter inculcavit: *Confitentes*, inquit, *Dominum Jeſum Chriſtum, Mediatorem Dei & hominum, operatum Divina media humanitate Verbo Dei naturaliter unita, eumdemque operatum humana . . . & qui coruſcavit in carne plena divinis miraculis, ipſe eſt; & carneus effectus, plene Deus & Homo, paſsiones & opprobria patitur; unus Mediator Dei & hominum in utriſque naturis &c.* Et infra: *Dum profecto Divinitas nec crucifigi potuit, nec paſsiones humanas experiri vel perpeti, ſed propter ineffabilem conjunctionem humanae divinaeque naturae, idcirco & ubique Deus dicitur pati, & humanitas ex caelo cum divinitate deſcendiſſe.* Et rurſum: *Nam quia Dominus Jeſus Chriſtus, Filius ac Verbum Dei, per quem facta ſunt omnia, ipſe ſit unus & idem operans perfecte Divina & humana, ſacrae literae luculenter demonſtrant.* Haec ex ſeipſis Orthodoxa ſunt, & Catholicam continent profeſſionem; quare ſatis eſſe debent, ut qui ea profert, pro Orthodoxo & Catholico habeatur, niſi aliunde conſtet, eum haec fraudulenter ac ſubdole profiteri: quod quidem quam certum eſt de Sergio, Heraclio, & Conſtante, tam abſonum eſt & abſurdum de Honorio ſuſpicari.

Hinc facile ſolvitur objectio, quam ex hiſce Honorii verbis in fine ejuſdem Epiſtolae; *Haec nobiſcum veſtra fraternitas praedicet, ſicut & nos ea vobiſcum unanimiter praedicamus*; conficit Meldenſium Epiſcopus, ut Honorium ipſum haereticum dogma ſollenniter adprobaſſe & confirmaſſe, demonſtret: „ Haec praedicatio, *inquit* „ *laudatus Boſſuetius*, quid ſit, Adverſarii edicant: Nos „ ex totius antiquitatis more, ipſum dogma, fidem ipſam „ tota firmitate conſtantem contineri ea voce contendimus.

„ mus. Honorium vero eadem cum Sergio Haeretico
„ atque Haereſiarcha *unanimiter* praedicare, ipſe jactat
„ Honorius, ut vel abſolvi Sergii, vel condemnari Hono-
„ rii Epiſtolam neceſſe ſit.

Ea praedicatio quid ſit, non eſt cur ex nobis Illuſtriſſimus Boſſuetius exquirat; quum id perſpicue Honorius ipſe declaret: *Haec nobiſcum Fraternitas veſtra praedicet, ſicut & nos ea vobiſcum unanimiter praedicamus*. Quaenam porro ea ſint, perſpicue ſequentibus verbis ſignificat; *hortantes vos, ut unius vel geminae novae vocis inductum operationis vocabulum aufugientes, unum nobiſcum Dominum Jeſum Chriſtum Filium Dei vivi, Deum veriſſimum, in duabus naturis operatum Divinitus atque humanitus, fide orthodoxa, & unitate Catholica praedicetis*. Quod profecto nil aliud eſt, quam praecipere, ut duas reapſe in Chriſto operationes cum Eccleſia Catholica praedicent & agnoſcant; hortari autem, ut interim per quamdam oeconomiam ab uſurpando duplicis aut unius operationis vocabulo abſtineant; id eſt, ut ipſum Catholicum dogma fateantur & praedicent, ſed nondum Eccleſiae ſollenni decreto ſancitam vocem uſurpent: qua in re peccare quidem potuit nimia quadam facilitate & per imprudentiam; ſed haereticam adprobaſſe doctrinam, niſi per ſummam injuriam dici nequit. Quare Sergii & Honorii Epiſtolas damnandi vel abſolvendi diſpar ac diſſimilis ratio eſt. Nam Sergius (quod & de Heraclii Ecthesi & Conſtantis Typo dicendum eſt) ſubdole ac vaferrime in epiſtola ſua Catholica verba pronunciat; vult autem, duplicis operationis vocabulum taceri, ut Catholici dogmatis praedicatio interim ſileat, & ex Eccleſia removeatur; haereticum autem dogma ſenſim ſine ſenſu Chriſtiani

po-

populi auribus inſinuetur. Quod ab Honorii mente longiſſime aberat, in id unice intenti, ut Catholicum dogma, ſi fieri poſſet, ſine tumultu & abſque ullius offenſione praedicaretur; quum contra Sergius, Heraclius, Conſtans, aliique haeretici vellent, ut nefaria ipſorum doctrina ſine ſtrepitu, & abſque ullius ſcandalo per Chriſtianum orbem propagaretur.

Jam vero ad alteram propoſitae quaeſtionis partem accedamus, ac demonſtremus, Honorium, quum ad duplicis operationis vocabulum interim ſilendum hortatus eſt, nihil dogmatice ſtatuiſſe, ſed improvida uſum eſſe diſpenſatione: Id vero cum pluribus aliis, iiſque imprimis eruditis ex ipſa Gallia ſcriptoribus, luculenter docet Cl. Thomaſſinus Diſſert. XX. in Synod. ſext. Oecumen. num. XVIII. ubi hanc theſim ſtatuit: *Non tam haereſi, quam diſpenſationi ſtudebat Honorius, quae quia improvida & inauſpicata, proditio fidei habita eſt*. Id vero ſequentibus verbis aperte eleganterque demonſtrat: Atque ut ulterius aliquid ad Honorii purgationem tentemus, quantum per oecumenicae hujus Synodi & integritatem & authoritatem, per Pontifices etiam, qui ejus damnationi aſſenſi ſunt, licebit: ipſamet ejus Epiſtolae verba enucleatius penſiculanda ſunt. Diſpenſationi ergo magis, quam errori ſe ſe Honorium contemperaſſe, & intempeſtivam diſpenſationem erroris ignominiae ſubjacuiſſe, epiſtolae contextus reique exitus docet; docent & praeſtantiſſimi Viri Petrus de Marca Archiepiſcopus ante Toloſanus, poſt denique Pariſienſis, aliique nonnulli (*Baluzius in vita ejuſdem Petri de Marca*, *Garnerius in Notis ad lib. Diurnum Rom. Pontific. & in Appendice ad eaſdem notas*, *Pagius ad annum* DCXXXIII. num. XII. & ſeqq.

& ſeqq., *Combefiſius* in Diſſertat. Apologeticā pro Actis ſextae Synodi cap. III., *Tamagninus apud Pagium loco citato*, *Turnelius de Eccleſ. Quaeſt. III. art. IV. & alii*.) Verba epiſtolae haec ſunt, non haereſim adſtruere, ſed oeconomico ſilentio inteſtinum bellum praevertere idonea, & novitates occupare: *Fraternitatem veſtram ea ſcripſiſſe laudamus, novitatem vocabuli auferentem, quod poſſit ſcandalum ſimplicibus generare*. Sic ille ad Sergium contra Sophronium: illum unam vel duas Chriſti voluntates & operationes dici vetantem, pacis alendae praetextu, clam interim unam magis Dei hominiſque voluntatem inſinuantem: hunc duas aperte praedicantem, nec rumores ponentem ante fidei Eccleſiae ſalutem. Et infra Honorius: *Non oportet ad dogmata haec Eccleſiaſtica retorquere, quae neque Synodales apices ſuper hoc examinantes, neque authoritates Canonicae viſae ſunt explanaſſe, ut unam vel duas energias aliquis praeſumat Chriſti Dei praedicare: quas neque Evangelicae vel Apoſtolicae literae, neque Synodalis examinatio ſuper his habita viſae ſunt terminaſſe*: Et rurſus infra: *Utrum autem propter opera divinitatis & humanitatis, una, an geminae operationes debeant derivatae dici vel intelligi, ad nos iſta pertinere non debent, relinquentes ea Grammaticis*: Addit, repudiandas eſſe novas voces, quae *noſcuntur Eccleſiis ſcandala generare: ne parvuli aut duarum operationum vocabulo offenſi, Neſtorianam nos veſaniam ſapere arbitrentur. Aut rurſus ſi unam operationem cenſuerimus, ſtultam Eutychianiſtarum dementiam fateri putemur*. Denique Sergium hortatur, *ut inductam vocis novitatem unius aut geminae operationis aufugientes, unum Chriſtum in geminis naturis divinitus atque humani-*

manitus operantem praedicetis. His autem multa interſpergit Honorius de una Chriſti voluntate, ſed humanitatis ſolius, ut qui altera careat ceterorum hominum voluntate, carnalibus cupiditatibus per peccatum ſcatente.

In his perfacile eſt Honorii mentem deprehendere, non tam haereſi novae, quam inconſultae diſpenſationi ſervientem: ex cujus ſucceſſu inauſpicatiſſimo cum permagna per Orientem Monotheletae incrementa feciſſent, haereſis quoque ipſius infamia non immerito aſperſus eſt is, cujus negligentia & imprudentia tantam Eccleſiis labem invexerat. Unam voluntatem praedicat Chriſti Honorius, ſed humanitatis. Voluntatem alteram ab eo arcet, ſed carnis. Unum operantem in duabus naturis ſtatuit, divinitus & humanitus: haec orthodoxa ſunt, & duarum voluntatum operationumque confeſſioni aequiparanda. Dummodo unus credatur volens & operans in duabus naturis, an duae praeterea dicantur voluntates vel operationes, cenſet, has inutiles eſſe minutias, has vocum argutias Grammaticis dimittendas, has novitates verborum tum opprimendas, cum ex eis viderentur illico haereſum bellorumque ſemina pullulatura. Iſtud vero non ad aliquid ſtatuendum de fide, vel definiendum pertinet; ſed ad ſuſpendendam potius definitionem: iſtud non fidei, ſed paci Eccleſiarum temperatur: iſtud denique non fidei decretum, ſed decreti ſuſpendium; denique diſpenſatio iſta eſt. Quoniam vero haec diſpenſatio Sergii & Monotheletarum conſilia peſtemque fidei aluit, etſi praeter Authoris mentem, ea proditio habita eſt.

Eamdem cum aliis pluribus inſignibus Theologis opinionem tuitus eſt etiam in ſua Inſtructione Paſtorali Eminentiſſimus de Biſſy, quam propterea ſex Epiſcopi aliquot,

quot, ſed inanibus & futilibus conjecturis oppugnant. Obſervant enim, ideo Eminentiſſimum auctorem dogmaticas Honorii Epiſtolas convertere in legem Eccleſiaſticae politiae ac diſciplinae, quod Honorius totam hanc diſputationem in verbis poſitam fuiſſe declaret. Verum advertendum, inquiunt, illi erat, Honorium ita poſt Sergium loqui, cujus etiam voces & phraſes uſurpat: *Talem*, inquit Sergius, *ſuperfluum verborum conflictum*. Porro quis animum inducat credere, Sergium, *qui (a) exorſus eſt novitatem vocis cacodoxam, & blaſphemam introducere in Eccleſia Catholica doctrinam*, nihil amplius quam ſimplicem Politiae legem ſtatuere voluiſſe? Praeterea Honorius Catholici dogmatis profeſſionem de medio tulit, quum duas in Chriſto voluntates dicere prohibuit. En quod laudatus Cardinalis legem politiae ac diſciplinae appellat: Nec tamen hîc ſtetit Honorius: quin & addidit: *Unam voluntatem fatemur Domini noſtri Jeſu Chriſti, quia profecto a Divinitate aſſumpta eſt noſtra natura, non culpa*: ac tandem in ea definit verba, quibus Sergium, hoc eſt haereſeos Architectum adloquitur: *Haec nobiſcum Fraternitas veſtra praedicet, ſicut & nos ea vobiſcum unanimiter praedicamus*. Ad haec, ſexta Synodus, inquiunt, Honorii litteras pro ſcriptis dogmaticis habuit: contra vero Sergius haec omnia ad politiam & oeconomiam (οἰκονομικῶς) revocare in ſpeciem ſat agebat: cur ergo Eminentiſſimus Cardinalis judicio Synodi generalis adverſatur, & illud Haeretici hominis amplectitur? Quod autem ad Epiſtolarum materiem pertinet, eas Synodus damnavit, quoniam comperit, *in unam eamdemque impietatem* cum Monothelitarum ſcriptis *concurrere*. Et

Xx poſt

(a) Act. XIII. ſext. Synodi.

poſt ſextam Synodum, quotquot per plura ſaecula Petri Sedem adſcenderunt, Honorium perinde atque alia Monothelitarum capita condemnarunt, propterea quod (*a*) *pravis eorum aſſertionibus fomentum impendit*. Quare etſi Theologi diſputent, an proprie haereticus fuerit, ejuſque Epiſtolae haereſim proprie contineant; communiter tamen agnoſcunt, nec ipſe Cardinalis diffitetur, Honorium nimia ſua facilitate ac diſſimulatione, ejus autem epiſtolas vocibus haereſi in ſpeciem faventibus, Haereticis eorumque nefariae ſectae incremento plurimum profuiſſe.

Haec ſumma diſputationis ſex Epiſcoporum §. I. citati Capitis XXIV. a qua in praeſentia breviter me expedio, quod eorum argumentorum ſolutiō partim ex jam dictis pateat, partim vero quod in ſequentibus diſſolvenda ſint; quare unum dumtaxat occurrit, cujus non videtur eſſe differenda ſolutio; illud nimirum ſolvendum eſt, quod etiam Sergius videri voluit, id unum ſatagere, ut *ſuperfluus verborum conflictus*, ut ajebat, prudenti oeconomia, οἰκονομικῶς, vitaretur; qui tamen alio reapſe reſpiciebat; quod pariter de Honorio dicendum eſſe videtur, qui, ut habet ſexta Synodus Act. XIII., *Sergii mentem per omnia ſecutus eſt*. Reſpondemus tamen, haec potius ad excuſandum Honorium plurimum valere: Nam ideo Sergium per omnia ſequutus eſt, quod nefarius homo mentem ſuam opportune diſſimulavit, partim, ut vidimus, Catholicas loquendi formulas uſurpando, partim vero ſilentium duplicis voluntatis & operationis ad oeconomiam referendo, & prudentem quamdam, ut ajunt, diſpenſationem, retinendae ſervandaeque inter Catholicos paci, & revocandis in Eccleſiae ſinum Acephalis tum temporis oppor-

(*a*) Ex Diurno Rom. Pont. pag. 41.

opportunam. Quid vero Sergius cum Honorio diſſimulavit? Cur non omne in ſuis ad Honorium litteris haereticae doctrinae virus evomuit? Cur non perinde cum Honorio, atque cum Heraclio & Cyro ſe geſſit, ſi eamdem Honorio ac ſibi mentem ineſſe agnoſcebat? Nonne ideo diſſimulandum fuit, & ſtatus quaeſtionis invertendus, & iniquitatis negotium pietatis obtentu praetexendum, quoniam ab haeretica Sergii doctrina Honorius omnino alienum gerebat animum, nec ullum ad eum niſi hiſce dolis & artibus circumventum parare ſibi aditum valuiſſet? Proinde etſi Theologi communius ab omni culpa Honorium abſolvi poſſe non judicant; attamen praeter Haereticos, uti Garnerius & Baluzius teſtantur, nullus jam fere eſt, qui Honorio haereſeos crimen impingat.

ARTICULUS II.

In Honorii Epiſtolis omnia deſiderari, quae ad conſtituendam, juxta illius aevi diſciplinam, dogmaticam Conſtitutionem requirebantur.

IN Epiſtolis concinnandis, quas ad Sergium miſit Honorius, nullam omiſſam fuiſſe earum ſollennitatum, quae pro illius aevi diſciplina ad Conſtitutionem dogmaticam & fidei regulam adornandam, requirebantur, docet Boſſuetius, docent, & quidem longe diſertius, & ſex Epiſcopi, qui §. II. citati Capitis hanc Theſim ſtatuunt: Honorii litteras non eſſe privatas & familiares epiſtolas, verum ſolennia decreta, in quibus edendis conſuetae formae ſervatae ſunt, Clerusque Romanus conſultus: *Ce ſont des*

decrets revêtus de toutes les formes accoûtumées & donnez de concert avec l'Egliſe de Rome. Denique, ut alios omittam, docet ſed alia mente iiſdem laudatus Epiſcopis P. Marcheſius in Opere, cui titulus *Clypeus Fortium* Diſſert. V. cap. XIV. At contra eas non eſſe niſi privatas & familiares Honorii ad Sergium Epiſtolas, non autem ſollennia Sedis Apoſtolicae decreta, quae pro fidei regulis habenda eſſent, docent Nat. Alex. Diſſertat. II. in Hiſtor. Eccleſ. Saec. VII. Thomaſſinus Diſſertat. XX. in Synod. ſext. Oecum. num. VIII. & ſeqq. & alii: quorum ego opinionem certiſſimam eſſe judico, & a Meldenſis Epiſcopi aliorumque ſex Epiſcoporum objectis vindicandam aggredior. Hunc tamen Articulum majoris claritatis gratia in plures §§. diſtribuam.

§. I.

Quae olim in edendis Dogmaticis Conſtitutionibus Romani Pontifices ut plurimum obſervarent.

ROmani Pontifices in edendis dogmaticis Conſtitutionibus aliquas omni aevo adhibuere ſolennitates. Ест autem illud imprimis eruditis animadverſum, ſolitos eos fuiſſe nihil olim ſolenniter definire, niſi conſulto Eccleſiae Romanae Clero; & ſi res gravioris erat momenti, & ad fidem pertinebat, coacta etiam Epiſcoporum Italiae Synodo, aut ſaltem viciniorum Provinciarum, quas Suburbicarias veteres appellarunt. Docet id pluribuſque exemplis demonſtrat Cl. P. Cutantius Praef. in Epiſt. Rom. Pont. n. 33. ubi inter cetera ſapienter obſervat, noviſſe Veteres illos

illos Pontifices, tametsi Petrum ſibi peculiariter adeſſe confidebant, tamen ineundas eſſe communes vias, quibus ad veritatem pervenire nos Deus voluit. Idoneos ergo ac domeſticos Apoſtolicae traditionis teſtes conſulebant Preſbyteros Diaconoſque, qui acceptae a Majoribus ſuis fidei ac diſciplinae innutriti fuerant: ſi quae agitarentur cauſſae paulo graviores, quae ad inſignem aliquam Eccleſiam aut ad totam ſpectarent, illas ad Epiſcoporum Italiae Synodum referre non omittebant. Sive autem cum Clero, ſive cum Epiſcopis Italiae convenirent, ſolebant exterarum etiam regionum Praeſules in conventum vocare, ſi quos Romae tum temporis verſari contingeret. Quamquam autem nihil hîc Cutantius adfirmet, quod Eccleſiaſticae hiſtoriae peritis non ſit exploratum: quia tamen haec nonnullis gratis dicta videri poſſent, pluribus ea ut jam diximus exemplis confirmat. Quae tamen ut recte intelligantur, prae oculis habenda ſunt quae hîc ſapienter & erudite monet Cl. Thomaſſinus (*a*): Nec eſt quod quiſquam obganniat; Ergo niſi Synodice pronunciet Pontifex, quidquid definierit, errori fore obnoxium. Nam ea in re obſequendum eſt moribus Eccleſiae, alio & alio tempore variantibus. Ubi in more poſitum erat, ut Epiſcopi, Metropolitani, Primates, Patriarchae nihil rei majoris adorirentur, niſi Synodica prius conſultatione libratum: tunc Romani Pontificis illa quoque definitio Pontificia, ſeu ex Cathedra aeſtimabatur, quam Synodica anteiſſet examinatio. Ubi vero Chriſtiano toto orbe rariores confluxere Synodi, & Epiſcopi ceteri, Epiſcoporumque vertices non jam Synodica, ſed qualicumque alia deliberatione uti caepere; tunc quoque par eſt, Romani Antiſtitis

(*a*) Diſſert. XX. in ſext. Synod. Oecum. num. XVI.

ſtitis illam ex Cathedra & ex privilegio Petri cenſeri Conſtitutionem profectam, & Sedis ipſius, non Pontificis propriam, quam ea anteceſſerit deliberatio, quae in uſu eſt pro tempore, quaeque ad alia tum maximi momenti negotia adhiberi ſolet. Eccur enim Summum Pontificem arctiori quam alios addixeris Synodorum ſervituti? Adde, quod ut ſupra jam praelibatum, utque ſuo loco prolixe rurſus demonſtrandum eſt, in Synodi nomine non uſque adeo moroſa fuit antiquitas: & quorumlibet vel Epiſcoporum, vel Clericorum maxime doctiorum congregationem cum Epiſcopo & conſultationem, Synodi nomine cohoneſtavit. Haec Thomaſſinus, qui ſtatim ſubjungit, inde nequaquam exprimi, quod non perſonae ipſi Pontificis, ſed ejus quaſi Senatui alligetur illa inoffenſae ſemper definitionis authoritas. Contra enim ipſi prorſus Pontifici, ſed Pontificem agenti, inhaerere eam dotem, & in fidei dogmatibus definiendis non errandi praerogativam. Sed haec ſuo loco uberius explanabuntur.

Eſt etiam illud ſedulo animadvertendum, quanta in id olim cura & ſollicitudine Romani Pontifices incubuerint, ut ipſorum decretales Epiſtolae omnibus per univerſum orbem Epiſcopis innoteſcerent. Intelligebant nimirum, uti laudatus Cutantius obſervat, impoſitam ſibi Catholicae fidei ſanctioriſque morum diſciplinae non tuendae ſolum, ſed etiam quaquaverſum amplificandae curam. Hinc *Liberii generalia decreta*, *& Siricii monita evidentia*, Siricius ipſe Epiſt. I. ad Himerium Tarraconenſem num. II. & Innocentius Epiſt. VI. ad Exſuperium Toloſanum num. II. & IV. commemorant. Hinc celebris illius, Zoſimi Papae adverſus Pelagium Caeleſtiumque, Tractoriae *Exemplaria & ad Orientales Eccleſias*, *Aegy-*

pti

pti Dioeceſim, & Conſtantinopolim, & Theſſalonicam, & Hieroſolyma ad Epiſcopos tranſmiſſa fuiſſe, tradit Marius Mercator. Hinc Xiſtus Tertius Cyrillo Alexandrino de ſcriptis ad eum miſſis iſtud mandabat: *Haec ad vicinorum Fratrum notitiam pervenire volo per pietatem tuam &c.* Tum ſuae ceterorumque Sedis Apoſtolicae Praeſulum vigilantiae cauſſam hanc adjungebat: *Neque enim permittit nos quietos eſſe ab ejuſmodi curis omnium Eccleſiarum ſollicitudo*. Qui plura cupit hujuſce rei argumenta, adeat laudatum Cutantium; ex quo etiam diſcet, hunc fuiſſe promulgandorum Sedis Apoſtolicae decretorum modum. Per optimae probatiſſimaeque fidei Clericos, vel etiam Epiſcopos mittebantur ad Provinciarum Primates, niſi ad alios mitti ſpecialis quaedam ratio ſuaderet. Tum ipſi Primates, ſive alii, quibus id negotii datum erat, eorum apographa cum Epiſcopis, vel ſingulis vel in Synodo congregatis, communicari, & *omnium conſenſu ſtudioque*, ut loquitur Innocentius, *firmari* curabant.

Denique & illud praemoneo, quod eſt Cl. Thomaſſino ſapienter animadverſum, nempe (*a*) „quod quae „ a Syricio & reliquis deinceps Pontificibus indubitatae „ ſuperſunt nobis litterae decretales, ſingulis pene verbis, „ non copiam quamdam ſingularem doctrinae, ſed exertiſſimam poteſtatem, & juriſdicendi principatum oſtentant, atque adeo parendi neceſſitatem inferunt. *Sic* qui Siricium praeceſſit *Damaſus Romanae Urbis decus ad juſtitiam*, quo eum titulo exornat Concilium Chalcedonenſe (*b*), *literis ad Paulinum datis diſpenſationis Sacra-*

(*a*) Append. ad Synod. Chalced. de ſubſcript. num. II.
(*b*) Proſphonet. ad Marcian. Imperat.

cramenta patefecit, admonens, ut his, quae bene decreta ſunt, ſi qui communionis ſuae participes velint eſſe, conſentiant. Sic Anatolius ceterique per Orientem Metropolitae S. Leonis ad Flavianum Epiſtolae ſubſcribere coacti ſunt; cui etiam in Occidente Galliarum & Mediolanenſis Provinciae, & omnes in Chalcedonenſi Synodo Orientales Epiſcopi ſubſcripſerunt. Cui etiam ut ſubſcriberetur a Gallicanis Epiſcopis eumdem S. Leonem praecepiſſe, conjicere, inquit laudatus Thomaſſinus, forte quis poſſet ab exemplo conſimili Martini Papae I. qui anno DCL. ad Epiſcopos Galliarum acta Synodi Romanae contra Monothelitas mittens, ait: *Studeat fraternitas tua eadem omnibus innoteſcere, ut tam abominandam haereſim nobiſcum execrentur, atque Synodali conventione omnium fratrum & Coëpiſcoporum noſtrorum partium illarum effecta, ſecundum tenorem Encyclicae a nobis directae, ſcripta una cum ſubſcriptionibus veſtris nobiſmet deſtinanda concelebrent, confirmantes, atque conſentientes eis, quae pro Orthodoxa fide a nobis ſtatuta ſunt.* Ita & Leo II. poſtea ad Patres Concilii Toletani XIV. ſubſcribenda miſit acta ſextae Synodi Oecumenicae. Alia plura hujuſce diſciplinae exempla in eadem Diſſertatione congerit laudatus Thomaſſinus, quibus, inquit, exemplis in more poſitum id fuiſſe generatim, non immerito peſuadetur.

En igitur praecipui characteres, quibus inſigniri ſolebant Romanorum Pontificum decretales ac ſollennes de aliquo fidei dogmate Conſtitutiones. 1. In Synodo Epiſcoporum Italiae aut ſaltem viciniorum Provinciarum, vel in Clericorum Eccleſiae Romanae conventu propoſita quaeſtio ventilabatur. 2. Litterae Apoſtolicae ad Patriarchas,

archas, aut Primates, aut Metropolitanos dirigebantur, ut eas ceteris per orbem Epiſcopis intimarent. 3. Illud etiam plerumque in more poſitum erat, ut ad earum ſubſcriptionem Epiſcopi adigerentur; aut ſaltem ſingulis pene verbis, ut ait Thomaſſinus, exſertiſſimam poteſtatem, & jurisdicendi principatum oſtentabant, atque adeo parendi neceſſitatem inferebant. Videamus ergo, an quidquam horum in eas, de quibus in praeſentia diſſerimus, Honorii ad Sergium Epiſtolas conveniat, ut perſpicue intelligere valeamus, an pro familiaribus & privatis, an potius pro decretalibus & ſollennibus Apoſtolicae Sedis Epiſtolis habendae ſint.

§. I.I.

Honorii ad Sergium Epiſtolas non fuiſſe cum aliqua Romana Synodo communicatas, aut in aliqua Romana Synodo editas.

HAnc Theſim egregie probat ex conſtanti Veterum hac de re ſilentio, quem ſaepius laudavi, Cl. Thomaſſinus, quod nempe cum Synodi in cauſſa Monothelitarum habitae ſingulae diligenter ab antiquis Scriptoribus recenſeantur, nullus tamen eſt, qui aliquam in hac cauſſa Honorii Romanam Synodum indicet. Praemittit autem, omnes in id conſentire, quod Ruſticus E. R. Diaconus in diſputatione contra Acephalos docet: *Dei Eccleſia familiaribus non intendit, neque hypomniſticis, neque iis, quae ad unum & domeſticum fiunt: ſed his, quae ad Synodos, aut a Synodis* (juxta communem & pervulgatam illius aevi diſciplinam) *Dogmatice, & publice, & defini-*

finitive de his, quae in quaeſtionem veniunt, conſcribuntur. Privatas autem has fuiſſe Honorii Epiſtolas, primo inde probatur, quod unius Honorii nomine inſcribuntur cum eo aevo, inquit Thomaſſinus, moris eſſet, nihil de fide vel a Romano Pontifice niſi Synodice definiri. Atque ut anteriora omittam tempora, quibus longe frequentiores erant Synodi, nec majoris quidquam momenti tentabatur ſine Synodo, ad haec ipſa Monotheleticae ſectae exordia calamum revoco. Johannes, qui bimeſtri tantum Severini Pontificatu interjecto, ſucceſſit Honorio Papae, Synodice rem definivit. Unde Libelli Synodici Author cap. 130. *Johannes Papa, qui Honorio Monothelitae ſucceſſerat, Divina & ſancta inſtituta Synodo, Sergium, Cyrum, & Pyrrhum anathematizavit: duaſque voluntates & operationes Domini & Dei noſtri Jeſu Chriſti praedicavit: & ad Davidem atque Heraclium Heraclii filios Typum piae doctrinae poſtea tranſmiſit*. Et idem continuo cap. 131. *Pyrrhus ad proprium reverſus eſt vomitum, quod cum B. Theodorus, qui Joanni ſucceſſerat, intellexiſſet, univerſa Eccleſia convocata, & ſepulcro Apoſtolorum Principis Petri occupato, Divino etiam Calice poſtulato, ex tremendo & vivifico Sanguine Chriſti, atramento affundens, propria manu depoſitionem ejus, & eorum, qui cum ipſo communicarent, exaravit*. Et cap. 132. & 133. duas ſimiliter collaudat Romanas Synodos, Martini, qui Theodoro, & Agathonis, qui Martino ſucceſſerat, novorum dogmatum novatorumque fulminatrices: in utraque *fidei definitionem* ſcriptam diſerte aſſerit. Quin ergo & Honorii aliqua Synodus, vel Synodica proſtat definitio, cum quatuor ſucceſſorum ejus totidem exſtent Synodi, Synodicaeque de fide

con-

conſtitutiones? Nimirum ille privatim quod ſenſit, ſcripſit: hi ut Pontifices, quid ſentiendum eſſent, definierunt.

Quin & Primates Africani, Stephanus (*leg. Columbus*) Numidiae, Reparatus Mauritaniae, Victor Carthaginis, (adde ex eodem Synodico cap. 126., Stephanus Byzacenae) Synodos totidem collegiſſe, ibidem memorantur cap. 127. 128. 129. *Sergium, Pyrrhum & Paulum anathematizaſſe, duas Chriſti voluntates & operationes definiſſe ac praedicaſſe*. Quin ergo & Honorii Synodus aliqua oſtenditur? Libelli ejuſdem Synodici capite 121. & 122. Sergius Conſtantinopolitanam geminam Synodum: cap. 123. Cyrus Alexandrinam: & rurſus cap. 125. Pyrrhus Conſtantinopolitanam Synodum coëgiſſe proditur, unamque voluntatem & operationem docuiſſe. Quilibet ergo horum haereſim ſuam *dogmatizavit, expoſuit, roboravit Synodice*. Honorius ibidem Monotheleta ſcribitur fuiſſe. De ulla ejus Synodo ne verbum quidem. Conſtat ergo, non ut Pontificem male definiſſe, ſed ut privatum immaturas cogitationes inconſideratius effudiſſe. Ita & Theophanes in Chronographia, Synodos laudat aliorum Romanorum Pontificum in hac cauſa, Joannis, Theodori, Martini, Agathonis, nequaquam Honorii.

Alterum nec minus efficax ejuſdem Theſis ſuppetit argumentum liber diurnus Rom. Pont. ubi tres Romanorum Pontificum fidei Profeſſiones referuntur (*a*), in quibus omnia ſe recipere profitebantur, ac ſervaturos promittebant, quae a ſuis Deceſſoribus fuerant Synodice conſtituta. Ita enim habet prima Profeſſio: *Diligentius autem & vivacius omnia decreta praedeceſſorum Apoſto-*

(*a*) Cap. II. Tit. IX.

licorum noſtrorum Pontificum, *quae* SYNODALITER *ſtatuerunt & probata ſunt*, *confirmare*, *& indiminute ſervare*, *& ſicut ab eis ſtatuta ſunt*, *in ſui vigoris ſtabilitate cuſtodire*; *quaeque*, *vel quoſque ſimili auctoritatis ſententia condemnaverunt vel abdicaverunt*, *ſimili auctoritatis ſententia condemnare*. Similia habet & ſecunda Profeſſio: *Sed & hoc veſtrae caritati*, *Chriſto annuente*, *pollicemur*, *cuncta*, *quae hujus Apoſtolicae Sedis praefati Pontifices Apoſtolici Praedeceſſoris noſtri* SYNODALITER *ſtatuerunt*, *cum toto mentis ſtudio*, *& puritate nos eſſe conſervaturos*, *& ad defendendam rectae fidei puritatem*, *eorumdem praeſidio*, *coram hominibus eſſe ſequipedam*. Gemina his ſunt, quae in tertia Profeſſione leguntur: *Quorum Sanctorum Patrum & Apoſtolicae Sedis Pontificum autoritate muniti ac freti*, *quae vel* SYNODICE *ſuſceperunt vel praedicaverunt*, *ſine aliqua diminutione ſuſcipimus*, *& praedicamus*. *Simili modo & quaecumque damnaverunt*, *cum ſuis autoribus & ſectatoribus*, *ſub anathemate damnamus*. Hinc autem aperte colligitur, nihil ab Honorio de unica voluntate & operatione fuiſſe Synodice decretum ac definitum. Quum enim in his fidei Profeſſionibus Romani Pontifices generatim & indiſcriminatim omnia ſe defenſuros ac ſervaturos promitterent, quae fuerant a ſuis Deceſſoribus Synodice ſtatuta & definita; ſi Honorius unam debere dici & agnoſci in Chriſto voluntatem & operationem Synodice ſtatuiſſet ac decreviſſet: Honorii Epiſtolae his pariter fidei Profeſſionibus comprehenderentur; quod plane abſurdum eſt; quum in earum una, nempe in ſecunda, Honorius ipſe cum aliis Monothelitis damnetur. Ex quo tamen loco id quo de agimus confirmatur, nempe nihil in hac cauſ-

cauſſa ab Honorio Synodice actum eſſe: haec enim inibi habentur: *Autores vero haeretici dogmatis Sergium, Pyrrhum, Paulum & Petrum Conſtantinopolitanos, una cum Honorio qui pravis eorum aſſertionibus fomentum impendit, pariterque & Theodorum Pharanitanum & Cyrum Alexandrinum cum eorum imitatoribus, ſimulque & hos, qui haeretica dogmata contra veritatem fidei* SYNODALITER *declaratam atque praedicatam pertinaciter defendebant*. Igitur ex Romanis Pontificibus unus Honorius dicitur pravas Monothelitarum aſſertiones, non quidem Synodice declaraſſe aut praedicaſſe, ſed eis dumtaxat fomentum impendiſſe; quod privatis litteris fieri ab ipſo potuit: huic autem ceteri Pontifices opponuntur, qui fidei veritatem, non utcumque, ſed *Synodaliter* declaraſſe ac praedicaſſe dicuntur.

Ex alia fidei profeſſione, quam in ſua Ordinatione Epiſcopus emittebat, Cl. Pagius Concilium Romanum exſculpit, in quo Heraclii Ecthesis a Severino Pontifice damnata ſit. En viri Cl. verba (*a*): „ Severinum Romanum Pontificem, dum viveret, Ecthesim damnaſſe, „ liquet ex libro Diurno Romanorum Pontificum, in „ quo cap. 3. tit. 6. recitatur Profeſſio fidei, quae a Romano Pontifice (*ſeu potius ab aliis Epiſcopis*) emitti „ ſolita erat ante ſextam Synodum generalem. In ea „ enim fidei profeſſione dicitur: *Profitemur etiam, cuncta decreta Pontificum Apoſtolicae Sedis, ideſt Sanctae „ recordationis Severini, Johannis, Theodori, atque „ Martini cuſtodire: qui adverſus novas quaeſtiones in „ urbe regia exortas, & pro propria doctrina cuncta zizaniorum ſcandala amputaſſe noſcuntur, profitentes, juxta*

(*a*) Ad ann. 639. num. VI. & ſeqq.

„ *juxta duarum naturarum motum , ita & duas natu-*
„ *rales operationes , & quaecumque damnaverunt , ſub*
„ *anathemate damnamus : quaeque ſuſceperunt , ſuſci-*
„ *pimus , & tota fidei integritate veneramur .* Baronius
„ ad annum 639. num. 3. Combefiſius in Hiſt. Haereſ.
„ Monothel. diſput. 1. §. 12. aliique exiſtimant, Severi-
„ num non congregaſſe Synodum adverſus Monotheli-
„ tas, quod breviori tempore ab adepto Pontificatu vi-
„ xerit; adeoque Johannem IV. proſcriptae & reprobatae
„ Synodice hujus haereſeos gloriam retuliſſe. Verum
„ non viderant illi citatam fidei profeſſionem, ex qua
„ Synodum a Severino, ut jure publico in Ecthesim de-
„ cerneret, coactam eſſe colligitur. Cum enim promit-
„ terent Pontifices Romani, ſe decreta a Severino, Jo-
„ hanne, ac Theodoro adverſus Monotholitas edita ſer-
„ vaturos, manifeſtum eſt, ea in aliquo Concilio edita
„ fuiſſe ...... Verba, quae Baronius num. 3. ex tertio
„ Secretario Lateranenſi in medium affert, ut oſtendat,
„ Severinum haereſim hanc deteſtatum eſſe, cum laudato
„ loco Profeſſionis fidei collata, id in Synodo factum
„ fuiſſe demonſtrant. Ait enim ibidem S. Martinus, poſt-
„ quam locutus eſt de Severino Papa: *Ceciderunt a ſua*
„ *ſpe* (Cyrus & Monothelitae, qui Ecthesim ad Severi-
„ num miſerunt) *mentiti contra caput proprium. Nec*
„ *enim ſuſcepta eſt omnino, aut admiſſa ſecundum va-*
„ *nam eorum ſpem; magis autem condemnata eſt &*
„ *anathematizata ab Apoſtolica auctoritate, huc tranſ-*
„ *miſſa peſſimae & praeſumptae novitatis eorum Ecthe-*
„ *ſis.* Verum quidem eſt, Garnerium in Notis ad lauda-
„ tam fidei Profeſſionem autumare, Severinum decre-
„ tum edidiſſe, quo eam haereſim condemnaret & ana-

the-

Digitized by Google

„ thematizaret; Johannem vero, Theodorum, atque „ Martinum conventum Epiſcoporum adverſum eam- „ dem coëgiſſe. Verum fruſtra recurritur ad diſtinctio- „ nem, ubi nulla in fidei Profeſſione exprimitur. Quibus eruditi Viri obſervationibus ea confirmantur, quae in praecedenti & praeſenti §. hactenus dicta ſunt. Nempe & ſollennia Romanorum Pontificum de fide decreta edita olim in Synodis fuiſſe: & Honorii ad Sergium Epiſtolas nec fuiſſe Apoſtolica auctoritate munitas, nec habendas eſſe tamquam ſollennes de fide Conſtitutiones, quum in laudatis fidei Profeſſionibus ab eis apertiſſime ſecernantur, quae Synodice Romani Pontifices ediderunt.

Eſt etiam illud ad majorem praedictorum confirmationem obſervatione dignum, quod ſexta Synodus de Honorii Epiſtolis loquens, nuſquam eas Synodicas vocat, quum tamen ejuſmodi appellationem aliis aliorum Epiſtolis tribuat, qui vel fidei dogma vel haereſim Synodice confirmaverunt. Ita Actione XI. Georgius Apocriſarius Theodori Patriarchae Hieroſolymitani, *ſupplicans petiit ..... ut Synodica Sophronii .... proferrentur in medium atque legerentur*. Et paullo poſt: *Georgius &c. quorum meminit Synodicorum Sophronii ..... prolationem faciat &c. Et prolatus eſt liber habens Synodica Sophronii*. Act. XIII. fit mentio Regeſti, in quo trium Patriarcharum Conſtantinopolitanorum Synodica continebantur; & Epiſtolis in eo deſcriptis Synodicarum appellatio tribuitur: *Regeſtum, in quo continentur exemplaria Synodicorum, quae facta ſunt tam a Thoma, Johanne, & Conſtantino quondam Patriarchis hujus regiae Urbis, hic mihi praeſto eſt; cum his & authentica Synodica bullata, quae facta ſunt a Thoma ad Vitalianum quondam*

Pa-

Papam Romanum &c. Et infra: *Regeſta Synodicorum . . . nec non & authentica Synodica . . . . . Georgius ad medium proferat &c. Et accipiens Agatho Synodicum authenticum &c. Similiter relectum eſt ex eodem Regeſto exemplar Synodicorum Johannis &c. Item relecta ſunt ex eodem Polyptycho atque Regeſto exemplaria Synodicorum Conſtantini*. Et infra: *Auditum accipientes Synodicarum Epiſtolarum, quae ſcriptae ſunt a Thoma, Johanne, & Conſtantino &c.* Paulo poſt idem Georgius Cartophylax adfert ad Synodum alteram Honorii ad Sergium Epiſtolam, quae tamen, perinde ac prior, nunquam Synodica dicitur: *Protuli & alteram Latinam Epiſtolam Honorii, qui fuit Papa Romanus, praeter illam Epiſtolam ejus, quae jam prolata eſt*. Et infra: *Epiſtolam latinam, quam in praeſenti dixit inveniſſe, ac prae manibus habere, idem . . . . . Georgius; Honorii quondam Papae Romani cum interpretatione ſua . . . . . contradat ad legendum . . . . . Et prolata eſt hujuſmodi Honorii latina Epiſtola &c. Habet autem eadem Epiſtola, poſt pauca, haec &c. Habet & circa finem eadem Epiſtola ſic*. Ubi cernere eſt, nunquam ejuſmodi epiſtolam Synodicam appellari; quamvis eodem loco trium Patriarcharum Regiae Urbis Epiſtolae, quod reapſe Synodicae eſſent, conſtanter hoc titulo decorentur. Et Actione XII. ubi ſimul Honorii prior ad Sergium & Sophronii epiſtolae memorantur; Sophronii quidem Epiſtola Synodica nominatur, ſecus autem illa Honorii: *Relecta ſunt tam de Regeſtis ſcriptarum a Sergio Epiſtolarum, quam & authentica Honorii latina, ad haec etiam & de Synodicis Sophronii*. Et rurſus Act. XIII. *Retractantes . . . . . Epiſtolam* (primam) *ab Honorio reſcriptam ad Sergium &c. Pertractavimus*

vimus autem & Synodica Sophronii &c. Ex quibus, niſi fallor, manifeſtiſſime apparet, Synodum Oecumenicam, quae authentica Epiſtolarum Honorii ad Sergium exemplaria ſuis oculis luſtravit, & manibus contrectavit, eas neutiquam pro Synodicis habuiſſe; ſubindeque ejuſdem Synodi judicio, eas non eſſe profectas a Romano Pontifice, ſollenniter ejuſmodi quaeſtionem & *ex Cathedra* definiente, ſed fuiſſe privatas & familiares Epiſtolas proprium ac privatum Honorii judicium Sergio exponentes: Ut enim monet P. Cutantius ſex etiam Epiſcopis laudatus: *Si quae agitarentur cauſſae paullo graviores, quae ad inſignem aliquam Eccleſiam, aut ad totam ſpectarent, illas ad Epiſcoporum Italiae Synodum referre non omittebant*; quum ſcilicet eas ſollenni judicio dirimere inſtituebant: quae porro gravior cauſſa, quam haec de una vel duabus in Chriſto operationibus & voluntatibus, quae tunc tres inter inſigniores Orientis Eccleſias diſceptabatur; & quae reapſe ad totam Eccleſiam pertinebat? Quamquam eam Honorius Sergii fraudibus circumventus in ſuperfluo verborum conflictu poſitam judicarit; quod in cauſſa fuit, cur de illa ad Italiae Synodum referre omiſerit, ſed ſatis habuerit privatum proferre judicium.

§. III.

Honorii literas non fuiſſe cum Eccleſiae Romanae Clero in publico & ſollenni Conventu communicatas.

SEquitur haec altera theſis ſatis veroſimiliter ex his, quae in praecedentis confirmationem adduximus: Ut enim ſuperius cum Thomaſſino adnotavimus, *in Sy-*

nodi nomine non uſque adeo moroſa fuit antiquitas; & quorumlibet vel Epiſcoporum, vel Clericorum, maxime doctiorum, congregationem cum Epiſcopo & conſultationem, Synodi nomine cohoneſtavit. Quum ergo Honorii ad Sergium Epiſtolae nullibi, ut oſtendimus, Synodicae nominentur, nullaque Synodus memoretur, unde illae prodierint; ſatis probabile eſt, eas privatum Honorii foetum exſtitiſſe, nullo pacto Eccleſiae Romanae florentiſſimo Clero tribuendum.

Verum praeter hanc generalem rationem, ſunt aliae, quibus ſpeciatim probari poteſt, nullum ab Honorio huic negotio diſcutiendo fuiſſe adhibitum publicum ac ſollennem Cleri Romani Conventum: Publicum, inquam, & ſollennem; nec enim negaverim, aliquot ex eodem Clero privatim fuiſſe conſcios Epiſtolarum, quas ad Sergium Honorius deſtinaverat; qua de re inferius cum ſex Epiſcopis diſſeram. Primum autem pro hac ſententia & ineluctabile argumentum inde conficitur, quod, ut infra ad Caput XXVII. demonſtrabimus, quotquot ea aetate Pontifices, Epiſcopi, Patres, ac Theologi pietatis ac doctrinae laude floruerunt; quotquot ferme in hac cauſſa per univerſum orbem celebratae ſunt Synodi, tam clare, tam diſerte, verbiſque adeo gravibus & magnificis, Eccleſiae Romanae indeficientem in fidei doctrina conſtantiam, & immobilem firmitatem, & inconcuſſam auctoritatem praedicarunt & celebrarunt; ut nihil luculentius, nihil ſplendidius pro ipſamet univerſalis Eccleſiae fide ex Conciliis & Patribus adferri poſſit. Jam vero, ſi conſulto pro more ac ſollenniter Romano Clero, ipſoque probante & conſentiente, Honorii Epiſtolae in Orientem tranſmiſſae ſunt; ſequitur, Eccleſiae Romanae eas Epiſtolas tribuen-

buendas, quas ſexta Synodus ſecutique Pontifices tamquam erroneas, haereſique fomentum impendentes reprobaverunt. Id ultro agnoſcunt ſex Epiſcopi, & hanc demonſtrativam probationem eſſe contendunt, pro certo habuiſſe ſextam oecumenicam Synodum, a Romano Pontifice atque ab Eccleſia Romana prodire poſſe erroneas Conſtitutiones, quae non niſi poſt longi temporis intervallum revocentur: *Preuve démonſtrative que ce Saint Concile tenoit pour certain, que le Pape, auſſi-bien que l'Egliſe de Rome, peut faire des déciſions erronées, & ne les point rétracter pendant long-tems.* Quae citato loco demonſtraturi ſumus, nullo pacto conciliari poſſe cum magnificis illis notionibus, quas de Sedis Apoſtolicae & Romanae Eccleſiae fidei integritate illibataque doctrina laudatae Synodi & Patres informarunt. Itaque quum etiam poſt Honorii lapſum Eccleſiae Romanae fides fideique praedicatio miris encomiis celebretur; profecto fateri cogimur, Eccleſiae Romanae Honorii Epiſtolas non eſſe tribuendas; proindeque inconſulto Sedis Apoſtolicae Clero editas illas fuiſſe.

Eodem fere recidit aliud argumentum, quod ex iiſdem Pontificum, Conciliorum, & Patrum auctoritatibus confici poteſt. Ut enim citato loco & alibi obſervabimus, indiſcriminatim illae & Apoſtolicae Sedi ſive Romanae Eccleſiae, ac Romano Pontifici tribuunt indeficientem & immobilem in fidei Catholicae ſanaeque doctrinae praedicatione conſtantiam & firmitatem: unde illud conſequens eſt, Pontificem Romanum, quatenus Pontifex eſt, & in Cathedra Petri ſedet, ex eaque oracula fundit, haereſi & errori fomentum impendere, ſeu patrocinari non poſſe. Porro certum eſt, quod ſuo loco ſumus accuratius expla-

naturi, Romanum Pontificem, quoties idoneos ac domeſticos Apoſtolicae traditionis teſtes conſulit Eccleſiae ſuae Presbyteros, Diaconos, ac Theologos, qui acceptae a Majoribus ſuis fidei ac diſciplinae innutriti ſunt; tamquam Pontificem, & ex Petri Cathedra loqui. Quare ſi adhibito Romani Cleri conſilio, ſuas ad Sergium Epiſtolas Honorius conſcripſit; nulla, ut deinde oſtendemus, erit via, qua tueri poſſimus firmiſſimam illam, & nullis obnoxiam defectibus, quam Patres & Concilia Petri ſucceſſoribus tribuunt in rectae fidei Apoſtolicaeque doctrinae praedicatione conſtantiam.

Eccleſiae Romanae Clerum in abjectam illam diſſimulationem conſenſiſſe, qua Honorii Epiſtolae ſcriptae ſunt, & quae deinde tanquam fidei proditio habita eſt, aegrius in animum inducemus, ſi paulliſper conſideremus, cujuſmodi fuerint, qua doctrina, quo ſpiritu, quo fidei ardore praediti, qui tunc priores in florentiſſimo illo Clero partes obtinebant: Ex hiſce enim poſt Honorium, intra paucorum annorum intervallum, Petri Cathedram aſcenderunt, Severinus, Johannes IV., Theodorus, Martinus I. doctiſſimi ac fortiſſimi Pontifices, qui excelſo animo, & infracta pectoris Apoſtolici fortitudine Orientis Imperatoribus & Patriarchis nefarias & aequivocas fidei formulas obtrudentibus reſtiterunt, omneſque eorum fraudes, verſutias, machinationes mirabili ſapientia, fideique lumine perviderunt, atque irritas reddiderunt. Ad S. Severinum qui poſt Honorium Sedem Apoſtolicam rexit, tranſmiſſa eſt ab Heraclio Ecthesis, ut ab eo ſignaretur. Verum, quemadmodum Secret. III. Concilii Lateranenſis S. Martinus teſtatur, Heraclius ipſe, aliique Monothelitae *ceciderunt a ſua ſpe: nec enim ſuſcepta eſt*

omni-

omnino aut admiſſa; magis autem condemnata eſt & anathematizata ab Apoſtolica auctoritate huc tranſmiſſa peſſimae & praeſumtae novitatis eorum Ecthesis. Id in Synodo factum fuiſſe, ſupra cum Pagio demonſtravimus. En itaque Clerum Romanum ſub immediato Honorii ſucceſſore Heraclii ſeu Sergii Ecthesim condemnantem, quae prudentis oeconomiae obtentu duarum operationum ſilentium indicebat. Idem Cleri Romani vigor emicuit in Apocriſariis, qui poſt Honorii obitum *in cauſſa promotionis Papae*, (ut ſcribit S. Maximus ad Abbatem Thalaſſium) id eſt, qui Severino poſt Honorium electo, Conſtantinopolim ejus cauſſa miſſi ſunt. Ait enim Sanctus Martyr, quod, quum ab illis promiſſum exigeretur, ſuaſuros ſeſe novo Pontifici, ut Ectheſi Heraclii ſubſcriberet, ipſi *nihil reveriti, ſed cum omni ſacra decentique fiducia ſtabiles, & firmae revera & immobilis Petrae Miniſtri, maximae videlicet & Apoſtolicae Eccleſiae, cum Regiae Urbis Clericis diſputarunt.* Quod quam merito de illis celebret Sanctus Martyr, patet ex eorum oratione, quam illic refert, & ex qua haec pauca deſcribo: *Neque enim eſt, qui cuilibet, maximeque in cauſſa fidei vim poſſit inferre. In hac enim & nimis infirmus fortis valde conſiſtit, & valde mitis bellator ſummus invenitur; verboque divino confortans animam, maximis etiam invectionibus magis durus quam diſſolutus quodammodo reperitur: quanto magis Romanorum Eccleſiae & Clero, quae ab olim huc uſque, utpote ſenior cunctarum, quae ſub Sole ſunt, Eccleſiarum, omnibus praeeſt?*

Severino poſt duos Pontificatus menſes defuncto ſucceſſit Johannes IV., qui ſtatim atque Catholicam Eccleſiam gubernandam ſuſcepit, coacto Romae Concilio, nihil veritus

ritus Imperatoris iram, & Exarcharum Romanis imminentium furorem & minas, Monothelitarum haereſim & Heraclii Ecthesim condemnavit; de quo in Actis S. Maximi dicitur: *Conventum Epiſcoporum Epiſcopus Romae, ut communi cum conſilio abſurdum dogma exſecrationi & anathemati ſubjiceret*: quae de Johanne Papa eſſe intelligenda, ex ſequentibus verbis aperte colligitur: *non multo poſt Johannes Romae Praeſul ad Dominum migrat, Theodoruſque ejus locum conſcendit, non minus Praeſulatus, quam Orthodoxiae heres*. Epiſtolam hujus Concilii Synodicam, ut ex eodem S. Martyre habemus Johannes miſit ad Pyrrhum Conſtantinopolitanum Patriarcham, & poſt Sergium nefariae ſectae anteſignanum: ut autem ex Synodico colligitur, & ad ipſum fortaſſis Imperatorem, vel ei ſaltem per eumdem Pyrrhum communicata eſt; quare illius auctoritate coactus eſt, data ad ipſum Johannem Papam epiſtola, Ecthesim, quam tanto ſtudio defenderat, abdicare: *Ecthesis non eſt mea: neque enim ego vel dictavi, vel juſſi ut fieret: ſed quum hanc Sergius Patriarcha compoſuiſſet .... deprecatus eſt me ... ut nomine meo proponeretur cum ſubſcriptione, & ſuſcepi deprecationem illius. Nunc vero cognoſcens, quod quidam ſuper ea altercarentur, cunctis facio manifeſtum, quia non eſt mea. Hanc juſſionem*, ut eſt in actis S. Maximi, *fecit* (Heraclius) *ad B. Johannem Papam condemnantem Ecthesim in his, quae ſcripſerat tunc ad Pyrrhum*. Ex quibus S. Martyris verbis colligit Pagius, eam Heraclii ad Johannem Papam Epiſtolam datam eſſe, poſtquam is Synodum celebravit; ideoque & eam Heraclio adhuc vivente, & aliquot poſt dies, quam Johannes ad Pontificatum evectus eſt, celebratam; alioquin ejus Epi-

ſtola

ſtola ad Pyrrhum ante Heraclii mortem non perveniſſet; quum Heraclius die XI. Februarii anni 641. e vivis abierit; Johannes autem die XXIV. Menſis Decembris anni praecedentis Romanus Pontifex fuerit ordinatus: neque veroſimile videatur, Johannem ad Pyrrhum ſcripſiſſe, damnatam a ſe Ecthesim, niſi poſtquam eam ſuo in Concilio proſcripſerat.

Johanni IV., cujus etiam fuit brevis Pontificatus, ſubrogatus eſt Theodorus, qui adverſus Monothelitas non minus fortiter, quam ejus Deceſſores, cum Romano clero ſe geſſit. Duplicem is Synodum celebravit; alteram initio ſui Pontificatus, cujus Synodicam, vigoris Apoſtolici plenam, ad Paulum tranſmiſit, qui ejecto Pyrrho, Conſtantinopolitanam Sedem occupaverat; in qua eum graviſſime increpat, quod haereticam Chartam a Pyrrho ſuſpenſam nondum dejecerat; quod ejuſdem Pyrrhi nondum canonice ejecti locum praeter Canones occupaverat; quod Epiſcopi, qui ipſum conſecraverant, Pyrrhum ſuis in litteris *Sanctiſſimum* nominaverant. Praecipiebat autem, ut Synodus, ſuis praeſentibus Apocriſariis, Conſtantinopoli haberetur, ad eumdem Pyrrhum Conſtantinopolitano Throno canonice dejiciendum; propterea quod *Heraclium*, *qui*, inquit, *anathematizavit inviolabilem Orthodoxorum Patrum fidem, diverſis laudibus extulit; & ſophiſticam juſſionem ipſius, in qua quaſi Symbolum fidei compoſuit, ſubſcribendo firmavit; furtiviſque ſurreptionibus quoſdam Sacerdotes apud ſe ſingulatim praedictam Chartam roborare coëgit; & in publicis locis ſuſpendere, ad deſtructionem Chalcedonenſis Concilii, audaci tranſgreſſione praeſumſit*. Nec modo praecepit, ut eam Chartam Paulus dejiceret, irritam redderet,

deret, & cum ſuo auctore *deſtrueret*; verum & illi in ejuſdem damnatione praeivit: quare in eadem Epiſtola ſubjungit: *Verum tamen praedictam Chartam, quae contra Orthodoxam fidem & Chalcedonenſe Concilium ſophiſtice probatur expoſita, cunctis viribus irritam eſſe deliberamus, & vinculo anathematis refutatam, atque ut a nobis, & ab omnibus Orthodoxis Epiſcopis abbominatam reſpuimus*. Et infra: *ſimiliter anathematizantes omnes haereſes & auctores earum &c.* Similia repetit in Epiſtola ad Epiſcopos Pauli conſecratores directa: exſtatque ſpeciale decretum Conſtantinopolim tranſmiſſum; quo ejuſdem ſophiſticae & haereticae chartae damnatio continetur. In altera autem Synodo, quum Pyrrhum, quem Romam confugientem receperat, haereſique abdicata, Eccleſiae Catholicae reconciliaverat, Ravennae ad vomitum reverſum S. Pontifex comperiſſet, *plenitudine convocata Eccleſiae*, quemadmodum Theophanes narrat ad annum Heraclii XX., *ad ſepulchrum verticis Apoſtolorum acceſſit, & divino Calice expoſtulato, ex vivifico Sanguine in atramentum ſtillavit, & ita propria manu depoſitionem Pyrrhi excommunicati facit*. Eadem refert libelli Synodici auctor. Neque hîc ſtetit Theodori zelus; verum & Paulum, Pyrrhi veſtigiis inſiſtentem, & ſaepius admonitum, quum per ſuos Apocriſarios deſperatum ejus vulnus accepiſſet, neque amplius lenociniis, ſed ferro & igne anathematum curandum, depoſitionis ultione perculſit; ut habet Anaſtaſius in ejus vita; quod & Graeci Abbates & Monachi in libello oblato Concilio Lateranenſi, & Secretario II. recitato, teſtantur.

In Theodori locum anno 649. ſucceſſit S. Martinus inclytus Confeſſor & Martyr, qui uſque ad confeſſionis

& Mar-

Digitized by Google

& Martyrii gloriam adverſus Monothelitas fidem Catholicam propugnavit: cujus omnes Epiſtolae, crebraeque in magno illo Concilio Lateranenſi ad Patres allocutiones hominem exprimunt Spiritu-Sancto plenum, Apoſtolica libertate & fortitudine praeditum, fidei ardore ſuccenſum, & omnibus, quae Romanum Pontificem decent, virtutibus cumulatum. Cujuſmodi autem ipſo Pontifice Romana Eccleſia Clerum habuerit, diſcere poſſumus cum ex ejus vita apud Anaſtaſium Bibliothecarium, tum ex hiſce S. Anaſtaſii Monachi Diſcipuli S. Maximi Abbatis & Martyris verbis in Epiſtola ad Monachos Caralitanos, qua eos hortatur, *ſi poſſibile eſt, tranſire citius, quaſi pro alia cauſſa*; reapſe autem pro cauſſa fidei, *ad Senioris Romae pios, & firmos ut petram viros, qui videlicet vobiſcum tutores noſtri ſunt ſemper, & propugnatores fortiſſimi veritatis*. Honorii priores ad Sergium litterae datae ſunt anno 634. Poſteriores anno 636. Sanctus autem Martinus Pontificatum iniit anno 649. proindeque ſatis probabile eſt, hoc Pontifice Romanum Clerum majori ex parte adhuc iiſdem ac ſub Honorio Epiſcopis, Presbyteris, Diaconis aliiſque Clericis conſtitiſſe; quos ait Anaſtaſius, non fidei proditores aliquando, ſed ejus *ſemper* tutores, & veritatis propugnatores fortiſſimos exſtitiſſe. Quis ergo credat, Severinos, Johannes, Theodoros, Martinos, alioſque *firmos ut Petram viros*; *& ſtabiles & firmae revera & immobilis Petrae Miniſtros*, Honorii Epiſtolis ſubſcribendo, eſſe aliquando praevaricatos; haereſique, quam totius viribus acerrimoque zelo, nequicquam furentibus Imperatoribus, inſectati ſunt, fomentum impendiſſe? Ut hanc ſanctiſſimis Viris, & fortiſſimis fidei Catholicae Athletis maculam inuramus, opus

Digitized by Google

eſt non inanibus conjecturis, ſed firmis ac ſolidis monumentis, qualia profecto non ſunt, quae ab Adverſariis producuntur: quae ſi recte expendantur, meae potius, ut jam oſtendo, opinioni favent. His enim quas mox adfero conjecturis nituntur.

§. IV.

Solvuntur Adverſariorum objecta, eademque Theſis uberius confirmatur & illuſtratur.

1. SOliti erant Romani Pontifices fidei quaeſtiones ad ſe delatas cum Epiſcopis Italiae in Synodo congregatis, aut ſaltem cum Romano Clero communicare. Verum id quidem, ſed quum rei gravitate percepta, quaeſtionem ſibi propoſitam Apoſtolica definitione dirimere, & univerſae Eccleſiae fidei regulam proponere inſtituebant. Honorius autem propoſitam ſibi quaeſtionem, de qua Orientis Patriarchae digladiabantur, in mero & inani verborum conflictu poſitam judicavit; ideoque ſat eſſe credidit ſuum de illa privatum judicium, familiaribus ad eoſdem Patriarchas & domeſticis datis litteris, aperire. Vos dicitis, morem fuiſſe Romanis Epiſcopis Italiae Epiſcopos aut Sedis Apoſtolicae Clericos conſulendi, indeque Synodicas ad Eccleſias epiſtolas tranſmittendi: nos autem contra Synodicas non fuiſſe Honorii Epiſtolas demonſtramus; ideoque eum morem in iis condendis litteris Honorium tenuiſſe negamus.

2. Ab Honorio conſuetum ac ſollennem in Epiſtolis dogmaticis conſcribendis morem eſſe ſervatum, Marcheſius ſex Epiſcopis laudatus liquido conſtare adfirmat ex hiſce

hiſce S. Sophronii verbis ad Stephanum Epiſcopum Dorenſem: *Donec ad Apoſtolicam Sedem pervenias, non ſemel non bis, ſed multo ſaepius, aperiens ſacris Viris ibidem conſiſtentibus omnia ſecundum veritatem, quae in iſtis partibus mota ſunt, donec ea Apoſtolica prudentia, quae in Deo eſt, ad victoriam judicium perducere debeant*. Quae tamen nullo pacto ad priorem Epiſtolam referri poſſunt, ſed ſolum ad poſteriorem; ad quam etiam pertinent, quae ex hac ipſa Epiſtola ſex Epiſcopi adjungunt: *Quamquam hos, quos ad nos praedictus Frater, & Coëpiſcopus noſter Sophronius miſit, inſtruximus, ne duarum operationum vocabulum deinceps praedicare innitatur, quod inſtantiſſime promiſerunt, praedictum Virum eſſe facturum, ſi etiam Cyrus Frater & Coëpiſcopus noſter ab unius operationis vocabulo diſceſſerit*. Poſſumus ne, inquiunt ſex Epiſcopi, cogitare, Sophronii Legatos, juxta quae in mandatis habebant, cum Romano Clero neutiquam contuliſſe? aut ſi alterius ab Honorio opinionis Romanos Clericos comperiſſent, conditionibus fuiſſe conſenſuros, quae in hac ſecunda Epiſtola memorantur? Haec itaque non erat privata Honorii ſententia: ſed hoc facto cum Honorii & Legatorum Sophronii, tum Pontificis ſuique Cleri commune conſilium communiſque deliberatio demonſtratur.

Si omnia ſuis temporibus adſignentur, adlata teſtimonia non modo Adverſariorum opinioni non ſuffragantur, verum & noſtram valide confirmant & illuſtrant. Ut ergo res tota in optimo lumine collocetur, quaerere oportet, an verba Honorii ex ſecunda Epiſtola deſcripta ad legationem referenda ſint, quam Stephano Dorenſi S. Sophronius injunxit; quod quidem ex tempore pendet, quo

eam Dorenſis obivit. Poſt Baronium & Pagium, Marcheſius & ſex Epiſcopi ad Stephani legationem ea verba pertinere arbitrantur; at nullas opinionis ſuae rationes ſeu conjecturas proferunt. Sed Abbas Fleurius pariter ſex Epiſcopis citatus, Sophronii Legatos, de quibus Honorius loquitur, ab Epiſcopo Dorenſi aperte diſtinguit, cujus in Urbem adventum poſt Honorii obitum forſitan differendum exiſtimat: *Il arriva a Rome peut-être après la mort du Pape Honorius*. Verum & ipſe nullam, cur a Baronio & Pagio diſſentiat, rationem adfert. Quare ſex Epiſcopi neſcire ſe fatentur, *on ne ſait pour quoi*, hanc opinionem laudatus Hiſtoricus praeferat. Ergo rationes & conjecturas exponam, cur Fleurii ſententiam amplectendam exiſtimem.

Primam & alteram colligo ex verbis, quibus Sophronius Epiſcopo Dorenſi ſuam hac de re legationem injunxit; quae refert Stephanus ipſe Dorenſis in libello ſupplici, quem Secret. II. Lateranenſi Synodo obtulit: *Beatae memoriae Sophronius.....zelo Dei & fiducia repletus, duxit me indignum, & ſtatuit in Sancto Calvariae loco .....& ibi alligavit me vinculis indiſſolubilibus, dicens*: „Tu dabis rationem ipſi, qui propter nos ſecun„dum carnem in hoc ſancto loco ſponte crucifixus eſt „Deus, quando cum gloria in terribili ejus adventu ju„dicaturus eſt vivos & mortuos, ſi diſtuleris & poſtpo„ſueris fidem ejus periclitantem; licet ego hoc facere „corporaliter, propter emerſam ex noſtris peccatis in„curſionem Sarracenorum praepedior. Quantocyus er„go de finibus terrae ad terminos ejus deambula, donec „ad Apoſtolicam Sedem, ubi orthodoxorum dogmatum „fundamenta exſiſtunt, pervenias; non ſemel, non bis,

„ſed

„ ſed multo ſaepius aperiens ſacris Viris ibidem conſi-
„ ſtentibus omnia ſecundum veritatem, quae in iſtis par-
„ tibus mota ſunt, & non quieſcas, inſtantius expetens
„ atque exorans eos, donec ex Apoſtolica prudentia,
„ quae in Deo eſt, ad victoriam judicium perducere de-
„ beant, & noviter introductorum dogmatum perfectam
„ faciant ſecundum Canones deſtructionem. 1. Haec verba extraordinariam quamdam legationem indicare videntur propter hoc unum negotium Dorenſi Epiſcopo injunctam; quod & ipſe Stephanus eodem loco diſertis verbis teſtatur: *Studuit meam humilitatem ſine mora pro hujuſmodi tantummodo Capitulo cum ſua ſuggeſtione ad hanc Apoſtolicam magnamque dirigere Sedem.* Hanc autem praeceſſiſſe videtur alia ordinaria Legatio, qua ex vetuſto more primarum Sedium Epiſcopi recens conſecrati ſuam ceteris Patriarchis ac potiſſimum Romano Pontifici electionem, Synodicis ſuis litteris nunciare ſoliti erant: Ad quem morem reſpiciebat Sergius, quum Honorio Papae ſcribebat: *Sophronius venerabilis Monachus, qui (ut nunc ex uno auditu didicimus) Hieroſolymorum Praeſul eſt ordinatus (necdum enim hactenus ejus ex more Synodica ſuſcepimus &c.)* Non diu tamen diſtulit, quin huic erga Conſtantinopolitanum Epiſcopum officio Sophronius ſatisfaceret, miſſa per Leontium Diaconum, & Polyeuctum Synodica Epiſtola, quae deinde Actione XI. ſextae Synodi lecta eſt. Eaſdem litteras, cum ſimili & absdubio etiam ampliore Legatione, ad Honorium fuiſſe tranſmiſſas, ex libello Synodico conſtat: *Sophronius, mellitus veritatis propugnator, qui quum Hieroſolymorum ſummus eſſet Sacerdos, divina & ſancta convocata Synodo, duas voluntates & operationes declaravit: actaque*

quae ſua Synodica Honorio Papae Romano & Sergio Conſtantinopolitano miſit. Quare & Abbas Fleurius teſtatur (*a*), eam Epiſtolam in quibuſdam Exemplaribus ad Honorium Papam eſſe directam. De hac itaque legatione Honorium loqui exiſtimo in ſua poſteriore ad Sergium Epiſtola: quum nempe nondum in ſummo diſcrimine fides Catholica in Oriente verſabatur; in quo tamen poſita erat, ut ex adlatis Sophronii verbis apparet, quum alteram Dorenſi Epiſcopo legationem injunxit: 2. Quum Synodicas litteras ad Sergium & ad Honorium daret, nondum Sanctiſſimus ille Hieroſolymorum Epiſcopus ſpem omnem abjecerat, poſſe ſe ſuis litteris, lacrymis, legationibus, orationibus ſaniora Sergio conſilia inſpirare: quare illum ſuavibus blandiſque verbis alloquitur, ejus ſapientiam & pietatem commendat, ipſius ſe judicio ſubjicit, nihilque omittit eorum, quae ad ipſius animum demerendum apta & idonea videri poterant. Quum autem Dorenſem Epiſcopum legatum ad Sedem Apoſtolicam deſtinavit, ſpem omnem depoſuerat ad ſaniora conſilia Conſtantinopolitanum Epiſcopum revocandi; qua de re Stephanus ipſe rurſum nobis audiendus eſt: *Quippe nam & ipſe dum adviveret, ſuperius dictis temeratoribus in Oriente validiſſime contradixit, conteſtans eos & admonens, ut a propria haereſi quieſcerent, & ad rectam Patrum fidem remearent*. Id ille egregie praeſtitit Synodicis ſuis ad Sergium litteris, quo tempore, ut jam diximus, prior ad Sedem Apoſtolicam legatio directa eſt. Quae autem ſubjungit, ad ipſius Dorenſis Epiſcopi pertinent legationem: *Quos quidem revocare minime valuit; commovit autem eos contra ſe ad inſidias & malignam detra-*

(*a*) Hiſt. Eccleſ. lib. 38. num. VI.

tractionem : ſed nullo modo propter hoc reveritus eſt omnino ille, nec timuit timorem, ubi non eſt timor, quoniam juſtus ſicut Leo confidit : *zelo autem Dei & fiducia repletus, duxit me indignum &c.* Diverſo itaque loco res erant, quum Synodicas litteras Sophronius Romam miſit, & quum Stephanum Dorenſem ad Sedem Apoſtolicam deſtinavit. Quum Synodicas Romam miſit, Sergium omnium officiorum genere demereri ſtudebat, & ab eo inſtrui, corrigi & emendari cupiebat : *Veſtram quaeſo*, ajebat Sergium adloquens, *paternam ſanctitatem has a mea humilitate ſuſcipientem jure Synodico literas, paternis oculis conſpicere, & fraternis obtutibus cernere : & ſi quid per ignorantiam offenſum eſt, ſive per oblivionem praetermiſſum eſt &c. adjectionibus & dictionibus adimplere, ex paterna procedentibus plenitudine, & emendationibus corrigere, & robur amiciſſimum tribuere, fraternis operatum ſtudiis, paterniſque irrigatum propoſitis ..... Quod quum amicabiliter a vobis fuerit factum, me quidem locupletabit atque ſalvificabit; vobis autem beatiſſimis teſtificabitur de compaſſionis caro affectu, hoc idem eſt dicere, de filii atque fraternitatis dilectione.* Haec eadem Honorio iiſdem litteris ſignificabat : quare non mirum ſi in eam conditionem eum Honorius conſenſurum ſperabat, ut duae ab ipſo ita diſpoſito ſilerentur voluntates & operationes, modo nec a Cyro una voluntas & operatio praedicaretur : nec mirum quoque, ſi priores Legati, quum hoc loco res erant, id Sophronii nomine promiſerunt, idque ratum ab ipſo habitum iri judicarunt. At quam de prioribus legatis creditu id facile eſt, tam eſt incredibile de Stephano Dorenſi poſt terribilem illam, ut Theologi loquuntur, adjurationem, & ſollen-

lennem ipſius Stephani promiſſionem, quod nunquam ſibi requiem daturus eſſet, donec Sedes Apoſtolica judicium ad victoriam perduceret, & perfectam facerent ſecundum Canones novorum dogmatum deſtructionem; id eſt, donec peremtorie de controverſiis, quae Orientis Patriarchas committebant, Apoſtolica Sedes ſtatueret. Nec Stephanus Dorenſis, cui Sophronii mens & voluntas optime perſpecta erat, & cui Sophronius ſuum zelum ac ſpiritum adflaverat, unquam Sophronii nomine ſpopondiſſet, ceſſatum ab eo iri a duarum voluntatum & operationum praedicatione, ideſt ab aperta & minime fucata Catholici dogmatis profeſſione. Itaque quae de Sophronii Legatis in poſteriore Epiſtola narrat Honorius, ad Stephani Dorenſis legationem nullo pacto referri poſſunt.

Sed quid conjecturas ſequimur; quum id ex ipſius Stephani verbis apertiſſime conficiatur? Poſtquam enim narravit inſidias, quae ipſi ab haereticis in itinere poſitae fuerant, haec ſubjungit: *Sed Dominus auxiliatus eſt mihi, & liberavit me ab omnibus perſequentibus me, ideoque & ad propoſitum currentem, & ad bravium properantem veſtrae Apoſtolicae Sedis. Neque deſpexit Deus preces cum lacrymis oblatas ſupplicum ſuorum, ſed excitavit non equidem mediocriter Praeceſſores Apoſtolicoſque Praeſules in commonitione, nec non conteſtatione praedictorum Virorum, licet nullo modo eos flectere potuerunt. Excitavit autem & nunc, ex Dei voluntate qui praeſidet, Dominum noſtrum Martinum ter Beatiſſimum Papam.* Quibus verbis Dorenſis Epiſcopus diſerte tradit non fruſtra fuiſſe ſuſceptos ab eo labores, non fruſtra ipſum ad Sedem Apoſtolicam properaſſe, & Martini Deceſſores adiiſſe, quod hi divinitus excitati nihil omiſerint,

rint,

rint, ut a fide devios ad veritatis ſemitam revocarent. Pontifices ergo, quos Epiſcopus Dorenſis adiit, eodem ac Sophronius ipſeque Stephanus ſpiritu praediti erant & in haereticos animati, eodemque fidei ardore flagrabant; ac proinde alii ab Honorio fuerunt, qui Sophronii Legatis ſuaſit, ut cum Sergio Cyroque de ſilendis duabus voluntatibus & operationibus convenirent; recteque a Fleurio traditum, non niſi poſt Honorii mortem Romam Dorenſem Epiſcopum perveniſſe.

Jam vero ut eo ſe referat, unde huc defluxit oratio; ex dictis facile evincitur, Honorii litteras non fuiſſe cum Romano Clero, juxta illius aevi morem in concinnandis dogmaticis Epiſtolis obſervatum; non fuiſſe, inquam, cum Romano Clero in publico ipſius & ſollenni conventu communicatas, ſed habitas eas a Sophronio & Dorenſi Epiſcopo fuiſſe pro domeſticis ac privatis epiſtolis. Nam primo Stephanus Dorenſis tanquam doctrinam Sophronii praedicat, quod ſolus Romanus Pontifex claves a Deo accepit ligandi atque ſolvendi, & cum auctoritate ac poteſtate de fide Catholica ſtatuendi: *Quippe quoniam hoc poteſtative olim & ab antiquitus facere per Apoſtolicam ſive Canonicam conſuevit auctoritatem, dum aperta lucubratione non ſolum claves regni Caelorum creditae ſunt ei, atque* IPSE TANTUMMODO *ad aperiendum eas fidelibus quidem digne, minime autem Evangelio gratiae credentibus juſte claudere, magnus ſecundum veritatem & Princeps Apoſtolorum meruit Petrus: ſed etiam & paſcere primus juſſus eſt oves Catholicae Eccleſiae, quum Dominus dicit:* Petre ames me? Paſce oves meas. *Et iterum ipſe praecipue ac ſpecialiter firmam prae omnibus habens in Dominum Deum noſtrum & immutabilem*

 fidem,

Digitized by Google

fidem, convertere aliquando & confirmare exagitatos conſortes ſuos & ſpiritales meruit fratres; utpote diſpenſative ſuper omnes ab ipſo, qui propter nos incarnatus eſt Deus, poteſtatem accipiens & Sacerdotalem auctoritatem. Quod utique ſciens beatae memoriae Sophronius &c. Secundo ſciens pariter idem B. Sophronius, tunc ſolum Romanos Pontifices ſupremam hanc in fidei controverſiis dirimendis exercere auctoritatem, quum aliorum Epiſcoporum conſultationibus non privato ſenſu, ſed ex Romanae Eccleſiae, in qua ſemper Apoſtolicae Cathedrae viguit principatus, traditione reſpondent, eſſe autem hujuſce traditionis, quae ſemper integra in ipſa & inviolata permanſit, domeſticos & imprimis idoneos teſtes ejuſdem Eccleſiae Clericos, qui acceptae a Majoribus fidei ac diſciplinae fuerant innutriti: ideo Stephanum Dorenſem ad Apoſtolicam Sedem dirigens, *ubi Orthodoxorum dogmatum fundamenta exſiſtunt*, non modo Romano Pontifici, ſed & *ſacris Viris ibidem conſiſtentibus* Orientis de fide diſceptationes aperire praecepit. Qua loquendi formula, inquit Marcheſius, non Pontificem dumtaxat, ſed etiam Clerum Romae Pontifici aſſidentem, per legatum certiorem fieri, Sophronius indicabat: haud aliter quam modo Romae ſervari comperimus ab iis, qui ad Apoſtolicam Sedem cauſarum deciſionem reportaturi accedunt. Cum praeter Pontificem, caeteros quoque Romanae Eccleſiae primarios diverſis Congregationibus deputatos informare conſueverunt. Tertio monuit Legatum ſuum Sophronius, ne quietem ſibi daret, donec Apoſtolica Sedes judicium ad victoriam perduceret, & perfectam faceret & Canonicam novorum dogmatum deſtructionem, id eſt, ultimo & peremtorio judicio controverſiam dirimeret:

quo

quo aperte ſignificat, tum ejuſmodi cauſſam non fuiſſe ab Honorio Canonice judicatam, tum certum eſſe & irreformabile prolatum juxta Canones ab Apoſtolica Sede de fidei controverſiis judicium.

Duabus rationibus, quas hactenus examinavimus, tertiam hanc ſex Epiſcopi adjungunt, quam tanta fulgere luce jactitant, & rem hanc ad eum perducere claritatis & evidentiae gradum, ut nemo deinceps futurus ſit, qui ad eam obſcurandam animum adjiciat. Quaenam vero illa eſt? Elicitur, inquiunt, illa ex S. Maximo, celebri illo & inſigni fidei propugnatore, cui tam duras Catholici dogmatis defenſio concivit perſecutiones. Quum aegre Sanctus Martyr audiret, Monothelitas Honorii litteras in ſui erroris confirmationem proferre, nullum non lapidem movit, ut ſuaderet, non fuiſſe ab Honorio Chriſtum exutum duabus voluntatibus, quae divinae humanaeque naturae appendices habentur; ſed negatas ab eo duntaxat duas ſolius carnis ſive humanae naturae voluntates, quarum una adverſus alteram concupiſcat. Hanc vero Honorii litterarum interpretationem ſanctiſſimi Presbyteri & Abbatis auctoritate confirmat (*a*): *Sanctiſſimus Presbyter Dominus Abbas Anaſtaſius e Seniore Roma reverſus, Vir, ſi quis alius, Divina virtute ac prudentia ornatus; qui & dixit, diu ſe multumque cum magnae illic Eccleſiae ſacratiſſimis Viris ſermonem contuliſſe, ejus, quam ad Sergium ſcripſerant, Epiſtolae gratia*. Profecto, inquiunt laudati Praeſules, haec verba obſervatione digna ſunt! Ipſi ſacratiſſimi Viri, qui Eccleſiae Romanae Clerum conſtituunt, de Honorii litteris cum ſancto illo Presbytero ſermonem habent, & ingenue fatentur, eas a ſe exaratas.

(*a*) S. Maxim. Epiſt. ad Marin.

Poteſtne teſtimonium proferri, quod ſit aut verbis diſertius, aut commendabilius auctoritate? Abbas Anaſtaſius ſuam proſequens narrationem adjungit: *Sciſcitando, quid cauſae eſſet, ac quomodo una illis voluntas inſerta eſſet, inveniſſe ejus rei cauſſa dolentes, & excuſantes*. Adfert praeterea Abbatis Johannis teſtimonium, qui Honorio a ſecretis fuerat, quique hac in parte interpolatam fuiſſe epiſtolam querebatur: *Praetereaque, qui jubente Honorio hanc* (epiſtolam) *latine dictaverat, ſanctiſſimum Abbatem Johannem, ei in Epiſtolis adjutorem, affirmantem, nullo modo in ea per numerum unius prorſus voluntatis mentionem feciſſe*. En, inquiunt Adverſarii, definitionem tota Pontificis auctoritate munitam, quam dedit ab Orientis Patriarcha, ejuſque Concilio conſultus, auditiſque partibus; de qua & Eccleſiae Romanae ſacratos Viros conſuluit; cujus denique & hi ipſi Viri defenſores erant.

Verum ſi Romanus Pontifex, ſi Sedes Apoſtolica, ſi ipſa Romana Eccleſia, ſi denique ſacratiſſimi Viri, qui ejuſdem Eccleſiae Clerum conſtituebant, una cum Romano Pontifice adeo ſollennem & Canonicam, tulerant de hac fidei controverſia in Honorii Epiſtolis definitionem; quid eſt, quod S. Sophronius & Stephanus Dorenſis ad Honorii Succeſſores convolant, ut ad eos, quibus *tantummodo* in Apoſtolorum Principe collata poteſtas & auctoritas eſſet de fidei rebus canonice decernendi? quid eſt etiam, quod idem Beatus Sophronius ad Sedem Apoſtolicam Dorenſem Epiſcopum deſtinat, quod ibi *Orthodoxorum dogmatum fundamenta exſiſtant*; & eum cum ſacris Viris ibidem conſiſtentibus conferre jubet? Denique quid eſt, quod iidem ſanctiſſimi Viri adhuc expetunt canonicum ab eadem Apoſtolica Sede judicium,

quo

quo perfecte, ideſt, firmiter & irretractabiliter recens introducta dogmata deſtruantur?

Haec profecto longe majoris momenti ſunt, quam quae ab Adverſariis proferuntur, quae etiam ſi accurate ſeduloque expendantur, noſtram potius roborant & confirmant opinionem. Nam interrogati ab Anaſtaſio ſacratiſſimi Eccleſiae Romanae Viri, ob emiſſas ab Honorio epiſtolas dolebant, eaſque, ut poterant, excuſabant: ſolus autem ille, qui Honorio ab epiſtolis fuerat, teſtis adducitur in *unius* voluntatis articulo interpolatae a Graecis epiſtolae. Itaque non fuerant communi conſilio conſcriptae Honorii ad Sergium litterae: alioquin non unum privatum Scriptorem, ſed univerſum Eccleſiae Romanae Clerum hujuſce interpolationis teſtem producere debuiſſent: nec varia fuiſſet, ut Anaſtaſius apud S. Maximum indicat, ſed omnium concors ſibique conſtans, quam adornabant litterarum Honorii defenſionem. Porro nullius momenti eſt, quod ſex Epiſcopi obſervant, nempe contuliſſe Anaſtaſium cum Eccleſiae Romanae ſacratiſſimis *Viris ejus, quam ſcripſerant, epiſtolae gratia*: Nihil enim magis uſitatum, quam ut quae privatim ab uno Principe, aut cum paucis conſciis ſcribuntur aut fiunt, generatim ejus Curiae ac Miniſtris tribuantur.

§. V.

Dogmaticas non fuiſſe Honorii ad Sergium Epiſtolas.

HUjus quoque theſeos fundamenta in ſuperioribus §§. jacta ſunt. Non enim, ut oſtendimus, moris erat Romanorum Pontificum Dogmaticas Epiſtolas in lucem

cem

cem emittere, niſi antea rem aut cum Synodo Epiſcoporum Italiae, aut cum Romanis Clericis in publico & ſollenni ipſorum conventu communicaſſent: quod neutiquam ab Honorio praeſtitum eſſe, ſolidis jam, ut puto, conjecturis & rationibus demonſtravimus. Sunt tamen & aliae ſpeciales rationes, quibus eadem theſis confirmari poteſt: Et prima quidem inde conficitur, quod ſexta Synodus Honorii Epiſtolas, ubi de illis ſpeciatim loquitur, nuſquam Dogmaticas appellat; quum tamen aliorum opuſculis & epiſtolis ejuſmodi titulum adjungat. Sic pag. ſeu col. 978. (*a*) *Retractantes dogmaticas Epiſtolas, quae tamquam a Sergio . . . . . tam ad Cyrum, qui tunc fuerat Epiſcopus Phaſidis, quam ad Honorium quondam Papam antiquae Romae. Similiter autem & Epiſtolam ab illo; id eſt, Honorio reſcriptam ad eumdem Sergium.* Ubi advertere eſt, Sergii quidem Epiſtolas dogmaticas dici, ſecus autem Honorii litteras. Col. 979. petunt Judices, Georgium Chartophylacem proferre in medium, quaecumque reperire poterat Pyrrhi, Pauli, Petri Patriarcharum Regiae Urbis, & Cyri Alexandrini, ac Theodori Pharanitani, *ſive Synodica, ſive dogmatica opuſcula, vel Epiſtolas*. Georgius autem variis eorum Opuſculis & Epiſtolis recenſitis, *Regeſtum* citat *diverſarum Epiſtolarum, in quo eſt* inquit *epiſtola ejuſdem* (Petri) *dogmatica ſcripta ad Vitalianum*. Col. 994. *Antiochus relegit tomum dogmaticum Pyrrhi*. Col. 995. *In medium venientibus tam dogmaticis epiſtolis quam ſcriptis, quae fecerunt Pyrrhus, Paulus, & Petrus, quondam Patriarchae hujus Regiae urbis, nec non quae a Theodoro, qui fuit Pharan Epiſcopus, & Cyro, qui fuit Papa Alexandriae*

(*a*) Tom. VII. Concil. Venet. edit.

Digitized by Google

driae &c. Col. 1002. Georgius Chartophylax alia profert monumenta, *in quibus & alteram*, id eſt, ſecundam, *Latinam epiſtolam Honorii ..... Item & librum membranaceum habentem exemplaria diverſarum dogmaticarum epiſtolarum, in quo jacet epiſtola dogmatica Pyrrhi ..... quam ſcripſit ad Johannem ſanctae memoriae quondam Papam Romanum*. Quo in loco nec Honorii epiſtola dogmatica dicitur, quemadmodum epiſtolae Pyrrhi, & ex alio Codice profertur ab eo, quo Dogmaticarum Epiſtolarum exemplaria continebantur. Quare unus tantum ab Adverſariis proferri poteſt locus, qui eorum opinioni in ſpeciem favere videri poteſt, exſtatque Actione XII. col. 966. & quidem decretorius eſſet, ſi ſe ita reapſe haberet, quomodo eum ſex Epiſcopi referunt: Ita enim illi: *Oportet ad nos afferri regeſta ac dogmatica ſcripta ab Honorio ad Sergium facta ſuper praeſenti dogmatica quaeſtione*; nulla autem, ut fieri ſolet, interpunctione notant, aliquid in medio ab ipſis omitti, quo profecto vis hujuſmodi teſtimonii admodum elevatur: *Oportet*, inquiunt Judices, *ad nos afferri regeſta, ac dogmatica ſcripta, quae expoſita ſunt a Sergio quondam Patriarcha hujus Regiae Urbis, ſive ad Honorium, vel Cyrum, vel Sophronium, aut etiam ad alias perſonas; ſeu ab Honorio ad Sergium facta &c.* quo pacto non cogimur epithetum *dogmatica*, etiam ad Honorii ſcripta referre; quum ut ſuperius animadvertimus, ubi de Honorii litteris Synodus ſingillatim loquitur, nuſquam eas dogmaticas vocet.

Secunda ratio ex eo petitur, quod ſupra cum Thomaſſino ſtatuimus; nempe Summorum Pontificum Epiſtolas decretales ſingulis pene verbis exſertiſſimam poteſtatem, & juriſdicendi principatum oſtentare, atque adeo parendi ne-

neceſſitatem inferre: Honorii autem epiſtolae vehementem quidem & inſtantem exhortationem continent, ſed nullum praeceptum, nec ullius poenae interminationem: Ita enim priorem Epiſtolam Honorius concludit: *Haec nobiſcum fraternitas veſtra praedicet, ſicut & nos ea vobiſcum unanimiter praedicamus*; HORTANTES VOS, *ut unius vel geminae novae vocis inductum operationis vocabulum aufugientes &c.* Et in Epiſtola ſecunda: *Et hoc quidem*, inquit, *beatiſſimae fraternitati veſtrae inſinuandum praevidimus ..... ſcribentes etiam communibus fratribus Cyro & Sophronio Antiſtitibus, ne novae vocis, id eſt unius vel geminae operationis vocabulo inſiſtere vel immorari videantur ..... Quamquam hos, quos ad nos praedictus frater & Coëpiſcopus noſter Sophronius miſit, inſtruximus, ne duarum operationum vocabulum deinceps praedicare innitatur: quod inſtantiſſime promiſerunt, praedictum Virum eſſe facturum, ſi etiam Cyrus frater & Coëpiſcopus noſter ab unius operationis vocabulo diſceſſerit*. Haec ſimplices meraeque inſtructiones ſunt, exhortationes, admonitiones, non praecepta, non dogmata, non decreta. Quis porro vel fando audiit, dogmaticis Romanorum Pontificum Conſtitutionibus promitti obedientiam, hac tamen clauſula ſeu conditione adjecta, ſi Adverſarius eis pariter morem gerat; quomodo hîc Sophronii Legati promittunt, omiſſum iri a Sophronio duplicis voluntatis & operationis vocabulum, dum Cyrus ab unius voluntatis & operationis vocabulo abſtineat? Nam Romani Pontifices ſimplicem & abſolutam ſuis dogmatibus ac decretis obedientiam firmiter & conſtanter, ut jam ſuperius oſtendimus, exigere conſueverunt; ſcribentes Eccleſiis, *ut his, quae decreta ſunt, ſi qui com-*

mu-

Digitized by Google

munionis ſuae participes velint eſſe, conſentiant.

Hinc autem alia oritur ratio, qua probari poteſt, Honorii Epiſtolas non eſſe dogmaticis Romanorum Pontificum Conſtitutionibus adcenſendas. Hae namque, ut jam praemonuimus, & cum Cl. Cutantio late probavimus, ut in omnium notitiam pervenirent, eorumdem Romanorum Pontificum cura erat & vehemens ſolicitudo; *ut nimirum omnium conſenſu*, quemadmodum loquitur Innocentius I., *ſtudioque firmarentur*. Quapropter, ut idem adnotat Cl. Auctor, per optimae probatiſſimaeque fidei Clericos vel Epiſcopos ad Provinciarum Primates aut Patriarchas tranſmittebantur, niſi ad alios mitti ſpecialis quaedam ratio ſuaderet. Tum ipſi Primates, ſive alii quibus id negotii datum eſſet, eorum apographa cum Epiſcopis, vel ſingulis, vel in Synodo congregatis communicari curabant; ac ſaepe etiam eiſdem Epiſtolis cum ipſi ſubſcribebant, tum etiam ad ſubſcribendum ſubjectos Epiſcopos adigebant. Nihil autem horum de ſuis ad Sergium, Cyrum, & Sophronium litteris Honorius praecepit, quod nimirum domeſticae eſſent & familiares Epiſtolae. Id vero Sergius ipſe, ejuſque ſucceſſores Pyrrhus & Paulus animo advertentes, non quidem Honorii epiſtolas, ſed Heraclii Ecthesim, aut Conſtantis Typum ſubſcribendum Epiſtolis obtulerunt, omnique ſtudio curarunt, ac dolis, minis, perſecutionibus effecerunt, ut a quamplurimis Graeciae & Orientis Epiſcopis ſubſcriberentur: quum tamen vetus mos obtineret plurium Imperatorum exemplo confirmatus, ac Romanis ipſis Pontificibus & Oecumenicis Synodis probatus, ut dogmaticis ipſorum Romanorum Praeſulum Conſtitutionibus, & Synodorum decretis Imperialia quidem decreta vel Epiſto-

 lae,

Digitized by Google

lae, ſi opus eſſet, adjungerentur; non tamen ipſis, ſed Pontificum aut Synodorum decretis ſubſcriberetur. Nec objici poſſunt Juſtiniani de tribus Capitulis Conſtituta, quibus ab Orientalibus Epiſcopis ſubſcriptum eſt. Nam nulla adhuc erat ullius Romani Pontificis aut Synodi formula, quae ad ſubſcribendum proponeretur. Quod autem pro Romani Pontificis dogmatica Conſtitutione Imperialis formula ſubſcribenda Epiſcopis exhibeatur, quum Apoſtolicae & Imperiales litterae in unam eamdemque ſententiam conſpirare creduntur, id vero exemplo carere exiſtimamus. Quid eſt ergo, quod Ecthesim Heraclii, aut Conſtantis Typum pro Honorii epiſtolis Sergius, Pyrrhus & Paulus aliique Monothelitae ſubſcribenda Epiſcopis obtruſerunt? Nimirum abſurdum plane & abſonum judicarunt, ut, praeter Honorii mentem, domeſticae ac familiares Epiſtolae tanquam fidei formulae, ſollennibus Epiſcoporum ſubſcriptionibus firmarentur.

Hinc autem mirum non eſſe intelligimus, quod neque Orientis neque Occidentis Epiſcopi adverſus Honorii Epiſtolas ante ſextam Synodum reclamarunt. Eminentiſſimus quidem de Biſſy apud ſex Epiſcopos hujuſce ſilentii, quod ad Occidentales pertinet, hanc cauſſam adfert, quod illis adhuc ignotae eſſent: alioquin cur, inquit, non perinde adverſus illas, atque adverſus Heraclii Ecthesim, & Conſtantis Typum reclamaſſent, ſi, ut adverſariis placet, haud ſecus Monothelitarum haereſi ſuffragantur? Reponunt ſex Epiſcopi, diſcrimen ex eo eſſe petendum, quod ad ſubſcribendum Imperatorum Edictis Epiſcopi cogebantur: Eſſe autem violentiae effectum, ut ei fortiter ac viriliter reſiſtatur: Nemo autem, inquiunt, ad ſubſcribendum Honorii litteris Epiſcopos cogebat. At nos rurſum

ſum quaerimus, cur ad ſubſcribendum Imperatorum Edictis, ſecus autem Honorii litteris Epiſcopi cogebantur: Nec aliam putamus hujuſce rei adferri poſſe rationem, quam quod Edicta Imperatorum edicta erant, hoc eſt, decreta, dogmata, leges; ſecus autem Honorii Epiſtolae. Alioquin ad confirmandam & propagandam Monothelitarum haereſim, nonne magis idoneum & aptum, ac vetuſtis moribus conſentaneum fuiſſet, ut vel ſolis Honorii litteris, aut his una cum Imperatorum Edictis ſubſcriberetur?

CAPUT XXIII.

„ Bellarmini ac Baronii effugium; quod haec
„ Honorius diſpenſatorie pacis gratia ſcripſe-
„ rit, quoad rem exactius definiret: id ipſius
„ Honorii verbis confutatur; doceturque,
„ Honorium cum Monothelitis a Romanis
„ Pontificibus, ac praeſertim a S. Martino,
„ preſſo licet nomine condemnatum.

DE Honorii litteris quid ſentiamus, quidve ſentiendum exiſtimemus, ſuperiori Capite declaravimus; quare de Bellarmini ac Baronii verbis aut verborum apicibus trutinandis, non eſt, quod admodum ſoliciti ſimus: neque eſt etiam, quod amplius in eiſdem litteris vindicandis laboremus, poſtquam ſemel oſtendimus, eas nequaquam ex Honorio Pontificem agente, ſeu (quod in idem redit, ut ſuo loco demonſtrabimus,) ex Cathedra aut Sede Apoſtolica prodiiſſe. Inferius quoque rationes excutiemus, ob quas Romani Pontifices, qui ſextam Synodum prae-

ceſſerunt, ab Honorii damnatione abſtinuerunt, ſecus autem ipſa Oecumenica Synodus. Quare id tantum hoc loco breviter adnotabimus, haud recte ab Epiſcopo Meldenſi jactari, Honorium a Romanis Pontificibus, ac praeſertim a S. Martino, cum Monothelitis preſſo licet nomine condemnatum „ quod Honorii proximi ſucceſſores, „ Severinus, Johannes IV. Theodorus, S. Martinus, & „ alii, ac S. Agatho, pari ſententia proſcripſerunt, qui- „ que unam operationem dicerent, quique duas aeque „ ac unam tacendam eſſe indicerent. Non enim eadem mente geminae voluntatis & operationis vocabulum taceri volebat Honorius, ac profeſſi Monothelitae. Ille enim quae ad Catholici dogmatis ὀσίαν ſeu ſubſtantiam pertinent, ſincere & ex animo praedicabat, ſuadebatque illius vocis ſilentium, ut Eccleſiarum paci conſuleret, & emergentia ſcandala ſubmoveret; quare illius cauſſa adfinis erat eorum cauſſae, qui olim quum recte ſentirent & Catholica mente praediti eſſent, attamen ut Orientis ſcandala mitigarent, & ad Eccleſiarum pacem ineundam faciliorem aditum ſternerent, ab ὁμυσίυ vocabulo abſtinebant; quorum aliquos inter Sanctos veneramur; neque cum iis damnamus, qui ut Catholicis fucum facerent, alias quidem Catholicas voces uſurpabant; hanc vero ſileri volebant, qua ipſorum haereſis evidentius confodiebatur. Qua etiam mente Monothelitae duplicis voluntatis & operationis vocabulum ſupprimebant; aliis autem Catholicis Sancti Leonis uti vocibus, nequaquam recuſabant. Quapropter non eſt, quod ex horum damnatione Honorii quoque per laudatos Pontifices damnationem conjiciamus.

CA-

Digitized by Google

CAPUT XXIV.

„ De Synodo ſexta generali : ea poſt Romano-
„ rum Pontificum, atque imprimis S. Marti-
„ ni exquiſitiſſimas definitiones eſt habita : in
„ ea de S. Agathonis totiuſque Occidentalis
„ Synodi Litteris rite deliberatur: Quo ſenſu
„ Synodus ſuſcipiat quae a S. Agathone de
„ Sede Apoſtolica praedicantur.

MIra profecto in hoc Opere Meldenſis Epiſcopi dexteritas eſt, qui in rem ſuam convertere novit, quae univerſum illius ſyſtema funditus evertunt, & Sedis Apoſtolicae irretractabili auctoritati apertiſſime ſuffragantur. Quid enim evidentius, quam Monothelitas per univerſam Eccleſiam pro Haereticis habitos eſſe, antequam Synodus Oecumenica celebraretur? Ipſe tamen hoc exemplo probare contendit, opus fuiſſe Synodo Oecumenica ad Monothelitarum doctrinam irretractabiliter proſcribendam. Quid clarius, quam Agathonis & totius Occidentalis Synodi litteras, tanquam certas & immobiles fidei regulas ab eadem generali Synodo fuiſſe ſuſceptas? Ipſe tamen probare nititur, fuiſſe de illarum ſuſceptione deliberatum. Poſtremo, quid magis perſpicuum, quam ab Agathone inerrantiam in fidei dogmatibus definiendis Sedi Apoſtolicae vindicari? Ipſe tamen pro arbitrio, nullaque ſolida ratione hujuſce teſtimonii vim elevare conatur. Itaque operaepretium erit haec tria adcuratius examinare, ſuamque illis vim adſerere, & nativo ea ſplendori reſtituere.

A R-

ARTICULUS PRIMUS.

Ante Oecumenicam Synodum ſola Romanorum Pontificum auctoritas valuit, obtinuitque, ut Monothelitae eorumque dogmata ab omnibus Eccleſiis, quae Catholica communione gaudebant, pro haereticis haberentur.

MOnothelitas eorumque dogmata, etiam longe antequam Oecumenica Synodus celebraretur, totam qua late patet, Catholicam Eccleſiam pro haereticis habuiſſe, ex iis quae adhuc ſuperſunt illius aevi monumentis compertum eſt. Quare ſupervacaneum eſt in iis ſingillatam recenſendis immorari. Itaque ea tantum adferam & expendam, quibus diſerte probatur, ſolius Romanae Sedis auctoritatem valuiſſe in illis abſque retractatione damnandis.

Primus, qui nominatim ab Apoſtolica Sede anathemate perculſus eſt, Pyrrhus fuit Sergii in Urbis Regiae Patriarchatu Succeſſor; in quem, uti ſuperius diximus Ravennae in haereſim relapſum, damnationis ſententiam mixto cum Chriſti Sanguine atramento S. Theodorus Papa perſcripſit. Quae vis autem fuerit prolatae a Romano Pontifice damnationis, colligere poſſumus ex luculento ac praeclaro S. Maximi Abbatis & Martyris teſtimonio in Epiſtola ad Petrum illuſtrem; quod etſi aliquanto prolixius, integrum tamen huic loco inſerere libet: *Si enim*, inquit, *Romana Sedes non ſolum reprobum Pyrrhum, ſed & male ſentientem & male credentem non neſcit; perſpicuum profecto eſt, quia omnis, qui eos qui Pyrrhum*

rbum reprobraverunt anathematizat, Sedem Romanam ideſt Catholicam Eccleſiam anathematizat. Omitto enim dicere, quia utique & ſeipſum, qui talis eſt, ſi dumtaxat Sedi Romanae communicat Catholicaeque Dei Eccleſiae. Obſecro igitur, benedicte Domine mi, praecipere omnibus, ne Pyrrhum ſanctiſſimum vel almificum nominent: neque enim tale quid ſacra regula eum vocari permittit: a cuncta enim cecidit ſanctitate, qui nimirum ab Eccleſia Catholica ſponte proſiliit: non enim fas eſt, illum ex quacumque laude cognominari, qui jam olim damnatus eſt & abjectus ab Apoſtolica Sede Romanae Urbis ob externae ſenſum opinionis, donec ab ea recipiatur converſus ad ipſam, imo ad Dominum noſtrum per piam confeſſionem & Orthodoxam fidem, qua ſanctificationem recipiat ſanctumque vocabulum. Itaque ſi vult haereticus neque eſſe, neque audiri, non iſti aut illi ſatisfaciat, ſuperfluum quippe hoc & irrationabile eſt: quia ſicut uno contra eum ſcandalizato, omnes ſcandalizati ſunt; ita quoque uno ſatisfacto, omnes proculdubio ſatisfient. Feſtinet pro omnibus Sedi Romanae ſatisfacere: hac enim ſatisfacta, communiter ubique omnes pium hunc & Orthodoxum praedicabunt. Nam fruſtra ſolummodo loquitur, qui mihi ſimiles ſuadendos & ſurripiendos putat; & non ſatisfacit & implorat ſanctiſſime Romanorum Eccleſiae Beatiſſimum Papam, ideſt Apoſtolicam Sedem, quae ab ipſo incarnato Dei Verbo, ſed & omnibus Sanctis Synodis ſecundum ſacros Canones & terminos, univerſarum, quae in toto terrarum orbe ſunt, ſanctarum Dei Eccleſiarum in omnibus & per omnia percepit & habet imperium, auctoritatem & poteſtatem ligandi atque ſolvendi. Cum hoc enim ligat & ſolvit etiam in caelo

Ver-

Verbum, quod caeleſtibus virtutibus principatur. Si enim alios quidem ſatisfaciendos ducit, & Beatiſſimum Romanum Papam nequaquam implorat, ſimile quiddam agit ei, qui forte homicidii, vel alterius cujuſdam criminis redarguitur, & inſontem ſe non ei, qui ſecundum leges judicandi jura ſortitus eſt, exhibere feſtinat; ſed tantum inutiliter & ſine lucro aliis & privatis hominibus munditiam monſtrare ſui ſatagit actus, qui nullam habeant ſe ſolvendi a crimine poteſtatem. In quibus verbis notandum eſt, perinde eſſe juxta S. Martyrem, cum Romana Sede & cum Eccleſia Catholica communicare; perinde eſſe, Romanae Sedis, & Eccleſiae Catholicae communione excidere; denique perinde eſſe, Romanae Sedi, & Eccleſiae Catholicae ſatisfacere. Unde jure colligitur, Eccleſiae Catholicae judicium a judicio Romanae Sedis pendere: quod eſſe prorſus irretractabile Sanctus Martyr perſpicue docet, quum ait, quod cum Romano Pontifice ligat & ſolvit etiam in caelo Verbum, quod caeleſtibus virtutibus principatur; indeque conficit, nullius auctoritate ſolvi poſſe quod a Romano Pontifice ligatum eſt: proindeque fruſtra illos agere, qui ſe apud alios purgare ſatagunt, nec Romano Pontifici interim ſatisfaciunt; haud ſecus atque illi fruſtra laborant, qui ſe inſontes non ei, qui ſecundum leges judicandi jura ſortitus eſt, exhibere feſtinat; ſed aliis, qui nullam habeant eum ſolvendi a crimine poteſtatem: quod nimirum Romanae Eccleſiae Beatiſſimus Pontifex ille ſit, qui ab ipſo incarnato Dei Verbo univerſarum, quae in toto terrarum orbe ſunt, Eccleſiarum in omnibus & per omnia percepit imperium, & cum imperio conjunctam ligandi atque ſolvendi ſummam & a ſolo Deo pendentem auctoritatem & poteſtatem.

Poſt

Digitized by Google

Poſt Pyrrhum, qui Heraclii Ecthesim adoptavit ac propugnavit, ab eodem Theodoro Papa depoſitus & damnatus eſt Paulus Conſtantinopolitanae Sedis invaſor; qui Conſtanti Imperatori auctor fuit, ut aliam haereticae doctrinae formulam publicaret. Adverſus hunc Paulum lecta eſt Secretario II. Concilii Lateranenſis Victoris Carthaginenſis Synodica Epiſtola ad Theodorum Papam, in qua ipſius quidem Pauli haereticam doctrinam damnat ac deteſtatur, ſed ipſum tamen Fratrem & Coëpiſcopum vocat. Qua in re S. Martinus ejus commendat *humilitatem*, quod, inquit, *minime praeſumens abrogatum eumdem Paulum habere, ſed conſacerdotem appellans, donec judicium de eo noſtrae Apoſtolicae auctoritatis, hoc eſt, Principis Apoſtolorum Petri cognoſcat: utpote quoniam* SOLUS, *atque prae omnibus creditus eſt atque accipere meruit a Rege regum Chriſto Deo claves Regni caelorum ad aperiendum recte credentibus in eumdem Dominum noſtrum, & claudendum infidelibus haereticis*.

Conſona ſunt his quae ſuperius ex Stephano Epiſcopo Dorenſi retulimus, & quae hoc loco iterum inculcare non piget: *Annunciemus haec omnia omnium praepoſitae Sedi, dico autem ſummae veſtrae & principali ad medicinale conſultum univerſi vulneris: quippe quoniam hoc poteſtative olim & ab antiquitus facere per Apoſtolicam ſive canonicam conſuevit auctoritatem, dum aperta lucubratione non ſolum claves regni caelorum creditae ſunt ei, atque* IPSE TANTUMMODO *ad aperiendum eas fidelibus quidem digne, minime autem Evangelio gratiae credentibus juſte claudere magnus ſecundum veritatem, & Princeps Apoſtolorum meruit Petrus, ſed etiam & paſcere primus juſſus eſt oves Catholicae Eccleſiae, cum Do-*

Digitized by Google

minus dicit: Petre amas me? Paſce oves meas.

Itaque duos hîc habemus inſignes Martyres Maximum & Martinum, & egregii Confeſſoris ac fidei defenſoris Legatum Stephanum Dorenſem, qui ex ejus mente ſe loqui profitetur; qui omnes diſertis verbis docent, ſolum Romanum Pontificem, accepiſſe in Petro ligandi atque ſolvendi poteſtatem & auctoritatem; ac propterea totius Eccleſiae judicium ab ejus judicio pendere, nec quemquam ſolvere poſſe quem ipſe ligaverit, nec ligare quem non ipſe ligandum judicaverit. Hanc doctrinam Academia Pariſienſis e ſuis Scholis eliminavit, Parlamenta e Regno Gallico proſcripſerunt, & ab utriſque variis notis ac cenſuris inuritur: eam tamen inclyti Martyres non modo verbis docuerunt, verum & exemplo ſanxerunt, & ſanguine conſecrarunt. Nam idem S. Martinus poſt damnatum in Synodo Lateranenſi Sergium, & proſcriptam Heraclii Ectheſim ac Typum Conſtantis, confirmatamque Pyrrhi & Pauli damnationem, Roma per vim abſtractus, & Conſtantinopolim veluti captivus abductus, quum Imperator extorquere ab eo vellet, ut Eccleſiae Conſtantinopolitanae Pyrrhoque communicaret, his verbis fruentis Principis ſacrilegos Miniſtros adlocutus eſt (*a*): *Verumtamen, quid volumus plurima quaerere? Ecce in manibus veſtris retinetis me, & quodcumque vultis conſummare in me, Deo indulgente, in veſtra eſt poteſtate. Utique ſi membratim inciditis carnes meas, ſicuti Praefecto juſſiſtis, quum me traderetis, non communico Eccleſiae Conſtantinopolitanae. Ecce hîc ſum, examinate me, & tentate, & invenietis experimento gratiam Dei, & fidelium ſervorum ejus. Interim Pyrrhus in medium venit, qui totiens*

(*a*) Epiſt. Anonym. Tom. VII. Concil.

tiens anathematizatus eſt & nudatus divino honore. En membratim incidi vult, quam ut Eccleſiae Conſtantinopolitanae cui Pyrrhus iterum incubabat, Pyrroque ipſi communicet, poſtquam eum ſemel Theodorus ejus Deceſſor, ipſeque in Synodo Lateranenſi damnaverat. Eodem Spiritu animatus & S. Maximus Martyr, in ſimili conflictu quaeſitus, an Throno Conſtantinopolitano communicaret, ſe non communicare reſpondit, propterea quod a Romanis damnati eſſent, qui thronum illum occupabant (*a*). *Et poſt totam narrationem dicunt ei*: non communicas throno Conſtantinopolitano? *Et dixit*: non communico. Quamobrem non communicas? *dixerunt*. *Reſpondit*: Quia ſancta quatuor Concilia ejecerunt &c. *Et infra*: „Illi igitur, qui a ſe ipſis damnati „ ſunt, & a Romanis, atque a Synodo, quae poſt haec „ per octavam indictionem facta eſt, ſunt depoſiti, & „ Sacerdotio denudati, qualia celebrant rogo myſteria? Antea vero dixerat S. Martyr, doctrinam, quam ipſe adverſus Monothelitas propugnabat, propriam ejus non eſſe, ſed commune dogma totius Eccleſiae Catholicae. Quum enim ab eo quaereretur: *Dic nobis*, *Domine Abba*, *motionem dogmatum*, *quae inter te & Pyrrhum Romae & in Africa facta eſt*; *& quibus ei verbis perſuaſeris anathematizare proprium dogma*, *& tuo paciſci*: enarravit eis omnia per ordinem, quaecumque retinere memoria valuit. Addidit autem & hoc dicens: *Ego dogma proprium non habeo*, *ſed commune Catholicae Eccleſiae*: *neque enim movi vocem quamlibet*, *ut proprium meum dicatur dogma*. Itaque jam per univerſam Eccleſiam ea doctrina obtinebat, cujus prae omnibus, & ut Ste-

(*a*) Collat. S. Maximi cum Princip. Ibid.

phanus Dorenſis ajebat, *poteſtative*, *& per Apoſtolicam ſive Canonicam auctoritatem* vindices erant & adſertores Romani Pontifices, eorumque etiam auctoritate fiebat, ut omnes Catholici a Monothelitis eorumque communione, tamquam ab Haereticis abſtinerent.

In eumdem ſenſum & alii ex diverſis Chriſtiani orbis partibus ad Apoſtolicam Sedem, ſedente in ea Theodoro Papa, ſcripſerunt, quorum Synodicae epiſtolae Secret. II. Concilii Lateranenſis relectae ſunt. Quid enim his luculentius, quae ad laudatum Pontificem Sergius Cypriorum Metropolita ſcribebat? *Firmamentum a Deo fixum & immobile, atque tituli ſeu columnae fidei formam lucidiſſimam*, στηλογραφίαν διαφανῆ τῆς πίστεως, *veſtram Apoſtolicam Sedem conſtituit, o ſacer Vertex, Chriſtus Deus noſter. Tu es enim, ſicut Divinum veraciter pronunciat Verbum, Petrus, & ſuper fundamentum tuum Eccleſiae columnae confirmatae ſunt: tibi & claves caelorum commiſit, atque ligare & ſolvere poteſtative* κατ᾽ ἐξουσίαν, *quae in terra, & quae in caelis ſunt, promulgavit. Tu profanarum haereſum depoſitor exſiſtis, ut princeps*, ὡς κορυφαῖος, *& doctor orthodoxae & immaculatae fidei. Igitur non deſpicias Patrum tuorum* (Graece Πατέρων ὑμῶν noſtrorum) *fidem aeſtuantem, & ab aliquibus haereticis ventis violentatam, nec non periclitantem. Reſolve nebulam inſipientium lumine tuae Divinae ſcientiae; o ſanctiſſime*. Et infra: *Multiloquium autem & contradictionem adverſariorum non admittimus, quia parati ſumus pro orthodoxa fide, auxiliantibus vobis ſanctiſſimis & orantibus, Martyrium ſuſcipere .... ſi noluerint hoc facere* (hoc eſt pravam doctrinam deponere) *Apoſtolicos vos Patres ſequentes, in ſcripto & ſine ſcripto eos*

ana-

anathematizamus. Et rurſum: *Nam & nos, jubentibus vobis Dominis noſtris, & a Deo inſpiratis Patribus, percutimus eos anathematibus; & tunc motiones de quaeſtionibus eorum & certamina faciemus, ſperantes in veſtram Deo placitam & beatam protectionem....ſic enim & ſanctiſſimae memoriae Divinus noſter Arcadius ſapuit, veſtram orthodoxam ſequens doctrinam: cujus veſtigia & nos omni virtute ſequi oramus, conſonantes orthodoxae & a Deo inſpiratae doctrinae veſtrae ſanctiſſimae dominationis atque Paternitatis.... Hi ſunt noſtri ſancti Concilii intellectus.... Veſtris Divinae ſcientiae laetatur dogmatibus, nihil omnino minuens, & cum ea orthodoxa confeſſione proficiſci ad Dominum, & terribili ejus exorat aſſiſtere judicio*. Poterant ne Cyprii gravioribus ac magnificentioribus verbis exponere quid ipſi de Sedis Apoſtolicae auctoritate ſentirent? Nimirum eſſe penes Apoſtolicam Sedem immobilem & indeclinabilem in ſanciendis fidei dogmatibus & evertendis erroribus poteſtatem. Nam ſi nutare poſſet Eccleſiae Romanae fides, ſi haereſibus concuti ac depravari; quomodo, aut quo jure Sedes Apoſtolica diceretur firmamentum fixum & immobile, & columna lucidiſſima fidei, & fundamentum; ſuper quod ipſae Eccleſiae columnae confirmatae ſunt; ipſe autem Romanus Pontifex haereſum depoſitor praedicaretur, tanquam orthodoxae & immaculatae fidei princeps, doctor, & coriphaeus? Huic autem fixo & immobili fundamento innixi, Adverſariorum dogmata ſecure damnant, pro Eccleſiae Romanae doctrina, quam ſine augmento ſine diminutione ſuſcipiunt, Martyrium ſubire parati ſunt, ejus demum confeſſione muniti ad Dominum proficiſci deſiderant. Potiſſimum autem notanda

ver-

verba illa ſunt: *Jubentibus vobis Dominis noſtris & a Deo inſpiratis Patribus, percutimus eos anathematibus; & tunc motiones de quaeſtionibus eorum & certamina faciemus .... praepoſito Deo, & orthodoxa fide*. Quibus verbis, irretractabiles eſſe Sedis Apoſtolicae de fide ſanctiones, aperte ſignificant: Prius enim haereticos jubente Romano Pontifice, damnare parati ſunt, ac deinde cum eis in certamen deſcendere non recuſant; ne videlicet ſuſcepta cum haereticis diſputatio ex dubitatione procedere videatur. Quum tamen ſi Romani Pontificis dogmaticas conſtitutiones retractationi obnoxias judicarent, prius cum haereticis diſceptare, ac deinde illos damnare, & anathematis configere debuiſſent.

Non minoris momenti ſunt, quae *Domino beatiſſimo Apoſtolico culmine ſublimato, Sancto Patri Patrum, Theodoro Papae, & ſummo omnium Praeſulum Pontifici*, ſcribunt *Columbus primae Sedis Epiſcopus Concilii Numidiae, & Stephanus primae Sedis Epiſcopus Concilii Byzaceni, & Reparatus Epiſcopus primae Sedis Concilii Mauritaniae, & univerſi Epiſcopi de tribus Conciliis antedictis Africanae Provinciae*. Ita enim habet communis eorum e tribus praedictis Synodis Epiſtolae inſcriptio; quam iis verbis auſpicantur: *Magnum & indeficientem omnibus Chriſtianis fluenta redundantem apud Apoſtolicam Sedem conſiſtere fontem, nullus ambigere poſſit, de quo rivuli prodeunt affluenter, univerſum largiſſime irrigantes orbem Chriſtianorum, cui etiam in bonore beatiſſimi Petri Patrum decreta peculiarem omnem decrevere reverentiam, in requirendis Dei rebus, quae omnino & ſolicite debent, maxime vero juſteque ab ipſo Praeſulum examinari Vertice Apoſtolico, cujus ve-*

vetuſta ſolicitudo eſt tam mala damnare, quam probare laudanda. Antiquis enim regulis ſancitum eſt, ut quidquid quamvis in remotis vel in longinquo poſitis ageretur provinciis, non prius tractandum vel accipiendum ſit, niſi ad notitiam almae Sedis veſtrae fuiſſet deductum, ut hujus auctoritate juxta quae fuiſſet pronunciatio firmaretur, indeque ſumerent ceterae Eccleſiae velut de natali ſuo fonte praedicationis exordium, & per diverſas totius mundi regiones puritatis incorruptae maneant fidei ſacramenta ſalutis. Si ex Apoſtolica Sede prodire poſſunt, atque ut Adverſarii contendunt, aliquando prodierunt noxiae ac veneficae Conſtitutiones; quomodo apud eamdem Apoſtolicam Sedem indeficientem manere fontem, unde ſalubris & incontaminatae doctrinae rivuli per univerſum fundantur orbem, nullus ambigere poteſt? Si in Eccleſia Romana fides deficere poteſt, ejuſque doctrina pollui & haeretico fermento contaminari; an non quaeſo abſurdum eſt, ut ex omnibus mundi partibus emergentes quaeſtiones probandae vel improbandae ad Sedem Apoſtolicam referantur, ut inde velut ex natali fonte ſumant ceterae Eccleſiae praedicationis exordium, indeque per univerſum corpus vena fluat immaculatae fidei & incorruptae puritatis? Quid ergo, ſi in ipſo Capite, ſi in ipſo natali fonte haeretico veneno Apoſtolicae traditionis unda inficiatur, ſi terrenae abjectaeque doctrinae caeno contaminetur; an non inde conſequens erit, ut vel omnium pariter Eccleſiarum doctrina polluatur, aut aliunde quam ex hoc natali fonte ſumere debeant Eccleſiae fidei rivulos & praedicationis exordium, praeter id, quod antiquis regulis fuiſſe ſancitum, Africani Patres teſtantur? Qui deinde enixe petunt, ut ſi Paulus regiae Urbis Antiſtes diſſi-

diſſimulaverit a nefanda ſe novitatis adinventione ad integram reformare orthodoxae fidei praedicationem; *auctoritas*, inquiunt, *almae Sedis veſtrae, juxta Patrum ſanctiones ſalubri conſilio pertractet a ſano corpore ſeparare vulnus inſanum, remotoque morbi ſaevientis flatu, cautius quae ſunt ſincera perdurent, & grex purior ab hac mali contagione ſpiritali veſtri culminis ferramento purgetur*. Quamquam non ignorabant, longe jam lateque graſſari per Aſiam & Aegyptum haereticam peſtem; probeque perſpectam habebant Regiae urbis Antiſtitis dominationem; nec ipſis ignotum erat, Imperialem auctoritatem totis viribus in impiae ſectae propagationem incumbere; attamen non opus eſſe Synodo oecumenica judicant, ſed unius Romani Pontificis auctoritate, ut e ſano corpore amputetur vulnus inſanum, & ab univerſo grege ſaevientis mali contagium amoveatur. Quod etiam, ut jam vidimus, perſuaſum erat & Sergio Cypriorum Metropolitae.

Eadem quoque mens erat Victoris Carthaginenſis Epiſcopi ejuſque Synodi, quum haec ad Theodorum Papam ſcribebant: *Veſtrum eſt itaque, Frater ſanctiſſime canonica diſcretione* συνήθως *ſolite contrariis Catholicae fidei obviare, nec permittere noviter dici, quod Patrum venerabilium auctoritas omnino non cenſuit. Nos enim humiles corde, quae recta ſunt, adjutore Domino ſapientes, uno vinculo caritatis vobiſcum ſumus conſtricti, veram fidem ac religionem Catholicam in omnibus fortiter defenſantes. Studioſius itaque a Catholicis improbis poſſe reſiſtere, imminendum eſt, ne torpore deſidiae oppreſſi, culpae taciturnitatis teneamur obnoxii &c.*

His adjungendus eſt Maurus Ravennatenſis Epiſco-

pus,

pus, qui quum Concilio Lateranenſi adeſſe non poſſet, Epiſtolam miſit, in qua inter cetera profitetur; *in his, quae moventur, & contra Patrum Orthodoxorum decreta proponuntur, ſe non aliter ſentire, niſi quomodo ſancta*, inquit, *veſtra Apoſtolica doctrina, & orthodoxa tenet Eccleſia: & omnem novitatem repellens atque reſpuens, non ſolum Ecthesim, quae a Pyrrho Conſtantinopolitano Epiſcopo defendebatur, abjicio; quippe quia ut haeretica de aedibus Conſtantinopolitanae Eccleſiae eſt depoſita: ſed & quae ad ejuſdem defenſionem noviter conſcripta ſunt, omni modo nec conſentio, nec ſuſcipio; ſed cum anathemate repello.*

Denique huc pertinent quae S. Martinus ſcribit in Epiſtola e Synodo Lateranenſi tranſmiſſa ad univerſas Eccleſias: *Propterea enim ea, quae a nobis pro Catholica Eccleſia Synodaliter geſta ſunt, omnibus direximus, ut noſtri ſtudii perficientes opus, nos quidem ipſos innoxios eſſe approbemus coram Deo & electis Angelis, ante quos ab eo judicandi ſumus cum eis qui haec a nobis ſuſceperint, in terribili ejus adventu: inexcuſabiles autem eos, qui non obediunt, demonſtremus, utpote nullam habentes occaſionem pro ſua perfidia poſt veritatis oſtenſionem, Domino dicente:* „ Si non veniſſem, & locutus eis „ fuiſſem, peccatum non haberent: nunc autem excuſa- „ tionem non habent de peccato ſuo. *Sed & Apoſtolus iterum perhibet.....* „ Voluntarie enim peccantibus no- „ bis poſt acceptam notitiam veritatis, jam non relin- „ quitur hoſtia pro peccatis: terribilis autem quaedam „ exſpectatio judicii, & ignis aemulatio, quae conſum- „ tura eſt adverſarios. Ego poſt Apoſtolici decreti promulgationem evadit ſtatim inexcuſabilis error, & parendi

neceſſitas omnibus incumbit fidelibus, & contumaces ac rebelles terribile manet judicium, & ignis inextinguibilis aemulatio. Haec Martinus cum univerſa Lateranenſi Synodo docuit & glorioſa deinde confeſſione firmavit; haec ejus deceſſores Severinus, Johannes IV. & Theodorus; haec Maurus Ravennatenſis in Italia; haec Sergius & Arcadius in Cypro; haec Sophronius & Epiſcopus Dorenſis in Oriente; haec denique univerſae Africae Epiſcopi; quibus non venit in mentem, poſt Apoſtolicae Sedis ſolennem definitionem, adhuc opus eſſe Synodo oecumenica, ut omnino inexcuſabilis & irretractabilis eſſet Monothelitarum damnatio.

Haec ipſa, quae in praeſenti articulo adtuli monumenta, etiam paucis attigit in hoc Capite Illuſtriſſimus Boſſuetius: „ Sancti Martini, *inquit*, Lateranenſe Con„ cilium celeberrimum fuit legatione Africanarum, mul„ tarumque Orientalium Eccleſiarum in eamdem fidem „ conſentientium: acceſſerunt ducentorum fere Epiſco„ porum, una cum ipſo judicantium, ſubſcriptiones: de„ nique miſſa Sanctae Synodi ad omnes Chriſti fideles „ toto terrarum orbe Encyclica Epiſtola: tum illud ma„ ximum, a Sancto Pontifice pro ea definitione multa „ perpeſſo, fidem orthodoxam etiam martyrio conſi„ gnatam.

Quis ergo judicet, fidem, quam tot Pontifices, tot per univerſum orbem Epiſcopi, tot jam Synodi confirmaverant; & non modo S. Martinus, ſed & alii Confeſſores martyrio ſuo conſignaverant, adhuc adeptam non eſſe immobilem & irretractabilem firmitatem, ſed opus adhuc fuiſſe ut ad legitimum Synodi oecumenicae examen revocaretur?

Ita

Ita eſt, ſubjungit Illuſtriſſimus Boſſuetius: „ Poſt
„ eam tamen, *inquit*, definitionem toto Oriente com-
„ moto per Imperatores, atque Patriarchis Conſtantino-
„ politanis haereſim praedicantibus, Macario quoque
„ Antiocheno Patriarcha in partes tranſeunte; neceſſe
„ viſum eſt ſub Sancto Dono Papa, eoque mortuo, ſub
„ Sancto Agathone, Synodum Oecumenicam ſextam
„ haberi Conſtantinopoli a Conſtantino Pogonato Impe-
„ ratore convocatam.

Ut haec Meldenſis Epiſcopi verba intelligantur, prae oculis habere oportet, quod ſupra ab eo de Chalcedonenſibus Patribus obſervatum eſt, quod nempe *vere & proprie rem examinabant ut nondum exploratam*; reprehenſos autem ab eo fuiſſe, qui docent, *examen illud*, quod a Synodis Oecumenicis inſtituitur, *non ex dubitatione, ſed ad ampliorem jam notae & creditae veritatis elucidationem pertinere*. Ergo poſt triginta & amplius annos a magna illa Synodo Lateranenſi, poſt quadraginta & amplius a prima Monotheliticae Sectae ſub Severino vel Johanne IV. Synodica damnatione; poſt quadraginta ſex a Pſeudo-Synodo Alexandrina ſub Cyro Patriarcha, cui ſtatim a Sancto Sophronio contradictum eſt; Denique ſexaginta fere poſt annos, ex quo prima jacta ſunt nefariae doctrinae ſemina; adhuc Synodo Oecumenica opus erat, quae vere & proprie rem examinaret ut nondum ſatis exploratam, eoque genere examinis, quod non ad ampliorem jam notae & creditae veritatis elucidationem pertineret, ſed ex dubitatione procederet, & quo demum adhibito, *jam nullus dubitationi aut diſputationi locus* ſupereſſet. Id quidem ex Boſſuetii doctrina conſequens eſt; alia tamen, ut mox videbimus, Agathonis Papae

& totius Occidentalis Synodi mens erat atque ſententia.

ARTICULUS II.

Sanctus Agatho, & Synodus Occidentalis dogma de duabus voluntatibus & operationibus ut certam & inviolabilem Catholicae fidei veritatem Imperatori ac ſextae Synodo proponunt.

SAnctus Agatho Papa poſt expoſitum in Epiſtola ſua ad Conſtantinum Pogonatum & ad Tiberium Imperatores de duabus in Chriſto voluntatibus & operationibus Catholicum dogma, haec ſubjungit, quibus manifeſte demonſtrat, hanc eſſe certam & inconcuſſam, irretractabilem & irreformabilem totius Eccleſiae Catholicae fidem atque doctrinam: *Haec eſt*, inquit, *Apoſtolica atque Evangelica traditio, quam tenet ſpiritalis veſtri feliciſſimi Imperii mater Apoſtolica Chriſti Eccleſia. Haec eſt mera confeſſio pietatis. Haec eſt Chriſtianae Religionis vera atque immaculata profeſſio, quam non humana adinvenit verſutia, ſed Spiritus Sanctus per Apoſtolorum Principes docuit. Haec eſt firma & irreprehenſibilis Sanctorum Apoſtolorum doctrina..... Haec eſt Apoſtolorum Chriſti viva traditio, quam ubique ejus tenet Eccleſia; quae praecipue diligenda atque fovenda, & fiducialiter praedicanda eſt, quae per veridicam confeſſionem Deo conciliat.*

Quin & diſertis verbis doctrinam a ſe expoſitam *purae & evangelicae confeſſionis regulam* vocat; *integram ortho-*

orthodoxae fidei rectitudinem; *traditionis formulam a beato Petro Apoſtolo acceptam*; *Regulam veritatis*; *irreprehenſibilem Apoſtolici dogmatis regulam*; *Regulam veritatis orthodoxae atque Apoſtolicae noſtrae fidei*; *Apoſtolicam atque Evangelicam rectae fidei regulam*: quam Conſtantinopolitanus Antiſtes integram & inviolatam amplecti debet, ſi cum Sede Apoſtolica pacem & communionem inire vult, fratriſque loco cenſeri. *Sin autem* (*quod porro*, inquit, *longe ſit*) *novitatem nuper ab aliis introductam amplecti maluerit, & alienis a regula veritatis orthodoxae atque Apoſtolicae noſtrae fidei ſeſe irretire doctrinis..... ipſe noverit, quid de tali contemtu in divino Chriſti examine ſatisfaciet &c. Nobiſque (quod ſuppliciter exoro) liceat, Apoſtolicam atque Evangelicam rectae fidei regulam, ut ab exordio percepimus, inconfuſe & libere, cum ſimplici puritate integram atque illibatam ſervare.*

Porro tam longe aberat, ut hanc eamdem fidem atque doctrinam Synodi judicio permitteret, eamque retractari ac reformari ſineret, ut ſuis ad Synodum Legatis nullam prorſus hac de re facultatem dederit, ut ſequentibus verbis aperte ipſe Pontifex luculenterque teſtatur: *Licentiam proinde ei ſive auctoritatem dedimus apud tranquilliſſimum veſtrum Imperium, dum juſſerit ejus clementia, ſimpliciter ſatisfaciendi, in quantum eis dumtaxat injunctum eſt, ut nihil profecto praeſumant augere, minuere, vel mutare, ſed traditionem hujus Apoſtolicae Sedis, ut a Praedeceſſoribus Apoſtolicis Pontificibus inſtituta eſt, ſinceriter enarrare.*

Nec tamen ipſe Pontifex renuebat, ut haec ipſa Apoſtolicae Sedis doctrina, quam omnino irreformabilem eſſe

pro-

pronunciat, cum veterum Patrum teſtimoniis conferretur; imo ipſe varia ejuſmodi teſtimonia huic Epiſtolae adnectit, excerptaque plura cum ipſis eorum libris Legatis ſe ſe tradidiſſe, Imperatori & Synodo oſtendenda, eodem loco ſignificat: *Quibus portitoribus & teſtimonia aliquorum Sanctorum Patrum, quos haec Apoſtolica Chriſti Eccleſia ſuſcipit, cum eorum libris tradidimus, ut facultatem ſuggerendi a benigniſſimo veſtrae Chriſtianitatis Imperio conſecuti, ex his dumtaxat ſatisfacere ſtudeant, dum Imperialis manſuetudo praeceperit, quid haec ſpiritalis Mater eorum, ac a Deo propagati Imperii, Apoſtolica Chriſti Eccleſia credat & praedicet*. Hanc, inquam, collationem in Concilio fieri, Pontifex non refugiebat; non quidem ut ad eorum inſtar fides Apoſtolicae Sedis reformaretur, ſed ut iis, qui de hac re in Oriente adhuc ambigebant, aut pertinaciter altercabantur, hoc pacto manifeſte conſtaret, quam eſſet illa irretractabilis prorſus & irreformabilis.

Eadem, nec minus luculenter expoſita, in alia ejuſdem Agathonis & Occidentalis Synodi Epiſtola continentur. Imprimis enim pluribus Patres declarant, quam nullo pacto tranſgredi liceat terminos fidei auctoritate Apoſtolica conſtitutos: *In hoc enim*, inquiunt, *tam Apoſtolicae Sedis, quamque noſtri exigui famulatus Praedeceſſores, uſque adhuc non ſine periculis deſudarunt, nunc decretali commonitione cum Apoſtolicis Pontificibus conſulentes, nunc Synodali definitione, quae veritatis regula continebat, omnibus innoteſcentes*: ET SEMPITERNOS TERMINOS, QUOS TRANSGREDI NEFAS EST, *uſque ad animae ipſius exitum conſtanter defendentes; non ſeducti blanditiis, non periculis territi &c.* Et infra: *Haec eſt*

per-

Digitized by Google

perfecta noſtra ſcientia, ut terminos Catholicae atque Apoſtolicae fidei, quos uſque adbuc Apoſtolica Sedes nobiſcum & tenet & tradit, tota mentis cuſtodia conſervemus: Credentes in Deum Patrem &c. Huic fidei confeſſioni adjungunt & articulum de duabus in Chriſto operationibus & voluntatibus, quem credere ac tenere, *pietatis*, inquiunt, *nos regula inſtruit: quia hoc nos Apoſtolica atque Evangelica traditio, ſanctorumque Patrum magiſterium, quos ſancta Apoſtolica atque Catholica Eccleſia, & venerabiles Synodi ſuſcipiunt, inſtituiſſe monſtratur..... Hoc enim credimus quod per traditionem Apoſtolicam accepimus, cujus auctoritatem in omnibus ſequimur..... Hanc igitur merae Catholicae atque Apoſtolicae confeſſionis regulam, & ſanctum Concilium, quod in hanc Romanam Urbem.... ſub Apoſtolicae memoriae Martino Papa convenit, praedicaſſe Synodice, ac conſtanter defendiſſe, omnes nos, quiſquis ubique eſt, humillimi Eccleſiarum Chriſti Antiſtites cognoſcimus: in qua & noſtrae parvitatis Praedeceſſores convenientes, Apoſtolicam confeſſionem, quam a principio perceperunt, etiam Synodali praeconio praedicarunt, & abſque cujuſpiam novitatis errore citra ambiguitatem determinarunt.* Denique quemadmodum Sanctus Leo ad Synodum Chalcedonenſem, ita ipſi ad hanc ſextam Synodum Legatos mittunt, non qui de fide diſputent, aut quae definita ſunt retractent; ſed qui fidei definitionem adferant penitus irretractabilem & immutabilem, & quatenus opus ſit, Imperiali etiam auctoritate omnibus praedicandam: *Perſonas autem de noſtrae humilitatis ordine praevidimus dirigere.... quae omnium noſtrum, id eſt, univerſorum per Septemtrionales vel Occiduas regiones Epiſcoporum ſugge-*

ge-

geſtionem, in qua & Apoſtolicae noſtrae fidei confeſſionem praelibavimus, offerre debeant; non tamen tanquam de incertis contendere, ſed ut certa atque immutabilia compendioſa definitione proferre: ſuppliciter obſecrantes, ut a Deo coronato veſtro Imperio favente, haec eadem omnibus praedicari, atque apud omnes vim obtinere jubeatis.

Quis ergo inquies futurus erat Synodi oecumenicae fructus, ſi fides ab Apoſtolica Sede ſemel ſancita, amplius retractari, ac ſi opus fuiſſet, ejus auctoritate reformari non poterat? Id ſtatim ſequentibus verbis iidem Patres exponunt: *Pietatis itaque zelo, atque amore verae Apoſtolicae confeſſionis, veſtrae Serenitatis benignitas mota, amplius declarare eam, ut regali fomite multo magis fulgeat, elaborare procuret: cujus votum, quia ex Deo eſt, a Deo perficitur.* Quae certe ex eorum ſententia non alio pertinere, quam ad ampliorem jam notae & creditae veritatis manifeſtationem, nemo ut puto, ſanus negaverit: *Ut & veritas adhuc in ancipiti poſitis clareat, & eam ſinceriter amplectentibus robur accreſcat.* Quod ergo ſinebant dogma jure ſuo prorſus irretractabile in Synodo examinari, & cum veterum Patrum doctrina conferri, ex indulgentia erat, qua ſe ſe infirmis adtemperabant; ut hominibus ab Apoſtolica Sede ſegregibus, ejuſque contemnentibus auctoritatem, hac ſaltem via conſuleretur. Denique, ut & *zizaniorum genimina ſpirituali falce, ut offenſionis ac deceptionis occaſio de medio Chriſti Eccleſiarum tollatur, abſcindantur*; id eſt, ut in errore & ſchiſmate pertinaces ab Eccleſiae communione etiam Oecumenicae Synodi auctoritate pellantur, ac nomina eorum, qui totius ſcandali auctores fuerant, eorumque Sym-

Symmyſtarum e ſacris Eccleſiae diptychis expungantur.

Ceterum quod ad ipſos Occidentales pertinet ; quo jam loco illos haberent, qui non hanc fidei Catholicae confeſſionem in nullo prorſus apice reformatam admitterent , ſequentia ipſorum verba declarant : *Quicumque proinde Sacerdotum haec, quae in hac noſtrae humilitatis confeſſione continentur , nobiſcum ſinceriter praedicare deſiderant, ut noſtrae Apoſtolicae fidei concordes, ut Conſacerdotes, ut Comminiſtros ejuſdem fidei , & (ut ſimpliciter dicamus) ut ſpiritales fratres, & Coëpiſcopos noſtros ſuſcipimus. Qui vero haec confiteri noluerint, ut infeſtos Catholicae atque Apoſtolicae confeſſioni, perpetuae condemnationis reos eſſe cenſemus: nec aliquando tales in noſtrae humilitatis collegio, niſi correctos ſuſcipere patimur. Nec tranſgredi nos quiſquam eorum arbitretur quod a Praedeceſſoribus noſtris percepimus.*

Haec adeo clara & perſpicua ſunt, ut ipſe Meldenſis Epiſcopus fateri cogatur, quod „ Agatho & Occidenta„ les ita ſua dogmata proferebant, ut qui vellent de iis, „ non tanquam de incertis contendere; ſed ut certa atque „ immutabilia compendioſa definitione proferre. Profe„ cto ergo , quantum in ipſis erat, rem definiebant. „ Quaerebatur, an reliquae per orbem terrarum Eccleſiae „ conſentirent , nec niſi Epiſcopali examine res tanta „ conſtitit. Ut ex ſuperius adlatis teſtimoniis apertiſſime conſtat, nemo ex Occidentalibus ambigebat, quin omnes Eccleſiae, quae Catholico nomine gloriabantur, in unam eamdemque cum Sede Apoſtolica fidem atque doctrinam conſentirent; & has dumtaxat in ſuam communionem recipiebant. Quare nihil magis abſonum & abſurdum dici

poteſt, quam ideo habitum fuiſſe Concilium & Epiſcopale examen, ut quaereretur, an reliquae per orbem terrarum Eccleſiae conſentirent, atque ut de re tanta conſtaret.

ARTICULUS III.

S. Agathonis Epiſtola tanquam certiſſima, & divinitus inſpirata, & ipſius Petri veluti ore prolata, fidei Catholicae regula ab oecumenica Synodo ſuſcepta eſt.

HAec Theſis probatur 1. ex ſubſcriptionibus Epiſcoporum, qui, paucis exceptis, de quibus infra diſſeremus, ita ſe credere profitentur, quemadmodum habent litterae, quemadmodum continent ſuggeſtiones ab Agathone ad Imperatorem directae, illaſque ſe ſe recipere, ſequi, ac ſectari, pure ac ſimpliciter proteſtantur. Alius enim inquit: *Suſcipio, & ſequor directas ſuggeſtiones ab Agathone.... & ſic credo, & ſic profiteor &c.* Alius: *Audiens ſuggeſtiones Agathonis Sanctiſſimi Papae Romae, ita credo, & harum virtutem ſequor, & credo, & ſic profiteor &c.* Alius: *Audiens ſuggeſtiones &c. credo ſicut credit ipſe Pater noſter Agatho &c.* Alius: *Ita Domine profiteor, & ſic credo, quemadmodum habent ſuggeſtiones &c.* Alius: *Sic confiteor, & ſic credo ſecundum virtutem ſuggeſtionum directarum ab Agathone &c.* Alius: *Profiteor, & ita credo duas naturas, & duas operationes &c. ſuper his autem ſequor & ſuggeſtiones directas ab Agathone &c.* Alius: *Secundum virtutem relectarum ſuggeſtionum ſanctiſsimi Papae Romanae Urbis, ſic credo,*

Digitized by Google

do, & confiteor .... duas naturales voluntates, & duas naturales operationes. Potiſſimum autem notanda eſt ſubſcriptio Domitii Epiſcopi Pruſiados, quae ſic habet: *Suggeſtiones directas a Patre noſtro Agathone.... ad.... Imperatorem tanquam ex Spiritu Sancto dictatas per os ſancti ac beatiſſimi Principis Apoſtolorum Petri, & digito praedicti ter beatiſſimi Papae Agathonis ſcriptas, ſuſcipio, & amplector, & ita credo, ita ſentio &c.* Huic re ipſa concinit & haec Sergii Epiſcopi Selymbriae ſubſcriptio: *Sequor ſuggeſtiones Patris noſtri Agathonis ſanctiſſimi Papae Romae, & ita ſuſcipio & amplector eas tanquam Epiſtolas ſanctae memoriae Leonis praedeceſſoris ejus beatitudinis, & profiteor &c.* Nemo autem neſcit, S. Leonis Epiſtolam habitam fuiſſe tanquam fidei titulum & columnam, & certiſſimam regulam, perinde ac Petrus ipſe & Spiritus-Sanctus per os Leonis locuti eſſent. Denique *ſurgentes ceteri omnes Deo amabiles Epiſcopi, qui ſub Sedem Conſtantinopolitanam fuerant, exclamaverunt dicentes: Et nos piiſſime Domine notionem accipientes ſuggeſtionis directae ad manſuetiſſimam veſtram fortitudinem ab Agathone ſanctiſſimo ac beatiſſimo Papa antiquae Romae, & alterius ſuggeſtionis, quae facta eſt a ſubjacente ei Concilio, & ſequentes ſenſum, qui in ea continetur, ſic ſapimus, & profitemur, & credimus &c.*

Probatur 2. ex eadem ſexta Synodo in Proſphonetico ad Imperatorem Act. XVIII. *Summus autem nobiſcum concertabat Apoſtolorum Princeps: Illius enim imitatorem & Sedis Succeſſorem habuimus fautorem, & divini ſacramenti Myſterium illuſtrantem per literas: Confeſſionem tibi a Deo ſcriptam illa Romana antiqua Civitas obtulit,*

tulit, & dogmatum diem a veſpertinis partibus extulit: charta & atramentum videbatur, & per Agathonem Petrus loquebatur.

Probatur 3. ex litteris ejuſdem ſacrae Synodi ad Agathonem, quae ita auſpicantur: *Maximi morbi majoribus indigent auxiliis, ut ſcitis, beatiſsimi: atque idcirco Chriſtus verus Deus noſter, virtus vere rerum omnium conditrix & gubernatrix, ſapientem dedit medicum, veſtram a Deo honoratam ſanctitatem, contagia haereticae luis fortiter propulſantem remediis orthodoxiae, ac valetudinis robur membris Eccleſiae largientem. Itaque tibi, ut primae Sedis Antiſtiti & univerſalis Eccleſiae, ſtanti ſuper firmam fidei petram, quid agendum ſit, relinquimus; perlectis verae confeſsionis literis a veſtra paterna Beatitudine ad piiſsimum Imperatorem miſſis: quas ut a Summo Apoſtolorum Vertice divine perſcriptas agnoſcimus, per quas exortam nuper multiplicis erroris haereticam ſectam depulimus.*

Probatur 4. ex litteris Imperatoris ad S. Leonem II. Agathonis ſucceſſorem: *Quum protinus ſuggeſtionem Sancti Papae Agathonis ad poteſtatem noſtram ii, qui vice ejus fungebantur, obtuliſſent..... eam Serenitati noſtrae porrexerunt, quam quum juſſiſſemus omnibus audientibus recitari, ſanae nec adulteratae fidei characterem in ea perſpeximus..... ac veluti ipſum Principem Apoſtolici Chori, primaeque Cathedrae Antiſtitem Petrum contuiti ſumus mentium noſtrarum oculis totius diſpenſationis myſterium divinitus eloquentem, verbaque haec per eas literas Chriſto facientem:* Tu es Chriſtus filius Dei vivi: *Nam ipſum totum Chriſtum ſacrae ejus literae diſſerendo exprimebant; quas omnes libentibus animis*

mis ſincereque accepimus, & veluti Petrum ipſum ulnis animi ſuſcepimus.

Probatur 5. ex litteris ejuſdem Imperatoris ad Synodum Epiſcoporum Occidentalium, quos ait Imperator & partem ipſius Oecumenici Concilii fuiſſe: *Interfuiſtis namque & vos*, inquit, *cum univerſali Principe Paſtorum, ſimul cum ipſo divinitus loquentes tam in ſpiritu, quam in litera: Suſcepimus enim non tantum ex beatitudine ejus, verum etiam a Sanctitudine veſtra directas nobis literas, quae prolatae, lectae ſunt, & veritatis verum ſtylum declaraverunt, orthodoxamque fidem depinxerunt..... Idcirco & omnes conſonanter mente & lingua concredidimus, & ſimiliter confeſſi ſumus: & tanquam ipſius divini Petri vocem, Agathonis Relationem ſupermirati ſumus: nemo enim diſcrepavit, niſi unus*. Scilicet Macarius Antiochenus in ipſa Synodo propterea depoſitus.

Denique probatur ex Leone II. in Epiſtola ad eumdem Imperatorem, qua editam a ſexta Synodo fidei definitionem confirmat: *Hanc igitur rectae atque Apoſtolicae traditionis normam praedeceſſor meus Agatho, Apoſtolicae memoriae Papa, cum ſua Synodo praedicavit: Hanc ſcriptis percurrentibus ſuae ſuggeſtionis pagina veſtrae pietati per ſuos Legatos emiſit; approbans & confirmans teſtimoniis Sanctorum ac probabilium Eccleſiae Doctorum; quam ſancta nunc & magna Synodus, Domini & veſtro favore celebrata, ſuſcepit & in omnibus nobiſcum amplexa eſt, utpote Beati Petri Apoſtolorum Principis ſinceram doctrinam in ea agnoſcens, & immutilatae pietatis in hac ſigna contrectans*. In quibus omnibus teſtimoniis claris diſertiſque verbis traditur ac docetur, quod

pro-

probare inſtitueram; nempe Agathonis Epiſtolam tanquam certiſſimam, ac divinitus inſpiratam, atque ipſius Petri veluti ore prolatam, fidei regulam ab Oecumenica Synodo fuiſſe ſuſceptam.

Obſervat tamen Boſſuetius, illudque ſingulis fere hujuſce libri paginis objectum, hîc pariter ingerit & inculcat; nimirum in iis litteris ſuſcipiendis ſervatam eſſe
„ firmam & ubique conſtantem in deliberandi ordine ac
„ ritu ſanctarum Synodorum traditionem. Quo enim
„ ritu & ordine S. Cyrilli & S. Leonis Epiſtolae in tertia
„ & quarta Synodis; eodem ordine rituque Sancti Aga-
„ thonis in Synodo ſexta probantur Epiſtolae: *Paulus*
„ *magnificus a Secretis dixit: Dicat Georgius Archiepi-*
„ *ſcopus hujus Regiae urbis, & qui cum eo &c. ſi con-*
„ *venit ſenſui ſuggeſtionum directarum ab Agathone*
„ *ſanctiſſimo Papa, & ſua Synodo. Georgius dixit.*
„ *Inſpiciens omnem virtutem*, (id eſt, ſignificationem
„ ac vim) *earum literarum, & ſcrutans libros Sancto-*
„ *rum probabilium Patrum; cuncta quae continent*
„ *inveni conſonantia eis; & ſic profiteor, & credo.*
„ Alii: *Inveni in nullo eas a Sanctis Patribus diſcrepa-*
„ *re, & conſentio.* In eum ſenſum omnes ſigillatim di-
„ cunt, nec niſi eo examine probatae Epiſtolae S. Aga-
„ thonis & Synodi totius Occidentalis.

Haec objectio, quae toties confutata eſt, nullo exemplo evidentius demonſtrari poteſt, quam futilis nulliuſque momenti ſit, quam quod haec ipſa ſexta Synodus ſuppetit. Nam primo Conſtantinus ipſe Imperator in Edicto pro ſexta Synodo fidei definitionem ab ipſo Concilio editam amplectitur ac probat ut Apoſtolicis Evangeliciſque ſanctionibus, ac praecedentibus Synodis univerſalibus

con-

conſonam: *Sanctum Concilium ..... definitionem a Deo inſtitutam, & ſanctas Dei Eccleſias in unitate congregantem conſtituit; Evangelicas quidem & Apoſtolicas conſequentem ſanctiones, ſanctis autem & univerſalibus quinque Conciliis conſonantem. Idcirco & nos quae ab eis definita ſunt, corroborare atque firmare cupientes, praeſens pium Edictum edidimus &c.* An igitur Oecumenicae Synodi definitionem vi ſua valere, & irreformabilem eſſe negabat Imperator, quum eam tanquam praecedentium Synodorum ſanctionibus conſonam amplectebatur, ſuoque Imperiali edicto corroborabat?

Deinde, ſi hoc argumento probatur, Pontificum Romanorum de fide ſanctiones irretractabiles & irreformabiles non eſſe, antequam a Synodis Oecumenicis examinentur, & examinatae approbentur; eodem pariter demonſtrabitur, nec editas a Conciliis generalibus fidei definitiones irretractabilem & irreformabilem conſequi auctoritatem, antequam a Romano Pontifice diſcutiantur & confirmentur. Nam Leo II. in Epiſtola ad Conſtantinum Pogonatum Imperatorem diſerte ſcribit, omnia ſe ſe ſextae Synodi acta recenſuiſſe: ideo autem illa probare, & Beati Petri Apoſtoli auctoritate confirmare, quoniam ea repererat Sedis Apoſtolicae doctrinae, & Agathonis Epiſtolae conſentire: *Igitur geſtorum Synodalium ſeriem recenſentes, curioſaque diligentia ſingula quaeque geſta ſunt flagitantes, eadem quae Apoſtolicae Sedis Legati narraverant, ſcriptis conſonantibus convenire reperimus. Cognovimus enim, quod ſancta, & univerſalis, & magna ſexta Synodus ..... eadem, quae & univerſum Concilium aſſidens huic ſanctae Sedi Apoſtolicae, cujus miniſterio fungimur, ſenſerit atque decreverit ſub*

ortho-

orthodoxae fidei integritate reguliſque majorum, atque concorditer nobiſcum confeſſa eſt, unum eſſe &c. Per quae revera probavimus, banc ſanctam & laudabilem atque praedicabilem ſextam Synodum, per miſericordiam Dei, qui Chriſtianae fidei veritatem ſuis fidelibus reſerat, Apoſtolicam praedicationem inoffenſo pede fuiſſe ſecutam; ſanctorumque & univerſalium quinque Conciliorum definitionibus in omnibus conſentientem; nihil ſuper ſtatuta orthodoxae fidei augentem, aut minuentem, ſed regiam & Evangelicam ſemitam rectiſſime gradientem; & in his atque per eos ſacrorum dogmatum lima, & probabilium Catholicae Chriſti Eccleſiae Patrum doctrina ſervata eſt, & regularis lima ad omnium aedificationem prolata ..... Hanc igitur rectae atque Apoſtolicae traditionis normam praedeceſſor meus Agatho cum ſua Synodo praedicavit ..... quam ſancta nunc & magna Synodus, Domini & veſtro favore celebrata ſuſcepit, & in omnibus nobiſcum amplexa eſt..... Et quia definitionem rectae fidei, ut dictum eſt, pleniſſime praedicavit, quam & Apoſtolica Sedes Beati Petri Apoſtoli (cujus licet impares miniſterio fungimur) veneranter ſuſcepit; idcirco & nos, & per noſtrum officium haec veneranda Sedes Apoſtolica concorditer ac unanimiter his quae definita ſunt ab ea conſentit, & Beati Petri auctoritate confirmat. His verbis Leo II. omnem ſe ſe geſtorum Synodalium ſeriem recenſuiſſe, eaque probaſſe & confirmaſſe teſtatur, quoniam curioſa adhibita diligentia, conſona ea repererat praecedentium Conciliorum fidei, & quoniam in iis concinnandis ſequuta fuerat Oecumenica Synodus Concilii Romani decreta, & Agathonis Epiſtolam: Ergo edita ab Oecumenica Synodo fidei definitio irretractabilis

non

non erat, antequam a Romano Pontifice diligenti adhibito examine confirmaretur. Si negant Adverſarii ejuſmodi conſecutionem; quo pacto & ipſi tueri poterunt palmare hoc argumentum, quo probare contendunt, retractationi obnoxias eſſe Romanorum Pontificum dogmaticas Conſtitutiones, quoniam in Oecumenicis Conciliis relectae ſunt, nec ante probatae aut ſubſcriptae, quam Patribus conſtaret, eas cum praecedentium Conciliorum decretis fideique ſanctionibus conſentire?

Porro & illud ex praecedentibus S. Leonis verbis elicitur, Synodi Romanae decreta & S. Agathonis Epiſtolam habita ab eo fuiſſe tanquam certiſſimam & immobilem firmamque regulam, ad quam ſextae Synodi definitionem exigeret. Inde enim ſe ſe probaſſe docet, Catholicam eſſe & orthodoxam laudatae Synodi definitionem, quoniam inoffenſo pede ſequuta fuerat Apoſtolicam praedicationem, ſeu Apoſtolicae traditionis *normam*, quam deceſſor ejus Agatho cum ſua Synodo praedicaverat; nihil ex ea minuens, nihil augens, ſed eam per omnia ſuſcipiens & amplectens, tanquam ipſius Principis Apoſtolorum aut ore prolatam, aut calamo exaratam. Id vero qui negat ſatis eſſe, ut a ſexta Synodo Agathonis Epiſtola pro fidei regula haberetur; negare quoque debebit, & praecedentium quinque Conciliorum definitiones, aut conſtantem veterum Patrum traditionem pro fidei regulis habitas fuiſſe, quoniam ad illam perinde atque ad iſtas exacta eſt edita a ſexta Synodo Catholici dogmatis definitio.

Nec modo Romanus Pontifex, verum & ipſa Oecumenica Synodus perſpicuis verbis fatetur, Agathonis & Synodi Romanae decretis perinde ſe ſe, ac praecedentium Conciliorum ſanctionibus adhaeſiſſe: Ita enim ait in Proſ-

phonetico ad Imperatorem: *Proinde inſpiratione Sancti Spiritus conſpirantes, & ad invicem omnes conſonantes atque conſentientes, & Agathonis ſanctiſſimi Patris noſtri & Summi Papae dogmaticis literis ad veſtram fortitudinem miſſis conſentientes, nec non & ſuggeſtioni ſanctae, quae ſub eo eſt, Synodi CXXXV. Patrum concordantes, unum &c.* Et infra, ſuorum decretorum aequitatem ac rectitudinem hac ratione Patres tuentur, quod ipſi Agathonis, Agatho vero paternas & Apoſtolicas traditiones ſecutus fuerat: *Et ne forte quidam reprehendant ſeu Sanctiſſimi Papae divinam aemulationem, ſive praeſentem Angelicum conventum: Nos enim illius, & ante nos & nobiſcum ille Apoſtolicas & paternas traditiones ſumus ſecuti.* Et in Epiſtola ad Agathonem, ipſius ſe ſe doctrina & auctoritate Patres profitentur, infauſtam haereſim profligaſſe: *Literas a veſtra Beatitudine ad Imperatorem miſſas, ut a ſummo Apoſtolorum vertice divine perſcriptas agnoſcimus, per quas exortam nuper multiplicis erroris ſectam depulimus.* Et infra: *Sic nos Sancto Spiritu illuſtrati, veſtraque inſtituti doctrina, infeſta dogmata impietatis depulimus, rectiſſimam orthodoxiae ſemitam complanantes.* Denique Imperator ipſe in Epiſtola ad Agathonem gloriam proſtratae impietatis & erectae fidei ad Sedem Apoſtolicam refert, ſuper quam veluti firmam Petram Eccleſiam Chriſtus aedificaverit nullis depravandam haereticorum inſidiis; & ex qua velut e caelorum convexis Agathonis Epiſtola tamquam caeleſtis quaedam lux ac divinus ignis effulſerit: *Gloria Deo, qui glorioſa facit, & fidem apud nos integram conſervavit. Quomodo enim id facturus non erat in ea Petra, ſuper quam ipſe Eccleſiam fundavit, ac praedixit, nunquam fore,*

fore, ut portae inferi, hoc eſt, haereticae inſidiae adverſus eam praevalerent? A qua tanquam e caelorum convexis verae confeſſionis ſermo effulſit, animas diligentium Chriſtum illuſtravit, ſuſcitavitque refrigeratam orthodoxiam. Quibus omnibus, ſi quae ſuperius adlata ſunt, adjiciantur, manifeſte conſtabit, ſextam oecumenicam Synodum, Agathonis Epiſtolam veluti caelitus ac divinitus inſpiratam, & Principis Apoſtolorum ore pronunciatam, ſubindeque tanquam certiſſimam & immobilem fidei regulam ſuſcepiſſe. Qua in re, ut Agatho ipſe docuerat, nihil ab hac Synodo praeſtitum eſt, quod non aeque & reliquae Oecumenicae Synodi jam praeſtiterant; quae omnes in Romanis Pontificibus, eorumque de fide decretis, Apoſtolorum omnium Principis auctoritatem, ejuſque doctrinam veneratae ſunt, eam in omnibus amplectentes eique indivulſe ac fideliter adhaerentes: *Petrus ſpiritales oves Eccleſiae ab ipſo Redemtore omnium trina commendatione paſcendas ſuſcepit: Cujus adnitente praeſidio, haec Apoſtolica ejus Eccleſia nunquam a via veritatis in qualibet erroris parte deflexa eſt: Cujus auctoritatem, utpote Apoſtolorum omnium Principis, ſemper omnis Catholica Chriſti Eccleſia, & univerſales Synodi fideliter amplectentes, in cunctis ſecutae ſunt.* Cujus teſtimonii vis, quam Boſſuetius infringere ac labefactare conatur, adſerenda hîc eſſet ac vindicanda. Verum id commodius ad XXVII. Caput praeſtabimus.

CAPUT XXV.

„ Sextae Synodi in Honorium dicta ſententia: „ Ejus ſententiae frequens repetitio: Cur „ Synodus eum damnatum voluerit, „ quem Romani Pontifices ex- „ cuſare videantur.

CAPUT XXVI.

„ Actio falſi intentata Synodalibus geſtis, ac „ duabus Leonis II. Epiſtolis, temeraria „ & abſurda: repugnantibus „ omnibus ſcriptoribus, „ actiſque publicis.

IN his duobus Capitibus nihil habeo quod adjungam Eruditorum hoc de argumento diſputationibus; quorum hodie vix eſt, qui Honorium in ſexta Synodo reapſe damnatum fuiſſe neget; aut ſextae Synodi acta, aliaque vetera monumenta adulterata fuiſſe contendat. Quo pacto autem dicta in Honorium damnatio cum Sedis Apoſtolicae inerrantia, & ſuprema, quam tuemur, auctoritate conciliari valeat, dictum jam nobis ſuperius eſt, ac videri poſſunt cum Garnerius in Appendice ad Obſervationes in lib. Diurn. Rom. Pont. tum Baluzius in vita Petri de Marca: quorum obſervationibus unam hîc & alteram adjicimus.

1. Nihil valituram pronunciatam a ſexta Synodo in Honorium damnationem, niſi eam Leo II. comprobaſſet:

2. Ea-

2. Eatenus reapſe valuiſſe aut valere dictam in Honorium ſententiam, quatenus eam laudatus Pontifex comprobavit.

Quod pertinet ad primum, manifeſte id conſtat ex iis, quae ſuperius de tribus Capitulis ac potiſſimum de Ibae Epiſtola diſputavimus. Non enim plus valet Conciliorum generalium auctoritas in damnandis quam in abſolvendis aliorum ſcriptis: Oſtendimus autem citato loco, variiſque teſtimoniis ac potiſſimum Pelagii II. in Epiſtola ad Epiſcopos Iſtriae probavimus, nullius momenti habitum iri datam a Synodo Chalcedonenſi Epiſtolae Ibae abſolutionem, ſi eam reapſe innoxiam declaraſſet, quoniam ad ſolum fidei negotium Legatorum auctoritatem, & geſtorum Synodalium adprobationem S.Leo coërcuerat. Id vero & S. Agatho caverat, quum ſuos Legatos ad Synodum deſtinaverat: *Licentiam proinde eis, ſive auctoritatem dedimus....ſimpliciter ſatisfaciendi, in quantum eis dumtaxat injunctum eſt; ut nihil profecto praeſumant augere, minuere, vel mutare &c.* Porro de Honorii damnatione nihil Agatho Legatis injunxerat; imo eum potius, ut etiam Boſſuetius obſervat, excuſare videbatur. Itaque juxta traditam regulam, nihil valitura erat in eum dicta damnatio, niſi eam Sedes Apoſtolica comprobaſſet.

Alterum autem propterea monendum cenſui, quoniam ſi ſextae Synodi verba preſſius accipiantur; Honorii Epiſtolas velut haereticas, & Honorium ipſum tanquam haereticum damnaſſe videri poteſt. Quod quamquam hodie viri eruditi negent, alioque Synodi verba detorqueant, ut videre eſt apud laudatum Garnerium; attamen Actione XVI. expreſſe habetur, *Honorio haeretico anathema*.

Id

Id vero nimium eſſe, nemo ſanus negaverit. Quare ejuſmodi ſententia ex Leonis Epiſtola & verbis intelligenda & temperanda, ſeu mitiganda eſt: ut nimirum propterea damnatus intelligatur, quoniam, ut ipſe Leo ad Epiſcopos Hiſpaniae ſcribit, *flammam haeretici dogmatis, non ut decuit, Apoſtolica auctoritate incipientem exſtinxit, ſed negligendo confovit*.

CAPUT XXVII.

„ Potiſſimum argumentum falſitatis ex Agathonis epiſtola ductum: quam vanum illud ſit: „ Agatho & Leo II. inter ſe componuntur: „ Etſi Honorius de fide prava docuerit, haud „ minus Eccleſiae Romanae permanere inconcuſſam fidem.

QUae etiam hoc Capite Boſſuetius diſſerit, in Bellarmini quidem opinionem aliquid momenti habent negantis damnatum a ſexta Synodo Honorium, ejuſque damnationem a Leone II. confirmatam; noſtrum autem ſyſtema qui utrumque fatemur & admittimus, nihil prorſus adtingunt. Nos enim ex Agathonis verbis mox referendis nequaquam probare nitimur, Honorio in ſexta Synodo non fuiſſe dictum anathema; quae Bellarmini mens eſt & conatus: ſed, quod nec ipſe Meldenſis Epiſcopus hoc loco aperte negare audet, adſertam Apoſtolicae Sedi ab Agathone in definiendis fidei dogmatibus indeficientem & indeclinabilem auctoritatem; unde & illud conſequens eſſe contendimus, Romanos Pontifices, quum *ex Cathedra* pronunciant, in fide errare non poſſe.

AR-

ARTICULUS UNICUS.

Sancti Agathonis teſtimonium expenditur; indeque adſeritur Sedis Apoſtolicae inerrantia; cum eaque conjunctam eſſe demonſtramus indeficientem Romani Pontificis ex Cathedra pronunciantis auctoritatem.

Sanctus Agatho Papa in Epiſtola ad Conſtantinum Pogonatum Imperatorem haec de ſua Sede *praeclare*, ut ipſe ait Boſſuetius, ac *magnifice*, & *vere* ſcripſit; quod nempe Beati Petri *annitente praeſidio nunquam a via veritatis in qualibet erroris parte deflexa eſt; cujus auctoritatem, utpote Apoſtolorum omnium Principis, ſemper omnis Catholica Chriſti Eccleſia, & univerſales Synodi fideliter amplectentes, in cunctis ſecutae ſunt; omneſque venerabiles Patres Apoſtolicam ejus doctrinam amplexi, per quam & probatiſſima Eccleſiae Chriſti luminaria claruerunt: & ſancti quidem Doctores orthodoxi venerati atque ſecuti ſunt; haeretici autem falſis criminationibus ac derogationum odiis inſecuti*. Et infra: *Haec eſt enim verae fidei regula, quam & in proſperis, & in adverſis vivaciter*, θερμῶς, *tenuit ac defendit haec ſpiritalis mater veſtri tranquilliſſimi Imperii Apoſtolica Chriſti Eccleſia, quae per Dei Omnipotentis gratiam a tramite Apoſtolicae traditionis nunquam erraſſe probabitur, nec haereticis novitatibus depravata ſuccubuit; ſed ut ab exordio fidei Chriſtianae percepit ab auctoribus ſuis Apoſtolorum Chriſti Principibus, illibata fine tenus permanet, ſecundum ipſius Domini Salvatoris divinam pollicitationem,*

Digitized by Google

nem , quam ſuorum Diſcipulorum Principi in ſacris Evangeliis fatus eſt : ... Ego autem pro te rogavi , ut non deficiat fides tua . *Conſideret itaque veſtra tranquilla clementia , quoniam Dominus & Salvator omnium , cujus fides eſt , qui fidem Petri non defecturam promiſit , confirmare eum fratres ſuos admonuit .*

Qui his verbis negant Sedis Apoſtolicae inviolabilem in retinenda praedicandaque fide conſtantiam praedicari ; dicant quaeſo quibus hoc ejuſdem Sedis privilegium verbis efferri velint . Quid enim volumus , aut quid aliud contendimus , quum Sedi Apoſtolicae in fide Catholica , in fidei dogmatibus adſerimus inerrantiam , niſi quod totidem verbis perſpicue ac luculenter laudatus Pontifex docet ? nempe , quod nunquam Sedes Apoſtolica a via veritatis in quamlibet erroris partem deflexa eſt : Quod ejus auctoritatem velut ipſius Principis Apoſtolorum , ſemper omnis Catholica Eccleſia , omnes Oecumenicae Synodi , omnes Venerabiles Patres , omnes ſancti & orthodoxi Doctores venerati , ſecuti , & amplexi ſunt ; ſoli autem Haeretici variis eam criminationibus laceſſere adgreſſi ſunt : Quod eadem Apoſtolica Eccleſia & in proſperis & in adverſis , hoc eſt , ſemper fidei regulam retinuit , ſtrenueque defendit : Quod nullo argumento , nullo exemplo probari ac demonſtrari poteſt , eam aliquando ab Apoſtolicae traditionis tramite deviaſſe : Quod ut ab exordio fidei Chriſtianae ab Apoſtolorum Chriſti Principibus inſtituta eſt , eadem hactenus illibata & inviolata permanſit , & adhuc permanet : Denique , quod ejuſmodi praerogativae ac dotes eidem Sedi Apoſtolicae ex divina ipſius Chriſti pollicitatione conveniunt , qua ſe oraſſe pro Petro teſtatus eſt , ut non deficeret fides ejus . Proindeque quemadmodum defi-

deficere non poteſt Divini Verbi promiſſio, ita nec Petri, nec Sedis Apoſtolicae fides. Haec, ut dixi, & ex adlato ipſius teſtimonio conſtat, totidem verbis docuit Agatho; haec & nihil amplius poſt Agathonem & nos docemus, quum Sedi Apoſtolicae in his, quae ad fidem pertinent, vindicamus & adſerimus inerrantiam. Igitur quod Sanctus Agatho praedicavit, & quod ſexta oecumenica Synodus, Agathonis ſuſcipiendo Epiſtolam adprobavit, id nos hodie tuemur ac propugnamus.

Reſpondet Boſſuetius: „ Dictum Agathonis non ad „ ſtrictos apices exigendum, ſed civiliter intelligendum „ eſſe; & *ſemper* ideo dictum, quod plerumque id factum „ ſit; quod unius culpa Pontificis aliorum opera ſarcia„ tur, nihilque detrimenti patiatur fides. Solemus enim „ homines magna & illuſtria, & conſueta ſectari; quod „ rarum fuerit, & ſtatim mutatum, nulla rerum conver„ ſione memorabili, nec factum cogitamus. Ita quid„ quid ab Honorio peccatum eſt, id Sanctus Severinus „ Honorio proximus, id Sanctus Johannes IV. Sanctuſ„ que Theodorus, Martinus, Eugenius, Vitalianus, „ Adeodatus, Donus, Agatho, Honorii Succeſſores cu„ mulatiſſime repararunt; ut officio defuiſſe Honorium „ Eccleſia Romana vix ſenſerit. Hinc *Eccleſiam Roma*„ *nam non fuiſſe depravatam*, *neque errori ſuccubuiſſe*, „ *ſed in fide manſiſſe*, Agatho praedicavit, & nos confi„ temur, neque in Petri Sede viſos eſſe Sergios, Pyrrhos, „ Paulos, Petros, Theodoros ſibi mutuo errorem quaſi „ haereditarium cum ſede tradentes, neque Romanos „ Pontifices ſibi invicem ſuccedentes, a fidei unitate ab„ ruptos fuiſſe. Quod ſi Honorius vel pejora auſus eſſet, „ non Romana propterea ſuccubuiſſet fides, ſed eum ut

„ mortuum Eccleſia projeciſſet, & ex Eccleſia Romana
„ Pontifex Catholicus ſurrexiſſet.

Haec quidem ad Agathonis mentem non omnino quadrare, mox oſtendam. Interim tamen obſervari diligenter velim, qua una ratione Boſſuetius exiſtimet, propugnari ac defendi poſſe, quod, ut ſuo loco cum ipſo Meldenſi Epiſcopo demonſtrabitur (*a*), ab omnibus eſt Patribus traditum, deficere non poſſe Sedis Apoſtolicae, & Eccleſiae Romanae fidem: quod nempe unius culpa Pontificis aliorum ſtatim opera ſarciatur: quod ita quidquid ab Honorio peccatum eſt, id S. Severinus Honorio proximus, aliique Honorii Succeſſores cumulatiſſime repararunt: quod in Petri ſede viſi non ſint Sergii, Pyrrhi, Pauli, Petri, Theodori ſibi mutuo errorem quaſi hereditarium cum ſede tradentes &c. Haec, inquam, ſedulo ac diligenter obſervari velim ab iis, qui Conſtitutioni *Unigenitus* aliiſque Romanorum Pontificum adverſus Janſenianos, & Bajanos ſollennibus decretis adhuc pertinaciter obluctantur; perinde atque iis Catholica & ſincera, & ab antiquis Patribus, & Conciliis, & Romanis Epiſcopis definita, de Chriſti gratia & caritate doctrina prorſus labefactetur, eademque illi labes inferatur, quam de duabus in Chriſto voluntatibus & operationibus avito dogmati Honorii Epiſtolae intulerunt. Quod ſi ita eſt, ut ipſi contendunt, nullus adhuc poſt Clementem XI., nullus poſt Urbanum VIII. nullus poſt S. Pium V. ſurrexit Pontifex, cujus opera horum culpa Pontificum ſarciretur: neque quod a S. Pio V. peccatum eſt, id S. Pio proximus Gregorius XIII. neque quod ab Urbano VIII. Innocentius X. neque quod a Clemente XI. Innocentius XIII. aliique eo-

rum

(*a*) Vid. inf. lib. XV. cap. VI. & ſeqq.

rum Succeſſores cumulatiſſime repararunt; quinimo & validiſſime probarunt: ut jam multo ampliorem ſeriem Pontificum in Petri Sede, quam olim in Regiae Urbis Patriarchatu, videamus ſibi invicem ſuccedentium, & ſibi mutuo, ut Janſenianis, Bajanis & Queſnelianis libet, errorem quaſi hereditarium cum ſede tradentium. Quod, auctore Boſſuetio, conciliari non poteſt cum iis, quae hoc loco Agatho, & alibi alii Patres, Concilia, & Romani Pontifices de Sede Apoſtolica vere, praeclare ac magnifice praedicarunt.

Verum, ut in orbitam redeamus, neque ipſius Meldenſis Epiſcopi interpretatio ad mentem Agathonis, ut jam diximus, omnino quadrat. Non enim Agatho id ſolum docet, quod unum Boſſuetius admittit; nempe quod nunquam omnino periit Catholicorum Pontificum in Romana Sede ſucceſſio; quod Sedes ipſa Apoſtolica funditus everſa non eſt; quod in ea penitus exſtincta non eſt ab ipſis Apoſtolorum temporibus ſacrorum dogmatum derivata traditio; verum quod Sedes ipſa Apoſtolica nunquam in aliquam erroris partem deflexa eſt, quod nunquam ab Apoſtolicae traditionis tramite deviavit, quod illibata adhuc permanet, qualis ab Apoſtolorum Principibus ſub ipſum Chriſtianae religionis exordium inſtituta eſt. Quae profecto vera eſſe non poſſunt, ſi vel ad modicum tempus in aliquem errorem deflexit, aut ab Apoſtolorum doctrina deviavit, aut aliqua haeretica contagione polluta eſt.

Deinde tantum abeſt, dictum Agathonis non eſſe ad ſtrictos apices exigendum, ut Boſſuetius ait, ſed *civiliter* intelligendum; & *ſemper* ideo dictum, quod plerumque id factum ſit; ut quum Apoſtolicos Pontifices *ſemper*,

juxta Domini admonitionem, & confidenter fratres ſuos firmaſſe, Agatho docet, clare ac perſpicue Honorium ipſum hoc nomine comprehendat; quum tamen hoc potiſſimum Pontifice & auctore Romanam Sedem ab Apoſtolica traditione modicum deviaſſe, & haeretici erroris conſortio pollutam & maculatam fuiſſe contendant: Ait vero laudatus Pontifex: *Unde & Apoſtolicae memoriae meae parvitatis Praedeceſſores, Dominicis doctrinis inſtructi, ex quo novitatem haereticam in Chriſti immaculatam Eccleſiam Conſtantinopolitanae Eccleſiae Praeſules introducere conabantur, nunquam neglexerunt eos hortari atque obſecrando commonere, ut a pravi dogmatis haeretico errore, ſaltem tacendo deſiſterent, ne ex hoc exordium diſſidii in unitate Eccleſiae facerent, unam voluntatem unamque operationem duarum naturarum aſſerentes in uno Domino noſtro Jeſu Chriſto.* Verba illa, *ſaltem tacendo deſiſterent*, ad Honorium pertinere, nec ipſe Boſſuetius diffitetur. Porro non quaerimus, an id ſatis haberi debeat, ut Honorius inter eos Pontifices merito recenſeatur, qui fratres ſuos, juxta Domini admonitionem, confidenter confirmaſſe dicuntur: ſed quaerimus, quaenam fuerit Agathonis mens; & an ejus dictum ſit ad ſtrictos apices exigendum, aut ſolum *civiliter* intelligendum; & *ſemper* ideo dictum, quod plerumque id factum ſit. Si enim vel Honorium ipſum ab eo numero ac ſerie non eximit, profecto conſtat, Agathonis dictum eſſe ad ſtrictos apices exigendum; & *ſemper* ideo dictum, quod ſemper reapſe, non autem plerumque id factum ſit. quod ſane juxta adhibitum ab ipſo temperamentum veriſſimum eſt; nec aliud hîc fere objici poteſt, niſi Liberii lapſus, de quo ſuo loco differemus.

Ut

Utcumque tamen eſt de ipſa Honorii perſona; attamen quod ad Sedem Apoſtolicam ſpectat, eſſe Agathonis dictum ad ſtrictos apices exigendum, illud etiam ſuadet, quod ratio, qua ſuam ſententiam confirmat, id ipſum aperte ſignificet; quod nempe *Apoſtolica Chriſti Eccleſia per Dei omnipotentis gratiam a tramite Apoſtolicae traditionis nunquam erraſſe probabitur*. Qui ergo volunt, Agathonis dictum, quod ad Sedem Apoſtolicam adtinet, eſſe *civiliter* intelligendum, & non ad ſtrictos apices exigendum, ii probare debent, Sedem ipſam Apoſtolicam ante Agathonem aliquando ab Apoſtolicae traditionis tramite deviaſſe; hoc eſt, probare debent, Severinum, Johannem quartum, Theodorum, Martinum, alioſque doctiſſimos, ſanctiſſimos, & *fortiſſimos ut petram viros*, qui ſub Honorio praecipua & nobiliſſima erant Cleri Romani portio, traditionem Apoſtolicam ignaviter prodidiſſe, & Honorio auctores fuiſſe, aut Synodice conſenſiſſe, ut duplicis in Chriſto voluntatis & operationis traditio intempeſtivo ſilentio obrueretur: quod certe graviſſimis argumentis, & non inanibus conjecturis probari debet, ne temere hanc maculam ſanctiſſimis illis ac fortiſſimis viris inuramus. Deinde, ſi Honorio Pontifice, Romana Sedes ab Apoſtolica traditione in errorem deflexit; qua fronte Agatho, qua fiducia, quum recens adhuc erat funeſti caſus memoria, ſcribere auſus eſſet, quod ab Apoſtolicae traditionis tramite nunquam erraſſe probabitur? Quamquam enim, ut ait Boſſuetius, ſolemus homines magna & illuſtria & conſueta ſectari, & quod rarum fuerit & ſtatim mutatum, nulla rerum converſione memorabili, nec factum cogitamus: attamen id ſolum verum eſt, quum rerum praeteritarum recordationem longa annorum ſeries obliteravit;

non

non autem quum adhuc ob oculos, & in ore omnium verſatur rerum perperam geſtarum triſtis imago, aut lugubris memoria. Quum autem praeter Honorii ignavam diſſimulationem, nihil nobis Adverſarii frequentius objiciant, ex iis, quae Agathonis tempora praeceſſerunt, quam Liberii lapſum; ut laudati Pontificis, qua de agimus, rationem elevent, & hanc quoque maculam Sedi Apoſtolicae inurant, probare pariter debent, Romanam Eccleſiam in τȣ͂ ἐμȣσίȣ ſilentium, & S. Athanaſii damnationem cum Liberio Synodice conſenſiſſe. Quod certe, ut ſuo loco videbimus, probare non poſſunt. Ac proinde ratio, qua ſuam ſententiam Agatho confirmavit, aperte ſuadet, ejus dictum, quod ad Sedem Apoſtolicam pertinet, non eſſe *civiliter* intelligendum, ſed ad ſtrictos apices exigendum; & *ſemper* ideo dictum Romanam Sedem in Apoſtolica fide ac traditione perſeveraſſe, quod ***nunquam*** reapſe ab ea in aliquam erroris partem deflexit: idque juxta divinam ipſius Chriſti pollicitationem, quae quum deficere non poſſit, neutiquam Agatho dubitabat, Sedem Apoſtolicam ita & deinceps & *fine tenus* virginem permanſuram & illibatam, qualis ab exordio fidei Chriſtianae ***ab auctoribus ſuis Apoſtolorum Chriſti Principibus*** inſtituta eſt.

Supereſt, ut & illud breviter demonſtretur, quod ſupra propoſitum eſt; nempe cum Apoſtolicae Sedis inerrantia, & conſtanti in Apoſtolorum traditionibus ac fide perſeverantia conjunctum eſſe, ut Pontifex ipſe qua Pontifex, & quum *ex Cathedra* quidquam definit, in fide errare non poſſe. Demonſtrabimus alibi luculentius, quam haec duo invicem connexa ſint, & indivulſe conjuncta. Interim autem breviter animadverto, tum Romanum

Pon-

Pontificem quidquam *ex Cathedra* definire, quum adhibita, quae in rebus magni momenti adhiberi ſolet diligentia, primum ſedulo ac ſolicite inquirit, quae ſit reipſa Sedis & Eccleſiae ſuae ab ipſis Apoſtolorum temporibus ducta traditio, eamque univerſae Eccleſiae tenendam ſua auctoritate proponit; ſua, inquam, auctoritate, quoniam ut ſuprà ex S. Martino Papa, & ex Stephano Dorenſi Epiſcopo probatum eſt, ipſe *ſolus* Romanus Pontifex, ipſe *tantummodo* claves regni caelorum accepit, & cum clavibus conjunctam docendi poteſtatem & ſupremam auctoritatem. Quare una eademque ſemper eſt Eccleſiae Romanae & Pontificis *ex Cathedra* docentis ſeu definientis fides atque doctrina; quam in Eccleſia ipſa Romana velut in tuto ac fideli depoſito ſervatam Pontifex ipſe tanquam ex communi & natali fonte in alias omnes Eccleſias ſua auctoritate derivat. Quare, ut egregie hîc Thomaſſinus obſervat (num. XVII.): Ut Pontifex erret, at errare Sedes negetur, quia Plebs & Clerus Romanae Eccleſiae abhorret ab eo errore, praepoſterum id quidem eſt. Cum ita Plebi & Clero, hoc eſt, membris plus induatur ſapientiae, quam Capiti. Cum exadverſo ſi quae ſunt dotes corporis & membrorum egregiae, a Capite illae derivari cenſendae ſint: & *fidei Romanae* Paulli elogio conſecratae, ſanctis Patribus honori & miraculo habitae, gloria principalis & palma ipſi Pontifici, ut magiſtro, prae Clericis & Laicis, hoc eſt, prae diſcipulis neceſſario adſeratur. Neque illud praepoſterum tantum, ut Pontifex qua Pontifex erret, at errare Sedes negetur; verum & abſurdum, cum Pontifex tum Pontificem agat, quum, ut laudatus Auctor ſubjungit: Cleri, vel Eccleſiae ſuae ita ſuffragia ſententiamque expreſſit, ſicut eo tempore familiare

liare eſt & uſitatum in rebus magni momenti, quae olim Synodice ventilabantur.

CAPUT XXVIII.

,, Quaeſtio de Honorio concluditur, atque utcumque illius res ſe habent, invictum
,, manet ex his petitum
,, argumentum.

IN praeſenti Capite Boſſuetius adverſus Bellarminum contendit Honorii Epiſtolas non eſſe Honorio tamquam privato homini tribuendas; eidemque in ſexta Synodo pariter non qua privato homini, ſed qua Pontificem agenti dictum anathema. Quod ſuperius latiſſime a nobis confutatum eſt, omniaque perſpicue ſoluta, quibus hanc ſuam opinionem Adverſarii ſtatuminare nituntur. Quod autem Baronius ac Bellarminus, & ante ipſos Anaſtaſius Bibliothecarius, alias purgandi Honorii, vel ab hoc naevo Sedem Apoſtolicam liberandi, vias inierint; ſalva ea quae tantis nominibus debetur reverentia, non admodum noſtra referre debet, qui non aliorum hypotheſibus ſervimus, ſed res ipſas ad proprios calculos revocamus.

CA-

CAPUT XXIX.

„ Patres Toletani Concilii decimi quarti Syno-
„ dum VI pro Oecumenica non habent, eo
„ quod Hiſpani ad eam vocati non eſſent;
„ neque eam probant niſi facto examine, ta-
„ metſi a Leone II. probatam conſtitiſſet.

DUo in hoc Capite nobis objicit Illuſtriſſimus Boſſuetius, primo Hiſpanos Epiſcopos ſextam Synodum pro Oecumenica non habuiſſe, quod Occidentali Concilio ab Agathone collecto nulli ex eis interfuerant, neque ad ſextam Synodum fuerant invitati, imo eam non niſi ex Leonis II. Epiſtolis noverant.

Secundo, eoſdem Hiſpanos Epiſcopos laudatae Synodi Acta, nonniſi facto examine ſuſcepiſſe; etſi ea a Romano Pontifice confirmata neutiquam ignorarent: unde colligit, eſſe retractationi ac iterato examini obnoxia Romanorum Pontificum de fide decreta. Quantum in his duobus Capitibus pro Adverſariorum opinione momenti ſit, ſequentibus Articulis expendemus.

Digitized by Google

ARTICULUS PRIMUS.

Romani Pontifices, & reliqui omnes Occidentis Epiſcopi ſextam Synodum pro Oecumenica agnoſcunt, etſi nulli ei ex Hiſpanis Epiſcopis interſuerunt.

AD Synodum Oecumenicam conſtituendam illud omni aevo ſatis ſuperque habitum eſt, ut quum Synodi in Oriente habebantur, eis per ſuos Legatos Sedes Apoſtolica, & generalis totius Occidentis Synodus intereſſent. Imo, quod pertinet ad praecedentia Concilia, non niſi Sedis Apoſtolicae legati illis interfuerunt; qui tamen totius Occidentis nomine adeſſe cenſebantur, quod in unius Apoſtolicae Sedis auctoritate & fide acquieſcerent omnes Occidentis Eccleſiae, idque omnibus compertum eſſet. Quare ſuſceptis Romanae Synodi actis ad Neſtorium ſcribebat Cyrillus Alexandrinus (*a*) illius *Decreto omnibus modis parendum eſſe illis, qui a totius Occidentis communione excidere noluiſſent*. Sextae autem Synodo non modo Sedis Apoſtolicae, quod ſatis fuiſſet, verum & totius Occidentalis Synodi Legati interfuerant, aut interfuiſſe cenſebantur, etſi Concilio Romano ſub Agathone nullus ex Hiſpaniis Epiſcopus adfuerat. Patet id primo ex inſcriptione Epiſtolae Synodicae ad Conſtantinum Imperatorem: Ita enim inſcribitur: *Agatho Epiſcopus ſervus ſervorum Dei cum univerſis Synodis ſubjacentibus Concilio Apoſtolicae Sedis*. Patet id etiam ex ejuſdem

(*a*) 1. Par. Conc. Epheſ. cap. XXI.

dem Epiſtolae ſubſcriptione: *Agatho Epiſcopus &c. huic ſuggeſtioni, cum generalitate totius Apoſtolicae Sedis Concilii ..... conſenſi, & ſubſcripſi.* Porro ad Concilium Apoſtolicae Sedis totius Occidentis Synodi pertinebant. Quare huic eidem ſub Agathone Concilio ſubſcribunt non modo plurimi ex univerſa Italia & Sicilia Epiſcopi, verum & aliquot ex Galliis, tanquam *Legati Venerabilis Synodi per Galliarum Provincias conſtitutae*, & Wilfridus Eboracenſis Epiſcopus tanquam *Legatus Venerabilis Synodi per Britanniam conſtitutae*. Itaque quum ſcribit Agatho cum omnibus Synodis Apoſtolicae Sedis Concilio ſubjacentibus; & quum Epiſtolae ſubſcribit cum generalitate totius Apoſtolicae Sedis Concilii, totius Occidentis univerſale Concilium hoc nomine ab ipſo repraeſentari, nulli dubium eſſe poteſt.

Idem etiam non minus aperte ac perſpicue in ipſa Epiſtola univerſi Patres teſtantur, quum eam omnium Occidentalium nomine ſcriptam haud obſcure ſignificant: *Omnes nos exigui Eccleſiarum Praeſules, veſtri Chriſtiani Imperii famuli, in Septemtrionalibus vel Occiduis partibus conſtituti &c.* Et longe clarius verſus Epiſtolae finem aliquot ſe mittere docent ex ſuo ordine tanquam totius Occidentalis Synodi legatos: *Perſonas autem de noſtrae humilitatis ordine praevidimus dirigere ad veſtrae a Deo protegendae fortitudinis veſtigia, quae omnium noſtrum, id eſt, univerſorum per Septemtrionales vel Occiduas regiones Epiſcoporum ſuggeſtionem, in qua & Apoſtolicae noſtrae fidei confeſſionem praelibavimus, offerre debeant.* Itaque quum Sedes Apoſtolica & univerſale totius Occidentis Concilium ſextae Synodo per ſuos Legatos adfuerint; nihil ei profecto deerat, ut ex Agatho-

nis & omnium Occidentalium ſententia, pro Oecumenica haberetur.

At quomodo, inquis, Concilium Romanum ſub Agathone celebratum, univerſalis totius Occidentis Synodus dici poterat; quum ei ex univerſa Hiſpania nulli Epiſcopi adfuerint? Quomodo item ſexta Synodus ab Hiſpanis pro Oecumenica haberi poterat, quum ad eam, uti Boſſuetius pro certo habet, vocati nec fuerint? Quare, inquit laudatus Auctor, caviſſe Hiſpani videntur, ne quis exiſtimaret, Concilii talis, quaſi univerſalis, auctoritate teneri Hiſpaniam, tantam Eccleſiae partem, etiam non vocatam. Unde conſequens eſt, neque ad Synodum Romanam vocatos fuiſſe Hiſpanos, quum ad eam propter ſextam Synodum Epiſcopi vocarentur.

Reſpondemus, id quod Meldenſis Epiſcopus pro certo habet, falſum omnino eſſe; nimirum, ad Synodum Romanam cum aliis totius Occidentis ac Septemtrionis Epiſcopis vocatos Hiſpanos non fuiſſe. Id enim ipſius Romanae Synodi clariſſimo teſtimonio manifeſte repugnat. Teſtantur enim apertiſſime Patres, ſe ſe omne ſtudium adhibuiſſe, ut non pars Occidentis, ſed univerſus Occidens conveniret, indeque ſe Principi excuſant, quod tam ſero petitos Epiſcopos deſtinarent: quod nempe diu exſpectare debuerant, dum ex longinquioribus Provinciis, & uſque ad ipſum Oceanum fuſis, Epiſcopi advenirent: *Praeterea*, inquiunt, *ſatisfaciendum eſt..... pro tarditate miſſarum ex noſtro Concilio Perſonarum..... Primum quidem, quod numeroſa multitudo noſtrorum uſque ad Oceani regiones extenditur, cujus itineris longinquitas in multi temporis curſum protelatur. Sperabamus deinde de Britannia Theodorum, conſamulum atque*

Co-

Coëpiſcopum noſtrum, magnae inſulae Britanniae Archiepiſcopum & Philoſophum, cum aliis qui ibidem uſque hactenus demorantur, exinde ad noſtram humilitatem conjungere, atque diverſos hujus Concilii Epiſcopos in diverſis regionibus conſtitutos, ut a generalitate totius Concilii noſtra ſuggeſtio fieret; ne ſi tantum pars quod agebatur cognoſceret, partem lateret: & maxime, quia in medio gentium tam Longobardorum, quamque Sclavorum, nec non Francorum, Gallorum, & Gothorum, atque Britannorum plurimi Conſamulorum noſtrorum eſſe noſcuntur, qui & de hoc curioſe ſatagere non deſiſtunt, ut cognoſcant quid in cauſſa Apoſtolicae fidei peragatur. Non poterant certe clarioribus verbis exponere, nihil a ſe omiſſum, ut Romae totius Occidentis univerſalis Synodus haberetur. Hinc vocatos Epiſcopos teſtantur, non modo in Italia Orientis Imperio ſubjectos, verum & in medio gentium poſitos, Longobardorum, Sclavorum, Francorum, Gallorum, Gothorum, Britannorum, quos omnes docent ad Concilium Sedis Apoſtolicae pertinere: Epiſcopi autem in medio Gothorum poſiti, quinam alii tunc erant, niſi Hiſpani, Gothorum tunc dominationi ſubjecti? Itaque & ipſos ad Synodum vocatos fuiſſe Patres ſignificant, ut fidei confeſſio in Orientem tranſmittenda, ab omnibus Epiſcopis ad Concilium Sedis Apoſtolicae pertinentibus, ſubſcriberetur. Eadem fere habet & peculiaris Agathonis Epiſtola ad eumdem Imperatorem: *Et niſi longus Provinciarum ambitus, in quibus humilitatis noſtrae Concilium conſtitutum eſt, tanti temporis protelationem ingereret, olim hoc quod vix tandem nunc fieri potuit, ſtudioſa obedientia noſter famulatus impleret. Sed dum de diverſis Provinciis familiare nobiſcum Con-*

cilium congregatur, & dum perſonas, quaſdam quidem de hac ſervili veſtri ſereniſſimi Principatus Romana Urbe, vel de proximo dirigere procuramus, quaſdam de longe poſitis Provinciis, in quibus verbum Chriſtianae fidei ab Apoſtolicis exiguitatis meae Praedeceſſoribus miſſi praedicabant, remeare praeſtolamur, non parvus temporum curſus elapſus eſt. Quaecumque igitur ratio fuerit, cur Epiſcopi Hiſpani Romam ad Concilium vocati non adfuerint; nulla tamen ratio reddi poteſt, cur minime vocatos eos fuiſſe credamus: quare & iis abſentibus, perinde Romanum illud Concilium pro univerſali totius Occidentis Synodo habitum eſt, & ſexta Synodus, cui per Legatos interfuerunt, tamquam Oecumenica ab Agathone, Leone II. & Benedicto II. & a ceteris omnibus Occidentalibus Epiſcopis celebrata.

Non eſt ergo, cur nobis Boſſuetius tantopere jactet Toletanorum Patrum auctoritatem. Nos enim ſeptemdecim Toletanae XIV. Synodi Epiſcoporum judicio, judicium opponimus trium Romanorum Pontificum, & reliquorum omnium Occidentalium Epiſcoporum. Quamquam nec illud admittimus, diſerte negatam ſextae Synodo a Patribus Toletanis Oecumenici Concilii praerogativam. Quamvis enim hunc illi titulum initio non tribuant, attamen nec denegant; & poſtmodum ſeptimo Canone conſentiunt, ut *poſt Chalcedonenſe Concilium, debito bonore, loco, & ordine collocetur; ut cujus*, inquiunt, *glorioſo themate fulget, ei & loci & ordinis coaptetur bonore*.

AR-

Digitized by Google

ARTICULUS II.

De Sedis Apoſtolicae auctoritate totius Synodi Occidentalis judicium: Ab eo diſcrepaſſe Toletanos Patres, Boſſuetius non probat.

PLura docent Occidentalis Synodi Patres in Epiſtola jam ſaepius laudata ad Conſtantinum Pogonatum Imperatorem, quae cum Pariſienſium & Meldenſis Epiſcopi opinionibus facile conciliari non poſſunt.

Primo enim docent, Apoſtolicae Sedis Romanorumque Pontificum, utique ex Cathedra docentium, doctrinam nullis unquam fuiſſe non modo haereſibus conſtupratam, ſed neque falſarum opinionum, aut alicujus erroris caligine ac nebulis infuſcatam. Quid enim ad id adſtruendum his eorum verbis difertius ac luculentius? *Credimus*, inquiunt, *quia quod paucis raroque conceſſum eſt, a Deo coronato veſtro Imperio divinitus concedetur, ut per ipſum Catholicae atque Apoſtolicae verae noſtrae fidei ſplendidiſſimum in omnium mentibus emicet lumen: quod ex veri luminis fonte tanquam de radio vivifici fulgoris, per miniſtros beatos Petrum & Paulum Apoſtolorum Principes, eorumque diſcipulos & Apoſtolicos Succeſſores gradatim uſque ad noſtram parvitatem, Dei opitulatione ſervatum eſt, nulla haeretici erroris tetra caligine tenebratum, nec falſitatum nebulis confoedatum, nec intermixtis haereticis pravitatibus velut caliginoſis nebulis perumbratum, immune atque ſincerum, & ſuis radiis perluſtratum.*

Secundo illud etiam confirmant, quod ſuperiori articulo

ticulo obſervatum eſt; nimirum in unius Romanae Sedis auctoritate ac fide ita acquieſcere tunc ſolitas fuiſſe omnes Occidentis Eccleſias, ut quidquid Romanus Pontifex, pro illius aevi diſciplina, cum ſua peculiari vel totius Italiae Synodo definiret, ea cenſeretur omnium Occidentalium Eccleſiarum fides. Hoc autem ex ſequentibus eorum verbis haud obſcure colligitur: *Hoc enim credimus, quod per traditionem Apoſtolicam accepimus, cujus auctoritatem in omnibus ſequimur, a qua & inſtitutos noſtrae humilitatis Praedeceſſores cognovimus, quam & uſque ad finem ſervari nobis ſive per vitam, ſive per mortem optamus. Hanc igitur merae Catbolicae atque Apoſtolicae confeſſionis regulam, & ſanctum Concilium, quod in hanc Romanam Urbem ſervilem veſtri Chriſtianiſſimi Imperii ſub Apoſtolicae memoriae Martino Papa convenit, praedicaſſe ſynodice, ac conſtanter defendiſſe; omnes nos, quiſquis ubique eſt, humillimi Eccleſiarum Chriſti Antiſtites cognoſcimus: in qua & noſtrae parvitatis Praedeceſſores convenientes, Apoſtolicam Confeſſionem, quam a principio perceperunt, etiam ſynodali praeconio praedicarunt, & abſque cujuſpiam novitatis errore citra ambiguitatem determinarunt.* Concilio Romano ſub S. Martino Pontifice & Martyre nulli ex Galliis, nulli ex Hiſpaniis, nulli ex Britannia Epiſcopi interfuerant; & tamen plenaria haec totius Occidentis Synodus perinde ad Imperatorem ſcribit, ac ſi omnes hujuſce Synodi Praeſulum Deceſſores illi Concilio adfuiſſent, & Catholicae fidei regulam ſynodice pronunciaſſent. Quod nimirum in una Petri Sedis auctoritate ac fide, quamadmodum dictum eſt, Eccleſiae omnes Occidentis acquieſcerent, & quidquid a Romano Pontifice cum ſua vel Italica

Sy-

Synodo decernebatur, id commune omnium Occidentalium decretum cenſebatur. Quod & ipſi perſpicue ſequentibus verbis teſtantur: *Haec eſt perfecta noſtra ſcientia, ut terminos Catholicae atque Apoſtolicae fidei, quos uſque adbuc Apoſtolica Sedes nobiſcum & tenet, & tradit, tota mentis cuſtodia conſervemus.*

Tertio, illud etiam iidem Patres clare nobiſcum ac diſerte docent; id, quod ſemel a Romano Pontifice, ſive cum ſua, ſive totius Italiae, vel Occidentis Synodo definitum eſt, retractationi vel examini, jure ſuo obnoxium non eſſe. Significant enim Imperatori per ſuos Legatos Apoſtolicae fidei confeſſionem tranſmittere, quam ipſi ac Synodo offerre debeant; *non tamen*, ſubjungunt, *tanquam de incertis contendere, ſed ut certa atque immutabilia, compendioſa definitione proferre*. Adjungunt & illud, quod ſupra ex S. Cyrillo traditum eſt; nempe, hiſce Sedis Apoſtolicae decretis omnino parendum eſſe illis, qui ab omnium Occidentalium communione excidere noluerint: *Quicumque proinde Sacerdotum haec, quae in hac noſtrae humilitatis confeſſione continentur, nobiſcum ſinceriter praedicare deſiderant, ut noſtrae Apoſtolicae fidei concordes ut Conſacerdotes &c. ſuſcipimus. Qui vero haec confiteri noluerint .... perpetuae damnationis reos eſſe cenſemus, nec aliquando tales in noſtrae humilitatis collegio, niſi correctos, ſuſcipere patimur.*

Hi ergo tunc temporis erant totius Occidentalis Synodi de Apoſtolicae Sedis auctoritate ſenſus: Ab his autem longe abfuiſſe Hiſpaniae Praeſules, nec facile creditu eſt, nec Boſſuetius efficaciter probat, quum id unum objicit, ſextae Synodi acta a Romanis Pontificibus confirmata, non niſi praemiſſo examine, eoque ad certam re-

gulam

gulam exacto, ad Patrum ſcilicet & antiquiorum Conciliorum fidem, Hiſpanos Epiſcopos ſuſcepiſſe. Jam enim ſaepius oſtendimus, hoc argumento nequaquam demonſtrari, de dogmate, aut dogmatica Conſtitutione, quae examini ſubjiciatur, reapſe dubitari, aut eam nequaquam pro certa & immobili fidei regula haberi. Quod enim Boſſuetius animadvertit: Quod „ Univerſalium Concilio-
„ rum, quae ut talia ſint agnita, doctrinam ac fidem ne-
„ mo unquam examini aut retractationi ſubmiſit; ſi generatim ac de quocumque examinis genere intelligatur, quam falſum ſit, jam pluribus exemplis demonſtravimus: & de hac ipſa ſexta Synodo, quam utique Leo II. pro oecumenica habebat, aperte conſtat, fuiſſe tamen ejus acta *curioſa diligentia* ab hoc Pontifice *recenſita*, antequam ab ipſo Apoſtolica auctoritate firmarentur; eaque etiam ad certam regulam exacta fuiſſe, nempe ad Agathonis Epiſtolam, & praecedentium Conciliorum fidem; uti ſuperius adlatis ejus verbis probavimus.

Id igitur unum ſupereſt, ut ex ipſis Toletanis Patribus demonſtremus, non quodlibet rerum geſtarum aut ante definitarum examen ex dubitatione prodire; aut argumento eſſe, quod res velut adhuc non ſatis firma & incerta, retractationi obnoxia judicetur; vel ad eam quaſi adhuc latentem eruendam diſceptatio & inquiſitio inſtituatur. Id vero inde facile probatur, quod ipſi Hiſpaniarum Praeſules antequam in Synodum convenirent, ſuis ſinguli ſedibus reſidentes, jam ſextae Synodi acta probaverant; doctrinam de duabus in Chriſto voluntatibus & operationibus amplexi fuerant; ac fidei ſuae ſenſum copioſa ac dilucida, & puriſſima verborum expoſitione Romano Pontifici aperuerant: En ipſorum verba: *Sed licet*

in

in unum generaliter colligi per idem tempus Hiſpanorum omnium Praeſulum ſocietas nequiviſſet; ſparſis tamen ſedibus atque locis, praefatas geſtorum regulas pertractandas ſuſcepimus, ſuſceptas perlegimus, approbantes in his de utrarumque Jeſu Chriſti Filii Dei differentia naturarum, quo gemina in eo voluntas & operatio praedicatur, recti dogmatis ſenſum, inculpandae diſputationis edictum, Apoſtolicae traditionis ſtylum. Placuit proinde illo tunc tempore, Apologeticae defenſionis noſtrae reſponſis ſatisfacientes Romano Pontifici, ea ipſa geſta firmare, noſtraeque fidei ſenſum puriſſima verborum enodatione depromere. Et quia illic de hac gemina voluntate & operatione Jeſu Chriſti Filii Dei copioſe & dilucide inſigniuntur quae vera ſunt, quae jam utique Romanis partibus per legatos Hiſpaniae deſtinata ſunt &c. Quis credat, Hiſpanos Epiſcopos, quum poſt haec eadem acta, id eſt, eumdem recti dogmatis ſenſum, & inculpandae diſputationis edictum, & Apoſtolicae traditionis ſtylum, Synodico examine dirimenda, & communis judicii auctoritate firmanda decernunt, de gemina Jeſu Chriſti voluntate & operatione dubitaſſe; ſubindeque examen hujuſmodi alio pertinuiſſe, quam ad jam notae & creditae veritatis elucidationem? Nam fidei ſuae ſenſum de duabus in Chriſto voluntatibus & operationibus pro duarum differentia naturarum, jam Romano Pontifici ſignificaverant. Id ergo unum ſatagebant, ut jam nota & credita veritas, ampliore elucidatione innoteſceret: ac proinde ex ſynodico illorum examine nihil pro ſua opinione extundere Meldenſis Epiſcopus poteſt.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google